

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА
НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОД 2021-2028г.**



Дата на приемането и с акт на Общинския съвет – град Малко Търново, област Бургас:
Решение No 87 от протокол № 8, от заседание на 22.05.2024 година.

2022 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	Съдържание	Страница
I.	ВЪВЕДЕНИЕ	6
II.	АНАЛИЗ НА СРЕДАТА-ФАКТОРИ	7
II.1.	Природа – географски и териториално- административни	9
II.1.1.	Местоположение	10
II.1.2.	Съседни общини	11
II.1.3.	Релеф	11
II.1.4.	Климат	12
II.1.5.	Полезни изкопаеми	13
II.1.6.	Кметства и населени места в общината, курорти в общината	16
II.2.	ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОКОЛНАТА СРЕДА	18
II.2.1.	Въздух	19
II.2.2.	Води	23
II.2.2.1.	<i>Повърхностни води</i>	28
II.2.2.2.	<i>Подземни води</i>	36
II.2.3.	Канализационна система	40
II.2.4.	Водоснабдяване на населените места в общината	44
II.2.5.	Общинска програма за намаляване на риска от бедствия на Община Малко Търново	54
II. 3.	Отпадъци	55
II.3.1.	<i>Анализ на битовите отпадъци</i>	57
II.3.2.	<i>Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване</i>	64
II.3.3.	<i>Анализ на производствените отпадъци</i>	65
II.3.4.	<i>Анализ на опасните отпадъци</i>	65
II.3.5.	<i>Анализ на утайки от ПСОВ</i>	67
II.3.6.	<i>Анализ на болнични отпадъци</i>	67
II.3.7.	<i>Стари замърсявания с битови и други отпадъци на територията на общината</i>	67
II.3.8.	<i>Рискове за здравето от неправилното третиране на отпадъците</i>	69
II.3.8.1.	<i>Битовите отпадъци-здравни рискове и отговорно гражданско поведение</i>	70
II.3.8.2.	<i>Опасностите за здравето според състава на битовите отпадъци</i>	71
II.3.8.3.	<i>Методи за екологично обезвреждане и оползотворяване на битовите отпадъци</i>	71
II.4.	Почви и нарушени терени	72
II.4.1.	<i>Почвени ресурси</i>	74
II.5.	Подземни богатства	78
II.6.	Нарушени територии за рекултивация и възстановяване	79
II.7.	Защитени територии и биоразнообразие	80

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

II.7.1.	Защитени територии	80
II.7.2.	Резервати	80
II.7.3.	Защитени местности	82
II.7.4.	Природни забележителности	87
II.7.5.	Природен парк Странджа	88
II.7.5.1..	ЗЗ по директивата на местообитанията Странджа ЗЗпо директивата за птицитеСтранджа	92
II.7.7.	Биоразнообразие	98
II.7.7.1.	Флора	98
II.7.7.2.	Фауна	100
II.7.7.3.	Лечебни растения	107
II.7.7.3.1.	Анализ на дейностите за опазване на екосистемите и ресурсите от лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване	110
II.7.7.3.2.	Ограничения за събиране на растения произтичащи от Закона за биологичното разнообразие и Закона за лечебните растения	113
II.8.	Горско стопанство	117
II.9.	Фактори на околната среда	126
II.9.1.	Шум	126
II.9.2.	Радиационна обстановка и влияние от нейонизирани лъчения	132
II.10	Устройство на зелените територии на Община Малко Търново	136
II.11.	Управление на човешките ресурси	138
II.12.	Икономически инструменти	140
II.13.	Финансови инструменти	144
II.14.	Демографски показатели	147
15	Съциално-икономически аспекти	150
III.	АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ , ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ	151
IV.	ВИЗИЯ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА	161
V.	ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ	161
VI.	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	174
VII.	ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА	211
VIII.	ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМАТА	215

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

ПРИЛОЖЕНИЕ КАРТЕН МАТЕРИАЛ

Карта Местоположение на община Малко Търново, стр. 10
Карта на границите на общината, стр.11
Карта Находища на метални полезни изкопаеми, стр.15
Карта находища на строителни материали, стр.16
Карта на находища на скално/облицовъчни материали, стр.16
Карта на селищата на община Малко Търново, стр.17
Карта Подземни водни тела, стр.36
Карта на почвите в България, стр.75
Карта Геоботаническо райониране на България, стр.99
Карта Биогеографски райони и подрайони, стр.103
Карта Зоогеографски райони, стр.103
Карта Обща бета-активност на повърхностни води, Вq/l, стр.132

ПРИЛОЖЕНИЕ ФИГУРИ

Фигура-Валежи, стр.12
Фигура Роза на вятъра, стр.20
Фигура Въздействия МЕГИК 2014 г. стр.25
Фигура Средна годишна температура през 1961–1990 г. (А); стр.27
Песимистичен климатичен сценарий за средна годишна температура за 2080 г.(Б)
Източник: НИМХ-БАН. стр.27
Фигура Средна годишна сума на валежите за периода 1961–1990 г. (А); Очаквана сума към 2080 г., съгласно песимистичния сценарий (Б) Източник: НИМХ, стр.28
Фигура Пространствено разпределение на почвените образувания в България
Източник: Шишков и Колев, 2014 г. стр.75
Фигура: Видове общини по степен на урбанизация стр.151`

ПРИЛОЖЕНИЕ ТАБЛИЦИ, ГРАФИКИ

Таблица: Атмосферни замърсители и съответните норми за опазване на човешкото здраве, стр.22
Таблица Обобщени данни за състоянието на повърхностните водни тела от категория „река“ през 2020 г., стр.36
Таблица Регистър на издадените заповеди за Актуален към 22.12.2021 г. СОЗ по чл. 119, ал. 4, т. 2 от ЗВ, стр.39
Таблица Регистър на ресурсите и годишен баланс на подземните водни тела (31.12.2021г.), стр.40
Таблица Норми на натрупване по групи населени места, стр.58
Таблица –разделно събиране на битови отпадъци, 2018-2019г., изт. ИАОС, стр.59
Таблица-морфологичен състав на отпадъците на община М. Търново, стр.59
Таблица Регистър на вековните дървета за територията на Община Малко Търново, стр.100
Таблица Граничните стойности на нивата на шума в помещения на жилищни и обществени сгради, стр.129
Таблица Гранични стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони и урбанизираните територии и извън тях, стр.129

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Таблица Икономически инструменти, стр.140

Таблица: Население в Община Малко Търново(брой), стр.149

Таблица: Естествено и механично движение на населението в община Малко Търново(брой), стр.149

Таблица: Територии в риск от обезлюдяване, стр.150

Таблица SWOT-анализ, стр.153

Таблица SWOT-анализ на почвите на община Малко Търново, стр.157

Таблица Възможности и заплахи, стр.160

Графика. Образувани и депонирани битови отпадъци в България – хил. тона, стр.58

Скица на поземлен имот на старото сметище, стр.68

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АПУО	Актуализирана програма за управление на отпадъците
ЕС	Европейски съюз
ЕК	Европейска комисия
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МБТ	Механо-биологично третиране
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
МФ	Министерство на финансите
НППОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ПОО	Предотвратяване образуването на отпадъци
ПСОВ	Пречистителна станция за отпадъчни води
РДО	Рамкова Директива за отпадъците
РИОСВ	Регионална инспекция по опазване на околната среда и водите
РСМ	Рециклирани строителни материали
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
ТБО	Такса битови отпадъци
УОЗ	Устойчиви органични замърсители

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

RDF Модифицирано твърдо гориво от отпадъци

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) за период 2021-2028г. на Община Малко Търново е резултат от задължението на общината съгласно чл. 2., ал. 1 от *Закона за местното самоуправление и местната администрация* /ЗМСМА/. Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси (чл.17 на ЗМСМА).

Съгласно екологичното законодателство Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на Община Малко Търново за период 2021-2028 г. се разработва на основание чл.79, ал.1 и ал.2 от *Закона за опазване на околната среда* (ЗООС) съгласно който: Кметовете на общините разработват програми за опазване на околната среда за съответната община в съответствие с указания на министъра на околната среда и водите.

Настоящата общинска програма е дългосрочна по отношение периода през който ще действа. Съгласно чл.44, ал.1, т.6 от *Закона за местното самоуправление и местната администрация* /ЗМСМА/ Кмета на общината организира изпълнението на дългосрочните програми, в т.ч. ПООС 2021-2028г.

При разработване на Програмата за опазване на околната среда 2021-2028г.(ПООС) на Община Малко Търново са отчетени и взети изводи и поуки от направеното и постигнатите успехи в тази насока в изпълнение на предходната петгодишна програма по околна среда в общината.

Програмата обхваща осемгодишен период – 2021 – 2028 г., като по този начин отговаря на изискванията за минимум три години, съгласно чл. 79, ал. 2 от ЗООС. По смисъла на същия закон, както Националната стратегия за околна среда, така и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на Закона за ООС и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3 от него, а именно:

Чл. 3. Опазването на околната среда се основава на следните принципи:

1. устойчиво развитие;
2. предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
3. предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
4. участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
5. информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
6. замърсителят плаща за причинените вреди;
7. съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
8. възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
9. предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

10. интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;

11. достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Основната цел на програмата съвпада напълно с изискванията на ЗООС на територията на общината относно:

1. опазването на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората;
2. съхраняването на биологичното разнообразие в съответствие с природната биогеографска характеристика на страната;
3. опазването и ползването на компонентите на околната среда;
4. контрола и управлението на факторите, които увреждат околната среда;
5. осъществяването на контрол върху състоянието на околната среда и източниците на замърсяване;

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения:

ПООС на Община Малко Търново 2021-2028г. интегрира политиката си по опазване на околната среда в:

Стратегия за развитие на общината чрез:

- Общински план за развитие на общината;
- Стратегия за развитие на социалните услуги.

и чрез програмите:

- Целева програма за енергийна ефективност;
- Програмата за опазване на околната среда.
- Програма за управление на отпадъците 2021-2028г.
- Програма за лечебните растения 2021-2028г.
- Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите на община Малко Търново за период 2021-2028г.

Програмата за опазване на околната среда на Община Малко Търново 2021-2028г. е съобразена с националните, регионални и общински приоритети в икономическото развитие и опазването на околната среда, а именно:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.);
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха, България 2020-2030 г.);
- Национална стратегия за управление и развитие във водния сектор;
- Програма за прилагане на Директива 91/271/ЕС за пречистване населените места;
- Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030 г.;
- План за управление на речните басейни (ПУРБ) в Черноморски район 2016-2021 г.;
- План за управление на риска от наводнения в Черноморски район 2016-2021 г.;
- Общ устройствен план на Община Малко Търново;
- План за енергийна ефективност и насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници на Община Малко Търново
- План за защита при наводнения на територията на Община Малко Търново

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА-ФАКТОРИ

Формулирането на мерките за постигане на целите на Програмата за опазване на околната среда на Община Малко Търново 2021-2028г. е свързано с направения подробен анализ на състоянието на околната среда. За целта общинската администрация чрез сайта я направи достояние до обществеността, за да получи оценки от цялата общественост, гражданите, заинтересовани страни, представители на бизнеса като се включат активно със свои предложения, препоръки, мнения.

Проучването и анализа за състоянието на околната среда се извърши в процеса на разработването на:

Общинска програма за опазване на околната среда на община Малко Търново за периода 2021-2028 г.;

Раздел „Лечебни растения“;

Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Малко Търново за периода 2021-2028 г.;

Програма за управление на отпадъците на община Малко Търново за 2021-2028г.

Резултатите от проучването чрез сайта на общината са направени достояние до всички целеви групи:

- Неправителствени организации (НПО)
- Бизнес
- Общински съветници
- Кметове на съставните населени места
- Експерти – общинска администрация
- Училища
- Читалища и музеи
- Граждани
- Медии

с цел да вземат участие като предложат конкретни мерки, които да залегнат в План за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Малко Търново за периода 2021-2028 г.

Планът предвижда в бъдещия период 2021 - 2028г. изпълнението на конкретни и целенасочени мерки, които да се изпълняват от Общината по отделните компоненти на околната среда(води, въздух, почви, биоразнообразие и защитени територии) и физични фактори(отпадъци, шум, радиационен контрол, ландшафтно устройство и зелена система с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство.

Проучването протече едновременно със започналата организационна работа от месец Декември 2021г. и с период на действие 01.02.2022г. - 28.03.2022г.

Поради ограниченията, наложени от COVID-19, реализирането на проучването се осъществяваше анонимно чрез сайта на община Малко Търново.

В периода на проучването не са постъпили предложения, препоръки, мнения.

Необходимата информация за ползване на материали, документи, общински програми ни бе предоставена от общинската администрация.

Проучи се голям обем информация налична в интернет пространството, от сайта на МОСВ, ИАОС, РИОСВ-Бургас, Югоизточно държавно предприятие-гр. Сливен, ТП „ДГС-Малко Търново“, ОУПО Малко Търново приет с Решение на Общински съвет на основание на чл. 21, ал. 1, т. 11 от ЗМСМА, чл. 127, ал. 6 във връзка с чл. 105, т. 1 от

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

ЗУТ, обн. ДВ бр. 61/24.07.2018 г. Материали са ползвани от План за управление на Природен парк „Странджа“, Внесен в МОСВ на 30 август 2005 г.

Настоящата ПООС 2021-2028г. е координирана с национални и регионални документи, сред които:

- Структура и съдържание на общинските програми по опазване на околната среда

- Екологична оценка на Общ устройствен план на Община Малко Търново

- Гори с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „Малко Търново“

- Общ устройствен план на община Малко Търново, Окончателен проект

- Интегриран план за градско възстановяване и развитие на Малко Търново до 2020 г.

- Общински план 2014-2020 година за развитие на Община Малко Търново

- Устройство правилник на Общинска администрация Малко Търново

- Програма за енергийна ефективност на Община Малко Търново за периода 2017-2020г.

- Програма за опазване на околната среда на Община Малко Търново 2013-2020г

- Национална стратегия за околна среда и Национален план за действие 2009 - 2018 г.;

- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019г.

- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 - 2030г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019г.

- Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.)

- Стратегия за преход към кръгова икономика 2022-2027 г.

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028г.

- Дългосрочната стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Р България

- Национална стратегия за развитие на минната индустрия 2015г.

- Социално-икономически анализ на районите в Р. България, 2019 г.

- Актуализирана национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2021-2022г.)

- Екологична оценка на интегрирана териториална стратегия за развитие на югоизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027г.

- Областна стратегия за развитие на Област Бургас за периода 2014-2020 г.

- Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2021 г., РИОСВ

Получената, проучена и анализирана информация за състоянието на околната среда, постигнатите резултати от страна на общината в това отношение са оценени по надолу по определените фактори.

II.1. Природо – географски и териториално- административни

Общата площ на общината, съгласно Общинския план за развитие 2007 – 2013 г., приет през 2006 г., е 798 km², което представлява 10.3% от общата площ на Бургаска област и 0.76% от територията на страната. Съгласно официално подадената информация от община Малко Търново тази територия е 783 km².

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Цялата територия на общината попада в обхвата на Природен парк Странджа, обявен със Заповед на МОСВ No РД-30/24.01.1995 г., обн. ДВ бр. 15/1995 г., който е най-голямата защитена територия в България. Това е и единствената от този вид защитени територии, останала до момента без План за управление, независимо от проекта на колектив с ръководител арх. Р. Златанова от края на 1990-те години и новия проект за План за управление, разработен в периода 1999-2003 г., последно преработван през 2015 г. Значителна част от територията на общината се покрива от защитени зони по Натура 2000 по двете директиви – Директива 79/409/ЕИО относно опазване на дивите птици и Директива 92/43/ЕЕС за хабитатите и се опазват в съответствие с изискванията на Закона за биологичното разнообразие (обн. ДВ бр. 77/2002 г., изм. ДВ бр. 76/19.09.2017 г.).

II.1.1. Местоположен



Местоположение на община Малко Търново, Карта

Община Малко Търново е разположена в Югоизточна България, на южната граница на Р. България с Р. Турция, която е и външна граница на Европейския съюз. Общината попада в Югоизточен район от ниво 2. Тя влиза в състава на Бургаска област с Указ No 1 на президента от 05.01.1999 г. (обн. ДВ бр. 2/08.01.1999 г.). Тя е третата по големина община в Бургаска област.

През общината преминава международен път, който е и най-краткия път свързващ страните от Европа с тези от Близкия Изток. На територията на общината се намира и ГКПП Малко Търново.

Общинския център гр. Малко Търново отстои на 76 км. от областния център гр. Бургас, който е четвъртия по големина град в България и е важен и перспективен транспортен център.

Основни факти за Община Малко Търново

Регион: Югоизточен планов регион на България

Област: област Бургас

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Странджа е вр. Градище – 710 м н.в., разположен на югозапад от Малко Търново. Открояват се и върховете Ехичкиите – 491 м н.в., Босна – 453 м н.в. и Папия – 502 м н.в. Вертикалното разчленение на релефа в общината е 50-200 м/км², като преобладава 50-100 м/км², което съответства на ниската издигнатост на територията.

Хоризонталното разчленение обаче е сравнително голямо – 1.0-3.0 км/км², като преобладава 2.0-2.5 км/км², което е идентично на това в средновисоките и високите планини в страната. Това допълва извода, че въпреки малката си надморска височина, релефът на територията на общината е силно раздвижен и атрактивен.

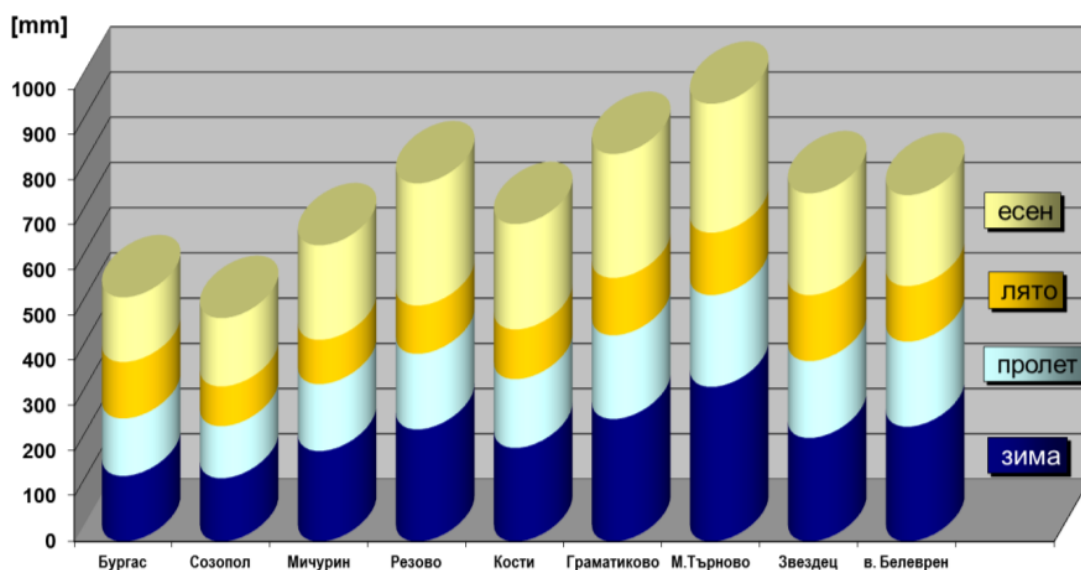
Характерни за територията ни са заоблените форми, стръмните и врязани речни долини, на места ждрелоподобни (р.Велека, р.Младежка). Речните тераси са развити относително слабо и на места фрагментарно. Карстовият тип релеф е характерен за онази част от общината, която е изградена основно от карбонатни скали. Той е проявен като повърхностен и дълбочинен карст с разнообразни форми: кари, въртопи, понори, каверни и различни по големина и сложност пещери. Известни спелеорайони са с.Младежко, с.Бръшлян, местността Узунбуджак, гр.М.Търново, с.Бяла вода и др. Поради високата залесеност на територията и наличието на устойчиви магмени скали денудационно-ерозионните процеси като цяло са слабо развити. Същата се отличава със сравнително добра устойчивост на абразията. Свлачищните явления са характерни за сравнително малко терени. Ясно проявени срутища и каменопади могат да се наблюдават само по най-стръмните скални откоси (по северните части на Босненския рид, по склоновете на Малкотърновския плутон и др.)

II.1.4. Климат

Според климатичното деление на страната Община Малко Търново попада в Южнобългарска подобласт със Странджански климатичен район.

Климатът в общината се формира под континенталното влияние от запад и север, черноморското влияние от изток и средиземноморското от юг. Като цяло странджанският климат има преходно-средиземноморски характер – зимен максимум и летен (августовски) минимум на валежите и сравнително високи средногодишни температури.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



Фигура-Валежи

Тук *валежите* са по-високи, със специфично разпределение по месеци, а отделни участъци са характерни с чести мъгли. Поради липса на ефикасна защита за студените нахлувания от север и северозапад в Странджа се явяват и доста резки застудявания.

В най-общ план климата е с подчертан зимен валежен максимум и е под влияние на Средиземноморието, докато във високите части на планината и в тези на северозапад по границата с Турция се очертава втори максимум през май-юни, като резултат от континенталното влияние.

Анализът на информацията по климатични елементи показва следните особености:

Районът се характеризира с най-високи стойности на годишния радиационен баланс в страната – 57 ккал/см². Най-високите януарски температури на въздуха отчитани в ст.М.Търново достигат до 4°C. Измерените абсолютни минималните температури на въздуха са едни от най-високите за страната: минус 22.3°C за ст.Малко Търново. Тези достигнати минимума са ограничение за разпространението на субтропични култури от други региони на същата географска ширина (Кавказ). Максималните температури достигат високи граници – над 40 °C. Продължителността на периодите с устойчиво задържане на температурите на въздуха над 5 °C и 10 °C , както и късното настъпване на първия есенен мраз (най- рано на 7 октомври) и сравнително ранното прекратяване на последния пролетен мраз (около 6 май) създават условия за виреење на множество топлолюбиви растения. Районът се характеризира със сравнително висока за надморската си височина средна годишна влажност на въздуха (ст.М.Търново – 75%). Като цяло валежите са над средните за страната. Отчетената средна годишна сума на валежите е 859 мм в Граматиково и 969 мм в МалкоТърново. Проследяването на данните за валежите през последните 15 години показва общо намаляване на сумата на валежите с 15% и продължителни летни и зимни засушавания. По официални данни средният годишен брой на дните със снежна покривка се колебае между 20-50 дни. Максималната височина на снежната покривка е измерена в гр.Малко Търново през януари – 120 см. Първата дата на появяване на снежната покривка е 15-16-ноември, а последната дата на изчезването и е 3-20 април. Ветровият режим в района се характеризира с преобладаващи северни ветрове. В биоклиматично отношение проучваният регион крие значителни ресурси за климатолечение. Направени са пълни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

изследвания на климата в района на М.Търново, които дават основание за развитие на традицията в климатолечението на алергични и белодробни заболявания, а самият град да бъде обявен за планински климатичен курорт от местно значение.

II.1.5. Полезни изкопаеми

Метални полезни изкопаеми

На територията на парка са установени множество находища и рудопроявления, които според възрастта и генезиса си, могат да бъдат разделени на три групи: Триас. Сингенетични, телетермални, свързани с диабазов вулканизъм в района на Граматиковското рудно поле. Тук са засебени няколко рудни формации:

- Пирит-халкопиритната, представена от компактни пирит-халкопиритни тела (Карцалево - изток, Керемидото, Дяволски дол);
- Пирит-сфалеритовата формация, застъпваща тънкоивичести руди от тип “Стоюв чукар”.
- Барит-полиметалната формация, характеризираща се с два типа руди – тънкоивичести (Дяволски дол) и впръслечни (Карцалево, Раево).
- Хематит-пирит-халкопиритната формация, към която са отнесени промишлените орудявания в находища Керимидото и Скуриите. Първото находище е с изчерпани запаси, а второто е неразработено поради незначителни количества на запасите.

Юра. В района на с.Бръшлян в юрските карбонатни седименти са отбелязани специфични образувания на железни руди, изградени главно от магнетит и спекуларит. Доказано е аномално съдържание на ванадий в тези железни руди, където V₂O₅ достига до 0,26%. Тези рудопроявления нямат промишлено значение. Горна креда-палеоцен. Рудите и рудопроявленията от този период са свързани с младите сложнаставени плутони: Малкотърновски, Граматиковски, Сливаровски, Звездецки и Великовски. Промислени орудявания са установени единствено в контактната мантия на Малкотърновския плутон (находища “Младеново”, “Пропада”, “Бърдце” и “Градище”), където са разработени находища на медни и медно-железни руди. Запасите на тези находища са изчерпани и рудниците – ликвидирани. Рудопроявленията в скалите на сенонския вулканогенно-седиментогенен комплекс са свързани с дейността на Папийския и Изгревския палеовулкани и са характерни за района на Силистар и Старо Резово. От проучените находища известен интерес представляват меднопорфирното находище “Бърдце” и оловно-цинковото “Раево”. *Находище “Бърдце”* се намира на около 4 км южно от гр.Малко Търново. То е медно-молибденово, сравнително малко и бедно за този тип находища. За разработването му съществува проект, предвиждащ годишен добив и преработка на 2000000 т руда по открит способ чрез излужване. *Находище “Раево”* се намира на около 4-5 км сев ероизточно от с.Граматиково. Рудната минерализация е отложена във вид на лентообразен пласт с дължина около 600 м и ширина 50-70 м. Запасите на находището възлизат на около 700 000 т със средно съдържание на олово– 8.32% и цинк – 1.98%. За разработването на находище “Раево” е изготвен идеен проект за подземен добив. Геоложки проучвания за търсене на метални полезни изкопаеми (медни, полиметални

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

и железни руди) на територията на Природен парк “Странджа” са извършвани през 50те и 60те години главно в пределите на Малкотърновското и Граматиковското рудни полета.

Освен закритите вече подземни рудници са открити и проучени множество находища с изчислени оперативни запаси: “Могилата”, “Малката могила”, “Скуриите”, “Боже име”, “Цевцово”.

В околностите на с.Калово са проучвани на два етапа златоносни алувиални разсипи и коренни златни находища. Златоносни плиоценски разсипи са проучвани и в околностите на с.Сливарово, където се разкриват множество древни изработки за добив на злато.

*Неметални полезни изкопаеми-индустриални минерали
фелдшпати*

Строителни материали негасена вар

Наличието в Странджа на чисти карбонатни седименти, главно мрамори и мраморизирани варовици е предпоставка за изграждане в миналото на множество примитивни варови пещи. Находище на мраморизиран варовик и цех за печене на вар за строителни цели се разработва на около 1 км южно от М. Търново. От кариерата с площ от 26 000 м² годишно се добива около 20 000 м³ суровина, и се произвежда около 30 000 т негасена вар. инертни материали

Инертни материали добивани главно в терасите на р. Велека имат местно значение. Предвид на намаленото строителство в района не се очаква увеличаване на добива. м.Маралово – местност по поречието на р. Велека на около 5 км над моста на Качул. Добивът се извършва в заливната тераса на реката, от където се добива пясък и чакъл.

с.Кости - Добивът се извършва в заливната тераса на реката и не се получават нарушенитерени.

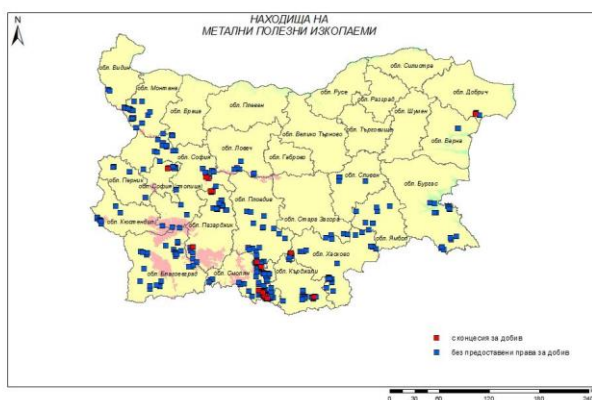
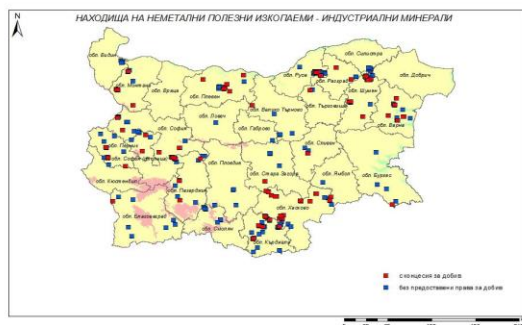
Скално-облицовъчни

материали

Находището на мрамор “Малко Търново” се намира на около 2 км северозападно от града. Проучените запаси са представени от два вида мрамор – бял със сиви ивици и оцветен в сиво-зелено. Голямото количество на запасите и изключителните якостни и декоративни качества на малкотърновския мрамор определят продължително съществуване на кариерата.

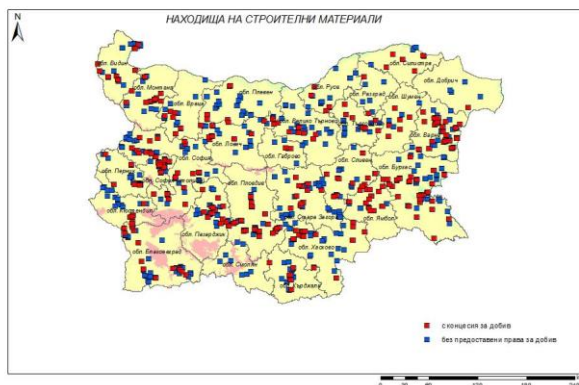
Като цяло потенциалът на територията за добив на метални полезни изкопаеми е значително изчерпан. Съществуват обаче добри възможности за добив на индустриални и скалнооблицовъчни материали, подкрепени от факта, че находищата им се намират извън очертанятията на консервационно значими територии.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



Карта Находища на метални полезни изкопаеми

В регистъра на подземните богатства е записана Концесия за добив на неметални полезни изкопаеми-индустриални минерали-кварц-фелдшпатови пясъчници, подземни богатства по чл.2, т.2 от ЗПБ от находище „Малко Търново, участък „Бръдце“ по открит способ. За дейността няма данни за момента.



Карта находища на строителни материали

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Под №140 /27.04.2007г.е записана концесия за 25 год. за находище „Малко Търново“ с концесионер"СМА МИНЕРАЛ БУРГАС ВАР" ЕОО



Карта на находища на скално/облицовъчни материали

II.1.6 Кметства и населени места в общината, курорти в общината



Карта на селищата на община Малко Търново

Община Малко Търново се състои от административния ѝ център – гр. Малко Търново и още 12 съставни села, две от които са кметства – с.Граматиково и с.Звездец, а останалите – кметски наместничества, а именно:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- [Кметство село Звездец](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Телефон: +3595958/22-66
[Кметско наместничество село Граматиково](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Телефон: +3595952/31-01
[Кметско наместничество село Стоилово](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Телефон: +3595952/30-87
[Кметско наместничество село Бръшлян](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Телефон: +35959522-16
- [Кметско наместничество село Евренозово](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Телефон: +3595959/23-23
- [Кметско наместничество село Близнак](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Телефон: +3595959/22-18
Мобилен: +359877971031
- [Кметско наместничество село Младежко](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Телефон: +3595959/23-74
[Кметско наместничество село Бяла вода](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Телефон: +3595958/22-53
[Кметско наместничество село Калово](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Телефон: +3595958/28-20
- [Кметско наместничество село Визица](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Телефон: +3595958/22-04
[Кметско наместничество село Заберново](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg
- Мобилен: +359885816168
- [Кметско наместничество село Сливарово](mailto:mt_kmet@mail.bg)
mt_kmet@mail.bg

На територията на Община Малко Търново е изграден и функционира Туристически информационен център разположен в една от най – достъпните части на града – централната градска градина.

Основната цел на ТИЦ – Малко Търново е да допринесе за пълноценното използване на богатия ресурсен потенциал на общината, подобряване и разнообразяване на туристическото ѝ предлагане и популяризирането ѝ на вътрешния и международния пазар. Центъра ще поддържа детайлна база данни за всички налични природни и културни туристически забележителности и атракци, както и за предлаганите съоръжения и услуги. Той ще осъществява координация между различните предприемачи за формирането на възможно най – богат туристически продукт, разработва рекламни материали и представя туристическото предлагане на общината на регионални, национални и международни туристически борси и изложения.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Град Малко Търново, община Малко Търново е обявен като климатичен планински курорт от местно значение. Обявен е с Административен акт на МНЗ - Заповед № РД-15-778 на МНЗ от 1981 г.

Препоръки:

- Популяризиране на микроклиматичните особености на територията на Община Малко Търново;
- Развитие на курортния потенциал на общината;
- Популяризиране изградените еко и вело пътеки на територията на общината;

II.2. ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОКОЛНАТА СРЕДА

Съдържащите се данни и информацията, отнасящи се до околната среда в Програмата за опазване на околната среда на Община Малко търново за 2021-20228г. са съобразени с изискванията на нормативната уредба и правната рамка/[var/www/moew.government.bg/](http://www.moew.government.bg/), а именно:

Международноправният документ, който урежда достъпа до информация за околната среда е Конвенцията за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпросите на околната среда (Орхуска конвенция). Република България ратифицира конвенцията на 2 октомври 2003 г. Конвенцията е в сила за страната от 16 март 2004 г. В правото на Европейския съюз изискванията на конвенцията, в частта отнасяща се до достъпа до информация за околната среда са пренесени чрез [Директива 2003/4/ЕС](#) на Европейския парламент и Съвета относно достъпа на обществеността до информация за околната среда.

В българското законодателство достъпът до информация за околната среда се урежда основно в глава втора на Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Основни дефиниции.

Съгласно чл. 18 от ЗООС Информацията за околната среда е:

1) налична първична информация - това е информацията, представляваща резултатите от измервания, изпитвания, наблюдения и др. Тя не е придружена с анализи, прогнози и обяснения. Тази информация се събира в рамките на задълженията на компетентната администрация, без за това да е необходимо искане на заинтересувано лице;

2) налична предварително обработена информация - това е информацията, обработена, обобщена и анализирана в рамките на задълженията на компетентната администрация. Тя се събира и обработва, без за това да е необходимо искане на заинтересувано лице;

3) нарочно обработена информация - информация, събирана или обработвана и анализирана по искане на заинтересуваното лице.

Съгласно чл. 19. от ЗООС Информация за околната среда е всяка информация в писмена, визуална, аудио-, електронна или в друга материална форма относно:

1. състоянието на компонентите по чл. 4 от закона и взаимодействието между тях;

2. факторите по чл. 5 от закона, както и дейностите и/или мерките, включително административните мерки, международни договори, политика, законодателство, включително доклади за прилагане на законодателството в областта на околната среда, планове и програми, които оказват или са в състояние да оказват въздействие върху компонентите на околната среда;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

3. състоянието на човешкото здраве и безопасността на хората, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или, чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;

4. обекти на културно-историческото наследство, сгради и съоръжения, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или, чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;

5. анализ на разходите и ползите и други икономически анализи и допускания, използвани в рамките на мерките и дейностите, посочени в т. 2;

Компетентни органи

Съгласно чл. 21.(1) от ЗООС Компетентни органи по глава втора от ЗООС са централните и териториалните органи на изпълнителната власт, които събират и разполагат с информация за околната среда.

(2) Компетентни органи по смисъла на ал. 1 са и другите органи и организации, които са част от консолидираната фискална програма и събират и разполагат с информация за околната среда, с изключение на органите на законодателната и съдебната власт.

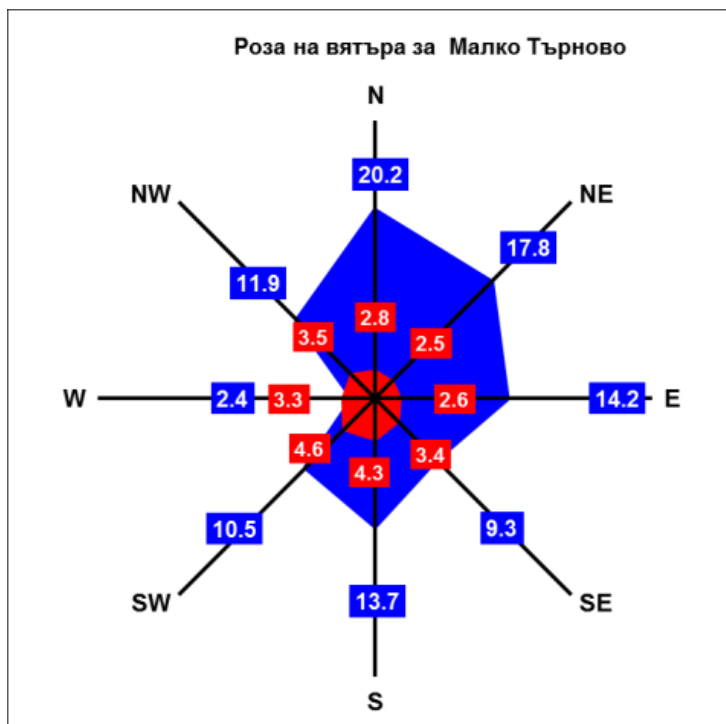
(3) Задължено да предоставя информация за околната среда по реда на тази глава е и всяко физическо или юридическо лице, което предоставя обществени услуги, свързани с околната среда, и което осъществява тази дейност под контрола на органите и организациите по ал. 1 и 2.

II.2.1. Въздух

Състоянието на атмосферния въздух е в зависимост от режимът на приземния вятър е силно локална характеристика и е в пряка зависимост от комплекс от фактори, сред които най-силно влияние имат орографските особености: ориентацията и експозицията на склоновете на релефните форми спрямо посоките на света, които трансформират характерния за Балканския полуостров зонален пренос на въздушни маси.

За района на Община Малко Търново влияние оказва и близостта на морския басейн Черно море, което е причина за наличието на локални циркулации на приземния слой. Бризовата циркулация, която се появява през топлото полугодие има изключително въздействие, както върху климата, така и върху почистващите способности на атмосферата – способността ѝ бързо да разсейва атмосферните замърсители.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



Честота на вятъра по посока [%];
Средна скорост по посока [m/s]
Фигура Роза на вятъра

За района на Община Малко Търново е характерен т.н. *потенциал на замърсяване*. Под потенциал на замърсяване се разбира честотата на случаите на тихо време – това са случаите на скорости на вятъра под 1 m/s. Той се изразява в % от 1 до 100. За висок потенциал на замърсяване се приемат случаи от 75 до 100%, за нисък – от 0 – 25%. Потенциал 25 – 50% е среден, а потенциал 50 – 75% – средно висок.

Районът на община М. Търново се намира в област със средно висок потенциал на замърсяване: 52.2% тихо време, което показва, че условията за разсейване на атмосферните замърсители не е добро. В същото време въпреки местните условия за разсейване, територията на Община Малко Търново се характеризира с висока степен на чистота на атмосферния въздух, дължащо се на липса на промишлена дейност, тъй като районът е разположен в планинска, гориста територия, в която се намира природен парк “Странджа”.

- Националната автоматизирана система за контрол качеството на въздуха на територията на Р България се състои от 60 стационарни пункта, в т.ч. 30 пункта с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ, 14 автоматични измервателни станции (АИС), 5 ръчни пункта на НИМХ, 11 ДОАС системи.
- Пунктовете за контрол качеството на атмосферния въздух (КАВ) са разположени в 36 населени места.
- Информацията за състоянието на атмосферния въздух от всички пунктове за мониторинг постъпва в централен диспечерски пункт в ИАОС - София.
- На локално ниво информацията постъпва в регионални диспечерски пунктове, разположени в съответните РИОСВ.

Възможности на системата за контрол качеството на атмосферния въздух:

- Определяне нивото на замърсяване на атмосферния въздух;
- Определяне посоката на евентуалните източници на замърсяване на въздуха;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- Прогнозиране качеството на атмосферния въздух на база на достоверна информация, събрана за дълъг период от време;
- Предоставяне на компетентните органи на достоверна информация за оценка и управление качеството на атмосферния въздух.

Показатели и норми за качеството на атмосферния въздух

Опазването на атмосферния въздух в Р България е регламентирано в Закона за чистотата на атмосферния въздух (ДВ бр. 45 от 1996 г., посл. изм. ДВ бр. 101 от 2015 г.), както и в подзаконовите нормативни актове към него, като законодателството ни е изцяло хармонизирано със законодателството на ЕС.

Информация относно правната рамка за качеството на въздуха на Европейския съюз може да бъде намерена в Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и по-чист въздух за Европа.

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой, са нивата на суспендирани частици; фини прахови частици; серен диоксид; азотен диоксид и/или азотни оксиди; въглероден оксид; озон; олово (аерозол); бензен; полициклични ароматни въглеводороди; тежки метали - кадмий, никел и живак; арсен.

Наредба №12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух регламентира нормите за опазване на човешкото здраве на изброените замърсители.

Наредба №14 от 23 септември 1997 г. за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места определя ПДК на специфични замърсители на атмосферния въздух, например за сероводород (5 µg/m³ за един час) и стирен (5 µg/m³ за един час).

Ежедневно в Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) на МОСВ се изготвя Бюлетин за качеството на атмосферния въздух в страната. Бюлетинът се публикува всеки ден на интернет страницата на ИАОС на адрес: <http://nfp-bg.eionet.eu.int/ncesd/bul/bulletins.html>

Мрежата за контрол на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Бургас като част от НСМОС е към подсистема „въздух“.

Подсистема „въздух“ включва общото състояние на атмосферния въздух определено чрез показателите, посочени в чл. 4 от Закона за чистотата на атмосферния въздух: общ суспендиран прах; фини прахови частици; тежки метали (Pb, Cd, Ni, As), полиароматни въглеводороди (ПАВ); серен диоксид; азотни оксиди; въглероден оксид; озон; бензен; сероводород. Сероводородът е включен като допълнителен показател, тъй като се емитира основно от нефтепреработващите предприятия. Нормите за ФПЧ10, SO₂, NO₂, бензен, озон, олово и въглероден оксид и алармените прагове за SO₂, NO₂ са съгласно Наредба No 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

Таблица: Атмосферни замърсители и съответните норми за опазване на човешкото здраве

Атмосферен замърсител	Формула	Норма за опазване на човешкото здраве	Праг за информиране	Алармен праг
-----------------------	---------	---------------------------------------	---------------------	--------------

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

			населението	
Азотен диоксид	NO ₂	200 µg/m ³ за час		400 µg/m ³ за час
Въглероден оксид	CO	10 mg/m ³ за 8 часа		
Озон	O ₃	120 µg/m ³ за 8 часа	180 µg/m ³ за час	240 µg/m ³ за час
Серен диоксид	SO ₂	350 µg/m ³ за час 125 µg/m ³ за денонощие		500 µg/m ³ за час
Сероводород	H ₂ S	0.015 mg/m ³ за денонощие		
Стирен	Stirol	5 µg/m ³ за час 3 µg/m ³ за денонощие		
Фенол	Fenol	20 µg/m ³ за час 10 µg/m ³ за денонощие		
Фини прахови частици < 10µm	PM ₁₀	50 µg/m ³ за денонощие		

Нормите за полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ), арсен, кадмий и никел са определени в Наредба No 11 от 14 май 2007 за норми за арсен, кадмий и никел и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ).

Нормите за стирен, толуен, ксилен и сероводород са определени в Наредба No 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

На територията на РИОСВ-Бургас контролирани обекти с източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух в Община Малко Търново са общо 11, като два от тях са с производствена дейност. Източник на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух е инсталация за производсто на пелети, стопанисвана от „Пи Джей Енержи“ ООД, гр. Малко Търново. Останалите обекти на територията на общината са в сферата на обслужващите дейности-училища, домове за възрастни хора и др.

През 2019 г. мобилна имисионна станция на ИАОС – РЛ Стара Загора е извършила имисионни измервания в гр. Малко Търново в периодите 17.03. – 01.04.2019 г., 14.06. – 29.06.2019 г., 11.08. – 26.08.2019 г., 16.11. – 01.12.2019 г. Извършени са измервания по показателите: озон, серен диоксид, азотен оксид и диоксид, ФПЧ10, въглероден оксид, сероводород, амоняк, метан и неметанови въглеводороди. Измерванията през месеците март, август и ноември 2019г са отчетли само 6 бр. превишения на СДН на ФПЧ10.

От 11 броя обекти намиращи се на територията на община Малко Търново един е източник на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух - фабрика за производсто на пелети, стопанисвана от „Пи Джей Енержи“ ООД, гр. Малко Търново. Резултатите от проведените през 2020 г. контролни измервания показват спазване на съответните НДЕ. Останалите обекти на територията на общината са в сферата на обслужващите дейности.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Националната мрежа за контрол на качеството на въздуха не включва контролен пункт на територията на Община Малко Търново. Най-близкото място за контрол на състоянието на въздуха е гр.Бургас.

Отделно се извършва наблюдение на екологичното състояние на горите чрез мрежата за мониторинг съгласно изискванията на Международната кооперативна програма за "Оценка и мониторинг на вредните вещества във въздуха върху горските екосистеми".

През 2020г.на територията на Община Малко Търново няма изградени и въведени в експлоатация на обекти с неподвижни източници на емисии.

През 2018 е започнало изграждане на газовия кладенец към Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци обслужва територията на община Малко Търново. От месец април 2018 се извършват собствени перидочни измервания на емисиите на вредни вещества в отпадъчните газове на Газов кладенец № 1. Характеристиките, които се наблюдават са:

Сереводород, ррт

Въглероден диоксид

Въгледорододи

(метанови)

Кислород

Водород

Не са установени превишения на ПДК през 2019г

II.2.1.1. Климат

България участва активно в общите усилия за смекчаване на изменението на климата и адаптация към вече настъпилите промени. От 2014 г. действа Законът за ограничаване изменението на климата. Изпълнява се третият национален план за действие по изменението на климата, разработена и приета е Национална стратегия за адаптация и План за действие към нея. България участва успешно в Европейската схема за търговия с емисии на парникови газове със 127 инсталации на територията на страната. Заедно с останалите държави-членки на Европейския съюз, България ще изпълнява обща цел за намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 40% до 2030 г. с приемането на Рамката за политиките по климат и енергетика до 2030 г.

Стратегически документи, отнасящи се за климата:

» Дългосрочната стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Р България (Дългосрочната стратегия) е разработена в рамките на проект за предоставяне на техническа подкрепа, финансиран от Европейския съюз чрез Програмата за подкрепа на структурните реформи за периода 2017-2020 г., и се изпълнява от консорциум, ръководен от Делойт в сътрудничество със Службата за подкрепа на структурни реформи (SRSS) на Европейската комисия;

» Адаптация към изменение на климата;

» Закон за ограничаване изменението на климата, *В сила от 11.03.2014 г., изм. и доп. ДВ. бр.25 от 20 Март 2020г.*Проект: 302-01-20/26.09.2013 г.

Този закон урежда обществените отношения, свързани със:

1. провеждането на държавната политика по ограничаване изменението на климата;

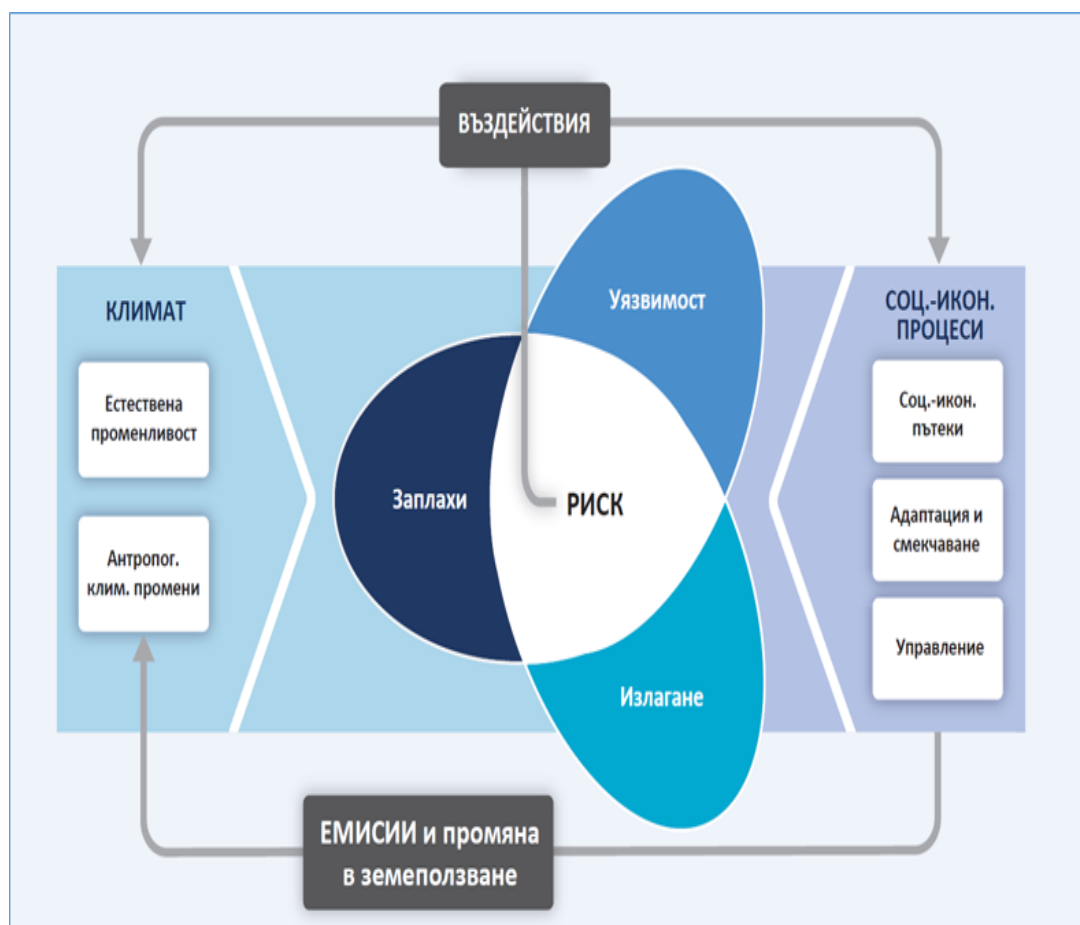
2. (доп. - ДВ, бр. 25 от 2020 г.) прилагането на механизмите за изпълнение на задълженията на Република България по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата (ратифицирана със закон - ДВ, бр. 28 от 1995 г.) (ДВ, бр. 68 от

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

2005 г.) (РКОНИК) и Протокола от Киото към Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата (ратифицирана със закон - ДВ, бр. 72 от 2002 г.) (ДВ, бр. 68 от 2005 г.) (Протокола от Киото) и Споразумението от Париж към Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата (ратифицирано със закон - ДВ, бр. 86 от 2016 г.) (ДВ, бр. 2 от 2017 г.), наричано по-нататък "Парижкото споразумение";

3. функционирането на Националната схема за зелени инвестиции (НСЗИ);
4. функционирането на Националната система за инвентаризации на емисии на вредни вещества и парникови газове в атмосферата;
5. прилагането на Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ);
6. администрирането на Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове (НРТКЕПГ);
7. мерките за намаляване емисиите на парниковите газове от използваните течни горива и енергия за транспорта;
8. (доп. - ДВ, бр. 25 от 2020 г.) изпълнението на задълженията, произтичащи от Решение No 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно усилията на държавите членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г. (ОВ, L 140/136 от 5 юни 2009 г.), наричано по-нататък "Решение No 406/2009/ЕО" и от Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021 - 2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) No 525/2013 (ОВ, L 156/26 от 19 юни 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/842";
9. (нова - ДВ, бр. 25 от 2020 г.) отчитане на емисиите и поглъщанията и изпълнението на задълженията в сектора на земеползването, промените в земеползването и горското стопанство, произтичащи от Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и за изменение на Регламент (ЕС) No 525/2013 и Решение No 529/2013/ЕС (ОВ, L 156/1 от 19 юни 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/841";
10. (предишна т. 9 - ДВ, бр. 25 от 2020 г.) функционирането на Схемата за доброволно намаление на емисии (СДНЕ).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



Фигура въздействия, МЕГИК 2014 г..

По данни на ИАОС:

По препоръка на Световната Метеорологична Организация за описание на съвременния климат се използват средните за периода 1961-1990 г. показатели. Поради това месечните и годишни температури и валежи са сравнявани с този период и се отнасят само за равнинната част на страната.

Рекордно високите температури през последните десетилетия, топенето на ледниците, по-влажният въздух и още седем ключови индикатора показват, че глобалното затопляне на климата е неоспорим факт. Десетте ключови индикатора, показващи глобалното затопляне на климата, са:

- (1) по-високите наземни температури;
- (2) по-високите температури над океаните;
- (3) високото съдържание на топлина в океаните;
- (4) по-високите температури на въздуха близо до повърхността на земята;
- (5) по-високата влажност;
- (6) по-високите температури на морската повърхност;
- (7) покачването на морското равнище;
- (8) намаляването на морския лед;
- (9) намаляването на снежната покривка;
- (10) свиването на ледниците.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Относителното движение на всеки от тези показатели – повишаване при първите седем и спад при последните три от тях – доказва, че несъмнено планетата ни търпи затопляне през последния половин век, както и че всяко десетилетие на Земята от 1980 г. насам е по-горещо от предходното.

Оценка на индикаторите

Климатичните и метеорологичните условия влияят на природните и антропогенни процеси, които въздействат върху състоянието на околната среда. Високите температури засягат отводняването, увеличават еутрофикацията на стоящите води, и могат да доведат до пожари. Метеорологичните условия също влияят на икономиката и по този начин увеличават натиска върху околната среда от тези сектори. Валежите оказват значителен ефект върху селското стопанство. Други засегнати сектори включват горското стопанство и в малка степен – услугите. Екстремни метеорологични условия, като наводнения, дългосрочни периоди на суша и силни ветрове, могат да причинят големи щети на националната икономика.

За периода 1988–2019 г., емисиите на основните парникови газове имат тенденция към намаляване. През 2019 г. са емитирани общи емисии на ПГ — 55 955,28 Gg CO₂-екв. или 48,74% от емисиите през базовата година (1988).

Емисиите на парникови газове на човек от населението намаляват от 13,0 тона CO₂-екв. през 1988г. до 8,0 тона CO₂-екв. през 2019 г. По този показател България се доближава до средния за Европейския съюз.

Анализът на данните от националните инвентаризации за периода до 2019 г. показва, че емисиите на парникови газове са значително по-ниски в сравнение с базовата 1988 г. и в момента България има необходимия резерв, който осигурява изпълнение на ангажиментите, поети с подписването на Протокола от Киото.

От друга страна по данни на НИМХ:

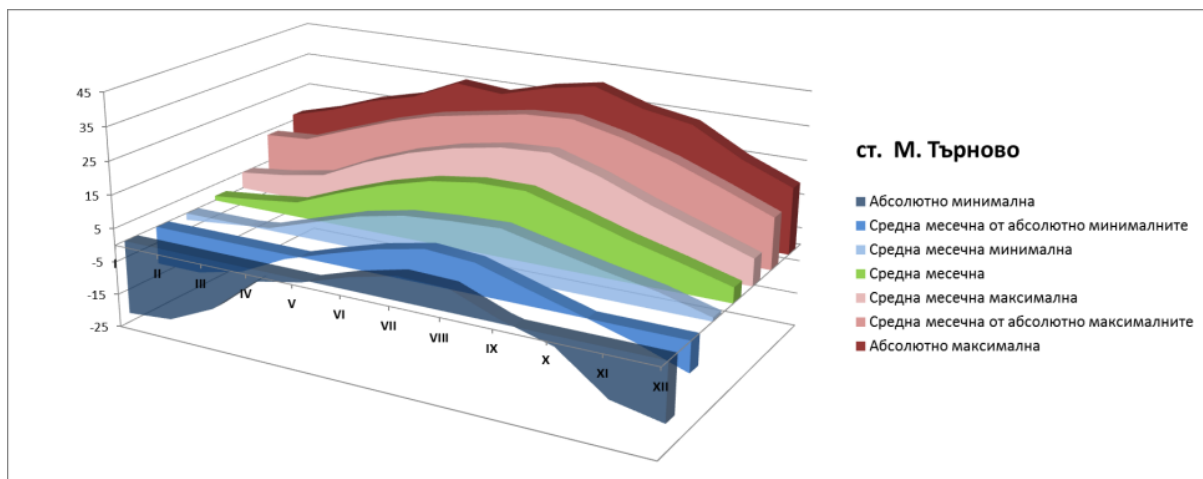
Изчислени са климатичните норми за България за новия референтен период 1991-2020 г.

Световната метеорологична организация (СМО) координира обновяването на нормите за глобалния климат в месечен мащаб, започвайки с периода 1901-1930 г. Стандартните климатични норми се използват като референтни стойности за пресмятане на климатичните аномалии. Страните членки на СМО актуализират климатичните норми за всеки следващ 30-годишен референтен период – 1931-1960, 1961-1990, 1991-2020 г. и т.н.

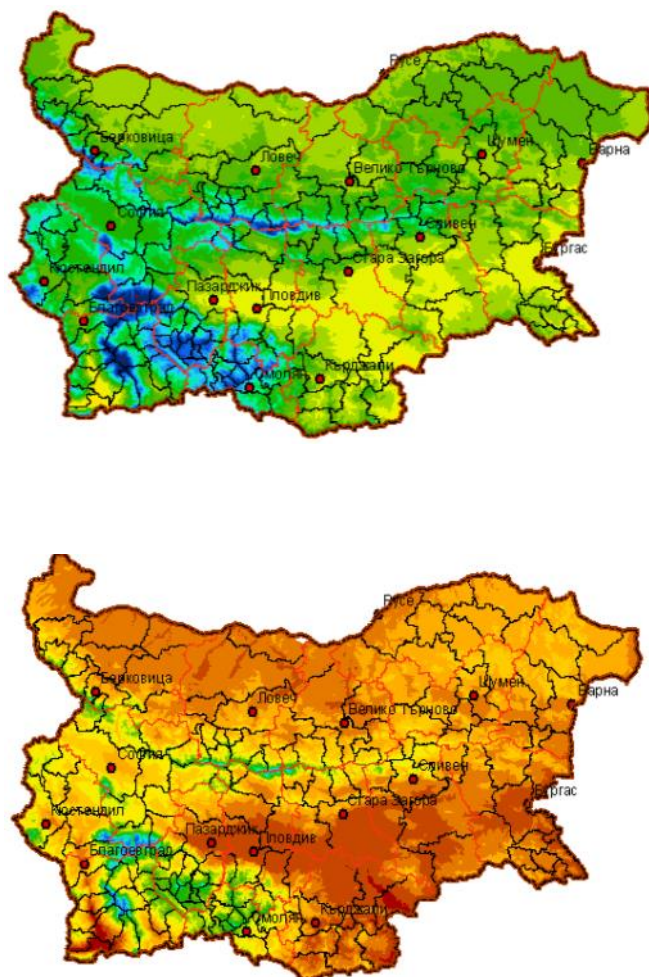
За изчисляването на средномногогодишните стойности на сумата на валежите и средната температура на въздуха по месеци и годишно за новия референтен период 1991-2020 г. е обработена метеорологичната информация от 355 станции (синоптични, климатични и валежомерни) от метеорологичната мрежа на НИМХ. Методиката на изчисление и статистическа обработка на данните е съобразена с изискванията на СМО, представени в „WMO Guidelines on the Calculation of Climate Normals“ (2017). Изготвени са карти на пространственото разпределение на годишните и месечните норми на валежите и средната температура на въздуха за периода 1991-2020 г.

Разпределението на средногодишната температура на въздуха (1991-2020 г.) е представено на фиг. 1. Средната температура за равнинната и полупланинска част от страната с надморска височина (н.в.) до 1000 m е 11.8 °C. За планинските райони с н.в. между 1000 и 2000 m средната годишна температура на въздуха е около 6 °C. Във високите части на планините с н.в. над 2000 m средната температура е около -1 °C.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

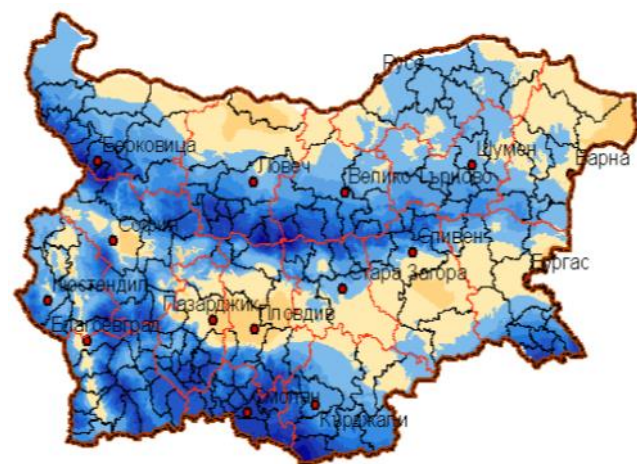
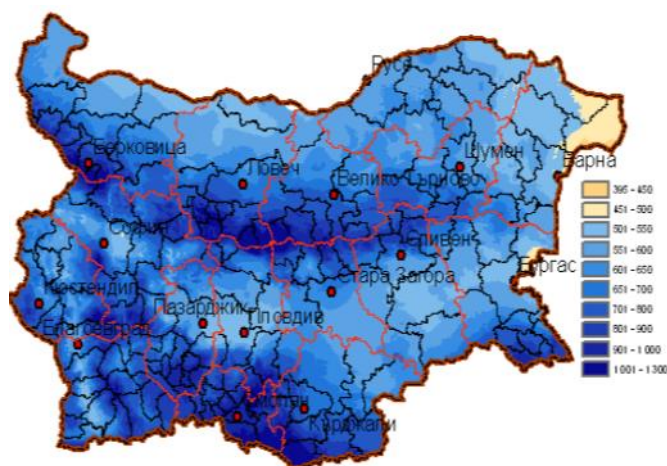


Фигура Средна годишна температура през 1961–1990 г. (А); Песимистичен климатичен сценарий за средна годишна температура за 2080 г.(Б) Източник: НИМХ-БАН.



Фигура Средна годишна сума на валежите за периода 1961–1990 г. (А); Очаквана сума към 2080 г., съгласно песимистичния сценарий (Б) Източник: НИМХ-БАН.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



II.2.2. Води

II. 2.2.1. Повърхностни води

Повърхностните води на община Малко Търново се оттичат във два водосбора - на р. Велека и на р. Резовска.

Отличава се с най-добре развита от всички странджански реки приточна система. Поважни леви притоци са реките Младежка, Дяволски дол, Стръмница, Еленица и Трашка, повечето от които извират от рида Босна. Най-дълга е Младежка река (30.4 км, с водосборна площ 232.2 км²). Някои от по-малките притоци на Велека пресъхват при сухи години през летния период поради интензивно изпарение и инфилтрация.

Река Велека е с дължина L – 147 km, F – 994,8 км² от които плавателна на повече от 9 км- извира северозападно от в. Антепе (634м), Стратджа на територията на Турция. В горното си течение е ориентирана на юг-югоизток. Променя постепенно посоката си в

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

източна и започва да меандрира. След напускането на планината, р. Велека продължава на север-североизток и протича през равнинен терен. Навлиза в територията на България, като по част от течението ѝ минава държавната граница с Турция. След граничната линия р. Велека тече на север, облазува остър завой и променя посоката си в югоизточна и източна. Протича в широка долина и образува силно извити меандри, които на места са във вид на пълни окръжности или елипси. Влива се в Черно море северно от с. Синеморец. Образува речната система от голям брой първостепенни притоци (долове и малки рекички) и с перестоподобен рисунък.

Река Резовска (Резвая) е с дължина $L = 112,0 \text{ km}$, $F = 183,4 \text{ km}^2$ извира северно от в. Търтавес (753м), Странджа, на територията на Турция под името Чаталар. Тече на югоизток. След с. Дерекьой започва да образува средно извите меандри и приема името Бююкдере. Постепенно течението ѝ се ориентира на изток и продължава да лъкатуши с името Паспалдереси (Паспал). Южно от селището Армутверен (Паспала) реката поменя посоката си в северна и навлиза в територията на България южно от в. Рогачов баир (421,9м). Образува големи меандри и тече последователно на североизток, югоизток, север и отново югоизток. Влива се в Черно море при с. Резово. Образува речна система от голям брой първостепенни леви притоци.

По надолу е използван Доклада на БДЧР за 2020г. относно Оценка на актуалното състояние на водите в Черноморски район за басейново управление за 2020 г. съгласно чл. 5, ал. 1, т. 22 от Правилник за дейността, организацията на работа и състав на басейновите дирекции

Оценката на замърсяването на водите със специфични замърсители се извършва съгласно стандартите за качество за вътрешни повърхностни води установени с Наредба No Н-4/ 14.09.2012 г. (изм. ДВ, бр. 79/23.09.2014 г.). Въпреки че в редица водни тела са констатирани високи концентрации на разтворено желязо, манган и алуминий резултатите за тези три химични елемента няма да бъдат оценявани, т.к. не са изведени фонові стойности за тях. Допустимите концентрации за разтворено желязо, манган и алуминий са дефинирани като стойности, които трябва да се прибавят към фоновата концентрация, установена за водното тяло.

Данните за хром (Cr) общ не са оценени т.к. не е изведен стандарт за качество на национално ниво за този елемент. Стандарти за качество за околна среда са изведени за Cr (III) и Cr (VI), съгласно Наредба No Н-4/14.09.2012 г. за характеризирание на водите. Оценка на състоянието по хидроморфологични елементи за качество все още не се извършва, поради липса на разработена методика.

Хидрометричен мониторинг на повърхностни води

На територията на Басейнова дирекция Черноморски район има 15 хидрометрични станции (ХМС) стопанисвани от НИМХ – БАН, от които девет оперативни и шест режимни.

Химично състояние

Оценката на химичното състояние за повърхностни води се извършва съгласно СГС-СКОС на приоритетните вещества, установени с Директива 2008/105/ЕС, въведена в българското законодателство с Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители (ДВ, бр. 88/2010 г.). Химичното състояние на повърхностните води се оценява в два класа – добро и лошо. „Добро химично състояние” е състоянието, при което средногодишната стойност (СГС)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

на замърсителите не превишава стандартите за качество на околната среда (СКОС). т.е. водни тела, в които резултатите за всички приоритетни вещества отговарят на химичните стандарти за качество са в добро състояние, а водните тела в които има резултати над съответните определени стойности са в лошо състояние. При анализа на получените резултати за 2020 г. е взето под внимание и изискването на Директива 2009/90/ЕС, специфицираща минималните критерии за качеството на данните, транспонирана в Наредба No1/ 2011 г. за мониторинг на водите. В системата на МОСВ все още съществуват проблеми с усвояването на методики и работа по сваляне на границата на определяне на метода за определени вещества т.е. с изпълнение на минималните критерии при избор на методите за анализ, съгласно чл. 84 от Наредба No1/ 2011 г. Предвид горепосоченото, в настоящия доклад, химичното състояние е оценено на база наличните за 2020 г. данни.

Резултати,Обобщение

След извършената оценка на състоянието на водните тела през 2020 г., от БДЧР-Варна като цяло не се констатира съществено изменение в състоянието по наблюдаваните елементи за качество в сравнение с ПУРБ:

Речен басейн “ река Велека”

Екологично състояние:

Наблюдава се подобряване на екологичното състояние от добро до отлично във водно тяло с код BG2VE700R1601 - р. Айдере – от извор до вливане в р. Велека, по данни за отлично състояние по БЕК Макрозообентос и Макрофити.

За ВТ с код BG2VE106R1301 - р. Велека – от Мост на с. Кости до 7 km след с.

Бродилово е отчетено подобряване на екологично състояние от умерено до добро на база резултати по БЕК Макрозообентос, Макрофити и Фитобентос.

Отчетено е отлично състояние за водно тяло с код BG2VE106R1401 - р. Велека – от 7 km след с. Бродилово до границата на преходните води на база получени резултати по ФХЕК.

Химично състояние:

От анализирани приоритетни вещества през 2020 г., съгласно действащата програма за мониторинг, няма установени превишения на СГС-СКОС в пунктовете в речен басейн “река Велека”.

Речен басейн “река Резовска”

Екологично състояние:

Наблюдава се подобряване на екологичното състояние от добро до отлично във водно тяло с код BG2RE400R1002 - р. Резовска от държавна граница на България с Турция до границата на преходните води на база отлични резултати по ФХЕК. Отчетено е и подобрене на състоянието на водно тяло с код BG2RE200R1301 инаименование р. Силистар - от извор до границата на преходните води, от добро до отлично състояние, на база отчетени отлични резултати по ФХЕК и БЕК Макрозообентос, Макрофити и Фитобентос. За ВТ с код BG2RE400R1102 и наименование р. Резовска от границата на преходни води до вливане в Ч. море е отчетено влошаване на състоянието от отлично до умерено по данни за азот нитритен.

Химично състояние:

Превишаване на средногодишната стойност на стандарта за качество за Хлоралкани С10-13 е регистрирано в две водни тела: BG2RE200R1201 (пункт р. Силистар - преди вливане в Ч. море - устие) и BG2RE200R1101 (пункт р. Бутамята - устие).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

В съответствие с изискванията на Рамковата Директива за водите, екологичното състояние на повърхностните водни тела в Черноморски район за басейново управление се оценява съобразно разработените при изготвянето на ПУРБ типово специфични референтни условия и класификационна система за биологичните елементи за качество, и поддържащите ги основни физико-химични елементи за качество за всяка от категориите повърхностни води – реки, езера, преходни води и крайбрежни морски води. За силномодифицираните и изкуствените водни тела състоянието се определя като екологичен потенциал.

От годишен доклад за 2020г. на БДЧР

Речен басейн “река Велека”

Екологично състояние:

Наблюдава се подобряване на екологичното състояние от добро до отлично във водно тяло с код BG2VE700R1601 - р. Айдере – от извор до вливане в р. Велека, по данни за отлично състояние по БЕК Макрозообентос и Макрофити.

За ВТ с код BG2VE106R1301 - р. Велека – от Мост на с. Кости до 7 km след с.

Бродилово е отчетено подобряване на екологично състояние от умерено до добро на база резултати по БЕК Макрозообентос, Макрофити и Фитобентос.

Отчетено е отлично състояние за водно тяло с код BG2VE106R1401 - р. Велека – от 7 km след с. Бродилово до границата на преходните води на база получени резултати по ФХЕК.

Химично състояние:

От анализиранияте приоритетни вещества през 2020 г., съгласно действащата програма за мониторинг, няма установени превишения на СГС-СКОС в пунктовете в речен басейн “река Велека”.

Речен басейн “река Резовска”

Екологично състояние:

Наблюдава се подобряване на екологичното състояние от добро до отлично във водно тяло с код BG2RE400R1002 - р. Резовска от държавна граница на България с Турция до границата на преходните води на база отлични резултати по ФХЕК.

Отчетено е и подобряване на състоянието на водно тяло с код BG2RE200R1301 и наименование р. Силистар - от извор до границата на преходните води, от добро до отлично състояние, на база отчетени отлични резултати по ФХЕК и БЕК Макрозообентос, Макрофити и Фитобентос. За ВТ с код BG2RE400R1102 и наименование р. Резовска от границата на преходни води до вливане в Ч. море е отчетено влошаване на състоянието от отлично до умерено по данни за азот нитритен.

Химично състояние:

Превишаване на средногодишната стойност на стандарта за качество за Хлоралкани С10-13 е регистрирано в две водни тела: BG2RE200R1201 (пункт р. Силистар - преди вливане в Ч. море -устие) и BG2RE200R1101 (пункт р. Бутамята - устие).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Обобщени данни за състоянието на повърхностните водни тела от категория „река“ през 2020 г.

No	Речен басейн	Код на ВТ	Водно тяло	Категория по хидро-морфологични характеристики	Категория на повърхностно водно тяло	ТИП	Б ПУРБ	ФХ ПУРБ	ХМ ПУРБ	Екологично ПУРБ	Химично ПУРБ		Б ПУРБ	ФХ ПУРБ	ХМ ПУРБ	Екологично ПУРБ	Химично ПУРБ
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.		8.	9.	10.	11.	12.
113	река Велека	BG2VE106R1001	р. Велека - от граница с Р. Турция до река Чурка	естествен	река	R2							н.д	Р-Р04, Р-Р общ	н.д		н.д
114	река Велека	BG2VE106R1101	р. Велека - от вливане на река Чурка до вливане на река Айidere (Мечи дол	естествено	река	R4							МЗБ, МФ, ФБ	н.д			
115	река Велека	BG2VE400R1501	р. Младежка - от извор до вливане в р.Велека	естествено	река	R4							МЗБ, МФ, ФБ	н.д			н.д
116	река Велека	BG2VE700R1601	р. Айidere – от извор до вливане в р. Велека	естествено	река	R15							МЗБ, МФ	н.д			Референтен пункт
117	река Велека	BG2VE106R1201	I Участък: р. Велека – от вливане на р. Айidere до с. Кости II Участък: р. Дяволски дол – от извор до вливане в р. Велека III Участък: р. Трашка – от	естествено	река	R4							МЗБ, МФ, ФБ	н.д			Референтен пункт

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

			извор до вливане в р. Велека														
118	река Велека	BG2VE106R1301	р. Велека – от Мост на с. Кости до 7 км след с. Бродилово	естествено	река	R10							МЗБ, МФ, ФБ				Рефере нтен пункт
119	река Велека	BG2VE106R1701	р.Еленица - от извор до вливане в р. Велека	естествено	река	R4							н.д	Р-Р04, Р-Р общ			н.д
120	река Велека	BG2VE106R140 1	р. Велека – от 7 км след с. Бродилово до границата на преходните води	естествено	река	R10							н.д				н.д
121	Резовска река	BG2RE400R1002	р. Резовска от държавна граница на България с Турция до границата на преходните води	естествено	река	R4							н.д				н.д
122	Резовска река	BG2RE200R1301	р.Силистар - от извор до границата на переходните води	естествено	река	R11							МЗБ, МФ, ФБ				н.д
123	Резовска река	BG2RE200R1001	р. Бутамята - извор до границата на преходните води	естествено	река	R11							н.д				н.д

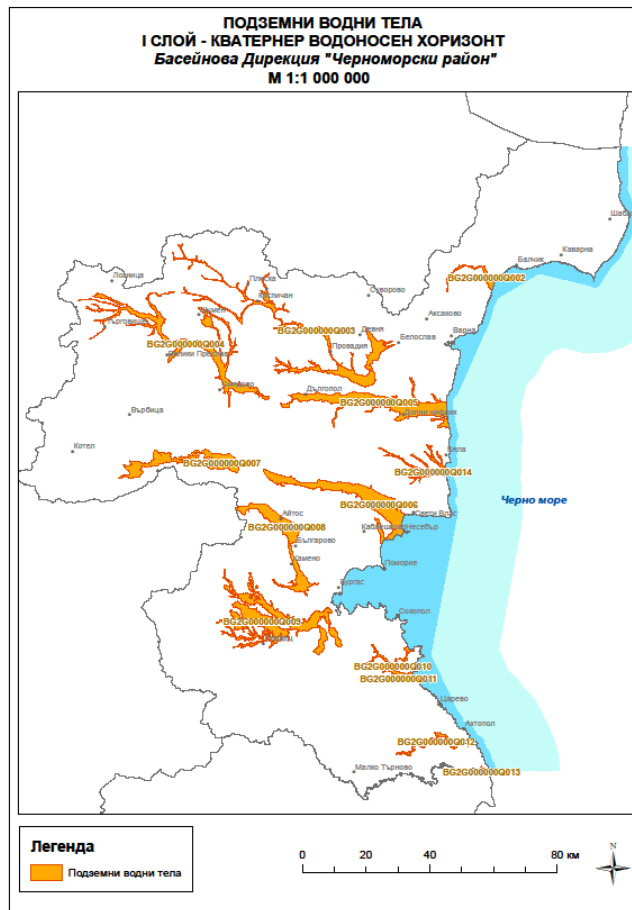
Легенда

Цветови обозначения:

отлично добро умерено лошо много лош няма данни

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

II.2.2.2.Подземни води



Карта Подземни водни тела

Съгласно регистъра на сайта на БДЧР актуален към 30.11.2022 г. за водовземане от подземни води се установи, че БДЧР е издала следните Разрешителни за водовземане от подземни води :

1.Име натитуляра : СК, „Бургас вар“ООД

Местоположение и име на водоизточника: 46663 Град Малко Търново, Община Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №: 1076 до 2024г.

Цели на разрешителното: Промислени цели

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 10000,00

2. Име натитуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: каптиран извор "Младежко"
с. Младежко, Община Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №: 200 236 до 15.3.2025

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 5000,00

3. Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: каптиран извор "Бакаджик"

с. Звездец, община Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №: 200 248/ 15.4.2025

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 4000,00

4. Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: каптиран извор "Св. Пантелей"

с. Бръшлян, Малко Търново,

Срок на действие на разрешителното №:200 249/ 15.4.2025

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 20000,00

=====

5. Име на титуляра: "В и К" ЕАД,

Местоположение и име на водоизточника: ШК-1,ШК-2

с. Граматиково

Срок на действие на разрешителното №: 200 328 / 4.8.2030

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 50000,00

6. Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: каптиран извор "Еленина дупка"

с. Бяла вода, Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №: 200 339/ 10.10.2020

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 30000,00

=====

7. Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: Каптирани извори 1 ,2

гр. Малко Търново, общ. Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №: 200 412/ 31.3.2021

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 8000,00

=====

8.Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: с. Звездец

с. Бръшлян Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №:1047/08.02.2013 г.

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 35000,00

=====

9. Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: извори "Ковач", "Кабарелова воденица"

с. Звездец

с. Бръшлян

Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №: 2151 0049/ 12.3.2023

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 35000,00

=====

10.Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: извор "Докузак"

Малко Търново, Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №:2151 0151/14.5.2031

Цели на разрешителното: Обществено Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 10000,00

=====

11. Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: ВГ "Малко Търново"

гр. Малко Търново, общ. Малко търново

Срок на действие на разрешителното №: 2151 0054/ 1.4.2023

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 250000,00

=====

12. Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: каптиран извор "Старият врис"

с. Сливарово, Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №:2151 0222/31.1.2032

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 1000,00

13. Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: извори "Близнак 1 и 2"

с. Близнак, Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №:2151 0152/6.1.2031

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 8000,00

14. Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: ШК-2-ХД-2 "Заберново"

с. Заберново, Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №:2151 0397/5.5.2029

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 157680,00

15. Име на титуляра: "В и К" ЕАД

Местоположение и име на водоизточника: ШК-2-ХД-2 "Заберново"

с. Заберново, Малко Търново

Срок на действие на разрешителното №:2151 0397/5.5.2029

Цели на разрешителното: Питейно –битово водоснабдяване

Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ:

Водовземане

Годишен лимит: 157680,00

**Таблица Регистър на издадените заповеди за СОЗ по чл. 119, ал. 4, т. 2 от ЗВ,
Актуален към 22.12.2021 г.**

34	ВиК ЕАД Бургас	034003 034005	Заберново Зап. комисия 09/10.09.2004	Малко търново	Бургас	Шахтов кладенец 2 Хоризонтален дренаж 2	BG2G000000Q012	квартнер
47	ВиК ЕАД Бургас		Бръшлян Зап. комисия 31/26.06.2007	Малко Търново	Бургас	каптиран извор Св. Пантелей, с. Бръшлян	BG2G000000TJ042	юра
46	ВиК ЕАД Бургас	000125	Младежко Зап. комисия 29/26.06.2007	Малко Търново	Бургас	каптиран извор- Младежко	BG2G000000TJ042	триас

Състояние:

ПВТ с код BG2G000000Q012 - Порови води в кватернера на р. Велека

По програмата за химичен мониторинг е предвидено наблюдение в 1 пункта.

• Пункт: BG2G000000QMP034 Кости, ШК. Не са установени превишения над СК. ПВТ в района на МП е определено в „добро” състояние.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

ПВТ с код BG2G000000Q013 - Порови води в кватернера на р. Резовска

По програмата за химичен мониторинг е предвидено наблюдение в 1 пункта.

- Пункт: BG2G000000QMP035 Резово, ШК при ПС Резовска стара. Не са установени превишения над СК. ПВТ в района на МП е определено в „добро” състояние.

**Таблица Регистър на ресурсите и годишен баланс на подземните водни тела
(31.12.2021г.)**

№ по ред	Код на подземното водно тяло	Наименование на водното тяло	Естествен и ресурси	Количество а необходим и за водните екосистеми	Разпол агаеми ресурси	Разрешени количества	Водни количества а от кладенци за собствени нужди	Свободни количества за ползване
			л/с	л/с	л/с	л/с	л/с	л/с
11	BG2G000000Q012	Порови води в кватернера на р. Велека	36	0,00	36,00	8,09	0	27,91
12	BG2G000000Q013	Порови води в кватернера на р. Резовска	7	0,00	7,00	0	0	7,00

Водоизточници за нуждите на опазването на горите от пожари

На територията на първи горскостопански участък "Бръшлян" възможните за зареждане на противопожарни автоцистерни места са от противопожарен кран в село Бръшлян, при моста на Мечи дол в подотдел 22 "3" и от Чурка река при подотдел 298"а".

На територията на втори горскостопански участък "Стоилово" възможните за зареждане на противопожарни автоцистерни места са от противопожарен кран с.Стоилово, при моста на Мечи дол в отдел 103 и от река Велека при 319 отдел.

На територията на трети горскостопански участък "М. Търново" възможните за зареждане на противопожарни автоцистерни места са от противопожарен кран в гр.Малко Търново, от дерето до подотдел 323 "л", в местността Качул от река Велека при 166 отдел,от Резовска река при 188 отдел и от изкуствен водоем в подотдел 188 "б".

На територията на четвърти горскостопански участък "Сливарово" възможните за зареждане на противопожарни автоцистерни места са от река Велека в близост до отдели 235 "т", 238"е", 239 "т". Местата са подбрани, така че да са достъпни, с достатъчна прилежаща площ за обръщане на автоцистерните, по-голяма от изискуемата (12х12 метра), както и вертикално разстояние от нивото на водата до площадката, върху която ще се позиционира автоцистерната по-малко от 5 метра (съгласно изискването в приложение 39 т. 6, към чл. 134, ал.2 от Наредба No 18 "за устройство на горите и земите от горския фонд и на ловностопанските райони в Република България

II.2. 3.Канализационна система

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Канализационната система и системата за пречистване на отпадни води в Община Малко Търново са определено неразвити. От общо 13 населени места само 5 разполагат с канализация с различна степен на изграденост – с.Граматиково – 80 %; с.Звездец – 40 %; с.Бръшлян – 40 % ; гр.Малко Търново – 60 %; с.Заберново – 100% с ПСОВ.

Заустването, с изключение на с.Заберново се извършва в близките дерета. В останалите селища се използват септични и попивни ями. Напълно отсъства инфраструктура за пречистване на битовите отпадни води с изключение на с.Заберново.

На селата: Звездец и Младежко са изготвени технически проекти за „Улични водопроводни и канализационни мрежи и ПСОВ. На с. Бръшлян е изготвен технически проект за „Доизграждане на канализационната мрежа и ПСОВ”. На с. Стоилово е изготвен проект за „Улична канализационна мрежа и заустване в СЯ”.

Към момента в община Малко Търново има изградена една ПСОВ – в с. Заберново.

Има проектна готовност за ПСОВ на с. Звездец; с.Младежко; с. Бръшлян и гр. Малко Търново. За изграждането им се очаква финансиране от европейски или трансгранични програми.

За събиране на сформираните отпадни количества от домакинствата и повърхностните дъждовни води е предвидена канализационна мрежа, състояща се от второстепенни и Главни канализационни клонове. В западната част са ситуирани Главен колектор I и Главен колектор III, в източната част е ситуиран Главен колектор V, а от двете страни на реката съответно Главен клон II и Главен клон IV. Главен клон II се включва в Главен клон I, а Главен клон IV- в Главен клон V. По основният проект се предвижда всички отпадни води да се насочат към най-ниската част на града – северно от автогарата до моста на ул. „Ал.Стамболийски”, от където да се съберат в общ колектор и да се насочат към бъдеща ПСОВ. Предвид това че такава не е изградена колекторите не се обединяват и заустват в реката от двете страни на моста. На Главните колектори / Гл.кол. I, III и Гл.кол.IV/ преди заустването са изградени преливници, от които излизат два отливни канала – за сух отток при нормални условия с диаметър ф300 и отливен канал за дъждовни води с диаметър ф1000.

Отпадните води от „Детската градина” и „Автогарата” се обединяват с битовия канал след Преливник №4 и се включват в отливния канал на същия.

2.2. Вид на канализационната мрежа;

Съществуващата канализационна мрежа е смесена.

2.3 Вид на канализационната система;

Канализационната система на гр. Малко Търново е гравитачна.

2.4. Степен /Процент на изграденост на канализационната мрежа;

Степента на изграденост е 80%.

2.5. Вид/Материал на тръбите на канализационната мрежа;

Тръбите от съществуващата канализационна мрежа са бетонови с диаметри от Dn 200 до Dn 1000. Dn 200 са ситуирани в малки стръмни улици и обслужват 3-4 имота.

2.6. Съоръжения по мрежата – техническо състояние и хидравличен капацитет;

Съоръженията по мрежата са ревизионни шахти, улични оттоци и преливни шахти. Същите са в добро техническо състояние.

2.7. Хидравличен капацитет на мрежата (хидравлично оразмеряване);

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Хидравлични изчисления са направени към ПИП на обект: ” Реконструкция и доизграждане на канализационна мрежа и рехабилитация на съпътстваща водопроводна мрежа на гр. Малко Търново”

2.8. Дял от населението, обслужвано от канализационната мрежа;

Степента на ползваемост от населението е 80% .

2.9. Отводнителна норма (l/P.d) към момента на проектиране и към края на проектния експлоатационен период;

За пречистване на отпадъчните води от с. Граматиково, общ. М. Търново и с. Бръшлян, общ. М.Търново са изградени и функционират 5 броя пречиствателни съоръжения тип - септични ями. Канализационна мрежа със септична яма (СЯ) – 1, с. Бръшлян. – Пречистените отпадъчни води след пречиствателно съоръжение - утаител се заустват в сухо дере от водосбора на река Раздол, поречие на река Велека. Канализационна мрежа със септична яма (СЯ) –3, (СЯ) - 6, (СЯ) – 7 -с. Граматиково - Пречистените отпадъчни води след пречиствателно съоръжение - утаител се заустват в дере,вливащо се в Яменски дол, поречие на река Велека. Канализационна мрежа със септична яма (СЯ) – 8, с. Граматиково - Пречистените отпадъчни води след пречиствателно съоръжение - утаител се заустват в дере, вливащо се в Бучовски дол, поречие на река Велека.

Село Близнак

Селото няма изградена канализация за битови отпадъчни води. Същите се събират в попивни ями, а новото строителство във водоплътни подземни резервоари, които се изчерпват периодично.

Няма проектна готовност за изграждане на канализационна мрежа и пречиствателна станция за битови отпадъчни води.

Село Бръшлян

Селото има частичво изградена канализационна мрежа. Отпадните води се отвеждат за пречистване в септична яма. Последната се намира в близост до дерето, често се залива и не функционира правилно, което създава предпоставки за замърсяване на околната среда.

Канализационната мрежа е от бетонови тръби диаметри – ф200 и ф300. Последната е морално и технически остаряла.

В тази връзка община Малко Търново е възложила проектиране на вътрешна канализационна мрежа и пречиствателна станция за битови отпадъчни води на с. Бръшлян. Проектът е готов. Очаква се финансиране, за да бъде реализиран.

Село Бяла вода

Селото няма изградена канализация за битови отпадъчни води. Същите се събират в попивни ями, а новото строителство във водоплътни подземни резервоари, които се изчерпват периодично.

Няма проектна готовност за изграждане на канализационна мрежа и пречиствателна станция за битови отпадъчни води.

Село Визица

Селото няма изградена канализация за битови отпадъчни води. Същите се събират в попивни ями, а новото строителство във водоплътни подземни резервоари, които се изчерпват периодично.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Няма проектна готовност за изграждане на канализационна мрежа и пречиствателна станция за битови отпадъчни води.

Село Граматиково

Селото има частичво изградена канализационна мрежа почти на 90%.

Битовите отпадъчни води се събират в колектори, съобразно релефа и се насочват за пречистване към 8 броя септични ями. По искане на БДЧМ в точките на заустване са монтирани измервателни устройства за дебита на отпадъчните води.

В заключение:

Необходимо е обследване на съществуващата канализационна мрежа, доизграждане на нова и оптимизиране на броя на пречиствателните съоръжения.

Село Евренозово

Селото няма изградена канализация за битови отпадъчни води. Същите се събират в попивни ями, а новото строителство във водоплътни подземни резервоари, които се изчерпват периодично.

Няма проектна готовност за изграждане на канализационна мрежа и пречиствателна станция за битови отпадъчни води.

Село Заберново

Селото има напълно изградена канализационна мрежа за битови отпадъчни води и Пречиствателна станция. Проектите са съфинансирани по мярка 321 на „Фонд Земеделие”. ПСОВ е с пречиствателни съоръжения за пречист ване на битово - фекални отпадъчни води с товар 170 е.ж. Пречистените отпадъчни се заустват в дере, вливащо се в река Заберска.

Село Звездец

В селото има частично изградена канализация от „Военното поделение”, която зауства в септична яма и оттам в близкото дере. Септичната яма е затлачена и не изпълнява функциите си.

В тази връзка община Малко Търново е възложила проектиране на вътрешна канализационна мрежа и пречиствателна станция за битови отпадъчни води на с. Звездец. Проектът е готов. Очаква се финансиране, за да бъде реализиран. ПСОВ е ситуирана в ПИ 010178.

Село Калово

Селото няма изградена канализация за битови отпадъчни води. Същите се събират в попивни ями, а новото строителство във водоплътни подземни резервоари, които се изчерпват периодично.

Няма проектна готовност за изграждане на канализационна мрежа и пречиствателна станция за битови отпадъчни води.

Село Младежко

Селото има частично изградена канализационна мрежа. Отпадните води се отвеждат до съществуващите дерета. Голяма част от имотите са със септични ями.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Община Малко Търново е възложила проектиране на вътрешна канализационна мрежа и пречиствателна станция за битови отпадъчни води на с. Младежко. Проектът е готов. Очаква се финансиране, за да бъде реализиран.

Село Сливарово

Селото няма изградена канализация за битови отпадъчни води. Същите се събират в попивни ями, а новото строителство във водоплътни подземни резервоари, които се изчерпват периодично.

Няма проектна готовност за изграждане на канализационна мрежа и пречиствателна станция за битови отпадъчни води.

Село Стоилово

Селото няма изградена канализация за битови отпадъчни води. Същите се събират в попивни ями, а новото строителство във водоплътни подземни резервоари, които се изчерпват периодично.

По възлагане на община Малко Търново през 2007г. е възложено проектиране на „Канализационна мрежа на с. Стоилово”. Проектът е изпълнен. Заустването на отпадните води е решено в две септични ями и дренажни филтри след тях преди заустването им в съществуващи дерета. Необходимо е становище на БДЧР, във връзка с инвестиционното намерение.

В заключение, стопанските субекти, източници на отпадъчни води по поречие Велека са:

1. Канализационна мрежа със септична яма (СЯ) – 1, с. Бръшлян
2. Канализационна мрежа със септична яма (СЯ) – 3, с. Граматиково
3. Канализационна мрежа със септична яма (СЯ) – 6, с. Граматиково
4. Канализационна мрежа със септична яма (СЯ) – 7, с. Граматиково
5. Канализационна мрежа със септична яма (СЯ) – 8, с. Граматиково
6. Канализационна система на с. Заберново, общ. Малко Търново
7. Канализационна система на гр. Малко Търново

II.2.4.Водоснабдяване на населените места в общината

Хигиенните изисквания към качествата на питейната вода за населението в Община Малко Търново са оценени от РИЗ-Бургас в ДОКЛАД за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, доставяна чрез водопроводната мрежа на населението в Бургаска област за 2021г., Дирекция „Обществено здраве“ РЗИ-Бургас, 2021.

Водата за питейно-битови нужди трябва да отговаря на следните основни изисквания: да има добри органолептични свойства, да бъде безопасна в епидемиологично отношение и безвредна по химичен състав (вещества от естествен и антропогенен произход). У нас качествата на питейната вода се регламентират с Наредба № 9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (Обн. ДВ. бр.30 от 28 Март 2001г.) и включват следните групи показатели: органолептични, физико-химични, микробиологични и радиологични. Изискванията се отнасят за качествата на питейната вода, подавана на населението, след нейното пречистване и обеззаразяване, при крана на потребителя.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Град Малко Търново

Общото водоснабдяване на град Малко Търново се осъществява от водоем 1500 m³, намиращ се в ПИ № 874 в землището на гр. М. Търново. Същият се захранва с питейна вода от водоизточници „Пенгово“, „Махалата“, „Черногорово“, „Езерото“. Общата събирателна станция е извор „Езерото“. Около всички водоизточници е учредена СОЗ-пояс „А“. Дебитът на водоизточниците е достатъчен за покриване на консумацията на абонатите. Максималното водно количество, което се подава на града по данни от заданието е 20 l/s. Водопроводната мрежа на града е склучена. Захранващият водопровод от водоема до кръстовището на ул. „Рила“ и ул. „П. Напетов“ е с диаметър Dn350-стоманени тръби. От тази точка посредством спирателни арматури водата се разпределя по два Главни клона с диаметър Dn250-стоманени тръби.

Същите склучват пръстен на кръстовището на ул. „Ал. Стамболийски“ и ул. „България“. Диаметрите се трансформират от Dn250 през Dn200 до Dn150. От двете страни на реката, по ул. „България“ и ул. „Ив. Башев“ също има главни клонове с диаметър Dn100-стоманени тръби, които разделят главния пръстен на по-малки участъци. Второстепенните водопроводни клонове са с диаметър Dn 80-стоманени тръби.

Състоянието на водопроводната мрежа е незадоволително. Тръбите са стоманени с изминала годност и висока аварийност, която е трудно разкриваема в скален терен. При максимална поддръжка на мрежата загубите на вода е 35-40%. Наличните водоизточници са „Пенгово“, „Махалата“, „Черногорово“, „Езерото“. Дебитът на водоизточниците е достатъчен за покриване на консумацията на абонатите. За периода 2019г.-2021г. заложените и утвърдени в мониторинговите програми проби и анализи на водата от зоната са изпълнени в пълен обем от РЗИ-Бургас.

През 2019г. и 2020г. не са установени несъответствия в качествата на питейната вода.

През 2021г. от общо изследвани 7 проби, в една проба е установено несъответствие по показатели „вкус“ и „мътност“ – неприемливи.

През 2021г. по систематичен здравен контрол са извършени проверки на водоизточниците и на съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и по спазване на санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ около тях.

Заклучение: Качествата на водата за питейно-битови цели разпределяна в зона на водоснабдяване №161 отговарят на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г. Проблеми може да има основно при аварии и ремонтни дейности.

Село Близнак Водоснабдяването на с. Близнак се осъществява от 2 броя каптажи:

Каптаж „Баш бунар“ гравитачно до черпателен водоем с V=60 m³ с коти: / к.хр. – 93,45; к.вл.- 95,55 /. След това постъпва в мрежата. Дебит на този каптаж – 2-3 l/s. Водата от него се обеззаразява с натриев хипохлорит чрез АДС при помпена станция и постъпва във водопроводната мрежа на населеното място. Каптаж „Баш бунар“ е изключен от водоснабдителната система. Населението за което се осигурява вода е 41 жители. Съгласно разпределяният през годината обем вода, зоната се категоризира като „малка зона – категория 1“.

За периода 2019.- 2021г. заложените и утвърдени в мониторинговите програми проби и анализи на водата от зоната са изпълнени в пълен обем от РЗИ-Бургас.

- През 2019г. и 2021г. не се установяват несъответствия в качествата на питейната вода.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- През 2020г. от общо 5 проби в една е установено несъответствие по показател „калций“ – 155,6 mg/l, при норма 150 mg/l.

През 2020г. са издадени две предписания за извършване на ремонтни дейности по водоснабдителните съоръжения.

През 2021г. по систематичен здравен контрол са извършени проверки на съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и по спазване на санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ около водоизточниците.

Заключение: Качествата на водата за питейно-битови цели разпределяна в зона на водоснабдяване №154 като цяло отговарят на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г. Отклонения може да възникнат във връзка със състоянието на водопроводната мрежа на населеното място и вътресградните водоснабдителни мрежи.

Село Бръшлян Село Бръшлян се е водоснабдявало от дренаж „Стоянов вриз“, построен през 1959 г, който сега не се използва. В момента селото се водоснабдява от каптаж „Свети Пантелей“ с дебит 1 l/s, който през летните месеци не достига. От каптажа водата постъпва в черпателен резервоар 25 m³ / к.терен -289,55; к.вл.тр. - 288,70 /. Чрез помпена станция и тласкател от стоманени тръби ф89 с дължина 610 m водата се транспортира до напорен водоем 200 m³ с коти: /к.терен-359,80; к.вл.тр.- 360,55; к.хр.-357,75 /. От напорния водоем чрез етернитов водопровод ф150 водата захранва водопроводната мрежа на селото. Съществуващата водопроводна мрежа е с обща дължина 2434 m от етернит и стоманени тръби. Водата от него се обеззаразява с натриев хипохлорит чрез АДС при ПС и постъпва във водопроводната мрежа на населеното място. Населението за което се осигурява вода е 45 жители. Съгласно разпределяният през годината обем вода, зоната се категоризира като „малка зона – категория 1“. През 2007г. е издадена Заповед от БДЧР за учредяване на санитарно-охранителни зони около каптажа, използван за питейно-битово водоснабдяване.

За периода 2019г.- 2021г. заложените и утвърдени в мониторинговите програми проби и анализи на водата от зоната са изпълнени в пълен обем от РЗИ-Бургас.

- През 2019г. от общо изследвани 11 проби са установени следните несъответствия: в пет проби - по показател „колиформи“ с максимална установена стойност – 81/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml; в две проби по показател „ешерихия коли“ с максимална установена стойност - 52/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml; в една проба по показател „вкус“ – неприемлив.

- През 2020г. от общо изследвани 6 проби в една проба е установено несъответствие по показател „колиформи“ – 35/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml, по показател „ешерихия коли“ – 18/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml и в една проба по „вкус“ – неприемлив.

- През 2021г. от общо изследвани 8 проби са установени следните несъответствия: в две проби - по показател „колиформи“ с максимална установена стойност – 17/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml; в две проби по показател „ешерихия коли“ с максимална установена стойност - 6/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml; в две проби - по показатели „вкус“ и „мътност“ – неприемливи.

Най-вероятно причината за установените отклонения е свързана с обработката на водата и вътресградните водоснабдителни мрежи, като са препоръчани мерки - промиване и дезинфекция на системата, ремонт на дефектирани и аварирани компоненти.

Издадено е едно предписание през 2019г. за предприемане на задължителни хигиенни мерки, осигуряващи подаването на безопасна и чиста питейна вода, в

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

резултат на което качествата на водата, подавана във водопроводната мрежа са приведени в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 16 Март 2001г.

Издадено е едно предписание през 2020г. за предприемане на задължителни хигиенни мерки, осигуряващи подаването на безопасна и чиста питейна вода, в резултат на което качествата на водата, подавана във водопроводната мрежа са приведени в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 16 Март 2001г.

Издадени са две предписания през 2021г. за предприемане на задължителни хигиенни мерки, осигуряващи подаването на безопасна и чиста питейна вода във водоснабдителната мрежа. Извършени са контролни проверки, в резултат на които качествата на водата са приведени в съответствие с изискванията на Наредба №9 от 16 март 2001г.

През 2021г. по систематичен здравен контрол от РЗИ-Бургас са извършени проверки на водоизточниците и на съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и по спазване на санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ около тях. Отклоненията са свързани с обработката на водата и състоянието на вътресградните водоснабдителни мрежи. Качествата на водата за питейно-битови цели разпределяна в зона на водоснабдяване №155 като цяло отговарят на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г.

Село Бяла вода Село Бяла вода се водоснабдява от каптиран извор „Еленина дупка” с дебит 3.0 l/s. Водата постъпва гравитачно в черпателен резервоар V=25 m³ чрез етернитов водопровод ф150 с дължина 415 m. Котите на ч.р. са: / к.терен-203,31; к.вл.тр.-203,20; к.хр.-201,60 /. От черпателния резервоар чрез помпена станция и тласкател ф80 - етернит с дължина 1614 m и ф89 – стомана с дължина 809 m, водата постъпва в напорен водоем 100 m³. / к.терен-333,00; к.вл.тр.-333,40; к.хр.-331,40 /. От напорния водоем до вътрешната водопроводна мрежа на селото водопроводът е етернит ф125 с дължина 732 m. Вътрешната водопроводна мрежа на селото е с обща дължина 3095 m от тръби – стомана и етернит. Водата от него се обеззаразява с натриев хипохлорит чрез АДС при ПС и постъпва във водопроводната мрежа на населеното място. Населението за което се осигурява вода е 33 жители. Съгласно разпределяният през годината обем вода, зоната се категоризира като „малка зона – категория 1“. През 2011г. е издадена Заповед от БДЧР за учредяване на СОЗ около каптажа, използван за питейно-битово водоснабдяване.

За периода 2019г.- 2021г. заложените и утвърдени в мониторинговите програми проби и анализи на водата от зоната са изпълнени в пълен обем от РЗИ-Бургас.

- През 2019г. от общо изследвани 6 проби в една проба е установено несъответствие по показател „колиформи“ – 81/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml, по показател „ешерихия коли“ - 8/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml, по показател „вкус“ – неприемлив и по показател „калций“ – 165,2 mg/l, при норма - 150,0 mg/l. Извършено е контролно пробонабиране, като резултатите от изпитването по микробиологични показатели съответстват на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г.

- През 2020г. от общо изследвани 4 проби в една проба е установено несъответствие по показатели „вкус“ и „мътност“ – неприемливи и по показател „калций“ – 158,8 mg/l, при норма 150 mg/l.

- През 2021г. не са установени несъответствия в качествата на питейната вода. Най-вероятно причината за установените отклонения е свързана с обработката на водата, като са препоръчани мерки - промиване и дезинфекция на системата, ремонт на дефектирали и аварирали компоненти.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

През 2020г. са издадени две предписания за извършване на ремонтни дейности по водоснабдителните съоръжения.

През 2021г. по систематичен здравен контрол са извършени проверки на съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и по спазване на санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ около водоизточниците.

Заклучение: Отклоненията са свързани с обработката на водата. Качествата на водата за питейно-битови цели разпределяна в зона на водоснабдяване №156 като цяло отговарят на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г. Установеното отклонение по показател „калций” се дължи на състоянието на подземните води.

Село Визица Село Визица се водоснабдява от напорния водоем на с. Граматиково с $V=500 \text{ m}^3$ гравитачно. Хранителният водопровод е етернит с диаметър $\phi 125$ с дължина 7287 m и диаметър $\phi 80$ с дължина 440 m. Вътрешната водопроводна мрежа на селото е с обща дължина 870 m от тръби – стомана и етернит и диаметри от $\phi 80$ до $\phi 125$. Хидравлична оценка на съществуващата водоснабдителна система на с. Визица. Водоснабдителната система е обща за с. Визица и с. Граматиково. В тази връзка при определяне на необходимия обем на напорния водоем включваме двете села. Жителите в село Визица са 66 души, а в село Граматиково са 382 души. На 12 села временно пребиваващите са $1500 + 300 = 1800$ души. Процентно временно пребиваващите са $1800/12=150$ жители/населено място. Водоснабдителната норма е 130 l/p/d. Село Визица е VIII категория, а село Граматиково е VI категория

Село Граматиково Водовземането на с. Граматиково е осъществено чрез шахтови кладенци и 2 броя бункерни помпени станции в терасата на р. Велека с общ дебит 10 l/s. Чрез общ тласкател след БПС1 от ПЕВП $\phi 160$ с дължина 1446 m, водата постъпва в черпателен резервоар на Помпена станция I подем. Черпателният резервоар е с обем $V=50 \text{ m}^3$ и характерни коти: /к.вл.тр.-136,00; к.хр.-133,80 /. Хлорирането се извършва в черпателния резервоар. Чрез тласкател с дължина 450 m с диаметър $\phi 160$ от тръби ПЕВП и дължина 2025 m с диаметър $\phi 273$ от стоманени тръби водата от Помпена станция I подем постъпва в черпателен резервоар на Помпена станция II подем. Черпателният резервоар е с обем $V=50 \text{ m}^3$ и характерни коти: / к.вл.тр.-237,50; к.хр.-235,30 /. От Помпена станция II подем чрез тласкател с дължина 700 m с диаметър $\phi 160$ от тръби ПЕВП и дължина 2350 m с диаметър $\phi 273$ от стоманени тръби водата постъпва в напорен водоем $V=500 \text{ m}^3$ - двукамерен. Характерни коти на водоема: / к.терен-342,73; к.вл.тр.-342,70; к.хр.-338,70 /. Водоемът е за с. Граматиково и с. Визица и се намира в местността „Димова чука”. Чрез Главни клонове I; II; III се захранват всички консуматори. Водопроводната мрежа е с обща дължина $L=6650 \text{ m}$ от стоманени, етернитови и поцинковани тръби. . Водата от тях се обеззаразява при ПС II подем с хлор-газ и постъпва във водопроводната мрежа на населеното място. Населението за което се осигурява вода е съответно 317 жители. Съгласно разпределяния през годината обем вода, зоната се категоризира като „малка зона – категория 1“. През 2007г. е издадена Заповед от БДЧР за учредяване на СОЗ около шахтовите кладенци, използвани за питейно-битово водоснабдяване.

За периода 2019г.- 2021г. заложените и утвърдени в мониторинговите програми проби и анализи на водата от зоната са изпълнени в пълен обем от РЗИ-Бургас.

- През 2019г. от общо изследвани 7 проби в една проба е установено несъответствие по следните показатели: „колиформи“ – 25/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml, „ешерихия коли“ - 1/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml и „вкус” – неприемлив.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

През 2020г. и 2021г. не са установени несъответствия в качествата на питейната вода.

През 2019г. е извършено контролно пробонабиране, като резултатите от изпитването по микробиологични показатели съответстват на изискванията на Наредба №9 от 16 март 2001г.

Най-вероятно причината за установените отклонения е свързана с обработката на водата и състоянието на вътресградната водоснабдителна система, като са препоръчани мерки - промиване и дезинфекция на системата, възстановяване и ремонт на дефектирани и аварирани компоненти.

През 2021г. по систематичен здравен контрол са извършени проверки на водоизточниците и на съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и по спазване на санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ около тях.

Заключение: Качествата на водата за питейно-битови цели разпределяна в зона на водоснабдяване №157 като цяло отговарят на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г. Отклоненията са свързани с обработката на водата и състоянието на водоснабдителна система.

Село Евренозово Водоснабдяването на селото се осъществява от съществуващ напорен водоем на с. Звездец с обем $V=220 \text{ m}^3$. Чрез гравитачен водопровод с диаметър $\phi 90$ от тръби ПЕВП с дължина 4200 m се захранва напорен водоем с $V=50 \text{ m}^3$ за с. Евренозово. Чрез Главен клон от етернитови тръби $\phi 125$, водата постъпва във водопроводната мрежа на селото.

Село Заберново Селото се водоснабдява от съществуващ сондажен кладенец с бункерна помпена станция (БПС) чрез тласкател с диаметър $\phi 90$ от тръби ПЕВП и дължина 4600 m. Водата постъпва в напорен водоем 120 m^3 . Хранителният водопровод от водоема до селото е подменен с тръби PE100 PN10 с диаметър $\phi 90/5.4$. Вътрешната водопроводна мрежа на селото е подменена изцяло с тръби ПЕВП. Проектът е съфинансиран по мярка 321 на „Фонд Земеделие“. Мрежата е въведена в експлоатация. Водата от него се обеззаразява с натриев хипохлорит чрез АДС и постъпва във водопроводната мрежа на населеното място. Населението за което се осигурява вода е 71 жители. Съгласно разпределяният през годината обем вода, зоната се категоризира като „малка зона –категория 1“. През 2004г. е издадена Заповед от БДЧР за учредяване на СОЗ около шахтовия кладенец, използван за питейно-битово водоснабдяване.

За периода 2019г.-2021г. заложените и утвърдени от РЗИ-Бургас.в мониторинговите програми проби и анализи на водата от зоната са изпълнени в пълен обем.

- През 2019г. и 2020г. не са установени несъответствия в качествата на питейната вода.

- През 2021г. от общо изследвани 7 проби в една проба е установено несъответствие по показател „колиформи“ – $2/100 \text{ КОЕ/ml}$, при норма $0/100 \text{ КОЕ/ml}$ и по показател „вкус“ – неприемлив.

През 2021г. по систематичен здравен контрол са извършени проверки на водоизточниците и на съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и по спазване на санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ около тях.

Заключение: Качествата на водата за питейно-битови цели разпределяна в зона на водоснабдяване №158 като цяло отговарят на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г. Проблеми може да има основно при аварии и ремонтни дейности.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Село Звездец Водоснабдителната система за с. Звездец и с. Евренозово е обща. Селата се водоснабдяват от каптаж "Кобарелова воденица" с гравитачен водопровод $\phi 200$ -етернит с дължина 2367 m и от каптаж „Ковач“ с гравитачен водопровод $\phi 80$ -етернит. Двата водопровода се включват в Помпена станция „Ковач“ скоти: /к.тер.186,40; к.ос.п.186,88/. След нея с тласкател $\phi 160$ ПЕВП водите се транспортират до ПС „Звездец“ – II подеи. От помпената станция с тласкател от тръби ПЕВП $\phi 160$ до регулацията на селото и етернитови тръби $\phi 150$ през регулацията на селото до напорните водоеи с обем $V=400\text{ m}^3$ и $V=220\text{ m}^3$. Хранителният водопровод от водоеи до селото е $\phi 150$ -стоманени тръби. От водоеа $V=220\text{ m}^3$ се захранва с. Евренозово чрез хранителен водопровод $\phi 90$ и напорен водоеи 50 m^3 . В селото има частично изградена водопроводна мрежа, която е от етернитови тръби. Хидравлична оценка на съществуващата водоснабдителна система на с. Звездец. Жителите в село Звездец са 486 души. Процентно временно пребиваващите са 114 души/населено място. Водоснабдителната норма е 130 l/p/d . Село Евренозово е VI категория

$Q_{\text{ср.ден}} = 600 \cdot 130 = 78000\text{ l/d} = 78\text{ m}^3/\text{ден}$. Съгласно чл.6 обезпечеността на необходимото средноденоношно количество е за III категория 85%. Необходимото пожарно водно количество, съгласно Наредба No Из-1971 от 29.10.2009 г. чл.171, Необходимият обем резервоар е 127 m^3 . Селото разполага с напорен водоеи $V=400\text{ m}^3$. В заключение се правят следните обобщени изводи: Хидравличният капацитет на напорния водоеи – 400 m^3 . Необходимият обем с неприкосновен запас за пожарогасене е 127 m^3 . Резервоарът има необходимия капацитет.

Вътрешната водопроводна мрежа е изцяло за подмяна.

Външна мрежа: Тласкателят от ПС „Звездец“- II подеи в участъка от регулацията на селото до напорния резервоар е за подмяна. Водата от тях се обеззаразява с натриев хипохлорит чрез АДС при ПС I подеи и при ПС II подеи, след което постъпва във водопроводната мрежа на населените места. Населението за което се осигурява вода е 516 жители. Съгласно разпределяният през годината обем вода, зоната се категоризира като „малка зона – категория 1“. През 2013г. е издадена Заповед от БДЧР за учредяване на СОЗ около каптажите, използвани за питейно-битово водоснабдяване.

За периода 2019г.-2021г. заложените и утвърдени в мониторинговите програми проби и анализи на водата от зоната са изпълнени в пълен обем от РЗИ-Бургас.

- През 2019г. от общо изследвани 10 проби са установени следните несъответствия: в четири проби по показател „колиформи“ с максимална установена стойност – $79/100\text{ КОЕ/ml}$, при норма $0/100\text{ КОЕ/ml}$; в три проби по показател „ешерихия коли“ с максимална установена стойност - $63/100\text{ КОЕ/ml}$, при норма $0/100\text{ КОЕ/ml}$; в три проби по показател „вкус“ – неприемлив и в една проба по показатели „цвят“ и „мътност“ – неприемливи.

- През 2020г. не са установени несъответствия в качествата на водата.

-През 2021г. от общо изследвани 9 проби са установени следните несъответствия: в две проби по показател „колиформи“ с максимална установена стойност – $103/100\text{ КОЕ/ml}$, при норма $0/100\text{ КОЕ/ml}$; в една проба по показател „ешерихия коли“ - $103/100\text{ КОЕ/ml}$, при норма $0/100\text{ КОЕ/ml}$; в две проби по показател „вкус“ – неприемлив.

Най-вероятно причината за установените отклонения е свързана с обработката на водата и състоянието на водоснабдителна система.

Издадено е едно предписание през 2019г. за предприемане на задължителни хигиенни мерки, осигуряващи подаването на безопасна и чиста питейна вода, в

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

резултат на което качествата на водата, подавана във водопроводната мрежа са приведени в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 16 март 2001г.

През 2020г. са издадени три предписания за извършване на ремонтни дейности по водоснабдителните съоръжения.

Издадено е едно предписание през 2021г. за предприемане на задължителни хигиенни мерки, осигуряващи подаването на безопасна и чиста питейна вода, в резултат на което качествата на водата, подавана във водопроводната мрежа са приведени в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 16 март 2001г.

През 2021г. по систематичен здравен контрол са извършени проверки на съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и по спазване на санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ около водоизточниците.

Заклучение: Отклоненията са свързани с обработката на водата и състоянието на водоснабдителната система. Качествата на водата за питейно-битови цели разпределяна в зона на водоснабдяване №159 като цяло отговарят на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г.

Село Калово От извор „Бакърджик” при десния бряг на р. Младежка чрез етернитов водопровод ф200 с дължина 240 m водата постъпва в черпателен резервоар V=25 m³ на Помпена станция „Калово” с коти: / к.тер.139,66; к.ос.п.138,77/. Оттам чрез тласкател ф90-ПЕВП с дължина 2880 m постъпва в напорен водоем V=50 m³ със следните характерни коти: /к.тер. 278,50; к.вл.тр.-279,00; к.хр.276,70/. Оттам посредством Главен водопровод ф80-етернит с дължина 226 m се включва във вътрешната мрежа на селото. Водата от него се обеззаразява с натриев хипохлорит чрез АДС при помпена станция и постъпва във водопроводната мрежа на населеното място. Населението за което се осигурява вода е 20 жители. Съгласно разпределяният през годината обем вода, зоната се категоризира като „малка зона –категория 4“.

За периода 2019г.- 2021г. заложените и утвърдени в мониторинговите програми проби и анализи на водата от зоната са изпълнени в пълен обем от РЗИ-Бургас.

- През 2019г. и 2021г. не са установени несъответствия в качествата на питейната вода.

-През 2020г. от общо изследвани 6 проби в една е установено несъответствие по показател „колиформи“ – 64/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml, в една по показател „ешерихия коли“ – 29/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml и в една по показател „вкус“ – неприемлив.

Най-вероятно причината за установените отклонения е свързана с обработката на водата и състоянието на водоснабдителната мрежа, като са препоръчани мерки - промиване и дезинфекция на системата, ремонт на дефектирани и аварирани компоненти.

През 2020г. е издадено едно предписание за предприемане на задължителни хигиенни мерки, осигуряващи подаването на безопасна и чиста питейна вода във водоснабдителната мрежа.

През 2021г. по систематичен здравен контрол са извършени проверки на водоизточниците и на съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и по спазване на санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ около тях.

Заклучение: Качествата на водата за питейно-битови цели разпределяна в зона на водоснабдяване №160 като цяло отговарят на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г. Отклоненията са свързани с обработката на водата и състоянието на водоснабдителната система.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Село Младежко В настоящия момент селището се захранва директно от съществуващ каптиран извор, намиращ се на склона на юг от р. Младежка. Изворът е с дебит от 6 – 11 l/s. Водата постъпва в каптажна шахта с обем $V=5 \text{ m}^3$ и чрез етернитов водопровод $\phi 125$ и стоманен $\phi 89$ стига до водопроводната мрежа на селото. Предвид смяната на начина на трайно ползване на много от имотите и бъдещото им застрояване, както и голямата посещаемост в топлите сезони, този извор не може да покрие изискванията по отношение на необходим напор за осигуряване на нормално водоснабдяване. В селото има изградена водопроводна мрежа. Последната е амортизирана, технически остаряла и неотговаряща на съвременните изисквания и стандарти. В заключение са направени следните изводи: Вътрешната водопроводна мрежа е с давност от над 20 г. Около 20% от мрежата е подменена от "ВИК" ЕАД. Останалата мрежа е за подмяна. Разработен е проект за реконструкция на вътрешната водопроводна мрежа на селото. Външна мрежа: Хидравличният капацитет на изворът е достатъчен като дебит. Напорът на водоизточника не е достатъчен за достигане на високите точки от населеното място. Необходимо е изграждане на нова водоснабдителна система, включваща помпена станция; напорен водоем на подходяща кота; подмяна на външния захранващ водопровод. За периода 2019г.- 2021г. заложените и утвърдени от РЗИ-Бургас в мониторинговите програми проби и анализи на водата от зоната са изпълнени в пълен обем.

- През 2019г. от общо изследвани 6 проби са установени следните несъответствия: в една проба по показатели „колиформи“ – 8/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml и по показател „вкус“ – неприемлив; в две проби по показател „калций“ с максимална установена стойност - 173,9 mg/l, при норма - 150,0 mg/l. Този показател участва в определянето на твърдостта на водата. Същата е в норма. Отклонението по този показател е свързано с водовземното съоръжение.

- През 2020г. от общи изследвани 5 проби в една е установено несъответствие по показател „колиформи“ – 6/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml и по показател „калций“ – 167,6 mg/l, при норма - 150,0 mg/l.

- През 2021г. от общо изследвани 6 проби са установени следните несъответствия: в две проби по показатели „колиформи“ – 50/100 КОЕ/ml, 3/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml и по показатели „вкус“ и „мътност“ – неприемливи; в една проба по показател „ешерихия коли“ – 29/100, при норма 0/100 КОЕ/ml и по показател „вкус“ – неприемлив.

Най-вероятно причината за установените отклонения по микробиологични показатели е свързана с обработката на водата и вътресградната водоснабдителна система, като са препоръчани мерки - промиване и дезинфекция на системата, ремонт на вътресградна система.

През 2021г. по систематичен здравен контрол са извършени проверки на водоизточниците и на съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и по спазване на санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ около тях.

Заклучение: Качествата на водата за питейно-битови цели разпределяна в зона на водоснабдяване №162 като цяло отговарят на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г.

Село Сливарово В настоящия момент селището се захранва от каптаж в най-ниската част на селото. Чрез помпена станция и тласкател от тръби $\phi 50$ - ПЕВП с дължина 440 m и 200 m етернит $\phi 80$, водата постъпва в мрежата на селата и Напорен водоем с обем $V=5 \text{ m}^3$, който играе роля на контрарезервоар. Котата натерена на водоема е 322,00 m. Мрежата в селото е напълно амортизирана. Жителите на селото са постоянни - 11 души

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

и приходящи през топлите сезони – 150 души.

В заключение са направени следните изводи:

Вътрешната водопроводна мрежа е изцяло за подмяна

Предвид малкия обем на водоема в случаи на голяма консумация има проблем със захранването на питейна вода. Необходимо е изграждане на по-голям водоем и включване на нов водоизточник.

Подмяна на 200 m етернитов водопровод от ПС до водоема.

Село Стоилово В настоящия момент селището се захранва от два броя каптажи „Докузак” в землището на гр. Малко Търново. От каптажа посредством етернитов водопровод ф150 водата постъпва в черпателен резервоар на помпена станция ПС ”Стоилово”, землището на гр. Малко Търново. Тласкател от тръби ф90 – ПЕВП с дължина 900 m транспортира водата до изравнителен резервоар 25 m³ с коти: / к.вл.тр.-387,09; к.хр.385,09/. Оттам посредством етернитов водопровод ф80 водата се разпределя в селото, а при липса на консумация се пълни контра водоем V=120 m³ с коти /к.тер.-355,20; к.вл.тр.-355,56; к.хр.353,56/. В селото има частично изградена водопроводна мрежа. Жителите на селото са постоянни - 66 души и приходящи през топлите сезони – 150 души. Няма проблем със захранването на селото с питейна вода през натоварените консуматори месеци. В заключение са обобщени следните изводи:

Вътрешната водопроводна мрежа е изцяло за реконструкция на съществуващата и доизграждане на нова, която да обхване всички консуматори. Подмяна на етернитовия водопровод от изравнителния водоем до селото. Водата се обеззаразява с натриев хипохлорит чрез АДС при помпена станция и постъпва във водопроводната мрежа на населеното място. Населението за което се осигурява вода е 45 жители. Съгласно разпределяният през годината обем вода, зоната се категоризира като „малка зона –категория 1“.

За периода 2019г.- 2021г. заложените и утвърдени от РЗИ-Бургас.в мониторинговите програми проби и анализи на водата от зоната са изпълнени в пълен обем.

- През 2019г. и 2020г. не са установени несъответствия в качествата на питейната вода.

- През 2021г. от общо изследвани 6 проби в две проба е установено несъответствие по показател „колиформи“ – 2/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml; по показатели „вкус“, „мътност“ и „цвят“ – неприемливи; в една проба по показател „ешерихия коли“ - 2/100 КОЕ/ml, при норма 0/100 КОЕ/ml и по показател „вкус“ – неприемлив.

Най-вероятно причината за установеното отклонение е свързана с обработката на водата, като са препоръчани мерки - промиване и дезинфекция на системата, замяна и ремонт на аварирани компоненти.

През 2021г. по систематичен здравен контрол са извършени проверки на водоизточниците и на съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и по спазване на санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ около тях.

Заключение: Качествата на водата за питейно-битови цели разпределяна в зона на водоснабдяване №163 като цяло отговарят на изискванията на Наредба №9 от 16 Март 2001г. Отклоненията са свързани с обработката на водата и състоянието на водоснабдителната система.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

II.2.5.Общинска програма за намаляване на риска от бедствия на Община Малко Търново, 2017-2020 г

Опасност от наводнения

В последните години наводненията в целия свят са често проявяващи се бедствия. Те причиняват огромни щети, тъй като засягат урбанизирани територии, продуктивни земеделски земи и горски масиви и не рядко свързани с човешки жертви. В съответствие с научната класификация за този вид опасности и съгласно Закона за водите, наводненията могат да бъдат природни и техногенни:

> Природни наводнения:

- Наводнения от речни разливи – стеснени и с намалена проводимост, затлачени речни русла, дерета и канали.
- Поройни наводнения – наводнение, предизвикано от падане на продължителни, поройни валежи или при интензивно топене на снеговете.

Наводнения могат да настъпят от разлива на река Младежка в село Младежко.

При обилни валежи могат да бъдат залети и поразени мостови съоръжения по пътищата: Малко Търново – Бургас (м. Ковач; разклон с. Младежко), Малко Търново – Стоилово (2 моста), Малко Търново – Граматиково (м. Качул).

В следствие на наводнения е вероятно активизирането на свлачища на територията на общината.

>Техногенни наводнения

- наводнения от аварии и неправилно управление на хидротехнически съоръжения;
- наводнения, причинени от преднамерени действия.

2. Мероприятия за намаляване на риска от бедствия

№ по ред	Мероприятия	Изпълнител	Срок
	<i>1.Прилагане на политики за инициране и провеждане на мероприятия за развитие капацитета на ръководния състав и служителите от Администрацията за идентифициране и оценка от бедствия, застрашаващи живота и здравето на населението.</i>		
1	Разработване на Общинска програма за намаляване на риска от бедствия.	ОбСНРБ	2017г.
2	Разработване на План за намаляване на риска от бедствия.	специалист „УК и ОМП“	Ежегодно
3	Актуализиране на Общинския план за защита на населението при бедствия.	специалист „УК и ОМП“	Ежегодно, при промяна на информацията
4	Преглед и запознаване с измененията на законовата и подзаконовата нормативна уредба в сферата на защитата при бедствия.	специалист „УК и ОМП“	Ежегодно
5	Проект „Неотложно възстановителни мероприятия	дирекция „ЕПФЕИП“	При финансиране

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

	по левия бряг на река Младежка в регулацията на село Младежко, община Малко Търново“.		
6	Проект „Неотложни възстановителни мероприятия на път IV 98033 за село Стоилово на км 3+300“.	дирекция „ЕПФЕИП“	При финансиране
2. Оценка, анализ и мониторинг на рисковете от възможни бедствия.			
1.	Установяване на критичните инфраструктури на територията на Община Малко Търново и създаване и поддържане на база данни за обектите.	отдел „Териториално и селищно строителство“ УК и ОМП	2017г.
3. Планиране и реализиране на мерки за намаляване и управление на рисковите фактори и повишаване на готовността за реагиране и възстановяване при бедствия			
1	Изграждане, рехабилитация и поддръжка на съоръжения за защита от вредното въздействие на водите и намаляване на риска от наводнения.	. отдел „ТСУ“ отдел „ТСУ“	2017-2020 При финансиране
2	Изготвяне на годишни доклади с информация за състоянието на изпълнението на мерките за намаляване на риска и защита на населението от бедствия.	спец. „УК и ОМП“	Ежегодно
3	Провеждане на тренировки със служители от Общинската администрация за поведение, действия и защита при бедствия съвместно с основните сили на ЕСС.	спец. „УК и ОМП“, РД ПБЗН	По график

Проектът на Програмата е приет на заседание на Общинския съвет за намаляване на риска от бедствия проведено на 03.08.2017 г.

II.3. Отпадъци

Община Малко Търново експлоатира:
Депо за неопасни и инертни отпадъци – „Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за община Малко Търново“ – „Регионална система за управление на отпадъците в регион Малко Търново“, гр. Малко Търново – т.5.4 от Приложение №4 на ЗООС.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

За тази цел Община Малко Търново притежава Комплексно разрешително № 401-НО /2010 г., актуализирано с решение на ИАОС № 401-НО-А1/2012 г. и ежегодно изготвя Годишен доклад по околна среда (ГДОС) на основание чл. 125, ал. 1, т. 6 от ЗООС и **Условие 5.10.1** от цитираното Комплексно разрешително, съгласно които Община Малко Търново се задължава да изготвя, публикува и представя ежегодно в РИОСВ – Бургас и БД – Черноморски район - Варна Годишен доклад за изпълнението на дейностите през 2021 г., за които е предоставено Комплексно разрешително, в срок до 31 март на съответната година, следваща година, за която се отнася.

Притежателят на настоящото разрешително извършва приемане на отпадъците по Условие 11.2.8 по предварително уточнен график и направена и приета заявка с притежателя на отпадъците и въз основа на писмен договор.

Приемането на отпадъците на РДНО Малко Търново се извършва съгласно посочените в КР условия както следва:

- ✓ **Ежедневна визуална проверка на отпадъците и проверка с бързи методи за изпитване, с оглед установяване че отпадъците са същите, които са обект на основното охарактеризиране .**
- ✓ **измерване с електронна везна и регистрация по електронен път на количеството на приеманите отпадъци;**
- ✓ **Ежедневно отразяване в “Отчетната книга” оформена по реда на Наредба №1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичните регистри.**

В РДНО Малко Търново се приемат основно отпадъци с код **20 03 01 – Смесени битови отпадъци**, за които съгласно Комплексното разрешително Условие 11.2.9.5. изискванията за извършване на изпитване по Условие 11.2.9.3. за установяване на съответствието с резултатите от основното охарактеризиране на отпадъците не се прилагат.

С писмо вх. № 8709/04.11.2015 год. в РИОСВ Бургас е входиран доклада за основното охарактеризиране на отпадъка от населените места в Община Малко Търново, приеман на РДНО Малко Търново. Съгласно заключението на Директора на РИОСВ отпадъка е класифициран като неопасен и може да се депонира на депото.

Дейностите по предварителното третиране на отпадъците на територията на всички населени места на община Малко Търново преди депонирането им се извършва от фирмата за сметосъбиране и сметоизвозване „Мит и Ко“ ЕООД гр. Пловдив, съгласно Договор № РД-ОП-23/04.12.2019 год. Фирмата разполага с необходимата техника – сметосъбиращ камион с преса, с който се намалява обема на отпадъка до 4 пъти и го привежда в удобен за транспортиране вид.

Годишно количество депонирани отпадъци за инсталациите, за които в Условие 4 е определен максимален капацитет до 3200 t/y; 12,8 t/24h и максимален капацитет 80 000 t.

Неразделна част от настоящата ПООС на Община Малко Търново с период на действие 2021-2022г. е разработената Програма за управление на отпадъците за периода 2021-2028.

През 2022г. Община малко Търново е възложила изготвяне актуален Доклад за морфологичен анализ на състава и количеството битови отпадъци образувани на територията на община Малко Търново-2022г.

Общината изпълнява изискванията на *действащото законодателство чрез приети до момента* достъпни и на сайта на общината <http://www.malkotarnovo.org/new/index.php/>:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

-Доклад за изготвен морфологичен анализ на състава и количеството битови отпадъци образувани на територията на община Малко Търново, 2015г.

- Програма за управление на отпадъците на територията на община Малко Търново за периода 2014-2020г.

- Наредба за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, сортиране, претоварване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни, биоразградими, опасни и масово разпространени отпадъци на територията на община Малко Търново.

- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги в Община Малко Търново.

Община Малко Търново има актуализирана и надградена с актуални изисквания:

НАРЕДБА за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, сортиране, претоварване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни отпадъци, биоразградими, опасни и масово разпространени отпадъци на територията на Община Малко Търново (приложение към Програмата)

НАРЕДБА за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги според която:

Таксата за битови отпадъци се събира от общинската администрация, освен ако общинския съвет не реши друго. Кметовете на населените места и кметските наместници в Община Малко Търново са длъжни да оказват пълно съдействие на служителите от отдел „МДТ“ при събиране такса „битови отпадъци“ по места.

Таксата се заплаща на две равни вноски в следните срокове:

- до 30 юни,
- до 30 октомври на годината за която се дължи.

II.3.1. Анализ на битовите отпадъци

В рамките на битовите отпадъци особено внимание е отделено на биоразградими битови отпадъци и отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло.

Масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми)

Утайки от ПСОВ

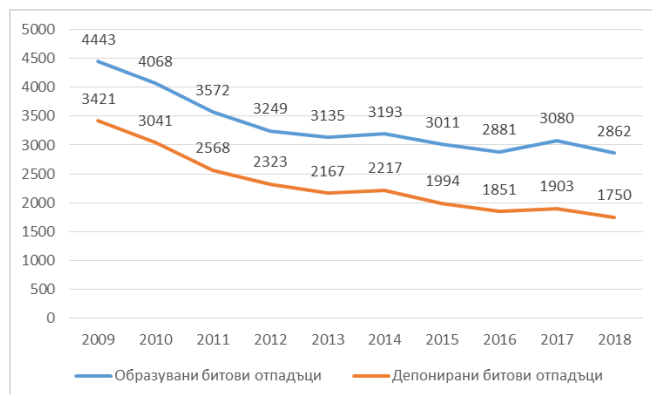
Медицински и биологични отпадъци.

На национално ниво се отчита, че общото количество на образуваните битови отпадъци следва тенденция към трайно намаление, като за периода 2008-2018 г.- намалението е с около 36%.

Съществено намаляват и количествата на депонираните битови отпадъци и на директно депонираните битови отпадъци.

Образувани и депонирани битови отпадъци в България – хил. тона

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



Графика. Образуван и депониран битови отпадъци в България – хил. тона

● Делът на битовите отпадъци в общото количество на образуваните отпадъци за периода 2008-2018 г. е намалял до 2-4%.

Същата тенденция се проследява и при количествата образуван битови отпадъци на човек от населението - намаление за периода 2008-2018 г. от 590 на 407 кг/ж/г.

● В сравнителен план с ЕС-27, България е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г. - 489 кг/жител за ЕС-28 и 407 кг/жител за България:

Образуван битови отпадъци на човек от населението (кг/чов./г)	2014	2015	2016	2017	2018
	442	419	406	435	407

В долната таблица са дадени норми на натрупване по групи населени места:

Таблица Норми на натрупване по групи населени места

Групи населени места	над 150 хил.ж.	50-150 хил.ж.	25-50 хил.ж.	3-25 хил.ж.	под 3 хил.ж.
Норма на натрупване	410.3	349.6	334.9	295.5	241.7

Община Малко Търново попада в IV група населени места с норма на натрупване 295,5 кг/жител образуван битови отпадъци.

По данни на ГДОС публикуван на сайта на ИАОС за Община Малко Търново относно разделно събраните битови отпадъци във връзка с чл. 12, ал.3 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци е представена следната Информация:

Публикуваната информация по общини, съгласно чл. 49 ал. 9 от Закон за управление на отпадъците, във връзка с чл. 12, ал. 3 (отм. - ДВ, бр. 2 от 2021 г.) от [Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци](#) (приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. Обн. ДВ. бр.11 от 31 януари 2017г., последно изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 януари 2021г.), е необходима за доказване на целите по чл. 31, ал.1 ЗУО.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Количествата са обобщени въз основа на данните, получени от предоставените годишни отчети от задължените лица по реда на [Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри](#) (обн. ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)

По данни от ИАОС за Община Малко Търново няма публикувани данни за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци за годините: 2013, 2014, 2015г.

Таблица –разделно събиране на битови отпадъци,2018-2019г., изт. ИАОС

Вид на отпадъка	2018г.	2019г.
Разделно събрани биоотпадъци, предадени за депониране, т	-	-
Смесени битови отпадъци предадени в инсталация за предварително третиране, т	1303	1176
Отпадъци от инсталацията за предварително третиране, предадени за рециклиране, т	63	68
Отпадъци от инсталацията за предварително третиране, предадени за оползотворяване, т	-	-
Отпадъци от инсталацията за предварително третиране,предадени за изгаряне, т	-	-
Отпадъци от инсталацията за предварително третиране, предадени за депониране, т	1240	1108
Разделно събрани биоотпадъци, предадени за оползотворяван е, в т.ч. рециклиране, т	-	-
Събрани битови отпадъци,предадени за оползотворяване, в т.ч. рециклиране, т	1303	1176

ИАОС,Годишни доклади

Информация във връзка с чл. 28б от Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци

Публикуваната информация по общини, съгласно чл. 49 ал. 9 от Закон за управление на отпадъците, във връзка с чл. 28б от [Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци](#) (Обн. ДВ. бр.111 от 27 Декември 2013г., последно изм. и доп. ДВ. бр.77 от 16 Септември 2021г.), е необходима за доказване на целите по чл. 31, ал.1 ЗУО.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Количествата са обобщени въз основа на данните, получени от предоставените годишни отчети от задължените лица по реда на [Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри](#) (обн. ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.).

Количества отпадъци	2019г. коригирана информация, публикувана на 15.03.2022 г.	2020г. информацията е публикувана на 08.09.2022 г.
Количества на битовите отпадъци подготвени за повторна употреба и рециклиране, т	68	59
Количества на депонираните биоразградими битови отпадъци, т	1403	1147
Постигната степен на подготовка за повторна употреба и рециклиране, % **	6	5
Постигната степен на ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци, % ***	58%	31%

ИАОС, Годишни доклади

През 2012 г. МОСВ утвърди Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

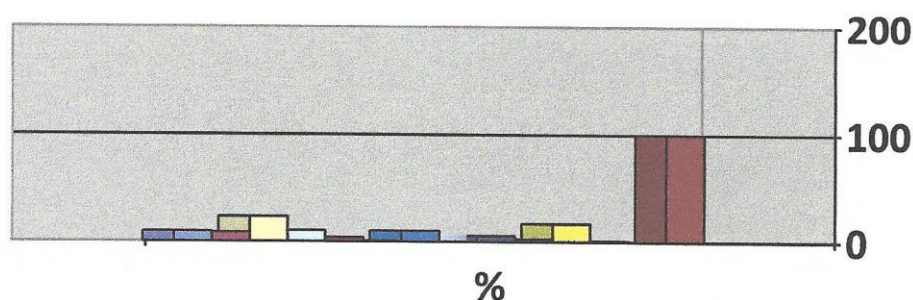
Община Малко Търново през 2015г. е възложила и е изготвен и приет Доклад за морфологичния състав на битовите отпадъци генерирани на територията на общината въз основа прилагане на Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

Резултатите показват:

Таблица 6 - Морфологичен състав на битовите отпадъци в община Малко Търново след разпределяне на фракция други

Морфологичен състав	Морфологичен състав за общината след разпределение на фракция други
Компоненти	%
Хранителни	9,43
Хартия и картон – общо	8,55
Пластмаса	23,46
Текстил	10,22
Гума	4,22
Кожа	0,67
Градински	10,07
Дървесни отпадъци	7,23
Съкло	5,72
Метали	2,69
Инертни	16,88
Опасни	0,86
Други	0,00
Общо	100,00

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



Хранителни	Хартия и картон – общо
Пластмаса	Текстил
Гума	Кожа
Градински	Дървесни отпадъци
Стъкло	Метали
Инертни	Опасни

Морфологичен състав	Осреднен морфологичен състав за общината, %	Морфологичен състав за общината след разпределение на фракция други, %
Хранителни	7,81	9,43
Хартия и картон	8,08	8,55
Пластмаса	22,81	23,46
Текстил	9,57	10,22
Гума	4,22	4,22
Кожа	0,67	0,67
Градински	8,77	10,07
Дървесни	6,74	7,23
Стъкло	4,42	5,72
Метали	2,37	2,69
Инертни	7,48	16,88
Опасни	0,86	0,86
Други	16,20	0,00
Общо	100,00	100,00

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



През 2019 г. МОСВ утвърди актуална методика за определяне на количествата и морфологичния състав на отпадъците в дадена община, имаща за цел да подпомогне общинските и държавни органи при оценка на изпълнението на ангажиментите на страната по отношение на управлението на отпадъци. Методиката следва да осигури въвеждане на единен подход за определяне и прогнозиране на количеството и морфологичния състав на битовите отпадъци, която ще подпомогне всички заинтересовани страни (държавните структури, общините, организациите по оползотворяване и др.) при дългосрочно планиране на процесите в сферата на управление на отпадъците.

В тази връзка в Община Малко Търново е сключен нов Договор за провеждане на морфологичен анализ и определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, генерирани от общините в обхвата на РСУО Малко Търново и третираните на територията на РДНО – Малко Търново. Резултатите от анализа следва да се приложат към настоящия ПУО 2021-2028г. на общината и са неразделна част от него.

Резултатите от анализа на Доклада следва да са неразделна част от настоящата програма.

Община Малко Търново няма закупени компостери за разделно събиране на зелените отпадъци в общината. Дейността по компостиране на място се счита за

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

дейност по предотвратяване образуването на отпадъците и не се отчита за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 ЗУО. В този случай растителните остатъци не са отпадък, а изходна суровина за получаване на компост –средство за подобряване качеството и плодородието на почвата.

Община Малко Търново има следното инвестиционно предложение: **„Демонстрационен проект "Пилотно събиране и високотехнологично рециклиране на зелени и биоразградими битови отпадъци в община Малко Търново", което ще бъде финансирано по ОП „Околна среда“ 2014-2020, процедура „Изпълнение надемонстрационни проекти в областта на управлението на отпадъците“**

Основната цел на инвестицията е развитието на екологичната инфраструктура за интегрираноуправление, оползотворяване и управление на отпадъците в Община Малко Търново, посредством изграждането на изцяло нова мобилна инсталация за компостиране в затворено съоръжение на битови биоразградими и зелени отпадъци. Рециклирането на отпадъците чрез компостиране ще доведе до поетапно намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци съгласно изискванията на ЗУО и ще подпомогне постигането на посочените цели в Приложение II от Решение на комисията от 18 ноември 2011 година за установяване на правила и изчислителни методи за проверка на съответствието с целите, зададени в член 11, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета. Проектното предложение е насочено от една страна към изграждане на мобилна инсталация за компостиране в затворено съоръжение на битови биоразградими и зелени отпадъци, а от друга - към въвеждане на пилотна система за разделно събиране на тези отпадъци.

Настоящата дейност предвижда изпълнението на следните поддейности:

Поддейност 1. Строителство за изграждане на инсталация за компостиране в затворено съоръжение на битови биоразградими и зелени отпадъци.

Поддейност 2. Доставка на машини и оборудване за компостираща инсталация на гр. Малко Търново.

Поддейност 3. Предвижда се и въвеждане на пилотна система за разделно събиране на биоразградими отпадъци за обезпечаване количествата, необходими за технологичния процес при производството на компост. Дейност 3. Кампании за популяризиране на резултатите от проекта Дейността включва: организиране и провеждане на разяснителна кампания (кръгли маси) за населението на община Малко Търново, на които ще бъдат презентирани ползите и ще се популяризират резултатите от проекта.

Дейност 4. Организация и управление на проекта и информация и комуникация Предвидената площадка за изграждане на инсталация за компостиране се намира в имот, собственост на кандидата No 46663.501.1419 по кадастрална карта на гр. Малко Търново и не попада в защитена зона.

Технологичната схема за компостиране е следната: Транспортиране/приемане на битови биоразградими отпадъци и зелени отпадъци до площадка за компостиране; Приемна площадка; Надробяване на материала чрез шредер; Подаване към инсталацията за компостиране; Образуване на компост; Пресяване със сито. Остатъчната фракция се връща на вход на инсталацията. Съгласно проектното предложение инсталацията ще е с капацитет 500 тона годишно. Настоящият проект е насочен към намаляване количеството на депонирани отпадъци чрез предотвратяване на образуването им и повишаване на общественото съзнание за спазване на йерархията за управлението на отпадъците и за намаляване на количеството депонирани битови отпадъци чрез компостирането на зелената и биоразградима фракция.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Битовите отпадъци на територията на община Малко Търново се събират в контейнери тип „Бургас” с обем 4 м³, контейнери тип „Бобър” 1,1 м и в кофи за смет тип “Мева” с обем 0,11 м³

В град Малко Търново отпадъците се извозват един път седмично, а в селата от общината един път на 14 дни.

Събирането и извозването на отпадъците в гр. Малко Търново включва събиране и транспортиране на битовите отпадъци от домакинствата, обществените сгради, търговски обекти, заведения за хранене и развлечения, както и събиране на отпадъците от кошчетата за смет.

Община Малко Търново:

- Не притежава съдове за фамилно комостиране на градски отпадъци;
- Не притежава контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци. Общината предвижда кампании за почистване и събиране на зелени отпадъци;
- Няма изградени инсталации за оползотворяване на сметищен газ;
- На територията на Общината няма изградени площадки за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло.

В Общината няма изградени системи за събиране и третиране на опасни отпадъци от домакинства. За целта на регионалното депо има обособени площадки за временно съхранение на опасни отпадъци:

- Луминесцентни лампи;
- Отпадъци от ГКПП. Извозването на отпадъците от ГКПП - Малко Търново се възлага чрез Обществена поръчка;
- Батерии и акумулатори;
- Отработени масла;
- Излезли от употреба МПС. На територията на общината няма лицензирани фирми за събиране на излезли от употреба МПС, автомобилни гуми, акумулатори и

отработени моторни масла. Същите ще бъдат предавани съгласно договор с „Мит и ко” ЕООД.

- Болнични отпадъци. Организацията по събирането и съхранението е задължение на Управителя на болницата. Извозването на болничния отпадък се извършва периодично от специализирана фирма, която го приема на място. Контрола по организацията за събирането и съхранението на медицинските отпадъци е възложен на Управителя на болницата.

Населението на Община Малко Търново може да предава безвъзмездно опасни отпадъци от бита на регионалното депо, на което има обособени площадки за временно съхранение на опасни отпадъци.

II.3.2. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

В процес са преговори с Регионалната инспекция по околната среда и водите в Бургас, за разрешение за временно съхранение на строителните отпадъци в РДННО, след което същите да се депонират в регионалното депо в Братово .

Община Малко Търново разполага с инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване. Клетка No 3 от Регионалното депо за неопасни и инертни отпадъци е именно клетка за строителни отпадъци. Към настоящият момент същата не е изградена. По тази причина за периода от началото на експлоатация на депото до построяването на Клетка No3, строителните отпадъци се транспортират до регионалното депо,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

претеглят се чрез електронен кантар, след което се депонират и се използват единствено за запръстяване на депонираните отпадъци.

II.3.3. Анализ на производствените отпадъци

Производствени отпадъци са тези, образувани в резултат на промишлена, занаятчийска, селскостопанска и обслужваща дейност на физически и юридически лица;

Нормативен документ:

[Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци](#)(приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)

Целта на наредбата е да осигури необходимите мерки за предотвратяване или, когато това е невъзможно, за ограничаване във възможно най-висока степен на очакваните отрицателни въздействия върху околната среда, в частност замърсяването на въздуха, земите, повърхностните и подземните води, и рисковете за здравето на населението, произтичащи от третирането и транспортирането на производствени и опасни отпадъци. (Третирането на производствени и опасни отпадъци се извършва в проектирани или преустроени за целта съоръжения и инсталации при спазване на изискванията за:

1. управление на дейностите по обезвреждане на производствени и опасни отпадъци, включително програмите за управление на дейностите по отпадъците;
2. безопасна експлоатация на съоръженията и инсталациите, включително за противопожарна защита;
3. осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд;
4. повишаване на квалификацията и обучението на ангажирания с експлоатацията персонал. Третирането на производствени и опасни отпадъци обхваща дейностите, свързани със събирането, съхраняването, обезвреждането и оползотворяването на отпадъците, посочени в приложение No 1, както и всяка друга незабранена дейност, с която се постига намаляване на вредното въздействие на отпадъка върху здравето на населението и върху околната среда

Приемането на производствените и опасните отпадъци за третиране се извършва по предварително уточнен график между оператора на конкретното съоръжение или инсталация и притежателя на отпадъците и по направена и приета заявка.

II.3.4. Анализ на опасни отпадъци

Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС №53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г. и в наредбите за масово разпространените отпадъци.

Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране, съхраняване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение №2 към §1, т.13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код B15 по смисъла на приложение №1 към §1, т.11 от ДР на ЗУО), оползотворяване, в т.ч. рециклиране и/или обезвреждане, включително подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на опасни отпадъци, водят отчетни книги и представят годишни отчети. Опасните отпадъци от фирмите се събират и съхраняват отделно в закрити складове и се предават за третиране на физически или юридически лица, притежаващи съответното разрешение по ЗУО или Комплексно разрешително, въз основа на писмен договор

На оператора на РДННО за община Малко Търново с

издаденото Комплексно разрешително са вменени следните условия:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Условие 11.2.4. Притежателят на настоящото разрешително да събира образувания на площадката отпадък с код и наименование 20 01 21* – Луминесцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак, разделно, на закрито, на оградена и обозначена с табели площадка. Забранява се поставянето на изезли от употреба флуорисцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак в съдове за битови отпадъци, както и смесването им с други отпадъци

Единствено през 2016 год. е събран 1 кг отпадък с код и наименование 20 01 21* – флуорисцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак, и е предаден на фирма за обезвреждане на отпадъци.

Условие 11.2.5.Притежателят на настоящото разрешително да събира образуванията на площадката отпадъци с код и наименование:

- 13 01 10* – нехлорирани хидравлични масла на минерална основа;
- 13 02 05* – Нехлорирани моторни, смазочни и масла за зъбни предавки на минерална основа;
- 13 05 03* – Утайки от маслоуловителни шахти;
- 13 05 06* – Масло от маслено-водни сепаратори

в специализирани съдове, които са затворени извън времето на извършване на манипулации, не допускат изливане и/или изтичане, изработени са от материали, невзаимодействащи с отработените масла и са маркирани с надпис „Отработени масла“ и/или „Отпадъчни нефтопродукти“.

Условие 11.2.6. Събирането на образувания на площадката отпадък с код и наименование – 16 06 01* – Оловни акумулаторни батерии да се извършва разделно в специализирани съдове които са:

- Устойчиви спрямо веществата, съдържащи се в този отпадък и материалът, от който са изработени да не взаимодействат с тях
- Осигуряващи вентилация на въздух
- Обозначени с надпис „Негодни за употреба батерии и акумулатори“

Община Малко Търново:

Не притежава контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци. Общината предвижда кампании за почистване и събиране на зелени отпадъци;

Няма изградени инсталации за оползотворяване на сметищен газ;

На територията на Общината няма изградени площадки за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло.

В Общината няма изградени системи за събиране и третиране на опасни отпадъци от домакинства. За целта на регионалното депо има обособени площадки за временно съхранение на опасни отпадъци:

Луминесцентни лампи;

Отпадъци от ГКПП. Извозването на отпадъците от ГКПП - Малко Търново се възлага чрез Обществена поръчка;

Батерии и акумулатори;

Отработени масла;

Излезли от употреба МПС. На територията на общината няма лицензирани фирми за оползотворяване на излезли от употреба МПС.

Честота на извозв. на съдовете за БО по населени места е:

-гр. М. Търново и селата Граматиково, Звездец, Младежко, Бръшлян и Стоилово — 1 път седмично,

-селата Заберново, Визица, Калово, Бяла вода, Евренозово и Близнак — 2 пъти месечно.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Измиването и дезинфекцията на съдовете за ТБО се извършва 1 път през зимния и двукратно през летния сезон.

II.3.5. Анализ на утайки от ПСОВ

В Община Малко Търново на този етап не е изградена ГПСОВ, поради което не се налага разработване на Програма за управление на утайките.

В тази връзка „Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за Община Малко Търново“, гр. Малко Търново не приема утайки от други ПСОВ и Общини.

Към настоящият момент на територията на Община Малко Търново съществуват следните съоръжения за пречистване на отпадни води:

1. ЛПСОВ в с. Заберново, която пречиства отпадните води на селото, достигащи до нея чрез новоизградената канализационна мрежа. Пречиствателното съоръжение е пуснато в експлоатация през м. Юли 2013 год. и е с капацитет /товар/ 170 е.ж.. ЛПСОВ с. Заберново е от типа БИО КЛИНЪР, което е съоръжение за биологично пречистване на отпадни води, работещо на принципа на намалена активация и с аеробна стабилизация на утайката. Тази технология гарантира пълен биологично чист и 100% без отпадъчен аеробен процес.

2. Пет броя Септични ями, както следва:

- СЯ – 1 с. Бръшлян
- СЯ – 3 с. Граматиково
- СЯ – 6 с. Граматиково
- СЯ – 7 с. Граматиково
- СЯ – 8 с. Граматиково

Броя на жителите в посочените села са:

с. Бръшлян - 65 души /по настоящ адрес/

с. Граматиково – 333 души /по настоящ адрес/.

Малкият брой жители предполага образуването на минимални количества утайки в горе упоменатите септични ями.

На територията на общината няма изградена ГПСОВ, поради което при необходимост образуваните утайки от септичните ями при нужда ще се извозват със специализиран транспорт от фирма, притежаваща необходимите документи за извършване на такъв вид дейност, до най-близката до общината пречиствателна станция.

II.3.6. Анализ на болнични отпадъци

Организацията по събирането и съхранението на болнични отпадъци. е задължение на Управителя на болницата. Извозването на болничния отпадък се извършва периодически от специализирана фирма, която го приема на място. Контрола по организацията за събирането и съхранението на медицинските отпадъци е възложен на Управителя на болницата.

II.3.7. Стари замърсявания с битови и други отпадъци на територията на общината

Закриване и рекултивиране на общински депа

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.



Депото за неопасни отпадъци в местност „Райков чукар“ до с. Звездец е създадено през 1988 г. с проектен капацитет от 30 000 м³. Със Заповед № РД – 50/03.04.2015 г. на директора на РИОСВ Бургас експлоатацията на депото е преустановена, с мотиви, че същото не отговаря на нормативните изисквания за такъв вид съоръжения.

Депото на неопасни отпадъци в местност „Вълково мъклище“ до с. Граматиково е създадено през 1988 г. с проектен капацитет от 30 000 м³. Със Заповед № РД – 51/03.04.2015 г. на директора на РИОСВ Бургас експлоатацията на депото е преустановена, с мотиви, че същото не отговаря на нормативните изисквания за такъв вид съоръжения.

В рамките на проект ще се закрийт и двете общински депа за битови отпадъци, като се извърши техническа рекултивация на замърсените терени, удостоверени с протокол от комисия по ППЗОЗЗ за определяне на размера и границите на терена за рекултивация и геодезическо заснемане. След приключване на техническата рекултивация ще се извърши и биологична рекултивация със средства на общината.

На 07.11.2019 г. Управляващият орган на ОПОС 2014-2020 г. обявява процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) BG16M1OP002-2.010 „Рекултивация на депа за закриване, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС по дело C-145/14“ по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на ОПОС 2014-2020 г. Конкретно допустим кандидат по процедурата без получени средства е и община Малко Търново с депа за неопасни отпадъци, предмет на посочено съдебно решение на ЕС, за 2 бр. депа– в землища на с. Звездец и на с. Граматиково),.

На 10.05.2022г. в района на общинско депо за неопасни отпадъци, разположено в местност „Вълково мъглище“, до с. Граматиково, Община Малко Търново“ се състоя официална церемония „Първа копка“ по проект: „Закриване и рекултивация на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

общински депа за неопасни отпадъци в местност „Райков чукар“ и местност „Вълково мъклице“, община Малко Търново“.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейският съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз, по процедура чрез директно предоставяне BG 16M1OP002-2.010 „Рекултивация на депа за закриване, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС по дело C-145/14“.

Основната цел на проектното предложение е подпомагане изпълнението на задълженията на Република България по член 14 от Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 година, относно депонирането на отпадъци и по точно осъществяване на контрол и управление на депата по такъв начин, че да се предотвратят или намалят потенциалните неблагоприятни въздействия върху околната среда и рисковете за здравето на човека.

Специфична цел е извършване на техническа рекултивация на 2 броя общински депа за неопасни отпадъци, разположени в местностите „Райков чукар“ до с. Звездец и „Вълково мъклице“ до с. Граматиково на територията на община Малко Търново.

Резултатите от изпълнението на проекта ще са извършване на техническа и биологична рекултивация на два броя сметища на територията на община Малко Търново и премахнати потенциални възможности за замърсяване на околната среда, в следствие на неправилно обезвреждане на събираните с години битови отпадъци.

Бенефициент по проекта е Община Малко Търново.

Общата стойност на проекта е 1 530 096.50 лв., разпределени както следва:

– Европейски фонд за регионално развитие – 1 300 582.02 лв.

– Национално съфинансиране – 229 514.48 лв.

Срок за изпълнение -23 месеца.

II.3.8.Рискове за здравето от неправилното третиране на отпадъците

Всеизвестно и по литературни данни е, че различните обществени сектори може да бъдат източник на опасни отпадъци, а начинът им на произход предопределя подялбата им на битови, производствени и строителни. Всяко едно домакинство днес изхвърля повече отпадъци, отколкото в миналото. Това се дължи на все по-честата **употреба на различни медикаменти, химикали, лепила, масла, лакове и други подобни материали в бита.** Ежедневно употребяваме почистващи препарати и други консумативи, изхвърляме излезлите от употреба луминисцентни лампи, батерии и пр. Такива отпадъци отиват в боклукчийските контейнери на всеки дом, хотел, офис, административна сграда, магазини и пр.

От своя страна **битовите опасни отпадъци може да се разделят на няколко основни подгрупи:**

- химикали и препарати
- лакове и лепила
- живак съдържащи уреди
- мастила и замърсени опаковки
- медикаменти с изтекъл срок на годност.

Общините в страната имат задължение да организират извозването на подобни отпадъци, които се изхвърлят от домакинствата. И да имат система за събиране и третиране, за да не се стигне до замърсяване на общото количество битов отпадък. Това може да има сериозни последици за качеството на живот. Например, количеството

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

живак в една луминесцентна лампа е напълно достатъчно, за да замърси и направи негодна за употреба **30 000** литра вода.

Производствени отпадъци

В тази категория попадат отделяните отпадъци от производствената дейност на хората. Това са различните масла, бои, химикали, тежки метали и други. Всяко предприятие задължително спазва нормативната уредба за опазване на околната среда, защото **отделяните производствените отпадъци крият значителен риск за хората и природата**. В зависимост от дейността на компаниите, те инвестират в пречиствателни инсталации, филтри или системи за преработка, за да пазят от замърсяване водите, почвите и въздуха.

Строителни отпадъци

Както подсказва и названието им, строителните отпадъци основно са генерирани при ремонтни, строителни и разрушителни дейности. Най-често това са:

- бои
- лакове
- метални отпадъци, които са замърсени с опасни вещества
- кабели, съдържащи масла или азбестовата изолация.
- Други опасни вещества са със **съдържание на полиароматни въглеводороди**, някои добавки към цимента, минерални влакнести материали и други.

Някои от тях са изцяло опасни, а други съдържат опасни вещества или елементи, което ги причислява към боклуците, криещи опасност за населението и природата.

В групата на опасните отпадъци попада още една категория – **радиоактивните**, при които мерките за контрол и сигурност са в най-висока степен и се регулират от държавите стриктно по международни споразумения. Източник на подобен тип отпадък са производството на атомна енергия, добивът на радиоактивни руди и дейността на в научноизследователски лаборатории.

Законът за управление на отпадъците нормативно урежда всички въпроси, които са свързани с тяхното безопасно третиране като основната цел е минимум риск за населението и природата.

II.3.8.1. Битовите отпадъци – здравни рискове и отговорно гражданско поведение

Битовите отпадъци се образуват в резултат на ежедневната дейност на хората в жилищната среда, в административните и обществените сгради, при социални дейности, в търговски обекти, в обекти за отдых и забавления и др. Съгласно данни на Националния статистически институт, годишно всеки българин изхвърля над 400 кг битови отпадъци. Това е една сравнително висока норма на натрупване в сравнение с други страни, предпоставки за която са повишената консумация на стоки в опаковки, широкото навлизане в бита на стоки за еднократна употреба, недостатъчно ефективните икономически стимули и санкции. Въпреки че битовите отпадъци нямат характер на опасни отпадъци, те могат да съдържат компоненти, които впоследствие, след изхвърлянето на отпадъка, да причинят замърсяване на околната среда и да повишат здравния риск за населението. Тази потенциална опасност за човешкото здраве и околната среда зависи в най-голяма степен от състава на отпадъка. Добре известно е, че смесените битови отпадъци съдържат предимно хранителни (биологични) отпадъци, хартия и картон, стъкло, пластмаси, гума, дърво, метали, кожа, почва, керамика и строителни отпадъци от бита, както и опасни компоненти, като батерии, луминесцентни лампи, части от електрическо и електронно оборудване, бои, петролни продукти, препарати използвани в домакинството, лекарства и др.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

II.3.8.2. Опасностите за здравето според състава на битовите отпадъци могат да се обобщят по следния начин:

• **здравен риск, свързан с биологични биоразградими отпадъци** (хранителни остатъци, но също така човешки и животински сметосъбиране екскременти, градински отпадъци и др.) В случай на неправилно третиране – например изхвърляне на нерегламентирани места или забавяне на организираното, биологичните отпадъци създават условия за пренасяне на инфекциозни и паразитни заболявания – директно към човека или посредством насекоми, гризачи, безстопанствени кучета и котки. Здравният риск е силно повишен особено при топло време, когато процесите на биоразграждане са интензивни, с активно отделяне на неприятно миришещи вещества, метан, сероводород, амоняк и замърсена течност, наречена сметищен филтрат. Някои от инфекциозните заболявания, които са потенциално преносими при неправилно управление на биологичните отпадъци, са вирусен хепатит А, полиомиелит, дизентерия, салмонелоза, туберкулоза, лептоспироза, туларемия, аспергилоза и др. микози, а от паразитозите – аскаридоза, трихоцефалоза, ентеробиоза, ехинококоза (кучешка тения) и др.

• **здравен риск, свързан с отпадъци от полимерни материали**, гума, метали, както и такива, съдържащи опасни вещества – при неправилно третиране на тези компоненти на битовия отпадък, основната опасност е от отделяне на опасни химически вещества и постъпването им в околната среда, а впоследствие и в организма на човека – директно или по пътя на хранителната верига. Материали, които са безопасни за населението при тяхното използване като предмети от бита – например батерии, лампи, електроника, фармацевтични продукти, могат да отделят вредни вещества след изхвърлянето им като отпадък. Например при неразделно събран и депониран битов отпадък с течение на времето от батериите, електронните и електрически компоненти, луминесцентните лампи, пластмасите, петролните продукти и др. започва отделяне на тежки метали и органични съединения, които замърсяват околната среда и представляват потенциална опасност за здравето на населението.

Устойчивите органични съединения, тежките метали, като кадмий, олово, живак, както и други опасни вещества са добре известни с вредното си въздействие върху здравето на човека.

• **здравен риск, свързан със строителни отпадъци** – въпреки че това са инертни отпадъци, неправилното им изхвърляне е в състояние да причини негативни здравни ефекти. Разтрошените и насипни строителни отпадъци са потенциален източник на прахови емисии, влошаващи качеството на атмосферния въздух в населените места, особено при ветровито време. Евентуалното присъствие на азбест в тези отпадъци е допълнителен здравен проблем, поради доказаните му канцерогенни свойства.

Нерегламентирано изхвърляните строителни отпадъци предизвикват и неприятно зрително възприятие поради загрозяване на жилищната среда и ландшафта.

II.3.8.3. Методи за екологично обезвреждане и оползотворяване на битовите отпадъци.

Поради горепосочените здравни и екологични рискове, успешното управление на битовите отпадъци на общинско ниво е от изключително важно здравно-профилактично значение. Изборът на метод за екологично обезвреждане и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

оползотворяване зависи от преобладаващия състав на отпадъците в съответния регион, местните геоложки и климатични условия, икономическата целесъобразност и други.

В ПООС по горе е използван материала на Гл.ас. д-р Момчил Сиджимов, началник на отдел „Околна среда и здравен риск”, НЦОЗА [https://ncpha.government.bg/uploads > pages](https://ncpha.government.bg/uploads/pages)

Опасните отпадъци не трябва да се складираат по домовете, а се третираат съгласно приложените Информационни листи за безопасност към използваните продукти от домакинствата, обществените обекти, производствата, притежаващи опасни свойства. По този начин се предотвратява риска от замърсяване на водите (течни ОО), замърсяване и отравяне на почвите и почвеното плодородие, а в много случаи водят до натравяне на пчели, животни, хора.

Наличието на опасни вещества в отпадъците от строителни и ремонтни дейности (азбест, олово и други тежки метали, въглеродороди, бои, лепила), макар и в минимални количества, налага предприемането на специални мерки при тяхното управление.

- Фармацевтичните продукти с изтекъл срок на годност са потенциално опасни продукти, защото при смесване с останалите битови отпадъци не могат да се предвидят възможните химически реакции или да се гарантира, че с инфилтрацията в почвата и водата няма да се разпространят токсични вещества. Те в никакъв случай не трябва да се изливат и в канализацията, защото могат да повлияят на съоръженията за пречистване на отпадни води. Все още, Българското законодателство от други законодателства, не е регламентирало този проблем, макар и да има вече разработени проекти

- Рискът от пестицидите върху човешкото здраве и околната среда се проявява като: - остра токсичност: орална, дермална, инхалаторна;

- Дразнене на кожата на очите;
- Сенсibiliзация;
- Тератогенно действие;
- Мутагенно действие;
- Канцерогенно действие;
- Устойчивост в почвата;
- Подвижност в почвата;
- Биокумуляция.

II.4. Почви и нарушени терени

Неразделна част от Общинската програма за опазване на околната среда на Община Малко Търново за периода на действие 2021-2028 г. е **Програмата за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (ПОУПВП) на общината за периода 2021-2028г.**

Обществените отношения, свързани с опазването на почвите и техните функции, както и тяхното устойчиво ползване и трайно възстановяване като компонент на околната среда се осъществява посредством Закона за почвите (ЗП), в който са дефинирани органите за управление по опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите. На местно ниво това се осъществява от кметовете на общините.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Общинската програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите на община Малко Търново се разработва на основание Чл. 26. (1) на Закона за почвите. Задължение на Кмета на общината е разработената програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за общината да бъде в съответствие с приетата Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030 г.) която се разработва на основание чл. 24. ал.1 от Закона за почвите (Обн. ДВ. бр. 89 от 6 Ноември 2007 г., изм. ДВ. бр. 98 от 28 Ноември 2018 г.). и на чл. 77 от Закона за опазване на околната среда. Обхваща 10-годишен период на изпълнение и включва петгодишен план за действие.

Целта на Националната програма е опазване на почвените ресурси и тяхното устойчиво ползване, както и прилагане на добри практики за предотвратяване увреждането на почвите.

Национална програма (2020 – 2030 г.) е програмен документ с дефинирани цели, приоритети и мерки за практическо приложение на държавната политика за опазване на почвените ресурси на национално, регионално и местно ниво. Политиката за опазване на почвите в България се основава на следните принципи:

- екосистемен и интегриран подход;
- устойчиво ползване на почвите;
- превантивен контрол за предотвратяване или ограничаване увреждането на почвите и на техните функции;
- прилагане на добри практики при ползването на почвите;
- замърсителят плаща за причинените вреди;
- информираност на обществеността за екологичните и икономическите ползи от опазването на почвите от увреждане и мерките за опазването им.



Основни критерии при определяне на приоритетите в Национална програма за опазване, съгласно чл. 24, ал. 4 от ЗП, устойчиво ползване и възстановяване на почвите са:

- Устойчиво ползване на почвите като природен ресурс.
- Опазване и подобряване на почвеното плодородие.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

- Намаляване на вредните последствия върху почвите, предизвикани от природни процеси и явления, и антропогенни фактори.
- Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве и опазване на другите компоненти на околната среда.
- Спазване на принципите за устойчиво развитие, включително принципите на биологичното земеделие.
- Възстановяване на нарушените функции на почвите.
- Задължения, поети от държавата по международни актове, отнасящи се до почвите.

ПОУПВП е разработена за период, който да съвпада с периода на действие на Общинската програма за опазване на околната среда за периода 2021-2028 г. Тя е в съответствие с разработения План за интегрирано развитие на община Малко Търново за периода до 2028 г.

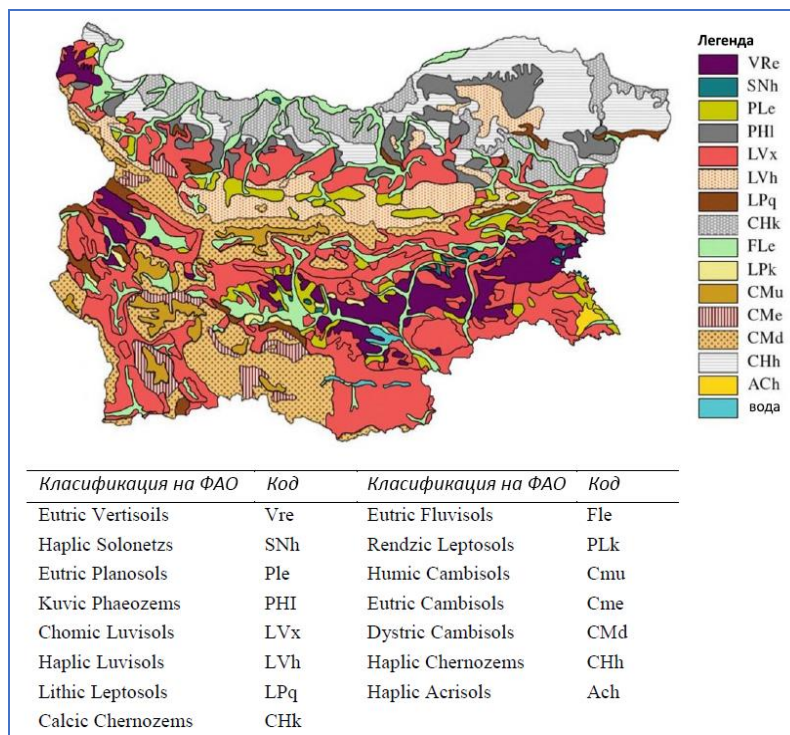
ПОУПВП е отворена и може да се актуализира и надгражда при настъпили законови промени в екологичното законодателство и стратегическите документи.

В съответствие със Закона за почвите, Националната програма представлява рамка за местните власти при разработване на политика за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на областно и общинско ниво. Законът за почвите изисква местните власти да координират областните и общински програми с Националната програма.

II. 4.1. Почвени ресурси

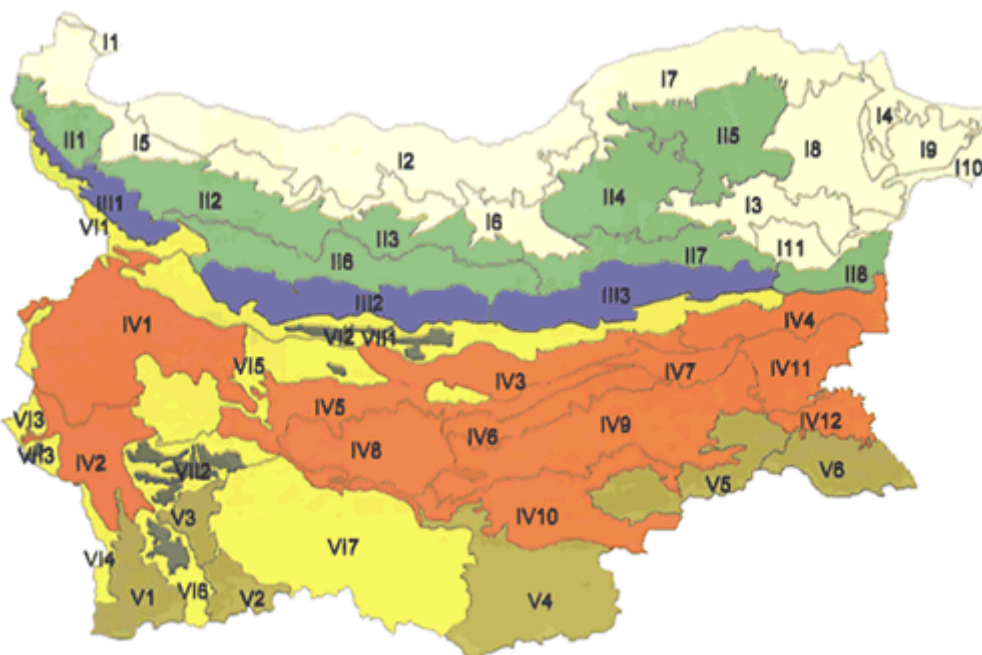
Фигура Пространствено разпределение на почвените образувания в България

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



Източник: Шишков и Колев, 2014 г.

Карта на почвите в България



V – Канелени горски почви

- V1 Петричкосандански
- V2 Гоцеделчевски
- V3 Разложки
- V4 Кърджалийски

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

V5 Тополовградскофакийски
V6 Малкотърновски

По отношение на почвеното-географското райониране на България (по Нинов, 1997, 2002 г.), територията на общината се отнася към Странджанската почвена провинция в Балканско – Средиземноморска почвена подобласт, която е част от Средиземноморската област. Странджанска провинция се отличава с пъстра и контрастна почвена покривка, резултат от съчетанието на специфичните за областта фактори на почвообразуване: характерния за Странджа климат, уникалната горскодървесна растителност, изключителното разнообразие от почвообразуващи скали, силно разчленения нископланински релеф, с къси склонове и доминиращи припечни изложения, гъсто разклонената хидрографска мрежа. В тази връзка почвите на провинцията често се представят чрез почвени асоциации (комплекси).

Територията на Община Малко Търново попада в ареала на почвите на хълмистите и нископланинските територии и съдържа няколко основни комплекса: комплекси от плитки, слабо развити почви с канеленовидни лесивирани и/или канелени и наносни почви, леко песъчливо-глинести, скелетни/каменисти и средно песъчливо-глинести; асоциация от светли и обикновени лесивирани почви, с планосоли и рядко с ареносоли, леко и средно песъчливо–глинести; асоциации от жълтоземи, червеноземи, средно песъчливо-глинести. Най-широко разпространение на територията на Община Малко Търново има зоналният тип на канелените горски почви. Кафявите горски почви имат сравнително по-слабо разпространение, малки площи между плитките излужени канелени горски почви, в най-високата част на територията, покрита с букови или смесени буково-дъбови гори, но могат да имат и инверсионно разпространение, заемайки по-ниски части на релефа. При по-специфични условия на почвообразуване са разпространени уникалните за България и Балканския полуостров жълтоземно-подзолисти почви. Провинцията е предимно гориста, със слабо развито земеделие

В границите на тази провинция, основният почвен тип на равнинните части и хълмисти части са най-вече канелените горски почви. Те са разположени върху млади в геоложко отношение седименти и образуването им е повлияно от континентално – средиземноморския климат. Съдържанието на хумус варира от 1 до 5 %. Дълбочината на почвения профил е между 70 и 120 см. Силно засегнати са от ерозионни процеси и често се спичат при засушаване. На тази територия се срещат и псевдоподзолисти почви, които са подтип на смолниците. Обикновено тяхното образуване е свързано със специфични почвообразуващи процеси като: излужване, лесиване, повърхностно оглеяване, вътрешнопочвено глеяване и др. По поречието на реките се срещат алувиално – ливадни почви, които са около 4,09% от общата площ. Почвеното разнообразие на този район е благоприятно за отглеждането на редица земеделски култури: лозя, тютюн, зърнени култури, овощия, зеленчуци и др.

Характеристика на отделните видове срещащи се почви:

Наносни почви– (Алувиални)

Условията в парка не благоприятстват развитието на обширни площи този тип почви, поради което те заемат едва 4.09% от неговата обща площ. Стратегия за развитие на Община Малко Търново 2000 – 2006 г. Представени са от два подтипа – алувиално-

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

ливадни и алувиално-делувиални почви. Алувиално–ливадните почви (Eutric Fluvisols, FLe) са по- разпространеният подтип. Алувиално-делувиалните почви (Dystric Fluvio-Colluviosols) имат малка разпространеност в парка, като се срещат главно по средното и горното течение на р.Велека и в долината на р.Младежка. Тези почви се намират в начална фаза на почвообразуване. Бедни са на хумус и се характеризират с ниско плодородие и биоразнообразие.

Плитки почви (Leptosols, LP)

Почвите от този тип се намират в примитивен стадий на развитие. Площта им представлява 10.0% от площта на общината. Тези почви с топлия си и сух педоклимат са характерни само за европейските средиземноморски региони. Профилът им е с прост строеж и се състои само от хумусен хоризонт, лежащ непосредствено върху масивна или слабо напукана коренна скала. Представени са от три подтипа – рендзини, литосоли и ранкери, които заемат общо 10% от площта на парка.

Метаморфни почви (Cambisols, CM, FAO 1990)

Най-характерни в Странджа са кафявите планинско-горски почви, които са с висок бонитет. Ненаситените кафяви планинско-горски почви (Dystric Cambisols, CMd) са широко известни като кафяви горски почви. Образувани са върху силикатни почвообразуващи скали. Профилът им е с дълбочина от 40 до 60 см. Имат рохкав строеж, висока аерация, добър дренаж и висока биологическа активност

Лесивирани почви (Luvisols, LV)

Лесивираните почви са генетично най-старите почви у нас. Това са най-широко разпространените почви в общината и заемат 45.93% от нейната територията. Образувани са от разнообразни почвообразуващи скали. Обрасли са с дъбови гори от цер, благуи, горун и лъжник с подлес от вечнозелени и листопадни южноевксински храсти. Лесивираните почви са с голямо разнообразие, представено от 2 подтипа – канеленовидни и светли лесивирани, с много фази, разновидности и асоциации с други почви.

Канеленовидните лесивирани почви (Chromic Luvisols, LVx)

(излужени канелени горски почви) са представителни за Странджа и страната. В чистия си вид този подтип е разпоространен около селата Близнак и Евренозово, където се обработват. Имат добро плодородие по отношение на земеделските култури.

Плитките канеленовидни почви (Chromic Luvisols – lithic phases, LVx-1)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

са най-широкоразпространените почви в общината. Поради плиткия си профил се отличават и с по-ниски запаси на хумус, по-неблагоприятен воден режим, по-ниско плодородие и висока податливост на ерозия.

Жълтоземи (Alisols, AL., FAO 1990)

Жълтоземите са уникален почвен тип за Странджа, България и Европа. В границите на общината се намират почти 100% от площта на този почвен тип в България и от площта му в Европа. Развитието им под гори с южноевксински видове ги отличава от сродните им почви в Средиземноморска Европа и ги свързва с влажните и топли територии на Кавказието и Колхида. Характеристиките им се доближават и до почвите от този тип в световните субтропични региони. Разпространени са по водосборните склонове на долното течение на р.Велека при надморска височина 300-400 м. Хумусният хоризонт е слабо развит – 15-25 см. Хумусните запаси са малки, като съдържанието на хумус в хумусния хоризонт е до 4-6% и рязко намалява под 1% в илувия. Оцветяването на почвата общо е в жълти тонове. Разпространени са два почвени подтипа обикновени (Haplic, ALh) и подзолисти (Stagnic, ALj).

Червеноземи (Nitisols, NT., FAO 1990)

Червеноземите са новоустановен почвен тип за Странджа и страната. В границите на общината се намират почти 100% от площта на този почвен тип в България. Разпространени са на склонове с изложения, ориентирани срещу пътищата на средиземноморските циклони. Заемат 5.24% от площта на парка. Почвообразуващите им скали са разнообразни. При изветрянето и почвообразуването тези скали запазват очертанията на своята структура и в почвения профил. Намират се под гори от източен горун, благуи и лъжник.

Почвената покривка на територията на община Малко Търново като цяло е част от субтропичния ксерофитно-горски почвен сектор на Европа, територията на който се простира от атлантическите брегове на Испания до Българския черноморски бряг. Нейният характер се определя от комбинацията на по-хумидни почвени типове в сравнение с типичните за Южна Европа, както и на инверсионното разположение на кафявите горски почви. Композицията на почвените типове в общината е доказателство за наличието на процеси на интензивно почвообразуване

II.5.Подземни богатства:

В района на гр.Малко Търново са регистрирани следните находища на полезни изкопаеми заведени в националния баланс на запасите :

Находища на медни руди: "Младеново", "Пропада", "Бърдце" и "Градище" - експлоатирани са по подземен начин до края на 90-те години на миналия век и са ликвидирани. Надземните им площадки са рекултивирани.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Находища на нерудни полезни изкопаеми - скалооблицовъчни материали:
Находище „Малко Търново” – недействаща кариера. Запасите са утвърдени с протокол 1113/1973 г. Експлоатирано е по открит начин до края на 90-те години на миналия век. Намира се на около 930 m западно от имота предмет на инвестиционното намерение. Имота в който се намира находището по кадастралната карта на гр.Малко Търново е 46663.0.999.

Находище "Сираково" - извършвани са геолого-проучвателни работи с добив на блокове през 70-те години на миналия век. От тогава добивни работи не се извършват.

Находища на нерудни полезни изкопаеми - строителни материали:
Находище „Малко Търново - вар” – действаща кариера на „СМА Минерал Бургас вар” ЕООД. Запасите са утвърдени с протокол 1034/1972 г. Има концесия с Решение №156 от 15.03.2007 г. Преустановила е дейност през 2010 г. поради икономически причини. В момента не работи.

Находища на нерудни полезни изкопаеми - индустриални минерали:
Находище „Малко Търново”, участък "Бърдце" - фелдшпати – недействащо. Има концесия с Решение № 54 от 27.01.2004 г. Не е започвала работа.

В имот № 46663.1.292 през 70-те години на миналия век са извършвани геолого-проучвателни работи с добив на блокове. Няма изчислени запаси. Добив не се извършва от времето когато са приключили геолого-проучвателни работи.

В имот 46663.1.529 се е намирала промишлената площадка на мраморната кариера. Там дейността е прустановена в края на 90-те години на миналия век. В момента сградите и цеховете са полуразрушени.

II .6.Нарушени територии за рекултивация и възстановяване

Нарушени територии за рекултивация и възстановяване:
Нарушени терени на територията на община Малко Търново, вследствие миннодобивната дейност са установени в надземен комплекс на участък “Бърдце” към рудник “Малко Търново” с площ от 28 dka.

западно от хвостохранилище “Малко Търново”, непосредствено до дигата има стар разлив на хвост на площ около 6 dka.

За нарушените територии в ОУПО на община Малко Търново – Окончателен проект са предвидени съответните устройствени режими, с които да се отстранят вредните въздействия и нарушения.

Нарушени територии за рекултивация и възстановяване това са закритите депа-сметища, описани по нагоре, за които има изготвени проекти за рекултивация.

С писмо изх.№ПД-1833-(2), 29.09.2020г. относно: Работни проекти във връзка с реализирането на проект №BG16M1OP002-2.010-0024-C01 „Закриване и рекултивация на общински депа за неопасни отпадъци в м. „Райков чукар“, с. Звездец и м. „Вълково мъклище“, с. Граматиково, община Малко Търново“, с възложител:Малко Търново, Директорът на РИОСВ-Бургас се е произнесъл, че намеренията на общината съответстват на разгледаните със Становища с изх. № УО-40(1) и № УО-41(1) от 23.01.2018г.

Директорът на РИОСВ-Бургас е издал Решение № БС-2-ЕО/04.02.3020г. За преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на „ПУП-ПРЗ с цел промяна отреждането от „за рекултивация“, във „за фотоволтаична електроцентрала“ за УПИ VI-477 и V-477, кв.52 по плана на гр. Малко Търново и Парцеларен план за трасе на кабелна линия 20 kV от подстанция МТ до УПИ III-477(ПИ 46663.52.590), УПИ VI-477

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

(ПИ 46663.52.587) и УПИ V.477(ПИ 46663.52.588)“ с възложител:“ТРАКИЯ-МТ“ ЕООД.

При извършените проверки през 2022г. от страна на контролния орган на обекти с изпълнена рекултивация на нарушени терени е констатирано следното: В изпълнение на предписанията на МОСВ за провеждане на мониторинг на хвостохранилище „Малко Търново 2“, на което е извършена техническа рекултивация и изградена фотоволтаична централа, се извършва освен почвен мониторинг и мониторинг на стената на хвостохранилището. През 2021г. са поставени 5 броя нови репера на кота +318. Резултатите от измерванията на котите на реперите са представени в РИОСВ-Бургас. Анализите показват, че няма съществени разлики в отчетените стойности за котите, което доказва стабилността на съоръжението.

II.7. Защитени територии и биоразнообразие

II.7.1. Защитени територии

На територията на Община Малко Търново се намират следните защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), със статут - защитена местност (ЗМ) и природна забележителност (ПЗ):

II.7.2. Резервати

- **Силкосия** – 396,5 хектара – разположен в близост до [с. Кости](#). Това е първият резерват в България, обявен през 1931^[4] г.

Документи за обявяване:

Постановление на Министерски Съвет No.10346 от 23.07.1931 г., бр. 103/1931 на Държавен вестник 10346-1931 г.

Документи за промяна:

1. Постановление на Министерски Съвет No.8485 от 29.04.1933 г., бр. 77/1933 на Държавен вестник 8485-1933 г.
2. Постановление на Министерски Съвет No.13188 от 20.09.1934 г., бр. 160/1934 на Държавен вестник 13188-1934 г.
3. Приемане на План за управление със Заповед No.РД-909 от 06.11.2020 г., бр. 104/2020 на Държавен вестник 909-2020 г.

План за управление на Защитена територия (препратка):

Цели на обявяване:

1. Широколистна смесена гора от дъб и източен бук и характерни само за планина Странджа растения.

Режим на дейности:

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана;
2. посещения с научна цел;
3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел;
4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите;

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. ЗЗ по директивата за местообитанията: Странджа
3. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- **Узунбоджак**

Площ: 2661.3 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: с. Сливарово

Документи за обявяване:

Заповед No.2245 от 13.12.1956 г., бр. на Държавен вестник 2245-1956 г.

Документи за промяна:

1. Приемане на План за управление със Заповед No.РД-865 от 30.12.2015 г., бр. 8/2016 на Държавен вестник 865-2015 г.

2. Промяна в площта - актуализация със Заповед No.475 от 30.07.2018 г., бр. 76/2018 на Държавен вестник 475-2018 г.

План за управление на Защитена територия (препратка):

Международен статус:

Биосферен резерват

Цели на обявяване:

1. Вековни широколистни смесени гори от дъб и източен бук

Режим на дейности:

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите; Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА

2. 33 по директивата за местообитанията: Странджа

3. 33 по директивата за птиците: Странджа.

- **Витаново**

Площ: 1106.07 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: гр. Малко Търново, с.

Бръшлян

Документи за обявяване:

Заповед No.1113 от 03.12.1981 г., бр. 101/1981 на Държавен вестник 1113-1981 г.

Документи за промяна:

1. Промяна в площта - увеличаване със Заповед No.1021 от 30.12.1992 г., бр. 5/1993 на Държавен вестник 1021-1992 г.

2. Промяна в площта - актуализация със Заповед No.РД-73 от 09.02.2018 г., бр. 30/2018 на Държавен вестник 73-2018 г.

План за управление на Защитена територия (препратка):

Цели на обявяване:

1. Характерна за планина Странджа първична горска екосистема от южно евксински тип

Режим на дейности:

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите;

Припокриване (частично или пълно):

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. 33 по директивата за птиците: Страндж

- **Средока**

Площ: 598.67 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: гр. Малко Търново, с. Стоилово

Документи за обявяване:

Заповед No.75 от 18.01.1989 г., бр. 9/1989 на Държавен вестник 75-1989 г.

Документи за промяна:

1. Приемане на План за управление със Заповед No.РД-865 от 30.12.2015 г., бр. 8/2016 на Държавен вестник 865-2015 г.

2. Промяна в площта - актуализация със Заповед No.РД-74 от 09.02.2018 г., бр. 30/2018 на Държавен вестник 74-2018 г.

План за управление на Защитена територия (препратка):

Цели на обявяване:

1. Характерни за планина Странджа горски екосистеми

Режим на дейности:

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите;

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. 33 по директивата за птиците: Странджа

II.7.3.Защитени местности

- **Батака** – естествено находище на странджански дъб

Площ: 40.24 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: с. Близнак

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-854 от 07.11.2006 г., бр. 6/2007 на Държавен вестник 854-2006 г.

Цели на обявяване:

1. Опазване на естествени смесени дъбово-габърови гори с участие на странджански дъб - лъжник (*Quercus hartwissiana* Stev)

Режим на дейности:

1. Забранява се всякакво строителство;
2. Забранява се разкриване на кариери, провеждане на минно-геоложки проучвания;
3. Забранява се извеждане на сечи с изключение на санитарни;
4. Забранява се паша на домашни животни.

- **Босна**

Площ: 51.7 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: с. Бяла вода

Документи за обявяване:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Заповед No.170 от 16.02.1990 г., бр. 18/1990 на Държавен вестник 170-1990 г.

Цели на обявяване:

1. Запазване естествените местообитания на защитени и редки видове птици

Режим на дейности:

1. Забранява се убиване, улавяне и безпокоене на птиците, разваляне на гнездата, събиране на яйцата на малките им;
2. Забранява се ловуването;
3. Забраняват се сечи освен санитарни;
4. Забранява се строителство, разкриване на кариери и други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния режим;

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

• **Велека**

Площ: 51.7 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: с. Бяла вода

Документи за обявяване:

Заповед No.170 от 16.02.1990 г., бр. 18/1990 на Държавен вестник 170-1990 г.

Цели на обявяване:

1. Запазване естествените местообитания на защитени и редки видове птици

Режим на дейности:

1. Забранява се убиване, улавяне и безпокоене на птиците, разваляне на гнездата, събиране на яйцата на малките им;
2. Забранява се ловуването;
3. Забраняват се сечи освен санитарни;
4. Забранява се строителство, разкриване на кариери и други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния режим;

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

• **Градев средок**

Площ: 160.2 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: гр. Малко Търново, с. Стоилово

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-409 от 18.06.2007 г., бр. 61/2007 на Държавен вестник 409-2007 г.

Режим на дейности:

1. Забранява се строителството на сгради и пътища, геоложки проучвания и разкриване на кариери;
2. Забраняват се голи сечи и залесяване с неприсъщи за района дървесни видове;
3. Забранява се ловуване;
4. Забранява се паша на домашни животни;
5. Забранява се използване на химически средства за растителна защита;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

6. Разрешава се извеждане на сечи предвидени за горите със специално предназначение;

Припокриване (частично или пълно):

33 по директивата за птиците: Странджа

- **Докузак**

Площ: 5.0 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: гр. Малко Търново

Документи за обявяване:

Заповед No.845 от 31.10.1991 г., бр. 93/1991 на Държавен вестник 845-1991 г.

Цели на обявяване:

1. Запазване естествено находище на кримски чай.

Режим на дейности:

1. Забранява се строителство и всякакви други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния и режим

2. Забранява се внасяне на нехарактерни за района растителни и животински видове

3. Забранява се сечи, освен санитарни

4. Забранява се паша на всякакви домашни животни

5. Забранява се безпокоене на птиците през размножителния им период, разваляне на гнездата, събиране на яйцата и малките им

6. Забранява се събиране на билки, бране на букети, унищожаване на диворастящи растения

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА

2. 33 по директивата за птиците: Странджа

- **Кривинизово**

Площ: 109.1 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: с. Звездец

Документи за обявяване:

Заповед No.332 от 16.05.1991 г., бр. 43/1991 на Държавен вестник 332-1991 г.

Цели на обявяване:

1. Опазване на естествени горски съобщества от благун, горун, източен бук с подлес от странджанска зеленика и странджанска боровинка, както и местообитания на редки и застрашени от изчезване растителни и животински видове.

Режим на дейности:

1. Забранява се строителство и всякакви други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния и режим

2. Забранява се внасяне на нехарактерни за района растителни и животински видове

3. Забранява се сечи, освен санитарни и отгледни

4. Забранява се късане на диворастящи растения

5. Забранява се използване на химически средства за растителна защита в земите от селскостопанския фонд

6. Забранява се паша на домашни животни

7. Забранява се безпокоене на птиците през размножителния период, разваляне на гнездата, събиране на яйцата и малките им

Припокриване (частично или пълно):

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

- **Мечите долове**

Площ: 184.7 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: гр. Малко Търново, с. Бръшлян

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-424 от 18.06.2007 г., бр. 61/2007 на Държавен вестник 424-2007 г.

Режим на дейности:

1. Забранява се строителство на сгради и пътища от републиканската буферна зона;
2. Забранява се разкриване на кариери, промяна на водния режим и естествения облик на местността;
3. Забранява се лагеруване и палене на огън извън определените места;
4. Забранява се ловуване;
5. Забранява се залесяване с неприсъщи за района дървесни видове;
6. Разрешава се извеждане на сечи, предвидени в горите със специално предназначение;
7. Разрешава се съществуващите гори със специално предназначение запазват своя статут;
8. Разрешава се провеждане на ловностопански мероприятия
9. Разрешава се паша на стопански животни /без кози/ в определените с лесоустройствени проекти пасищни площи;
10. Разрешава се косене на сено;

- **Моряне**

Площ: 102.7 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: с. Звездец

Документи за обявяване:

Заповед No.РД180 от 08.07.1994 г., бр. 58/1994 на Държавен вестник 180-1994 г.

Цели на обявяване:

1. Запазване естествените местообитания на защитени и редки видове птици, включени в Червената книга на Република България и в списъка на застрашените видове в Европа;

Режим на дейности:

1. Забранява се убиване, улавяне, опръстенияване и безпокоене на гнездящите птици, разваляне на гнездата, събиране на яйца или малките им;
2. Забранява се строителство, разкриване на кариери и други дейности, с които се изменя естественият облик на местността или водният режим;
3. Забранява се сечите, освен отгледни и санитарни;
4. Забранява се всякакви горскостопански мероприятия по време на размножителния период на птиците от 1 март до 31 юли;
5. Забранява се залесяване с неприсъщи за района видове;
6. Забранява се пашата на кози и свине.

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

- **Парория**

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Площ: 988.6 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: с. Заберново, с. Калово

Документи за обявяване:

Заповед No.845 от 31.10.1991 г., бр. 93/1991 на Държавен вестник 845-1991 г.

Цели на обявяване:

1. Запазване територия заета с девствена дървесна растителност /горски насаждения/ съчетана с културни ценности

Режим на дейности:

1. Забранява се строителство и всякакви други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния и режим

2. Забранява се внасяне на нехарактерни за района растителни и животински видове

3. Забранява се сечи, освен санитарни

4. Забранява се паша на кози и свине

5. Забранява се безпокоене на птиците през размножителния им период, разваляне на гнездата, събиране на яйцата и малките им

6. Забранява се събиране на билки, бране на букети, унищожаване на диворастящи растения

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА

2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

• **Петрова нива**

Площ: 250.0 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: с. Стоилово

Документи за обявяване:

Заповед No.2344 от 26.05.1971 г., бр. 61/1971 на Държавен вестник 2344-1971 г.

Документи за промяна:

Прекатегоризация със Заповед No.РД-309 от 31.03.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник 309-2003 г.

Цели на обявяване:

1. Опазване на характерен ландшафт, местообитания на редки птици и застрашени растителни видове.

Режим на дейности:

1. Забранява се провеждането на сечи, освен санитарни и ландшафтни с оглед подобряване санитарното и ландшафтно състояние на обектите.

2. Забранява се пашата на домашния добитък през всяко време.

3. Забранява се откриване на кариери, къртене на камъни, вадене на пясък, изхвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви други действия, чрез които се нарушава или загрозява природната обстановка около тях.

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА

2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

• **Руденово**

Площ: 15.3 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: с. Сливарово

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Документи за обявяване:

Заповед No.332 от 16.05.1991 г., бр. 43/1991 на Държавен вестник 332-1991 г.

Цели на обявяване:

1. Опазване на естествени горски съобщества от благуни, горун, източен бук с подлес от странджанска зеленика и странджанска боровинка, както и местообитания на редки и застрашени от изчезване растителни и животински видове.

Режим на дейности:

1. Забранява се строителство и всякакви други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния и режим
2. Забранява се внасяне на нехарактерни за района растителни и животински видове
3. Забранява се сечи, освен санитарни и отгледни
4. Забранява се късане на диворастящи растения
5. Забранява се използване на химически средства за растителна защита в земите от селскостопанския фонд
6. Забранява се паша на домашни животни
7. Забранява се безпокоене на птиците през размножителния период, разваляне на гнездата, събиране на яйцата и малките им

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

• Странджанска зеленика

Площ: 488.1 хектара

Местоположение:

1. Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: с. Сливарово
2. Област: Бургас, Община: Царево, Населено място: с. Кости

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-413 от 18.06.2007 г., бр. 61/2007 на Държавен вестник 413-2007 г.

Режим на дейности:

1. Забранява се строителството на сгради и пътища от републиканската пътна мрежа;
2. Забранява се разкриване на кариери, промяна на водния режим и на естествения облик на местността;
3. Забранява се използване на химически средства за растителна защита;
4. Забранява се лагеруване и палене на огън извън определените места;
5. Забранява се ловуване;
6. Забранява се залесяването с неприсъщи за района дървесни видове;
7. Разрешава се извеждане на отгледни и санитарни сечи;
8. Разрешава се извеждане на постепенни сечи в горите със специално предназначение;
9. Разрешава се провеждане на ловностопански мероприятия;
10. Разрешава се паша на домашни животни /без кози/ в определените с лесоустройствения проект;

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

II.7.4. Природни забележителности

• Градището – ест. находище на синя хвойна

Площ: 2.0 хектара

Местоположение:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Област: Бургас, Община: Малко Търново, Населено място: гр. Малко Търново

Документи за обявяване:

Заповед No.1427 от 13.05.1974 г., бр. 44/1974 на Държавен вестник 1427-1974 г.

Цели на обявяване:

1. Запазване единственото естествено находище на синя хвойна

Режим на дейности:

1. Забранява се сеченето, кастренето на дърветата, както и късането и изкореняването на всякакви растения
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време
3. Забранява се да се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им
4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите
6. Забранява се воденето на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. 33 по директивата за птиците: Странджа

II.7.5. Природен парк Странджа

Данни от регистъра-ИАОС:

Площ: 116054.21 хектара

Местоположение:

1. **Област:** Бургас, **Община:** Малко Търново, **Населено място:** гр. Малко Търново, с. Близнак, с. Бръшлян, с. Бяла вода, с. Визица, с. Граматиково, с. Евренозово, с. Заберново, с. Звездец, с. Калово, с. Младежко, с. Сливарово, с. Стоилово
2. **Област:** Бургас, **Община:** Царево, **Населено място:** гр. Ахтопол, гр. Царево, с. Бродилово, с. Българи, с. Варвара, с. Велика, с. Изгрев, с. Кондолово, с. Кости, с. Резово, с. Синеморец

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ):

Бургас - ул. "Перушица" 67, ет. 3, п. к. 219

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-30 от 24.01.1995 г., бр. 15/1995 на Държавен вестник  [30-1995 г.](#)

Документи за промяна:

1. Прекатегоризация със Заповед No.РД-350 от 14.07.2000 г., бр. 66/2000 на Държавен вестник  [350-2000 г.](#)
2. Промяна в площта - намаляване със Заповед No.РД-25 от 18.01.2001 г., бр. 11/2001 на Държавен вестник  [25-2001 г.](#)
3. Промяна в площта - намаляване със Заповед No.РД-59 от 24.01.2013 г., бр. 28/2013 на Държавен вестник  [59-2013 г.](#)

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Цели на обявяване:

1. Дългосрочното опазване на уникалната природа във водосборите на реките Велека и Резовска и осигуряване на устойчиво социално-икономическо развитие в района.

Режим на дейности:

1. Забранява се събиране, съхранение и обезвреждане на опасни отпадъци, включени в каталога на ПМС № 153 от 1993 г. (приложение № 1);
2. Забранява се внасянето на всякакви отпадъци;
3. Забранява се внасянето на чуждоземни диви растителни и животински видове, подвидове и форми;
4. Забранява се сечищната форма на стопанисване на високо-стеблените букови гори с подлес от зеленика;
5. Забранява се ползване на дивите растителни и животински ресурси в размери и по начини, които да застрашават съществуването на видове, да намаляват биологичното разнообразие или да нарушават нормалното функциониране на природните екосистеми.

Припокриване (частично или пълно):

1. Защитена местност: БОСНА
2. Защитена местност: ВЕЛЕКА
3. Защитена местност: ДОКУЗАК
4. Защитена местност: ЕСТЕСТВЕНО НАХОДИЩЕ НА ПИРЕН (*Erica arborea*) В М. ДЯДО ВЪЛЧО
5. Защитена местност: КРИВИНИЗОВО
6. Защитена местност: КЪЛКАТА
7. Защитена местност: МАРИНА РЕКА
8. Защитена местност: МОРЯНЕ
9. Защитена местност: НЕВЕСТИН ГРАД
10. Защитена местност: ПАРОРИЯ
11. Защитена местност: ПЕТРОВА НИВА
12. Защитена местност: РУДЕНОВО
13. Защитена местност: СИЛИСТАР
14. Защитена местност: СТРАНДЖАНСКА ЗЕЛЕНИКА
15. Защитена местност: СТРАНДЖАНСКИ ДЪБРАВИ
16. Защитена местност: УСТИЕТО НА РЕКА ВЕЛЕКА
17. Природна забележителност: ГРАДИЩЕТО - ест. находище на синя хвойна
18. Природна забележителност: НАКОВО КЛАДЕНЧЕ
19. Природна забележителност: НАХОДИЩЕ НА СТРАНДЖАНСКИ ДЪБ ЛЪЖНИК в м.Конаджика
20. Природна забележителност: ПЕЩЕРА И ИЗВОРИТЕ НА Р.МЛАДЕЖКА, м.Калето
21. Природна забележителност: ПЕЩЕРАТА ЕЛЕНИНА ДУПКА
22. Природна забележителност: ПЕЩЕРАТА МАХАРАТА В МЕСТНОСТ САРПИЯ
23. Природна забележителност: СКАЛНО ОБРАЗУВАНИЕ В М. КАМЕНСКА БЪРЧИНА
24. Резерват: ВИТАНОВО
25. Резерват: СИЛКОСИЯ
26. Резерват: СРЕДОКА
27. Резерват: ТИСОВИЦА
28. Резерват: УЗУНБОДЖАК
29. 33 по директивата за местообитанията: Странджа
30. 33 по директивата за птиците: Странджа

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



Целите на обявяване на Природен парк Странджа са:

1. Дългосрочното опазване на уникалната природа във водосборите на реките Велека и Резовска и осигуряване на устойчиво социално-икономическо развитие в района.

Съгласно Закон за биологичното разнообразие, Закон за биологичното разнообразие, Обн. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002г. в България целите за опазване на защитените зони са част от заповедите за обявяване по чл.12, ал.1 от ЗБР:

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Министерството на околната среда и водите изготвя проект на заповед за обявяване на всяка защитена зона, включена в списъка по чл. 10, ал. 4.

(2) В проекта на заповедта по ал. 1 се посочват:

1. основанието за нейното издаване;
2. наименованието и местоположението на защитената зона;
3. предметът и целите на защитената зона;
4. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) общата площ, както и опис на имотите, включени в защитената зона, и/или координатен регистър на границите на защитената зона;
5. забрани или ограничения на дейности, противоречащи на целите за опазване на защитената зона.

Съгласно чл.27 на ЗБР за защитените зони от екологична мрежа НАТУРА 2000 в България могат да се разработват планове за управление за управление.

Планът за управление (ПУ) на природен парк (ПП) “Странджа” е разработен въз основа на Планово задание, изготвено от Българо-швейцарската програма за опазване на биоразнообразието (БШПОБ) и одобрено от Министерството на околната среда и водите (МОСВ) през 1999г.-Заповед No.РД-30 от 24.01.1995 г., бр. 15/1995 на Държавен вестник 30-1995г. С Решение на ВЕЕС No 3/2004г.на МОСВ е приет

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

преработен вариант на Плана за управление на ПП “Странджа” . Той е основният документ, който регламентира действията по опазването на природата и устойчивото ползване на нейните ресурси. С него се идентифицират най- важните особености и проблеми на парковата територия, определят се целите на нейното управление и се посочва пътят за постигане на тези цели.

ПП “Странджа” е най-голямата защитена територия в страната, в рамките на която са включени 21 населени места с близо 8000 души население. В парка присъстват територии със собствен статут на природозащита – 5 резервата, 12 защитени местности и 17 природни забележителности. Около 80% от територията е горски фонд, който се управлява от 5 държавни лесничейства. Територията е с разнообразна собственост, като преобладава държавната форма на собственост основно в ГФ. Освен Дирекцията на парка с пряко отношение към управлението и стопанисването на територията са над 16 институции и техните поделения, от действията на които зависи комплексният облик на парка. Функционалната структура на територията отразява нейната специфика, а съществуващото ѝ зониране е свързано с устройството на крайбрежната част на парка. Във физикогеографски аспект ясно се диференцират крайбрежна и вътрешна част на парковата територия. Преходносредиземноморският климат с изразена континентализация в западните части е довел до определено растително климатично райониране. Територията се характеризира с пъстър геоложки строеж и характерна геоморфология, които заедно с особеностите на климата са причина за голямо почвено разнообразие и наличие на редките за Европа и страната жълтоземни подзолисти почви и червеноземи. От четирите регистрирани в парка геоложки феномени два са с континентална научна стойност. Хидроложката картина е подчинена на климатичните фактори и се характеризира с ниска водообилност, зимен максимум на оттока и летни засушавания. Важна особеност са периодичните разливи в долните течения на реките. Биоразнообразието в парка е представено от 120 хабитатни единици, от които 13 странджански. В парка са установени 1666 вида висши растения, които съставляват 47.6% от видовия състав на българската флора. От тях 63 вида са реликтни, а 7 вида се срещат единствено в този район на Европа. Фаунистичното разнообразие е представено от 41 вида риби, от които 24 вида - постоянни обитатели на странджанските реки, 9 вида земноводни, 23 вида влечуги (70% от тези видове в страната), 265 вида птици (две трети от българската орнитофауна), от които 129 вида, гнездещи в парка, 62 вида бозайници (68% от видовия състав в страната) и огромно, все още недостатъчно проучено богатство от безгръбначни животни. В границите на парка са установени 501 вида лечебни растения или 70% от диворастящите лечебни растения в България. От тях 144 са със стопанско значение и са обект на събиране. Културно-историческото наследство в парковата територия обединява паметници от различни епохи. Описани са общо 475 паметника, от които 262 са концентрирани основно в селищата. От общия брой на паметници 133 са от национално значение, което представлява 28% от всички обекти и 60% от обектите извън населените места. Някои от тях като ИМ “Петрова нива” са национални символи. Разнообразието от обекти в извънселищните територии, включва 2 уникални куполни гробници, множество долмени, антични и средновековни крепости, могили, некрополи и самостоятелни надгробни могили. Сред тях се открояват характерните единствено за Странджа параклиси, “столнини” и “одърчета”, обвързани с древни култови места. Особено впечатляващи са архитектурно-историческият резерват с.Бръшлян и “столицата” на нестинарството с.Българи. Районът е характерен с пространственото вплитане на културни и природни стойности. Селищната мрежа в парка е представена от 2 града и 19 села с предимно рекреативни или селскостопански функции. Периферното гранично разположение на територията е

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

предопределило ниската плътност на селищната мрежа и на транспортната инфраструктура в парка. По същата причина липсват основни елементи на инженерната инфраструктура.

Традиционният поминък на населението в парка са горското стопанство, туризмът, селското стопанство, добивът на облицовъчни материали и занаятчийският морски риболов. Поради изчерпване на запасите от полиметални руди и законови ограничения традиционният в миналото рудодобив е преустановен. Важни тенденции през последното десетилетие са трайният спад на населението, упадъкът на селското стопанство, сравнително устойчиво развитие на горското стопанство, преимущественото развитие на морския рекреативен туризъм и наченки на развитие на селски туризъм във вътрешността. Подобни тенденции се очертават и в прилежащите на парка територии. Основно в резултат от намаляване на производството в самия парк и прилежащите му територии се наблюдава подобрене в състоянието на компонентите на околната среда.

II.7.6. 33 по директивата за местообитанията: Странджа 33 по директивата за птиците: Странджа

33 по директивата за птиците: Странджа

Странджа (Код в регистъра: BG0002040)

Категория: 33 по директивата за птиците

Площ: 116389.43 хектара

Местоположение:

1. Област: Бургас, **Община:** Малко Търново, **Населено място:** гр. Малко Търново, с. Близнак, с. Бръшлян, с. Бяла вода, с. Визица, с. Граматиково, с. Евренозово, с. Заберново, с. Звездец, с. Калово, с. Младежко, с. Сливарово, с. Стоилово

2. Област: Бургас, **Община:** Царево, **Населено място:** гр. Ахтопол, гр. Царево, с. Бродилово, с. Българи, с. Варвара, с. Велика, с. Изгрев, с. Кондолово, с. Кости, с. Резово, с. Синеморец

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ):

Бургас - ул. "Перушица" 67, ет. 3, п. к. 219

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-802 от 04.11.2008 г., бр. 106/2008 на Държавен вестник 2-1-2040-802-2008

Документи за промяна:

Промяна в режима на дейностите със Заповед No.РД-75 от 28.01.2013 г., бр. 10/2013 на Държавен вестник

Досие на Защитена зона (препратка): 

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
2. Възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), Ушат гмурец (*Podiceps auritus*), Обикновен буревестник (*Puffinus yelkouan*), Розов пеликан (*Pelecanus*

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

onocrotalus), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Среден корморан (*Phalacrocorax aristotelis*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmaeus*), Голям воден бик (*Botaurus stellaris*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), Лопатарка (*Platalea leucorodia*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Червена каня (*Milvus milvus*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*), Черен лешояд (*Aegyptius monachus*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Малък сокол (*Falco columbarius*), Средиземноморски сокол (*Falco eleonora*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Сив жерав (*Grus grus*), Голяма пъструшка (*Porzana porzana*), Средна пъструшка (*Porzana parva*), Малка пъструшка (*Porzana pusilla*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Кокилобегач (*Himantopus himantopus*), Саблеклюн (*Recurvirostra avosetta*), Турилик (*Burhinus oedipnemos*), Кафявокрил огърличник (*Glareola pratincola*), Морски дъждосвирец (*Charadrius alexandrinus*), Златиста булка (*Pluvialis apricaria*), Бойник (*Philomachus pugnax*), Голяма бекасица (*Gallinago media*), Пъстроопашат крайбрежен бекас (*Limosa lapponica*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Пепеляв брегобегач (*Xenus cinereus*), Малка черноглава чайка (*Larus melanocephalus*), Малка чайка (*Larus minutus*), Дългоклюна чайка (*Larus genei*), Каспийска рибарка (*Sterna caspia*), Гривеста рибарка (*Sterna sandvicensis*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Белочела рибарка (*Sterna albifrons*), Белобуза рибарка (*Chlidonias hybridus*), Черна рибарка (*Chlidonias niger*), Бухал (*Bubo bubo*), Блатна сова (*Asio flammeus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бърница (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Голям маслинов присмехулик (*Hippolais olivetorum*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Червеногуш гмурец (*Podiceps grisegena*), Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Сива гъска (*Anser anser*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Фиш (*Anas penelope*), Сива патица (*Anas strepera*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Клопач (*Anas clypeata*), Червеноклюна потапница (*Netta rufina*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Обикновена гага (*Somateria mollissima*), Среден нирец (*Mergus serrator*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Северен мишелов (*Buteo lagopus*), Черношипа ветрушка (*Керкенец*) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica*

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

atra), Стридожд (Haematopus ostralegus), Речен дъждосвирец (Charadrius dubius), Пясъчен дъждосвирец (Charadrius hiaticula), Сребриста булка (Pluvialis squatarola), Обикновена калугерица (Vanellus vanellus), Трипръст бегобегач (Calidris alba), Малък бегобегач (Calidris minuta), Сив бегобегач (Calidris temminckii), Кривоклюн бегобегач (Calidris ferruginea), Тъмногръд бегобегач (Calidris alpina), Плоскоклюн блатобегач (Limicola falcinellus), Средна бекарина (Gallinago gallinago), Голям свирец (Numenius arquata), Голям червеноног водобегач (Tringa erythropus), Малък червеноног водобегач (Tringa totanus), Голям зеленоног водобегач (Tringa nebularia), Голям горски водобегач (Tringa ochropus), Късокрил кюкавец (Actitis hypoleucos), Камъкообръщач (Arenaria interpres), Речна чайка (Larus ridibundus), Чайка буревестница (Larus canus), Малка черногърба чайка (Larus fuscus), Белокрила рибарка (Chlidonias leucopterus), Жълтокрака чайка (Larus cachinnans), Пчелояд (Merops apiaster).

Режим на дейности:

1. Забранява се залесяването на пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
2. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.
3. Забранява се използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското стопанство;
4. Забранява се косенето на ливадите от периферията към центъра с бързодвижеща се техника и преди 15 юли.

Припокриване (частично или пълно):

1. Защитена местност: БОСНА
2. Защитена местност: ВЕЛЕКА
3. Защитена местност: ГРАДЕВ СРЕДОК
4. Защитена местност: ДОКУЗАК
5. Защитена местност: ЕСТЕСТВЕНО НАХОДИЩЕ НА ПИРЕН (Erica arborea) В М. ДЯДО ВЪЛЧО
6. Защитена местност: КРИВИНИЗОВО
7. Защитена местност: КЪЛКАТА
8. Защитена местност: МАРИНА РЕКА
9. Защитена местност: МОРЯНЕ
10. Защитена местност: ПАРОРИЯ
11. Защитена местност: ПЕТРОВА НИВА
12. Защитена местност: РУДЕНОВО
13. Защитена местност: СИЛИСТАР
14. Защитена местност: СТРАНДЖАНСКА ЗЕЛЕНИКА
15. Защитена местност: СТРАНДЖАНСКИ ДЪБРАВИ
16. Защитена местност: УСТИЕТО НА РЕКА ВЕЛЕКА
17. Природен парк: СТРАНДЖА
18. Природна забележителност: ГРАДИЩЕТО - ест. находище на синя хвойна
19. Природна забележителност: ЕСТЕСТВЕНО НАХОДИЩЕ НА ПИРЕН
20. Природна забележителност: НАКОВО КЛАДЕНЧЕ
21. Природна забележителност: ПЕЩЕРА И ИЗВОРИТЕ НА Р.МЛАДЕЖКА, м.Калето
22. Природна забележителност: ПЕЩЕРАТА ЕЛЕНИНА ДУПКА
23. Природна забележителност: ПЕЩЕРАТА МАХАРАТА В МЕСТНОСТ САРПИЯ
24. Природна забележителност: СКАЛНО ОБРАЗУВАНИЕ В М. КАМЕНСКА БЪРЧИНА
25. Резерват: ВИТАНОВО
26. Резерват: СИЛКОСИЯ

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- 27. Резерват: СРЕДОКА
- 28. Резерват: ТИСОВИЦА
- 29. Резерват: УЗУНБОДЖАК
- 30. 33 по директивата за местообитанията: Странджа

Защитена зона „Странджа“ BG 0001007 по Директивата за хабитатите

33 „Странджа“, с код BG 0001007, за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, и 33 „Странджа“, с код BG 0002040, за опазване на дивите птици

части от едноименната планина Странджа, разположена в най-югоизточната част на България. Странджа се характеризира с голямо разнообразие на местообитанията, като доминиращи са широколистните листопадни гори с подлес от лавровидни храсти и средиземноморски видове. Високите части са обрасли с дъбови гори от източен горун (*Quercus polycarpa*), благун (*Quercus frainetto*), цер (*Quercus cerris*), смесени с източен бук (*Fagus orientalis*) и други дървесни видове. Естествени гори от източен бук с богат подлес от вечнозелени храсти заемат доловете и сниженията по склоновете. В подлеса на буковите и горуновите гори се срещат някои терциерни реликти - странджанска зеленика (*Rhododendron ponticum*), странджанска боровинка (*Vaccinium arctostaphylos*), странджанско бясно дърво (*Daphne pontica*), мушмула (*Mespilus germanica*) и др. Откритите пространства са представени с мезотермни ливади, пасища, горски поляни, смесени със степни растителни съобщества от пасищен райграс (*Lolium perenne*), обикновен сеноклас (*Cynosurus cristatus*), броеничеста ливадинка (*Poa sylvicola*) и със значително участие на едногодишни бобови и житни треви от средиземноморски и субсредиземноморски тип. Изоставените ниви заемат голяма част от откритите пространства. Поречията са обрасли с крайбрежни храсталаци и горска растителност, главно бяла върба (*Salix alba*), тритичинкова върба (*S. triandra*) и елша (*Alnus glutinosa*), и периодично заливани участъци с хигрофитна и хидрофитна растителност. За приустийните части на реките Велека и Резовска са много характерни крайречните (лонгозни) гори с преобладаване на полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*). Сравнително малък е относителният дял на крайбрежните скали и пясъчни плажове с псамофитна растителност, както и на земеделските площи (Федерация на природозащитни сдружения „Зелени Балкани“). Планинския масив Странджа се характеризира с голямо разнообразие на местообитанията. Растителността в 33 „Странджа“ се отнася към широколистните листопадни гори на умерения климат, широко разпространена в Европа, но в Странджа едификаторите и доминантите са от евксинската и субевксинската флора или са със значимо присъствие на такива флорни елементи. Съществено място заемат съобществата от средиземноморски и субсредиземноморски тип растителност: термофилни дъбови гори с подлес от вечнозелени склерофилни храсти.

Ксеротермните тревни съобщества, заемащи обширни площи по крайбрежието и в западната част на парка, се отнасят към производната растителност, тъй като са формирани на мястото на унищожени в миналото гори. Откритите пространства са представени с мезотермни ливади, пасища, горски поляни, смесени със степни растителни съобщества. Поречията са обрасли с крайбрежни храсталаци и горска растителност, главно бяла върба (*Salix alba*), тритичинкова върба (*S. triandra*) и елша (*Alnus glutinosa*) и периодично заливани участъци с хигрофитна и хидрофитна растителност. За приустийните части на реките Велека и Резовска са много характерни крайречните (лонгозни) гори с преобладаване на полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*). Сравнително малък е относителният дял на крайбрежните скали и пясъчни плажове с псамофитна растителност, както и на земеделските площи.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Защитената зона се характеризира с много добре съхранени хабитати от дъбови гори, съчетани с естуари и стръмни скали, важни места за хранене и размножаване на прилепите и други дребни бозайници. Зоната включва значителни територии гори-91MO, 91SO, 91FO, 91EO. Това е най-важната зона за опазването на типа природно местообитание 91SO. Зоната е важна по отношение на географската кохерентност за устията (1130), белите дюни (2120) и сивите дюни (2130). Дюните (кодове 2120 и 2130) са под формата на тясна ивица край плажовете - основно в близост до устията на реките. В зоната има две големи и две малки устия на реки (природно местообитание с код 1130). По-голямата част от крайбрежната ивица е заета от местообитание тип 1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*. По-голямата част от вътрешността на зоната е заета от гори. Земеделските земи са разпръснати в някои от долините и около селата. Това е най-важното място, на което се среща южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*) в Черноморския район. Важна е също така за *Emys orbicularis*, *Bombina bombina*, *Testudo hermanni*, *Testudo graeca*, *Elaphe sauromates*, *Lutra lutra* и *Vormela peregusna*. Една от двете зони в южната част на Черноморското крайбрежие (между пристанище Бургас и Турция), в които се срещат размножаващи се популации на шипобедрената и шипоопашатата костенурки на брегови местообитания. Зоната включва нефрагментирани местообитания на вълка, но понастоящем видът е само маргинално представен - зоната цели възстановяването на естествения ареал на вида. Мястото е важно и за съхранението на безгръбначната фауна (Федерация на природозащитни сдружения „Зелени Балкани“).

Целите на опазване на зоната са:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
 - Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
 - Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- В актуализирания Стандартния формуляр на защитената зона са посочени следните класове земно покритие попадащи в териториалния обхват на защитената зона.

Според общия баланс на територията на Община Малко Търново общата площ на предложените устройствени елементи в ОУП на общината като цяло ще обхване 394,871 ха или 0,34 % от площта на защитената зона(от сушата). От тях 101,5 дка са територии предвидени за рекултивация и 100,8 ха за зони за отдих, рекреация и озеленяване. 191.19 ха в земеделски земи (основно необработваеми земи - 184,34 ха). Пътната инфраструктура включва нови площи само при разширяване трасено на горски път за изграждане третокласната връзка Визица-Писменово. В обхвата на устройствените предложения, основно разположени непосредствено или в близост до настоящите регулационни граници, се очакват слаби преки и незначителни косвени въздействия, върху структурата защитената зона. Не се очакват значими промени във функциите на защитените зони и няма да бъдат променени природозащитните им цели.

Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

осъществяване на Общият устройствен план на община Малко Търново върху защитените зони и определяне на степента на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки(изт.ДОСВ ОУП):

- Прецизиране на терените за рекултивации (основно бивши територии за добив на полезни изкопаеми), предвидени за техническа инфраструктура или щадящи производства.
- В терените с предвидена биологична рекултивация, последната да включва дейности по възстановяване на природни местообитания, типични за прилежащите територии, с цел опазване и на видовото разнообразие от чужди инвазивни видове
- Респектиране площта на местообитание 3150 и препоръчване на мерки за стабилизиране и възстановяването му, както и на природните местообитания в прилежащите територии.
- При последващото планиране на Смф зоната в землището на гр. Малко Търново, попадаща в местообитания 6210 и 6220 – площта да се използва с максимално запазване на съществуващата растителност, като елемент на озеленяване.
- При бъдещото планиране на зоните за Смф да бъде запазена максимално съществуващата растителност, особено върху териториите попадащи върху пасища, независимо от малките им размери. Където е необходимо да се възстановят и/или подобрят полуестествените местообитания, за да се сведе въздействието на устройствената зона до ниско.
- Изграждането на паркови, рекреационни и зони за спорт да става при запазване естествения вид на растителната покривка и където е необходимо да се възстановят и/или подобрят полуестествените местообитания, за да се сведе въздействието до незначително.
- Да се предвидят местни видове при изграждането и поддържането на зелените системи и паркове, зони за отдих и спорт, с цел опазване видовото разнообразие в тези зони и ограничаваме възможността за нахлуване на чужди и инвазивни видове в защитените зони.
- Да се очертаят крайречните тераси и прилежащата растителност в светлината на бъдещи зони за отдих и туризъм. Да не се допуска изграждане на съоръжения в непосредствена близост с бреговете на реките.
- Заустванията на канализационните води в населените места да се поставят под строг контрол, за недопускане на замърсяване на прилежащите природни местообитания.
- Функционалните зони за отдих и туризъм, както и за центровете, разположени извън регулационните граници да бъдат предвидени ориентировъчни режими, за да се избегне презастрояване и унищожаване на територии на природни местообитания и местообитания на видове и да се сведат до незначителни косвените въздействия от човешкото присъствие.

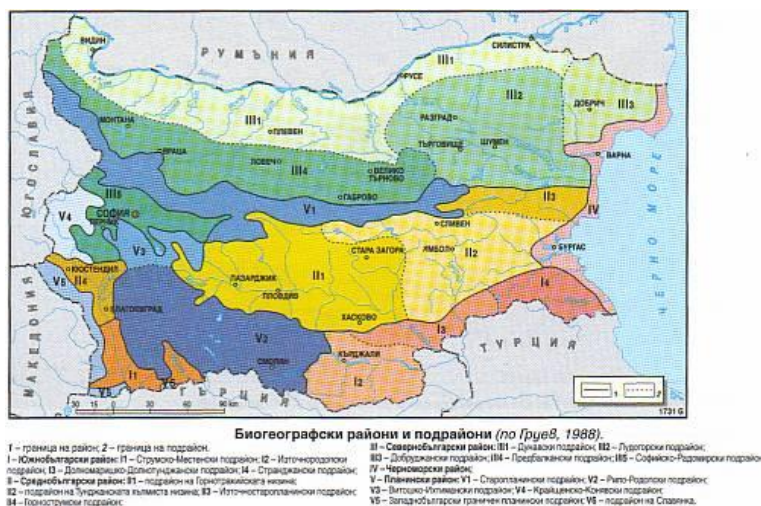
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

- Да се фиксират археологическите обекти предмет на социализиране в общината, като в ОУП се отбележат основните режими, отразяващи нормативната уредба за обекти на КИН и съобразявайки се с зониранието на ПП „Странджа“.
- При изграждането на местни пътища – Визица –Писменово и до природни забележителности, културно-исторически обекти, местата на исторически събития, местни празници и тържества, да се правят проучвания за въздействието преди фазите на проектиране, за минимално засягане на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в зоната.
- Конкретни дейности свързани с ремонт иподдръжка на техническата инфраструктура да бъдат оценявани още при планиране/проектиране, за свеждане до минимум въздействията върху прилежащите природни местообитания или местообитания на видове
- Да се предвидят подходящи мерки за неутрализиране на твърдите битови отпадъци на нерегламентирани места с оглед на недопускане увеличаването на синантропни видове – гризачи, мухи и хлебарки, които са преносители на заболявания по хората и животните.
- Да се предвиди минимално въздействие на граничните територии при реконструкцията на пътната мрежа в рамките на защитените зони.
- Да се предвиди минимална промяна на естествената среда при устройване на предвидените пешеходни и велоалеи.
- Оптимално използване на природни терени за социализиране на обекти на културно историческото наследство, при минимално използване на прилежащите територии в рамките на защитените зони.
- За всички устройствени предложения, касаещи бъдещо потенциално развитие да бъдат съобразени максимално с териториите на природни местообитания, предмет на опазване в зоната. Реализацията им предвижда изготвянето на подробни устройствени планове по чл.62 от ЗУТ и чл.50 от Наредба No//2001 на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове, които подлежат на процедурите по ЗБР и подзаконовата нормативна уредба

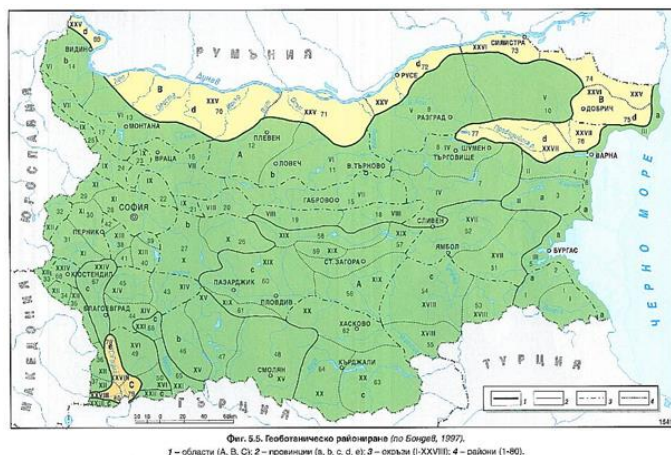
II.7.7. Биоразнообразие

II.7.7.1. Флора

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.



Карта Геоботаническо райониране на България



Според геоботаническото райониране на страната (И.Бондев и др, 1982 г.) територията на община Малко Търново, попада в Странджански окръг на Евксинска провинция, част от Европейската широколистна горска област. Най-характерни за окръга са ценозите на терциерния реликт – източния бук (*Fagus orientalis*) и на източния горун (*Quercus polycarpa*). В изграждането на техните мезофитни гори, като храстов подлес участва уникалният терциерен реликт странджанска зеленика (*Rhododendron ponticum*), а във влажните долове расте вечнозеления реликтен храст лавровиншната (*Laurocerasus officinalis*) и вечнозелените храсти с бодливи листа – обикновения джел (*Ilex aquifolium*) и колхитския джел (*I. colchica*), както и вечнозеления храст черноморска вълча ягода (*Daphne pontica*), горянчето (*Epimedium pubigerum*), чашковидната звъника (*Hypericum calycinum*), багренката (*H. androseum*), залтистото секирче (*Lathyrus aureus*), източния лопух (*Trachystemon orientalis*), кримското зарасличе (*Symphitum tauricum*). В горите от източен горун се среща и реликтния странджански дъб – *Quercus hartwissiana*. Тук се срещат българските ендемити балканска паламида (*Cirsium bulgaricum*), странджански лопен (*Verbascum lagurus* ssp. *ponticum*) и кавказката боровинка (*Vaccinium arctostaphylos*). В горуновите гори са разпространени флорни елементи, които у нас се срещат само в Странджа – мушмулата (*Mespilus germanica*), пиракантата (*Pyracantha coccinea*) и други. Тук са

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

разпространени кавказката червена липа и някои средиземноморски флорни елементи като кукуча (*Pistacia terebintus*), озирица (*Osyris alba*), памуклийката (*Cistus incanus*), грипата (*Phyllirea latifolia*), и други. Странджа е изключително богата във флористично отношение планина в България, обусловено то липсата на залеждаване и специфичните климатични фактори и специфичен релеф. На територията са установени над 1600 вида (около 44 % от висшите растения), срещащи се в България, от които 49 реликтни вида, някои от които имат средообразуваща роля в растителните съобщества в планината. В Странджа се наблюдава инверсия в пояското разположение на дъбовите и буковите съобщества. Дъбовите обхващат билните части, които са по-примечни и сухи, а буковите съобщества заемат по-ниско разположените влажни долове. Цялата планина и в частност за територията на общината са характерни силно врязаните речни долини, с фрагментарно развити речни тераси, разширяващи се в долните речни течения, където често образуват меандри. Характерни са и карстовите форми – кари, въртопи, понори, каверни и различни по форма пещери. Най-характерните от тях са в близост до селата Младежко, Бръшлян и Бяла вода, до гр. Малко Търново, както и в м. Узунбуджак. Растителната покривка в района е формирана предимно от широколистни дървесни видове. Сред горската растителност централно място заемат съобществата на цера, благуна, косматия дъб, горун, обикновения и келявия габър. В подлеса на източнобуковите, източногоруновите и благуновите гори е разпространена вечнозелена понтийска растителност (странджанска зеленика, лавровишня, пирен, калуна и др.), която им придава своеобразен облик и неповторимост.

Характерен дървесен вид е и лъжникът или странджански дъб (*Q.hartwissiana*), чийто ограничен ареал в страната подчертава неговата реликтна природа. Край реките и влажните места са характерни така наречените лонгозни, периодически заливани гори с доминиране в тях на полски ясен и по-рядко на полския бряст, черната елша и на места на летния дъб, дръжкоцветния дъб, странджанския дъб, обикновения габър, бялата топола и др. Особено характерни са вечнозелените дървесни лиани – скрипката, гърбачът, листопадните дървесни лиани като видовете повет, дива лоза, тревистият лиан – хмел и др. За тревната покривка са характерни битинският синчец и други видове растения. В северозападната част на Странджа са разпространени и ксеротермни смесени гори от благун и цер, но се срещат и гори от източен бук и източен горун, благун и цер. У нас само в Странджа се намират находищата на балканските ендемити странджански воден морач, странджанска лазаркиня (*Asperula involucrata*) и търново великденче, от редките видове - багрилна звъника *Hypericum androsaemum*), туретиев росокас (*Fumaria thuretii*), тамянка и др., а от българските ендемити йорданово подрумиче (*Anthemis jordanovii*).

На територията на Община Банско в Регистъра на вековните дървета в България на сайта на РИОСВ-Бургас са включени следните видове:

Таблица Регистър на вековните дървета за територията на Община Малко Търново:

Код на категория	Дървесен вид	Землище	Документ за обявяване	Възраст години(а)	Височина/м(h)	Обиколка на 1,3м(с)	Диаметър (d)	Забележка местн. КKKP
ВД	Летен дъб	с. Заберново	15527	800	24	5,3		м. "Тулпан"

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

	(благун)	общ. М. Търново	29.11.1948г. МЗГ - сектор ГЛР					поляна".КККР- 30020.12.11 частна собственост
ВД	Летен дъб (Странджански дъб - лъжник)	с. Звездец общ. М. Търново	15527 29.11.1948г. МЗГ - сектор ГЛР	700	18	5,46		м. "Тепаре баир" 27022.27.8 ТП "ДГС-Звездец" към ЮИДП- Сливен
ВД	Странджански дъб (лъжник)	с. Звездец общ. М. Търново	15527 29.11.1948г. МЗГ - сектор ГЛР	600	20	5,15		м. "Лъжника" ТП "ДГС-Звездец" към ЮИДП- Сливен Община Малко Търново
ВД	Благун	с. Звездец общ. М. Търново	1042 30.11.1984г. КОПС при МС	400	21	5,5		м. "Кичел", подотд.268-л, ЛУП-1975 г. 30483.203.4
ВД	Благун	с. Заберново общ. М. Търново	1042 30.11.1984г. КОПС при МС	250	21		0,6	отд. 70-в, ЛУП- 1974 г. ТП "ДЛС- Граматиново" към ЮИДП-Сливен 30020.23.23
ВД	Източен бук	с. Заберново общ. М. Търново	1042 30.11.1984г. КОПС при МС	150	22		0,4	м. "Разклона" в отд.97-а, ЛУП- 1974 г. 30020.23.63
ВД	Странджански дъб (<i>Quercus hartwissiana</i> Stev)	Малко Търново Малко Търново	РД-270 31.3.2021 МОСВ	500	21	4,38	1,39	Община Малко Търново 46663.19.12
ВД	Обикновен габър (<i>Carpinus Betulus</i> L.)	Малко Търново Малко Търново	РД-271 1.4.2021 МОСВ	700	22	4,34	1,38	Община Малко Търново 46663.11.60
ВД	Странджански дъб (<i>Quercus hartwissiana</i> Stev)	с. Стоилово Малко Търново	РД-272 2.4.2021 МОСВ	600	28	4,96	1,58	Община Малко Търново 69328.52.28
ВД	Цер (<i>Quercus cerris</i> L.)	Малко Търново Малко Търново	РД-273 3.4.2021	400	25	4,10	1,30	Община Малко Търново 46663.50.2
ВД	Странджански дъб (<i>Quercus hartwissiana</i> Stev)	с. Бяла вода общ. М. Търново	РД-274 4.4.2021 МОСВ	350	20	3,80	1,21	ТП "ДГС Звездец" на ЮИДП-Сливен 07627.24.33

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

ВД	Странджански дъб (<i>Quercus hartwissiana</i> Stev)	с. Бяла вода общ. М. Търново	РД-275 4.4.2021 МОСВ	350	19	5,30	1,69	ТП "ДГС Звездец" на ЮИДП-Сливен 07627.24.33
ВД	Зимен дъб (<i>Quercus petraea</i>)	с. Граматиково общ. М. Търново	РД-277 7.4.2021 МОСВ	200	21	2,15	0,68	ТП "ДЛС Граматиково" на ЮИДП-Сливен 17693.49.72
ВД	Благун (<i>Quercus frainetto</i>)	с. Граматиково общ. М. Търново	РД-278 8.4.2021	170	24	2,42	0,77	ТП "ДЛС Граматиково" на ЮИДП-Сливен 17693.49.72
ВД	Странджански дъб (<i>Quercus hartwissiana</i> Stev)	Малко Търново Малко Търново	РД-279 9.4.2021	600	18	5,10	1,62	ТП "ДГС Малко Търново" на ЮИДП-Сливен 46663.92.115
ВД	Източен бук (<i>Fagus orientalis</i>)	Малко Търново Малко Търново	РД-280 10.4.2021	450-500	20	4,50	1,43	ТП "ДГС Малко Търново" на ЮИДП-Сливен 46663.75.1036

Според Закона за биологичното разнообразие е забранено изкореняването, отсичането, кастренето и чупенето на клони на вековните дървета, както и нараняването на стъблата им и всякакви други действия, които биха довели до унищожаване, увреждане или влошаване на физиологичното им състояние.

Опазването на вековни и забележителни дървета чрез навременната им защита е един от приоритетите на МОСВ. Голяма част от тях са устояли на времето и природните стихии и са се съхранили благодарение на ангажираността на местните общности.

Законът за биологичното разнообразие задължава собствениците на вековни или забележителни дървета, които са защитени да:

1. ги опазват от унищожаване или увреждане;
2. уведомяват съответната РИОСВ за настъпили промени в състоянието на дървото;
3. съгласуват със съответната РИОСВ дейностите, необходими за поддържане или възстановяване на състоянието на обекта;
4. осигуряват достъп на представители на РИОСВ до имота за извършване на проверки по състоянието на защитените дървета.

Забраняват се дейности, водещи до унищожаване, увреждане или влошаване физиологичното състояние на дърветата, обявени за защитени.

Препоръки:

- На основание ЗУТ Чл. 63. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) Кметът на общината да организира съставянето и актуализирането на публичен регистър на озеленените площи, на дълготрайните декоративни дървета и на дърветата с историческо значение в общината. Достъпът до информацията, вписана в регистъра, се осъществява при условията и по реда на Закона за достъп до обществена информация.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

влиянието на Черно море, превръщат тази територия в уникална смесица от растителни видове и растителни формации, притежаваща особености, които я отличават от европейската флора и растителност и я доближават до понтийско-евксинската флора на Кавказ. Тук е най-западното разпространение на горско растителните съобщества на тази флора, на границата на средиземноморската и средноевропейската растителност. Мезоклиматичните различия в парка дават основание да се очертаят 4 растително-климатични района:

- Крайбрежен район
- Високата част на Странджа или Вътрешна Странджа
- Район на зелениците
- На северозапад от Вътрешна Странджа с преходно континентален климат

Малкотърновския район, попадащ в т.нар. “район на вътрешна Странджа” е един от най-богатите на животински видове в страната. Това е обяснимо като се имат предвид природните дадености и историческото минало на този край. Климатичните особености на района правят реално присъствието на европейски, малоазиатски и средиземноморски видове, а факта, че територията е оставала встрани от главните пътища от Европа за Азия, че района е далеч от активно замърсяващи производства е позволил животинския свят да съхрани високата си идентичност и богатство. Особено значение имат редките и защитени видове, които според изследователите при безгръбначните включват 97 ендемични вида-12 реликтни и 138 редки. Земноводните и влечугите в района са около 30 вида, повече от половината от представените у нас видове от тези групи. Счите се, че по отношение на влечугите Странджа е на трето място в страната. Впечатляващо е и птичето богатство. Над района преминава пътя на прелета на птици от север на юг. Общината има международно значение на станция за грабливите и пойните птици (а може би и на зимовище за някои от видовете).. По данни от изследователи в района на Странджа се срещат над 261 вида птици, 68 % от установените видове в цялата страна. Броят на гнездящите птици е около 118, от които 14 са включени в Червената книга на България. Сред тях са черният щъркел, осоядът, малкият лешояд, скалният орел, горският бекас, гълъбът-хралупар, белогърбият кълвач, черният кълвач и др. Плътността на гнездящите птици в странджанските дъбови гори е над 1500 бр./ кв.м., а в буковите гори сподлес от вечнозелени храсти – 1079 бр./кв.м. Най-голямо е богатството на гнездящите птици в района между М.Търново, Звездец и Стоилово, където гнездят 101 вида птици. Относително най-богат видов състав има бозайната фауна – 66% от българската и 42% от европейската автохтонна сухоземна фауна (над 60% за едрите бозайници и прилепите и 35% за другите дребни бозайници – насекомоядни, зайцеподобни и гризачи). Описани са и 54 вида бозайници, като тази бройка ще се увеличи след като приключи и изследването на пещерите. В Червената книга са включени 6 вида, между които златка, вълк, видра, пъстър пор. Популацията на видрата в р.Велека е най-добре запазената в Европа. Дивечовите запаси в общината са добри, но са под оптималните за този район. Горите се обитават от видове като благороден елен, сърни и диви прасета. За любителите на риболова интерес представляват р. Велека и притоците ѝ Айdere и Младежка. Условно реката може да бъде разделена на три зони:

- пъстървово-мрянова зона – от границата до вливането на р.Младежка под Петрова нива. Съществуват добри условия за речна пъстърва, но се срещат още речен кефал и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

кримска мряна; рибните запаси са ниски;
- мряново-шаранова зона – от р.Младежка до Царското кладенче; срещат се почти всички видове риби, установени в реката;
- третата зона не е на територията на общината.

В р.Велека се срещат 16 вида и подвиди от 5 семейства, а именно балканска пъстърва, лупавец, речен кефал, малък речен кефал, лещанка, обикновена кротушка, кримска мряна, резовска брияна, малък морунаш, говедарка, горчивка, обикновен щипок, тревно попче и др. Ниските рибни запаси се дължат най-вече на интензивния риболов и браконьерството, както и продължителните засушавания в периода 1991-1995 год. За възстановяването на запасите е необходимо извършване на зарибяване с балканска пъстърва и ограничаване на риболова за известен период от време. Безгръбначната фауна е с проученост под 50%. Видовият състав на земн оводните е скромен – 9 вида. Странджа, намираща се както и цяла България на биогеографски кръстопът, притежава автохтонна флора и фауна, формирани от видове и групи от видове, произхождащи от различни биогеографски райони (Централна Европа, Средиземноморие, Мала Азия, Кавказ, Балкански полуостров) и с характерно присъствие в района. Дивата природа в общината е типична за района и същевременно уникална за Европа, което изисква необходимост от специални мерки за съхраняване на тази нейна характеристика.

При радарни изследвания върху миграцията на реещите се птици в продължителен период са посочени от Michev et al. (2011) миграционните трасета установени по Българското Черноморско крайбрежие. Публикувана е карта за радарните трасета на белия щъркел която показва категорично, че най-голяма част от ятата преминават над източната част на територията на Община Малко Търново докато ятата от розови пеликани преминават най-често над самия град.

Други данни за есенната миграцията са събирани от Спас Узунов за района на Малко Търново във връзка с определяне стойностите на мигриращите видове птици с цел описание на

на Натура 2000 зона „Странджа“. Изследването е проведено през 2004 г и резултати представят общо 11 335 реещи се грабливи птици, от които най-многочислени са били малките кресливи орли 6472 или 57,1 % и 2351 водолюбивы птици, от които най-многочислен е бил розовият пеликан 1286 или 54.7 %. Съгласно Милчев (2005) от гнездовата орнитофауна 73 вида са обитатели на горите и храсталците. Освен тях други 12 вида имат главните си гнездови ниши в горите, включително скалният орел (*Aquila chrysaetos*), който на Балканския полуостров гнезди по дърветата предимно в Странджа и много рядко на други места (един известен случай в Босна и Херцеговина). В заблатените, обрасли в тръстика и шавар части на естуара на р.Велека гнездят 10 вида от водолюбивите птици в парка. Със селскостопанските земи е свързано гнезденето на 8 вида, от които някои имат голямо консервационно значение, като полската яребица (*Perdix perdix*), пъдпъдъкът (*Coturnix coturnix*), ливадният дърдавец (*Crex crex*), полската чучулига (*Alauda arvensis*), полската бъбрица (*Anthus campestris*) и черноглавата овесарка (*Emberiza malanoccephala*). Броят на чисто синантропните видове е 16. Пет вида гнездят по скалите в парка, като египетският лешояд (*Neophron percnopterus*), бухалът (*Bubo bubo*), скалният дрозд (*Monticola saxatilis*).

Съгласно Милчев (2005) на територията на парка гнезди един световно застрашен вид – ливадният дърдавец. С неблагоприятен статус в Европа са 40 вида: два са застрашени

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

от изчезване (египетски лешояд и полубеловратата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), 15 – уязвими (бял щъркел (*Ciconia ciconia*), лятно бърне (*Anas querquedula*), полска яребица, пъдпъдък, бухал, горска чучулига (*Lullula arborea*) и полска чучулига, полска бърбица, червеноглава и белочела сврачка (*Lanius senator*, *L. nubicus*), градинска червеноопашка (*Phoenicurus phoenicurus*), скална овесарка (*Emberiza cia*) и др.), 6 редки вида - черен щъркел (*Ciconia nigra*), четирите вида орли и големия маслинов присмехулник (*Hippobolais olivetorum*). Останалите 17 вида са “намаляващи” в Европа. В Екологична оценка на Общ устройствен проект на Община Малко Търново, Предварителен проект националната Червена книга са записани: червеновратият гмурец (*Podiceps griseigena*), осоядът (*Pernis apivorus*), големият и малък ястреб (*Accipiter gentilis*, *A. nisus*), соколът орко (*Falco subbuteo*), горският бекас (*Scolopax rusticola*), гълъбът хралупар (*Columba oenas*), черният кълвач (*Dryocopus martius*) и южният белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos lilfordi*), чийто подвид следва да бъде записан в Световния червен списък, и за който България е най-важната страна, а паркът - втората по важност защитена територия в целия ареал на подвида. Освен въпросните видове в Червената книга са записани и 8 от застрашените на международно ниво видове или общо 17 вида. За някои от консервационно значимите видове е известен броят на гнездящите в парка двойки: черен щъркел 25 двойки, осояд – 16, египетски лешояд – 5, орел змияр (*Circus gallicus*) – 6, голям ястреб -18, малък ястреб – 3, малък креслив орел (*Aquila pomarina*) – 20, скален орел – 6, малък орел (*Hieraaetus pennatus*) – 5, сокол орко – 1 и бухал – 8 двойки. Някои от тези данни трябва да бъдат осъвременени. От световна величина са популациите на южния белогръб кълвач, полубеловратата мухоловка, големия маслинов присмехулник и жалобния синигер, а от европейска – на близо 50 вида.

Шурулинков (2011) обобщава всички нови данни от проведеното изследване Проучване на природните местообитания и видовете и създаване на система за мониторинг на биологичното разнообразие за района на Странджа планина. Това изследване е било организирано и проведено с цел да бъдат осъвременени данните за Плана за управление на природния парк. Установените резултати могат да били обобщени така: Авторът осъвременява данните за видовия състав на гнездящите птици в ПП “Странджа” общо 150 вида, като посочва египетския лешояд за изчезнал от територията на парка. На птиците е посочен и съвременения консервационен статус. В резултат на извършената библиографска справка, собствени данни и извършени допълнителни теренни проучвания е създадена начална база данни за птиците съдържаща 206 отделни гнездови находища на 34 консервационно значими вида птици от Странджа. Отделно е представен консервационния статус на 132 вида мигриращи и зимуващи птици.

По отношение на дребните бозайници, територията на община Малко Търново може да се разглежда като район с изключителна консервационна стойност. В сравнение с други планински райони в България, той има най-високото ниво на разнообразие на дребните бозайници – срещат се около 50 вида (Beron et al. 2000 a, b; Popov et al. 2005a, b). Това голямо разнообразие е резултат от географското разположение – фаунистичният комплекс е обогатен от средиземноморски и западноазиатски елементи, отсъстващи в останалата част на страната. Установените досега тук видове могат да бъдат класифицирани в следните зоогеографски категории (Popov et al., 2005a):

- » бореален фаунистичен комплекс: включва шест студоустойчиви вида, толерантни към широки температурни амплитуди – *Lepus capensis*, *Sorex minutus*, *S. araneus*, *Arvicola terrestris*, *Plecotus auritus*, *Microtus arvalis*;
- » неморален комплекс, съставен от над 20 термотолерантни вида, свързани с

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

мезофилните широколистни гори на Палеарктика. Най-често срещани са прилепите *Myotis daubentonii*, *Myotis mystacinus*, *Nyctalus noctula*, *Pipistellus nathusii*, *Pipistrellus pipistrellus*. По-редки елементи на прилепната фауна са *Nyctalus lasiopterus*, *Barbastella barbastellus* и *Myotis bechsteinii*. Характерни елементи на дребнобозайната фауна са *Apodemus agrarius*, *Dryomys nitedula*, *Microtus subterraneus*, *Sylvaemus flavicollis*, *S. sylvaticus*;

» медитерански фаунистичен комплекс, съставен от около 20 термофилни вида, разпространени в Южна Европа, Мала Азия и Централна Азия: прилепите *Miniopterus schreibersii*, *Rhinolophus blasii*, *Hypsugo savii*, *Myotis emarginatus*, *Pipistrellus kuhlii*, *Myotis capaccinii*, *Rhinolophus euryale*, *Rh. ferrumequinum*, *Rh. hipposideros* и др. и дребните

бозайници *Myomimus roachi*, *Mus macedonicus*, *Microtus guentheri* и др.;

» евразийски степен комплекс, съставен от два вида: балкански елемент – лалугерът *Spermophilus citellus* и източноевропейски – западноазиатски елемент – *Cricetulus migratorius*.

Хищните бозайници (*Carnivora*) намират особено благоприятни условия на територията на община Малко Търново, кат отук могат да се срещнат следните видове: вълк (*Canis lupus*), чакал (*Canis aureus*), лисица (*Vulpes vulpes*), язовец (*Meles meles*), видра (*Lutra lutra*), невестулка (*Mustela nivalis*), чепен пор (*Mustela putorius*), златка (*Martes martes*), белка (*Martes foina*), дива котка (*Felis silvestris*). Съществуват и непотвърдени данни за присъствието на риса (*Lynx lynx*). Чифтокопитните бозайници (*Artiodactyla*) са често срещани, като част от тях са предпочитани ловни обекти: дива свиня (*Sus scrofa*), благороден елен (*Cervus elaphus*) и сърна (*Capreolus capreolus*).

В сферата на своята компетентност Община Малко Търново, съгласно чл.118 от ЗБР развива в следните дейности:

- осъществява дейността опазване на биологичното разнообразие;
- интегрира опазването на БР и устойчиво управление на биологичните ресурси във всички планове, проекти, програми и стратегия на Общината, които разработва;
- управлява защитените територии и опазва приоритетните растителни и животински видове в Община Малко Търново;
- финансира проекти и дейности свързани с опазване на околната среда и водите;
- използва резултати от проучвания на БР при изготвяне на планове, проекти и стратегии на Община Малко Търново;
- контролира дейността на собственици или ползватели на земи, гори и водни площи на територията на Общината;
- санкционира нарушители в предвидените в този закон случаи;
- осъществява международно сътрудничество по въпроси от обща загриженост, свързани с опазване на БР на територията на Община Малко Търново

II.7.7.3. Лечебни растения

Като самостоятелен раздел едновременно с изготвянето на ПООС на община Малко Търново за период 2021-2028г. е изготвена и представена **Програма „Лечебни растения“ с период на действие 2021-2022г.** Тя се разработва на основание чл. 50, т.3

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

от Закона за лечебните растения (ЗЛР, ДВ бр. 29/2000 г. изм. ДВ бр. 96/2017 г.) и Наредба №2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения (ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.) и е раздел от общинската програма за опазване на околната среда за периода 2021-2028г.

Съгласно Закона за лечебните растения опазването на лечебните растения е система от мерки и дейности, целящи запазването на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси. Опазването включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации на видовете.

При разработване на раздела е използван богат наличен материал в интернет пространството, достъпен до всеки, който през последните години се интересува, както и материали от сайта на Община Малко Търново и Природен парк Странджа.

Разделът има за цел да насочи вниманието към следните проблеми, свързани с най-пълноценното използване на лечебните растения, да се знае, кога се събират те - през кое годишно време и коя фаза от развитието им. Да се определи точно времето, когато започва или завършва дадената фаза от развитието на едно растение е невъзможно, понеже това зависи от много фактори – географско разпространение, климат, състояние на времето / суша, дъждове, ранна пролет или продължителна зима / почвени условия и др. В нормативно отношение ползването на лечебните растения е регламентирано в:

» Закон за лечебните растения (ЗЛР) Обн. ДВ. бр.29 от 7 Април 2000г., посл. изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021г.;

» Наредба №2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения (ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.);

» Наредба № 5 от 19.07.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки, *Издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, [бр. 85](#) от 28.09.2004 г., изм., бр. 66 от 10.08.2018 г.;*

» *Наредба №47 от 2004г. за изискванията към хранителните добавки, загл.изм., ДВ, бр. 44 от 2007 г.) ДВ. бр. 56 от 19.07.2022г., Обн., ДВ, бр. 5 от 14 януари 2005 г., изм., ДВ, бр. 90 от 11 ноември 2005 г., изм., ДВ, бр. 44 от 5 юни 2007 г., изм., ДВ, бр. 90 от 16 ноември 2010 г., отм., ДВ, бр. 56 от 19 Юли 2022 г.*

» Заповеди на Министъра на околната среда и водите . за условията и реда за разпределение на количествата билки, получавани от естествените находища на лечебните растения под специален режим на опазване и ползване;

» Заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения, която се обнародва в “Държавен вестник” всяка година. Специалният режим на опазване и ползване на лечебните растения се определя ежегодно до 10 февруари със Заповед на Министъра на околната среда и водите, която се обнародва в “Държавен вестник” /чл. 10 (2) от Закона за лечебните растения (ЗЛР) .

Голямото биоразнообразие на билките в Странджа през 2015г.(15.08.2015г.) е обект на лесовъди, общински служители и природозащитници по време на проведена среща на

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

територията на Държавно горско стопанство – Царево. Експертите са направили оценка на запасите на лечебните растения и преглед на нормативната рамка за управление на лечебните растения - Закон за лечебните растения, Закон за горите, Наредба за правилата за събиране на билки и др. От страна на БАН е направена оценка за възможностите за определяне на ресурсите от лечебни растения – видове, местоположение, типове местообитания, състояние на находищата, в т.ч. тяхното картиране – картна основа, локализация и снемане пространствени данни, паспортизация и ГИС-обработка, защото „За да бъде запазен растителния оазис той трябва да бъде старателно описан и паспортизиран. Необходимо е да се определят приоритетни за картиране и количествено оценяване лечебни растения на територията – групи консервационна значими лечебни растения и видове със стопанско значение”, смятат експертите.

На територията на Природен парк „Странджа” се срещат растения от умерения пояс, от Предна Азия, Кавказ и от Средиземноморието. В Странджа се срещат и много редки и интересни билки.

От средата на XX век е прекратено изсичането на тиса и голите терени са залесени с черен, бял бор и дугласка ела. Друг рядък вид е лавровишният, която образува малки групи в подлеса на гори от източен бук в района на град Малко Търново. Във влажни сенчести долове рано напролет могат да се видят красивите виолетови цветове на пролетната циклама (ботурче). По такива места рядко се срещат снежното кокиче и изтравничето, които също са защитени билки.

По сухи варовити терени в планината са установени две находища на друг защитен вид – сирийски чай. По външен вид и лечебни качества това растение е сходно с пиринския (мурсалски) чай. Двете растения са въведени в култура и е забранено събирането им в природата. В Странджа се срещат и билки с ограничителен режим на ползване. В буковите гори се среща лудото биле, което расте по разсветлени горски поляни и в сечищата. По открити, сухи, варовити места растат тревистият зимзелен, зайчата сянка и бодливият залист. В планината са установени разнообразни билки, които имат по-широко разпространение в страната. По влажни сенчести места се срещат сладка и мъжка папрат, дебриянка, дълголистна мента, хвощ, горска пищялка, незабравка, бръшлян и др. По сухи, варовити терени растат по-топлолюбиви билки като машерка, вратига, бял и жълт равнец, миши уши, полска белоочица, синя чубрица, жълт кантарион, лечебен камшик, енъовче и други. По буренливи места най-често се срещат тревист бъз, репей, коприва, синя жлъчка, мехунка, лечебна върбинка и други. От дърветата и храстите, които се използват в народната и официалната медицина, са установени дряна, липа, шипка (кучешка роза), смрадлика, ясен, глог и други.

В Природен парк „Странджа“ човек може да се разходи по специален маршрут, посветен на билките в тази планина. Той носи името „Билките на Странджа“ и е с дължина 5.5 километра. Изходната му точка е от центъра на село Бръшлян. Пътеката на билките в Странджа е лека и подходяща за деца и се изминава за около час и тридесет минути. Денивелацията е 140 м. По протежение на целия маршрут са поставени табели с

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

интересна и полезна информация за странджанските билки, тяхното разпространение и опазване.

По смисъла на Закона за лечебните растения на територията на общината се срещат 501 вида, които принадлежат на 94 семейства. Това представлява 37,7% от висшата флора в Природния и парк и 70% от диворастящите лечебни растения, срещащи се в България. 498 от видовете са по Приложение към чл. 1 ал.2 от ЗЛР, а още 3 вида са добавени към този списък от природозащитни (блатно кокиче (L.aestivum), колхидски джел (Plex colhica)) и търговски съображения (обикновена коприва – Urtica dioica). От тях 144 вида имат стопанско значение и са предмет на събиране и търговия.

Част от билките са включени в *Наредба №47 от 2004г. за изискванията към хранителните добавки*, В сила от 01.08.2005 г. Издадена от Министерството на здравеопазването, Обн. ДВ. бр.5 от 14 Януари 2005г., изм. ДВ. бр.90 от 11 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.44 от 5 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.90 от 16 Ноември 2010г.

Таксономично лечебните растения се разпределят по следния начин:

Покритосеменни растения (отдел Magnoliophyta) - 482 вида

Двуседелни (клас Magnoliopsida) – 440 вида

Едноседелни (Клас Liliopsida) – 42 вида

Папрати (отдел Polypodiophyta) -12 вида

Хвощове (отдел Equisetophyta) – 4 вида

Голосеменни (отдел Pinophyta) – 3 вида

С най – голям брой видове са семействата:

Сложноцветни (Asteraceae) - 57 вида

Устноцветни (Lamiaceae) - 56 вида

Бобови (Fabaceae) – 31 вида

Сенникоцветни (Apiaceae) – 24 вида

Живеничеви (Scrophulariaceae) – 23 вида

Розоцветни (Rosaceae) – 22 вида

Кръстоцветни (Brassicaceae) – 22 вида

В зависимост от степента на застрашеност 54 вида или 10% са защитени по различни закони:

- по ЗБР са защитени 20 вида

- по Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна (CITES) – 16 вида

- В Червена книга са включени 19 вида, от които 5 с категория застаряшен и 14 вида с категория рядък

- под специален режим на ползване - 30 вида, от които 20 вида са забранени за събиране за стопански цели от естествени находища и 10 вида са под ограничителен режим.

II.7.7.3.1. Анализ на дейностите за опазване на екосистемите и ресурсите от лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване

Разнообразието на заобикалящата ни природа не е продукт на човешки труд, а на еволюцията на живия свят на Планетата и е отговорност за всеки индивид. Много и разнообразни са също и съчетанията от различни по видов състав ливади, пасища, храсталаци и гори. Тези съчетания се наричат съобщества и тяхното разнообразие е голямо. Всички те образуват естествена растителна покривка не само в община Малко

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Търново, но и в цяла България. Съществува опасност от унищожаване на редица растения, ако не се вземат мерки да се регламентира тяхното събиране. Необходимо е да се направи приблизителна оценка на ресурсите на лечебните растения в община Малко Търново. Билките не искат нито рало, нито мотика, нито пък торене и напояване, но на тях се гледа на като на доходна стока, без да се мисли за бъдещето. Ресурсите –естествените находища от лечебни растения са богати с разнообразни и ценни билки, но те не са неизчерпаеми. Ето защо традиционната дейност по билкосъбирането в България е тясно свързана с проблемите по опазването и обогатяването на ресурсите. За най-пълноценното използване на лечебните растения е необходимо да се знае, кога се събират те -през кое годишно време и коя фаза от развитието им. Да се определи точно времето, когато започва или завършва дадената фаза от развитието на едно растение е невъзможно, понеже това зависи от много фактори – географско разпространение, климат, състояние на времето / суша, дъждове, ранна пролет или продължителна зима / почвени условия и др.

В нормативно отношение ползването на лечебните растения е регламентирано от:

Законът за лечебните растени Обн., ДВ, бр. 29 от 7.04.2000 г., посл. изм. бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г. урежда управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки.

В Закона ясно е дефинирана дейността, а именно:

Чл.1.Разпоредбите на закона се прилагат за лечебните растения по списък съгласно приложението в него, независимо от собствеността им.

Чл. 2. Разпоредбите на закона не се прилагат за:

1. използването на билките за лечебни и профилактични цели;
2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г., в сила от 5.04.2011 г.) дейността на лицата, които използват със или без преработване билките за производство на лекарствени продукти, храни и козметика, с изключение на отчитането на изкупените, реализираните и намиращите се на склад билки.

Чл. 3. Проучването, разработването, добивът и използването на лечебните растения на континенталния шелф и в изключителната икономическа зона се уреждат съгласно изискванията на Закона за концесиите.

Чл. 4. Лечебните растения са природен ресурс, за ползването на който се заплащат такси по реда на този закон.

Опазването на лечебните растения е система от мерки и дейности, целящи запазването на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси.

Съгласно общите разпоредби на ЗЛР-чл.22, позволятелно за ползване на лечебните растения се издава от:

1. директора на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство в определения им териториален обхват - когато ползването е от горски територии - държавна собственост, както и за такива, предоставени им за управление въз основа на договор - след заплащане на такса в държавното горско стопанство или в държавното ловно стопанство;

2. кмета на общината, когато ползването е от:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

а) земеделски земи от поземления фонд и такива, включени в строителните граници на населените места - общинска собственост, след заплащане на такса в общината;

б) територии в строителните граници на населените места - общинска собственост, независимо от предназначението им, след заплащане на такса в общината;

в) земеделски земи от поземления фонд - частна собственост; разрешително се издава на собственика/арендатора или упълномощено от него лице, без заплащане на такса с възможност за преотстъпването му на трети лица - възмездно или безвъзмездно, при свободно договаряне;

3. лице с висше лесовъдско образование, оправомощено от кмета на съответната община и регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии - общинска собственост, след заплащане на такса в общината, както и за такива, предоставени на общината за управление въз основа на договор;

4. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горски територии, за което горско сдружение е сключило договор;

5. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии извън посочените в т. 1 и 5, за които собственикът има сключен договор за конкретния имот.

ЗЛР определя в Чл. 42. (1) Управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения се осъществява от:

1. (изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието, храните и горите;

2. областните управители;

3. кметовете на общините;

4. директорите на дирекциите на националните паркове;

5. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите;

6. (нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г., в сила от 5.04.2011 г.) директорите на държавните горски стопанства и на държавните ловни стопанства.

(2) Управлението на дейностите по култивиране на лечебните растения се осъществява от:

1. (изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) министъра на земеделието, храните и горите;

2. кметовете на общините.

Програмата за лечебните растения на Община Малко Търново 2021-2028г. има за цел да даде основните насоки за дейността която е вменена на Кметът на общината който ръководи изпълнителната й дейност във връзка с ползването, опазването и култивирането на лечебните растения, като:

1. организира изпълнението на дейностите по отношение на лечебните растения, включени в общинската програма за опазване на околната среда;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

2. издава разрешителни за ползване на лечебните растения от земи, води и водни обекти - общинска собственост;

3. издава удостоверения за билките от култивираните лечебни растения;

4. (изм. - ДВ, бр. 23 от 2002 г.) предоставя на министъра на околната среда и водите информация за нуждите на наблюдението и оценката на лечебните растения и на създаването и поддържането на специализираните карта и регистър за тях.

Друг нормативен документ е **НАРЕДБА № 2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения**, Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г. уточняваща начина и периода на събиране на лечебни растения, използването на инструменти и изисквания за опазване на находищата на лечебните растения при тяхното бране.

II.7.7.3.2. Ограничения за събиране на растения произтичащи от Закона за биологичното разнообразие и Закона за лечебните растения

Тъй като на територията на Парк Странджа се срещат множество защитени видове, то трябва да се вземат под внимание ограниченията определени в тези закони при евентуално намерение за събиране на растения.

Съгласно „Закона за биологичното разнообразие“ се забранява събирането на защитени растения включени в списъка в Приложение №3 към закона или растителни видове под специален режим на опазване и регулирано ползване, включени в Приложение №4 към закона.

Съгласно „Закона за лечебните растения“ се допуска събиране за лични нужди от едно лице на посочените в Приложение №1 към закона лечебни растения в свежо състояние, в следните количества:

- корени, коренища, луковици или грудки – до 1 кг;
- стръкове – до 2 кг;
- листа – до 1 кг;
- кори – до 0,5 кг;
- цветове – до 0,5 кг;
- семена – до 0,1 кг;
- плодове – до 10 кг;
- пъпки – до 0,5 кг;
- талус – до 1 кг.

Дирекцията на Природен парк "Странджа" планира възстановяване и подобряване състоянието на находищата на кримски чай в Парка, отглеждайки за целта екземпляри от вида в специализирания разсадник на Дирекцията в местност Качул.

На територията на Природен парк "Странджа" е разрешено събирането за лични нужди на билки, които не попадат под специален режим на защита. Но ако искаме да запазим популациите на тези лечебни растения в добро състояние и занапред, то нека ги берем наистина в ограничени и разумни количества!

По отношение на застрашени, изчезващи и ендемични видове с висока консервационна стойност(ВКС) на територията на ДГС „Малко Търново“. Такива

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

са Растителни видове включени в *Приложение 1* към Практическото ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Малко Търново”(ВКС).

В тази ВКС попадат както гори – находища на застрашени и изчезващи видове, така и гори с естествени характеристики, представляващи потенциално такова месторастение. Това се налага поради рядкостта на видовете, както и заради нуждата от опазване на местообитания от критично значение на тези и други видове. Видовете са посочени в *Приложение 1* към Националното ръководство. Приложението е разработено въз основа на Червения списък на IUCN (1997) с използвани категории “критично застрашен” и “уязвим”, Червената книга на НРБ, том I и II, Атлас на ендемичните растения в България. На базата на това приложение са посочени видовете установени на територията на ДГС „Малко Търново”, както и потенциални такива видове, които евентуално могат да се установят в рамките на държавното горско стопанство. Дадени са конкретни за всеки вид указания за стопанисване и мониторинг. Установените находища на видовете са посочени на картата.

Растителни видове включени в *Приложение 1* към Практическото ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Малко Търново”

Пролетно ботурче (*Cyclamen coum* Mill.)

Многогодишно тревисто растение с кръгла грудка. Листата са едри, целокрайни, с бъбрековидна форма. Появяват се преди и по време на цъфтежа. От горната им страна често има бледозелен до белезникав концентричен контур или петно. Цветовете са едри, лилаво-розови, разположени на дълги дръжки. Цъфти от февруари до април. Плодът представлява кръгла кутийка, узряваща и разпукваща се в земята. Отровно растение. В България видът е разпространен в Странджа, Източна Стара планина и по Черноморското крайбрежие, където се среща в дъбови гори и храсталаци.

Включен е в Закона за биологичното разнообразие, в Червена книга на Н.Р. България с категория „рядък” (Велчев и др. 1984) и в Бернската конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания. Силно уязвим при нерегламентирано бране за букети рано на пролет.

Видът е широко разпространен в горите на територията на ДГС. Напр. отдел 321 е и др.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида, като това е препоръчително да се извършва през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДГС .

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на пролетното ботурче да се провеждат през месеците юни и юли - по време на цъфтежа. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на зарасличето. Склопеността да не пада под 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравосгорско състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Източен лопох (*Trachystemon orientalis* L.)

Многогодишно тревисто коренишно растение, хемикриптофит. Листата са едри, сърцевидни с твърди валсинки. Цветоносното стъбло достига на височина от 20 до 60

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

см. Цветовете са дребни със синьо-виолетови венчелистчета, събрани в съцветие едностранен монохазий. Тичинките са по-дълги от венечната тръбица. Среща се в широколистни гори в Източна Стара планина и Странджа. Предпочита усойни влажни места с дълбоки канелени горски и жълтоземно-подзолисти горски почви между 50 и 700 m н.в. Размножава се със семена и вегетативно. Цъфти март-май, плодоноси май-юни.

Включен е в „Червена книга на НР България, том 1 (Велчев и др. 1984), с категория „рядък”, балкански ендемит.

На територията на ДГС „Малко Търново” се среща в отдели: 32 з, 321 е.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на установените и потенциалните находища на вида, като е препоръчително това да става през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДГС.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на източния лопох да се провеждат през месеците април и май по време на цъфтежа. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на лопоха.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Други растителни видове с висока природозащитна стойност

Снежно кокиче (*Galanthus nivalis* L.)

Многогодишно тревисто луковично растение с 2 приосновни листа. Стъблото на върха с един увиснал надолу цвят. Листата преди отваряне на листната пъпка плоски, дълги 8–9 cm и широки 0,4–0,7 cm. Околоцветникът е от 6 листчета, външните 3 бели, дълги 15–25 mm, обратнотъпцевидни до продълговати, вътрешните почти двойно по-малки, удължено обратнотъпцевидни, почти плоски, със зелено петно на върха. Тичинките са 6, в два кръга; яйчникът долен, сферичен или продълговат, 3-гнезден. Семената са елипсовидни, с роговиден придатък. Цъфти I–IV, плодоноси IV–V. Опрашва се от вятъра и от насекоми. Размножава се със семена и вегетативно.

Расте из храсталаци, гори, скални поляни, по долините на реките в низинния и долния планински пояс върху наносни почви (Евстатиева 2011).

Видът е включен в Червена книга на Р. България т. 1 с категория „застрашен” (Пеев и др. 2011).

На територията на ДГС „Малко Търново” се среща в отдели: 40 ж, 67 д

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища да се провеждат през зимата. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят ценопопулациите на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Странджанска боровинка (*Vaccinium arctostaphylos* L.)

Природозащитен статут: **Застрашен** [EN B2ab(ii); C1], ЗБР. Терциерен реликт.

Храст с височина до 3 m. Стъблата възходящи, разклонени, с гладка, кафява кора. Нанофанерофит. Листата опадливи, дълги 40–70 mm и широки 18–30 mm, продълговатоелипсовидни, ситноназъбени, отдолу с ясно мрежовидно жилкуване. Цветовете в рехави гроздовидни съцветия, венчето камбанковидно, бледочервеникаво. Плодът черна сферична ягода, семената многобройни, с размери 1,5–1,7 mm, бледооранжеви. Цв. V–VI, пл. VIII–IX. Размножава се със семена.

Среща се в сенчести гори от източен бук и източен горун. Субпопулациите са ограничени на брой и попадат в зона на активна стопанска дейност.

Защитен вид съгласно Закона за биологичното разнообразие (Мешинев 2011).

Храст с опадливи листа, растящ из сенчести гори. Среща се единично и на малки групи. Участва в състава на горски съобщества от източен бук и източен горун. Размножава се със семена и вегетативно. Цъфти юни-юли, плодоноси юли..

Застрашен от ЗБР, включен в Червена книга на България, том 1 (Пеев и др.), терциерен реликт.

Установен на територията на ДГС „Малко Търново” в следните подотдели: 60 и, к; 61 а, б, г; 62 в; 63 з; 71 з; 133 а; 136 а, е; 190 г, и; 191 к; 192 ж; 224а, 225 а; 231 г, д; 253 г, ж; 257е, 258а, 260 а; 263 а.

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравосгорско състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

В биогрупите с наличие на странджанска боровинка и в радиус най-малко 20 метра да не се водят горскостопански мероприятия. За природните горски местообитания (включени в Приложение 1 на ЗБР), в които се среща вида, се прилагат нормите и режимите за горскостопанските мероприятия, дефинирани в наръчника "Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000", издаден от Изпълнителна агенция по горите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка здравословно състояние на ценопопулацията (наличие на повреди или вредители, минимум на 3 години).

Предложения за разработване на местни нормативни актове за начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановите документи от по-висока степен

До момента Община Малко Търново няма издавани позволителни за ползване на лечебни растения на лица, които да са заявили такава дейност. Поради тази причина общината няма изготвен такъв местен нормативен акт за **начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановите документи от по-висока степен.**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

С настоящия Раздел за лечебните растения на община Малко Търново се предлага да се актуализира *Наредбата с която се уреждат отношенията, свързани и определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, получавани от гражданите, реда и срока на тяхното събиране на територията на община Малко Търново*, като се съобрази със законово изискване за: Позволително за ползване на лечебните растения се издава от: 2) кмета на общината, когато ползването е от: а) земеделски земи от поземления фонд и такива, включени в строителните граници на населените места – общинска собственост, след заплащане на такса в общината;

Съгласно Чл. 24. (1) на ЗЛР, Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - държавна собственост, се определят с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(2) Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от съответните общински съвети в размер не по-голям от размера на таксите по ал. 1. Като съгласно Чл. 25. (1) Таксите по чл. 23, ал. 1 постъпват във:

бюджета на съответната община, когато ползването е от общинска собственост, в земи, води и водни обекти в поземления фонд или в населените места - общинска собственост;

II. 8. Горско стопанство

Държавното горско стопанство е получило името си от град Малко Търново, който се намира приблизително в средата на територията му и е седалище на неговата администрация.

Територията на горското стопанство е разположена в най-южната част на Бургаска област и заема част от северните склонове на Странджа планина. На североизток то граничи с държавно ловно стопанство Граматиково по р. Велека; на изток – с държавно горско стопанство Кости; на юг и югозапад – с Република Турция и на запад, северозапад и север – с държавно горско стопанство Звездец.

ДГС Малко Търново е разположено на територията на община Малко Търново, върху цялото землище на гр. Малко Търново и части от землищата на селата: Бръшлян, Стоилово, Сливарово, Граматиково и Звездец.

В горско - административно отношение ДГС „Малко Търново” се числи към РДГ гр. Бургас.

Държавното горското стопанство е устроено в граници съгласно ТИЗ и протокола от първото лесоустройствено съвещание.

Залесената площ в обхвата на дейност на горското стопанство е 20846.0 ха, а лесистостта е 78.1%.

Странджа е най-ниската планина на Балканския полуостров (Миланов, 1964).

Релефът на ДГС „Малко Търново” е хълмисто – предпланински, като постепенно на югозапад се издига, за да достигне най-високата си точка в цяла българска Странджа – Градище. Районът се характеризира с най-голямото си вертикално разчленяване в планината. В хоризонтално отношение, поради гъстата хидрографска мрежа, той е също така дълбоко разчленен и идентичен с разчленяването в средновисоките и високи планини на България.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Характерни за територията на Горското стопанство са заоблените форми, стръмните и врязани речни долини, на места ждрелоподобни (р. Велека). Речните тераси са развити относително слабо и на места фрагментарно. Представени са заливна тераса, първа незаливна, и много рядко по-високи тераси.

Централната част на стопанството, в посока от запад към изток, се пресича от билото Голямо бърдо, което идва от Турция и завършва при Черно море. Това било е водораздел между водосборните басейни на реките Велека и Резовска. От него на юг, по посока на р. Резовска и на север – по посока на р. Велека, се спускат множество второстепенни била, нарязани от по-малки и по-големи долове, дълбоко врязани в терена.

По-главни била в останалата част на Горското стопанство са:

- от м. Янова чука (270 отд.), през м. Горски ниви до шосето Бургас – Малко Търново. Това е било - водораздел на водосборните басейни на реките Велека и Катун. Същевременно билото служи за граница с държавно горско стопанство „Звездец”;
- от шосето Бургас – Малко Търново (27 отд.) през м. Кукьово, м. Чакалова чука до с. Стоилово. То е водораздел на водосборните басейни на реките Велека и Мечи дол (Ай дере). Също служи за граница с ДГС „Звездец”;
- билото, по част от което минава границата с република Турция, на западната граница на Горското стопанство.

Данните за характеризирание на релефа по надморска височина, наклон и изложение за дървопроизводителната площ са посочени в таблици №№ 2, 3 и 4.

Най-високата точка в Горското стопанство е връх Градище – 709 м н.в. в подотдели 74 – 10; 79 – п; най-ниската точка е при водослива на Влахов дол с р. Велека – 40 м н.в., подотдел 240 -х.

Преобладават терени с надморска височина от 151 до 450 м, което е 79.6 % от дървопроизводителната площ. Средната надморска височина на дървопроизводителната площ е 330 м.

Поради насечения характер на терена преобладават стръмните и наклонените терени, заемащи съответно 50.7 % и 35.9 % от дървопроизводителната площ. Равните и полегати терени заемат общо едва 5.3 % и се намират главно по билата и долините на реките Велека и Резовска, и по-големите долове. Много стръмните терени са 8.1% от залесената площ и се срещат също край реките Резовска и Велека.

По отношение на изложенията преобладават тези със сенчеста компонента (С, СИ, СЗ, И, ЮИ) – 67.5 %.

Особеностите на релефните форми на терена в района на Горското стопанство се отразяват върху разпределението на светлината, топлината, влагата, богатството на почвите и другите екологични фактори, а оттам и за формирането на различните типове месторастения. Така по платообразните била, пониженията и крайречните части са формирани равнинните месторастения; по склоновете на хребетите – месторастенията, характерни за наклонените и стръмни терени; в отделни части на Горското стопанство, като самостоятелни петна или по-големи части са формирани интразонални месторастения.

Горите на територията на Горското стопанство са разположени върху следните типове и подтипове почви:

- **метаморфни** (Cambisols, CM): district – ненаситени **кафяви планинско-горски**.
- **лесивирани** (Luvisols, LV): albic и rhodic – (**канелени светли и червеноцветни**);
- **планосоли** (Plansols, PL), district – (**канелени подзолисти**);

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- **жълтоземи** (Alisols, Al): haplic ALh – (обикновени);
- **плитки** (Leptosols, LP: rankers (неразвити силикатни - **ранкери**); rendzic (**рендзини** – хумусно-карбонатни)

Разпределението на дървопроизводителната площ по типове почви е следното:

Кафява планинско-горска	1724.6 ха	8.3 %
Канелена лесивирана и подзолиста	16778.1 ха	80.5 %
Жълтозем обикновен	221.5 ха	1.1 %
Рендзини	2109.9 ха	10.1 %
Общо	20834.1 ха	100.0 %

Най-голяма площ заемат канелените почви – 80.5 %, следвани от рендзини – 10.1 %.

Един от съществениите морфологични признаци за определяне на типа месторастение е дълбочината на почвата.

През 2012г.е направено проучване, във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на ТП Държавно горско стопанство „Малко Търново” (ДГС „Малко Търново”) и в изпълнение на принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по схемата на FSC. Инвентаризацията и проучванията са направени съгласно указанията на Практическо ръководство "Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България", изготвено от WWF Дунавско-Карпатска програма България.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

1. За защитените територии в границите на ДГС “Малко Търново” няма приети планове за управление. За ПП Странджа има изготвен план за управление на който предстои одобрение от компетентните органи. Стопанисването на горите и горските територии да се извършва съгласно Закона за защитените територии, заповедта за обявяване и заповедите за прекатегоризация, като са в сила следните допълнителни ограничения:

- ✓ За природните горски местообитания, включени в Приложение 1 на Закона за биологичното разнообразие, се прилагат нормите и режимите за горскостопанските мероприятия, дефинирани в наръчника "Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000", издаден от Изпълнителна агенция по горите.
- ✓ Санитарни и принудителни сечи, се водят само в случаите когато има големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари) или каламитети. Санитарни сечи при каламитети се провеждат само при наличие на повреди и съхнене на дървета, съставляващи не по-малко от 20% от запаса на насаждението, при спазване нормите за запазване на количествата мъртва дървесина посочени по-долу.
- ✓ При провеждане на сечи се запазват стояща и лежача мъртва дървесина и загиващи дървета, които са не по-малко от 10% от запаса на насаждението преди сечта, като не по-малко от 5% е стояща мъртва дървесина. Мъртви дървета, застрашаващи безопасността на хора и съоръжения в гората, се повалят и оставят като лежача мъртва дървесина.
- ✓ Оставяне на буферна зона около постоянните водни течения с ширина не по-малка от 15 м, в която не се извеждат сечи или те са с интензивност не по-голяма от 5 % от запаса.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- ✓ Прилаганите лесовъдски мероприятия да се съобразяват с естествената динамика на горските екосистеми и сукцесионните процеси.
 - В насаждения доминирани от светлолюбиви видове се прилагат: постепенно-котловинна и неравномерно-постепенни сечи и система от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина (Саарландски метод);
 - В насаждения доминирани от сенкоиздръжливи видове се прилагат: групово-постепенна и неравномерно-постепенни сечи и система от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина (Саарландски метод);
- ✓ Не се извеждат голи сечи, в т.ч. и в горите от нискостъблени стопански клас, с изключение на плантациите от бързорастящи видове.
- ✓ Обемът на годишното ползване се основава на принципа на устойчивостта и не надхвърля прираста на гората за съответната територия. Изключения се допускат само при документирана необходимост от провеждане на санитарни и принудителни сечи.
- ✓ В горите в които се планира провеждане на отгледни сечи са в сила следните ограничения и норми:
 - осветленията и прочистките имат за цел осигуряване на присъствието на автохтонните дървесни видове или предшестващите ги пионерни видове;
 - прорежданията и пробирките се извършват по върхов или комбиниран метод с върхов уклон. Допуска се отварянето на прозорци, с цел инициране на възобновяването на малки групи и хетерогенизиране на вертикалната и хоризонтална структура;
 - не се допуска еднократно отсичане на повече от 25% от запаса на насаждението;
 - склопеността и пълнотата на насаждението след провеждане на отгледни сечи не се допуска да бъде по-малка от 0,8;
 - за осигуряване на акумулация на мъртва дървесина при отгледните сечи се запазват подтиснати и част от некачествените, повредените и особено загиващи дървета, които не конкурират директно качествени дървета.
- ✓ Не по-малко от 10% от площта на всяко природно горско местообитание (Приложение I от Закона за биологичното разнообразие) в защитените зони на територията се обособява като „гори във фаза на старост” както границите и местоположението на тези площи не се променят.
- ✓ приоритет имат възобновителните сечи с дълъг възобновителен период;
- ✓ в насажденията с изведени подготвителни и осеменителни и осветителни фази на постепенна сеч, следващите фази на сечта да се изведат в съответствие с принципите на дългосрочните възобновителни сечи; Не се извеждат окончателни фази на краткосрочно-постепенните сечи! За останалите видове сечи се оставят неотсечени най-малко 10 бр./ха биотопни дървета.
- ✓ при провеждане на възобновителни сечи не се допуска еднократно отсичане на повече от 25 % от запаса на насаждението;
- ✓ площта на първоначално отворените при възобновителните сечи прозорци е не по-голяма от 0,05 ха;
- ✓ клоните и остатъците от сечта се оставят равномерно разпръснати в местата на падане на дърветата извън местата с подраст;
- ✓ извозът на отсечената дървесина се извършва само на секции;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- ✓ използват се техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка и пътната инфраструктура;
- ✓ след прекратяване на горскостопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. извозни горски пътища).
- ✓ Да се толерират автохтонните видове за местообитанието, в т.ч естествените пионерни формации.
- ✓ При възникване на едроплощни нарушения е препоръчително част от засегнатата територия да не се залесява а да се остави на естествената сукцесия.
- ✓ Забрана за залесяване на естествените открити пространства, с изключение на мероприятия за контрол на порои и ерозионни процеси.
- ✓ Забрана за залесяване с чужди видове и/или произходи. Залесяване се допуска само с местни видове, за подпомагане на възобновяването. При почвоподготовката не се допуска пълна пълна обработка – дълбока оран, широки тракторни тераси.
- ✓ Трансформация на създадените монокултури, с цел възстановяване на местната флора и естествената структура на гората. Не трябва да се допуска повторно доминиране в състава на външни видове в следващата растителна генерация.
- ✓ Във вододайните зони пълнотата на насажденията да не се намалява под 0.5.
- ✓ Спазват се следните норми при проектиране, строеж и поддръжка на горски пътища:
 - Новите пътища се планират предварително върху топографски карти, които показват съществуващите водни течения. Пътищата са проектирани, така че терена да се подлага на минимални промени. Там, където е възможно, пътищата се разполагат по естествени тераси, била и хоризонтални склонове. Строителството на пътища в стръмни и тесни долини, при опасност от свлачища или нестабилни терени, естествени отводнителни канали и водни течения трябва да се намали до възможния минимум. Пътищата не трябва да се прокавват през чувствителни от екологична гледна точка райони. Насипите и изкопите трябва да се стабилизират, за да се избегнат ерозионни процеси. За намаляване на ерозията се предвижда изграждане на дренажни системи и водостоци.
- ✓ Пресичането на водни течения се планира преди започване на дейностите и се указва на съответните карти. Пресичането на водни течения се свежда до възможния минимум. Пресичането на водни течения е перпендикулярно на течението. Горските и извозните пътища в ниските части на долините са възможно най-отдалечени от водните течения. Водостоците се проектират по начин, който не пречи на миграцията на рибата, не формират бързи течения или речни легла, неподходящи за рибата. Дренажните канали да не се заустват в естествени водни течения. Когато това е неизбежно, се инсталират сифони за тиня, които редовно се почистват. Нови пътища не се строят в речните корита. Съществуващите в речните корита пътища се затварят и се строят заместващи ги.
- ✓ В теченията на реките не се пускат материали от пътната подложка или отпадъци (напр. камъни или храсти) от подготовката на обекта или от други дейности.
- ✓ Горскостопанските машини трябва да са снабдени с маслоуловители/абсорбенти. В местата за зареждане на верижните триони

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

трябва да се осигурят подходящи маслоуловители/абсорбенти или непропускливи резервоари. Не трябва да има течове на масло/гориво от горскостопанската механизация. За верижните триони се препоръчва използването на биологично разградиво масло, както и хидравлично масло за горскостопанските машини.

- ✓ При каменливи и урвисти терени (над 450) да не се провеждат стопански мероприятия.
- ✓ Предприети са действия за балансиране, регламентиране и мониторинг на пашата на домашни животни.
- ✓ В горскостопанската практика не се използват веществата от Тип 1А и 1В на Световната здравна организация, хлорвъглеродните пестициди; неразпадащи се пестициди; токсични пестициди или такива чиито производни остават биологично активни и се акумулират в хранителната верига, както и всички пестициди, които са забранени с международни споразумения.

Необходимо е извършването на периодични консултации със специалисти за установяване на потенциалното присъствие на малко познати, но застрашени, изчезващи или ендемични видове на територията на горскостопанската единица.3. Да се проверява периодично за създаването на нови защитени територии или зони, или за предложения за създаването им, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.

3. До обявяването на защитена зона Странджа и приемането на плана ѝ за управление при планирането на горскостопанските дейности да се спазват разпоредбите на ЗБР.

4. До приемане на плана за управление на ПП „Странджа” и неговото зонироване като ВКС 1.1. се приема цялата територия на ДГС „Малко Търново”. След приемането на плана за ВКС 1.1. да се приемат зоните предназначени за опазване на биологичното разнообразие.

5. Да се проверява периодично за създаването на нови защитени територии или зони, или за предложения за създаването им, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.

6. Да се извърши оценка на благоприятното природозащитно състояние за горските екосистеми на територията на ДГС “Малко Търново”. По линия на превенцията, прилаганите горскостопански дейности да бъдат изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Съвместно ДГС „Малко Търново“ и РИОСВ Бургас трябва да се определи режима на мониторинг на стандартните процедури и индикаторите, с цел предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените територии и зони. За пример могат да се вземат въздействия на дейностите върху горските екосистеми, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.

2. Препоръчваме да се използват мониторинговите схеми и формуляри на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие за отразяване на основните индикатори касаещи ВКС .

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ ЗА НАСЕЛЕНИЕТО

Тази ВКС се различава от биологичните и екологични стойности по участието на местните общности в ползването и управлението на гората. При определянето и трябва да се оцени потенциалната зависимост на местното население от ресурсите, които им дава гората.

Една гора може да има статут на гора с ВКС, ако местните общности получават от нея жизненоважни горива, храни, фураж, лекарства, или материали за строителството, без да имат леснодостъпни алтернативи за тяхното набавяне. В такива случаи високата консервационна стойност изрично се определя като една или повече от тези основни потребности. Ако хората от някоя общност получават приходите си единствено от дадена гора и нямат алтернативен източник на доходи, то тази гора има ВКС.

Съгласно Практическо ръководство "Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България" следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на местното население от тях, наличието на лесно достъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

- Дърва за огрев и битови нужди
- Паша и фураж – сено и листна маса
- Гъби
- Други недървесни продукти – лечебни растения, горски плодове, охлюви, продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува, включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.)
- Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1)

Обхватът на управление на ДГС "Малко Търново" покрива **18644** ха горски територии, които представляват част от територията на Община Малко Търново, в границите на землищата на град Малко Търново и селата Бръшлян, Граматиково, Сливарово, Стоилово. Това е един от най-слабо населените райони на страната а в същото време територията на ДГС "Малко Търново" има много висока лесистост (около 90% от територията на горското стопанство са гори).

Община Малко Търново се намира в Югоизточния район за планиране от ниво 4 на България, както и се явява част от област Бургас. Местоположението на община Малко Търново е периферно, като заема най-южните части на областта. Територията на общината граничи с общините (от запад на изток): Средец, Созопол, Приморско, Царево. На юг границата на общината, съвпада с държавната граница с Турция. Въпреки периферното си разположение, община Малко Търново има важна роля. През територията на общината преминава международен път Е87, който е със стратегическо значение, тъй като свързва страните от Европа с тези от Близкия изток. Граничният контролно – пропускателен пункт Малко Търново обслужва предимно туристическия трафик – леки моторно превозни средства и автобуси.

Икономическият профил на община Малко Търново определя силно участие на туризма и много слабо участие на селското стопанство и производството във формирането на приходите в общината. Дърводобивът и дървопреработващата промишленост все още играят важна роля за икономиката на община Малко Търново като привличат работници и извън пределите на общината.

Частта от общината, която влиза в пределите на ДГС "Малко Търново" има добре развита държавна и горскостопанска пътна мрежа, която създава благоприятни условия за добра организация на дейностите, мероприятията и опазването на горските

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

територии в района. През средата на стопанството минава шосето Бургас - Звездец - Малко Търново - Лозенград, което е част от международен път. От него при местността „Босна” се отделят два важни стратегически пътя - единият за селата Визица, Граматиково до гр.Царево и другия за с.Варовник, гр.Средец, гр.Елхово, Република Турция. Друг важен път е с.Звездец - с.Евренозово - с.Близнак, който достига до с.Варовник и пътя за гр.Средец. Тези пътни артерии са основни и са единствената връзка с останалата част от областта и страната. През горските масиви е налице мрежа от шосета (общински пътища) и камионни горски пътища в сравнително добро състояние, като някои от тях могат да се ползват само при сухо време.

Броят на населението в община Малко Търново през 2011 г. е 3699 души. То представлява 0,9% от населението на област Бургас. Гъстотата на населението в общината е 4,8 души на кв. км, което е една от на-ниските стойности в страната. За сравнение, средното за областта е 53,5 души на кв. км, а средното за страната – 65.6 души на кв. км. Броят на населението през годините е променлив, но като цяло следва тенденция на намаляване, характерна за цялата страна.

Преобладаващата част от домакинствата по селата се отопляват само на дърва, а почти всички домакинства от местното население ползват дърва и други горски продукти в бита си, но поради малобройното население на територията цялото потребление на местното население от горски продукти представлява само малка част от възможностите за предоставяне на такива ресурси от страна на горското стопанство.

ДГС “Малко Търново” задоволява изцяло потребностите на местното население от дървесина, но това представлява малка част от продукцията на стопанството. Ползването на дърва за огрев през последните 3 години 2008-2010 г. са в размер на 19755 м³ лежаща маса, от които продажбите за индустрията са 15613 м³, а потреблението на местното население е само 2796 м³ лежаща маса.

Местното население не е ограничено и отделно от ползването на дърва за огрев, свободно ползва и различни видове недървесни горски продукти (НДГП) за собствени нужди. В обхвата на ДГС “Малко Търново” събирането и изкупуването на НДГП не представлява поминък за местното население или за бизнеса, като на територията на стопанството няма регистрирани изкупвателни пунктове за НДГП. Допустимото по ГСП ползване за добив на билки и горски плодове в горските територии на ДГС “Малко Търново” е следното: стръкове папрат – 1300 кг, плодове киселица – 1000 кг, кори мъждрян – 4200 кг, гъби манатарка – 400 кг, листников фураж – 110 кг, инертни материали – 1 м³.

Горските територии разрешени за паша на едър и дребен добитък по ГСП в ДГС “Малко Търново” е на площ от 4954,9 ха, върху която могат да пашуват 412 бр. едър добитък, или 1982 бр. дребен добитък или комбинация от тях. Макар и район с развито животновъдство в миналото и при достатъчно предлагане на терени за това съгласно ГСП, само малка част от тези площи в действителност се ползват към момента за пашуване поради малобройността и слабия интерес от страна на населението към развиване на животновъдство. Поисканите от местното население и земеделските производители разрешения за паша са за 158 бр. едър добитък, за 647 овце, за 75 свине и за 301 кози общо за цялата територия на стопанството през последните три години.

От гледна точка на ловните дейности, те се извършват съгласно одобрен Ловоустройствен план/проект. Съобразно ловностопанското райониране на Р.България териториите управлявани от ДГС “Малко Търново” попадат в Странджанския район на Сакаро-Странджанската област. Съгласно закона за лова и опазване на дивеча, по отношение на ползвателите, територията на ДГС “Малко Търново” е разделена на две категории:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

- Държавни дивечовъдни участъци (ДДУ) - четири на брой върху обща площ от 8298,6 ха, които стопанството е отдало по договор за ползване за 15 години;
- Ловностопански райони предоставени за стопанисване на дружинките (ПЛР) - пет на брой върху площ от 16767,3 ха.

Основното направление за стопанисване на дивеча в ловностопанските райони в района на дейност на ДГС „Малко Търново“ през следващото десетилетие ще бъде дивечоразвъдна дейност, насочена към селекция и подобряване качеството на наличните дивечови популации, добив на трофеи и дивечово месо, ремонт и поддържане на изградената материална база с оглед достигане на екологосъобразни допустими запаси на наличните видове. Главен вид дивеч в държавния ловностопански район ще бъде благородният елен със съпътстващи видове благороден елен и дива свиня. В ловище „Ябълките“ от ПЛР „Бръшлян“, в ловища „Шаренково“, „Докузак“, „Гъбрака“, „Селището“ и „Радославовци“ от ПЛР „М.Търново“, в ловище „Зибка“ от ПЛР „Сливарово“ главен вид дивеч ще бъде сърната със съпътстващи видове благороден елен и дива свиня. В останалите ловища, предоставени на ЛС „Сокол 2001“ главен вид дивеч ще бъде сърната със съпътстващи видове дивата свиня и заекът в откритите площи.

На територията на ДГС „Малко Търново“ функционират 5 ловни дружинки: ЛД гр.М.Търново, ЛД с.Бръшлян, ЛД с.Стоилово, ЛД с.Сливарово и ЛД с.Граматиново, като за ловните дружини в селата Стоилово, Сливарово и Граматиново, предоставените ловни площи от горските територии на ДГС „Малко Търново“ са част от целите им ловни райони. При спазване разпоредбите на ЗЛОД и ППЗЛОД са сключени договори за предоставяне стопанисването и ползването на дивеча в ПЛР на сдруженията. В района на ДГС „Малко Търново“ при извършване на горскостопански дейности в излетните дни за лов, служителите на стопанството уведомяват председателите на съответните дружинки за местоположението на горскостопанските дейности, с цел безопасност и за да не пречат различните дейности една на друга.

Богатият на горски ресурси район и малкото ползване от страна на местното население поради ниската му численост, не могат да се смятат като пример за зависимост на населението от дадени горски територии и безалтернативност в приходите на домакинствата от горскостопанските дейности на ДГС „Малко Търново“.

Това се потвърждава и от проведените консултации с кметствата и наместниците на отдалечените и малки села в района, които са най-зависими от горските ресурси предвид демографията им със значително застаряващо и нетрудоспособно население. Данните от консултациите показват също, че местното население не е безалтернативно по отношение ползванията и приходите от горите и поради това може да се смята, че ВКС 5 не се проявява на територията на ДГС „Малко Търново“, съгласно изискванията на Практическото ръководство "Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България".

Социалното значение и необходимостта за осигуряване на достатъчно количество дърва за огрев и други горски продукти за местното население в района на ДГС „Малко Търново“ не могат да бъдат пренебрегвани при дейностите по управлението на горите. Не трябва да се допуска преексплоатация на ресурсите, което в бъдеще би могло да доведе до сериозни социални конфликти. Проблеми биха възникнали също, ако в следствие неправилна търговска политика се намалят количествата дърва за огрев и дървен материал, отделяни за задоволяване на нуждите на местното население. Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал в резултат на необходимост от доставянето му от

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

други региони. Не особено доброто социално-икономическо положение на населението не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена.

ЛС „Граматиково”- Общата ловно стопанска площ е 31 038 ха, а площта на горската територия - 21 105 ха. На територията на ТП ДЛС „Граматиково” се намира горски разсадник - дендрариум на редки и екзотични растителни и дървесни видове. Годишното ползване на дървесина в стопанството е около 32 000 м³. Най-характерните представители на животинския свят, обект на лов в района на стопанството с годишен план за отстрел през последните години следният:

Благороден елен- 13 бр. (в т. ч. - 3 трофейно зрели мъжки)

Елен лопатар - 2 бр.

Сърна - 34 бр. (в т. ч. - 12 трофейно зрели мъжки)

Дива свиня - 238 бр. (в т. ч. - 22 трофейно зрели мъжки)

ДГС „Звездец” - Обща площ 20 952 ха, от която 16 568 ха са държавни горски територии, 3450 ха – общински горски територии и 934ха са собственост на юридически и физически лица.

Територията на горското стопанство е разделена на три горскостопански участъка:

Първи ГСУ “Босна”, Втори ГСУ “Звездец” и Трети ГСУ “Стоилово”

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ И МОНИТОРИНГ НА РЕСУРСИТЕ, СВЪРЗАНИ С ВКС

Като общи препоръки за управлението на горите в ДГС “Малко Търново” с цел съхраняване на социалната им значимост може да се каже:

- ✓ ДГС “Малко Търново” трябва да предвижда възможности за задоволяване на нуждите на домакинствата, които средно за страната са определен на около 8 м³ дърва на домакинство за отоплителен сезон;
- ✓ Да се ползват и да се развиват възможностите за допълнителни приходи от събиране на такси по съответните тарифи за ползване на недървесни горски продукти и извършване на туристически дейности в горските територии, като това се планира въз основа на програма за ползване базирана на инвентаризация на всички горски ресурси и норми за устойчивото им ползване и възпроизводство;
- ✓ Да не се извършват залесявания с не-типични и не-местни видове;
- ✓ Мероприятията да се планират и обхващат цялата територия на горскостопанските участъци;
- ✓ Да се актуализира Горскостопанският план на стопанството, отчитайки действителното състояние на насажденията, както и да не се превишават по обем и интензивност ползванията определени в същия Горскостопански план.

II. 9. Фактори на околната среда

II.9.1.Шум

Шумът е един от основните фактори с неблагоприятно въздействие върху населението, присъстващ като нежелан или вреден външен звук, причинен от човешката дейност, в т.ч. излъчван от автомобилния, железопътния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността и от локални източници. Показателите за шум в околната среда са физични величини, при чието определяне са

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

отчетени степента и границите на дискомфорт на гражданите, изложени на шум. След замърсяването на въздуха, факторът шум е от основно значение за здравето на хората.

В компетенциите на Министерството на околната среда и водите са политиката по управление, мерките за предотвратяване и контролът на **шума от промишлени източници**, подпомагано на национално ниво от Дирекция "Екологична оценка, оценка на въздействието върху околната среда и предотвратяване на замърсяването" в структурата на Министерството, а на регионално ниво – от 16^{те} Регионални инспекции.

Законът за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС) и прилежащата към него подзаконова нормативна уредба осигуряват пълно съответствие на българското законодателство с изискванията на *Директива 2002/49/ЕО за оценка и управление на шума в околната среда*.

Целта на директивата е прилагането на общ подход от мерки и действия за избягване, предотвратяване или намаляване на вредните въздействия от излагането на различните видове шум в околната среда, чрез картотекиране на шума и разработването на планове за действие на база получените резултати.

Стратегическите шумови карти (СШК) изработени в съответствие с условията на директивата, са предназначени за глобална оценка на нивата на шум в дадена територия, предизвикани от различни източници и за представяне на предходната, настоящата и очакваната шумова ситуация. В тях е отразен броя на хората, жилищата, детските, учебните, лечебните, научноизследователските заведения и обществените сгради, които са изложени на различните нива на шумово натоварване.

Плановете за действие включват:

- анализ и оценка на шумовото натоварване през последните години;
- анализ на причините за превишаване на граничните стойности на показателите за шум;
- предприетите мерки за намаляване на шумовото натоварване, както и мерки в процес на подготовка;
- оценка на евентуално намаления брой на засегнатите от шум хора в резултат на изпълнението на мерки за намаляване на шумовото натоварване;
- формулиране на необходимите действия за подобряване на акустичната обстановка в перспектива;
- подреждане по приоритет на отделните мерки според очакваното подобряване на акустичната обстановка;
- проекти, които компетентните органи предвиждат да реализират през следващите 5 години, включително проекти, съдържащи мерки за запазване на тихите зони.

Компетентните органи, отговорни за разработването и одобряването на стратегическите шумови карти и плановете за действие към тях, са регламентирани от ЗЗШОС.

СШК и плановете за действие се възлагат за разработване от:

- кметовете на общини - за агломерациите;
- министъра на транспорта - за основните железопътни линии и основните летища;
- министъра на регионалното развитие и благоустройството - за основните пътища;

СШК и плановете за действие се одобряват от:

- общинските съвети - за агломерациите;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- министъра на здравеопазването - за основните железопътни линии, основните летища и основните пътища, по предложение на специално създаден Експертен съвет.

Компетентният орган за представянето под формата на доклад на СШК и на плановете за действие пред Европейската комисия е министъра на околната среда и водите.

Практическото изпълнение на директивата от страна на Р България, е свързано на първоначален етап с изработване на СШК и плановете за действие към тях за:

- агломерациите с над 250 хил. жители;
- основните пътищата - с трафик над 6 млн. преминавания годишно;
- основните железопътни линии - с над 60 хил. преминавания годишно;
- основните летища с над 50 хил. самолетодвижения годишно.

В изпълнение на *Директива 2002/49/ЕО за оценка и управление на шума в околната среда* тогава са разработени, одобрени и докладвани пред Европейската комисия, шумовите карти на три агломерации с над 250 хил. жители – София, Пловдив и Варна, и на основни пътища с над 6 млн. преминавания годишно, с обща дължина 89,260 км, както и съответно плановете за действие към тези шумови карти.

Съгласно изискванията на директивата, за следващите кръгове, които са на петгодишен период, следва да бъдат разработени стратегически шумови карти и плановете за действие към тях за:

- агломерации с население над 100 хил. жители;
- основни пътища, през които преминават над 3 млн. моторни превозни средства годишно;
- основни железопътни линии с над 30 хил. преминавания на влакови композиции на година;
- основни летища с над 50 хил. движения на година.

За тези следващи етапи на директивата, в обхвата ѝ попадат седем агломерации – София, Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора, Плевен и Русе, основни пътни участъци с различни дължини, но все още липсват основни железопътни участъци, а едва за третия кръг в Република България има основно летище с над 50 хил. самолетодвижения – летище София.

Използваните индикатори за шум в околна среда са измерените еквивалентни нива на шума и съответстващата им гранична стойност за различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях, които са:

Лден - дневно еквивалентно ниво на шума, включващо времето от 7 до 19 ч. (с продължителност 12 часа)

Лвечер – вечерно еквивалентно ниво на шума, включващо времето от 19 до 23 ч.(с продължителност 4 часа)

Лнощ – нощно еквивалентно ниво на шума, включващо времето от 23 до 7 ч. (с продължителност 8 часа)

L24 – денонощно еквивалентно ниво на шума за 24-часов период

(L24се изчислява по формула, в която се отчитат конкретните гранични стойности за дневно, вечерно и нощно ниво на шума за съответните територии и зони).

Гранични стойности на показателите – дневно ниво (L_{ден}), вечерно ниво (L_{вечер})и нощно ниво (L_{нощ}) на шум в околната среда съгласно Приложение № 2 на *Наредба №6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на*

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението
(ДВ. Бр.58/2006 г.)

**Таблица Граничните стойности на нивата на шума в помещения на жилищни и
обществени сгради**

Граничните стойности на нивата на шума в помещения на жилищни и обществени сгради				
№	Предназначение на помещенията	Еквивалентно ниво на шума, dB (A)		
		ден	вечер	нощ
1	2	3	4	5
1.	Стаи в лечебни заведения и санаториуми, операционни и зали.	30	30	30
2.	Жилищни стаи, спални и помещения в детските заведения и общежития, почивни станции, хотелски стаи.	35	35	30
3.	Лекарски кабинети в лечебни заведения и санаториуми, зали за конференции, зрителни зали на театри и кинозали.	40	40	35
4.	Класни стаи и аудитории в учебни заведения за научноизследователска дейност, читални.	40	40	40
5.	Работни помещения в административни сгради.	50	50	50
6.	Кафе-сладкарници, столове, фойета на театри и кинозали, клубове, бръснаро-фризьорски и козметични салони, ресторанти.	55	55	55
7.	Търговски зали на магазини, зали за пътници в гари.	60	60	60

Забележки:

1. При въздействие на тонален или импулсен шум поправката е – 5 dB(A) и се отнася за помещенията от т.1 до т.5 от Таблица 1.
2. Тонален шум е този, при който се чува звук с определена честота (тон).
3. Импулсен е този шум, който се възприема като отделни удари и се състои от един или няколко импулса на звуковата енергия, като продължителността на всеки импулс е по-малка от 1s.

**Таблица Гранични стойности на нивата на шума в различните територии и
устройствени зони и урбанизираните територии и извън тях**

Гранични стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони и урбанизираните територии и извън тях				
№	Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шума, dB (A)		
		ден	вечер	нощ
1	2	3	4	5
1.	Жилищни зони и територии.	55	50	45
2.	Централни градски части.	60	55	50
3.	Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик.	60	55	50
4.	Територии, подложени на въздействието на релсов железопътен и трамваен транспорт.	65	60	55
5.	Територии, подложени на въздействието на	65	65	55

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

	авиационен шум.			
6.	Производствено-складови територии и зони.	70	70	70
7.	Зони за обществен и индивидуален отдих.	45	40	35
8.	Зони за лечебни заведения и санаториуми.	45	35	35
9.	Зони за научноизследователска и учебна дейност.	45	40	35
10.	Тихи зони извън агломерациите.	40	35	35

Забележка:

Граничната стойност на максималното ниво на шума при прелитане на летателно средство над определена територия е 85 dB(A).

Съгласно извършените проучвания в областта, въздействието на нивата на шума се разделят на следните групи:

- шум, чието ниво е над 120 dB(A) се счита, че поврежда слуховите органи;
- шум с ниво 100 – 120 dB(A) за ниските честоти и 80 – 90 dB(A) за средните и високите честоти може да предизвика необратими изменения в органите на слуха и при трайно излагане да доведе до болестно състояние;
- шум с ниво 50 – 80 dB(A) затруднява разбираемостта на говора;
- шум с нива около 50 – 60 dB(A), оказват вредно влияние върху нервната система на човека и смущават неговия труд и почивка.

На местно ниво, Община Малко Търново прилага Наредба №1 за

обществения ред в Община Малко Търново /Приета на заседание на Общински съвет Малко Търново на 10.12.1999 г. Протокол No3, решение No18, допълнена на заседание на общински съвет Малко Търново на 25.02.2000 г. /Протокол No5 / решение No35, с Протокол No8, решение No89, допълнена с решение No178, /Протокол No15/17.05.2001 г. ,Протокол No22 от 15.02.2002 г., решение No269, Протокол No26, решение No326, ПротоколNo34/23.09.2003 г., решение No434. Изменена и допълнена от общински съвет мандат 2003 – 2007 година – Протокол No7/решение No89/Протокол No16 от 03.10.2005 г. решение No230 и No231 Протокол No22/24.02.2006 година, решение No322, изменена с Протокол No24 от 19.05.2006 година , решение No329/, изменена с Протокол No28 от 10.11.2006 година, решение No393 /, изменена с Протокол No7 от 27.03.2008 г. решение No48, изменена с Протокол No12 от 16.10.2008г. решение No132, изменена с Протокол No27 от 28.05.2010г. решение No379, изменена с Протокол No 29 от 30.07.2010г. решение No411, изменена с Протокол No3/22.12.2011г. решение No17/, изменена с Протокол No24 от 28.06.2013г. решение No271/

I.Общи положения

Чл.1 С тази наредба се уреждат редът, условията и специалните изисквания за спазване на обществения ред и обществените отношения на територията на община Малко Търново, с оглед осигуряване на условия за спокойствие, труд и отдих на гражданите и за защита на техните права.

Чл.2 /1/ Наредбата определя задълженията на учрежденията, организациите, дружества, гражданите, живущи и временно пребиваващите и общинската администрация по опазване на обществения ред, органите и правомощията им за констатиране и санкциониране на нарушенията.

/2/Наредбата урежда онези обществени отношения, които не са уредени с друг нормативен акт.

II. ОСИГУРЯВАНЕ НА СПОКОЙСТИЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ

Чл.3 /1/ Забранява се извършването дейности от стопански и битов характер в жилищните сгради и около тях, които предизвикват шум,независимо от произхода му, нарушаващ спокойствието на останалите живущи, в следните часове:

А/ в работни дни от 14.00 до 16.00 и от 23.00 до 07.00 часа

Б/ в почивни и празнични дни и непосредствено преди тези дни, от 13.00 до 16.00 и от

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

24. 00 до 08. 00 часа.

/2/ Временни изключения са допустими при дейности от обществена необходимост, с разрешение на общината, в което се указва и се дават допълнителни указания, препоръки и изисквания.

/3/ Нощни и полунощни заведения могат да се откриват и работят, само с разрешения на общината и съответните инстанции за срок от 1 година, като след изтичането му се взема ново решение. При жалби от граждани, разрешението може да бъде преразгледано и преди да му е изтекъл срока.

ал.4, т.1/ нова приета с протокол No24/ Крайният час на затваряне на заведенията за хранене и развлечения на територията на общината /ресторанти, заведения за бързо обслужване, питейни заведения, кафе- сладкарници и барове/ се определя на 23.00 часа, за нощните заведения /нощни барове, дискотеки и др./ до 04.00 часа. Удължаването на часа навсички други заведения става само с разрешение на кмета на общината, след пусната молба от собственика на заведението.

2. при неспазване на чл.3, ал.4, т.1 на нарушителите се налагат санкции съгласно административни наказателни разпоредби на наредбата.

Чл.4 /1/ Забранява се производствена дейност в сгради с етажна жилищна собственост, която е съпроводена с **шум** или отделяне на прах, пушеци, миризми и облъчвания извън допустимите по стандарт.

/2/ Офиси, кабинети и др. помещения в описаните сгради, използвани за подобни дейности, преустановяват работата си най-късно в 21.00 часа до 07.00 часа.

/3/ Ремонтни работи , почистване с уреди и свирене на музикални инструменти се извършва в периода от 09.00 часа до 14.00 часа и от 16.00 часа до 19.00 часа.

/4/ Забранява се извършването на всякакъв вид дейност, **предизвикващ шум**, както и отделяне на прах, пушек и миризма край жилищни сгради, детски и здравни заведения и места за отдих.

Чл.5 /1/ Разрешения за провеждането на обществени мероприятия на открито на общинска територия се издават от кмета на общината или кметовете на населени места, съгласно Закона за събранията , митингите и манифестациите.

/2/ Уведомяването се извършва писмено, деловодно заверено и най-малко 24 часа преди началото му. При заявяване на повече от едно мероприятие на едно и също място и време, предимство се дава на хронологично първия.

/3/ Разгласата на мероприятията се прави едва след разрешаването им.

/4/ Кметът на общината съвместно с органите на МВР , съдейства за нормалното протичане на мероприятиято, а ако то не е разрешено , издава заповед за прекратяването му.

Община Малко Търново не е обект на високи нива на шум и не подлежи на изискване за изработване на шумова карта.

Основен източник на шум е преминаващия автотранспорт и основно през активния курортен сезон. Автотранспортния шум има два основни източника-двигателя и движението на колелата по пътната настилка.

Еквивалентното ниво на шума се определя от интензивността на движението, като се взема предвид:

-физическия брой на превозните средства за 1 час и коефициенти на скоростта и относителния дял на МПС;

-наклони на пътя;

-повърхността на пътната настилка.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

На територията на общината отсъства промишлена дейност определяща отсъствието на рискови източници на шум. Шумът от производствените дейности е на последно място в региона.

Измерванията на нивата на шум излъчван в околната среда от дейността на промишлени инсталации и съоръжения се осъществяват по утвърдена от МОСВ Методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие. Съгласно ЗЗШОС, обектите трябва да осъществяват дейността си по начин, който да не допуска излъчване на шум в околната среда над граничните стойности, регламентирани в *Наредба №6/26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението* (Обн., ДВ, бр.58/18.07.2006 г.).

До момента няма данни, че при извършените планирани контролни измервания не са констатирани превишения на граничните стойности на нивата на шум по границите на промишлени източници и в местата на въздействие, определени в *Наредба №6 от 26 юни 2006 г.*

Оптимизирането на пътната мрежа ще доведе до промяна в положителна посока в интензивността и структурата в трафика, намаляване на броя на преминаващите МПС и редуциране на шумовото натоварване в крайпътните зони.

Препоръки:

- Липсва обходен път, при което транспортните потоци се провеждат по уличната мрежа на град Малко Търново, което е причина за завишени нива на шума в прилежащите на пътя квартали,запрашаване на атмосферния въздух и натоварване на движението.

- С ОУП на Община Малко Търново се предвижда като следващ етап по реконструкцията на първокласен път I-9 да се изпълни и осъществи и приведе в експлоатация обходният път на града. До момента има изграден участък от обходния маршрут с дължина около 2.5 km, който не е въведен в експлоатация.Като първи етап е необходимо е да се продължи трасето на обходния път с около 800 m до временното включване в трасето на съществуващия път до ГКПП, с което ще се създаде възможност за преминаване на транзитните автомобили без да се навлиза в урбанизираната територия.

- Спешни мерки за подобряване състоянието на пътните настилки по Третокласната пътна мрежа и общинските пътища. Необходимо е всяка година да се предвиждат средства за поддържане и ремонт на участъците от пътищата в лошо състояние.

- Изграждането на местен път от с. Визица до път BGS2281-”Писменово-Фазаново” е приоритет.

II.9.2. Радиационна обстановка и влияние на нейонизиращи лъчения

По данни на ИАОС, Министерството на околната среда и водите, чрез Изпълнителната агенция по околна среда и нейните лаборатории за радиационни измервания във Враца, Монтана, Плевен, Варна, Бургас, Стара Загора и Пловдив, осъществява системни наблюдения за радиационното състояние на околната среда в България по утвърдена мрежа за провеждане на радиологичен мониторинг на околната среда (по компоненти: въздух, води и почви), включваща: пунктове, наблюдавани показатели и периодичност.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Естествените радионуклиди са разделени на три групи: радиоактивни елементи, които образуват семейство; изотопи на химични елементи, които не образуват семейство (^{40}K и други) и космогенни радионуклиди, които се образуват при процесите на взаимодействие на космичното лъчение с земната атмосфера и отделните компоненти на земната кора (^7Be и други). Радиоактивните семейства са: уран радиоево с родоначалник ^{238}U , ториево с родоначалник ^{232}Th и актиниево с родоначален изотоп ^{235}U .

Поради своите специфични физико-химични свойства те имат конкретно присъствие в състава на отделните компоненти на околната среда: литосферата и педосферата (скали, почви), хидросферата (подземни, речни, езерни и морски води), атмосферния въздух, флората и фауната. Тяхната йонизираща радиация, заедно с вторичното космично лъчение образуват естествения радиационен гама-фон, на който неизбежно са подложени на въздействие всички живи организми.

Някои човешки дейности създават изкуствени радионуклиди, които замърсяват екосферата и създават така наречения антропогенен или техногенен радиационен фон. Към тях се отнасят газоаерозолните изхвърляния от обектите на атомната енергетика. При топлоенергетиката и миннодобивната дейност, главно при уранодобива, се получават замърсявания от отпадъчните води, отбитата скална маса, сгурията и пепелината.

Показателите, по които се извършват непрекъснати и периодични наблюдения са:

- Радиационен гама-фон – мощност на еквивалентната доза [$\mu\text{Sv/h}$]
- Специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в почви, седименти, скален материал и отпадни продукти [Bq/kg]
- Обща бета-активност и тритий на води [Bq/l]
- Съдържание на естествен уран и ^{226}Ra в повърхностни, подземни и отпадъчни води, съответно в [mg/l] и [Bq/l]
- Обемна специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в аерозолни проби [Bq.m^{-3}].

Националната система за радиологичен мониторинг на околната среда цели наблюдаване във времето на стойностите на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда – атмосферен въздух, води, почви, наличие на трансграничен пренос и се осъществява по два начина: чрез автоматизирана система за on-line наблюдение и чрез лабораторно-аналитична система за off-line наблюдение.

При регистриране на завишени стойности на радиологичните параметри се извършват допълнителни измервания, като се променя установената в програмата периодичност на наблюдение и се уведомява Агенцията за ядрено регулиране и обществеността.

Данни за осреднените стойности на Мощността на амбиентната еквивалентна доза за гама-фона за 2021 г., предоставени от Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) -Национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама фон и атмосферна радиоактивност:

Мониторингова станция	Средни годишни стойности за 2021 г. [$\mu\text{Sv.h}^{-1}$]
Нос Емине	0,106
Гр.Ахтопол	0,109

Доклад РИОСВ-Бургас

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Конкретни данни за 2022г.от гама-спектрометрични анализи на извадки от необработваеми почви отпунктовете на НСМОС, опробвани и анализирани в РЛ-Бургас (принадлежащи към територията на РИОСВ – Бургас)

В долната таблица са представени в интервал (от – до) обобщените резултати за специфична обемна активност на естествени гама-емитиращи радионуклиди, както и на техногения Цезий- Cs 137 в Бекерели/кг (Bq.kg-3) и стойности на естествения гама-фон (МЕД)в микроСиверти/час (μ Sv.h-1) за необработваеми почви.:

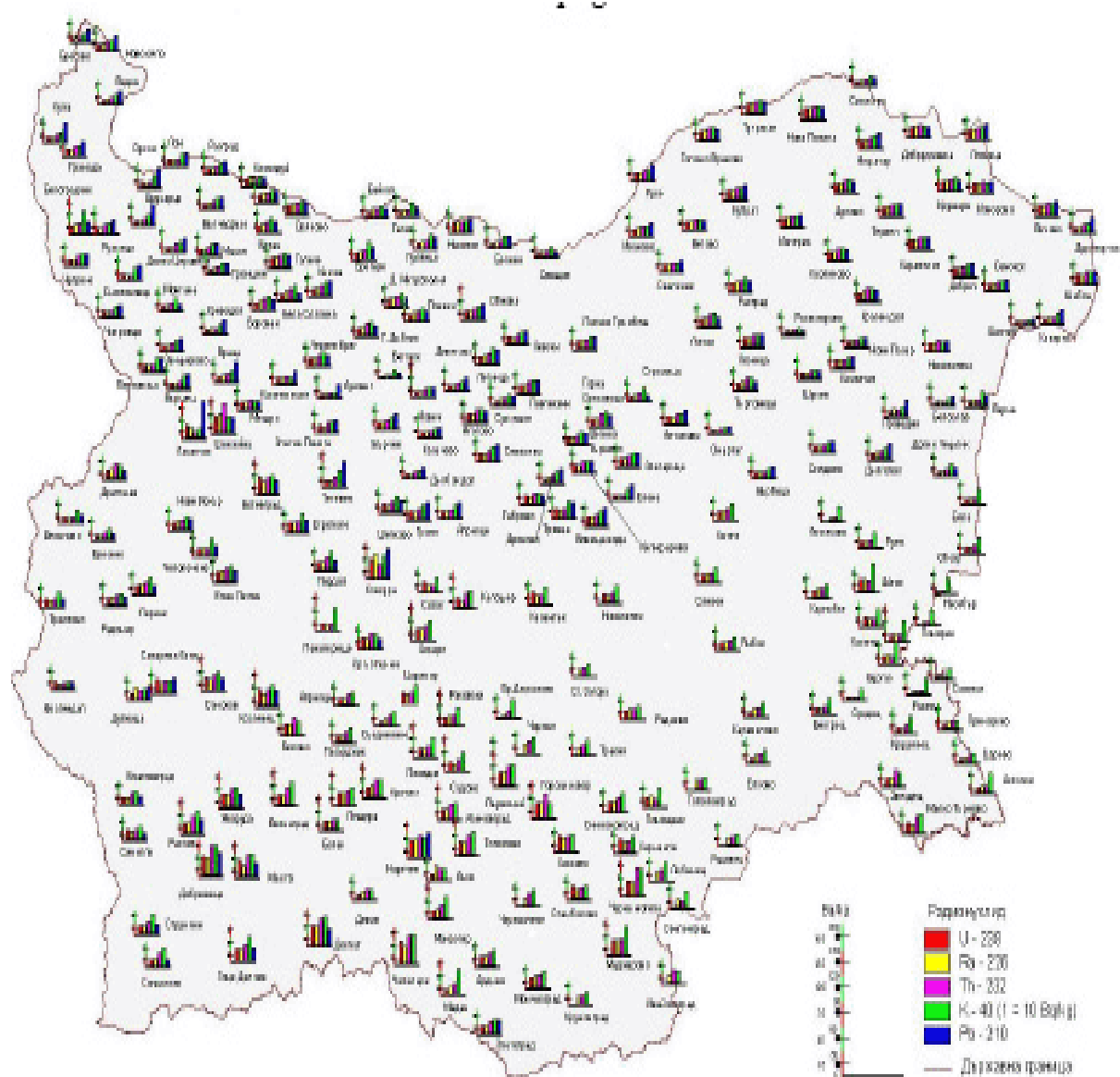
238U от – до (Bq/kg)	226Ra от – до (Bq/kg)	232Th от – до (Bq/kg)	40K от – до (Bq/kg)	210Pb от – до (Bq/kg)	137Cs от – до (Bq/kg)	MED от – до (μ Sv/h)
10 (Несебър) ÷ 62 (Атия)	11 (Несебър) ÷ 88 (Атия)	11 (Несебър) ÷ 68 (Звездец)	380 (Царево) ÷ 998 (Бс вход от Сл. бряг)	23-27 (Обзор, Медвен) ÷ 122 (Русокастро), 137 (Дъскотна), 248 (Визица)	0,85-(Обзор), 1- 2 (Граматиново, Люляково, Дъскотна) ÷ 47,3 (Ямбол вход от Елхово)	0,09 ÷ 0,15

Доклад РИОСВ-Бургас

Обобщени изводи за радиационното състояние на околната среда

В обобщение, радиологичният мониторинг на РЛ Бургас на проби от атмосферен въздух, необработваеми почви, повърхностни води и скален материал през 2021 г. не отчита съществениотклонение от фоновите стойности на анализираниите показатели в опробваните пунктове.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**



Изт. ИАОС

Карта Обща бета-активност на повърхностни води, Вq/l



**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

II. 10. Устройство на зелените територии на на Община Малко Търново

Според чл.61 на Закона за устройство на територията:

(1) В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиха на населението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г.) Основа на зелената система са озеленените площи, за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от национално или общинско значение - паркове, градини, улично озеленяване.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г.) Допълващи зелената система са озеленените площи за ограничено обществено ползване в имотите за жилищни, вилни, обществени, производствени, курортни и спортни сгради и комплекси, както и озеленените площи с друго специфично предназначение - гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, зоопаркове, защитни насаждения.

(4) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) Озеленените площи по ал. 2 и площите със специфично предназначение по ал. 3 - собственост на държавата и общините, са публична собственост.

Основа на зелената система са озеленените площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от национално или общинско значение - паркове, градини, улично озеленяване.

Нормативите за площта на обществените озеленени площи за широко и специфично ползване в градовете в зависимост от тяхната големина са, както следва:

1. за големи градове - 20 кв.м/жител;
2. за средни градове - 18 кв.м/жител;
3. за малки градове - 12 кв.м/жител;
4. за много малки градове - 8 кв.м/жител;
5. за всички села - 4 кв.м/жител.

За много големи градове с над 200 хил. жители необходимата площ се определя с общия устройствен план.

Площта на терена за гробища за населените места се определя при спазване на следните нормативи:

1. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2005 г.) за големи градове - 2,70 кв.м/жител;
2. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2005 г.) за средни градове - 2,25 кв.м/жител;
3. за малки градове - 2,05 кв.м/жител;
4. за много малки градове - 1,30 кв.м/жител;
5. за много големи села - 1,30 кв.м/жител;
6. за големи села - 1,40 кв.м/жител;
7. за средни села - 2,90 кв.м/жител;
8. за малки села - 4,00 кв.м/жител;
9. за много малки села - 4,00 кв.м/жител.

За много големи градове с над 200 хил. жители необходимата площ се определя с общия устройствен план.

Община Малко Търново има изготвен и приет Общ устройствен план, който предвижда териториите за озеленяване, спорт и складови дейности да се увеличат до 3%. Зони за озеленяване и атракции - включваща Озеленяване, паркове и градини да достигне 1,0 ха, а за Спорт и атракции 38,33 ха.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Община Малко Търново работи за създаване на нови площи за чиста озеленена околна среда. Затова тя е предприела и входирала за финансиране на проекти по „Чиста околна среда“ 2022г., три броя проекти:

- Проект „Екологичен кът за занимания, игри и забавления /3 528,10лв. за ДГ“ Юрий Гагарин“, гр. Малко Търново ЧОС2022-192/22.02.2022;
- Проект “Благоустройство и озеленяване на зона за отдих в с.Звездец, община Малко Търново/750,80лв. КметствоЗвездец, Общ. Малко Търново ЧОС2022-790/22.02.2022, 04-00-40/ 22.02.2022;
- Проект “Благоустройство и озеленяване на зона за отдих в с.Евренозово, община Малко Търново/13 140лв. Кметство Евренозово, Общ. Малко Търново ЧОС2022-790/22.02.2022 04-00-40/22.02.2022;
- Проект “Благоустройство и озеленяване на зона за отдих в с.Заберново, община Малко Търново/13 168лв. Кметство Заберново, Общ. Малко Търново ЧОС2022-790/22.02.2022 04-00-40/22.02.2022;

Урегулираните имоти за жилищно застрояване в жилищните територии се устройват и застрояват по нормативи, установени с подробните устройствени планове и съобразени с благоустрояването на всеки поземлен имот, като задължително проектантът предвижда озеленяване, като с оглед санитарно-хигиенните условия и изискванията за огряване от слънцето се препоръчват следните най-малки разстояния на декоративните и овощните насаждения до границите на съседните имоти:

1. за ниски дървета (с височина до 2,5 м) - на 1,0 м от границата;
 2. за средно високи дървета (с височина до 5,0 м) - на 1,5 м от границата;
 3. за високи дървета (с височина над 5,0 м) - на 3,0 м от границата.
- (3) На вътрешна регулационна линия към съседни имоти се препоръчват живи огради с височина до 1,20 м

Действието на забраната за промяна на предназначението на озеленените площи за строителство се регулира с чл. 62а, ал.1 на ЗУТ:

Чл. 62а. (Нов - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г.) (1) Не може да се променя предназначението на съществуващите озеленени площи или на части от тях в урбанизираните територии, реализирани съгласно предвижданията на устройствените планове.

(2) Не може да се променя предназначението на територии и поземлени имоти, предвидени в общите или в подробните устройствени планове на урбанизираните територии за озеленени площи, които не са реализирани, освен на части от тях за изграждане на елементи на техническата инфраструктура или на специални обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната.

Забраната за промяна на предназначението по чл. 62а, ал.1 ЗУТ се отнася за:

- озеленени площи в границите на урбанизираните територии (т.е. за териториите на населените места и селищните образувания);
- „съществуващи“ към датата на влизане в сила на разпоредбата.
- реализирани в съответствие с предвижданията на общ или подробен устройствен план.

Задължения на Кмета на Общината:

Съгласно ЗУТ-Чл. 63. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) Кметът на общината организира съставянето и актуализирането на публичен регистър на озеленените площи, на дълготрайните декоративни дървета и на дърветата с историческо значение в общината. Достъпът до информацията, вписана в регистъра, се осъществява при условията и по реда на Закона за достъп до обществена информация.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

(2) Дълготрайни декоративни дървета и дървета с историческо значение могат да се отсичат или изкореняват само по изключение след писмено разрешение от кмета на общината, издадено въз основа на санитарна експертиза за състоянието на дървото.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г.) Вековни или забележителни дървета се обявяват за защитени и се вписват в регистъра по чл. 113, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие. Обявените за защитени дървета се вписват и в регистъра по ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., доп. - ДВ, бр. 17 от 2009 г.) Проектите за подробни устройствени планове с изключение на проектите за парцеларни планове за обектите на техническата инфраструктура извън границите на урбанизираните територии задължително се придружават от справка за картотекираната растителност и геодезическо заснемане, заверени от общинските органи по озеленяване.

(5) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г.) В 5-годишен срок от завършване и приемане на строителството общинските органи по озеленяване извършват проверки по изпълнението на задълженията на собствениците (възложителите), свързани с озеленяване и компенсаторно залесяване.

Задължението на кмета на общината е да впише озеленените площи за широко обществено ползване в кварталите за комплексно застрояване в публичния регистър по чл. 63, ал. 1 ЗУТ възниква след приключването на процедурите по одобряване и влизане в сила на подробните устройствени планове и на отчуждителните производства.

II.11. Управленски човешки ресурси

Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление.

- Основни отговорности

Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на:

- общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация;
- устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея;
- образованието;
- здравеопазването;
- културата;
- благоустрояването и комуналните дейности;
- социалните услуги;
- **опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси;**
- поддържането и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници;
- развитието на спорта, отдиха и туризма.

Програмата за опазване на околната среда в Община Малко Търново 2021-2028 г. цели постигане на целите и съответствието с актуалните законови изисквания в областта на околната среда за програмния период.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Община Малко Търново има необходимия капацитет да създаде организация и осъществи мероприятията и мерките, които да доведат до положителни резултати.

Изпълнението на Програмата изисква:

-Общински съвет Малко Търново да осигурява във времето необходимите нормативни документи на местно ниво, отговарящи на изискванията на националното и регионалното законодателство;

-Кметът на община Малко Търново чрез общинската администрация да осигурява във времето изпълнение на задълженията, вменени от Закона за опазване на околната среда, Закона за управление на отпадъците, Закона за управление чистотата на атмосферния въздух, Закон за водите, Закона за биологичното разнообразие, Закона за защитените територии, Закон за лечебните растения, Закон за почвите, Закон за земеделските земи, Закон за защита от шума в околната среда;

-Контрол и отчет по изпълнението – Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът се представя за информация в РИОСВ.

-Община Малко Търново следи непрекъснато актуализацията на нормативните документи и при необходимост периодично да извършва актуализация на програмата.

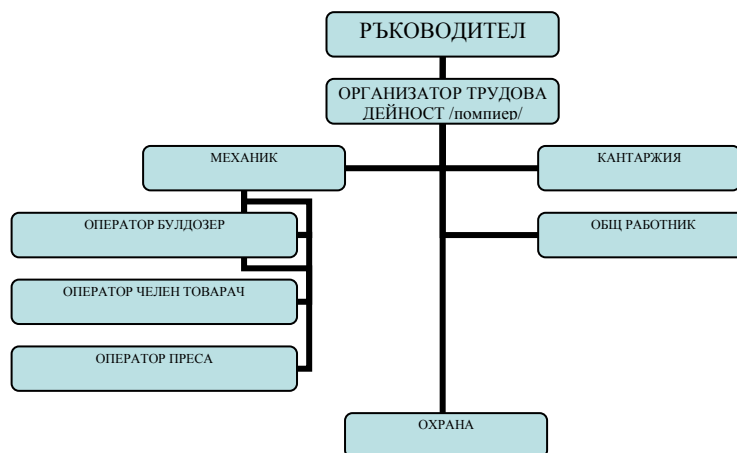
-Община Малко Търново организира ежегодно изготвяне на годишни отчети за изпълнение на програмата пред Общинския съвет.

-Община Малко Търново информира с доклад ежегодно РИОСВ гр. Бургас и обществеността за изпълнение на програмата.

Програмата е отворена система, която се допълва, променя, актуализира във връзка с настъпила промяна в нормативна база или поради други причини чрез мотивирано предложение до Общински съвет Малко Търново, който е приел на свое заседание първи вариант на програмата.

Програмата за периода на действие 2021-2028г.при необходимост може да се актуализира на всеки три години.

Организационна структура, отнасяща се до управлението на околната среда на територията на РДННО



II.12. Икономически инструменти

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика включват стимули за ефективно използване на ресурсите, за подпомагане екологосъобразни дейности и практики и за ограничаване използването на производствени средства и технологии с вредно въздействие върху околната среда.

Основните принципи на които се базират икономическите инструменти за опазване на околната среда, са:

- **Предотвратяване и превантивност:** предотвратяването на замърсявания и превантивните мерки за недопускане на увреждане на околната среда са свързани с по-ниски разходи за обществото в сравнение с мерките по почистване и възстановяване на околната среда;
- **„Потребителят плаща“** – всеки, който употребява природни ресурси, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им;
- **„Замърсителят плаща“** и **„Разширена отговорност на производителя“** – всеки, който образува или допринася за образуването на отпадъци или замърсяване на околната среда, трябва да покрие пълните разходи за третиране на отпадъците по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.

Съществуващите икономически инструменти, залегнали в законодателството и осигуряващи приходи за общинския бюджет, които впоследствие могат да се използват за финансиране на дейности по опазване на околната среда, са посочени в таблицата по-долу:

Таблица Икономически инструменти

Нормативен документ	Икономически инструмент	Приходи/разходи на общинския бюджет, основание
Закон за опазване на околната среда (ЗООС)	Налагане на санкции за увреждане или замърсяване на околната среда над допустими	Чл.65. (1) Осемдесет на сто от санкциите за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми по чл. 69 постъпват по бюджета на общината, на чиято територия се намира санкционираният субект. (2) Приходите от глоби и санкции по закона, налагани от кметовете на общини, постъпват по бюджета на съответната община. (3) (Нова - ДВ, бр. 1 от 2019 г., в сила от 03.01.2019 г.) Осемдесет на сто от имуществените санкции за административни нарушения по чл. 164, ал. 1 за

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

	те норми	неизпълнение на условия в комплексно разрешително, свързани със замърсяване на атмосферния въздух, постъпват по бюджета на общината, на чиято територия се намира инсталацията. (4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 1 от 2019 г., в сила от 03.01.2019 г.) Приходите по ал. 1, 2 и 3, както и приходите от глоби за нарушаване на наредбите, приемани от общинските съвети във връзка с опазването на околната среда, се изразходват за екологични проекти и дейности по приоритети, определени в общинските програми за околна среда. (5) (Нова - ДВ, бр. 1 от 2019 г., в сила от 03.01.2019 г.) Дължимите суми по наложените имуществени санкции по ал. 3 се превеждат по сметката на съответната РИОСВ, на чиято територия е разположена инсталацията. (6) (Нова - ДВ, бр. 1 от 2019 г., в сила от 03.01.2019 г.) В края на всеки календарен месец РИОСВ разпределя постъпленията от санкциите по ал. 3 от предходния месец и превежда постъпленията по сметка на общинските бюджети. (7) (Нова - ДВ, бр. 1 от 2019 г., в сила от 03.01.2019 г.) Постъпленията по ал. 6 се изразходват единствено за финансиране на мерки за намаляване на емисиите на фини прахови частици и подобряване на качеството на атмосферния въздух. Чл. 74. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинските програми за опазване на околната среда.
Закон за управление на отпадъците (ЗУО)	Обезпечени по чл. 60, натрупаните средства са за финансиране за закриване на клетки и следексплоатационни грижи на площадката на депото. Отчислените по чл. 64 за	Чл. 60. (1) (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) За извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране всеки собственик на депо предоставя обезпечение, покриващо бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото. За осигуряване на обезпечението е отговорен и всеки ползвател на депото, като ежесечно превежда на собственика на депото дължимите средства за осигуряване на обезпечението на база на количествата отпадъци, които е депонирал. (2) Обезпечението по ал. 1 може да бъде под формата на: 1. месечни отчисления в банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото, или 2. месечни отчисления в банкова сметка със специално предназначение, блокирана за периода до приключване и приемане на мерките по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, с изключение на случаите, когато е разрешено тяхното ползване по реда на чл. 62, или 3. банкова гаранция в полза на съответната РИОСВ, на чиято територия се намира депото. (3) Когато собственик на депото е община или бюджетно

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

	намаляване депонираните отпадъци . Натрупаните общински средства се използват от Обезпечението и отчисленията са компонент на такса битови отпадъци, съгласно чл. 66 ал. Т.3 от Закона за местните данъци и общините за финансиране съоръжения за рециклиране и оползотворяване на отпадъците	предприятие, обезпечението по ал. 1 е под формата на месечни отчисления по ал. 2, т. 1 или 2. (4) Отчисленията по ал. 2, т. 1 и 2 се определят в левове за един тон депониран отпадък. (5) Размерът на отчисленията за един тон депониран отпадък се актуализира на всеки три години. (6) (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) Дължимите суми за невнесени отчисления по ал. 2, т. 1 или 2 се определят с акт за установяване на публично държавно вземане, издаден по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от директора на РИОСВ, на чиято територия се намира депото. Актът се съставя въз основа на документи, определени с наредбата по чл. 43, ал. 2. Актът се съставя на ползвателя на депото, който не е превел на неговия собственик дължимите средства за осигуряване на обезпечението. Когато обезпечението не е внесено от собственика, но ползвателят е превел дължимите средства за осигуряване на обезпечението, актът се съставя на собственика на депото. (7) Невнесените отчисления по ал. 2, т. 1 или 2 след влизане в сила на акта за установяване на публично държавно вземане по ал. 6 се събират принудително заедно с лихвите и разноските от НАП по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. (8) Събраните суми от НАП постъпват по сметката, посочена в отправеното искане за събирането им. (9) Редът и начинът за определяне размера и предоставянето на обезпеченията, разходването на средствата от отчисленията и случаите, в които РИОСВ има право да иска усвояване на банковата гаранция, се определят с наредбата по чл. 43, ал. 2. (10) С наредбата по чл. 43, ал. 2 се определя и минималният размер на обезпеченията за закриване и следексплоатационни грижи на депата за отпадъци. Чл. 61. (1) Банковата сметка по чл. 60, ал. 2, т. 2 се открива от собственика на депото в избрана от него търговска банка по чл. 2, ал. 5 от Закона за кредитните институции, лицензирана да извършва гаранционни сделки, набраните средства, по която могат да се разходват само с разрешение на съответната РИОСВ, на чиято територия се намира депото. Ежемесечно собственикът на депото представя на директора на РИОСВ извлечение от сметката, което е заверено от обслужващата банка. (2) Обезпеченията по чл. 60, ал. 2 не подлежат на принудително изпълнение. (3) Банковата гаранция по чл. 60, ал. 2, т. 3 е безусловна и неотменяема и се предоставя за едногодишен период, като остава валидна до приключване и приемане на мерките по
--	--	---

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

		закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото. (4) Банката гарант се задължава неотменно, безусловно и при отправено първо писмено поискване от директора на РИОСВ да преведе сумата по банковата гаранция в полза на и по сметка на РИОСВ. (5) Размерът на банковата гаранция по чл. 60, ал. 2, т. 3 не може да бъде по-малък от сумата на отчисленията по чл. 60, ал. 2, т. 1 или 2, изчислени на годишна база и дължими кумулативно за периода на действие на гаранцията. (6) До приключване и приемане на мерките по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото банковата гаранция периодично се продължава или подновява минимум един месец преди изтичане периода на действието и по ал. 3, като по време на експлоатацията на депото размерът на обезпечението на подновената банкова гаранция се определя в съответствие с ал. 5. (7) В случай че банковата гаранция не бъде продължена или подновена в срока по ал. 6, тя се усвоява от директора на РИОСВ, който издава заповед за преустановяване експлоатацията на депото до предоставяне от собственика на депото на обезпечение по чл. 60, ал. 1. (8) Банковата гаранция по чл. 60, ал. 2, т. 3 се усвоява от директора на РИОСВ в случай на установено неизпълнение на дейностите по закриване на депото, в резултат на което е настъпило забавяне с повече от две години на изпълнението на плана за закриване. (9) След приключване и приемане на мерките по закриване и рекултивация на депото размерът на банковата гаранция се намалява до размера на разходите за следексплоатационни грижи на площадката с писмено съгласие на директора на РИОСВ.
Закон за лечебни растения (ЗЛР)	Такси за ползване на лечебни растения от земи, гори и територии общинска собственост Финансиране на дейности по поддържане и	Чл. 24. (1) Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - държавна собственост, се определят с тарифа, одобрена от Министерския съвет. (2) Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от съответните общински съвети в размер не по-голям от размера на таксите по ал. 1. Чл. 25. (1) Таксите по чл. 23, ал. 1 постъпват във: 1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г., в сила от 05.04.2011 г.) полза на съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство, когато ползването е от находища, намиращи се в горски територии - държавна собственост, както и в такива, предоставени им за управление въз основа на договор; 2. (изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

	възстановяване на лечебни растения	предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда, когато ползването е от находища на територията на националните паркове; 3. (изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г., в сила от 05.04.2011 г.) бюджета на съответната община, когато ползването е от находища, намиращи се в горски територии - общинска собственост, в земи, води и водни обекти в поземления фонд или в населените места - общинска собственост; 4. държавния бюджет, когато ползването е от находища, намиращи се в земеделски земи, води и водни обекти - държавна собственост, в границите на населените места и в поземления фонд. (2) Таксите по чл. 23, ал. 1 се изразходват за: 1. плановите документи по чл. 50; 2. дейности по поддържането и възстановяването на лечебни растения и техните находища; 3. научни изследвания и наблюдение на лечебните растения; 4. (изм. - ДВ, бр. 23 от 2002 г.) изграждане и поддържане на специализираните карта, регистър и информационна система за лечебните растения; 5. култивиране и преработка на лечебните растения; 6. обучение, издаване на образователни материали, провеждане на конференции по лечебни растения; 7. други дейности, свързани с управлението и контрола по този закон.
Общински и наредби	Глоби за нарушаване на изискванията на наредбите – , чистота и др	Прилагане на Наредба за условията и реда за съставяне на тригодишна бюджетна прогноза за местните дейности и за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на бюджета на Община Малко Търново; Наредба за реда за получаване и управление на дарения от община Малко Търново

II.13. Финансови инструменти

Съгласно чл. 84, ал. 6 ЗПФ кметът на община Малко Търново ежегодно представя проекта на бюджет за публично обсъждане от местната общност, като оповестява датата на обсъждането най- малко 7 дни предварително. Публичното обсъждане се провежда по ред, определен от общинския съвет. За постъпилите предложения се съставя протокол, който се внася в общинския съвет заедно с окончателния проект на бюджета. По начало, прилаганите от общините правила предвиждат освен провеждането на публично обсъждане с определен график (дата, час и място) по населени места и общо за общината, и други форми на комуникация - изпращане на предложения до нарочна електронна поща, комуникация в социалните мрежи, подаване на предложения в деловодството на общината и/или в

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

специални кутии за предложения. Изброените подходи не са изчерпателни и се определят от съответната специфика на местната общност, традициите и възможностите на отделните общини.

На сайта на общината на основание чл. 13, ал. 2 от Закона за публичните финанси е внасен в Общински съвет Малко Търново проекта на бюджета на Община Малко Търново за 2022 година. Проектът е разработен при спазване на Закона за държавния бюджет на Р. България за 2022г., и Наредба за условията и реда за съставяне на бюджетната прогноза за местните дейности за следващите три години и за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на общинския бюджет на Община Малко Търново, приета с Решение No 623 от 29.01.2014 г. от Общински съвет Малко Търново. Разчетите за делегираните от държавата дейности са изготвени на основание РМС 50 от 03.02.2022г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2021 г.

Уведомено е населението, че в изпълнение на чл. 84 ал. 6 от Закона за публичните финанси беше проведено публично обсъждане на проекта на бюджет за 2022 година. Въз основа на гореилюженото и на основание чл. 52 ал. 1 и чл. 21 ал. 1, т. 6, във връзка с чл. 27, ал. 4 и ал. 5 от ЗМСМА, чл. 94, ал. 2 и ал. 3 и чл. 39 от Закона за публичните финанси, във връзка с разпоредбите на ЗДБРБ за 2022г., Ви представям за проект за бюджета на община Малко Търново за 2022, чиито основните параметри залегнали в него са следните:

ПО ПРИХОДНАТА ЧАСТ:

В частта за държавните приходи е посочен размерът на общата субсидия за делегираните от държавата дейности, приета с чл. 51 от ЗДБРБ за 2022год. Тук е посочена и частта /размерът / на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи, които са предвидени за финансиране на обекти в делегираните от държавата дейности.

Разпределението по тримесечия на общата субсидия за делегираните от държавата дейности е извършено в съответствие с чл. 54, ал. 1 от ЗДБРБ за 2021 год. в съотношение 30:25:20:25 през тримесечията.

Целевата субсидия за капиталови разходи /без средствата за изграждане и основен ремонт на общински пътища/ е извършено в съответствие с чл. 54, ал. 2 от ЗДБРБ за 2021 год, като се предоставя на общините ежесечно до 5-о число на текущия месец на равни части за периода от април до декември.

Общата изравнителна субсидия по чл. 54, ал. 3 се предоставя на общините до 20 януари в размер 50%, като останалата сума от субсидията се предоставя на общините ежесечно до 5-о число на текущия месец на равни части за периода от април до декември.

В приходната част на делегираните от държавата дейности е посочена и частта от преходния остатък към 31.12.2021 год., който ще се ползва за финансиране на тези дейности, при спазване на условието в разпоредби на ЗДБРБ за 2022год.

В частта със собствените приходи основно са данъчни и неданъчни, като следва да се отбележи, че и през 2022г. Община Малко Търново не е правила промени в данъчното облагане по ЗМДТ.

ПО РАЗХОДНА ЧАСТ:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Делегираните от държавата дейности са финансирани съгласно натуралните и стойностни показатели, определени в РМС 50 от 03.02.2022г. на Министерския съвет за разделение на дейностите, финансирани чрез общинските бюджети на местни и делегирани от държавата и за определяне на стандарти за финансиране на делегираните от държавата дейности през 2022год. Стандартите за 2022г. са завишени в минимални размери.

Средствата от преходния остатък от 2021год. за финансиране на делегираните от държавата дейности са планирани и разпределени в същите функции и дейности по бюджета за 2022год.

Годишният размер на целевата субсидия за капиталови разходи се предоставя до 5-о число на текущия месец, въз основа на заявки на общините, при условията и реда, определени от министъра на финансите по чл. 53 от ЗДБРБ

Средствата за зимно поддържане и снегочистване по чл. 54 ал. 4 се предоставят на общините до 20 януари в размер 75%, а останалата сума от субсидията се предоставя на общините ежемесечно до 5-о число на текущия месец на равни части за периода от септември до декември.

На база на натуралните показатели се формира държавния трансфер /обща субсидия/ за финансиране на делегираните държавни дейности общо и по функции.

Функция „Общи държавни служби”

Средствата за финансиране на общинската администрация са определени на база единни стандарти за изчисляване на средствата за заплати по групи общини за минимално кадрово осигуряване .

Функция „Отбрана и сигурност” е със минимално завишени стойности спрямо 2018 год. във връзка с промяна на минималната работна заплата за страната.

Завишени са с размерите на единни разходни стандарти **Делегирани от държавата дейности за функция „Социално осигуряване и грижи”**. Определените средства по единни стандарти за съответната дейност осигуряват разходите за заплати, други възнаграждения и плащания за персонала, осигурителни вноски от работодатели и издръжка за специализираните институции за предоставяне на социални услуги , а това са: „Дом за пълнолетни лица с психични разстройства” /ДПЛПР/ с. Заберново и „Дневен център за пълнолетни лица с увреждания” /ДЦПЛУ/ - гр.М.Търново, „Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция“ /ЦНСТПЛД/ и Център за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/.

В дейност **„Домашен социален патронаж”, „Клубове на пенсионера, инвалида и др.”, „Програми за временна заетост”** се отразяват разходите за тези дейности и разходите за издръжка по програмата.

Във **функция „Образование”** през 2022 год. стойностите са завишени. Средствата за осигуряване на целодневната организация на учебния процес и средствата за защитеното ни училище са повишени съобразно повишаване на единния разходен стандарт. Споделена отговорност за тази функция остават целодневните детски градини. Средствата за безплатен превоз на учениците до 16-годишна възраст, включително разходите за ученическите микробуси - за заплати, други възнаграждения и плащания на персонала, осигурителните вноски на шофьорите на училищните

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

автобуси, разходи за горива, винетки, застраховки и др. се финансират с целеви средства от централния бюджет.

Във Функция **”Здравеопазване”** са запазени разходните за медицинско обслужване в здравите кабинети в детските градини и училището, както и две бройки здравни медиатори финансирани от държавата.

Във Функция **”Почивно дело, култура, религиозни дейности”** Делегирани от държавата дейности Дейност **”Читалища”** - Единните разходни стандарти в „Култура” за читалища и библиотеки с регионален характер за 2022г. е с завишение спрямо от 2021 год. Субсидираната численост, съгласно който показател се определя годишния размер на средствата за финансиране на 3 бр. читалища в общината е отново 9 бр.

Също така продължава държавното финансиране, в комбинация с дофинансиране и като местна дейност на ИМ „Проф. д-р Ал. Фол“, за който се определя годишния размер на средствата за финансиране на 3 бр., както и **сума за поддръжка на площи и пространства.**

Като Местни дейности в тази функция се планират и отчитат средства за финансиране на дейността на Радиотранслационен възел и други дейности на културата за изпълнение на културната програма на общината.

В дейност **”Обредни домове и зали”** се планират и отчитат средства та предвидени с решение на общинския съвет за подпомагане разходите за погребения.

Функция ”Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда” Тук се отчитат разходите свързани с изграждането, ремонта и поддържането на уличната мрежа, включително и на прилежащите и тротоари и площадни пространства. Тук се планират и отчитат разходите по **Чистота, Озеленяване, Осветление на улици и площи, водоснабдяване и канализация.** Това е функцията с най голям относителен дял заради размера на капиталови разходи.

Функция”Икономически дейности и услуги”
Средствата от целевата субсидия за капиталови разходи, предназначени за изграждане и основен ремонт на общински пътища се отчитат в дейност **”Служби и дейности по поддържане, ремонт и изграждане на пътища”**. Има завишение в размер на 189 хил.лв. на субсидията от 2021г. за основен ремонт на общинската пътна мрежа е недостатъчно за извършване на ремонтните дейности на общинската пътна мрежа. В тази функция също така се отчитат и разходите за дейности по туризма и други дейности на икономиката.

Към 31.12.2021г. Община Малко Търново няма текущи задължения и просрочие по задължения и плащания.Като вземете предвид посочените основни акценти по приходите и разходите на бюджета на Община Малко Търново за 2022г., считаме, че същия може да бъде определен като балансиран

II.14. Демографски показатели

СОЦИАЛНО-ДЕМОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България(2021-2022г.) е оснавен документ, който формулира

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

приоритетните направления и задачи в областта на демографската политика, насочени към забавяне темповете на намаляване на броя на населението с тенденция за стабилизирането му в дългосрочен план и осигуряване на високо качество на човешкия капитал, включващ хората с тяхното здравословно състояние, образованост квалификация, способности и умения.

Балансираното демографско развитие на населението в страната ни е национален и социален приоритет от огромно значение, изискващ максимална концентрация на усилията и провеждане на активна, целенасочена и последователна правителствена политика, както и обединение и координиране на действията на органите на властта, институциите и структурите на гражданското общество на централно, регионално и местно ниво.

Стратегията отчита, че днешното демографско състояние на българското население е резултат от продължително действие на множество фактори и влияния. Една част от тях са свързани с общи тенденции в демографското развитие на европейските страни, други – със специфичните особености на историческото, икономическото и културно развитие на Република България. Влияние върху демографското развитие на населението оказват общите за развитите страни демографски процеси – намалена брачност и раждаемост, засилена урбанизация, както и специфичните за развиващи се страни и страни в преход, по-високи нива на смъртност и интензивна външна миграция. В резултат на тези процеси България изпадна в сериозна демографска криза. Спирането на нарастването на броя на населението и процесът на неговото числено намаляване, започва още преди 1989 г. По данни на преброяването от 2011 към 1.02.2011 г. населението на България е 7 364 570 души. В периода между двете преброявания 2001 - 2011 г. населението на страната намалява с 564 331 души при средногодишен темп на намаление 0.7%.

Демографската ситуация в България - 2021 г.

Анализът на МТСГ в годишен доклада показва, че през 2021 г. текущата демографска ситуация в България се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението, ниски нива на раждаемост (с коефициент 8.5‰ – при средна стойност за Европейския съюз от 9.1‰) и високи нива на обща смъртност (с коефициент 21.7‰, който е най-високия в ЕС – спрямо предходната година броят на умрелите се увеличава с 24 260, или с 19.4%. Като положителни тенденции през 2021 г. могат да бъдат отбелязани повишаването на тоталния коефициент на плодовитост с 0.02 спрямо 2020г., който е близък до средния за страните-членки на Европейския съюз, намаляването на преждевременната смъртност², увеличаването на броя на браковете, положителен механичен прираст на населението, подобряването на жизнения стандарт и качеството на живот на населението.

Брой и динамика на населението на община Малко Търново

Териториалните диспропорции характерни за община Малко Търново могат да бъдат идентифицирани чрез показателя *гъстота на населението*, а то е до 4,5 души /km². Средният брой лица, изчислени за общината към 31.12.2018 г. е 3 208 души, като относителният дял на населението под 15 години в община Малко Търново е 12,0 %. В общински аспект за региона област Бургас делът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в община Малко Търново и той е 34,2 %.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

През 2018 г. коефициентът на естествен прираст е 3 пъти по-неблагоприятен от средния за страната и за община Малко Търново той е -23,4 %.

Към 31.12.2021 год. населението на община Малко Търново е 2 993 души.

Около 63% от населението на община Малко Търново е съсредоточено в общинския център (1 890 души), а около 37% живеят в селата (1 103 души).

От 2011 до 2021 г., населението в Община Малко Търново е намаляло с 685 души, което представлява 5,8%.

Малко Търново 2 993 1 472 1 521 1 890 943 947 1 103 529 574

Таблица: Население в Община Малко Търново(брой):

Населени места	Преброяване към		Текуща статистика					
	2001	2011	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Общо	4551	3793	3840	3765	3699	3621	3586	3460
гр. Малко Търново	2946	2447	2437	2376	2319	2239	2227	2139
с. Близнак	69	41	53	50	51	54	67	64
с. Бръшлян	50	44	48	50	47	46	46	47
с. Бяла вода	68	38	36	36	38	35	37	39
с.Визица	64	66	65	63	63	55	57	51
с.Граматиково	497	382	400	389	374	378	343	333
с. Евренозово	58	46	40	37	36	33	33	32
с. Заберново	162	103	105	103	102	100	100	98
с. Звездец	387	486	515	520	525	539	532	526
с.Калово	52	33	32	31	29	28	30	26
с.Младежко	36	30	33	34	38	40	45	43
с. Сливарово	11	11	11	11	11	11	11	10
с. Стоилово	151	66	65	65	66	63	58	32

Източник: НСИ

Параметрите на възпроизводството на населението се определят от развитието на основните демографски процеси-естествен и механичен прираст. В Община Малко Търново те са:

Таблица: Естествено и механично движение на населението в община Малко Търново(брой):

Година	Родени	Умрели	Естествен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст
2009	39	111	-72	122	153	-31
2010	28	98	-70	105	124	-19
2011	29	79	-50	187	93	94
2012	23	95	-72	77	74	3
2013	32	98	-66	92	98	-6
2014	29	89	-60	95	113	-18
2015	16	86	-63	158	130	28
2016	19	85	-66	67	127	-60

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Прогноза за демографското развитие на община Малко Търново

Вариантите за демографското развитие на страната в перспектива до 2080 г., са разработени в Националния статистически институт и са съобразени с методологията и количествените хипотези за възпроизводствените процеси на населението, разработени от Евростат.

Таблица: Територии в риск от обезлюдяване

Област	Община	Населено място	Население брой
Бургас	Малко Търново	Близнак	44
Булгас	Малко Търново	Бръшлян	41
Бургас	Малко Търново	Бяла вода	35
Бургас	Малко Търново	Визица	47
Бургас	Малко Търново	Евренозово	27
Бургас	Малко Търново	Заберново	85
Бургас	Малко Търново	Калово	20
Бургас	Малко Търново	Младежко	38
Бургас	Малко Търново	Сливарово	9
Бургас	Малко Търново	Стоилово	44

Интегрирана териториална стратегия за развитие на югоизточен район

II.15. Социално-икономически аспекти

Териториално урбанистичната структура на Югоизточен регион в който попада Област Бургас в т.ч. Община Малко Търново, се свежда до определянето на видове общини (LAU 1) по степен на урбанизация. За определянето на степента на урбанизация на общините в Социално икономическия анализ (СИА) на районите в Република България (2019 г.) се използва европейска методика за определяне на градско- селска типология, развита съвместно от ОИСР и ЕК27. Приспособена за условията на България, методиката ни дава следната класификация на общините²⁸:

- ✦ **Силно урбанизирана община** (централна) – на голям град (city) – над 50 % от населението живее в населени места над 50 хил. жит. или общината е с център град над 50 хил. жители.
- ✦ **Средно урбанизирана община** (междинна) – на среден град (town) – над 50 % от населението живее в населени места от 5 до 50 хил. жит. или общината е с център град от 5 до 50 хил. жители.
- ✦ **Слабо урбанизирана община** (периферна) – на малък град или село (rural) – над 50 % от населението живее в населени места под 5 хил. жит. или общината е с център град под 5 хил. жители.

Съгласно методиката на ОИСР и ЕК слабо урбанизираните общини могат да се идентифицират със селските общини (селските райони). Тази класификация и определеният чрез нея обхват на селските райони се различава от обхвата, прилаган с

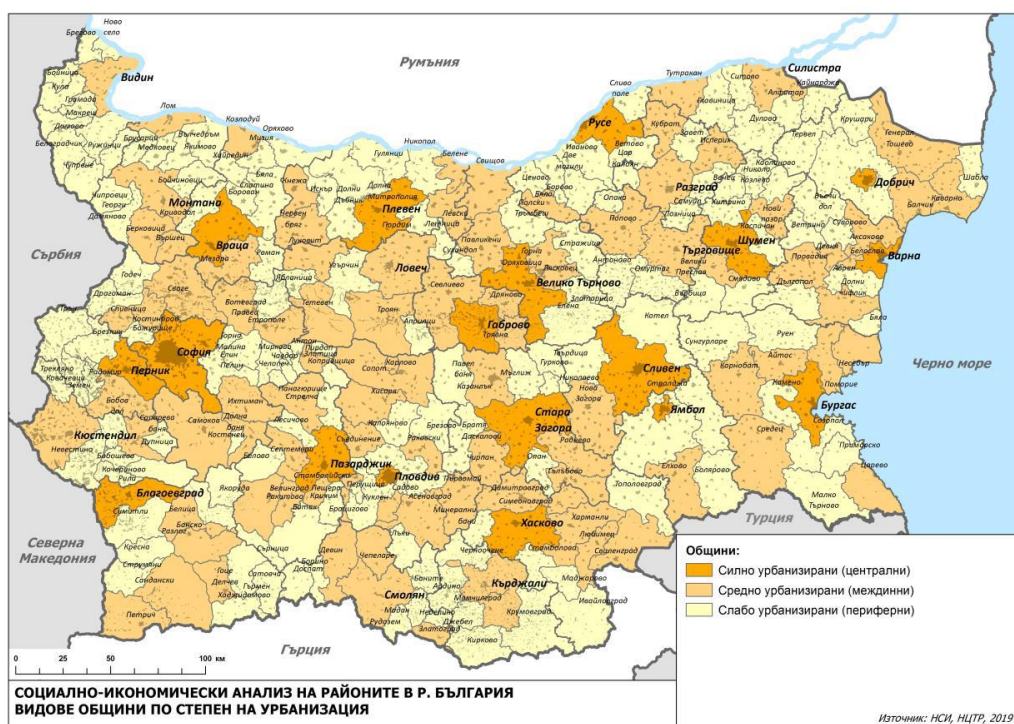
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) в периодите 2007–2013 г. и 2014–2020 г. В ПРСР обхватът е значително по-обширен, тъй като критерий за селски район е община, в която няма град с население повече от 30 хил. души.

По тази методика в Югоизточния регион са определени следните видове общини:

- ✦ Силно урбанизирани общини (централни) – 4 общини с центрове Бургас, Стара Загора, Сливен и Ямбол;
- ✦ Средно урбанизирани общини (междинни) – 12 общини с центрове Айтос, Карнобат, Несебър, Поморие, Средец, Царево, Нова Загора, Гълъбово, Казанлък, Раднево, Чирпан, Елхово;
- ✦ Слабо урбанизирани общини (периферни) – 17 общини с центрове Камено, **Малко Търново**, Приморско, Руен, Созопол, Сунгурларе, Котел, Твърдица, Братя Даскалови, Гурково, Мъглиж, Николаево, Опан, Павел баня, Болярово, Стралджа, Тунджа.

Фигура: Видове общини по степен на урбанизация



Източник: Социално-икономически анализ на районите в Р. България, 2019 г.

III. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT-АНАЛИЗ)

„Анализът на средата“ е един от най-важните етапи в стратегическото планиране. В технологията на стратегическото планиране SWOT анализът има ключово значение. Благодарение на него получените резултати от “анализа на средата” могат да се приоритизират и да бъдат структурирани по начин, позволяващ извличането на генералните стратегически цели.

SWOT анализът е акроним от:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- S – Strengths – силни страни;
- W – Weakness – слаби страни, проблеми;
- O – Opportunities – възможности, шансове;
- T – Treats – заплахи, възможни опасности.

SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегически анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни” и “слаби” страни. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ се диференцира на “възможности” и “заплахи”.

Възможности: Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда на община Малко Търново. Това са благоприятни за общината потенции от които тя се възползва или би могла да се възползва.

Заплахи: Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за община Малко Търново. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние на общината.

Силни страни: Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава общината. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство на общината.

Слаби страни: Слабите страни представляват ограниченията или недостига на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общината.

Между четирите квадранта съществуват определени зависимости. Връзката между възможностите и силните страни дава представа за лостовите на развитие. Връзката между слабите страни и заплахите формира основните проблеми на развитие. Връзката между силните страни и заплахите определя рисковете на развитие, а връзката между слабите страни и възможностите извежда ограниченията на развитие. От тази класификация произтичат и условните наименования на различните видове стратегии.

Най-благоприятната стратегическа позиция е агресивната стратегия. Всеки обект на анализ се стреми да заеме максимална площ в квадранта между силните страни и възможностите. Тази позиция е най-благоприятна и стратегията на развитие трябва да е построена така, че заемащата в нея площ само да се увеличава. Стратегията на развитие, която се определя между слабите страни и възможностите може да се нарече концентрираща, защото тя е насочена към използване на съществуващите благоприятни условия за развитие чрез намаляване на слабите страни. Стратегията на развитие, която се определя между слабите страни и заплахите може да се нарече защитната е най-неблагоприятна. Организацията, попаднала в тази позиция трябва да търси възможност за оцеляване и след това да се опита да премине в някой от другите квадранти. Диверсификационната стратегия се определя между силните страни и заплахите. Основната посока на стратегическо развитие при нея е насочена към

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

намаляване или ограничаване на заплахите и при едновременно укрепване на силните страни.

Схема за резултатите от SWOT-анализа на Програмата за опазване на околната среда на община Малко Търново 2021-2028г.е представена, както следва:

Неразделна част от ПООС са разработените :

- Програма за управление на отпадъците 2021-2028г.
- Програма за лечебните растения 2021-2028г.
- Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите на община Малко Търново за период 2021-2028г.

Таблица SWOT-анализа

СИЛНИ СТРАНИ	ОГРАНИЧЕНИЯ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ
Въздух	
• Територията на Община Малко Търново се характеризира с висока степен на чистота на атмосферния въздух, дължащо се на липса на промишлена дейност, тъй като районът е разположен в планинска, гориста територия, в която се намира природен парк “Странджа”. • Националната мрежа за контрол на качеството на въздуха не включва контролен пункт на територията на Община Малко Търново. Най-близкото място за контрол на състоянието на въздуха е гр.Бургас. • Отделно се извършва наблюдение на екологичното състояние на горите чрез мрежата за мониторинг съгласно изискванията на Международната кооперативна програма за “Оценка и мониторинг на вредните вещества във въздуха върху горските екосистеми”.	• Все още преобладават емисиите от битовото отопление на населението, което ползва дърва и вършини. Не са подменени все още всички отоплителни устройства на твърдо гориво или преминаване на газ.
Енергийна ефективност	
• Община Малко Търново финализира дейностите по проект „Реконструкция, модернизация и въвеждане на мерки за енергийна ефективност на административна сграда на УПБЗН гр. Малко Търново и многофамилни жилищни сгради на територията на гр. Малко Търново“, финансиран по ОП “Региони в растеж 2014-2020“. • Община Малко Търново започва същинските дейности по три ключови проекта, след като администрацията	• Някои пречки при реализацията на целенасочени действия за ЕЕ са: - липса на стимули за рационално енергопотребление; - недостатъчна осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията; • Недостатъчната институционална база; затруднен достъп до инвестиции по проектите за ЕЕ и други.) - сравнително високи цени на новите енерго икономични материали

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

подписа договорите за безвъзмездно финансиране по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. По един от проектите общината ще има възможност да подмени изцяло уличното осветление по шест от основните улици в града, като се предвижда внедряването на технологии на така наречените Internet of Things („Интернет на нещата“) в градската среда. Според заложените в него дейности, всички нови осветителни тела ще бъдат енергоспестяващи, а наред с това ще бъде въведена и интелигентна система за управление на енергията и използването на възобновяеми енергийни източници.

■ По същата процедура читалището в село Граматиково става сграда с близко до нулата потребление. Проектът за въвеждане на мерки за енергийна ефективност по сградата на Народно читалище „Просвета“ 1927 в малкотърновското село Граматиково е за над 744 хил. лева. Ремонтът трябва да приключи до края на ноември, следващата година. По него се предвижда прилагане на мерки за повишаване на енергийната ефективност, съпътстващи строително-монтажни и довършителни работи, както и изграждане на нова отоплителна и вентилационна инсталации. Част от заданието е и осигуряването на обществено достъпна среда.

Насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на община Малко Търново 2019-2022 г.

Общинската Програма е съобразена с развитието на Югоизточен район за планиране, особеностите и потенциала на Община Малко Търново за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива.

Основни цели:

- Насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници;
- Подобряване на средата за живот и труд;
- Създаване на условия за активизиране на икономическия живот в общината при спазване на установените норми за вредни вещества в атмосферата.

Подцели:

- Намаляване разходите за енергия в обекти и сгради, финансирани от общинския бюджет чрез внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки и

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

усъвършенстване на организацията за поддръжка и контрол на енергийните съоръжения; •Подобряване енергийното управление на територията на общината и намаляване разходите за енергия в обекти и сгради, финансирани от общинския бюджет чрез: - Внедряване на енерго спестяващи технологии и мерки; - Усъвършенстване на организацията за поддръжка и контрол на енергийните съоръжения. •Подобряване качеството на енергийните услуги; •Достигане на нормативните изисквания за осветеност в учебни, детски, социални и здравни заведения, улици, пешеходни зони и други; •Създаване на системата за събиране на информация за енергопотреблението на общинските обекти и изготвяне на точни анализи и прогнози; •Изготвяне на проекти за финансиране от Програмите на Министерство на икономиката, енергетиката, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на образованието, младежта и науката, Програма за развитие на селските райони, Фонд «Козлодуй» и други за внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки.	
• Приоритетите на община Малко Търново за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници са в зависимост от стратегическите цели и политиката за развитие на общината – постигане на конкурентоспособна, динамична и рентабилна местна икономика, подобряване стандарта на живот на населението, намаляване на емисиите на парникови газове, като елементи от политиката по устойчиво енергийно развитие.	• Изпълнението на мерките по дългосрочната програма по ВЕИ, може да се съчетае с препоръките в заключителните доклади от проведените енергийни обследвания на сградите общинска собственост. При обновяването на тези сгради освен мерки по подобряване на термичната изолация на сградите, след доказване на икономическата ефективност, могат да се включат и мерки за пълно въвеждане на термични слънчеви колектори и заместване на съществуващо отопление с такова, базирано на ВЕИ.
Води	
■Канализационната система и системата за пречистване на отпадни води в Община Малко Търново са определено неразвити. От общо 13 населени места само 5 разполагат с канализация с различна степен на изграденост – с.Граматиново – 80 %; с.Звездец – 40 %; с.Бръшлян – 40 % ; гр.Малко Търново – 60 %; с.Заберново – 100% с ПСОВ. ■Заустването, с изключение на с.Заберново се извършва в близките дерета. В останалите селища се използват септични и попивни ями. Напълно отсъства инфраструктура за пречистване	• Има проектна готовност за ПСОВ на с. Звездец; с.Младежко; с. Бръшлян и гр. Малко Търново. За изграждането им се очаква финансиране от европейски или трансгранични програми.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

на битовите отпадни води с изключение на с.Заберново. На селата: Звездец и Младежко са изготвени технически проекти за „Улични водопроводни и канализационни мрежи и ПСОВ. На с. Бръшлян е изготвен технически проект за „Доизграждане на канализационната мрежа и ПСОВ”. На с. Стоилово е изготвен проект за „Улична канализационна мрежа и заустване в СЯ”. Към момента в община Малко Търново има изградена една ПСОВ – в с. Заберново.	
Управление на генерираните отпадъци	
•Община Малко Търново има създадена добра организация за управление на отпадъците на територията си. •Контролира експлоатацията на Регионалния център за третиране за неопасни отпадъци. •Контролира изпълнението на Комплексно разрешително, издадено от МОСВ за Регионалния център за третиране за неопасни отпадъци; •Организира почистването на нерегламентирани сметища на територията на общината; •Организира рекултивацията на нарушени терени; • Изпълнява изискванията на Общинската Наредба за управление на отпадъците;	Община Малко Търново е сключила нов договор за провеждане на морфологичен анализ и определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, генерирани от общините в обхвата на РСУО Малко Търново и третирани на територията на РДНО – Малко Търново. Резултатите от анализа следва да се приложат към настоящия ПУО 2021-2028г. на общината и са неразделна част от него. •Липса на организирани системи за разделно събиране на НУБА, ИУЕОО, ИУМПС, ИУГ, масла нефтопродукти и опасни отпадъци от домакинствата. •Не се прилагат достатъчно целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране на отпадъците; •Не е въведена системата за събиране, съхранение и третиране на опасни отпадъци от домакинствата (отработени масла, батерии, акумулатори, люминесцентни лампи, електронен скрап и т.н.);
Шум	
▪Община Малко Търново не е обект на високи нива на шум и не подлежи на изискване за изработване на шумова карта. ▪Основен източник на шум е	• Липсва обходен път, при което транспортните потоци се провеждат по уличната мрежа на град Малко Търново, което е причина за завишени нива на шума в прилежащите на пътя

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

преминаващия автотранспорт и основно през активния курортен сезон. Автотранспортния шум има два основни източника-двигателя и движението на колелата по пътната настилка. ▪ Еквивалентното ниво на шума се определя от интензивността на движението, като се взема предвид: - физическия брой на превозните средства за 1 час и коефициенти на скоростта и относителния дял на МПС; - наклони на пътя; - повърхността на пътната настилка. ▪ На територията на общината отсъства промишлена дейност определяща отсъствието на рискови източници на шум. Шумът от производствените дейности е на последно място в региона. ▪ Измерванията на нивата на шум излъчван в околната среда от дейността на промишлени инсталации и съоръжения се осъществяват по утвърдена от МОСВ Методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие. Съгласно ЗЗШОС, обектите трябва да осъществяват дейността си по начин, който да не допуска излъчване на шум в околната среда над граничните стойности, регламентирани в <i>Наредба №6/26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението</i> (Обн., ДВ, бр.58/18.07.2006 г.).	квартали, запращаване на атмосферния въздух и натоварване на движението. ▪ С ОУП на Община Малко Търново се предвижда като следващ етап по реконструкцията на първокласен път I-9 да се изпълни и осъществи и приведе в експлоатация обходният път на града. До момента има изграден участък от обходния маршрут с дължина около 2.5 km, който не е въведен в експлоатация. Като първи етап е необходимо е да се продължи трасето на обходния път с около 800 m до временното включване в трасето на съществуващия път до ГКПП, с което ще се създаде възможност за преминаване на транзитните автомобили без да се навлиза в урбанизираната територия. ▪ Спешни мерки за подобряване състоянието на пътните настилки по Третокласната пътна мрежа и общинските пътища. Необходимо е всяка година да се предвиждат средства за поддържане и ремонт на участъците от пътищата в лошо състояние. ▪ Изграждането на местен път от с. Визица до път BGS2281-”Писменово-Фазаново” е приоритет
---	--

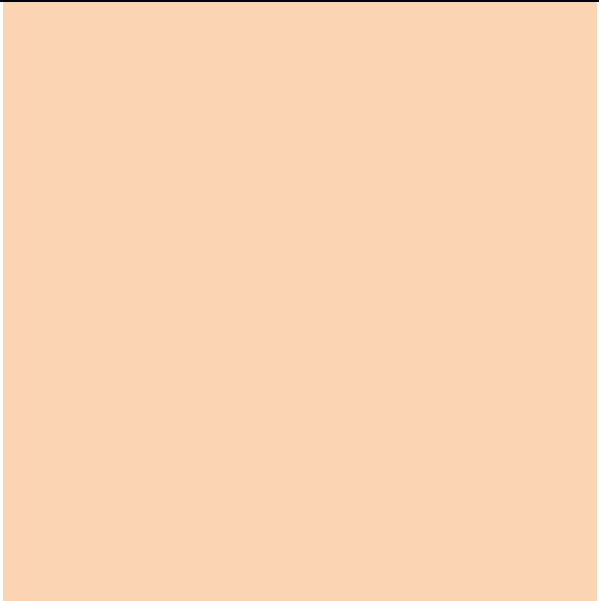
Таблица SWOT-анализ на почвите на община Малко Търново

Силни страни	Слаби страни
---------------------	---------------------

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Почвообразуването в Странджа е под влияние на особеното съчетание на характерния за Странджа климат, уникалната горскодървесна растителност, извънредното разнообразие от коренни и почвообразуващи скали, ридовохълмистия нископланински релеф с голяма разчлененост, гъсто разклонена хидрографска мрежа с къси склонове и доминиращи припечни изложения. Ниската категория на земеделската земя, наличието на мери и пасища, както и на гори изключително благоприятства развитието на животновъдството на територията на общината – овцевъдство, говедовъдство, свиневъдство. Мерите и пасищата са 48 779.037 дка , което представлява 35% от общия селскостопански фонд. Процесът на възстановяване на собствеността върху земята е приключил и всички земеделски земи, за които има подадени заявления за възстановяване са върнати на предишните им собственици. Характерна особеност в процеса на възстановяване на земеделските земи са малките парцели, които много често са и под един декар, което затруднява механизиранията им обработка. Липсват и случаите на собственост на земя над 200,300 до 500дка. На територията на общината има 684 409,756 дка гори, които се стопанисват от три Държавни и едно общинско лесничество. На основание чл. 29, ал. 1, т. 2 от Закона	Ниската категоризация на земята е довело до изоставянето на част от земеделските земи , особено тези, намиращи се на наклонени терени. Земеделските парцели са малки, което не позволява ефективна обработка. Наклонените терени са предпоставка за образуване на повърхностни води и ерозиране на голяма част от обработваемите земи. Селищата в региона са обезлюдени и няма заинтересованост от развитие на земеделско производство; Специфичните природо-климатични условия на региона определят ниска рентабилност на земеделското производство; Нарушените територии от депониране на отпадъци обхващат следните имоти: □□В землището на гр. Малко Търново - имот 46663.72.4 - 21 дка (2.1 ха), имот 46663.55.847 – 20 дка (2 ха) и имот 46663.45.912 - 56 дка (5.6 ха); □□В землището на с. Звездец - имот 30483.102.103 - 8.5 дка (0.85 ха); □□В землището на с. Граматиково - имот 17693.57.48 - 11.1 дка (1.11 ха) Общо за трите депа площта възлиза на 116.6 дка или 11.66 ха. Общата площ на поетапно възстановените , рекултивирани терени е 6.05ха.
--	--

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

за почвите (ДВ бр. 89/06.11.2007г.) е изготвен и съгласуван План за собствен мониторинг на почвите на територията на обект: Техническа рекултивация на консервираната част от хвостохранилище „Малко Търново 2”- имот №46663.52.479 в местността „Добърджана”, землище на гр. Малко Търново, област Бургаска, е в размер на 112 753 кв.м. с изградена „Фотоволтаична електрическа централа в ПИ с идентификатор 46663.52.479, местност „Добърджана” по кадастралната карта на гр. Малко Търново, Община Малко Търново, Област Бургас. Собственият мониторинг се изпълнява на всеки 3 години-последно през 2021г. по показателите: рН, кадмий, Мед, Олово. Ерозионните процеси на територията на общината са слабо проявени, което се дължи на високата залесеност на терените и на устойчивостта на основните скали.	
Възможности	Заплахи
Съществуват условия за развитие на екологично земеделие. Проучване възможностите за устойчиво използване на билки, горски плодове, гъби и др. Района е характерен и представлява интерес в научно и туристическо отношение с наличието на изключително интересна медитеранска и понтийска растителност, с голям брой ендемити, редки и защитени видове и растения като мушмулата, дафнето, калуната, странджанската зеленика, боровинката и много други. С обявяването през 1995 година на Природен парк "Странджа" и изработените планове за управление,	Като източник на замърсяване може да се посочи и животновъдството, което се развива макар и в малка степен в общината. Предвид това, че животните се отглеждат свободно не може да се конкретизира териториалният обхват на замърсяване. Липсва регистър на площите с увредени почви и оттам извършване на контрол и възстановяването им. Липса на ефективно пречистване на отпадните води от град Малко Търново, което е заплаха за дифузно замърсяване на почвите.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

всички гори в района попадат в категорията на гори със специално предназначение. Основните насоки са свързани с екологосъобразното им стопанисване, многоцелево ползване, възпроизводство и опазване на горските ресурси. „Закриване и рекултивация на „Общинско депо за неопасни отпадъци“ в местност „Ярково“ до гр. Малко Търново“. „Закриване и рекултивация на общински депа за неопасни отпадъци в местност „Райков чукар“ и местност „Вълково мъклище“, община Малко Търново“.	
--	--

Най-силна и най-реалистична е връзката между слабите страни и възможностите. Те определят ограниченията на развитие на общината. Основните задачи, върху които трябва да се концентрира управлението на общината са:

- използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с инфраструктурата на общината и опазването на околната среда;
- стимулиране разделно събиране на битови, вкл. биоотпадъци от населението както и въвеждане на домашно компостиране;
- осигуряване на благоприятна среда за интензивно развитие на аграрния сектор;
- създаване на благоприятна среда за развитието на еко и алтернативен туризъм.

Таблица Възможности и заплахи

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
•Осигуряване на обществен достъп до базата данни за състоянието на околната среда в ОбщинаМалко Търново. •Повишаване капацитета на Общинската администрация за привличане на средства в сферата на околната среда. •Прилагане на европейските и националните политики по опазването на околната среда в ОбщинаМалко Търново. •Разкриване на възможностите на общината за намаляване и предотвратяване на риска от отпадъци за депониране. •Въвеждане на сертификация на общинските гори.	•Недостатъчен капацитет на общинската администрация за новите предизвикателства на екологично законодателство. •Все още недостатъчен общински бюджет за опазване на околната среда чрез модерни технологии и прилагане на модерни решения. •Глобалната промяна в климата и зачестяване на екстремните климатични събития (засушавания, наводнения, урагани ветрове, пожари и др.) •Прилагане на ново европейско законодателство, транспонирано към нови Директиви и Регламенти.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- | | |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">•Осигуряване изискванията на Националната стратегия за опазване на почватаНасърчаване на развитието на алтернативно и биологично земеделие•Популяризиране на публично - частни партньорства в управлението на околната среда•Проучване на опита на съседните държави свързани с устойчиво развитие на територии попадащи в мрежата Натура 2000. | |
|--|--|

IV.ВИЗИЯ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Визията, стратегическите цели, приоритетите и специфичните целите на Общинския план за развитие на Община Малко Търново за периода 2014-2020 г. са формулирани в резултат на осмисляне на социално-икономическия анализ и SWOT-анализа, където са синтезирани основните проблеми, потенциали и възможности за предстоящото развитие на района.

Визията, целите и приоритетите на Община Малко Търново за периода 2014 – 2020г. са формулирани, базирайки се на:

- резултатите от анализа и отчетените промени в цялостното развитие на общината - социално-икономическо, инфраструктурно и на околната среда през изтеклия период 2007 – 2013г.;
 - последниците от икономическата и финансова криза довела до значителен спад в икономическото развитие и икономическата активност на общината
 - изискванията на националното законодателство за регионално развитие;
 - секторните стратегии и политики;
 - оперативните програми и програмата за развитие на селските райони, съфинансирани от фондовете на ЕС и свързаното с тях законодателство на ЕС за кохезионната политика;
 - изискванията за реалистичност и изпълнимост, с оглед необходимите ресурси за реализацията на стратегията;
 - целите на европейската кохезионна политика, определени със Стратегията “Европа 2020” и с други общеевропейски документи на политиката на сближаване
- Визията е образ, виждане на състоянието на общината в определен бъдещ момент. Отчитайки специфичния местен потенциал и предимства на общината, е формулирана следната визия на ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО:

ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО - УСТОЙЧИВО РАЗВИВАЩА СЕ ОБЩИНА, СЪХРАНИЛА ТРАДИЦИИТЕ СИ, ПРОСПЕРИРАЩА КАТО ИКОНОМИЧЕСКИ, ТУРИСТИЧЕСКИ И ДУХОВЕН ЦЕНТЪР, ПРИВЛЕКАТЕЛНО МЯСТО ЗА ЖИВОТ, РАБОТА И ТУРИЗЪМ В УНИСОН С ПРИРОДНОТО И КУЛТУРНО БОГАТСТВО.

V. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Община Малко Търново е в процес на разработване на План за интегрирано развитие на Община Малко Търново за периода 2021-2027 г. (ПИРО).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Планът се изготвя, съгласно изискванията на Закона за регионалното развитие (ЗРР), Правилника за неговото прилагане (ППЗРР) и Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община за периода 2021-2027 г., утвърдени от Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

ПИРО е стратегически документ и интегрира регионалното и пространствено развитие на цялата територия на общината, определя актуалните проблеми, нуждите и потенциала за развитие на региона, средносрочните цели и приоритети за развитието на общината. Разработва се за 7-годишен период на действие.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА РАЗВИТИЕ

Стратегията за реализация на целите и приоритетите за развитие, залежали в общинския план за развитие, обхваща и проследява взаимовръзката между формулираните най-общи стратегически цели на развитието, определените приоритети за действие и техните специфични цели, които ще бъдат реализирани посредством изпълнението на предвидения пакет от мерки и дейности, включващ подготовката, финансирането и изпълнението на конкретни проекти .

ГЛАВНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Повишаване качеството на живот и ограничаване на негативните тенденции в икономическото развитие, посредством стимулиране на икономическия растеж, осигуряване на качествена жизнена среда, повишаване на благосъстоянието, сигурността и достъпността на местните жители въз основа на наличните ресурси и потенциал, природното и културното богатство, добро управление и сътрудничеството.

СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

Като цяло общинския план за развитие е комплекс от взаимнообвързани и взаимодопълващи се стратегически цели, приоритети, конкретни цели и мерки, които са описани в тази стратегическа част от плана за развитие.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ № 1.

**РАЗВИТИЕ НА БАЛАНСИРАНА И УСТОЙЧИВА ОБЩИНСКА ИКОНОМИКА,
НАСЪРЧАВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ И РАЗВИТИЕ НА**

БАЛАНСИРАН ПАЗАР НА ТРУДА

Целенасочените действия за генериране на икономически растеж са от ключово значение за икономиката на всяко населено място, като това е особено валидно за тези от тях, които са малки и недобре познати на инвеститорите. Поради тази причина е необходимо активното включване на всички налични административни и финансови ресурси за преодоляване на икономическите проблеми посредством създаване и популяризиране на потенциала за развитие на предприемачество, повишаване конкурентоспособността на местния бизнес, подкрепа за малките и средни предприятия, привличането на външни инвестиции.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

ПРИОРИТЕТ 1.1. СЪЗДАВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНИ УСЛОВИЯ ЗА ЕФЕКТИВНО, КОНКУРЕНТНОСПОСОБНО, ДИНАМИЧНО И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО И ИНВЕСТИЦИИ В ОБЩИНАТА.

Мярка 1.1.1 Осигуряване на подкрепа за развитието на МСП, чрез:

- изграждане на организации, чрез които да се извършват информационни и консултационни услуги за бизнеса;
- подпомагане на частни бизнес-инициативи;
- подкрепа за въвеждане на интегрирани информационни системи за управление на бизнеса;

Мярка 1.1.2. Насърчаване на предприемачеството и самонаемането, чрез:

- институционална подкрепа за стартиране на самостоятелна стопанска дейност;
- насърчаване на предприемачеството в неземеделски дейности в населените места;
- насърчаване на младежката заетост и младежкото предприемачество чрез различни инициативи;

- повишаване на предприемаческите умения чрез обучения и квалификация;

Мярка 1.1.3. Институционална подкрепа на създаването на индустриални, туристически и земеделски клъстери и браншови съюзи, чрез:

- насърчаване на създаването на клъстери и браншови организации;
- активен диалог и партньорство при реализацията на съвместни инициативи и проекти между местна власт и браншови съюзи;
- организиране на информационни кампании и реклама на продуктите на местния бизнес в страната и чужбина;

Мярка 1.1.4. Развитие на качествени информационни и административни услуги, чрез:

- Предоставяне на широк набор от електронни услуги за бизнеса и улесняване на достъпа до тях от всички населени места в общината;
- Изграждане на инфраструктура на информационното общество, в т.ч. и широкополентов интернет;
- Придобиване на умения в населението, свързани с информационните технологии;
- Създаване и прилагане на програми за професионално образование и обучение в информационните и комуникационни технологии;
- Разумна административна тежест за местните предприемачи.

ПРИОРИТЕТ 1.2 ИЗПОЛЗВАНЕ ПОТЕНЦИАЛИТЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

Мярка 1.2.1. Развитие на туризма, чрез насърчаване на интегрираното развитие на всички възможни видове туризъм – културен, развлекателен, познавателен, религиозен, екологичен, селски, риболовен, спортен, ваканционен, балнео и СПА-туризъм.

Мярка 1.2.2. Развитие на селското стопанство в областта на екологичното планинско земеделие и животновъдство

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ № 2.

ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И ДОСТЪПА ДО СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА И СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

Първата насока на развитие е свързана с значението на образователните политики и техния отключващ демографски и икономически аспект. Повишаването на образователния статус на жителите е от първостепенно значение за повишаването на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

икономическия ръст, предлагането на качествени кадри на пазара на труда, борбата с безработицата, възможностите за започване на бизнес от подготвени млади хора и последващото им задържане за живот в общината – контрапункт на застаряването на населението и обезлюдяването на малките населени места.

Съзнавайки значението на образованието за развитието на общността, община Малко Търново ще продължи работата си за повишаване качеството на образованието, осигуряването на равен достъп до него за всички групи от населението, подобряване на образователната инфраструктура и материалната и база и изграждането на модерни програми на обучение, посредством съвременно оборудване и технологии. Всичко това следва да доведе до стимулиране на младежите за завършване на по-високо ниво на образование, ще бъде превенция на ранното напускане на системата на образованието и ще осигури по-добри възможности за професионална реализация на завършващите. Възпитанието и здравния статус на младежите в града ще бъдат подпомогнати от възможности за спортни и извънкласни занимания по интереси, от обновените и нови спортни игрища на училището.

По отношение на териториалното разположение на социалните услуги и наличието на многобройна рискова група в гр. Малко Търново не се наблюдават изкуствено съществуващи услуги, които да не посрещат конкретни нужди в общността.

Преобладават услугите за възрастни в общността. Към момента няма услуги от резидентен тип. В сравнение с други общини в област Бургас няма специализирани институции за деца, а само за възрастни, което е предпоставка за улеснен процес на деинституционализация.

След направен обстоен анализ и идентифицирани нужди е необходимо да се предвидят мерки за разнообразяване на социалните услуги и развиване на нови и гъвкави, алтернативни услуги, които да съответстват на спецификата на потребностите на рисковите групи в общината и да се експериментира с форми на социална подкрепа – като мобилна работа, подкрепа в домашни условия и др.

ПРИОРИТЕТ 2.1. ПОДОБРЯВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ЗАЕТОСТ, ПОВИШАВАНЕ НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

Мярка 2.1.1. Повишаване квалификацията на кадрите, съобразно изискванията на пазара на труда, чрез:

- Курсове за квалификация и преквалификация, обвързани с потребностите на пазара на труда;
- Стимулиране на различни форми за учене през целия живот;
- Насърчаване на стажовете и практиките;

Мярка 2.1.2. Подобряване на достъпа до заетост и осигуряване на нови работни места, чрез:

- Стимулиране на трудовата мобилност за повишаване на заетостта и доходите на населението;
- Подобряване на безопасността на труда;
- Насърчаване на младежката заетост и програми за старт в кариерата;
- Насърчаване на женската заетост;
- Популяризиране на мерките, които предоставят ОП;
- Регионални програми за заетост;
- Насърчаване на заетостта за хората в неравностойно положение и дългосрочно безработните лица

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

**ПРИОРИТЕТ 2.2. ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНИ СОЦИАЛНИ И
ОБРАЗОВАТЕЛНИ УСЛУГИ**

Мярка 2.2.1. Висококачествено образование, чрез:

- Увеличаване капацитета на детските градини, съобразно потребностите;
- Въвеждане на информационни технологии в учебните и детски заведения;
- Поощряване на личностната изява и индивидуалните способности на учениците;
- Развитие на извънкласни и извънучилищни форми на обучение и на възможностите за самоподготовка на учениците;
- Реинтеграция и намаляване броя на отпадналите от училище ученици;
- Подобряване качеството на човешките ресурси в системата на образованието;

Мярка 2.2.2. Обновена образователна среда, чрез:

- Въвеждане на енергоефективни мерки в сградите на учебните и детски заведения;
- Осигуряване на достъпна среда;
- Осигуряване на съвременно оборудване в учебните заведения във всички населени места;
- Подобряване на материално-техническата база на учебните, детските заведения и обслужващите звена;

Мярка 2.2.3. Подобряване на инфраструктурата в социалните центрове и разширяване обхвата на предоставяните услуги. Осигуряване на равен достъп до социалните услуги, чрез:

- Ново оборудване за разширяване на предоставяните услуги;
- Разкриване на нови социални услуги според потребностите на населението
- Организиран специализиран транспорт от всички населени места до социалните центрове;
- Създаване и постоянно поддържане на услугите „Личен асистент”, „Социален асистент” и „Домашен патронаж”;
- Изграждане на „Защитено жилище”или Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ)
- Създаване на звено за услуги в семейна среда.
- Създаване на мобилно звено към ДСП

Мярка 2.2.4. Подобряване достъпа на населението до качествено здравеопазване, чрез:

- Създаване на съвременна инфраструктура и внедряване на ново оборудване в здравеопазването;
- Политика по привличане и задържане на висококвалифицирани медицински специалисти и здравни работници;
- Здравно обслужване във всички населени места, училища и детски заведения.
- Информационни кампании сред населението за важността от профилактика на обществено значими заболявания.
- Повишена здравна информираност в детските и учебни заведения сред подрастващите.
- Въвеждане на услугата „Здравен медиатор“ за подобряване на достъпа до здравеопазване в ромските общности;

Мярка 2.2.5. Насърчаване на физическите и двигателни занимания сред населението, чрез:

- Създаване на стратегия за развитие на спорта за ефективен и систематизиран подход в управлението на физическото възпитание и спорт;
- Популяризиране на двигателната активност и спорта като средство за постигане

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

на добро здраве

- Стимулиране на масовия спорт и участието в масовите спортни прояви;
- Подкрепа за спортните клубове и стимулиране на млади спортни таланти;
- Осигуряване на адекватна натовареност на спортните съоръжения
- Подобряване на квалификацията на ръководителите и треньорите
- Подобряване достъпа до спорт на хора в неравностойно положение
- Превенция на рисковите прояви сред непълнолетните и младежите.

Мярка 2.2.6. Подобряване на инфраструктурата за спорт, чрез:

- Изграждане, реконструкция и поддържане на спортна база в населените места
- Инвестиции в спортната база в учебните заведения;
- Създаване на ПЧП при управлението на спортната инфраструктура
- Достъпна среда до спортната база за групи в неравностойно положение
- Ремонт на градския стадион.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3.

РАЗВИТИЕ И МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА, ОПАЗВАНЕ И ЕКСПОНИРАНЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО, ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И РАЗУМНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ

Добрият облик на съвременните европейски градове е свързан и с качеството на градската среда, която обхваща както функционалността и доброто състояние на елементите на градския дизайн, така също и поддържането на междублоковите пространства, детските площадки и откритите спортни съоръжения. Дейностите за тяхното обновяване ще бъдат допълнени през новия програмен период с мерки в сферата на енергийната ефективност, които съчетават финансовата икономичност с грижата за природата.

Жителите и гостите на община Малко Търново трябва да могат да се ползват от природното и културното богатство, което градът и общината предлагат.

ПРИОРИТЕТ 3.1. РАЗВИТИЕ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА МЕСТНИТЕ ИНФРАСТРУКТУРНИ МРЕЖИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, БАЛАНСИРАНО РАЗВИТИЕ НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА

Мярка 3.1.1. Подобряване и развитие на екологичните мрежи, чрез:

- изграждане на канализационна инфраструктура и пречиствателни станции за отпадъчни води;
- изграждане и доизграждане на водоснабдителната мрежа във всички населени места.

Мярка 3.1.2. Изграждане и подобряване на улична мрежа, чрез:

- Изграждане на улици и мостове в населените места;
- Изграждане на тротоарни настилки по уличната мрежа;
- Полагане на трайна настилка по уличната мрежа в населените места;
- Обозначаване схоризонтална и вертикална маркировка;
- Подобряване на уличното осветление.

Мярка 3.1.3. Подобряване на общинската и републиканска пътна мрежа, чрез:

- Полагане на трайна пътна настилка на пътищата от общинската мрежа;
- Рехабилитация на компрометирани участъци от общинската пътна мрежа;
- Рехабилитация на републиканска пътна мрежа;

Мярка 3.1.4. Обновяване на обществените пространства и сгради, чрез:

- Ремонт на площади в населените места;
- Реновиране на обществени сгради и кметства в населените места;
- Обособяване на паркове, зелени площи и зони за отдих в населените места;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- ПЧП за облагородяване на междублокови и обществени пространства.

**ПРИОРИТЕТ 3.2. ИНТЕГРИРАНО И БАЛАНСИРАНО РАЗВИТИЕ НА
ВСИЧКИ НАСЕЛЕНИ МЕСТА ОТ ОБЩИНАТА**

Мярка 3.2.1. Интегрирано градско развитие на гр. Малко Търново, чрез:

- Обособяване на зони за обществено, социално и индустриално развитие;
- Балансирано и функционално развитие на потенциалите за устойчива градска среда;
- Интегриране на заобикалящата извънградска среда в обща пространствена концепция;
- Реализация на проекти, заложи в ИПГВР;

Мярка 3.1.2. Устойчиво развитие на селата, чрез:

- Изготвяне на кадастрални карти за населените места от общината, актуализиране и оцифряване на действителните ПУП;
- Обособяване на обществени зони за отдих и развлечения;
- Качествено обществено обслужване и осигуряване на пакет от социални, образователни и административни услуги;
- Развитие на урбанизираната среда в селата;
- Развитие на информационните услуги, в т.ч. широколенов интернет;
- Насърчаване участието на местната общност в МИГ.

**ПРИОРИТЕТ 3.3. СЪЗДАВАНЕ НА МЕСТНИ КОНКУРЕНТНОСПОСОБНИ УСПЕШНО
ПРЕДСТАВЯНЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ И МЕЖДУНАРОДЕН
ПАЗАР.**

Мярка 3.3.1. Опазване и експониране на културното и природно наследство, създаване на уникален туристически продукт с разнообразни туристически атракции, чрез:

- Експониране и социализация на съществуващите туристически атракции и създаване на нови такива;
- Разработване и усъвършенстване на комплексен туристически продукт, базиран на ландшафните, културно-историческите и етнографски потенциали на общината;
- Интегриране на наличните туристически атракции и местните традиции и култура в създаването на комплексен и уникален туристически продукт;

Мярка 3.3.2. Обновяване на туристическата инфраструктура и осигуряване на лесен достъп до туристическите обекти, чрез:

- осигуряване на специализирана устройствена схема, включваща и туристическа карта с туристически обекти и атракции, осигуряваща туристическия отрасъл в общината.;
- обновяване на техническата инфраструктура в районите на туристическите обекти;
- създаване на единна система за обозначаване и информираност към туристическите обекти;
- стимулиране развитието на съпътстващи туристически дейности – занаятчийство, къщи за гости и др.;
- осигуряване на удобен и организиран транспорт за достъп до местата на туристическите атракции.

Мярка 3.3.3. Подобряване на туристическата информация, маркетинг и реклама, чрез:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

- Участия в туристически борси;
- Активен маркетинг и реклама на атрактивни и разнообразни туристически маршрути и атракции;
- Създаване и реализиране на единна програма за информация, ориентация и реклама на туристическото предлагане в общината;
- Създаване на информационен и рекламен панел за туристическите атракции и възможности в туристическия информационен център;
- Организиране на туристически събития – форуми, пленери, изложби, културни и исторически възстановки, традиционни събития и празници;

ПРИОРИТЕТ 3.4. ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И РАЗУМНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ.

Мярка 3.4.1. Усъвършенстване на системата за отпадъци, чрез:

- Подобряване на съществуващата система за по-ефективно управление на отпадъците, включително разделно събиране и оползотворяване;
- Изграждане на компостиращи и сепариращи инсталации;
- Рекултивация на замърсени територии и ликвидация на нерегламентирани сметища;
- Информационни кампании за подобряване на екологичната култура на населението;
- Реализация на малки демонстрационни проекти сред подрастващите и младежите.

Мярка 3.4.2. Превенция на рисковете от природни бедствия, чрез:

- Изграждане на подпорни стени в града и населените места като превенция на свлачища и срутища;
- Изграждане на крайбрежни стени за укрепване на речните корита и дерета като превенция на наводнения;
- Подобряване - на взаимодействието и партньорството между заинтересованите страни при управлението на риска от природни бедствия;
- Изграждане на системи за ранно оповестяване от възникване на пожари, наводнения, свлачища;
- Създаване на база данни за рискови зони и участъци и ефективен и засилен мониторинг върху тези територии.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4. ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА И АКТИВНО ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Това е хоризонтална цел с влияние върху всички сектори от икономиката и живота в община Малко Търново. Ролята на местната администрация е от първостепенно значение за реализацията на проекти, привличането на инвестиции и подобряването на предлаганите социални услуги. Необходимо е поддържане на високо ниво на административен капацитет, сътрудничество на местната власт с бизнеса, неправителствения сектор и гражданското общество, както и постоянно развиване и осъвременяване (вкл. посредством електронизация) на предлаганите административни услугите.

Всички те, съчетани с оптимизиране на междуобщинските и трансграничните връзки на град и община Малко Търново ще окажат желаното положително влияние върху стандарта на живот и ще доведат до повишен межкултурен диалог от полза както за гражданите, така и за бизнеса. За тази цел е важно максималното оползотворяване на граничното разположение на град Малко Търново и наличието на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

ГКПП с Република Турция, както и вече утвърдените партньорски отношения между двете страни.

ПРИОРИТЕТ 4.1. УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

Мярка 4.1.1. Усъвършенстване на административния капацитет на общинска администрация, чрез:

- Разработка и въвеждане на програма за непрекъсната квалификация и преквалификация на служителите в общинската администрация и повишаване на ключовите компетенции;
- Повишаване на възможностите на електронната страница на общината за предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса;
- Въвеждане на механизми за контрол върху управлението и дейността на администрацията;
- Подобряване на капацитета чрез използването на опит и добри практики;
- Поддържане на интегрираната система за управление на качеството и информационната сигурност;
- Координация и партньорство със заинтересованите при разработване и изпълнение на стратегии и планове, както и по важни за общината въпроси;

Мярка 4.1.2. Усъвършенстване на институционалния капацитет за осъществяване на политика по развитие, в партньорство със заинтересованите страни, чрез:

- Комуникация със заинтересованите страни и информирането им за възможностите за усвояване на средства от ЕС;
- Създаване на местна нормативна рамка за реализация на политики за местно развитие;
- Създаване на механизми за консултиране със заинтересованите страни при разработване и изпълнение на стратегии и планове, както и по важни за общината въпроси;
- Повишаване на уменията на служителите за кандидатстване и изпълнение на проекти с външно финансиране;
- Създаване на механизми за консултиране със заинтересованите страни;
- Създаване на ефективни партньорства между местна и държавна власт, учебни заведения и културни институции за съвместно управление на проекти и реализация на политики за местно развитие;

Мярка 4.1.3. Качествено административно обслужване, чрез:

- Повишаване броя на електронните услуги;
- Въвеждане на системата за електронно управление;
- Въвеждане на пакетни административни услуги;
- Подобряване професионалните умения на работещите в администрацията, чрез обучения, квалификации, обмяна на опит и добри практики;

Мярка 4.1.4. Подобряване на комуникационните услуги и инфраструктура, чрез:

- Цифровизация на архивите в Общинска администрация;
- Цифровизация на регулационните и застроителните планове;
- Създаване на цифровизиран подземен кадастър;
- Внедряване на повече дигитални технологии в услуга на населението.

ПРИОРИТЕТ 4.2. РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУНАРОДНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Мярка 4.2.1. Разширяване и модернизиране на ГКПП Малко Търново и пускане на товарния трафик;

Мярка 4.2.2. Участие на община Малко Търново в реализирането на съвместни проекти по трансграничното сътрудничество с Р.Турция

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА ОТРАЗЯВАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ В ОБЛАСТТА НА РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА ЗА СЛЕДВАЩИЯ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД И ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА "ЕВРОПА 2020"

Европейска стратегия „Европа 2020“

В процеса на изпълнение на целите на Лисабонската стратегия до 2010 г., новите реалности отчетоха редица грешки в стратегическото планиране и към настоящия момент ЕС налага нов стил на работа като насърчава интелигентния, устойчив и приобщаващ растеж чрез Европейската стратегия „Европа 2020“. С цел постигане на заложените цели в дългосрочен план до 2020 г. ще бъдат стимулирани следните области:

- Развитие на нови технологии;
- Авангардни изследвания;
- Високоскоростен достъп до интернет;
- Интелигентна транспортна и енергийна инфраструктура;
- Енергийна ефективност и възобновяеми енергии;
- Развитие на бизнеса;
- Квалификация и обучение

В настоящия контекст община Малко Търново следва да използва своите ресурси, като стратегическо местоположение (Странджа планина), съхранено природно и културно наследство, активно общинско ръководство с опит в управлението на проекти съфинансирани от Европейските фондове и да осигурява устойчиво и интегрирано местно развитие в новите приоритетни направления.

Национална програма за развитие „България 2020“

В Националната програма за развитие „България 2020“ от 2012 г. са изброени 46 приоритета с цел повишаване на жизнения стандарт на населението, изграждане на инфраструктурата и създаване на конкурентоспособна и иновативна икономика. С реализирането на Общинския план за развитие 2014-2020г. и подготовката за следващия планов период за финансиране от ЕС Община Малко Търново ще допринесе за стратегическото развитие на страната.

Национална стратегия за регионално развитие (2012-2022г.)

Стратегията на ОПР на Община Малко Търново кореспондира със стратегическата рамка на Националната стратегия за регионално развитие. Нейното изпълнение ще допринесе за постигане на визията за развитие очертана в НСРР, а именно: „Българските райони – привлекателни за живеене, ефективно използващи своя потенциал за постигане на устойчив растеж, създаване на нови работни места, бизнес и туризъм, със съхранено природно и културно наследство.», както и за основните стратегически цели и приоритети.

Национална концепция за пространствено развитие (2013-2025г.)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Съгласно НКПР (2013-2025г.) град Малко Търново попада в групата градове от 4-то йерархично ниво, вторичен опорен център и балансатор на селищната система в рамките на област Бургас, като е предложен за подкрепа от Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020г. за развитие на модела „умерен полицентризъм”. Община Малко Търново е изготвила и ще прилага Интегриран план за градско възстановяване и развитие за програмен период 2014-2020г., с оглед подобряване на градската среда и обектите за публични услуги с надобщинско значение.

Отразяване на стратегическите цели и приоритети на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.

Общинският план за развитие кореспондира с целите и приоритетите на Националната стратегия за регионално развитие на Република България (НСРР) за периода 2012-2022г. Неговото изпълнение ще допринесе за постигането на главната стратегическа цел на НСРР, а именно: „Постигане на устойчиво интегриранорегионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект”.

Съответствие със стратегическата рамка на Регионалния план за развитие на Югоизточен район за периода 2014-2020 г.

Общинският план за развитие на Община Малко Търново за периода 2014-2020г. е в пълно съответствие с регионалния стратегически контекст за развитие очертан в Регионалния план за развитие на Югоизточен район за периода 2014-2020 г. Стратегията на ОПР на Община Малко Търново е в пълно съответствие с тритеспецифични цели на РПР на ЮИР и изпълнението ѝ ще допринесе за тяхната реализация, а именно:

Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване на ЮИР на междурегионално (с другите райони от ниво 2 в страната) и вътрешнорегионално (между областите в рамките на района от ниво 2) ниво посредством използване на собствения потенциал на района в условията на щадящо околната среда развитие;

Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на междуобластните неравенства в ЮИР чрез инвестиции в човешките ресурси и подобряване на социалната инфраструктура;

Стратегическа цел 3: Развитие и подобряване на териториалното сближаване на ЮИР чрез използване на различните форми на териториалното сътрудничество – трансгранично, транснационално и междурегионално;

Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие на ЮИР чрез укрепване на градовете-центрове, подобряване свързаността в района и качеството на средата в населените места.

Съответствие с Областната стратегия за развитие на област Бургас за периода 2014-2020г.

Областната стратегия за развитие на област Бургас за периода 2014-2020 г. определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на област Бургас в съответствие с предвижданията на Националната стратегия за регионално развитие за периода 2012-2022 г.,

Регионалния план за развитие на Югоизточен район 2014-2020 г. и другите структуроопределящи секторни политики и стратегии на национално и европейско ниво, като същевременно се отчетат потенциала и нуждите на област Бургас. В този контекст Общинският план за развитие на Община Малко Търново за периода 2014-2020г. е в пълно съответствие със заложените стратегически цели и приоритети за развитие на областта и ще допринесе за тяхното постигане, а именно:

***ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.***

Главната цел на Областната стратегия на развитие на област Бургас 2014-2020:

«Формиране на устойчиво социално-икономическо развитие на област Бургас интегриращо хора, техносфера и природа в перспективна териториално пространство» и стратегическите цели:

Стратегическа цел 1:

Формиране на устойчива икономическа динамика на база иновационна платформа на развитие, създаваща високо равнище на трудова заетост, характеризиращо се с добри качествени показатели, създаване на усъвършенствана инфраструктура и провеждане на политики на запазване на околната среда;

Стратегическа цел 2:

Постигане на успешна социална динамика, базирана на развито здравеопазване и мрежа от социални услуги, модерно и достъпно образование, хуманистична култура, активна демографска политика и растеж – положителен естествен прираст в областта, рязко съкращаване на емиграцията – външна и вътрешна, понижаване на равнището на ранна смъртност.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Малко Търново за периода 2021-2028 г. е изготвен въз основа направения анализ на състоянието на компонентите и факторите на околната среда в община Малко Търново и изложението в ПООС .

Планът е изготвен за по-дълъг период на действие, но той е отворен и дава възможности за актуализация и допълнения с цел разширяване и нови изисквания породени от актуализации на нормативни документи-законови, наредби, ръководства, методики.

Мярка	Дейност/Проектна идея	Бюджет (хил.лева)	Източници на финансиране	Срок за изпълнение година	Отговорна институция
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.Приоритет Въздух					
1.1. Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух, чрез поддържане нивото на емисиите под пределно допустимите норми					
	Редовно почистване на пътните артерии от натрупани кал и прах, и осигуряването на поддържането им в добро техническо състояние	Ежегодно приеман бюджет	<u>Функция ”Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда”</u> Тук се отчитат разходите свързани с изграждането, ремонта и поддържането на уличната мрежа, включително и на прилежащите и тротоари и площадни пространства. Тук се планират и отчитат разходите по Чистота, Озеленяване, Осветление на улици и площади,	Ежегодно	Община Малко Търново

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

			водоснабдяване и канализация		
	Да се направят постъпки за изграждане на обходен път, при което транспортните потоци да се провеждат извън уличната мрежа на град Малко Търново. Като първи етап е необходимо е да се продължи трасето на обходния път с около 800 m до временното включване в трасето на съществуващия път до ГКПП	80 000	Община Малко Търново	2023-2028	Община Малко Търново Кандидатстване за средства от ДБ, ЕС
	Спешни мерки за подобряване състоянието на пътните настилки по Третокласната пътна мрежа и общинските пътища. Необходимо е всяка година да се предвиждат средства за поддържане и ремонт на участъците от пътищата в лошо състояние.		Община Малко Търново	Ежегодно	Община Малко Търново Кандидатстване за средства от ДБ, ЕС

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	Изграждане на местен път от с. Визица до път BGS2281-”Писменово-Фазаново” е приоритет	По КС при проектна готовност	Община Малко Търново	2025	Община Малко Търново
1.2.Програма „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“					
„Рехабилитация и модернизация на общинската инфраструктура - системи за външно изкуствено осветление на общините”					
	Подобряване на енергийната ефективност на уличното осветление в населените места-по ул. „Малкотърновска комуна, гр. Малко Търново	319 140,00	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП; Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021.	2022-2025	Община Малко Търново
2. Приоритет Води					
2.1.Изграждане на „Улични водопроводни и канализационни мрежи и ПСОВ“					
За изграждането им се очаква финансиране от европейски или трансгранични програми.					
	Изграждане на улични водопроводни и канализационни мрежи и ПСОВ на селата: Звездец и Младежко	Има изготвени технически проекти Средствата по КС при актуална проектна готовност	Външно финансиране	2023-2028	Община Малко Търново
	Доизграждане на канализационната мрежа и ПСОВ на с.	Има изготвени технически	Външно финансиране	2023-2028	Община Малко Търново

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	Бръшлян Изграждане на улична канализационна мрежа и заустване в СЯ на с. Стоилово	проекти Има изготвени технически проекти Средствата по КС при актуална проектна готовност	Външно финансиране	2023-2028	Община Малко Търново
	Да не се допуска изграждане на съоръжения в непосредствена близост с бреговете на реките.	-	-	Ежегодно 2023-2028	Община Малко Търново
	Да се очертаят крайречните тераси и прилежащата растителност	4500		2024	Община Малко Търново
	Заустванията на канализационните води в населените места да се поставят под строг контрол, за недопускане на замърсяване на прилежащите природни местообитания.	-	-	Непрекъснат контрол	Екология, РИОСВ, БДЧР

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

3.Приоритет „Благоустрояване и озеленяване“- Проекти по „Чиста околна среда 2022г.“					
	Проект „Екологичен кът за занимания, игри и забавления /3 528,10лв.за ДГ“Юрий Гагарин“, гр. Малко Търново ЧОС2022-192/22.02.2022;	3 528,10	Външно финансиране		ЧОС2022-192/22.02.2022;
	Проект “Благоустрояване и озеленяване на зона за отдих в с.Звездец, община Малко Търново	750,80	Външно финансиране		ЧОС2022-790/22.02.2022, 04-00-40/ 22.02.2022;
	Проект “Благоустрояване и озеленяване на зона за отдих в с.Евренозово, община Малко Търново	13 140	Външно финансиране		ЧОС2022-790/22.02.2022 04-00-40/22.02.2022
	Проект “Благоустрояване и озеленяване на зона за отдих в с.Заберново, община Малко Търново	13 168	Външно финансиране		ЧОС2022-790/22.02.2022 04-00-40/22.02.2022;
4.Приоритет „ГВКС, Парк „Странджа“					
	Да не се извършват залесявания с не-типични и не-местни видове			Срок постоянен	Община Малко Търново, ДГС

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	Дирекция на Природен парк "Странджа" планира възстановяване и подобряване състоянието на находищата на кримски чай в Парка, отглеждайки за целта екземпляри от вида в специализирания разсадник на Дирекцията в местност Качул	1000	Бюджет, Външни средства	2023-2028	Дирекция на Природен парк "Странджа"
	Да се води регистър на вековни или забележителни дървета, които се обявяват за защитени и се вписват в регистъра по чл. 113, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие. Обявените за защитени дървета се вписват и в регистъра по ал. 1, воден от Кмета на общината.	-	-	Постоянен срок	Кмет на Община Малко Търново; РИОСВ-Бургас
	Кметът на общината да организира	500	Общински бюджет	2023	Кмет на Община Малко Търново;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	съставянето и актуализирането на публичен регистър на озеленените площи, на дълготрайните декоративни дървета и на дърветата с историческо значение в общината. Достъпът до информацията, вписана в регистъра, се осъществява при условията и по реда на Закона за достъп до обществена информация.				Екология
--	---	--	--	--	----------

План за действие към Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци в предотвратяване на образуването на отпадъци в т.ч.хранителните отпадъци, която е неразделна част от ПООС

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
-------------------	------------------	-------------------	---------------------------	-------------------------------------	--------------------	--------------------------	----------------------

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване									
	Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	10	, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС5	Ежегодно до 2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата през всяка от годините на програмата	Броят на домакинствата, на които са предоставени компостери	Община М. Търново	Домакинствата
	Извършване на актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2022г.	Съгласно сключен Договор	Бюджет на община М. Търново; Отчисления по чл.64 от ЗУО,	01.-12.2022г.	Съпоставяне резултатите с тези от 2015г. Изводи	Един брой Доклад за извършен годишен морфологичен анализ		Община М. Търново	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	Съставяне на регистър на производствените фирми в общината и създаване на база данни за отделяните производствени отпадъци от тях	2	Бюджет на община М. Търново	Непрекъснато всяка година	Ежегодна актуализация на регистъра	Регистър за нуждите на общината, контролните органи	Брой обхванати фирми;% от общия им брой на територията	Община М. Търново; Екология	Юридически лица, фирми
	Стимулиране на търговски магазини, предлагащи торбички за многократна употреба, чрез намаляване на ТБО	0		Непрекъснато	Предотвратени битови отпадъци	Количество внедрени опаковки и торбички за многократна употреба,	Брой обхванатите магазини и обслужващи дейности ;% от общия им брой на територията	Община М. Търново; Екология	Магазини
	Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление,		ПОС 2021-2027	2021-2027г.	Населението и бизнеса имат необходимите знания относно кръговата икономика, мониторинга на отпадъците и	Отправена покана от УО на ПОС 2021-2027	Всички проекти са изпълнени в срок	МОСВ	Община М. Търново

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	кръговата икономика, мониторинга на отпадъците както информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението				потоците от материали				
	Изпълнение на мерките за ПО на хранителните отпадъци от общините в т.ч. в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др.	0	Общинските социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др	01-2021-2022г. непрекъснато	Брой изпълнени мерки за ПО на хранителните отпадъци от общините			Община М. Търново	общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др
	Изпълнение на демонстрационни проекти	МОСВ	InvestEU	2021-2027г.	Изпълнени проекти за предотвратяване на	Обявена процедура; брой подадени проектни предложения; брой	Брой изпълнени	МОСВ	Общини, юридически лица със

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	за предотвратяване на хранителните отпадъци				хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики	сключени договори с бенефициенти	проекти		стопанска цел
--	---	--	--	--	--	----------------------------------	---------	--	---------------

План за действие към Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотвор						2025 г. - мин.50% от общото тегло на битовите отпадъци да са подготвени за повторна употреба и рециклиране	2030 г. - мин.55% от общото тегло на битовите отпадъци да са		

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

ени отпадъци							подготвени за повторна употреба и рециклиран е		
	Изготвяне от община М. Търново на Програма за управление на отпадъците, за 2021-2028 г.	5	Общински бюджети, отчисления по чл. 64 от ЗУО	2022г.	Общината разполага с управленски документ като важен инструмент за планиране и провеждане на общинската политика за управление на отпадъците	Спазване процедурата за изготвяне на ПУО	Програмата е одобрена от Общински съвет	Общината	ОбщинаМ. Търново; Местни НПО, бизнес и др
	Общината да набележи мерки и изпълнение на мерките за ежегодно провеждане на поне две кампании за разделно събиране на отпадъци от стара хартия и други материали (напр. в	2	Общински бюджети, отчисления по чл. 64 от ЗУО	Ежегодно до 2028г.	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци от общините	Община М. Търново	Провеждане ежегодни информационни кампании за разделно събиране на стара хартия и други отпадъци	Община М. Търново	Училища, НПО, ОО

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	края и в началото на учебната година)								
	Изпълнение на мерките от Националната комуникационна стратегия за управление на отпадъците	3	Бюджет на МОСВ	06/2023 - 12/2028	Повишена информираност на населението и бизнеса по въпросите на управлението на отпадъците	Мерките се изпълняват съгласно Плана за действие към стратегията	Превръщане на обществено статус в ключов фактор при управлението на отпадъците	МОСВ	Община М. Търново
	Ежегодно събиране и обработка на информация от ООП / фирми и др. юридически лица/ за количествата и видовете разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци			Ежегодно	Общината да разполага с информация за количествата разделно събрани отпадъци на нейната територията	Количества разделно събрани отпадъци в кг/тон	Количества разделно събрани отпадъци в кг/тон	Еколог	Организация по оползотворяване на отпадъци от опакровки
	Организиране на информационни кампании за	0,8	Общински бюджет	Постоянен	Гражданите и фирмите са запознати с ползите от разделното	Брой реализирани дейности от годишния план за действие	Проведени минимум 4 информационни	Община М. Търново	Медии

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	ползите от разделно събиране на 2 000 Общински бюджет постояне н до 2028 г. Гражданите и фирмите са запознати с ползите от разделното Брой реализирани дейности от годишния план за действие Проведени минимум 5 информацио нни кампании Община				събиране		кампании		
Забележка: Община Малко Търново е малка община населени места с население по- малко от 10000 жители, поради което по-голямата част от заложените мерки в НПУО 2021-2028г. са неприложими, но при годишно отчитане на изпълнението на ПУО, Общината е препоръчително да предприеме и осъществи и други мерки, като се възползва от Средствата включени в бюджета по мярка „Доизграждане/надграждане на регионални системи за управление на битовите отпадъци“									

План за действие към Програма за достигане на целите за рециклирани и оползотворяване на строителните отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворен и отпадъци						Ежегодно - мин. 70% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване	Ежегодно - мин. 70% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване		

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	0	Бюджет на възложителят е на обществени поръчки	12/2028	Строителни отпадъци се оползотворяват в обратни насипи	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 - 11%	Кмет на общината, Еколог Възложители на обществен и поръчки	Строители
	Включване в тръжните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни	0	Бюджет на възложителят е на обществени поръчки	12/2028	В строителството на други строежи от техническата инфраструктура се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 5%; 2024-2028 -8%	2028 - 8%	Кмет на общината, Еколог Възложители на обществен и поръчки	Строители

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	материали								
	Включване в тръжните документи за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	Бюджет на възложителят е на обществени поръчки	12/2028	При ремонтите на пътища се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 8%; 2024-2028 -10%	2028 - 10%	2028 - 2,5%	Строители
	Включване в тръжните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	Бюджет на възложителят е на обществени поръчки	12/2028	В строителството на сгради се влагат рециклирани строителни материали	021-2023 - 2%; 2024-2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	Строители
	Прилагане на контрол за изпълнение		Бюджет на органите, издаващи	01/2021-12/2028	Осъществен контрол за изпълнение	Брой извършени проверки; брой	Спазени са всички изисквания	Община М. Търново;	Възложители на инвестиционни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци		разрешение за строеж; осъществяващ и контрол на строителството т о; осъществяващ и одобрение и контрол при въвеждане на строителните обекти в експлоатация		изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	наложени санкции; брой съставени предписания	на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	РИОСВ	те проекти
--	--	--	--	--	--	--	---	-------	------------

План за действие към Програма за достигане на целите за рециклирани и оползотворяване на МРО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
-------------------	------------------	-------------------	---------------------------	-------------------------------------	--------------------	--------------------------	----------------------

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворените отпадъци						Отпадъци от опаковки- 2025 : 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75%	Отпадъци от опаковки- 2030 : 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%		
						ИУМПС - 2025 г.: ниво на повторна употреба и оползотворяване , не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС 2025 г.: ниво на повторна употреба и рециклиране, не	ИУМПС - 2028 г.: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС 2028 г.: ниво на повторна употреба и		

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

						по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС	рециклиране, не по- ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС		
						ИУЕЕО- 2025 г. разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години	ИУЕЕО- 2028 г. разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години		
						Отпадъци от отработени масла - ежегодно мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година	Отпадъци от отработени масла - ежегодно мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година		
						Отпадъци от гуми - ежегодно не по-	Отпадъци от гуми - ежегодно не по-		

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

						малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират	малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират		
						Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА) - ежегодно разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната	Отпадъци от портативни батерии и акумулатори(ПБА)- ежегодно разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната		
						Отпадъци от индустриални батерии и	Отпадъци от индустриални батерии и		

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

						акумулатори - ежегодно разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори	акумулатори - ежегодно разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори		
						Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори - ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори	Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори		
	Провеждане на кампании сред населението за предаване на масово разпространени отпадъци	2	Общински бюджет, ООП		Повишена информираност на обществеността по въпросите на управлението на МРО	Брой проведени кампании			Община М. Търново

План за действие към Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Поемане на доброволни ангажименти от бизнеса за прилагане на практики за предотвратяване генерирането на отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара	0	Бюджет на организациите, поели доброволно ангажимента	2021-2028	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Планирани мерки за предотвратяване на отпадъците от опаковки от бизнеса	Изпълнени мерки за предотвратяване на отпадъци от опаковки от бизнеса	Община М. Търново	Бизнес организации (търговски обекти и др.)

План за действие към Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Намаляване на количествата и на риска от депонирани те битови отпадъци и други							До 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци		
	Зимно и лятно почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и	10000	Съгласно общинския бюджет	2021-2028г.	Минимизиране на замърсяването с ФПЧ	Брой услуги		Община М. Търново	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване								
	Сметосъбиране, сметоизвозване на битови отпадъци до регионално депо	30000	Общински бюджет	2021-2028г.	Управление на отпадъците		Количества	Община М. Търново	
	Водене на отчетност и докладване съгласно Наредба № 1 от 04.06.2015 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри; водене на отчетност за количествата на рециклируемите	0		2021-2028г.	Изпълнение условията на КР № 401-Н0/2010 г.			Община М. Търново	Община М. Търново; Еколог

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	отпадъчни материали, образувани на площадката и предадени за рециклиране, документиране и докладване съгласно КР № 401-Н0/2010 г. (актуализирано с Решение на ИАОС № 401-Н0-И0-А1/2012);								
	Проект: „Закриване и рекултивация на общински депа за неопасни отпадъци в местност „Райков чукар“ и местност „Вълково мъклице“, община Малко Търново“.	1 530 096.50 лв., разпределени както следва: – Европейски и фонд за регионално развитие – 1 300 582.02 лв. – Национално съфинансиране –	Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейският съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз, по	2022г.- 23 месеца			В рамките на проекта ще се закрийт и двете общински депа за битови отпадъци, като се извърши техническа рекултивация на замърсените терени,	Община М. Търново	Европейски фонд за регионално развитие; Национално съфинансиране

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

		229 514.48 лв.	процедура чрез директно предоставяне BG 16M1OP002- 2.010 „Рекултиваци я на депа за закриване, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС по дело C-145/14“.						
	Изграждане допълнителн и клетки и довеждаща инфраструкту ра към РСУО М.Търново	Предложение –Приложение №9 към НПУО 2021-2028г. Индикативен списък на РСУО, в които могат да се изградят депа за битови отпадъци, допълнителни клетки и довеждаща инфраструктура							
	Изграждане на инсталация за третиране на биоразградим и отпадъци във връзка със задълженията за разделно	Приложение 8 към НПУО 2021-2028г. Индикативен списък на РСУО, в които е необходимо да се осигурят инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителните отпадъци *В случай на наличие на изградени инсталации на юридически лица за третиране на биоразградими отпадъци, общините е възможно да сключат договори с тях без да се							

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	събиране на хранителните отпадъци	налага изграждане на допълнителна инфраструктура
--	-----------------------------------	--

План за действие на ПОУПВП Малко Търново 2021-2028 г.

Планът за действие на ПОУПВП Малко Търново 2021-2028 г. е съобразен и с Петгодишния план за действие с конкретни институционални, организационни и инвестиционни мерки, срокове, отговорни институции, необходими ресурси и източници на финансиране към Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за период от 5 години, която е неразделна част от ПООС

Стратегическа цел	Мярка	Етапи и Срок за постигане	Финансов и средства (в лева) и източници на финансиране	Координация с други планове и програми	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение Отговорни институции			
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Подобряване на административния капацитет и ефективни правни инструменти									
Подобряване на административния капацитет, правните	Повишаване капацитета на областните и общински администрации по отношение	Ежегодно след приемане на Програмата	Държавен бюджет200 000 лв. ОП „Околна среда“ 2021 - 2027 265 общини	Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите. Национална	Служителите на местно ниво имат необходимия административен	Повишен капацитета на служителите от общинската администрация	Обучени до 2 човека от общината	МОСВ, МЗХГ	Общинска администрация Малко Търново

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

инструменти по прилагане на екологичното законодателство и информационната обезпеченост с цел устойчиво управление на почвите.	на опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почви		* 2 обучени *375 лв на човек	Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р. България ПООС	капацитет по отношение на ефективно управление на почвените ресурси.	ия			
	Ефективен превантивен, текущ и последващ контрол по опазване и устойчиво ползване на почвите и ограничаване на процесите, които ги увреждат на: -регионално ниво. -общинско ниво	Ежегодно , по време на изпълнението на Плана за действие	Общински бюджет	Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р. България	Изпълнение на ангажиментите на експертите от РИОСВ и кметовете на общините, произтичащи от Закона за почвите.	Недопускане на увреждане на почвите, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвата	Брой направени предписания. Брой наложени санкции. Намалена площ на увредени почви	На общинско ниво: РИОСВ Областни и Общински администрации	Областните администрации
	Засилване на	Ежегодно	Държавен	Национална	Предотврат	Недопускане	Брой	МЗХГ	Областен

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	контрола върху спазване на забраната за палене на стърница.	изпълнен и е на плана за действие.	бюджет	програма за развитие: България 2020 (НПР БГ 2020). Национална програма за действие за устойчиво управление на земи-те и борба с опустиняван ето в Република България 2014- 2020 г	ена загуба на органично вещество следствие от незаконно палене на стърница	на пожари в стърница	проверки, Брой изпратени предписания Брой санкции за периода	ИАГ Общини	управител, Кметове Общини
Направление Предотвратяване и ограничаване на ерозионни процеси									
Предотвратя ван е възникването на деградационн и процеси, възстановява не и съхраняване функциите на почвите	Стимулиране на научните изследвания за борба с ерозията на почвите чрез разработване и внедряване на иновационни технологични решения	Ежегодно ,	Държавен бюджет НОИР 2014- 2020. В рамките на финансиран ите проекти 500 000 лв. ПРСР* (мярка 16.1.)	Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняван ето в Р. България	Развит научен потенциал за предвиждан е и предотврат ява не на ерозионни процеси.	Подадени проектни предложения в областта на борба с ерозията в текуща сесия	Брой финансирани	научни изследван ия в областта на борба с ерозията за периода.	Общински администра ции и др.
	Усвояване на ерозирани	Ежегодно , по	Частни инвестиции,	Национална Програма за	Намалени площи с	Площ в ха на ерозирани	Ерозиран пустеещи	МЗХГ	Общински администра

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	земи за отглеждане на алтернативни култури – лекарствени, етерично-маслени, агролесовъдство	време на 5-годишния период на изпълнение на Плана за действие	ПРСР* 2014-2020 г. (150 000 ha X 500 лв/ha) 75 000 000 лв.	действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р. България; Национална стратегия за устойчиво развитие на земеделието в България; Национална стратегия за развитие на горския сектор в Р. България за периода 2013 – 2020 г	пустеещи земи, ограничена степен на ерозия и повишени добити от получена продукция.	пустеещи земи, заети с алтернативни култури – ежегодни данни.	земи в ха усвоени за отглеждане на лекарствени, етерично-маслени култури и агролесовъдство – общо за периода		ции, Земеделски стопани
	Възстановяване и поддържане на полезащитните горски пояси и извършване на нови противоерозионни и залесявания	Ежегодно, по време на 5-годишния период на изпълнение на Плана за действие.	Бюджет на МЗХ и ИАГ; 75 000 000 лв. (15 000 000 лв. на година x 5 години)	Национална програма за развитие: България 2020 (НПР БГ 2020)	Подобряване на почвените характеристики и в резултат на проведените мероприятия по предотврат	Възстановени и поддържани нископродуктивни земи, стабилизирани екосистеми.	Площ с възстановени и поддържани полезащитни горски пояси, площ залесени територии, текущо за годината	МЗХГ	Областни общински администрации

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	върху нископродукт ивн и земи, изоставени земеделски земи, голи, ерозирани и застрашени от ерозия площи, извън горските територии,съ обр азно условията на средата				ява не възникванет о на ерозионни процеси и опазване на почвите.				
Предотвратяване възникването на свлачищни процеси									
	Приоритетно укрепване на свлачищата от републиканск ата пътна мрежа, както и такива, засягащи обекти на инфраструкту рат а – водопроводи, канализацион	Ежегодно , по време на 5- годишния период на изпълнен ие на Плана за действие	Държавен бюджет ОПОС - Приоритетн а Ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“ Приоритет 4 „Риск и изменение	Национална програма за превенция и ограничаван е на свлачищата на територията на Р. България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморск	Безопаснос т за населениет о.	Укрепени свлачища, опазване на обекти от инфраструкту ра та - водопроводи, канализацион н и мрежи, топлопровод ни и газопреносни мрежи,пътна инфраструкту	Брой укрепени свлачища около републиканска та пътна мрежа и обектите на техническата инфраструкту ра	МОСВ, МРРБ	Общински и областни администра ц ии, оператори на обектите от техническат а инфраструк т ура.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	ни мрежи, топлопроводни и газопреносни мрежи, обекти, обслужващи националната сигурност.		на климата“ през следващия програмен период – 2021 - 2027	о то крайбрежие, 2015-2020 г, НПРД.		ра			
Възстановяване и рекултивация на нарушени терени									
	Разработване и внедряване на нови технологии за техническа и биологична рекултивация на нарушените терени.	До края на 5- тата година от приемане на Програма та	Държавен бюджет Донорски организации , Бизнес 115 000 лв;	Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняван ето в Р. България.	Внедрени нови технологии за рекултивация на нарушени терени, укрепени функции на земните ресурси, намалено или елиминиран о въздействи е на източниците на замърсяван е върху земните ресурси.	Брой разработени, адаптирани или внедрени нови технологии за техническа и биологична рекултивация	Адаптирани или внедрени поне три но ви технологии за техническа и биологична рекултивация/	МОСВ, МЕ, БАН, ССА Университ ет и	Общински единиства и, РИОСВ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	Закриване и рекултивация на нерегламентиран и сметища и депа за отпадъци, неотговарящи на нормативните изисквания	До края на 5-тата година от приемане на Програмата	Държавен бюджет	Национална програма за развитие: България 2020 Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.;	Опазване чистотата на почвите, водите и въздуха, възстановяване на функциите на почвените ресурси.	Контрол на осъществяването на техническа и биологична рекултивация. Брой закрити и рекултивирани сметища за текущата година	Брой закрити и рекултивирани сметища за периода	МОСВ	РИОСВ, Областни и общински администрации
Запазване и увеличаване на органичното вещество в почвите									
	Изграждане на компостиращи и анаеробни инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци	През целия период на действие на Плана	ОПОС 2014-2020 г. ОПОС 2021-2027 г., - съгласно предвидените средства	НПУО 2014-2020 г	Повишено съдържание на органично вещество в почвите и подобрени физико-химични характеристики	Брой внесени и финансирани проекти за изграждане на инсталации ежегодно	Брой изградени инсталации за получаване на компост – общо за периода	МОСВ	Общински администрации, Оператори на площадки за третиране на отпадъци
	Разработване и изпълнение на пилотни и демонстрационни и проекти, с цел събиране, синтезиране,	До III-та година след приемане на Програмата	ОПОС 2021 – 2027 - съгласно предвидените средства	НПУО 2014-2020 г.	Общество с нулеви отпадъци и повишаване съдържанието на органично вещество в почвите от пилотните	Брой внесени и одобрени проекти	Приложени добри практики, успешни мерки и управленски подходи	МОСВ	Общински администрации, Оператори на площадки за третиране на отпадъци

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	разпространение и прилагане на нови, нетрадиционни и успешни мерки, добри практики и/или управленски подходи в областта на битовите отпадъци.				обекти.				
	Залесяване на земи с ниска категория, негодни за земеделско ползване (агролесовъдство)	Ежегодно, по време на 5-годишния период на изпълнение на плана за действие.	Държавен бюджет ПРСР* – 2014-2020 Мярка 8 75 000 000 лв.		Залесени площи на негодни за земеделско ползване почви	Приложение на различни техники на агrolесовъдство на земите с по-ниска категория – ежегодни данни в ha.	Залесени площи (ha) от земите с по-ниска категория. Общо за периода	МЗХГ	Общински администрации
Възстановяване на горските площи									
	Залесяване на горите, пострадали от природни бедствия.	Ежегодно, по време на 5-годишния период на изпълнение	Държавен бюджет; МЗХГ ПРСР* Мярка 8 20 000 000 лв.	Национална програма за развитие: България 2020 (НПР БГ 2020).	Стабилни горски екосистемите	Площи (дка) залесени горски територии, засегнати от природни бедствия	Стабилизиран и екосистеми – общо дка	МЗХГ	Общински администрации, собственици на земи

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

		ие на плана за действие.							
	Провеждане на мероприятия за поддържане и възстановява не на горски площи.	Ежегодно , по време на 5- годишния период на изпълнен ие на плана за действие	Държавен бюджет; ПРСР*; Мярка 8 1 800 000 лв.	Национална програма за развитие: България 2020 (НПР БГ 2020). НПРД, М 43 Подобряван е на структурата и функциите на горските природни местообитан ия	Намалено отрицателн от о въздействи е на сечи, съхнене, паша и други видове ползване на горите върху устойчивост та на земите.	Брой финансирани проекти, отпуснати средства за възстановява не на горски площи	Брой финансирани проекти, отпуснати средства за възстановява не на горски площи	МЗХГ	Общински администра ция, собствениц и на земи
Адаптация към климатичните промени									
	Ограничаване на строителството в зелените площи и покритие на градските райони с растителност чрез общите устройствени планове (УОП) на	До V-та година след приемане на Програма та.	Държавен бюджет;	Трети Национален План за Действие по изменение на климата (2013 – 2020 г.); ОУП	Намалени площи със „запечатани “ почви в зелените площи; Адаптиране към климатични те промени.	Площи в градските райони, покрити с растителност	Площ на градски райони с кислородопр одукт ивна растителност и максимално ограничени строителни практики в зелените площи.	МРРБ, МИГ, МОСВ	Общински и областни администра ция

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

	населените места								
--	---------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

ПРСР* - всички дейности по изпълнение на Мерките от НПОВФП, които следва да се осигурят от ПРСР -2020 г. до края на програмния период– 2020 ще бъдат съобразени с наличните средства и възможности, както и с планираните през следващия програмен период 2021 - 2027.Изискваните средства от държавния бюджет ще бъдат съобразени с финансовите възможности за периода.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

VII. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПОДГОТОВКА И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Община Малко Търново, подпомогна разработването на програмата с предоставяне на информация за околната среда с която разполага , както и чрез проведените консултации с участие на своите експерти.

Предварителната организация свързана с подготовката за изготвяне на Програмата включи набавяне за ползване на налични в общината материали като:

- 1.Гори с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „Малко Търново“, специализиран доклад (от сайта на ДГС);
- 2.Доклад за Екологична оценка на общ устройствен план на Община Малко Търново предварителен проект;
- 3.Комплексно разрешително на „РДНИБО“-Малко Търново; Регионална система;
- 4.Общински план за развитие 2014-2020 година на Община Малко Търново;
5. Програма за енергийна ефективност на Община Малко Търново за периода 2017-2020г.;
- 6.Програма за опазване на околната среда 2007-2013г.;
- 7.Годишен доклад по околна среда (ГДОС) за 2021г. за изпълнение на дейностите, за които е предоставено Комплексно разрешително № 401 – Н0/2010/ актуализирано с решение на ИАОС № 401 – Н0 – А1/2012г.;
- 8.Годишен доклад по наблюдението и контрола при прилагането на Общия устройствен план на Община Малко Търново, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на ОУП;
9. МОСВ-Писмо до Община Малко Търново БРЗТЗЗ-162 -1-23-02-22-Лечебни растения;
- 10.Протокол от изпитване №12-1099/27.12.2019г.-КАВ;
- 11.Протокол от изпитване №12-11753/27.12.2019г.-КАВ;
- 12.Указания за разработване на общински и регионални програми за управление на отпадъците, съгласно изискванията на чл.52 от ЗУО-писмо на НСОРБ изх. №П-981(2)/28.07.2021г.;
- 13.Указания за разработване на общински и регионални програми за управление на отпадъците, съгласно изискванията на чл.52 от ЗУО-писмо на МОСВ изх. № 48-00-566/21.07.2021г.;
- 14.Морфологичен анализ на отпадъците в община Малко Търново;
- 15.Общ устройствен план и Екологична оценка на община Малко Търново;
16. Малко Търново - културно наследство в сърцето на Странджа;
- 17.Списък проекти, в които организацията ИСУН участва като бенефициент;
- 18.Български информационен бизнес портал:Община Малко Търново - Резервати, защитени местности и природни забележителности;
- 19.Данни от сайта на ДГС Малко Търново;
- 20.Данни за Забележителности около Малко Търново;
- 21.Картотека на пещерите-БФСп;
22. Писмо на БДЧР изх. №04 -01-369/а1/31 – 12 – 2018г. относно регистриране на водовземни съоръжения за задоволяване на собствени потребности;
23. Главен регистър за частна и публична общинска собственост –от сайта на общината;
24. Регионален генерален план на обособена територия на ВиК ЕАД, гр. Бургас
- 25.Списък и площи заети от общински гори;
- 26.Актуален списък на предприятията на територията на общината;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

- 27.От „Общинска собственост“ на земи общинска собственост;
- 28.Информация за Закриване и рекултивация на общински депа за неопасни отпадъци в местност „Райков чукар“ и местност „Вълково мъклище“, община Малко Търново;
- 29.Задание или обяснителна записка за Демонстрационен проект "Пилотно събиране и високотехнологично рециклиране на зелени и биоразградими битови отпадъци в община Малко Търново";
- 30.Данни за обект:Реконструкция и рехабилитация на улична мрежа на територията на гр. Малко Търново;
- 31.Заповед за управление „Мишкова нива”
- 32.Проекти за санитарно-охранитерни зони около ТК за водоснабдяване;
- 33.План за интегрирано развитие на Община Малко Търново за периода 2021-2027 г. (ПИРО);
- 34.Данни за язовир Младежко, Списък на язовирите на територията на общината;
- 35.Общински план 2014-2020 година за развитие на Община Малко Търново

Община Малко Търново създаде необходимата организация като осигури обществен достъп предварително чрез сайта си и обяви намерението за изготвяне на Програмата за опазване на околната среда на община Малко Търново 2021-2028г.:

Публикувано на 17 Май 2022 г.

Ръководството на община Малко Търново обявява на заинтересованите лица, че във връзка с разпоредбата на чл.79, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда са стартирани дейностите за актуализиране на Общинската програма за опазване на околната среда, като същата ще обхваща периода 2021-2028 г. Във връзка с изготвянето на проекта в 20-дневен срок, считано от 17.05.2022 г., всеки който желае да се включи в подготовката на упоменатия по-горе стратегически документ, може да изпраща предложения на официалния имейл на общината: mt_kmet@mail.bg или в деловодството на адрес: гр. Малко Търново, ул. „Малкотърновска комуна" № 3.

Общинска администрация Малко Търново

1.Отчетност на изготвената и приета от Общински съвет ПООС 2021-2028г.

Законът за опазване на околната среда вменява следните задължения в тази насока на основание на чл.79:

Чл. 79. (1) Кметовете на общините разработват програми за опазване на околната среда за съответната община в съответствие с указания на министъра на околната среда и водите.

(2) Програмите по ал. 1 обхващат период на изпълнение не по-малък от 3 години.

(3) Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмите чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмите се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

(4) Програмите се приемат от общинските съвети, които контролират изпълнението им.

(5) Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране.

(6) Отчетите по ал. 5 се представят за информация в РИОСВ.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Програмата за опазване на околната среда на община Малко Търново 2021-2028г. е изготвена в съответствие с чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда и Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда.

Програмата се приема от общински съвет Малко Търново, който орган контролира изпълнението ѝ. За целта Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда (ПООС), а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Също така отчетите се представят за информация и в РИОСВ.

2. Актуализация на програмата

ПООС 2021-2028г. е отворен документ, който може да се допълва, актуализира, да се променя съобразно допълнителни изисквания. При необходимост, се прилага чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда и Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда като Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране.

Програмата е отворен документ и следва да е актуална по отношение актуалността на използваните източници на информация в случай, че и те бъдат актуализирани във времето :

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.);
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха, България 2020-2030 г.);
- Национална стратегия за управление и развитие във водния сектор;
- Програма за прилагане на Директива 91/271/ЕС за пречистване населените места;
- Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030 г.;
- План за управление на речните басейни (ПУРБ) в Черноморски район 2016-2021 г.;
- План за управление на риска от наводнения в Черноморски район 2016-2021 г.;
- Общ устройствен план на Община Малко Търново;
- План за енергийна ефективност и насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници на Община Малко Търново
- План за защита при наводнения на територията на Община Малко Търново
- Доклади за състоянието на околната среда – РИОСВ – Бургас за периода 2018-2021 г.;
- Официална интернет страница на НСИ - <http://www.nsi.bg/>;
- Официален сайт на Община Малко Търново- <http://www.malkotarnovo.org/>
- Общ устройствен план на Община Малко Търново;
- Екологична оценка на ОУП на Община Малко Търново;
- Общински план за развитие на Община Малко Търново 2014-2020 г.;
- Програма за опазване на околната среда на Община Малко Търново 2014-2020 г.;
- Програма за управление на отпадъците на Община Малко Търново 2015-2023 г.;
- План за енергийна ефективност и насърчаване използването на енергия от

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

възобновяеми източници на Община Малко Търново.;

- План за защита при наводнения на територията на Община Малко Търново;
- Доклад за изготвен морфологичен анализ на отпадъците, образувани на територията на община Малко Търново, 2015г.
- Комплексно разрешително № 401-Н0/2010г., за ДНЮ
- Доклад за Гори с висока консервационна стойност-ДГС Малко Търново;
- Годишни доклади на РЗИ Бургас <https://rzi-burgas.bg/>

Нормативна уредба:

- ЗАКОН за опазване на околната среда, Обн. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., посл. изм. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.;
- ЗАКОН за чистотата на атмосферния въздух, Обн. ДВ. бр.45 от 28 Май 1996г., посл. изм. ДВ. бр.20 от 11 Март 2022 г.;
- ЗАКОН за водите, Обн. ДВ. бр.67 от 27 Юли 1999г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 11 Март 2022 г.;
- ЗАКОН за управление на отпадъците Обн. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 1 Март 2022 г.;
- ЗАКОН за почвите, Обн. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г.;
- ЗАКОН за защитените територии, Обн. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.;
- ЗАКОН за биологичното разнообразие, Обн. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002г., посл. изм. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г.;

Програма за опазване на околната среда на Община Банско за периода 2021 – 2028 г.

- ЗАКОН за защита от шума в околната среда, Обн. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.101 от 27 Ноември 2020г.;
- ЗАКОН за лечебните растения, Обн. ДВ. бр. 29/07.04.2000 г., посл. изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021г.;
- НАРЕДБА No 1 от 11 април 2011 г. за мониторинг на водите, В сила от 29.04.2011г., Обн. ДВ. бр.34 от 29 Април 2011г., , изм. и доп. ДВ. бр.22 от 5 Март 2013г., изм. ДВ. бр.44 от 17 Май 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 22 Юли 2014г. изм. и доп. ДВ. бр.20 от 15 Март 2016г.;
- НАРЕДБА No 1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, Обн. ДВ. бр.87 от 30 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2010г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 21 Февруари 2012г. , изм. и доп. ДВ. бр.28 от 19 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.90 от 31 Октомври 2014г. изм. и доп. ДВ. бр.102 от 23 Декември 2016г.;
- НАРЕДБА No2 за класификация на отпадъците, Обн. ДВ. бр.66 от 8 Август 2014г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.86 от 6 Октомври 2020г.;
- НАРЕДБА No 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите, обн. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г.;
- НАРЕДБА No Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води, издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 22 от 5.03.2013 г., посл. изм. ДВ. бр.13 от 16 Февруари 2021г.;
- НАРЕДБА No6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

на населението, обн., ДВ, бр. 58 от 18.07.2006 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.100 от 30 Ноември 2021г.;

- НАРЕДБА No9 от 14.03.1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти, В сила от 03.05.1991г., Обн. ДВ. бр.35 от 3 Май 1991г., попр. ДВ. бр.38 от 14 Май 1991г., изм. ДВ. бр.8 от 22 Януари 2002г.;

- НАРЕДБА No 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, в сила от 30.07.2010г., Обн. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г., изм. и доп. ДВ. 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.79 от 8 Октомври 2019г.;

- НАРЕДБА No14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места от 23.09.1997г., изм. ДВ. бр.42 от 29 Май 2007г.;

- НАРЕДБА за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС No20/25.01.2017 г. обн., ДВ. бр. 11/31.01.2017 г. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2021г.;

- НАРЕДБА No1 от 04 Юни 2014г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, Обн. ДВ. бр.51 от 20 Юни 2014г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.82 от 1 Октомври 2021г.;

- НАРЕДБА No1 от 09.02.2015г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения, Обн. ДВ. бр.13 от 17 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 11 Декември 2018г.;

- НАРЕДБА No6/27.08.2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, ДВ. бр.80/13.09.2013г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.36 от 1 Май 2021г.;

- НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, Приета с ПМС No 267 от 05.12.2017 г., Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017г.;

- НАРЕДБА No3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите обн. ДВ, бр.71/12.08.2008г.;

- НАРЕДБА No 2 от 20 януари 2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения;

- НАРЕДБА за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и права на територията на Община Малко Търново;

- НАРЕДБА No 1 за осигуряване, опазване и поддържане на обществения ред, опазване на общинската собственост и инфраструктура, поддържане и опазване на околната среда, транспорт и опазване на движението на територията на Община Малко Търново

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1. Програма „Лечебни растения“

Приложение 2. Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Малко Търново за периода 2021-2028 г.

Приложение 3. Програма за управление на отпадъците на община Малко Търново 2021- 2028 г.



ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

№ по ред	Съдържание	Страница
I.	Въведение	7
I.1.	Основание за изготвяне на общинската програма за управление на отпадъците	7
I.2.	Съдържание на общинската програма за управление на отпадъците	7
II.	Географски, демографски и социално-икономически характеристики на Община Малко Търново	9
III.	Нормативно основание за изработване на програмата и времеви хоризонт	11
III.1.	Нормативни документи – Европейско законодателство	11
III.2.	Нормативни документи – Национално законодателство	12
III.3.	III.3. Стратегически документи (WWW.5lmoew.government.bg)	12
III.4.	Програмни документи на общинско ниво	13
III.5.	Програмни документи на общинско ниво	13
III.6.	Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация	14
IV.	Съдържание на Общинската програма за управление на отпадъците 2021-2028г. на Община Малко Търново	15
IV.1.	Информация и резултати от процедурата за екологична оценка на програмата и от обществените консултации при разработване на програмата	16
V.	Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците в община Малко Търново	16
V.1.	Анализи	16
V.1.1.	Анализ на битовите отпадъци	20
V.1.2.	Анализ на дейността на регионалното сдружение за управление на отпадъците	25
V.1.3.	Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове	28
V.1.4.	Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване в община Малко Търново:	29
V.1.5.	Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа „отговорност на производителя „ и „замърсителят плаща“	30
V.1.6.	Анализ и оценка на техническите възможности за	37

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

	третиране на отпадъците	
V.1.7.	Анализ на производствените отпадъци	40
V.1.8.	Анализ на опасни отпадъци	40
V.1.9.	Анализ на утайки от ПСОВ	42
V.1.10.	Анализ на болнични отпадъци	42
V.1.11.	Анализ на приложимите мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъци	42
V.1.12.	Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им	44
V.1.13.	Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъци в Община Малко Търново	46
V.1.14.	Изводи и констатации	50
V.1.15.	Организационна структура, отнасяща се до управлението на околната среда на територията на РДННО	52
VI.	SWOT АНАЛИЗ	54
VII.	Цели и приоритети	59
VIII.	Програми/Подпрограми за постигане на целите с План за действие към всяка подпрограма за управление на отпадъците в община Малко Търново	61
VIII.1.	Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	62
VIII.1.1.	Цел на програмата за предотвратяване на образуването на отпадъци	62
VIII.1.2.	Норма на натрупване на отпадъци от един жител	62
VIII.2.	Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	66
VIII.3.	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	68
VIII.4.	Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци от разрушаване на сгради	69
VIII. 5.	Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	74
VIII.6.	Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки	81
VIII. 7.	Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други	83
IX.	Координация с други планове и програми	84

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

IX.1.	Нормативни документи – Европейско законодателство	85
IX.2.	Нормативни документи – Национално законодателство	85
IX.3.	Стратегически документи (WWW.5lmoew.government.bg)	
X.	Система за оценка на резултатите и за актуализация на плана	86
XI.	Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците	86
XII.	Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците	88
XIII.	Процедура за актуализация на програмата	89

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯТА

ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НППОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда"
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ПОО	Предотвратяване на образуването на отпадъци
ПСОВ	Пречистителна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РДО	Рамкова директива за отпадъците

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

РИОСВ	Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
РСМ	Рециклирани строителни материали
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
ТБО	Такса битови отпадъци

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИ, ГРАФИ, СХЕМИ, ДИАГРАМИ, ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица-Демографски данни.....	10
Таблица -Норми на натрупване по групи населени места.....	21
Таблица –Разделно събиране на битови отпадъци.....	21
Таблица –Количества депонирани битови отпадъци:.....	22
Таблица-Морфологичен състав на отпадъцитев община Малко Търново.....	23
Таблица-Депонирани отпадъци на РДННО-Малко Търново.....	27
Таблица-МОСВ Инфраструктура за депониране, предварително третиране и оползотворяване по РСУО.....	37
Таблица за информация за остатъчния капацитет на регионалното депо за отпадъци.....	38
Таблица-Количества депонирани отпадъци и заплатени отчисления за депониране, съгласно чл.60 и чл.64 от ЗУО на Регионално депо М.Търново по общини-Малко Търново.....	48
Таблица- Прогнозна промяна на норма на натрупване на БО за период 2018-.....	63
Таблица -Прогнозен модел за количествата едрогабаритни отпадъци, които ще се образуват през следващите десет години(НПУО).....	64
Графика: Образуване и депонирани битови отпадъци в България – хил. тона.....	20
Схема: Организационна структура, отнасяща се до управлението на околната среда на територията на РДННО.....	53
Диаграма-обобщени количествата на хранителните отпадъциза 2018 г.-ИАОС.....	66
Диаграма-обобщени количествата на хранителните отпадъци по сектори за 2018 г.-ИАОС.....	67
Изображение на СО от разрушаване.....	69

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) на община Малко Търново за периода 2021-2028г. е преработена според направените препоръки от страна на РИОСВ-Бургас във връзка с искане за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО на програмата с писмо изх. № ПД-3(14), 16.11.2023г. до възложителя: Община Малко Търново.

Програмата е преработена на база актуалния от 2023г. Доклад за морфологичен анализ на битовите отпадъци, изготвен след извършване на анализ на морфологичния състав на отпадъците през четирите годишни сезона в изпълнение на Договор № РД-Р-6/09.03.2022 г. за извършване на “Морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на община Малко Търново според актуалната Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци на МОСВ, 2019г.

Направените предложения и прогнози за периода 2021 – 2028 г., във връзка с приемане решения за развитието на инфраструктурата и практиките от страна на Общината за управление на отпадъците, в т.ч.:

- демографска прогноза;
- прогноза за образуваните отпадъци;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба;

ПУО на община Малко Търново 2021-2028г. включва и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, съгласно Глава втора, Раздел III на ЗУО. Приложени са необходимите административни, технически и финансови мерки за осигуряване на практическото прилагане на програмата и упражняване на дейности по контрол и мониторинг на практическото ѝ изпълнение.

Програмата е динамичен и отворен документ, който може да бъде допълван по предложение на кмета на общината, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.

I.1. Основание за изготвяне на общинската програма за управление на отпадъците

Политиката по управление на отпадъците се осъществява от Министерство на околната среда и водите, в съответствие със законодателството на Европейската общност и националното законодателство – Закон за опазване на околната среда, Закон за управление на отпадъците, наредби, националните планови и стратегически документи – Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г., Национален стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води 2014-2020 г., Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване 2011-2020 г. и Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

Общинската програма за управление на отпадъците (ПУО) на Община Малко Търново 2021-2028г. е изготвена на основание чл. 52, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (в сила от 13.07.2012г., обн., ДВ, бр. 19 от 5 Март 2021 г.).

Програмата за управление на отпадъците на Община Малко Търново се разработва в съответствие с чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО),

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

във връзка с чл.15, ал.1, т.3, чл.57 и чл.59 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

Съгласно изискванията на чл. 52, ал.3, т. 2 от ЗУО настоящата програма се разработва във връзка с:

- Приет нов Национален план за управление на отпадъците с период 2021-2028 г.;

- Изтичане периода на действащата Програма за управление на отпадъци на Община Малко Търново 2016 – 2020 г., приета с решение на Общински съвет – Малко Търново;

Програмата за управление на отпадъците е секторна програма и съгласно чл. 52, ал. 2 от ЗУО е неразделна част от програмата за опазване на околната среда на Община Малко Търново – 2021 - 2028г.

Министърът на околната среда и водите е издал ЗАПОВЕД №РД-883/23.09.2021г. на основание чл.11, ал.1, т.5 от Закона за опазване на околната среда и чл.52, ал.10 от Закона за управление на отпадъците за приемане на МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКИ /РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г., като се имат предвид разпоредбите на ЗУО, че програмите:

1. се разработват и приемат за период, който следва да съвпада с периода на действие на актуалния Национален план за управление на отпадъците 2021-2028г.;

2. се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на актуалния Национален план за управление на отпадъците 2021-2028г..

С Решение № 459/17.06.2021г. Министерският съвет е приел Национален план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г., в който са отразени изискванията на новоприетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“, като Планът с всички анализи към него е публикуван на интернет – страницата на МОСВ: <https://www.moew.government.bg/bg/otpaduci/strategicheski-dokumenti/>.

I.2. Съдържание на общинската програма за управление на отпадъците

Съдържанието на общинската програма за управление на отпадъците на Община Малко Търново 2021-2028г. е съобразено с ключовите изисквания относно Програмите за управление на отпадъците.

Първо: Общинската/регионалната програма се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028г.

Основната цел на Програмата е да допринесе за устойчивото развитие на община Малко Търново, чрез реализиране и прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците, която следва да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, увеличаване дела на разделно събраните отпадъци както и стимулиране на инвестициите за подобряване управлението на отпадъците.

Структурата и целите на програмата са разработени в съответствие с Методическите указания за разработване на регионални/общински програми за управление на отпадъците (утвърдени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г., както и приложимите общински наредби на местно ниво.

дейности водят до постигане на изпълнението на конкретните програмни цели:

- Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

- Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други.

Второ: Общинската програма се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на НПУО. Периодът на приетия през м.юни, 2021 г. от Министерски съвет НПУО е 2021-2028 г. Следователно, общинската програма за управление на отпадъците се разработва за периода 2021-2028 г.

Трето: Общинската програма трябва да включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, регламентирани в Глава втора, Раздел III на ЗУО.

Четвърто: Общинската програма трябва да е достъпна за обществеността най-малко чрез публикуването ѝ на интернет страницата на общината.

Тъй като ЗУО изисква общинската програма за управление на отпадъците да се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г., то той определя рамката на обхвата и съдържанието на програмите за управление на отпадъците.

В приетия Национален план за управлени е на отпадъците 2021-2028 г. са посочени следните цели:

- Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива;

- Три стратегически цели, гарантиращи постигане на генералната цел на Плана:
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други.

При разработването на програмата, съобразно структурата и съдържанието на НПУО, целесъобразността и с цел гарантиране изпълнението на нормативните задължения на органа за местно самоуправление –община Малко Търново, общинската програма за управление на отпадъците е изготвена със съдържание, съобразен с дадените с издадените от Министъра на околната среда и водите указания по разработване на програмите за управление на отпадъците.

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за ефективното и ефикасно управление на отпадъците в Р България.

НПУО включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на РДО, съответно

на ЗУО:

- битови отпадъци
- производствени отпадъци
- строителни отпадъци
- опасни отпадъци

Съгласно § 1, т. 4 от Закона за управление на отпадъци (изм. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) „Битови отпадъци“ са:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

а) Смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биоотпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и едрогабаритни отпадъци, включително дюшеци и мебели;

б) Смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства;

Битовите отпадъци не включват отпадъците от:

- производството,
- селското и горското стопанство,
- рибарството,
- септичните ями и канализационната система,
- третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води,
- излезли от употреба моторни превозни средства,
- отпадъци от строителство и разрушаване.

Строителни отпадъци. Тъй като дефиницията за строителни отпадъци се отнася до отпадъци, които произтичат от строителство и разрушаване по принцип, то обхваща и отпадъците от строителни и ремонтни дейности в частни домакинства. В тази връзка, Кметът на общината е отговорен за:

- Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община. (чл. 19, ал. 3, т. 5 от ЗУО)

- Предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влягане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. (чл. 10, ал. 4 от ЗУО)

При всички останали случаи, отговорността за управление на строителните отпадъци е на възложителя на строителството/премахването на строежите в съответствие с принципа „замърсителят плаща“.

С плана се цели намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето на населението, както и постигане на максимално ефективно използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места. Важна част от Плана е създаването на максимални условия за предотвратяване образуването на отпадъци.

Приоритетите и целите на ПУО в периода до 2028 г. са съобразени с йерархията на управление на отпадъците, а така също и с последните насоки и тенденции в ЕС, касаещи управлението на отпадъците.

Заложените в програмата мерки са съобразени с изпълнението на следните основни принципи, произтичащи от НПУО и се основават на следните основни принципи:

- „Предотвратяване” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.

- „Разширена отговорност на производителя” и „замърсителят плаща” – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.

- „Превантивност” – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

продължителността на програмата, **причината за изготвянето ѝ и основните цели и резултати от изпълнението ѝ, а именно:**

● *наименование на общината, административна област и членство на общината в регионално сдружение за управление на отпадъците – наименование на сдружението и неговите членове – общини:*

Име на общината: Община Малко Търново,
Бургаска област,
Адрес: град Малко Търново, улица “Малкотърновска комуна” № 3, телефон 05952/30-21, факс 05952/31-28, пощенски код 8162,
Община Малко Търново, Област Бургас
БУЛСТАТ 000057086
е - mail: mt_kmet@mail.bg,

Основен начин на обезвреждане на отпадъците се явява депонирането. Събраните битови отпадъци от територията на Община Малко Търново се транспортират до „Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за Община Малко Търново“, гр. Малко Търново. „Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за Община Малко Търново“, гр. Малко Търново съответства на нормативните изисквания и се използва само от Община Малко Търново.

Депото за обезвреждане на неопасни отпадъци в землището на Община Малко Търново се намира в местността "Мечкобиево" и е извън границите на населени места.

Площадката за депо за обезвреждане на битови отпадъци е в границите на имот №46663.45.22.а с площ 56 481.00 дка. Капацитет на депото - С Комплексно разрешително № 403-Н0-И0-А0-2010 (актуализирано 403-Н0-И0-А1-2012) е определен масимален капацитет на депото 80 000 тона отпадъци и максимален дневен капацитет 12.8 т/24 часа.

Капацитетът на депото възлиза на общ обем от 87 704,00 м3 от които 7 973,00 м3 земни маси за запръстяване и 79 731,00 м3 чист обем за БО т.е. срок на експлоатация на двете клетки е 39 години.

● *съвсем кратка информация относно географски, демографски и социално-икономически характеристики,*

- *територия на общината* - хил. кв.км.: Община Малко Търново е третата по големина /789 кв.км./ община в Бургаска област и едновременно с това една от най-слабо населените. В състава ѝ са включени 13 населени места – 1 град и 12 села, от които 2 са кметства и 11 кметски наместничества

■ *население на общината и средна гъстота на населението; население в градовете и селата (% от общото население на общината):*

В отговор на наше заявление с вх.№ 07-25-315#1/20.12.2023 г. до НСИ , са получени изпратените подготвени данни, за последната демографска прогноза, разработена в НСИ с информация за развитието на населението, актуализирана през 2023 година. Начална точка на прогнозата е населението на страната към 07.09.2021 година:

Прогноза за населението в град Малко Търново, община Малко Търново, област Бургас на Р България

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

през перспективния период 2023 - 2030 година

Населено място	Към 31.12. на съответната календарна година							
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
46663 гр.Малко Търново	1586	1556	1524	1497	1468	1446	1417	1397

**Прогноза за населението в община Малко Търново, област Бургас на Р България
през перспективния период 2023 - 2030 година**

Община	Към 31.12. на съответната календарна година							
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0212 Малко Търново	2480	2429	2382	2336	2298	2260	2226	2196

**● кратка географска и социално-икономическа характеристика на общината –
напр. релеф, води, основни отрасли, заетост, БВП на 1 жител:**

□ Релеф

Релефът на общината е хълмист и нископланински. Около 38% от територия е с надморска височина - 0-200 м, 60% - 200-600 м, и около 2% над 600 м. Най-широко са разпространени територии с н.в. между 200 и 300 м. Най-висок връх на територията на общината в българската част на Странджа е вр.Градище – 710 м н.в., разположен на югозапад от Малко Търново. Открояват се и върховете Ехичкиите – 491 м н.в., Босна – 453 м н.в. и Папия – 502 м н.в.

Релефът на общината е хълмисто- планински, силно насечен от долините и притоците на реките Велека , Резвая, Младежка и др. Странджа планина е един от интересните във фитогеографско отношение кътове на Европа. Общината се намира изцяло на територията на Природен парк "Странджа". Вертикалното разчленение на релефа в общината е 50-200 м/км², като преобладава 50-100 м/км², което съответства на ниската издигнатост на територията. Хоризонталното разчленение обаче е сравнително голямо - 1.0-3.0 км/км², като преобладава 2.0-2.5 км/км², което е идентично на това в средновисоките и високите планини в страната. Това допълва извода, че въпреки малката си надморска височина, релефът на територията на общината е силно раздвижен и атрактивен.

Характерни за територията ни са заоблените форми, стръмните и врязани речни долини, на места ждрелоподобни (р.Велека, р.Младежка). Речните тераси са развити относително слабо и на места фрагментарно. Карстовият тип релеф е характерен за онази част от общината, която е изградена основно от карбонатни скали. Той е проявен като повърхностен и дълбочинен карст с разнообразни форми: кари, въртопи, понори, каверни и различни по големина и сложност пещери. Известни спелеорайони са с.Младежко, с.Бръшлян, местността Узунбуджак, гр.М.Търново, с.Бяла вода и др.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Поради високата залесеност на територията и наличието на устойчиви магмени скали денудационно-ерозионните процеси като цяло са слабо развити. Същата се отличава със сравнително добра устойчивост на абразията.

Свлачищните явления са характерни за сравнително малко терени. Ясно проявени срутища и каменопади могат да се наблюдават само по най-стръмните скални откоси (по северните части на Босненския рид, по склоновете на Малкотърновския плутон и др.)

Води

Характерни за територията са заоблените форми, стръмните и врязани речни долини, на места ждрелоподобни (р.Велека, р.Младежка). Речните тераси са развити относително слабо и на места фрагментарно. Най-големият извор е карстов, намиращ се в месността "Докузак", между гр.М.Търново и с.Стоилово с дебит 398 л./сек. Хидрографската мрежа на територията на общината е образувана от водосборните басейни на Велека и притоците - р.Младежка, р.Айidere и р.Резвая.

Климат

Климатът е преходно-средиземноморски, с някои типични особености, които са дали основание за обособяване на Странджански климатичен район. Относителната влажност е 75 %. През лятото спада до 62 %. Специфични са летните мъгли по долините на реките Велека и Резвая. Валежите като цяло са над средните в страната и се характеризират със средиземноморско влияние - средно 800-900 мм.

Почви

Територията на Община Малко Търново попада в Средиземноморската почвена област на Европа и е част от Странджанската почвена провинция на Балкано- Апенинската подобласт.

Почвообразуването в Странджа е под влияние на особеното съчетание на характерния за Странджа климат, уникалната горскодървесна растителност, извънредното разнообразие от коренни и почвообразуващи скали, ридовохълмистия нископланински релеф с голяма разчлененост, гъсто разклонена хидрографска мрежа с къси склонове и доминиращи припечни изложения.

В състава на почвената покривка се наброяват 7 почвени типа от 22, известни в България. Те са съставени от 12 подтипа с множество комбинации от асоциации, фази и разновидности. Преобладават лесивираните канеленовидни почви (излужените канелени горски почви), планосолите (оподзолени канелени горски и псевдоподзолисти канелени почви), жълтоземите и плитките почви (рендзини, литосоли и ранкери). Тук се срещат и червеноземите, които заедно с жълтоземите представляват рядкост за България и за Европа.

●основни отрасли:

Географското положение на общината я характеризира като полупланинска територия, оставаща встрани от икономическите и транспортните коридори. На територията на общината няма регистрирана земеделска кооперация.

Характерна особеност в процеса на възстановяване на земеделските земи са малките парцели. Липсват едри земеделски стопанства. Ниската категория на земеделската земя, наличието на мери и пасища, както и на гори изключително благоприятства

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

развитието на животновъдството на територията на общината. В Община М. Търново се отглеждат всички видове домашни животни - говеда, овце, кози, свине, птици.

Липсват големи животновъдни ферми. Животните се отглеждат в семейни ферми. На територията на община Малко Търново растениевъдството е отрасъл, който е слабо застъпен. Една от причините е ниската категория на земите на територията на общината. Преобладават земи от V – VIII-ма категория. Друга причина е липсата на земеделски кооперации.

През последните години наблюдаващата се тенденция към увеличаване на пустешите земи постепенно намалява, което се дължи на мерките, които се предприемат от Министерство на земеделието и горите. По-голяма част от пустеещите земеделски земи се предоставиха на земеделски производители, които се заеха с тяхното почистване и превръщането им в пасища и мери за отглеждане на животни, създаване на овощни градини и др.

Изводи към раздел селско-стопанство:

-Природно-икономическите ресурси на общината са изключително благоприятни за развитие на селско стопанство, но потенциалът още не е оползотворен /особено в животновъдството/;

- Липсват сдружения на земеделските производители;

- Влошен е породния състав на животните.

Реални възможности за развитие в планиски район имат следните дейност:

- животновъдство;

- пчеларство;

- екологично земеделие;

- селски, еко и ловен туризъм;

- добив и преработка на дървесина;

- изкупуване, съхранение и обработка на билки, диворастящи видове и гъби.

Перспективите за района са следните:

- създаване на водещо производство, което да създаде нови работни места и спомогне за ликвидиране на безработицата в района.

- бързо развитие на предграничната обслужваща зона, пускане на ТИР - трафик и разработка на съвместни проекти за развитие на трансгранично сътрудничество.

- развитие на туризма –селски, еко, културен, ловен и т.н.;

- добив на фелшпати и др. нерудни полезни изкопаеми.

Социални дейности:

Култура

Изключителен интерес, както за наши, така и за чужди туристи представлява странджанското културно наследство, богатия песенен фолклор, обредите и обичаите на местното население. За опазването, съхранението и разпространението на странджанския бит и култура изключително много допринасят и трите читалища на територията на общината. Към същите има сформирани състави за автентичен фолклор и стари градски песни. С много усилия бяха възродени обичаите Кукеровден, Лазаровден, Янъовден, Пеперуда, Филек/празнува се само в Странджа/, Коледуване и др.

Исторически данни

Многобройните археологически паметници - от тракийско и римско време показват, че по тези земи е кипял интензивен стопански и културен живот още от древността. Много впечатляваща и монументална е гробницата в м."Мишкова нива" на 13 км. югозападно от града.Тя се отнася към V-IIIв. Пр.Хр.по време на разцвета на тракийската култура. Друга документирана и публикувана тракийска култува гробница

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

се намира в м."Пропада" на 5 км. северозападно от града. Силно тракийско присъствие може да се открие и в скалното светилище разположено в местността "Камъка". Тук върху самата скала са издълбани т.н. "соларни кръгове". Те се свързват със слънчевия култ и бог Аполон. На територията на общината съществуват около 60 параклиса.

Един от най-значимите исторически паметници в общината е паметника в м."Петрова нива", където през 1903 се взема историческото решение за вдигане на Илинденско - Преображенското въстание в Източна Тракия и Странджа. В чест на загиналите преображенци всяка година на това място Община Малко Търново организира Национален възпоменателен събор.

Забележителности

Община Малко Търново се характеризира не само с природните си дадености, но и с богатото си културно-историческо наследство. Хилядолетната човешка цивилизация е оставила тук стотици оригинални културни паметници. За запазването и съхранението им през 1983 год. е създаден "Исторически музей Малко Търново". Той разполага своите богатства в три странджански къщи от края на 19 в. - паметници на културата. В тях са подредени разнообразни, интересни и атрактивни експозиции: археологическа, историческа, етнографска, художествена и природна. Те по своеобразен начин представят древната Странджа планина, материалната и духовната култура на населението ѝ.

В настоящия момент някои от населените места в общината използват възможностите на съчетанието между природа и културно-историческо наследство за успешното развитие на селския и опознавателен туризъм. Това са селата Бръшлян, Стоилово и Граматиково.

●заетост, БВП на 1 жител:

По брутен вътрешен продукт Югоизточният район от ниво 2 се нарежда на трето място от шестте района в страната като през 2012г. произвежда 5008 млн. лв. По БВП на човек от населението ЮИР /8374 лв/ч./ се нарежда на второ място в страната след Югозападния район от ниво 2, който произвежда 17171 лв/човек. Област Бургас е една от най-развитите в икономическо отношение в района и страната като цяло. Към 2012 г. областта произвежда БВП на стойност 3854 млн. лв., което е най-високата стойност в района, но разпределено на човек от населението, областта произвежда по-малко от област Стара Загора 43% от на района /3854 млн. лв. /, като по този показател е на първо място, изпреварвайки област Стара Загора. БВП на човек от населението в област Бургас е 9277 лв.

Световната икономическа криза оказва силно влияние върху икономическите показатели на всички нива на управление. В тази връзка БВП на област Бургас след 2008 година показва лек спад до 2010 година, след което постепенно започва да нараства.



Изменение на БВП за област Бургас за периода 2007-2012 г., Източник: НСИ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Икономическият профил на община Малко Търново определя силно участие на туризма и много слабо участие на селското стопанство и производството във формирането на приходите в общината. Икономиката на общината търпи редица трансформации в следствие периода на преход към пазарна икономика, които продължават и днес. Икономическите промени в общината оказват силно влияние и върху социалните процеси, включително демографските тенденции в общината.

Преди 1989 година в община Малко Търново са много добре развити рудодобивът и дърводобивната и дървопреработваща промишленост.

За последните 25 години рудодобивът е почти изцяло унищожен, в резултат на което се е увеличила чувствително безработицата и съответно емиграцията от общината. Дърводобивът и дървопреработващата промишленост все още играят важна роля за икономиката на община Малко Търново като привличат работници и извън пределите на общината. Икономическото развитие на общината е директно обвързано със стандарта на живот на населението. Броят на наетите лица по трудово или служебно правоотношение по икономически дейности в община Малко Търново към 2012 година е 626 души, като 165 от тях са заети в селското стопанство, а 155 – в държавното управление (вкл. администрация, горско стопанство). В търговията са заети едва 70 души, а в здравеопазването и социалните дейности - 67. Средната брутна годишна заплата е най-висока в селското и горското стопанство - 9755 към 2012 г. Важно е да се отбележи, че средната брутна годишна заплата в този сектор в Малко Търново е с 21% по-висока от заплата в област Бургас като цяло. Причината за това може да бъде по-доброто развитие на горското стопанство в общината.

Във всички останали сектори, обаче, средната годишна работна заплата е много по-ниска от средната за областта, като най-голяма е разликата в сектор Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива. Преработващата промишленост в общината е слабо развита. Към 2012 година в тази сфера функционират 8 предприятия, които генерират нетни приходи от продажби в размер на 458 хил. лв. за 2012 година. Заетите в сектора са едва 9 души.

Предприятията в общината функционират в сферата на хранително-вкусовата промишленост. Те се занимават предимно с производството на хляб, хлебни и сладкарски изделия. Предприятията, които работят в сферата на хотелиерството и ресторантьорството са 144, като нетните приходи от продажби, които генерират са 292 хил. лв. за 2012 г. В сектора са заети 32-ма души. *(Материалът е взиман от Общински план за развитие 2014-2020г. на община Малко Търново.)*

Демографски данни

Демографската характеристика на община Малко Търново е следствие от множество вътрешни фактори, като например социално-икономически и културно-исторически фактори, които оказват влияние върху динамиката на населението, неговата структура и прираст. Демографските тенденции в общината следват тези на национално ниво, като задълбочаващата се демографска криза и застаряване на населението са характерни и за община Малко Търново. Динамиката в броя на населението разкрива тенденция на продължително, постоянно и задълбочаващо намаляване, дължащо се на нарушена възрастова структура, намаляване на репродуктивната способност на населението, емиграция.

В отговор на наше заявление до НСИ с вх.№ 07-25-315#1/20.12.2023 г. , получените данни, показват, че последната демографска прогноза, разработена в НСИ за развитието на населението, е актуализирана през 2023 година. Начална точка на прогнозата е населението на страната към 07.09.2021 година.

Последните официални данни на НСИ показват, че населението на град Малко Търново към 31.12.2021 г. е 1890 ж., а живущите в селата наброяват 1103(1

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

<https://www.nsi.bg/bg/content/2975/население-по-области-общини-местоживее-и-пол>) или общо 2993 жители. Данните на НСИ за 2021 г. са използвани като базови при изчисляване на морфологичния състав на битовите отпадъци на Община Малко Търново. Данните за 2021 г. могат да бъдат ревизирани от НСИ съобразно резултатите от преброяването.

Последни данни за население към 31.12.2022г. по местоживее и пол:

Области Общини	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Малко Търново	2 526	1 223	1 303	1 611	779	832	915	444	471

Таблица Изт. НСИ

Прогноза за населението в община Малко Търново, област Бургас на Р България								
през перспективния период 2023 - 2030 година								
	Към 31.12. на съответната календарна година							
Община	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0212 Малко Търново	2480	2429	2382	2336	2298	2260	2226	2196

Таблица Изт. НСИ

Инфраструктура

Населени места

Община Малко Търново е третата по големина /789 кв.км./ община в Бургаска област и едновременно с това една от най-слабо населените. В състава ѝ са включени 13 населени места – 1 град и 12 села, от които 2 са кметства и 11 кметски наместничества. Общината се състои от административния ѝ център - гр. Малко Търново и още 12 съставни села - Граматиково, Звездец, Визица, Заберново, Калово, Стоилово, Сливарово, Бръшлян, Евренозово, Младежко, Близнак, Бяла вода.

Развитие на селското стопанство

Географското положение на общината я характеризира като полупланинска територия, оставаща встрани от икономическите и транспортните коридори.

Селскостопанският фонд е 178 560 дка, който представлява 32% от територията на общината. Преобладаващата категория на почвите на ССФ е от 5-та до 8-ма. Ниската категоризация на земята е довело до изоставянето на част от земеделските земи, особено тези, намиращи се на наклонени терени. Земеделските парцели са малки, което не позволява ефективна обработка. Мерите и пасищата са 48 779.037 дка , което представлява 35% от общия селскостопански фонд .

На територията на общината има 684 409,756 дка гори, които се стопанисват от три Държавни лесничества. Разпределението на горския фонд е както следва :

- гори на Държавните лесничества 634 280,765 дка;
- гори Общинска собственост 41 179,342 дка

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- гори на частни стопани 2 349,60 дка

На територията на общината няма регистрирана земеделска кооперация.

Характерна особенност в процеса на възстановяване на земеделските земи са малките парцели. Липсват едри земеделски стопанства. Земеделската земя се разпределя както следва:

- Частни стопани - 96 466,092 дка
- Общинска собственост - 7 910 дка
- Държавен поземлен фонд - 1 825,354 дка
- Религиозни организации - 240 дка
- Временно стопанисвана от общината - 154 016,082 дка

Ниската категория на земеделската земя, наличието на мери и пасища, както и на гори изключително благоприятства развитието на животновъдството на територията на общината. В Община М. Търново се отглеждат всички видове домашни животни - говеда, овце, кози, свине, птици.

Липсват големи животновъдни ферми. Животните се отглеждат в семейни ферми. Горския фонд е 66% от площта на общината и се стопанисва от три горски лесничейства - ГЛ Малко Търново, ГЛ Граматиково и ГЛ Звездец. От м.март 2002 г. във връзка със стопанисването на общинските гори бе създадена към структура на общинска администрация Малко Търново Дирекция "Общински гори".

Туризм

Огромният природо-географски потенциал на Малкотърновския край е създал условия за непрекъснато обитаване още от зората на човешката цивилизация. Изминатите от тогава векове са ни оставили една богата история на Странджанския край. В Община Малко Търново са съчетани по уникален начин природни дадености и богато културно-историческо наследство, което определя и една от алтернативите на нейното социално-икономическо развитие – туризмът.

Ресурси за туризм

Културно – исторически паметници и наследство – оценка на гъстотата на тези ресурси класифицирани като: Исторически паметници като ресурс за туризма – разработени обекти и оценка на налични малки обекти като църкви, манастири, читалища, национални и религиозни празници, обичаи, традиции, фолклор

Културно – историческата характеристика на Странджа има важно значение с оглед ефективното опазване, природосъобразно развитие и съхраняване на ценностната система на района. Тук се редуват почти без прекъсване тракийска мегалитна култура, античност, средновековие, българско възрождение, до най – новата ни история

Днес в Странджа са описани над 450 паметника от които 20 долмена, 24 могили, некропола, 11 самостоятелни надгробни могили, 2 куполни гробници, 13 антични и средновековни селища, 17 крепости, древни пътища, 83 параклиса, столнини и одърчета и едно историческо място от национално значение.

От споменатите 450 обекта 280 са архитектурни и художествени паметници на културата от които 18 църкви и 262 възрожденски къщи. На територията на Общината присъстват исторически паметника, свидетелстващи за Илинденско – Преображенското въстание.

Натрупаните данни от поколения учени са добра основа за ефективното представяне на Странджа като специфичен район от територията на страната ни.

В района на Странджа планина са се съхранили множество културно – исторически паметници на древни цивилизации, а жителите му са запазили традиционната си народна култура – фактор, който оказва положително въздействие върху развитието на туризма.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

От местностите с историческо значение тук се откроява м. Петрова нива, край селата Звездец и Стоилово, където през 1903 г. е обявено Преображенското въстание за отхвърляне на турското робство.

Сред туристическите обекти в Странджа е исторически музей „Александър Фол“ в гр.Малко Търново, архитектурно – историческия резерват “Бръшлян”, горска сбирка в с. Граматиково, както и множеството църкви, съхранили шедеври на иконната живопис от периода на ранното българско Възраждане.

Културно – историческите паметници дават възможност за разгръщане на богатата културна дейност, която ще привлече допълнителен брой посетители – организиране на концерти, поставяне на художествени изложби. Съвременното осмисляне на някои паметници на културата (къщи и др.) и използването им за атракционни заведения ще допринесе за увеличаване на туристопотока.

Чистотата на въздуха, водите и почвите в съчетание с чудесните природни дадености и туристическите обекти благоприятстват за развитието на отдиха и лечебния екотуризъм.

Социални дейности

Култура

Изключителен интерес, както за наши, така и за чужди туристи представлява странджанското културно наследство, богатия песенен фолклор, обредите и обичаите на местното население. За опазването, съхранението и разпространението на странджанския бит и култура изключително много допринасят и трите читалища на територията на общината . Към същите има сформирани състави за автентичен фолклор и стари градски песни. С много усилия бяха възродени обичаите Кукеровден, Лазаровден, Янъовден, Пеперуда, Филек/празнува се само в Странджа/, Коледуване и др.

Исторически данни

Многобройните археологически паметници - от тракийско и римско време показват, че по тези земи е кипял интензивен стопански и културен живот още от древността. Много впечатляваща и монументална е гробницата в м."Мишкова нива" на 13 км. югозападно от града.Тя се отнася към V-IIIв. Пр.Хр.по време на разцвета на тракийската култура. Друга документирана и публикувана тракийска култува гробница се намира в м."Пропада" на 5 км. северозападно от града. Силно тракийско присъствие може да се открие и в скалното светилище разположено в местността "Камъка".Тук върху самата скала са издълбани т.н. "соларни кръгове". Те се свързват със слънчевия култ и бог Аполон. На територията на общината съществуват около 60 параклиса.

Един от най-значимите исторически паметници в общината е паметника в м."Петрова нива", където през 1903 се взема историческото решение за вдигане на Илинденско - Преображенското въстание в Източна Тракия и Странджа. В чест на загиналите преображенци всяка година на това място Община Малко Търново организира Национален възпоменателен събор.

Забележителности

Община Малко Търново се характеризира не само с природните си дадености, но и с богатото си културно-историческо наследство. Хилядолетната човешка цивилизация е оставила тук стотици оригинални културни паметници. За запазването и съхранението им ,през 1983 год. е създаден "Исторически музей Малко Търново". Той разполага своите богатства в три странджански къщи от края на 19 в. - паметници на културата. В тях са подредени разнообразни, интересни и атрактивни експозиции: археологическа,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

историческа, етнографска, художествена и природна. Те по своеобразен начин представят древната Странджа планина, материалната и духовната култура на населението ѝ.

III. Нормативно основание за изработване на програмата и времеви хоризонт

Програмата е изготвена в съответствие със Заповед № РД-883/23.09.2021 г. на Министъра на околната среда и водите за утвърждаване на „Методически указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците“. Тя се базира на законодателството по управление на отпадъците.

Програмата обхваща периода 2021-2028 г. и съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците.

Основание за ПУО 2021-2028г. е изпълнение чл.29 на ЗУО: Чл. 29. ЗУО(1) Програми за управление на дейностите по отпадъците се разработват и изпълняват от: кмета на общината за територията на съответната община;

Програмите по ал. 1:

1. се разработват и приемат за продължителен период, който се определя в зависимост от очакваното развитие на производствените и други дейности, но не по-кратък от 3 години;

2. се актуализират при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г.) Програмите по ал. 1 се разработват в съответствие с Националната програма за управление на дейностите по отпадъците и включват мерки, предвидени в плана за действие към Националната програма.

III. 1. Нормативни документи – Европейско законодателство

» Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци;

» Директива (ЕС) 2018/851 изменя Директива 2008/98/ЕО;

» Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/ и Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци;

» Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО;

» Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване;

» Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки;

» Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства;

» Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на

III. 2. Нормативни документи – Национално законодателство

- »Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028 г.
- » Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.
- »Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г.
- »Национален план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води в България 2013-2020 г.
- »Общата програма на ЕС за действие за околната среда до 2030 г.
- »Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.
- »Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. (НПЕК)
- »Национална стратегия за околна среда (НСОС) 2009-2018 г.
- »Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България, за периода 2021–2027 г. (проект).
- »Закон за опазване на околната среда (ЗООС);
- »Закон за управление на отпадъците (ЗУО);
- »Закон за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане;
- »Закон за местните данъци и такси;
- »Закон за устройство на територията.
- »ПУРБ
- »ПУРН

III.3. Стратегически документи (WWW.5lmoew.government.bg)

Държавната политика по управлението на отпадъците представлява съвременна концепция за ресурсна ефективност, насочена към предотвратяване на образуването на отпадъци, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването чрез рециклиране, регенериране или друг процес на извличане на вторични суровини, обезвреждане и безопасно съхраняване на отпадъците, увеличаване на отговорността на производителите, стимулиране на инвестиции в сектора, в рамките на наличните финансови инструменти.

Политиката по управление на отпадъците се осъществява от Министерството, подпомагано от Дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“, в съответствие със законодателството на Европейската общност и националното законодателство – Закон за опазване на околната среда, Закон за управление на отпадъците, наредби, националните планове и стратегически документи – Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г., Национален стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води 2014-2020 г., Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване 2011-2020 г. и Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъци и развитие на кръгова икономика, линейният икономически модел от типа „вземи, произведи и изхвърли“ вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. Съгласно възприетата йерархия на отпадъците се дава приоритет на предотвратяването на отпадъците, следвано от подготовката за повторно използване, рециклирането, възстановяването и накрая изхвърлянето, като най-нежелана опция.

В този смисъл, държавната политика по управление на отпадъците се фокусира върху интегрирането на нови, устойчиви от екологична и икономическа гледна точка модели, където от битовите отпадъци да се отделя всичко, което може да се оползотвори и рециклира, за да се превърне в енергия, в суровина за индустрията, в тор за растенията, а в новоизградените регионални депа да се депонират минимални количества отпадък.

Чрез предприемане на законодателни и незаконодателни инициативи, политиките на Министерството са съобразени с политиките на европейско ниво и основните аспекти на националния интерес за постигане на 65% рециклиране на битови отпадъци до 2030 г., 75% рециклиране на отпадъци от опаковки до 2030 г. и 10% максимум депониране до 2030 г.

III. 5. Програмни документи на общинско ниво

Изводите и препоръките от направения анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи са направени на база предоставените документи, които са достъпни и на сайта на общината <http://www.malkotarnovo.org/new/index.php/>:

През 2012 г. МОСВ утвърди Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

Община Малко Търново през 2015г. е възложила и е изготвен и приет Доклад за морфологичния състав на битовите отпадъци генерирани на територията на общината въз основа прилагане на Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

През 2019 г. МОСВ утвърди нова актуална методика за определяне на количествата и морфологичния състав на отпадъците в дадена община, имаща за цел да подпомогне общинските и държавни органи при оценка на изпълнението на ангажиментите на страната по отношение на управлението на отпадъци.

В тази връзка Община Малко Търново е сключила нов договор и е проведен морфологичен анализ и определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, генерирани от общината в обхвата на РСУО Малко Търново и третирани на територията на РДНО – Малко Търново. Резултатите от анализа са приложени към настоящия ПУО 2021-2028г. на общината.

- Програма за управление на отпадъците на територията на община Малко Търново за периода 2014-2020г.

- **Наредба за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, сортиране, претоварване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни, биоразградими, опасни и масово разпространени отпадъци на територията на община Малко Търново.**

- **Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги в Община Малко Търново.**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Община Малко Търново има актуализирана и надградена с актуални изисквания: НАРЕДБА за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, сортиране, претоварване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни отпадъци, биоразградими, опасни и масово разпространени отпадъци на територията на Община Малко Търново (приложение към Програмата)

НАРЕДБА за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги според която:

Таксата за битови отпадъци се събира от общинската администрация, освен ако общинският съвет не реши друго. Кметовете на населените места и кметските наместници в Община Малко Търново са длъжни да оказват пълно съдействие на служителите от отдел „МДТ“ при събиране такса „битови отпадъци“ по места.

Таксата се заплаща на две равни вноски в следните срокове:

- до 30 юни,
- до 30 октомври на годината за която се дължи.

Като програмен документ НПУО препоръчва да се включват като програмен документ задълженията на общината, регламентирани в националното законодателство по управление на отпадъците –по чл.19 от ЗУО, включваща:

III.6. Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация

Чл. 19. (1) Кметът на общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на този закон и наредбата по чл.22

(2) Кметът на общината осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица по чл. 35, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

(3) Кметът на общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

8. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 на общото събрание на регионалните сдружения по чл. 24, ал. 1 и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
 9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
 10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
 11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
 12. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12;
 13. (доп. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15, както и информацията относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;
 14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
 15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.
- (4) (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г.)
- (5) (В сила от 14.07.2014 г.) При неизпълнение изискванията на ал. 3, т. 11 отчисленията по чл. 64 се увеличават с 15 на сто за периода до отстраняване на неизпълнението.
- (6) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г.) Площадките по ал. 3, т. 11 се осигуряват и експлоатират самостоятелно от общината или чрез сключване на писмен договор с лице, притежаващо разрешение по чл. 35, ал. 1 за съответната дейност и за отпадъци със съответния код съгласно наредбата по чл. 3, ал. 1.
- (7) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г.) За площадките по ал. 3, т. 11, които се осигуряват и експлоатират самостоятелно от общината, не се прилагат изискванията на чл. 38, ал. 1, изречение първо и чл. 69, ал. 2 и на тях не могат да се разполагат контейнери - собственост на лица, които изпълняват задълженията си индивидуално, или на организации по оползотворяване.

IV. Съдържание на Общинската програма за управление на отпадъците 2021-2028г. на Община Малко Търново

Общинската програма за управление на отпадъците 2021-2028г. на Община Малко Търново следва дадените насоки на НПУО. Тя се разработва и приема структурата и съдържанието, което е прието за НПУО.:

Основен документ, който съдържа:

- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците
- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
- Цели и подцели
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите
- Координация с други планове и програми
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети актуализация на НПУО

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

•Приложения, в които са представени - Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците .

Географско покритие

Програмата за управление на отпадъците на Община Малко Търново 2021-2028г. се разработва за територията на община Малко Търново.

Времеви хоризонт

Периодът отговаря на изискването на ЗУО, според който НПУО се изготвя за период най-малко 6 години, същият и за ПУО 2021-2028г.

Отпадъци в обхвата на НПУО

ПУО на община Малко Търново 2021-2028г.включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на РДО, съответно на ЗУО :

Съгласно Чл. 2. (1) Този закон (ЗУО) се прилага за:

1. битовите отпадъци;
2. производствените отпадъци;
3. строителните отпадъци;
4. опасните отпадъци.

IV.1. Информация и резултати от процедурата за екологична оценка на програмата и от обществените консултации при разработване на програмата

Провежда се процедура в РИОСВ-Бургас за екологична оценка на проекта на ПУО за периода 2021-2028 г. в съответствие с изискванията на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, приета с Постановление № 139 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 57 от 2004 г., посл. изм., бр. 70 от 2020 г.).

Издадено е становище по екологична оценка на проекта на РПУО. Становището ще се качи на интернет страницата на МОСВ. (ще бъде допълнено след издаване на становище)

V. Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците в община Малко Търново

В този раздел са представени основополагащи данни и тенденции, в резултат на проведения анализ на съществуващото състояние по управление на отпадъците на територията на община Малко Търново, както и произтичащите от тях изводи и препоръки, които са в основата на формулирането на мерките за постигане на целите на Програмата за управление на отпадъците за периода 2021-2028г.

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) включва в обхвата си отпадъците, които са в обхвата на рамковата директива за отпадъци (РДО), съответно на закона за управление на отпадъците (ЗУО):

- ✓ битови отпадъци;
- ✓ масоворазпространени отпадъци (отпадъците от опаковки, излязло от употреба

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излезли от употреба гуми (ИУГ);

- ✓ производствени отпадъци;
- ✓ строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- ✓ опасни отпадъци от бита.

5.1. Основни изводи от анализа на отпадъците, образувани на територията на община Малко Търново

Въз основа на анализите са направени следните изводи и препоръки:

Битови отпадъци

- Използвани са резултатите от извършения окончателен доклад от извършен морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на община Малко Търново. Докладът е изготвен през 2023г. след извършване на анализ на морфологичния състав на отпадъците през четирите годишни сезона на 2022г. в изпълнение на Договор № РД-Р-6/09.03.2022 г. за извършване на “Морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на община Малко Търново”, сключен между Община Малко Търново и “Екофорс - 21” ООД. Общото количество на образуваните битови отпадъци следва тенденция към намаление, като за периода 2016-2020 г. се запазва относително постоянно.
- Отпадъци от опаковки. Съгласно чл. 19, ал. 3, т. 6 и т. 7 от ЗУО, Кметът на общината е длъжен да организира дейностите за разделно събиране на отпадъци от опаковки /PCOO/ и разделно събиране на битови отпадъци /PCBO/ - хартия и картон, пластмаси, стъкло и темитметал. В община Малко Търново няма населени места с жители над 5000 и няма курортни селища, т. е. община Малко Търново не е задължена община за организиране на тази система. Независимо от това Община Малко Търново самостоятелно е организирала събирането на отпадъци от картон и хартия, пластмаса и стъкло в 9 точки с по три броя контейнери за хартия и картон, пластмаси и стъкло на територията на град Малко Търново. Събраните отпадъци се извозват до площадката на Регионалното депо Малко Търново за неопасни и инертни отпадъци, където се извършва сепариране. Разделно събраните отпадъци на този етап са все още в минимални количества, но независимо от това ще се вземат предвид в настоящия анализ. Общо за 2021г. са събрани тона: Стъкло 0,750, Хартия 0,228, Пластмаси 0,335,
- Отпадъци от ИУЕЕО. Община Малко Търново не е организирала система за разделно събиране на отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/
- 1.3. Отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА). Община Малко Търново не е организирала система за разделно събиране на отпадъци от НУБА.
- Отпадъци от излезли от употреба гуми (ИУГ). Община Малко Търново не е организирала система за разделно събиране на отпадъци от ИУГ.
- Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС). ИУМПС не се вземат предвид при изготвяне на морфологичния анализ на битовите отпадъци,

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

тъй като не отговарят на определението за битови отпадъци съгласно т.4 от ДР на ЗУО.

- Собствени общински системи за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината има най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло (чл.19 ал.3 т.6 от ЗУО) – Оразд
- Действащи на територията на общината системи за разделно събиране на опасни битови отпадъци, извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане (чл.19 ал.3 т.9 от ЗУО)- Оопасни. Няма организирана система за събиране на опасни отпадъци от бита.
- Предадени отпадъци на площадки за изкупуване или безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци (чл.19 ал.3, т.11 от ЗУО); - Оплощ. Общината е с население под 10000 жители и няма задължение да осигури площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани битови отпадъци.
- Разделно събрани биоразградими отпадъци (чл.19 ал.3 т.10 от ЗУО)- Обр. Общината не разполага с точни данни за разделно събраните биоотпадъци от поддържане на обществени площи, паркове и градини (чл.34, ал. 1). Предвид разпоредбите на чл. 34, ал. 1 от ЗУО, съгласно който „биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини се събират разделно“ е изчислено общото количество на тези отпадъци за Община Малко Търново за 2021 г. При изчислението са спазени указанията за норма на образувани отпадъци, съгласно Инструкциите за прилагане на нормативните изисквания, свързани с управлението на биоотпадъците (Насоки за прилагане на Наредба за разделно събиране на биоотпадъците), одобрени със Заповед № РД-687/05.09.2014 г. на Министъра на околната среда и водите.

Зелените площи, които се косят, обработват и поддържат са 245 дка. (по данни на Община Малко Търново). Приетата норма е 2 кг/кв. м./година окосена трева, листа, клони от резитба на дървена и храсти и др. Следователно от поддържане на обществени зелени площи, паркове и градини в община Малко Търново се генерират по 490 тона биоотпадъци -зелени отпадъци.

- Разделно събрани отпадъци в пунктовете за вторични суровини – Опункт. На територията на Община Малко Търново няма пунктове за вторични суровини.
- Разделно събрани отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон, в изпълнение на чл.33 ал.2 и ал.4 от ЗУО – Определено – 0,00 тона.
- Общото количество образувани отпадъци в община Малко Търново за 2021г. е изчислено на 1645,24 тона. Това определя годишна норма на натрупване на отпадъци
- Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Тук са използвани данните обобщени от НСИ чрез Нормата на натрупване на битовите отпадъци, представляваща количеството образувани битови отпадъци на национално ниво разделено на средно годишното население за съответната година. През десетгодишния период 2002-2012 г. по данни на НСИ образуваните битови отпадъци на човек от населението в България намаляват значително от 601 до 446 кг/жител/година.
- Наблюдаваните тенденции показват, че общината има капацитет да постигне

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

националните и общоевропейските количествени цели за рециклиране и намаляване на депонираните битовите отпадъци при въвеждане в експлоатация на изградените и планирани съоръжения за предварително третиране, компостиране и анаеробно разгрграждане.

- Общината следва да планира и изпълни допълнителни мерки за организиране на системи за разделно събиране битови отпадъци и увеличаване на количествата на подготвените за повторна употреба и рециклиране битови отпадъци.
- Делът на населението, обхванато от системите за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци достига 100 %.

Строителни отпадъци

- Образуваните строителни отпадъци не се депонират на общинско депо.
- Препоръчително е да се развие система за разделно събиране на строителни отпадъци от ремонтни дейности от домакинствата.
- Не е налично целенасочено проучване и информация относно количествата и вида на строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинства, който поток отпадъци е ангажимент на общината за оползотворяване или обезвреждане.

Производствени и опасни отпадъци

- Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствените отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци.
- Съгласно действащото законодателство, фирмите не предоставят информация за количествата на образуваните отпадъци и методите за третирането им на общината. Поради тази причина Община Благоевград не разполага с конкретна информация за количества образувани, рециклирани и оползотворени отпадъци от фирмите, извършващи дейност на нейна територия;
- Липсва информация за общо генерираните производствени и опасни отпадъци на територията на общината, поради което не може да се направи констатация за общото ниво на образуване до окончателното им третиране.

Специфични потоци отпадъци

- Организирана е система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на община Благоевград.
- На територията на общината не са организирани системи разделно събиране на отпадъчни масла и нефтопродукти.
- Необходимо е усъвършенстване и разширяване на системите за разделно събиране на масоворазпространените отпадъци.
- Количествата на смесените битови отпадъци, които постъпват за депониране от територията на община Благоевград, допълнително се намалят чрез последващо третиране и отделяне на количествата рециклируеми компоненти от смесения отпадъчен поток ..
- Необходимо е повишаване на количествата на разделно събираните отпадъци от опаковки.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

▪ **ИЗВОДИ на база ДОКЛАДА от морфологичния анализ:**

Въз основа на проведения четири сезонен морфологичен анализ на смесените битови отпадъци, генерирани в община Малко Търново и получените резултати може да се направят следните изводи:

- Фракции с най-висок средногодишен процент Градински, Ситна фракция < 4 см, Хартия и картон, Пластмаса

- Фракции с най-нисък средногодишен процент Инертни > 4 см, Опасни, Други, Кожа, Гума

- Фракции с най-изразена сезонна флукутация Градински, Ситна фракция < 4 см Текстил, Пластмаси

- Фракции с най-слаба сезонна флукутация Хранителни, Хартия и картон, Дървесни, Стъкло, Метал

- Най-голям относителен дял в битовите отпадъци на община Малко Търново имат фракциите – градински – 40 %, Хартия и картон – 14 %, Пластмаси – 11%, Ситна фракция < 4 см – 10 %.

- Рециклируемите отпадъци имат 36% относителен дял, в това число – хартия и картон, пластмаса, метали, стъкло. От този вид отпадъци най-високо е процентното съдържание на хартия и картон – 14%, , следвани от пластмаса – 11%, , метал – 6% и стъкло-5%.

- Делът на биоразградимите отпадъци /съгласно ДР на ЗУО § 1, т. 3 „биоразградими отпадъци“ са всички и отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други/ за община Малко Търново е 61% в това число хранителни-4%, градински-40%, дървесни отпадъци- 3%, хартия и картон – 14%.

- От извършената оценка на количествата зелени отпадъци от поддържане на обществени площи, паркове и градини в община Малко Търново, средногодишно се образуват около 490 тона растителни отпадъци, годни за компостиране.

- Общият поток битови отпадъци съдържа различни компоненти, които ако не се третират правилно могат да окажат вредно въздействие върху околната среда и човешкото здраве. В същото време в смесените битови отпадъци има редица подходящи за оползотворяване материали като хартия, метали, стъкло, биоразградими отпадъци и други. Това налага въвеждането/оптимизирането на практиките за разделно събиране на отпадъците от опаковки и биоразградимите отпадъци.

1.1. Основни изводи от анализа на инфраструктурата за управление на отпадъци

- Община Малко Търново е организирила разделното събиране на една от общо шест групи масово разпространени отпадъци.

Съгласно Методиката разделно събраните отпадъци се формират от следните потоци:

$Op = Ooooo + Oразд + Oопасни + Oплощ + Обр + Opункт + Opредп + Oпоп$

По-долу е представено описание на начина на събиране на отделните потоци в община Малко Търново.

Системата за разделно събиране на масово разпространени отпадъци (чл.19 ал.3 т.6 и т.7 от ЗУО) – Ooooo

Наличието на модерна инфраструктура е ключова предпоставка за управление на отпадъците съобразно съвременните изисквания. Анализите на развитието и

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

състоянието на инфраструктурата за събиране, транспортиране и третиране на битовите и строителните отпадъци дават основание да се направят следните основни изводи за община: Малко Търново:

▪Общината разполага с необходимата инфраструктура за третиране на битовите отпадъци, включително и съоръжения за предварително третиране, което обаче все още не се експлоатира.

● Наличието на актуални данни за морфологичният състав на битовите отпадъци на Община Малко Търново:

•е необходимо условие за рационално планиране на инфраструктурата за управление на отпадъците – напр. системи за разделно събиране, инсталации за компостиране, инсталации за предварително третиране.

• са основа за отчитане на изпълнението на разпоредбите на:

- чл.31, ал.1, т.3 на ЗУО, отнасящи се до постигане най-късно до 31 декември 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

- чл.31, ал.1, т.4 на ЗУО, отнасящи се до постигане най-късно до 31 декември 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

- чл.31, ал.1, т.5 на ЗУО, отнасящи се до постигане най-късно до 31 декември 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

- чл.31, ал.1, т.6 на ЗУО, отнасящи се до постигане най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по- малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).

●Община Малко Търново е изградила и прилага система за организирано сметосъбиране, чрез осигуряване на необходимите съдове и техника за извозване на битови отпадъци, която покрива 100% от населението на общината. Битовите отпадъци в община Малко Търново се събират в контейнери тип „Бобър“-

1200 л и кофи тип „Мева“ – 110 л. по график, по заповед на Кмета на общината за всяка календарна година.

● През разглеждания период значително се подобрява организацията и качеството на услугата за събиране на отпадъци, чрез осигуряване на необходимите съдове, поддържане на транспортните средства в добро състояние чрез редовното им техническо обслужване, което повишава ефективността на системата. Съдовете се подменят и допълват ежегодно. Разместване на съдове за отпадъци (в т.ч. и за разделно събиране)не се разрешава без съответното разрешение от общинската администрация.

Все още няма инсталацията за компостиране на биоотпадъците.

▪Общината е обезпечена със съдове и транспортни средства за осигуряване събирането и транспортирането на битовите отпадъци.

▪За опасните отпадъци от домакинствата няма сключен договор с юридически лица.

▪ Община Малко Търново е сключила договори с организации по оползотворяване на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти за създаване на

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

система за разделно събиране и оползотворяване на отработени масла или с лица притежаващи документи по чл. 35 от ЗУО.

- **Отпадъци от ИУЕЕО.** Община Малко Търново не е организирана система за разделно събиране на отпадъци от излязло от употреба електрическо и електроннооборудване /ИУЕЕО/.

- Община Малко Търново не е организирана система за разделно събиране на отпадъци от НУБА.

- Община Малко Търново не е организирана система за разделно събиране на отпадъци от ИУГ.

- Няма организирана система за събиране на опасни отпадъци от бита.

- На територията на Община Малко Търново няма пунктове за вторични суровини.

Мерки:

- » Належащо е внедряване на система за разделно събиране на хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите и заведенията за обществено хранене на територията на региона.

- » Необходимост има за съществуващата сепарираща инсталация да се оборудвана с допълнителен модул за предсепарация, чрез който се повишава ефективността на отделената фракция (0-50mm), съдържаща основно инертна и биологична компонента и последващото и използването за запръстване и рекултивация на нарушени терени.

Основни изводи от анализа на дейността на регионалното сдружение по управление на отпадъците

1. За постигане на целта за увеличаване на количеството на разделно събрани отпадъци на обособените 9 бр. площадки се предвижда монтиране на видеонаблюдение и санкциониране на нарушителите от определените за целта длъжностни лица на общината.

2. Също така общината предвижда провеждането на преговори с лицензирани фирми за поставянето на територията ѝ на пунктове за изкупуване на вторични суровини, както и изграждане на система за организирано събиране на отпадъци от опаковки с цел увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци и намаляване на количествата на депонираните в клетката на депото отпадъци.

3. Общината следи възможностите за финансиране на проекти, които да позволяват закупуване на такъв вид техника, с цел решаване на един от основните проблеми, а именно обезвреждането на строителни и едрогабаритни отпадъци.

4. При възможност общината има готовност за кандидатстване по ОП „Околна среда“ за изграждане на компостираща инсталация за оползотворяване на биоразградимите отпадъци, вкл. зелените отпадъци от поддържането на зелените площи в общината. Това е от изключително важно значение, тъй като повече от 60% / това са данни от новия морфологичен анализ/ от отпадъците са именно биоразградими отпадъци и с изграждането на такъв вид инсталация ще намали значително количеството на депонираните в клетката отпадъци.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

5. Общината предвижда да организира мобилен пункт за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.

6. Регионално депо Малко Търново – разположено в местността „Мечкобиево“ в землището на гр. Малко Търново. Изградена е зона 1 от клетка 1 за депониране на неопасни отпадъци с прилежащи мрежи и съоръжения, мобилна сепарираща инсталация, електронен кантар, система за мониторинг, други сгради и складове, необходими за функционирането на депото.

В него се обезвреждат отпадъците от населените места в община Малко Търново.

Обектът е реализиран по проект DIR51211621-6-50 „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Малко Търново“, финансиран по оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.“, № BG161PO005/10/2.10/06/21

Препоръки:

В общината не е реализиран и подготвян проект за осигуряване на домакинствата с домашни компостери. Това налага да се предвидят за реализация и такива проекти;

Може да се обсъди изграждането на анаеробна инсталация.

Да се предвиди специална площадка за опасни отпадъци и друг вид специфични отпадъци

Да се осигурят инвестиции в съдове за разделно събиране на биоотпадъци и зелени отпадъци, и транспортни средства за превоз на разделно им събиране.

2.4 Основни изводи от анализ и оценка на въведените икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им

Икономическите инструменти в сектора на управлението на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъците, вместо да ги депонират. Изследванията показват, че въвеждането на такива механизми в различните европейски страни е довело до намаляване на депонираните количества отпадъци и до преминаване към по-високите нива в йерархията на управлението на отпадъците.

Наличната информация и тенденциите дават основание да се направят следните основни изводи:

- Принципът „Разширена отговорност на производителя“ не се прилага на територията на общината за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти.
- Община Малко Търново ще се възползва от възможностите за изпълнение на проекти в сектор Отпадъци с безвъзмездна финансова помощ от национални и европейски източници на финансиране.
- Обезпеченията по чл. 60 и отчисленията по чл. 64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци. Не може да се направи извод за ефективността на този инструмент, тъй като продължава ненавременното плащане на дължимите суми от Община Благоевград.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.**

- Такса „Битови отпадъци“ е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „Замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от домакинствата отпадъци. На територията на общината е формирана такса битови отпадъци поименно за отделните населени места.

2.5. Основни изводи от анализа на действащите нормативни и програмни документи на община Малко Търново в контекста на правата и задълженията на общините по отношение на отпадъците

Нормативната уредба на общината, която детайлизира разпоредбите на ЗУО, ЗМСМА и ЗМДТ според местната специфика, както и програмните документи са основополагащ инструмент за общинската администрация за провеждане на политиката в разглежданата област. Анализът на посочените документи, одобрени от Общински съвет –Малко Търново, водят до следните основни изводи и препоръки:

- Община Малко Търново провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които съответстват на разпоредбите на националното законодателство.
- Общината осъществява контрол в областта на управление на отпадъците и опазване на околната среда като цяло.
- Във връзка с приетите промени през месец март 2021 г. в Закона за управление на отпадъците е необходимо да се предприемат действия за промяна в Наредбата за управление на отпадъците на територията на Община Малко Търново.
- Необходимо е да се актуализира и Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Малко Търново с цел спазване в пълна степен на изискванията на Закона за местните данъци и такси и прилагане принципа „Замърсителя плаща“.

2.6. Изпълнение на контролните функции, извършвани от компетентните органи

- Необходими са допълнителни обучения на общинските служители в сектор управление на отпадъците във връзка с новите нормативни изисквания;
- Общината следва да разработи информационна платформа за отношение на контролната дейност.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

V. Анализите на състоянието на управлението на отпадъците на общинско ниво

V.1. Анализ на състоянието относно отпадъците:

- ☐ Анализ на битовите отпадъци
- ☐ Анализ на утайките от ПСОВ
- ☐ Анализ на строителните отпадъци
- ☐ Изводи и препоръки

V.1.1. Анализ на битовите отпадъци

Анализът на битовите отпадъци е ключов анализ, предшестващ разработването на общинската програма. Стремешът чрез него **се дава отговор на следните въпроси:**

- »Какви са количества и тенденциите на различните потоци отпадъци в общината за анализирания период;
- »Какви са количествата образувани отпадъци в общината и каква е нормата на натрупване;
- »Какъв е морфологичният състав на образуваните битови отпадъци в общината;
- »Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци за разглеждания период и какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци;
- »Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общината в съответствие с националното законодателство и разпределението на ангажиментите между общините в дадена РСУО, ако те са одобрили споразумение за такова разпределение.

Информационно обезпечениена анализа

Анализът на битовите отпадъци на територията на общината е направен на база използвани достоверни източници като Наличната информация в общината. За целта на първо място се използва информацията, предоставяна от общината на НСИ, МОСВ, ИАОС или други институции. Целта е да се използва информацията с най-висока степен на достоверност. В случая информацията, предоставяна на статистически и контролни институции, е била обект на специално внимание както от общинската администрация,

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

така и на получаващите информацията институции, които са извършвали логически огледи и контроли, сравнявайки подадените им данни с данните от сходни общини, средното за страната и/или други косвени индикатори и ако са се усъмнили в достоверността, вероятно са щели да поискат допълнителна информация и уточнения. Освен информацията, предоставяна на институции, в общината се намира и голям набор от данни, които са необходими за анализа.

- На второ място, източник на информация е РСУО.

- На трето място, други информационни източници са НСИ, Евростат, МОСВ, ИАОС, организации за оползотворяване на МРО, оператори на съоръжения, с които общината има договореност. Като базова информация за количествата и морфологичния състав на отпадъците е използван **Дот клада опроведен морфологичен анализ и определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, генерирани от общината в обхвата на РСУО Малко Търново и третирани на територията на РДНО – Малко Търново през 2021-2023г.** на получените от анализа резултати с други общини, средното за страната и т.н.

Дейността по събиране, извозване, съхранение и обезвреждане на битовите отпадъци в община Малко Търново се осъществява от фирма „МИТ и КО“ ЕООД гр. Пловдив, след проведена поръчка по ЗОП и сключени договори за сметосъбиране и сметоизвозване, както и за експлоатация на РДННО (Договор № РД-ОП-23/04.12.2019 год.) и по техни данни (**e-mail: evasto2000@abv.bg, www.evasto2000.com**), **резултатите са:**

- Информация за количествата депонирани отпадъци в периода 2015–2022 г. е представена в следната таблица:

Година	Тип на отпадъците	Мярка	Количество отпадъци
2015	Битови	[тона]	437,64
2016	Битови	[тона]	1461,73
2017	Битови	[тона]	1450,82
2018	Битови	[тона]	1302,98
2019	Битови	[тона]	1 176,31
2020	Битови	[тона]	1176,81
2021	Битови	[тона]	1 153,93
2022	Битови	[тона]	1166,85

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

- Техника и оборудване за осъществяване на събиране на битовите отпадъци

1. Сметосъбиращ камион с преса, Модел IVECO EuroCargo ML120E25, Евро 6, двигател дизелов, обем 6700см.3, общо тегло 12000 кг., максим.мощност 250 к.с. Специализирана сметосъбираща надстройка 10 куб.м. – обем на приемателния бункер 1,5 куб.м., степен на компактиране 6:1, устройство за повдигане и изпразване – комбинирано за метални и пластмасови съдове с вместимост от 80 до 1100 л.
2. Камион /самосвал/ MAN, модел 35C15 с устройство за повдигане и изпразване – комбинирано за съдове с вместимост от 0,11 до 1,1 куб.м.

- Количество на съдовете за битови отпадъци:

Общото количество съдове за битови отпадъци необходими за извършване на дейностите по сметосъбиране са както следва:

- Кофи за отпадъци с вместимост 0.11 м3 – 852 броя.
- Контейнери за отпадъци с вместимост, 1.1 м3 – 245 броя;
- Контейнери за отпадъци от стъкло, с вместимост 1.1 м3 - 6 броя/метални/;
- Кофи за отпадъци с вместимост 0.12 м3- 48 броя;
- Кофи за отпадъци с вместимост 0.24 м3 – 30 броя

- Броят и разпределението на всички съдове за отпадъци за изпълнение на услугата по сметосъбиране и сметоизвозване, на територията на Община Малко Търново, са посочени по-долу

№ по ред	Населено място	Тип съдове	
		Мева	Бобър
1	Гр. Малко Търново	700	81
2	С. Звездец	80	28
3	С. Граматиково	150	43
4	С. Визица	-	11

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

5	С. Заберново	-	12
6	С. Калово	-	10
7	С. Бяла вода	-	10
8	С. Младежко	-	12
9	С. Близнак	-	10
10	С. Евренозово	-	13
11	С. Бръшлян	-	10
12	С. Стоилово	-	11
Горните данни се различават от подадените от фирма „МИТ и КО“ ЕООД-?? да остатат?			

-График за сметосъбиране и сметоизвозване и транспортна схема

Битовите отпадъци се събират в контейнери с обем 1,1 м³ и в кофи за смет тип “Мева” с обем 0,11 м³. Същите се извозват съгласно график, изготвен на база заповед на кмета на общината във връзка с чл. 62 и чл. 63, ал 2 от ЗМДТ. На база на заповедта община Малко Търново е районирана на три района. В първи район попада гр. Малко Търново, във втори район са селата: Звездец, Граматиково, Стоилово, Бръшлян и Младежко, а в трети район са селата Визица, Заберново, Калово, Бяла вода, Евренозово и Близнак.

Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци от 12-те населените места на територията на Община Малко Търново до РДНО Малко Търново ще се извършват по изготвени от изпълнителя Транспортна схема и график, които окончателно се одобряват от възложителя в срок до 10 (десет) дни след влизане в сила на договора за обществена поръчка.

Честота на извозване на съдовете за БО по населени места е както следва:

-  гр. Малко Търново и селата Граматиково, Звездец, Младежко, Бръшлян и Стоилово – 1 (един) път седмично;
-  Селата Заберново, Визица, Калово, Бяла вода, Евренозово и Близнак – 2 (два) пъти месечно.

НАСЕЛЕНО МЯСТО	БРОЙ КОНТЕЙНЕРИ С ОБЕМ 1,1 м³	БРОЙ КОФИ ЗА СМЕТ ТИП “МЕВА” С ОБЕМ 0,11 м³	ЧЕСТОТА НА ИЗВОЗВАНЕ ЗА МЕСЕЦ
гр. Малко Търново	102	700	4
с. Граматиково	43	150	2
с. Звездец	31	80	2
с. Заберново	13	0	2

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

с. Бръшлян	11	0	2
с. Визица	12	0	2
с. Стоилово	14	0	2
с. Калово	11	0	2
с. Бяла вода	11	0	2
с. Близнак	11	0	2
с. Евренозово	11	0	2
с. Младежко	15	0	2

Забележка: На база на заповедта на кмета през летните месеци юли, август и септември изхвърлянето на отпадъците е с по-голяма честота.

В общината няма изградени системи за събиране и третиране на опасни отпадъци от домакинствата, като батерии, луминесцентни лампи и др. При необходимост общината предвижда да организира мобилен пункт за събиране на опасни отпадъци от домакинствата. На територията на общината почти няма предприятия и фирми, които в следствие на дейността си да генерират опасни отпадъци /може би единствено бензиностанциите и някои други като гумаджийницата например/. За обезвреждане на опасните отпадъци от дейността на личните лекари и филиали на други здравни институции, както и за останалите фирми и юридически лица, същите самостоятелно си сключват договори с фирми, които да приемат за обезвреждане генерираните от дейността им опасни отпадъци – трябва да се опише нормативното основание, което го изисква.

На територията на общината няма лицензирани фирми за събиране на излезли от употреба МПС, автомобилни гуми, акумулатори и отработени моторни масла. За целта има обособени площадки, на които се събират такъв вид отпадъци и при необходимост същите се извозват от фирма, която има разрешително за дейност с такъв вид отпадъци – в случая това е фирмата обслужваща РДНО.

Изводи:

1. За момента начина и честотата на сметоизвозване осигуряват нормално и ритмично почистване на битовите отпадъци и не създават условия за образуване на нерегламентирани сметища. При необходимост се вземат адекватни и навременни мерки с цел недопускане на предпоставки за създаване на какъвто и да е екологичен проблем.

2. На територията на гр. Малко Търново има организирано и разделно събиране на отпадъците.

3. По проект общината има изгради 9 броя площадки за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса и стъкло. За тяхното извозване е закупен и специализиран автомобил, както и 27 броя контейнера /по три броя на всяка площадка/.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Проблеми:

1. Въпреки проведените информационни кампании към момента основен проблем си остава именно разделното събиране на отпадъците – гражданите изхвърлят смесени битови отпадъци в контейнерите, определени за разделно събиране на отпадъци от картон и хартия, пластмаса и стъкло.

2. Друг проблем свързан с отпадъците това са обезвреждането на едрогабаритните отпадъци, изхвърляни от домакинствата, както и строителните отпадъци, получени от извършвани ремонтни дейности.

3. На база на данни за количествата на едрогабаритните отпадъци от този вид от предишни анализи – трябва да се има предвид, че старите депа не бяха оборудвани с везни и нямаше как да се определят точни количества, а и същите не се отделяха и бяха част от общият отпадък /преди 2012 год./

4. При изграждането на новото РДННО е отказано финансирането за закупуване на трошачка за строителни и едрогабаритни отпадъци.

5. В общината няма изградени системи за събиране и третиране на опасни отпадъци от домакинствата, като батерии, луминесцентни лампи и др.

Предприети мерки:

1. За постигане на целта за увеличаване на количеството на разделно събрани отпадъци на обособените 9 бр. площадки се предвижда монтиране на видеонаблюдение и санкциониране на нарушителите от определените за целта длъжностни лица на общината.

2. Също така общината предвижда провеждането на преговори с лицензирани фирми за поставянето на територията ѝ на пунктове за изкупуване на вторични суровини, както и изграждане на система за организирано събиране на отпадъци от опаковки с цел увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци и намаляване на количествата на депонираните в клетката на депото отпадъци.

3. Общината следи възможностите за финансиране на проекти, които да позволяват закупуване на такъв вид техника, с цел решаване на един от основните проблеми, а именно обезвреждането на строителни и едрогабаритни отпадъци.

4. При възможност общината има готовност за кандидатстване по ОП „Околна среда“ за изграждане на компостираща инсталация за оползотворяване на биоразградимите отпадъци, вкл. зелените отпадъци от поддържането на зелените площи в общината. Това е от изключително важно значение, тъй като повече от 60% / това са данни от новия морфологичен анализ/ от отпадъците са именно биоразградими отпадъци и с изграждането на такъв вид инсталация ще намали значително количеството на депонираните в клетката отпадъци.

5. Общината предвижда да организира мобилен пункт за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

6. На територията на общината няма лицензирани фирми за събиране на излезли от употреба МПС, автомобилни гуми, акумулатори и отработени моторни масла. За целта има обособени площадки, на които се събират такъв вид отпадъци и при необходимост същите се извозват от фирма, която има разрешително за дейност с такъв вид отпадъци – в нашия случай това е фирмата обслужваща депото ни.

Информация за РДННО:

Регионално депо за неопасни отпадъци за община Малко Търново е разположено в землището на Община Малко Търново, местността Мечкобиево.

Собственик на РДНО за община Малко Търново, съгласно КР № 401-НО/ 2010г., актуализирано с решение на ИАОС № 401-НО-А1/2012 г./ е Община Малко Търново. Общината ползва изградената инфраструктура на РДНО и достаневото към нея мобилно експлоатационно оборудване, както и техниката и контейнерите за разделно събиране на отпадъци, с цел осигуряване на съвременна и екологосъобразна система за управление на отпадъците на регионален принцип.

РДНО-регионт две слетки за Малко Търново включва депо, състоящо се от две клетки за неопасни и битови отпадъци и една клетка за стротелни отпадъци, като към настоящия момент е изградена единствено Зона 1 на Клетка 1, която се експлоатира от 2015г., както и машини и съоръжения за експлоатация на депото и за осъществяване на депонирането на приетите отпадъци, както следва:

Технически показатели на депото:

- Площ на депото 56 481 м²
- Площ на стопанския двор 4 100 м²
- Застроена площ сгради и съоръжения 589 м²
- Зелена площ 17 120 м²
- Комуникационна площ, съоръжения и паркинги 10 821 м²
- Площ на Клетка 1 – Зона 1 4 417 м²

Достъпът до площадката на депото се осъществява по изградена пътна връзка, след отбиване от междуселищната пътна мрежа път II-99, КМ 107+920 –ляво.

Дирекция за национален строителен контрол е издала РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПОЛЗВАНЕ № СТ 05/275/27-02-2015 с което е разрешено ползването на строеж:

Проект DIR 51211621-6-50 „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Малко Търново“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013год.“, №BG161PO005/10/02.10/06/21

Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за община Малко Търново

в ПИ 46663.45.912, местн. „Мечкобиево“, землището на гр. Малко Търново, Община Малко Търново, Област Бургас

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Подобект: Административно-битова сграда и резервоар за техническа вода, Резервоари за питейно-битови нужди и инсталация за обеззаразяване, Гараж и навес за транспортни машини, КПП и кантар, Дезинфекционна яма, Автомивка, Изгребна яма и каломаслоуловител, Площадка за изгаряне на биогаз.

ЗОНА 1 от КЛЕТКА №1 за депониране на неопасни отпадъци, с прилежащи мрежи и съоръжения, Дига 1, Дренаж на подпочвени води и вертикална планировка на Клетка 1, Резервоар за инфилтрат, Мобилна сепарираща инсталация, Експлоатационен път, Система за мониторинг,

Трафопост тип БКТП 1х160кVA/20/0,4кV, Дизелгенератор 68кVA,

Площадкови Ел и ВиК-мрежи, Подпорна стена,

Вертикална планировка и настилки, Ограда, Паркоустройство и благоустрояване,

ДОВЕЖДАЩА ИНФРАСТРУКТУРА:

ВЪНШНА КАБЕЛНА ЛИНИЯ 20KV от Ж.Р. стълб №28 на ВЕЛ 20кV „Пенгъово“ до РУ 20кV на нов БКТП в ПИ 46663.45.912 по трасе в обхвата на Път II-99 и банкета на довеждащия път,

ОБСЛУЖВАЩ ПЪТ – ПЪТНА ВРЪЗКА ОТ ПЪТ II-99-Царево-Малко Търново при км 107+920-ляво до Регионално депо за отпадъци за Община Малко Търново: Част „Пътна“, Отводняване. Организация на движението.

ЗОНА 1 НА КЛЕТКА №1 е изградена с капацитет 8 години (14 198 м³ физически обем, 12 907 м³ обем на отпадъците, респективно 9 229 т. и 1 290 м³ земни маси за запръстяване.

За депото има РЕШЕНИЕ по ОВОС №15-9/2008г. на ВЕЕС към МОСВ за одобряване осъществяване на инвестиционно предложение: „Изграждане на депо за обезвреждане на битови отпадъци в имот №0405017А с площ 51,454 дка в местност „Мечкобиево“, община Малко Търново“.

Депото е изградено със средства по ОП „Околна среда 2007-2013 г.“, като първоначално е изградена довеждащата инфраструктура, стопанския двор, зона 1 на клетка 1 /като предварително са проектирани 2 клетки/за неопасни битови отпадъци и 1 клетка за инертни отпадъци, като също така е закупена и сметосъбираща техника, булдозер, съдове за отпадъци, балираща преса и мобилна сепарираща инсталация. Всяка от клетките за неопасни отпадъци е с площ 4 дка и обем 40 000м³.

По предварителни разчети на генерираните количества отпадъци от населението в Общината се предвижда срокът на експлоатация на депото да е за около 25 години.

Към настоящият момент срока за експлоатация на зона 1 на клетка 1 е изтекъл – през м. Март 2023 год. /срока за експлоатация на клетката е 7,5 год. считано от м. септември 2015 г./ В клетката са депонирани 10 239 т. отпадъци, като предвиденото количество за тази зона на клетката е 9 286 т. Поради по-голямата степен на компактиране все още има възможност за приемане на отпадък, но за не

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

повече от 6 месеца. Самата Клетка 1 е разделена на две зони посредством дига. Зона 1 е изградена на този етап, а зона 2 все още не е изградена.

Клетка 2 за неопасни отпадъци и Клетка 3 за инертни отпадъци също все още не са изградени. Поради тези причини от повече от две години общината търси възможности за финансиране изграждането на зона 2 на клетка 1. Такава възможност по ОП „Околна среда 2021-2027 г.“ не е осигурена, затова през 2023 год. е подадено проектно предложение за изграждане на зона 2 пред ПУДООС, но същото е върнато за доокомплектоване и актуализиране на стария проект /ако това се налага или има евентуална промяна на нормативните изисквания към проектирането на депа/. Към момента проекта се актуализира, разрешителното за строеж е удължено и след набавяне на всички съгласувки проектното предложение отново ще бъде внесено за разглеждане пред ПУДООС.

С изграждането на Зона 2 на Клетка 1 ще се осигури възможност за депониране на отпадъка до 2038год. Съгласно изготвения работен проект Зона 2 на Клетка 1 е с площ 12363 кв.м., срок на експлоатация 15,5 години и капацитет 18 890,65 тона отпадък. С предприетите до този момент действия, кметът на община Малко Търново е изпълнил изискванията на чл.21, ал.1 от Закона за управление на отпадъците като е предприел действия по възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания, в т.ч. работно проестиране за изграждане на клетка за депониране на битови отпадъци най-малко три години преди изчерпване обема на депото за битови отпадъци, за което е уведомена и РИОСВ- Бургас.

Община Малко Търново е включена в Приложение №9 „Индикативен списък на регионални сдружения, в които могат да се изградят депа за битови отпадъци, допълнителни клетки и довеждаща инфраструктура“ на Национален план за управление на отпадъците за периода 2021-2028год.:

Приложение 9

Индикативен списък на РСУО, в които могат да се изградят депа

за битови отпадъци, допълнителни клетки и довеждаща

инфраструктура:

№	Регионално сдружение за управление на отпадъците	№ община	Общини
27	Малко Търново	1	Малко Търново

Изводи:

1. Срокът на експлоатация на депото е за около 25 години.
2. Към настоящият момент срока за експлоатация на зона 1 на клетка 1 е изтекъл – през м. Март 2023 год. /срока за експлоатация на клетката е 7,5 год. считано от м. септември 2015 г./

Проблеми:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

1. Към настоящият момент срока за експлоатация на зона 1 на клетка 1 е изтекъл – през м. Март 2023 год. /срока за експлоатация на клетката е 7,5 год. считано от м. септември 2015 г./ В клетката са депонирани 10 239 т. отпадъци, като предвиденото количество за тази зона на клетката е 9 286 т.
2. Не е започнала работа по възлагане на проект и осигуряване на средства по предвидената рекултивация на депото по време още на неговата експлоатация-веднага след запълване на първата клетка.
3. Община Малко Търново е задължена с РЕШЕНИЕ :15-9/2008г. на Министъра на МОСВ с настоящата Програма за управление на отпадъците в община Малко Търново да предвиди модернизирани и промяна на системите за сметосъбиране и сметоизвозване, включваща: въвеждане на високоефективни сметовозни коли, редовно измиване и дезинфекция на контейнерите и на сметоизвозващите автомобили, въвеждане на нова конструктивна форма на сметосъбиращата техника за ограничаване емисиите на миризми и процеса на разлагане, обособяване на специализирани места около блоковете пространства за контейнерите и др., както и изпълнение на предвидените и приети с решението на ВЕЕС мерки в точки I., II., III. и IV. Мерки по чл.96, ал.1 от Закона за опазване на околната среда.

Предприети мерки:

1. С предприетите до този момент действия, кметът на община Малко Търново е изпълнил изискванията на чл.21, ал.1 от Закона за управление на отпадъците като е предприел действия по възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания, в т.ч. работно проектиране за изграждане на клетка за депониране на битови отпадъци най-малко три години преди изчерпване обема на депото за битови отпадъци.

2. Община Малко Търново е включена в Приложение №9 „Индикативен списък на регионални сдружения, в които могат да се изградят депа за битови отпадъци, допълнителни клетки и довеждаща инфраструктура“ на Национален план за управление на отпадъците за периода 2021-2028год

● Делът на битовите отпадъци в общото количество на образувани отпадъци за периода 2008-2018 г. е намалял до 2-4%.

Същата тенденция се проследява и при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението - намаление за периода 2008-2018 г. от 590 на 407 кг/ж/г.

● В сравнителен план с ЕС-27, България е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г. - 489 кг/жител за ЕС-28 и 407 кг/жител за България:

Образувани битови отпадъци на човек от	2014	2015	2016	2017	2018
	442	419	406	435	407

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

населението (кг/чов./г)					
-------------------------	--	--	--	--	--

В долната таблица са дадени норми на натрупване по групи населени места:

Таблица Норми на натрупване по групи населени места

Групи населени места	над 150 хил.ж.	50-150 хил.ж.	25-50 хил.ж.	3-25 хил.ж.	под 3 хил.ж.
Норма на натрупване	410.3	349.6	334.9	295.5	241.7

Община Малко Търново попада в IV група населени места с норма на натрупване 295,5 кг/жител образувани битови отпадъци.

По данни на ГДОС публикуван на сайта на ИАОС за Община Малко Търново относно разделно събраните битови отпадъци във връзка с чл. 12, ал.3 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци е представена следната Информация:

Публикуваната информация по общини, съгласно чл. 49 ал. 9 от Закон за управление на отпадъците, във връзка с чл. 12, ал. 3 (отм. - ДВ, бр. 2 от 2021 г.) от [Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци](#) (приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. Обн. ДВ. бр.11 от 31 януари 2017г., последно изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 януари 2021г.), е необходима за доказване на целите по чл. 31, ал.1 ЗУО.

Количествата са обобщени въз основа на данните, получени от предоставените годишни отчети от задължените лица по реда на [Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри](#) (обн. ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)

По данни от ИАОС за Община Малко Търново няма публикувани данни за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци за годините: 2013, 2014, 2015г.

Таблица –разделно събиране на битови отпадъци

Вид на отпадъка	2018г.	2019г.
Разделно събрани биоотпадъци, предадени		

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

за депониране, т	-	-
Смесени битови отпадъци предадени в инсталация за предварително третиране, т	1303	1176
Отпадъци от инсталацията за предварително третиране, предадени за рециклиране, т	63	68
Отпадъци от инсталацията за предварително третиране, предадени за оползотворяване, т	-	-
Отпадъци от инсталацията за предварително третиране, предадени за изгаряне, т	-	-
Отпадъци от инсталацията за предварително третиране, предадени за депониране, т	1240	1108
Разделно събрани биоотпадъци, предадени за оползотворяване, в т.ч. рециклиране, т	-	-
Събрани битови отпадъци, предадени за оползотворяване, в т.ч. рециклиране, т	1303	1176

ИАОС, Годишни доклади

Информация във връзка с чл. 28б от Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Публикуваната информация по общини, съгласно чл. 49 ал. 9 от Закон за управление на отпадъците, във връзка с чл. 28б от [Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци](#) (Обн. ДВ. бр.111 от 27 Декември 2013г., последно изм. и доп. ДВ. бр.77 от 16 Септември 2021г.), е необходима за доказване на целите по чл. 31, ал.1 ЗУО.

Количествата са обобщени въз основа на данните, получени от предоставените годишни отчети от задължените лица по реда на [Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри](#) (обн. ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.).

Таблица –количества битови отпадъци:

Количества отпадъци	2019г. коригирана информация, публикувана на 15.03.2022 г.	2020г. информацията е публикувана на 08.09.2022 г.
Количества на битовите отпадъци подготвени за повторна употреба и рециклиране, т	68	59
Количества на депонираните биоразградими битови отпадъци, т	1403	1147
Постигната степен на подготовка за повторна употреба и рециклиране, % **	6	5
Постигната степен на ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци, % ***	58%	31%

ИАОС, Годишни доклади

През 2012 г. МОСВ утвърди Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Община Малко Търново през 2015г.е възложила и е изготвен и приет Доклад за морфологичния състав на битовите отпадъци генерирани на територията на общината въз основа прилагане на Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

През 2019 г. от МОСВ е утвърдена нова актуална методика за определяне на количествата и морфологичния състав на отпадъците в дадена община, имаща за цел да подпомогне общинските и държавни органи при оценка на изпълнението на ангажиментите на страната по отношение на управлението на отпадъци. Методиката следва да осигури въвеждане на единен подход за определяне и прогнозиране на количеството и морфологичния състав на битовите отпадъци, която ще подпомогне всички заинтересовани страни (държавните структури, общините, организациите по оползотворяване и др.) при дългосрочно планиране на процесите в сферата на управление на отпадъците.

В тази връзка в Община Малко Търново е сключен нов договор за провеждане на морфологичен анализ и определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, генерирани от общините в обхвата на РСУО Малко Търново и третираните на територията на РДНО – Малко Търново. Докладът е изготвен и представен през 2023г. след извършване на анализ на морфологичния състав на отпадъците през четирите годишни сезона на 2022г. в изпълнение на Договор № РД-Р-6/09.03.2022 г. за извършване на “Морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на община Малко Търново”, сключен между Община Малко Търново и “Екофорс - 21” ООД.

Анализът на морфологичния състав и на количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на община Малко Търново се извършва съгласно *Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена от министъра на околната среда и водите през 2019 г.*

В представения доклад е извършено определяне на целите, идентификация на основните генератори на смесени отпадъци и е представен плана за пробовземане. В тази връзка са дефинирани потоците отпадъци, броя проби които ще се изследват за всеки поток, както и структурата на състава на отпадъците, които ще бъдат изследвани. Съгласно т.4 от ДР на ЗУО "Битови отпадъци" са смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биоотпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и едрогабаритни отпадъци, включително дюшеци и мебели, както и смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства. Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства и отпадъци от строителство и разрушаване.

Освен битовите отпадъци, на територията на Община Малко Търново се генерират също производствени отпадъци, строителни отпадъци и др., но те не попадат в обхвата на Методиката, която се отнася за битови отпадъци.

Системи за събиране на смесени битови отпадъци и разделно събиране на масово разпространени отпадъци

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Община Малко Търново участва в регион за управление на отпадъците Малко Търново, съгласно определените в НПУО региони за управление на отпадъците в България. Регион за управление на отпадъците Малко Търново включва само община Малко Търново. Основен начин на обезвреждане на отпадъците се явява депонирането. Събраните битови отпадъци от територията на община Малко Търново се транспортират до „Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за община Малко Търново“ /РДННО/.

Съгласно направените заключения в Дъклда:

Система за разделно събиране на отпадъците

Община Малко Търново по данни на община Малко Търново е организираща разделното събиране на една от общо шест групи масово разпространени отпадъци.

Съгласно Методиката разделно събраните отпадъци се формират от следните потоци:

Ор = Ооооо + Оразд + Оопасни + Оплощ + Обр + Опункт + Опредп + Опоп

По-долу е представено описание на начина на събиране на отделните потоци в община Малко Търново.

1. Системата за разделно събиране на масово разпространени отпадъци (чл.19 ал.3 т.6 и т.7 от ЗУО) – Ооооо

1.1. Отпадъци от опаковки. Съгласно чл. 19, ал. 3, т. 6 и т. 7 от ЗУО, Кметът на общината е длъжен да организира дейностите за разделно събиране на отпадъци от опаковки /PCOO/ и разделно събиране на битови отпадъци /PCBO/ - хартия и картон, пластмаси, стъкло и метал. Съгласно чл. 33, ал. 1 от ЗУО системите за PCOO и PCBO задължително включват всички населени места с население по – голямо от 5000 жители и курортните селища. В община Малко Търново няма населени места с жители над 5000 и няма курортни селища, т. е. община Малко Търново не е задължена община за организиране на тази система. Независимо от това Община Малко Търново самостоятелно е организираща събирането на отпадъци от картон и хартия, пластмаса и стъкло в 9 точки с по три броя контейнери за хартия и картон, пластмаси и стъкло на територията на град Малко Търново. Събраните отпадъци се извозват до площадката на Регионалното депо за неопасни и инертни отпадъци, където се извършва сепариране. Разделно събраните отпадъци на този етап са все още в минимални количества, но независимо от това се вземат предвид в настоящия анализ, а именно:

Общо за 2021 г. са събрани разделно: 0,750 тона Стъкло, 0,228 тона Хартия, и 0,335 тона Пластмаси.

Отпадъци от ИУЕЕО.

ИУЕЕО, тона **Общо 2021 0,00**

Отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА).

НУБА , тона **Общо 2021 0,00**

1.4. Отпадъци от излезли от употреба гуми (ИУГ).

ИУГ, тона **Общо 2021 0,00**

По отношение излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС). ИУМПС не се вземат предвид при изготвяне на морфологичния анализ на битовите отпадъци, тъй като не отговарят на определението за битови отпадъци съгласно т.4 от ДР на ЗУО.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

1. На територията на общината има определени Собствени общински системи за разделното събиране на битови отпадъци на най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло (чл.19 ал.3 т.6 от ЗУО) - **Оразд**
Отпадъчните материали от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло се събират чрез системата описана по нагоре.

Действащи на територията на общината системи за разделно събиране на опасни битови отпадъци, извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане (чл.19 ал.3 т.9 от ЗУО)- **Оопасни**

2. Няма организирана система за събиране на опасни отпадъци от бита.

Предадени отпадъци на площадки за изкупуване или безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци (чл.19 ал.3, т.11 от ЗУО); - **Оплощ**

3. Общината е с население под 10000 жители и няма задължение да осигури площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани битови отпадъци.

Разделно събрани биоразградими отпадъци (чл.19 ал.3 т.10 от ЗУО)- **Обр**

Общината не разполага с точни данни за разделно събраните биоотпадъци от поддържанена обществени площи, паркове и градини (чл.34, ал. 1). Предвид разпоредбите на чл. 34, ал. 1 от ЗУО, съгласно който „*биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини се събират разделно*“ е изчислено общото количество на тези отпадъци за Община Малко Търново за 2021 г. При изчислението са спазени указанията за норма на образувани отпадъци, съгласно *Инструкциите за прилагане на нормативните изисквания, свързани с управлението на биоотпадъците (Насоки за прилагане на Наредба за разделно събиране на биоотпадъците), одобрени със Заповед № РД-687/05.09.2014 г. на Министъра на околната среда и водите.*

4. Зелените площи, които се косят, обработват и поддържат са 245 дка. (по данни на Община Малко Търново). Приетата норма е 2 кг/кв. м./година окосена трева, листа, клони от резитба на дървена и храсти и др. Следователно от поддържане на обществени зелени площи, паркове и градини в община Малко Търново се генерират по **490 тона** биоотпадъци -зелени отпадъци.

Разделно събрани отпадъци в пунктовете за вторични суровини – **Опункт**

На територията на Община Малко Търново няма пунктове за вторични суровини.

7. Разделно събрани отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон, в изпълнение на чл.33 ал.2 и ал.4 от ЗУО – **Опредп** – 0,00 тона.

8. Биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини (чл. 34, ал.1 от ЗУО)- **Опоп** – Вж. т. 5.

9. Други отпадъчни потоци, отговарящи на определението за битови отпадъци и отделени от общия поток на битовите отпадъци (невключени във формулата по методиката) – 0,00 тона.

III. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОЛИЧЕСТВОТО ГЕНЕРИРАНИ ОТПАДЪЦИ

Съгласно Методиката общото количество на образуваните битови отпадъци се определя чрез сумиране на количеството от системата за събиране на смесени битови отпадъци и разделно събраните отпадъци събрани чрез системите за събиране на отпадъци от опаковки и други масово разпространени отпадъци, други рециклируеми отпадъци, опасни отпадъци от домакинствата, био-отпадъци, както и

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

отпадъците събрани от операторите на пунктове за изкупуване на вторични суровини и от директно предадените отпадъци за рециклиране от предприятия от големи генератори.

При спазване на Методиката са изчислени общите количества на образуваните битови отпадъци на територията на Община Малко Търново, като е отчетена и информацията за количествата на:

- **Ооооо** - отпадъци от системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци и други рециклируеми отпадъци от хартия, пластмаса, стъкло;
- **Оопасни** - опасни отпадъци от домакинствата;
- **Оплощ** – отпадъци за изкупуване и безвъзмездно предаване (чл.19 ал.3, т.11 от ЗУО);
- **Обр** - разделно събрани биоразградими отпадъци (чл.19 ал.3 т.10 от ЗУО)
- **Опункт** - разделно събрани отпадъци в пунктовете за вторични суровини
- **Опредп** - разделно събрани отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон, в изпълнение на чл.33 ал.2 и ал.4 от ЗУО
- **Опоп** - биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини (чл. 34, ал.1 от ЗУО) – включени в **Обр**

Образувани битови отпадъци на територията на Община Малко Търново

Видове отпадъци ОБЩО, тона 2021

Осмес 1153,93

Ооооо 1,313

Оопасни 0

Оплощ 0

Обр 490,00

Опункт 0

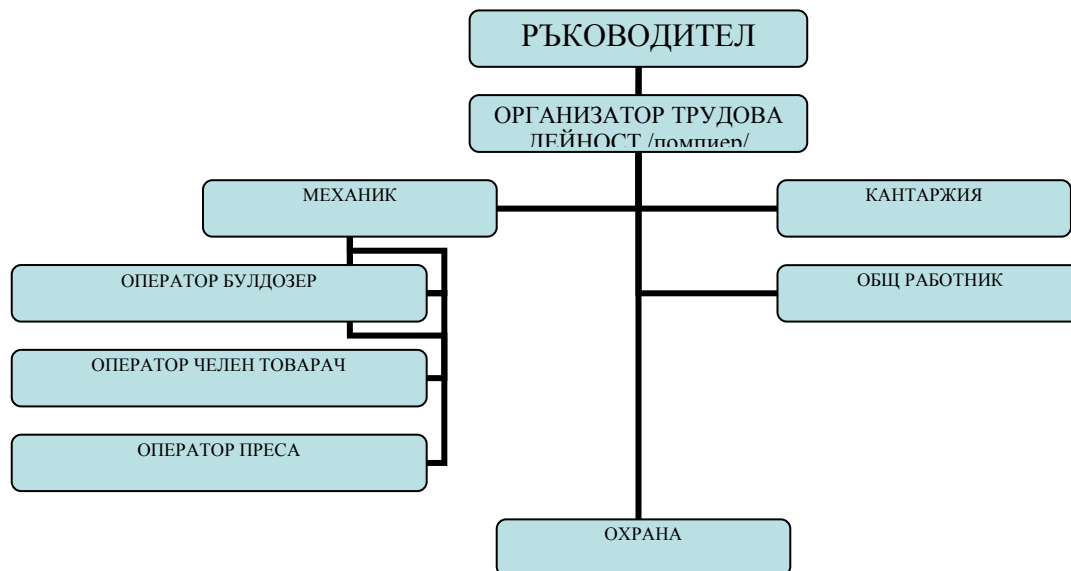
Опредп 0

ОБЩО ОТПАДЪЦИ 1645,24т.

На тази база общото количество образувани отпадъци в община Малко Търново за 2021 г. е изчислено на **1645,24 тона**. Това определя годишна норма на натрупване на отпадъци **550 кг/човек/година**.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

V.1.2. Анализ на дейността на регионалното сдружение за управление на отпадъците



Анализът на битовите отпадъци по-надолу е направен на база използваната налична информация представена от Община Малко Търново, РПУО –Малко Търново, НСИ, Евростат, МОСВ, ИАОС и РИОСВ – Бургас.

Оператора: Община Малко Търново е изградила и експлоатира:

Депо за неопасни и инертни отпадъци – „Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за община Малко Търново“ – „Регионална система за управление на отпадъците в регион Малко Търново“, гр. Малко Търново – т.5.4 от Приложение №4 на ЗООС.

За тази цел Община Малко Търново притежава Комплексно разрешително № 401-НО /2010 г., актуализирано с решение на ИАОС № 401-НО-А1/2012 г. и ежегодно изготвя Годишен доклад по околна среда (ГДОС) на основание чл. 125, ал. 1, т. 6 от ЗООС и **Условие 5.10.1** от цитираното Комплексно разрешително, съгласно които Община Малко Търново се задължава да изготвя, публикува и представя ежегодно в РИОСВ – Бургас и БД – Черноморски район - Варна Годишен доклад за изпълнението на дейностите през 2021 г., за които е предоставено Комплексно разрешително, в срок до 31 март на съответната година, следваща година, за която се отнася. Притежателят на настоящото разрешително да извършва приемане на отпадъците по Условие 11.2.8 по предварително уточнен график и направена и приета заявка с притежателя на отпадъците и въз основа на писмен договор.

Приемането на отпадъците на РДНО Малко Търново се извършва съгласно посочените в КР условия както следва:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- ✓ Ежедневна визуална проверка на отпадъците и проверка с бързи методи за изпитване, с оглед установяване че отпадъците са същите, които са обект на основното охарактеризиране .
- ✓ измерване с електронна везна и регистрация по електронен път на количеството на приеманите отпадъци;
- ✓ Ежедневно отразяване в “Отчетната книга” оформена по реда на Наредба №1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичните регистри;

В РДНО Малко Търново се приемат основно отпадъци с код **20 03 01 – Смесени битови отпадъци**, за които съгласно Комплексното разрешително Условие 11.2.9.5. изискванията за извършване на изпитване по Условие 11.2.9.3. за установяване на съответствието с резултатите от основното охарактеризиране на отпадъците не се прилагат.

С писмо вх. № 8709/04.11.2015 год. в РИОСВ Бургас е входиран доклада за основното охарактеризиране на отпадъка от населените места в Община Малко Търново, приеман на РДНО Малко Търново. Съгласно заключението на Директора на РИОСВ отпадъка е класифициран като неопасен и може да се депонира на депото.

Дейностите по предварителното третиране на отпадъците на територията на всички населени места на община Малко Търново преди депонирането им се извършва от фирмата за сметосъбиране и сметоизвозване „Мит и Ко” ЕООД гр. Пловдив, съгласно Договор № РД-ОП-23/04.12.2019 год. Фирмата разполага с необходимата техника – сметосъбиращ камион с преса, с който се намалява обема на отпадъка до 4 пъти и го привежда в удобен за транспортиране вид.

Годишно количество депонирани отпадъци за инсталациите, за които в Условие 4 е определен максимален капацитет до 3200 t/y; 12,8 t/24h и максимален капацитет 80 000 t.

През 2021 г. както и през предходни години е извършвано предаване на хартия, картон, пластмаса, черни метали, цветни метали и стъкло от РДНО Малко Търново на фирма за оползотворяване, преработка и рециклиране.

През 2021 г. са сепарирани следните количества отпадъци:

- Хартия и картон – 15,800 т.;
- Черни метали – 2,500 т.;
- Цветни метали – 1,000 т.
- Пастмаса и каучук – 16,300 т.;
- Стъкло – 26,300 т.

Отпадъците с код 19 12 01 – хартия и картон и 19 12 04 – пластмаса и каучук след сепариране се балират с помощта на балиращата преса.

Депонирани отпадъци по години от експлоатацията на Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци на общините Малко Търново на база от годишни доклади за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексно разрешително в изпълнение на чл. 125, ал.1, т. 6 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС): са представени в долната таблица:

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

Таблица-депонирани отпадъци на РДННО-Малко Търново

Година	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Количество	1461,73	1 450,82	1 302,89	1 176,31	1 176,81	1 153,93

ИАОС, Годишни доклади по околна среда на операторите-РДННОМ.Търново

Количеството депонирани отпадъци в тонове за периода на последната година от 01.01.2021 г. на РДНО Малко Търново е – за 31.12.2021 г. е **1 153,93 t**;

за периода от 01.01.2019 г. - 31.12.2019 г. съответно **1 176,31 t**;

за периода от 01.01.2018 г. - 31.12.2018 г. - **1 302,89 t**, което показва, че през последната отчетна година количеството депонирани отпадъци в тонове е намалено.

Община Малко Търново има следното инвестиционно предложение:
„Демонстрационен проект "Пилотно събиране и високотехнологично рециклиране на зелени и биоразградими битови отпадъци в община Малко Търново", което ще бъде финансирано по ОП „Околна среда“ 2014-2020, процедура „Изпълнение надемонстрационни проекти в областта на управлението на отпадъците“

Основната цел на инвестицията е развитието на екологичната инфраструктура за интегрирано управление, оползотворяване и управление на отпадъците в Община Малко Търново, посредством изграждането на изцяло нова мобилна инсталация за компостиране в затворено съоръжение на битови биоразградими и зелени отпадъци. Рециклирането на отпадъците чрез компостиране ще доведе до поетапно намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци съгласно изискванията на ЗУО и ще подпомогне постигането на посочените цели в Приложение II от Решение на комисията от 18 ноември 2011 година за установяване на правила и изчислителни методи за проверка на съответствието с целите, зададени в член 11, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета. Проектното предложение е насочено от една страна към изграждане на мобилна инсталация за компостиране в затворено съоръжение на битови биоразградими и зелени отпадъци, а от друга - към въвеждане на пилотна система за разделно събиране на тези отпадъци.

Настоящата дейност предвижда изпълнението на следните поддейности:

Поддейност 1. Строителство за изграждане на инсталация за компостиране в затворено съоръжение на битови биоразградими и зелени отпадъци.

Поддейност 2. Доставка на машини и оборудване за компостираща инсталация на гр. Малко Търново.

Поддейност 3. Предвижда се и въвеждане на пилотна система за разделно събиране на биоразградими отпадъци за обезпечаване количествата, необходими за технологичния процес при производството на компост.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Дейност 3. Кампании за популяризиране на резултатите от проекта
Дейността включва: организиране и провеждане на разяснителна кампания (кръгли маси) за населението на община Малко Търново, на които ще бъдат презентирани ползите и ще се популяризират резултатите от проекта..
Дейност 4. Организация и управление на проекта и информация и комуникация
Предвидената площадка за изграждане на инсталация за компостиране се намира в имот, собственост на кандидата No 46663.501.1419 по кадастрална карта на гр. Малко Търново и не попада в защитена зона.

Технологичната схема за компостиране е следната: Транспортиране/приемане на битови биоразградими отпадъци и зелени отпадъци до площадка за компостиране; Приемна площадка; Надробяване на материала чрез шредер; Подаване към инсталацията за компостиране; Образуване на компост; Пресяване със сито. Остатъчната фракция се връща на вход на инсталацията. Съгласно проектното предложение инсталацията ще е с капацитет 500 тона годишно. Настоящият проект е насочен към намаляване количеството на депонирани отпадъци чрез предотвратяване на образуването им и повишаване на общественото съзнание за спазване на йерархията за управлението на отпадъците и за намаляване на количеството депонирани битови отпадъци чрез компостирането на зелената и биоразградима фракция.

V.1.3. Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове

Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. Съставни административно-териториални единици в общините са кметствата и районите. Те се създават при условия и по ред, определени в закон. Гражданите на общината избират общински съвети и кметове на общини. В кметствата се избират кметове на кметства.

Местното самоуправление на община Малко Търново се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на:

- общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация;
- устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея;
- образованието;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- здравеопазването;
- културата;
- благоустрояването и комуналните дейности;
- социалните услуги;
- опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси;
- поддържането и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници;
- развитието на спорта, отдиха и туризма.

Община Малко Търново ръководи своята дейност изпълнявайки и съгласно националното законодателство и приетите местни нормативни актове-наредби свързани с управлението на генерираните отпадъци на територията на общината.

За повишаване на професионалния капацитет е задължително служителите, ангажирани с дейностите по опазване на околната среда и в частност с управлението на отпадъците, да участват в семинари, работни срещи, обучение по изискванията за съставяне на констативни протоколи и наказателни постановления и други, организирани от МОСВ и други организации.

V.1.4. Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване в община Малко Търново:

Замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

До 2015 год. на територията на общината са били използвани 3 депа, а именно:

Депо в месността „Ярково” – на 2 км от гр.Малко Търново ;

Депо в месността „Боже име” – на 1 км от с. Граматиково;

Депо в месността „Остра Чука” – на 1 км. от с. Звездец.

Със заповеди № РД-49/03.04.2016 г., № РД-50/03.04.2016 г. и РД-51/03.04.2016 г. на Директора на РИОСВ – Бургас и в изпълнение на „Националната програма за управление на дейностите по отпадъците“ и Закона за управление на отпадъците, експлоатацията на трите общински депа е преустановена

V.1.5. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа „отговорност на производителя „ и „замърсителят плаща“

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Целта на анализа е да очертае основните схеми за управление на отпадъците и прилагането им на местно ниво, както и да изясни дали е ефективно прилагане на принципите „Разширена отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща”. Принципите „Замърсителят плаща” и „Разширена отговорност на производителя” се разглеждат от Рамковата директива за отпадъците (Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви) (изменена с Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците), съответно от ЗУО.

Принципът „Замърсителят плаща” е заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл.191). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве
- причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си
- разходите за опазване на околната среда и човешко здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите
- разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъците.

Принципът „Разширена отговорност на производителя” (РОП) е екологичен принцип, който се прилага като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт и въвежда задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл за: ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта.

В съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност, включително финансирането за:

- предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти
- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на многократна употреба, са технически издръжливи, не съдържат или имат ограничено съдържание на материали и вещества, представляващи риск за околната среда;
- развиване на пазари за повторната употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара продукти.

На територията на общината се прилага принципа „Замърсителят плаща” за потоците битови отпадъци от домакинствата. Съгласно приетата Наредба от Общински съвет на Община М. Търново, За услугите по събирането, извозването, обезвреждането на БО в депа или други съоръжения и поддържането на чистотата на местата за обществено ползване, извършвани на територията на общината, данъчно задължените лица заплащат такса “битови отпадъци” по реда, определен в Закона за местните данъци и такси (ДВ, бр.102/21.12.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) и Глава II, Раздел I “Такса за битови отпадъци” от Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Малко Търново, приета от Общински съвет Малко Търново въз основа на одобрена План-сметка.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Приложимост на „Такса за битови отпадъци“, Финансиране

ЗУО вменява съгласно :

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) Разходите за управление на отпадъците в т. ч. за необходимата инфраструктура и за нейното функциониране са за сметка на:

1. (доп. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) първоначалния причинител на отпадъците или настоящия, или предишния притежател на отпадъците; и/или
2. лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, в случаите, определени с този закон.

Чл. 57. Разходите за дейности с битови отпадъци и изпълнение на задълженията на органите на местно самоуправление и местна администрация по глава втора, раздел III от този закон се предвиждат по бюджета на съответната община в размер, не по-малък от планираните за съответната година приходи от местни такси по чл. 6, ал. 1, буква "а" от Закона за местните данъци и такси.

През 2017 година с изменение и допълнение на ЗМДТ се приемат нови изисквания за определяне размера на такса за битови отпадъци според количеството с цел прилагането на принципа „замърсителят плаща“ за всички задължени лица, в т.ч. и жилищни имоти.

Съгласно чл. 62 и чл. 66 от ЗМДТ (изм. ДВ, бр. 14 от 2021 г., в сила от 17.02.2021 г.) таксата за битови отпадъци се заплаща за извършваните от общината услуги и дейности по:

-Събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране, както и осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци.

-Третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.

-Поддържане на чистотата на териториите предназначени за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

Чл. 35. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) дава определение понятието "Схема за разширена отговорност на производителя" е набор от мерки, предприети с цел да гарантират, че производителите на продукти носят финансова отговорност или финансова и оперативна отговорност за управлението на отпадъците като етап от жизнения цикъл на продукта след превръщането му в отпадък.

В България се прилагат няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство. Анализът на всяка от схемите включва:

- както лицата, които имат отговорността за заплащане на разходите за услугите, свързани с отпадъците, наричани в анализа

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

„задължени лица”, така и

- други лица, които законът задължава или на които дава възможност да организират и/или да осъществяват дейностите по събиране, транспортиране и третиране на отпадъците в съответната схема.

Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци

Потоци отпадъци, за които се прилага схемата

Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Подобни на битовите отпадъци се образуват най-вече от административни сгради, образователни институции, социални организации, пазари, търговски обекти, хотели и ресторанти, ателиета за услуги. Битови отпадъци се образуват и от производствени предприятия, но от жизнената дейност на служителите и работниците в тези предприятия. В схемата попадат и строителните отпадъци от ремонтни дейности и от разрушаване на сгради, генерирани от домакинствата и други обекти в малки количества.

Същност на схемата

При тази схема задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Тези лица са отговорни за изхвърлянето, включително разделното събиране и изхвърляне на битовите отпадъци в определените за целта съдове и места и за заплащане на разходите за услугите по временно съхраняване, събиране, транспортиране и третиране на отпадъците в съответствие със Закона за местните данъци и такси, ЗУО и наредбите на общините за управление на отпадъците. Задължените в схемата лица заплащат ежегодна такса за битови отпадъци, в размер определен от общинския съвет за всяко населено място поотделно 8. Целта на таксата битови отпадъци е прилагане на принципа «замърсителят плаща». Почти без изключение общините определят таксата битови отпадъци като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, при това обичайната практика е за домакинствата да се определя по ниска такса като промил от данъчната оценка от тази определяна за фирмите и другите юридически лица. Само в някои общини (напр. Столична община) е предоставяна възможност на юридическите лица да заявяват необходимия брой контейнери и честота на извозване на отпадъците и на тази база да се определя годишната им такса за битови отпадъци, т.е. на база изхвърляно количество битови отпадъци. Поради тази причина принципът «замърсителят плаща» не се прилага напълно. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци като препоръчителната основа е на база количество на генерираните отпадъци или други основи различни от данъчната оценка, като напр.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

на 1 жител. Поради необходимостта от изграждането на информационна база и административен капацитет на общините, годината на преминаване към прилагането на новите основи за определяне на такса битови отпадъци няколко пъти бе отлагана като към настоящия момент за стартова година е приета 1.01.2022 г.

Другите лица, които участват в схемата са: общините, регионалните сдружения на общините за управление на отпадъците (РСУО) и фирмите или общински предприятия, на които общините възлагат една или повече дейности, свързани със събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци. В анализиранията схема общините имат традиционно големи отговорности, които нарастват особено в последните години, във връзка с новите изисквания за прилагане на йерархията на отпадъците.

Основните задължения на общините са:

- разработване на общинска наредба и на общинска програма за управление на отпадъците
- осигуряването на всички елементи на системата за събиране, транспортиране и последващо третиране в инсталации и съоръжения на битовите отпадъци в съответствие със ЗУО и наредбите към него
- закриване и рекултивация на депата за битови отпадъци с преустановена експлоатация
- организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община
- оказване на съдействие на ОО за МРО, например чрез определяне на местата за разполагане на контейнерите за разделно събиране на отпадъците от опаковки, както и на други елементи от системите за събиране на МРО
- общинските системи за разделно събиране на отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло, включително отпадъците от опаковки от хартия, метал, пластмаса и стъкло, трябва да обхванат задължително всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители, и курортните населени места. За тези населени места законът изисква битовите отпадъци от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метал, образувани от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, да се събират разделно в съответствие среда и условията, регламентирани с Наредбите на общините за управление на отпадъците
- разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци и биоотпадъци, в т.ч. за определянето на местата за

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на тези отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане – от момента на въвеждане в експлоатация на съоръжения или инсталации за третиране на биоотпадъците. Общините са длъжни да осигурят разделно събиране и оползотворяване на цялото количество на образуваните биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на съответната община. Кметовете на общините трябва да разработят подробен график за обслужване на съдовете за събиране на биоотпадъци и да го оповестяват на интернет страницата на съответната община и/или информират населението и обхванатите фирми по друг подходящ начин

- осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни от бита и от ремонтна дейност на домакинствата и др. отпадъци във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места. В населените места с районно деление тези площадки следва да съответстват най-малко на броя на районите, така че предлаганите услуги да бъдат достъпни за жителите на общината. Тези изисквания са нови за общините и целят подобряване на условията за потребителите на услуги за разделно събиране на отпадъците в населените места и подпомагане на общините за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците.
- определяне на изискванията към площадките за пунктовете за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло и създаване и поддържане на регистър на пунктовете за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община и на площадките, осигурени от общините за безвъзмездно предаване на битови отпадъци
- определяне на размера на таксите за услугите, свързани с битовите отпадъци и събирането на приходите от таксите
- осъществяване на контрол за спазване на изискванията от домакинствата и другите задължени лица в схемата
- осъществяване на контрол за изпълнението на договорите от лицата, на които общината е възложила различни дейности, свързани с изпълнение на услуги по събиране и третиране на битовите отпадъци, за строителството на съоръжения за третиране на битови отпадъци, доставката на машини и съоръжения и др. Нужда от разширяване на схемата. Схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци включва всички потоци битови отпадъци (с изключение на МРО, които се управляват чрез Схемата „Разширена отговорност на производителя“), генерирани от домакинствата и от

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

обекти, подобни на битовите. Не е необходимо схемата да разширява материалното си покритие, но е необходимо да се разширява териториалното покритие на системите за разделно събиране на потоците битови отпадъци, включени в „Схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци“ в общини, където все още не се извършва разделно събиране на потоците отпадъци, включени в схемата, особено на битовите зелени и хранителни биоотпадъци, а така също и на опасните отпадъци от бита; битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло (извън отпадъците от опаковки); ЕГО, строителни отпадъци от малки ремонтни дейности на домакинствата, отпадъци от пепел и сгурия от битовото отопление.

Схема: Зелени битови биоотпадъци

Системите за разделно събиране на този отпадъчен поток са развити в общините, в които са въведени в експлоатация инсталации за компостиране на зелени битови отпадъци с финансиране основно по ОПОС 2014-2020 г. По-конкретно към 2020 г. това са следните 19 от общо 55 регионални системи на общините за управление на отпадъците.

На този етап РДНО Малко Търново не се предвижда да се включи в схемата.

На основание изложението в НПУО 2021-2028г., че: Разделно събиране на отпадъци се осъществява за 16 потока отпадъци. В териториален обхват във всички региони на страната се извършва разделно събиране на МРО, отпадъци от лечебни и здравни заведения и отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло (извън отпадъците от опаковки) и отпадъците от строителство и разрушаване на сгради.

За другите потоци отпадъци: Опасни отпадъци от бита; Зелени биоотпадъци; Хранителни биоотпадъци; Отпадъци от текстил от бита; Отпадъци от пепел и сгурия от битово отопление ; Едрогабаритни битови отпадъци (като мебели, дюшеци и др. подобни); Строителни отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата, се прилага разделно събиране в част от общините в страната. Това заключение се отнася и за община Малко Търново.

Препоръка: Препоръчва се териториалния обхват да се разшири до 2028г. постепенно за определени потоци поетапно и на територията на община Малко Търново.

Препоръка: Община Малко Търново спешно се нуждае от доизграждане на клетка 1 на регионалната система за депониране на битови отпадъци и съответно изграждане на инсталация за рециклиране на строителни отпадъци и клетка 3 за депониране на остатъчната фракция от инсталацията за строителни отпадъци. Към настоящият момент изключително голям проблем за нас е, че не можем да приемаме строителен отпадък на депото, поради факта, че клетката за строителни отпадъци не е изградена. След по-малко от две години изтича срока за експлоатация на изградената Зона 1 на Клетка 1 и е необходимо да бъдат предприети спешни мерки за изграждане на Зона 2 на Клетка 1.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

V.1.6.Анализ и оценка на техническите възможности за третиране на отпадъците

Инфраструктура за депониране, предварително третиране и оползотворяване по РСУО -Малко Търново:

Малко Търново	РСУО
гр.Малко Търново, Мечкобиево	М е с т о н о ж е н и е
Депо за отпадъци- клетка 1	Налична инфраструктура за управление на отпадъците
30 932 т	Капацитет
1	В експлоатация към 2020 г.
	В процес на изпълнение към 2020 *
	Запълнен капацитет Депониране
48%	Активен капацитет Депониране
46%	Пасивен капацитет Депониране
57 008 т	Капацитет Депониране Всички клетки
27 442 т	Остатъчен активен капацитет
планирана за изграждане клетка	Предстоящ етап на развитие

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	гр.Малко Търново, Мечкобиево	Депо за отпадъци- клетка 2	26 076 т		1	6%					
	гр.Малко Търново, местност Мечкобиево	Мобилна сепарираща линия	-	1							

Таблица МОСВ Инфраструктура за депониране, предварително третиране и оползотворяване по РСУО

Анализът на НПУО 2021-2028г.стига до извода, че съоръженията за сепариране на смесени битови отпадъци могат да се окомплектоват свтори модул – инсталация за стабилизиране на подситова био фракция, за да се способства постигането на целите по чл.31 ал.1 от ЗУО, както и постигането на следнитецели, поставени от европейското законодателство: Съгласно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците.

Чл. 11, параграф 2

в) до 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битовиотпадъци следва да се увеличат най-малко до 55 % от теглото;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

г) до 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най малко до 60 % от теглото;

д) до 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 65 % от теглото;

Съгласно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/850 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци,

Чл. 5 се изменя, както следва (добавят се следните параграфи):

5. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят до 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да бъде намалено до 10 % или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).

В следващата таблица е представена **информация за остатъчния капацитет** на регионалното депо за отпадъци, което напълно отговаря на нормативните изисквания за депа за отпадъци, както и наличните средства от отчисленията и обезпеченията по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците. Информацията в таблицата показва, че остатъчният капацитет в по-голямата част от регионите е достатъчен за покриване на нуждите на общините при депониране на отпадъци.

Таблица за информация за остатъчния капацитет на регионалното депо за отпадъци

№	Регионално депо	Година на въвеждане в експлоатация	Остатъчен капацитет към 31.12.2019, т	Налични към 2019 г. отчисления, лв.	Налични към 2019 г. обезпечения, лв.
9	Малко Търново	2015 г.	40 000	109676	51882

Съоръженията покриват само дейностите по депониране, сепариране/предварително третиране.

Според данни на ИАОС за 2018 относно изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 от Закон за управление на отпадъците, към 2018 година, община Малко Търново е покрила само 5% от цели за повторна употреба и рециклиране.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Битовите отпадъци на територията на община Малко Търново се събират в контейнери тип „Бургас” с обем 4 м³, контейнери тип „Бобър” 1,1 м и в кофи за смет тип “Мева” с обем 0,11 м³

В град Малко Търново отпадъците се извозват един път седмично, а в селата от общината един път на 14 дни.

Събирането и извозването на отпадъците в гр. Малко Търново включва събиране и транспортиране на битовите отпадъци от домакинствата, обществените сгради, търговски обекти, заведения за хранене и развлечения, както и събиране на отпадъците от кошчетата за смет.

Община Малко Търново:

- Не притежава съдове за фамилно комостиране на градски отпадъци;
- Не притежава контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци. Общината предвижда кампании за почистване и събиране на зелени отпадъци;
- Няма изградени инсталации за оползотворяване на сметищен газ;
- На територията на Общината няма изградени площадки за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло.

В Общината няма изградени системи за събиране и третиране на опасни отпадъци от домакинства. За целта на регионалното депо има обособени площадки за временно съхранение на опасни отпадъци:

- Луминесцентни лампи;
- Отпадъци от ГКПП. Извозването на отпадъците от ГКПП - Малко Търново се възлага чрез Обществена поръчка;
- Батерии и акумулатори;
- Отработени масла;
- Излезли от употреба МПС. На територията на общината няма лицензирани фирми за събиране на излезли от употреба МПС, автомобилни гуми, акумулатори и

отработени моторни масла. Същите ще бъдат предавани съгласно договор с „Мит и ко” ЕООД.

- Болнични отпадъци. Организацията по събирането и съхранението е задължение на Управителя на болницата. Извозването на болничния отпадък се извършва периодично от специализирана фирма, която го приема на място. Контрола по организацията за събирането и съхранението на медицинските отпадъци е възложен на Управителя на болницата.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Населението на Община Малко Търново може да предава безвъзмездно опасни отпадъци от бита на регионалното депо, на което има обособени площадки за временно съхранение на опасни отпадъци.

Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

Община Малко Търново разполага с инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване. Клетка No 3 от Регионалното депо за неопасни и инертни отпадъци е именно клетка за строителни отпадъци. Към настоящият момент същата не е изградена. По тази причина за периода от началото на експлоатация на депото до построяването на Клетка No3, строителните отпадъци се транспортират до регионалното депо, претеглят се чрез електронен кантар, след което се депонират и се използват единствено за запръстяване на депонираните отпадъци.

V.1.7. Анализ на производствените отпадъци

Производствени отпадъци са тези, образувани в резултат на промишлена, занаятчийска, селскостопанска и обслужваща дейност на физически и юридически лица;

Нормативен документ:

[Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци](#)(приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)

Целта на наредбата е да осигури необходимите мерки за предотвратяване или, когато това е невъзможно, за ограничаване във възможно най-висока степен на очакваните отрицателни въздействия върху околната среда, в частност замърсяването на въздуха, земите, повърхностните и подземните води, и рисковете за здравето на населението, произтичащи от третирането и транспортирането на производствени и опасни отпадъци. (Третирането на производствени и опасни отпадъци се извършва в проектирани или преустроени за целта съоръжения и инсталации при спазване на изискваният за:

1. управление на дейностите по обезвреждане на производствени и опасни отпадъци, включително програмите за управление на дейностите по отпадъците;
2. безопасна експлоатация на съоръженията и инсталациите, включително за противопожарна защита;
3. осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд;
4. повишаване на квалификацията и обучението на ангажирания с експлоатацията персонал.

Третирането на производствени и опасни отпадъци обхваща дейностите, свързани със събирането, съхраняването, обезвреждането и оползотворяването на отпадъците, посочени в приложение No 1, както и всяка друга незабранена дейност, с която се постига намаляване на вредното въздействие на отпадъка върху здравето на населението и върху околната среда

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Приемането на производствените и опасните отпадъци за третиране се извършва по предварително уточнен график между оператора на конкретното съоръжение или инсталация и притежателя на отпадъците и по направена и приета заявка.

V.1.8. Анализ на опасни отпадъци

Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС №53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г. и в наредбите за масово разпространените отпадъци.

Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране, съхраняване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение №2 към §1, т.13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код B15 по смисъла на приложение №1 към §1, т.11 от ДР на ЗУО), оползотворяване, в т.ч. рециклиране и/или обезвреждане, включително подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на опасни отпадъци, водят отчетни книги и представят годишни отчети. Опасните отпадъци от фирмите се събират и съхраняват отделно в закрити складове и се предават за третиране на физически или юридически лица, притежаващи съответното разрешение по ЗУО или Комплексно разрешително, въз основа на писмен договор

**На оператора на РДННО за община Малко Търново с
издаденото Комплексно разрешително са вменени следните условия:**

Условие 11.2.4. Притежателят на настоящото разрешително да събира образувания на площадката отпадък с код и наименование 20 01 21* – Луминесцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак, отделно, на закрито, на оградена и обозначена с табели площадка. Забранява се поставянето на излезли от употреба флуорисцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак в съдове за битови отпадъци, както и смесването им с други отпадъци

Единствено през 2016 год. е събран 1 кг отпадък с код и наименование 20 01 21* – флуорисцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак, и е предаден на фирма за обезвреждане на отпадъци.

Условие 11.2.5. Притежателят на настоящото разрешително да събира образуванията на площадката отпадъци с код и наименование:

- 13 01 10* – нехлорирани хидравлични масла на минерална основа;
- 13 02 05* – Нехлорирани моторни, смазочни и масла за зъбни предавки на минерална основа;
- 13 05 03* – Утайки от маслоуловителни шахти;
- 13 05 06* – Масло от маслено-водни сепаратори

в специализирани съдове, които са затворени извън времето на извършване на манипулации, не допускат изливане и/или изтичане, изработени са от материали, невзаимодействащи с отработените масла и са маркирани с надпис „Отработени масла“ и/или „Отпадъчни нефтопродукти“.

Условие 11.2.6. Събирането на образувания на площадката отпадък с код и наименование – 16 06 01* – Оловни акумулаторни батерии да се извършва отделно в специализирани съдове които са:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- Устойчиви спрямо веществата, съдържащи се в този отпадък и материалът, от който са изработени да не взаимодействат с тях
- Осигуряващи вентилация на въздух
- Обозначени с надпис „Негодни за употреба батерии и акумулатори“

Община Малко Търново:

Не притежава съдове за фамилно комостиране на градски отпадъци;

Не притежава контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци. Общината предвижда кампании за почистване и събиране на зелени отпадъци;

Няма изградени инсталации за оползотворяване на сметищен газ;

На територията на Общината няма изградени площадки за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло.

В Общината няма изградени системи за събиране и третиране на опасни отпадъци от домакинства. За целта на регионалното депо има обособени площадки за временно съхранение на опасни отпадъци:

Луминесцентни лампи;

Отпадъци от ГКПП. Извозването на отпадъците от ГКПП - Малко Търново се възлага чрез Обществена поръчка;

Батерии и акумулатори;

Отработени масла;

Излезли от употреба МПС. На територията на общината няма лицензирани

V.1.9. Анализ на утайки от ПСОВ

В Община Малко Търново на този етап не е изградена ГПСОВ, поради което не се налага разработване на Програма за управление на утайките.

В тази връзка „Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за Община Малко Търново“, гр. Малко Търново не приема утайки от други ПСОВ и Общини.

Към настоящият момент на територията на Община Малко Търново съществуват следните съоръжения за пречистване на отпадни води:

1. ЛПСОВ в с. Заберново, която пречиства отпадните води на селото, достигащи до нея чрез новоизградената канализационна мрежа. Пречиствателното съоръжение е пуснато в експлоатация през м. Юли 2013 год. и е с капацитет /товар/ 170 е.ж.. ЛПСОВ с. Заберново е от типа БИО КЛИНЪР, което е съоръжение за биологично

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

пречистване на отпадни води, работещо на принципа на намалена активация и с аеробна стабилизация на утайката. Тази технология гарантира пълен биологично чист и 100% без отпадъчен аеробен процес.

2. Пет броя Септични ями, както следва:

- СЯ – 1 с. Бръшлян
- СЯ – 3 с. Граматиково
- СЯ – 6 с. Граматиково
- СЯ – 7 с. Граматиково
- СЯ – 8 с. Граматиково

Броя на жителите в посочените села са:

с. Бръшлян - 65 души /по настоящ адрес/

с. Граматиково – 333 души /по настоящ адрес/.

Малкият брой жители предполага образуването на минимални количества утайки в горе упоменатите септични ями.

На територията на общината няма изградена ГПСОВ, поради което при необходимост образуваните утайки от септичните ями при нужда ще се извозват със специализиран транспорт от фирма, притежаваща необходимите документи за извършване на такъв вид дейност, до най-близката до общината пречиствателна станция.

V.1.10. Анализ на болнични отпадъци

Организацията по събирането и съхранението на болнични отпадъци. е задължение на Управителя на болницата. Извозването на болничния отпадък се извършва периодично от специализирана фирма, която го приема на място. Контрола по организацията за събирането и съхранението на медицинските отпадъци е възложен на Управителя на болницата.

V.1.11. Анализ на приложимите мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъци

Съгласно дадените препоръки в настоящия анализ се разглежда изпълнението на мерките за предотвратяване образуването на отпадъците – както планирани в Програма за управление на отпадъците на територията на община Малко Търново за периода 2014-2020г. така и непланирани.

Програмата предвижда мерки за: дейности по управление на отпадъците, по най-ефективния начин;

- засилване на контрола спрямо нелегалното изхвърляне на отпадъци и изхвърляне на отпадъци на нерегламентирани за това места

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

След прилагането и развитието на системите за разделно събиране на отпадъци ще бъдат обсъдени възможностите за въвеждане и на допълнителни мерки, като:

- определяне на такса битови отпадъци на база на обеми и/или количества генерирани отпадъци, вместо въз основа на данъчната оценка на имотите.

С оглед намаляване на тежестта върху домакинските бюджети от разходите за управление на отпадъците, ще се търсят възможности за финансиране на изграждането на инфраструктурата по управление на отпадъците от национални и международни финансови институции, както и привличане на инвестиции от частния сектор, под формата на публично-частни партньорства. Община Малко Търново е осигурила всички услуги, свързани с битовите отпадъци, които са ангажимент на Общината, произтичащи от националната и местната нормативна уредба.

НПУО 2021-2028г. препоръчва настоящия преглед да включва примери за добри общински практики, разпространени сред общините от НСОРБ, АСЕКОБ и др., допълнително интернет-проучване на добрите практики, които да се имат предвид като опит в дейността.

Добра практика от България по предотвратяване образуването на отпадъците, вкл. на хранителни отпадъци, е следната:

Администрацията на община Бургас разработва „План за ограничаване употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба“. Целта е да се направят обстойно обследване за използваните в общинската администрация, общинския съвет, общинските предприятия и общинските търговски дружества пластмасови продукти за еднократна употреба, да се направят технически и финансово-икономически анализи за ограничаване и премахване използването на пластмасови продукти за еднократна употреба и да се изготви план с мерки, които да се приложат в организации под контрола на община Бургас за предотвратяване образуването на пластмасови отпадъци. Решението на Общинския съвет е взето по предложение на общински съветници от Общински съвет Бургас през месец ноември 2018 г. и е със следното съдържание: „Възлага на администрацията на Община Бургас да изготви план за ограничаване употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба в сградите и помещенията, в които се извършват дейности на Общински съвет – Бургас и Общинска администрация – Бургас, общинските предприятия и търговски дружества с общинско участие.“ Добра практика за предотвратяване образуването на отпадъците е чрез създаване на интернет страници или разпространението на такива, чрез които да се представя интересна, полезна и достъпна за гражданите и други заинтересовани страни информация за управлението на отпадъците, спазвайки йерархията за управлението им. Примерите са многобройни. Сред тях на европейско ниво може да се посочи интернет- страницата на Европейската комисия „Готови ли сте за промяна? Изкусителната сила на пластмасовите продукти за еднократна употреба“: <https://www.bereadytochange.eu/bg/>, или Европейска комисия - Околна среда – отпадъци – предотвратяване - https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling/waste-framework-directive_en.

На ниво национални институции може да се посочи интернет-страницата на Министерство на околната среда и водите, където на ниво отпадъци има полезна информация за специфичните потоци отпадъци:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

<https://www.moew.government.bg/bg/otpaduci/>.

Основни изводи:

- Намаляването на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса е широко застъпена практика в България и нейното прилагане трябва да продължи, а обхватът ѝ да се разшири. Особено силен ефект би имало, ако тази мярка се прилага масово в детските градини и училищата;
- Продажбата на стоки в насипно състояние или в контейнери/буркани/кутии за многократна употреба, напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира съвместно, както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;
- Необходими са действия в посока повишаване капацитета на общинска администрация по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци;
- Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация;
- Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава.

V.1.12. Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им

Всеизвестно е, че редица мерки по опазване на околната среда, предприемани предимно от общински или други местни институции главно в областта на водоснабдяването, третирането на отпадни води, събирането, транспорта и унищожаването на отпадъците, се финансират въз основа на събираните такси и някои други приходни форми. Възникващите във връзка с изграждането и експлоатацията на съоръженията в посочените области разходи могат да бъдат покрити чрез събирането на вноски или такси от консуматорите на съответните услуги. Принципът на причинителя изисква вноските и таксите

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

да се формират в размер, достатъчен за компенсиране на пълните разходи за съответните услуги или щети за околната среда, което гарантира заинтересоваността от прилагането на екосъобразни производствени методи и/или поведение.

Анализът на ситуацията във връзка с определяне такса битови отпадъци според количество се основава на последните изменения приети в Закона за местните данъци и такси (*изм. ДВ. бр.16 от 23 Февруари 2021г.*) касаещи определянето на такса за битови отпадъци според количеството и произтичащите от това задължения и отговорности на всички заинтересовани лица.

Приложимост на „Такса за битови отпадъци“, Финансиране КАК СЕ ФОРМИРА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА.

ЗУО вменява съгласно

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) Разходите за управление на отпадъците в т. ч. за необходимата инфраструктура и за нейното функциониране са за сметка на:

1. (доп. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) първоначалния причинител на отпадъците или настоящия, или предишния притежател на отпадъците; и/или
2. лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, в случаите, определени с този закон.

Чл. 57. Разходите за дейности с битови отпадъци и изпълнение на задълженията на органите на местно самоуправление и местна администрация по глава втора, раздел III от този закон се предвиждат по бюджета на съответната община в размер, не по-малък от планираните за съответната година приходи от местни такси по чл. 6, ал. 1, буква "а" от Закона за местните [данъци](#) и такси.

През 2017 година с изменение и допълнение на ЗМДТ се приемат нови изисквания за определяне размера на такса за битови отпадъци според количеството с цел прилагането на принципа „замърсителят плаща“ за всички задължени лица, в т.ч. и жилищни имоти.

Датата на влизането в сила, както и реда и условията за прилагането му беше променяно няколко пъти. Последното изменение на ЗМДТ е обнародвано в ДВ бр. 16 от 23.02.2021г.

Съгласно § 21 от ДР, новите изисквания за определяне размерът на таксата за битови отпадъци според количеството и отпадане използването на данъчна оценка като основа, влиза в сила от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г. Съгласно чл. 62 и чл. 66 от ЗМДТ (изм. ДВ, бр. 14 от 2021 г., в сила от 17.02.2021 г.) таксата за битови отпадъци се заплаща за извършваните от общината услуги и дейности по:

-Събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране, както и осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци.

-Третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.

-Поддържане на чистотата на териториите предназначени за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Обезпеченията по чл.60 и отчисленията по чл.64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет. Размерът на отчисленията по чл.64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година. Анализът на данните за постъпленията от отчисленията показва доказаната ефективност на този инструмент. Такса за битови отпадъци пък е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „Замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем, обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от лицата отпадъци. Анализът и оценката показват, че бизнесът заплаща в пъти повече на 1 тон генериран отпадък спрямо населението т.е. такса за битови отпадъци понастоящем не изпълнява ролята си на икономически инструмент. През 2017 г. със ЗИД на ЗМДТ влизат в сила нови изисквания по отношение определянето на размера на такса за битови отпадъци с цел превръщането на таксата в истински икономически инструмент. Поради липсата на информационна осигуреност и капацитет от страна на общините да въведат новите промени, стартовата дата на новите изисквания беше отлагана няколко пъти. В Държавен вестник, бр. No 14/17.02.2021 г. се обнародваха промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след публикуване на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.

Оценката на поносимостта на платената от населението такса за битови отпадъци (частта и, която има отношение към управлението на отпадъците) показва, че в периода 2015-2018 г. тя е поносима даже за населението от най-нискодоходните групи, като това е валидно и за трите приложени прага на поносимост. С оглед на измененията в ЗМДТ и въвеждането на принципа "замърсителят плаща", сумите, които населението ще трябва да заплаща на тон отпадък ще се увеличат като ще трябва да бъдат разработени схеми за заплащането на таксата, които да отчитат и нивата на поносимост.

Съпоставянето на средствата, които населението и бизнеса заплащат под формата на такса за битови отпадъци, и количествата отпадъци, които тези две групи генерират, е най-коректният начин за оценка доколко се спазва принципа "замърсителят плаща". За целта освен заплащаните средства от бизнеса е необходимо да се определят количествата отпадъци, които тези две групи генерират. НСИ публикува данни само за общите количества отпадъци. За тази цел бяха включени специални въпроси във въпросника, разпратен до всички 265 общини в страната. Пълна информация бе получена само от 14 общини. Въз основа на тази информация бе изчислено средно съотношение между количествата на отпадъците от населението и бизнеса - 90% : 10%, което бе приложено към общите количества на отпадъците от общините.

Икономическите инструменти са предназначени да повлияят върху децентрализираните решения, оставяйки всяка фирма и домакинство специфично да осигури изпълнението на природозащитните изисквания по най-целесъобразния и изгоден начин.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

V.1.13. Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъци в Община Малко Търново

Управлението на отпадъците в община Малко Търново е свързано с разходната част от общинския бюджет. За обезвреждане на отпадъци на регионално или общинско депо за неопасни отпадъци и на депа за строителни отпадъци се правят отчисления в размер и по ред, определени с наредбата по чл. 43, ал. 2.

От приложената таблица е видно, че се изразходват средства по член 64 от ЗУО.Т.Е.:

Отчисленията имат за цел да се намали количеството на депонираните отпадъци и да се насърчи тяхното рециклиране и оползотворяване.

(Доп. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) Отчисленията се определят в левове за един тон депонирани отпадъци и се превеждат от собственика на депото ежемесечно по банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото. За осигуряване на отчисленията е отговорен и всеки ползвател на депото, като ежемесечно превежда на собственика на депото дължимите средства на база на количествата отпадъци, които е депонирал.

(4) Натрупаните средства по ал. 1 се разходват за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци, осигуряващи изпълнение от общините на изискванията на закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Средствата могат да бъдат разходвани за извършването на последващи разходи, свързани с изградените съоръжения и инсталации за оползотворяване на битови отпадъци.

Таблица:

Количества депонирани отпадъци и заплатени отчисления за депониране, съгласно чл.60 и чл.64 от ЗУО на Регионално депо М.Търново по общини-Малко Търново															
№	Вид на депот	Общи на депот	Количество депонирани неопасни отпадъци	Размер на отчисленията по чл.60	Постъпили в сметката на РИОСВ отчисления	Следва да постъпят в смет	Следва да постъпят в смет	Обща сума на отчисленията,	Остава да постъпят по	Остава да постъпят по	Дължима лихва за отчисления	Натрупана лихва за отчисления	Изразходени средства (лв)	Депонирани количества неопасни	Дължим и отчисления

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

д	о		ме сец	Коли чест во (тон ове)	(лв/то н)	по чл.6 0 ЗУО (лв.).	по чл.64 ЗУО (лв.).	ката на РИО СВ отчи слен ия по чл.60 ЗУО (лв.).	ката на РИО СВ отчи слен ия по чл.64 ЗУО (лв.).	които следв а да постъ пят	чл.6 0	чл.6 4	та по чл.20 от Наред ба №7	та по чл.64 от ЗУО	по чл. .6 0	по чл. 64	отпад ъци, за които отчис ления та по чл.20 от Наред ба №7 се увели чават с 15 на сто	по чл.20 , ал.3 от Наре дба №7 (лв.).
1	Региона лно депо за неопасн и отпадъц и- Малко Търно	М.Тър нов о	201 5	437,64	5,00 лв.	2 013,02 лв.	Вноска фонд "Флаг"	2 188,20 лв.	Фонд" Флаг"	2 188,20 лв.	175,18 лв.	0,00 лв.				663 80,4 0		
			201 6	1899,3 7	5,00 лв.	2 268,12 лв.	Вноска фонд "Флаг"	9 496,85 лв.	Фонд" Флаг"	9 496,85 лв.	7 228,73 лв.	0,00 лв.				663 80,4 0		
			201 7	3350,1 9	5,00 лв.	9 128,67 лв.	54 887,60 лв.	16 750,95 лв.	58 032,80 лв.	74 783,75 лв.	7 622,28 лв.	3 145,20 лв.				663 80,4 0		
			201 8	4653,0 8	5,00 лв.	16 450,17 лв.	104 737,50 лв.	23 265,40 лв.	116 662,85 лв.	139 928,25 лв.	6 815,23 лв.	11 925,35 лв.				663 80,4 0		
			201 9	5827,3 9	5,00 лв.	16 450,17 лв.	104 737,50 лв.	29 136,95 лв.	183 598,52 лв.	212 735,47 лв.	12 686,78 лв.	78 861,02 лв.				663 80,4 0		
			202 0	7003,8 0	5,00 лв.	24 951,32 лв.	205 656,17 лв.	35 770,55 лв.	197 877,97 лв.	233 648,52 лв.	10 819,23 лв.	78 861,02 лв.				663 80,4 0		
			Игр. 202 1	7243,5 3	5,00 лв.	24 951,32 лв.	205 656,17 лв.	36 969,20 лв.	217 535,83 лв.	254 505,03 лв.	12 017,88 лв.	11 879,66 лв.			149 7,3 5	870 43,8 3		

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

			Птр. 202 1	7550,5 3	5,00 лв.	24 951,32 лв.	205 656,17 лв.	32 622,15 лв.	242 709,83 лв.	275 331,98 лв.	7 670,83 лв.	37 053,66 лв.			149 7,3 5	870 43,8 3		
			Птр .202 1	7870,5 7	5,00 лв.	24 951,32 лв.	205 656,17 лв.	34 222,35 лв.	268 953,11 лв.	303 175,46 лв.	9 271,03 лв.	63 296,94 лв.			149 7,3 5	870 43,8 3		
			IVт р.20 21	8157,7 3	5,00 лв.	24 951,32 лв.	205 656,17 лв.	35 658,15 лв.	292 500,23 лв.	328 158,38 лв.	10 706,83 лв.	86 844,06 лв.			149 7,3 5	870 43,8 3		

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

V.1.14. Изводи и препоръки

Изводите и препоръките от направения анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи са направени на база предоставените документи, които са достъпни и на сайта на общината <http://www.malkotarnovo.org/new/index.php/>:

Основен начин на обезвреждане на отпадъците в община Малко Търново се явява депонирането, което се извършва на изграденото през 2015 год. Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за община Малко Търново.

Във връзка с изпълнението на задълженията на Общината съгласно чл. 19, ал. 3, т. 9 от ЗУО Общината има сключен договор с „Мит и ко“ ЕООД за временно съхраняване и транспортиране на отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излезли от употреба луминисцентни и други живаксъдържащи лампи.

Няма конкретни замервания на строителните отпадъци от територията на Общината.

Общината разполага с:

- Доклад за изготвен морфологичен анализ на състава и количеството битови отпадъци образувани на територията на община Малко Търново, 2023г.

- Програма за управление на отпадъците на територията на община Малко Търново за периода 2014-2020г., която се актуализира за периода 2021-2028г.

- Наредба за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, сортиране, претоварване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни, биоразградими, опасни и масово разпространени отпадъци на територията на община Малко Търново.

- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги в Община Малко Търново.

Констатации и изводи от направения анализ на отпадъците в община Малко Търново:

Приемането на отпадъците на РДНО Малко Търново се извършва съгласно посочените в КР условия както следва:

- ✓ Ежедневна визуална проверка на отпадъците и проверка с бързи методи за изпитване, с оглед установяване че отпадъците са същите, които са обект на основното охарактеризиране .
- ✓ измерване с електронна везна и регистрация по електронен път на количеството на приеманите отпадъци;
- ✓ Ежедневно отразяване в “Отчетната книга” оформена по реда на Наредба №1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичните регистри;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

В РДНО Малко Търново се приемат основно отпадъци с код **20 03 01 – Смесени битови отпадъци**, за които съгласно Комплексното разрешително Условие 11.2.9.5. изискванията за извършване на изпитване по Условие 11.2.9.3. за установяване на съответствието с резултатите от основното охарактеризиране на отпадъците не се прилагат.

С писмо вх. № 8709/04.11.2015 год. в РИОСВ Бургас е входиран доклада за основното охарактеризиране на отпадъка от населените места в Община Малко Търново, приет на РДНО Малко Търново. Съгласно заключението на Директора на РИОСВ отпадъка е класифициран като неопасен и може да се депонира на депото.

Дейностите по предварителното третиране на отпадъците на територията на всички населени места на община Малко Търново преди депонирането им се извършва от фирмата за сметосъбиране и сметоизвозване „Мит и Ко“ ЕООД гр. Пловдив, съгласно Договор № РД-ОП-23/04.12.2019 год. Фирмата разполага с необходимата техника – сметосъбиращ камион с преса, с който се намалява обема на отпадъка до 4 пъти и го привежда в удобен за транспортиране вид на отпадъци:

- хартия и картон;
- папмаса и каучук;
- стъкло;
- черни метали;
- цветни метали;

- В настоящия момент организирано сметосъбиране и сметоизвозване има във всички населени места от община Малко Търново като 100% от населението е обслужено.

- От направения анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, изготвен на базата на Морфологичен анализ от 2015 г., като основни изводи може да се обобщят, че типично сезонни зависимости се наблюдават при хранителните отпадъци, отпадъците от хартия и картон, пластмасовите отпадъци, градинските и дървесните отпадъци и инертните отпадъци.

-Община Малко Търново е възложила и до края на 2022г. ще бъде готов актуален Доклад с анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, изготвен на базата на Морфологичен анализ от 2022 г., като неразделна част от ПУО 2021-2028г.

- Приетата за страната норма на натрупване за този тип населено място (с население от 3 000 до 25 000 жители) е 295,5 kg/жител/година. Наличието на сходство с тенденциите в страната показва, че в общината действат обичайните фактори, свързани с генерирането на битови отпадъци (данните от ПООС на общината 2014-2020г.).

През последните години се наблюдава тенденция на нарастващото количество на образуваните отпадъци от строителство и разрушаване (ОСР) , като се очаква в резултат на анализа до 2028 г. в област Бургас, висок дял на инертни отпадъци тази тенденция да се запази . От друга страна новите нормативни изисквания от 2012 г., въведени с чл. 19, ал. 3, т. 5 от ЗУО налагат предприемане на мерки по отношение на ефективното управление на строителните отпадъци от бита.

На този етап Община Малко Търново няма собствена площадка за депониране на СО.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Изводи и препоръки, формуирани на основата на анализа за инфраструктурата за отпадъци на територията на община Малко Търново:

На територията на община Малко Търново действа Регионално депо за неопасни и инертни материали за община Малко Търново в землището на гр. Малко Търново на което е издадено Комплексно разрешително № 401 –НО / 2010 /актуализирано с решение на ИАОС № 401-Н0-А1/2012 г. / В Регионалното депо има следните клетки: клетки с № 1 и 2 за НО и клетка № 3 за строителни отпадъци. Към настоящия момент е изградена и функционира Зона 1 на Клетка 1. Годишно количество депонирани отпадъци за инсталациите, за които в Условие 4 е определен максимален капацитет до 3200 t/y: - Условие 11.2.8. от Комплексно разрешително=

Прогнозите за образуването на отпадъци са:

Отпадъците, които ще бъдат депонирани в регионалното депото ще бъдат валирани с верижен булдозер до плътност 0.65 т/м3. С Комплексно разрешително No 401-Н0-И0- А0/2010 г. (актуализирано 401-Н0-И0-А1/2012 г.) е определен масимален капацитет на депото 80 000 тона и максимален дневен капацитет 12.8 т/24 часа.

Препоръки:

В общината не е реализиран и подготвян проект за осигуряване на домакинствата с домашни компостери. Това налага да се предвидят за реализация и такива проекти;

Може да се обсъди изграждането на анаеробна инсталация.

Да се предвиди специална площадка за опасни отпадъци и друг вид специфични отпадъци

Да се осигурят инвестиции в съдове за разделно събиране на биоотпадъци и зелени отпадъци, и транспортни средства за превоз на разделно им събрание.

Изводи от анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции:

Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на:

- общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация;
- устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея;
- образованието;
- здравеопазването;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- културата;
- благоустрояването и комуналните дейности;
- социалните услуги;
- опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси;
- поддържането и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници;
- развитието на спорта, отдиха и туризма

За повишаване на професионалния капацитет е задължително служителите, ангажирани с дейностите по опазване на околната среда и в частност с управлението на отпадъците, да участват в семинари, работни срещи, обучение по изискванията за съставяне на констативни протоколи и наказателни постановления и други, организирани от МОСВ и други организации.

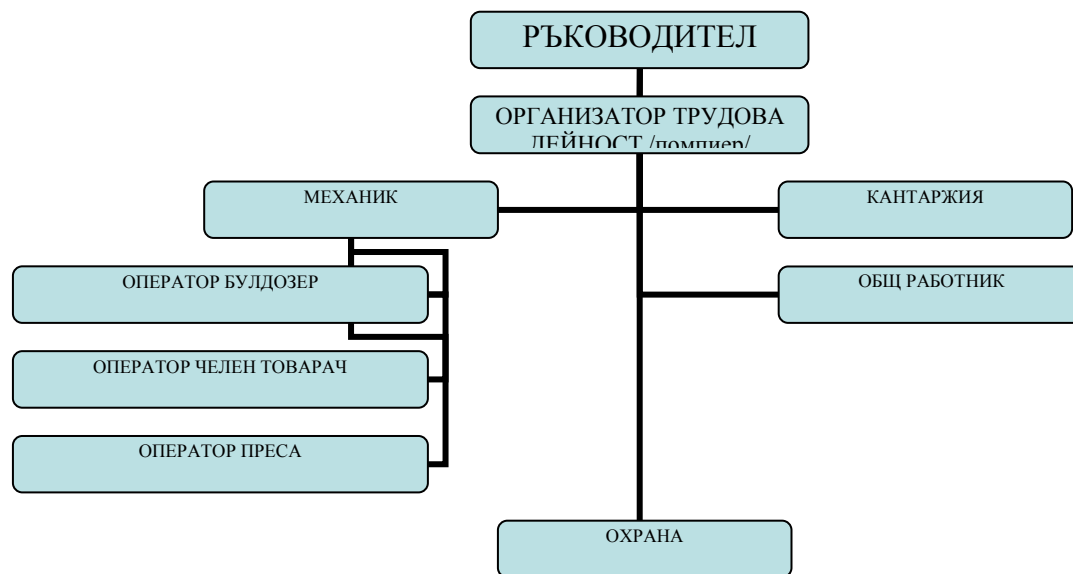
Организационна структура, относяща се до управлението на околната среда на територията на РДННО

В структурата в Община Малко Търново няма обособено звено, имащо функции по управление на отпадъците. Дейностите по управлението на отпадъците са възложени на специалист от общинска администрация и заместник кмета на Община Малко Търново.

За подобряване капацитета на общинските служители е необходимо организирането и провеждането на обучителни програми. Като се имат предвид обаче големите предизвикателства пред местните власти относно целите за рециклиране на битовите отпадъци и за оползотворяване на биоразградимите отпадъци, са необходими целенасочени и практически обучения.

Организационна структура, относяща се до управлението Регионалното депо за НО:

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**



Изводи от извършения анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване в община Малко Търново:

Благодарение усилията положени от Администрацията на Община Малко Търново и с финансовата помощ на ЕС с европейски средства на територията на гр. Марко Търново е изградено и вече пет години функционира депо за битови и неопасни отпадъци (РДНО Малко Търново).

Рекултивирани са трите сметища, експлоатирани на територията на общината.

Община Малко Търново полага усилия за решаване на проблема с появили се потенциални локални замърсявания във времето;

Кметът на общината и кметските заместници имат ангажимента да следят за образуването на локални замърсявания и предприемат мерки за тяхното своевременно отстраняване;

Изводи от извършения анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Община Малко Търново изпълнява стриктно задълженията си , вменени със ЗУО, а именно: за извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране всеки собственик на депо предоставя обезпечение, покриващо бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, като ежесечно се превеждат дължимите средства за осигуряване на обезпечението на база на количествата отпадъци, които са депонирани.

Изводи от анализа на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците:

Програмата за управление на отпадъците на територията на община Малко Търново за периода 2014-2020г. е достъпна на обществеността, като е качена на сайта на общината.

На сайта на общината се качват всички съобщения , свързани с управлението на генерираните отпадъци. Включително се качват съобщения за обявени публични поръчки в тази насока, които могат да се търсят и намерят на сайта на Агенцията за публични поръчки.

В рамките на проект MARLENA е разработена онлайн платформа <http://marlenablacksea.eu>. Проектът е свързан с прилагане на добри практики от страните на черноморски район. За обществен достъп в интернет пространството обществеността може да се запознае с ролята на общината в проекта. Предвижда се наред с инвестиционните дейности, Община Малко Търново да прилага и меки мерки, в т.ч. подготовка на ръководство с добри практики за управление на отпадъците на местните власти и екологични организации; организиране и провеждане на кампания за разделно събиране на отпадъци "Ненужни отпадъци за нова книга"; участие в кръгли маси и конференции между партньори; обучения за изграждане на капацитет, разработване на онлайн инструменти за сътрудничество между заинтересовани организации - местни власти, НПО, граждански организации, изследователски институции, университети и др. В рамките на проект MARLENA е разработена онлайн платформа <http://marlenablacksea.eu>

Препоръчва да се засилят проявите свързани с провеждането на кръгли маси и конференции междупартньори; обучения за изграждане на капацитет, разработване на онлайн инструменти за сътрудничество между заинтересовани организации – местни власти, НПО, граждански организации, изследователски институции, университети и др.

Изводи от анализа на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци:

Препоръчва се Администрацията на Община Малко Търново чрез участия в обучения на административния потенциал да постигне информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци всеки в своето секторно направление.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

VI. SWOT АНАЛИЗ

В Националният план за управление на отпадъците 2021-2028 г. SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни страни” и “слаби страни”. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на “възможности” и “заплахи”.

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Направените изводи в различни публикации (използвани за целта) са, че този метод е инструмент, даващ възможност да се оцени как стратегията може по-добре да съчетае силните и слабите страни на организацията - в нашия случай на Община Малко Търново, т.е. нейните възможности като административна организация със ситуацията на обкръжаващата среда. По нататък - какви възможности или заплахи предоставя тя за развитието на общината. След като са анализирани условията на вътрешната и външната среда, се формулират алтернативни стратегии за достигането на целите на община Малко Търново при изпълнение на законовите разпоредби по управление на отпадъците на територията ѝ.

SWOT анализа е техника, свързана с разработването на матрица. Целта е добре да се съчетаят силните и слабите страни и външните възможности и заплахи.

SWOT анализ е ситуационен анализ. Той е определен от общината за периода 2021-2028г., съобразно стратегическите цели на Националният план за управление на отпадъците 2021-2028г. времето за което са поставени стратегическите цели.

Силни страни

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Силните страни са ресурса, с който разполага общината, умението да решава проблемите по управление на отпадъците във времето и отчитайки конкретната обстановка.

Слаби страни.

Слабите страни на общината са свързани с някои финансови проблеми, които са попречили през определени периоди от време за изпълнение на задачите в сектора. Слабите страни се отразяват в по-малка или по-голяма степен на качеството околната среда.

Възможности.

Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

На национално ниво в SWOT анализа /НПУО 2021-2028г./ са направени следните изводи за сектор „Отпадъци“ :

1. Достижения и силни страни

Достиженията на европейската правна система са транспонирани в българското законодателство и нормативната база.

- Разработени са планове и стратегии, които се изпълняват в много висока степен.
- Съществува значителен административен капацитет на различните нива на управление на отпадъците – национален, регионален и местен.
- Обществеността участва активно при идентифициране на проблеми в сектора, чрез публични обсъждания и чрез различни медии и интернет.
- България е под средното европейско равнище по генерирани отпадъци на 1 жител.
- Регионалният принцип за управление на битовите отпадъци в страната намира все по широко поле на действие.
- Достигнато е високо ниво на рециклиране и оползотворяване на МРО.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- Изградени са значителни брой инфраструктурни обекти за третиране на отпадъците

2. Проблеми и слаби страни

Недостатъчно стратегическо управление и координация между компетентния орган за управление на отпадъците и институциите с функции при управление на отпадъците, включително контролните функции по трансграничния превоз на отпадъци по Регламент (ЕО) No 1013/2006 и Закона за управление на отпадъците.

- Силен обществен отзвук на проблемите, свързани с превозите на отпадъци от други държави членки на ЕС за България, както и неекологосъобразното съхранение и третиране на отпадъци от други държави членки и такива генерирани на територията на страната.

- Изградената инфраструктура няма достатъчен капацитет за достигане целите за рециклиране и оползотворяване на прогнозните количества битови отпадъци, съобразно новите цели на ЕС.

- Недостатъчен капацитет за обезвреждане на опасни отпадъци.

- Високо ниво на депониране на различните видове отпадъци.

- Недостатъчно добро ниво на информационно обезпечаване на процесите, свързани с вземането на информирани управленски решения и изготвяне на стратегически документи.

- Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци.

- Малък брой информационни кампании за информиране на обществеността и

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

насочване на вниманието към високите нива в йерархията за управление на отпадъците – предотвратяване образуването и рециклиране на отпадъците.

- Няма изградена мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността и заинтересованите лица от резултатите, свързани с дейности по управление на отпадъците.

3. Възможности

Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците.

- Значителна промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците.
- Разрастване на пазара на суровини от рециклируеми отпадъци както в рамките на ЕС, така и в региона.
- Създаден капацитет и наличие на нормативна основа за изграждането на единна интегрирана информационна система за управление на отпадъците.
- Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците.

4. Заплахи

- Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.
- Необходимите публични инвестиции за управление на отпадъците съобразно нормативните изисквания и достигане на набелязаните нови цели са значителни.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимостта за повишаване на такса за битови отпадъци за населението.
- Неприемане на предложението на Р.България за дерогация на новите цели, свързани с рециклиране и депониране на отпадъците.
- Налагане на санкции от ЕС за неспазване сроковете по ангажименти, поети от страната.

На местно ниво направеният SWOT анализ показва резултатите от състоянието и прогнозите за бъдещото развитие в управлението на отпадъците в община Малко Търново.

Силни страни

-Община Малко Търново работи по планови и нормативни документи, разработени и приети на основание изискванията на националното законодателство, свързани с управление на отпадъците на територията си.

-Изпълнява се задължението на Кмета на общината съгласно изискването на ЗУО да разработва и изпълнява програми за управление на отпадъците за територията на общината.

-За Община Малко Търново първата Общинска програма за управление на отпадъците е с период на действие седем години - от началото на месец януари 2014 година до края на месец декември 2020 година с дата на приемането и с акт на Общинския съвет – град Малко Търново, област Бургас Решение No 176 от протокол No 16, от заседание на 20.01.2017 година. в изпълнение на чл.28 и чл.30 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, обн. ДВ, бр.86 от 30.09.1997г.след което следват актуализациите ѝ чрез които са предвидени мерки за намаляване и/ или ограничаване образуването на отпадъци.

-В Община Малко търново, контролът по управлението на отпадъците е възложен на специалисти и експерти към Дирекция „Териториално и селищно устройство и строителство“, на кметовете и кметските наместници по населени места в общината.

- Община Малко Търново не членува в регионални сдружения за управление на отпадъците, а притежава собствена регионална система за управление на отпадъци. Обектът е реализиран по проект DIR51211621-6-50 „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Малко Търново“, финансиран по оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.“, No BG161PO005/10/2.10/06/21. През 2021 г. депото е в нормална експлоатация. На РДННО Малко Търново отпадъците се депонират след предварително третиране на сепарираща инсталация.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- Депото в с. Звездец е с приключила техническа рекултивация. Предстои приемателна комисия. За депото в с. Граматиково се изчаква преминаването на неблагоприятните метеорологични условия за да стартира рекултивацията

-Община Малко Търново включва населени места с население по-малко от 5000 жители, но въпреки това е изградила 9 броя площадки с по 3 бр. контейнера за разделно събиране на отпадъци от опаковки от бита.

Слаби страни и проблеми, разгледани от НПУО

Недостатъчно стратегическо управление и координация между компетентния орган за управление на отпадъците и институциите с функции при управление на отпадъците, включително контролните функции по трансграничния превоз на отпадъци по Регламент (ЕО) No 1013/2006 и Закона за управление на отпадъците.

- Силен обществен отзвук на проблемите, свързани с превозите на отпадъци от други държави членки на ЕС за България, както и неекологосъобразното съхранение и третиране на отпадъци от други държави членки и такива генерирани на територията на страната.

- Изградената инфраструктура няма достатъчен капацитет за достигане целите за рециклиране и оползотворяване на прогнозните количества битови отпадъци, съобразно новите цели на ЕС.

- Недостатъчен капацитет за обезвреждане на опасни отпадъци.

- Високо ниво на депониране на различните видове отпадъци.

- Недостатъчно добро ниво на информационно обезпечаване на процесите, свързани с вземането на информирани управленски решения и изготвяне на стратегически документи.

- Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци.

- Малък брой информационни кампании за информиране на обществеността и насочване на вниманието към високите нива в йерархията за управление на отпадъците – предотвратяване образуването и рециклиране на отпадъците.

- Няма изградена мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

обществеността и заинтересованите лица от резултатите, свързани с дейности по управление на отпадъците.

Възможности

-Община Малко Търново има капацитета и възможности да използва финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците,

-Община Малко Търново има възможности и традиции за организиране и провеждане на кампании в рамките на национални и местни инициативи, свързани с управлението на отпадъците.

- На територията на Общината отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали, образувани от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, се събират разделно.

Заплахи

Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.

- Необходимите публични инвестиции за управление на отпадъците съобразно нормативните изисквания и достигане на належащите нови цели са значителни.

- Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимостта за повишаване на такса за битови отпадъци за населението.

- Неприемане на предложението на Р.България за дерогация на новите цели, свързани с рециклиране и депониране на отпадъците.

- Налагане на санкции от ЕС за неспазване сроковете по ангажименти, поети от страната.

-Заплахите за община Малко Търново при осъществяване дейността си по управление на отпадъците се проявяват основно във финансовата сфера.

-Налице е изчерпване на ресурса по ОПОС 2007-2013 г. за финансиране на проекти за рекултивация на депото за отпадъци. Очаква се отпускане на нов ресурс.

-Налице са нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, произтичащи от национално законодателство, което може да доведе до значително повишаване на такса битови отпадъци за населението.

-Налагане на санкции при неспазване сроковете по закриване на старо депо.

VII. Цели и приоритети

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива. Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел и съответстващите на тях програми от мерки, са:

Цел	Програма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.	1.Програма за предотвратяване образуването на отпадъци 2.Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	3.Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци 4.Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради 5.Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с 6.Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други	7.Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

Изготвеният SWOT анализ за дейността по управление на отпадъците в община Малко Търново е основа за формулирането на целите при управлението на отпадъците в общината и приемане на мерки за действие, кореспондиращи с генералната стратегическа цел на

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Република България в сферата на управление на отпадъците за *Общество и бизнес, които не депонират отпадъци* и стратегическите цели описани по нагоре.

Основен приоритет (НПУО 2021-2028 г.) през периода 2021-2028г. на национално, регионално и общинско ниво ще бъде прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им.

Настоящата програма на общината (ПУО 2021-2028г.) ще надгради приетите цели и приоритети от Програмата 2014-2020г. защото:

Основната цел на програмата е да допринесе за устойчивото развитие на община Малко Търново чрез реализиране на интегрирана система за управление на отпадъците, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване ефективността на използване на отпадъците като ресурс, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците. Целите, заложили в Програмата за управление на отпадъците, кореспондират със ЗУО и НПУО 2014-2020 г. и ще подпомогнат Община Малко Търново в изпълнение на нейните ангажименти по отношение управлението на отпадъците.

Политиката на община Малко Търново за управление на дейностите по отпадъците е в съответствие с националната политика, с отчитане на конкретната ситуация и местните особености в Общината. С политиката се цели да се осигури управление на дейностите свързани с отпадъците по начин, който:

- Не застрашава човешкото здраве;

- Не причинява замърсяване или негативно въздействие върху животинския и растителен свят;

- Намалява количеството на отпадъците и тяхното вредно въздействие;

- Създава предпоставки за повторна употреба и рециклиране на някои полезни компоненти от отпадъците, вкл.опаковките;

- Екологосъобразно крайно обезвреждане.

Основните резултати вследствие изпълнението на посочените цели са свързани с:

- Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци;

- Увеличаване количествата рециклирани и оползотворени отпадъци;

- Екологосъобразно управление на отпадъците;

- Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци;

- Ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта на отпадъците;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- Укрепване на административния капацитет;
- Участие на обществеността.



VIII. Програми/Подпрограми за постигане на целите с План за действие към всяка подпрограма за управление на отпадъците в община Малко Търново



За да се изпълнят оперативните цели и да се достигнат стратегическите цели на дадена програма, в т.ч. и Програмата за управление на отпадъците в община Малко Търново 2021-2028г., трябва да се изпълнят определен набор от дейности. Дейностите за постигане на целите се обособяват в програми и подпрограми. Достигането на всяка стратегическа цел може да се осъществи чрез изпълнението на една или няколко подпрограми.

ЗУО изисква програмите на общините/регионите за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г.. Като се имат предвид стратегическите цели и програмите с мерки за тяхното достигане от Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г., както и гражданите като ключов фактор сред местните общности за прилагане на йерархията за управлението на отпадъците, се препоръчва (*Методически указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците, МОСВ, август 2021г.*) общинската/регионалната програма за управление на отпадъците за този период 2021-2028г. да включва следните стратегически цели и подпрограми за достигане на всяка от тези цели:

Цел 1: Намалване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им	1. Програма за предотвратяване образуването на отпадъци с 2. Подпрограма за предотвратяване на
--	---

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

използване.

образуването на хранителни отпадъци

VIII.1. Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци

Програмата за предотвратяване на образуването на отпадъци се изготвя съобразно нормативните изисквания и направените в предходните етапи 2014-2021г. анализи и прогнози за отпадъците.

Според ЗУО (§1, т. 17 от ДР), "Отпадък" е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи". Съгласно Директива 2008/98/ЕО, под предотвратяване на образуването на отпадъци трябва да се разбира:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- съдържанието на опасни вещества в материалите и продуктите”.*

Особено важно е да се подчертае, че предотвратяването на образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците.

Спазването на йерархията на управление на отпадъците гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите и кръгова икономика, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин.

Йерархията задава пет възможни начина за институциите, бизнеса и домакинствата за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци
- б) Подготовка за повторна употреба
- в) Рециклиране
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия
- д) Обезвреждане (контролирано депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

VIII.1.1.Цел на програмата за предотвратяване на образуването на отпадъци

Както стратегическата, така и оперативните цели за предотвратяване на образуването на отпадъци са формулирани ясно в РДО и в ЗУО. Целите са следните:

- *Стратегическа цел* (чл. 29, т. 2 последно изречение на РДО)

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда в резултат на образуването на отпадъци.

► *Оперативни цели* (§ 1, точка 28 ЗУО)

Намаляване на количеството на отпадъци

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците

Намаляване на съдържанието на опасни вещества в материалите и продуктите .

VIII.1.2. Норма на натрупване на отпадъци от един жител

Нормата на натрупване на отпадъци от един жител за периода 2018 – 2029 г. е изчислена на база данни за нормата на натрупване за период 2013-2017 г. и средния процент на изменение на нормата за периода цялата страна

Таблица. Прогнозна промяна на норма на натрупване на БО за период 2018- 2029(НПУО)

ПРОГНОЗНА ПРОМЯНА НА НОРМА НА НАТРУПВАНЕ ЗА ПЕРИОД 2018- 2029г.	
Година	Прогнозно количество на отпадъците на глава от населението /кг/
2018	412.36
2019	408.76
2020	405.18
2021	401.64
2022	398.12
2023	394.64
2024	391.19
2025	387.77
2026	384.38
2027	381.02
2028	377.68
2029	374.38

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Норма на натрупване на едрогабаритни отпадъци за периода 2018-2029г.(НПУО)

„Едрогабаритните отпадъци представляват обемни битови отпадъци, които поради своите размери и тегло не могат да се поставят в съдовете за твърди битови отпадъци и изискват специфична организация за предаване и третиране“

В рамките на Българо-Швейцарската програма за сътрудничество е финансиран проект „Проучване и разработване на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни битови отпадъци“. Проектът предвижда изграждане на пилотни центрове за събиране на опасни отпадъци от бита и стартиране на дейностите по събирането им, чрез създаване на устойчива система, даваща възможност на местните власти да изпълнят задълженията си, предвидени в законодателството, за събиране и обезвреждане на опасни отпадъци. В изпълнение на проекта следва да се изготви Ръководство за управление на едрогабаритни отпадъци като част от потока битови отпадъци, което трябва да създаде цялостна рамка по отношение на управлението на всички образувани едрогабаритни отпадъци.

ПУДООС е Изпълнителна агенция по Българо-швейцарска програма за сътрудничество, изпълняваща се съгласно Рамково споразумение между правителството на Република България и федералния съвет на Конфедерация Швейцария, относно изпълнението на Българо-швейцарската програма за сътрудничество за намаляване на икономическите и социалните неравенства в рамките на разширения Европейски съюз.

До момента в България не е разработвано подробно проучване по отношение на едрогабаритните отпадъци, което да дава информация за количеството образувани едрогабаритни отпадъци на територията на страната и практиките, свързани с тяхното управление, с което да се придобие ясна представа какъв процент представляват те от общия поток битови отпадъци и какво количество от тях може да бъде предадено за повторна употреба (следвайки петстепенната йерархия при управлението на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, друго оползотворяване, обезвреждане).

Ръководството за управление на едрогабаритни отпадъци като част от потока битови отпадъци има за цел да създаде цялостна рамка и да подпомогне местните администрации и заинтересованите лица по отношение на управлението на всички образувани едрогабаритни отпадъци в България.

Таблица Прогнозен модел за количествата едрогабаритни отпадъци, които ще се образуват през следващите десет години(НПУО)

Година	Норма на натрупване БО Жител/ кг/ година	Норма на натрупване ЕГО Жител/ кг/ година	Прогнозно количество ЕГО по години Общо/ тона/г.
2018	412	13.99	97 990

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

2019	409	13.87	96 503
2020	405	13.75	95 036
2021	402	13.63	93 594
2022	398	13.51	92 170
2023	395	13.39	90 771
2024	391	13.27	89 392
2025	388	13.16	88 035
2026	384	13.04	86 698
2027	381	12.93	85 382
2028	378	12.81	84 083
2029	374	12.70	82 807

Прогнозата за количествата и видовете едрогабаритни отпадъци, които ще се образуват през следващите десет години, е разработена на базата на статистически данни и демографска характеристика на НСИ и ЕВРОСТАТ, и резултатите от проведеното проучване сред общинските администрации. Средния процент едрогабаритни отпадъци спрямо битовите отпадъци е 3,39%.

Прогноза за количествата и видовете едрогабаритни отпадъци

Прогнозата е изготвена отчитайки следните параметри:

- Норма на натрупване на битови отпадъци за период 2018- 2029г.
- Норма на натрупване на едрогабаритни отпадъци за период 2018- 2029г.

Тенденцията, която се наблюдава, е в посока намаляване на количеството образувани ЕГО на територията на Република България.

Видовете едрогабаритни отпадъци, като част от потока на битовите отпадъци, които се събират в общините са следните: килими; матраци; маси; столове; дюшеци; дивани; секции; части от шкафове; шкафове; тоалетни казанчета; мивки; конзоли; фотьойли; табуретки; шперплат; дървени летви; мокети; балатум; ПДЧ паркет; други видове подови и таванни настилки; дървени греди.

При положение, че не бъдат предприети целенасочени мерки за предотвратяване на образуването на едрогабаритни отпадъци, може да се очаква, че видовете едрогабаритни отпадъци няма да се променят.

Източници на информация: Статистически данни относно население и образувани битови отпадъци-НСИ

<http://www.nsi.bg/bg/content/15865/%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BE%D1%82%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D1%86%D0%B8-%D0%BF%D0%BE-%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B8> ;

Статистически данни относно население и образувани битови отпадъци- ИНФОСТАТ-

<https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf>

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Статистически данни относно население и образувани битови отпадъци- ЕВРОСТАТ- https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Municipal_waste_statistics.

Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

Дефинирането на мерките, които са включени в програмата за ПОО на общината, се извършва въз основа на направените анализи и оценка на:

- възможностите за прилагане на някои от примерните мерки в Приложение № 4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО,
- съществуващи в общината мерки,
- добрите български и чуждестранни практики.

Анализът показва, че Община Малко Търново е малка община по брой население, но също така тя практически може да повлияе като предприеме изпълнение на определени мерки, осъществими на местно ниво както и една от основните групи от обществения живот. Това са мерките, които **не влияят непосредствено на възникването на отпадъци:**

Примери за такива мерки са повишаване на общественото съзнание относно отпадъците, различни обучения, подпомагане на научни проекти и др. В зависимост от нивото на включване на обществеността, обикновено в планове за предотвратяване на образуване на отпадъци попадат мерки, които най-общо могат да се обединят в три обширни категории – информационни, насърчаващи и регулиращи.

Информационните мерки имат за цел да променят поведението и да подпомогнат информирания избор. Такива мерки са например:

- образователни кампании;
- разяснителна информация, насоки и съвети за прилагане на инструменти за ПОО, основно чрез уеб-сайтове;
- обучителни програми за компетентните органи;
- еко-етикетиране.

Насърчителните мерки предоставят стимули и финансова и логистична подкрепа за промени в поведението, като например:

- подкрепа за доброволни споразумения;
- подкрепа за въвеждане на системи за управление на околната среда;
- инициативи за екологично потребление - за ограничаване на ненужната употреба на продукти (продукти за еднократна употреба, замяна на стари с нови модели продукти и т.н.) и по-ефективното използване на продуктите
- подкрепа за изследвания и проучвания;

Регулиращите мерки са насочени към прилагане на нормативни изисквания за генериране на отпадъци, разширяващи екологичните отговорности и включващи екологични критерии. Такива са например:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- зелени обществени поръчки;
- такси и стимули - като заплащане на мястото на изхвърляне, намалена такса за прилагащите домашно компостиране, намален размер на патентен данък и др.;

- политика за разширена отговорност на производителя.

Освен екологични, община Малко Търново ще има и икономически ползи от активни дейности по ПОО, тъй като съвременното управление и третиране на отпадъците изисква сериозни финансови ресурси и всеки тон предотвратени битови отпадъци е равностоеен на спестени разходи от бюджета на общината за един тон третиране на битовите отпадъци.

VIII.2.Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

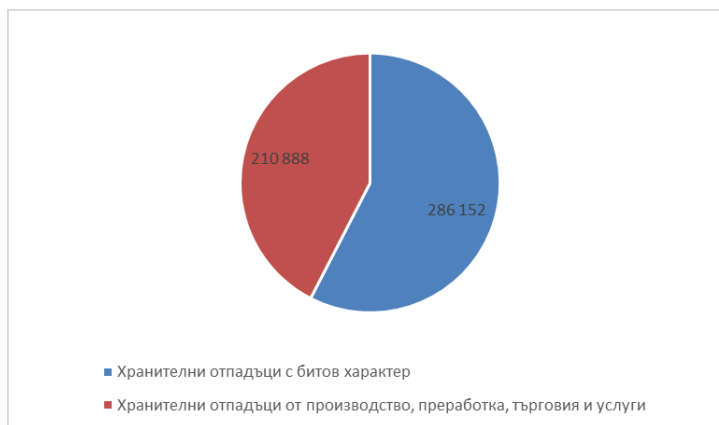
Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. Независимо, че посочените количествени цели не са задължителни, като се вземат предвид екологичните, социалните и икономическите ползи от предотвратяването на хранителните отпадъци, се изисква държавите членки да въведат в своите програми за предотвратяване на отпадъците конкретни мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително информационни и образователни кампании, които показват начините за предотвратяване на хранителните отпадъци. Освен това държавите членки трябва да измерват напредъка в намаляването на хранителните отпадъци.

За предотвратяване на хранителните отпадъци следва да се предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации.

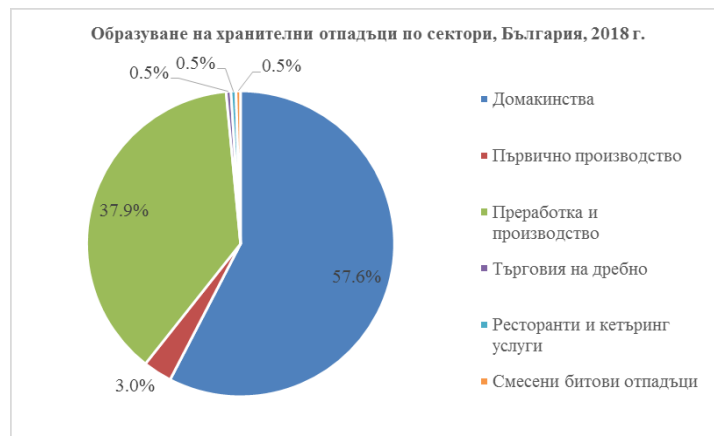
Програмата за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци се разработва аналогично на програмата за предотвратяване на образуването на отпадъци, като в нея се включват единствено цели и мерки за предотвратяване образуването единствено на хранителни отпадъци за периода 2021-2028 г.

На диаграмата по-долу са показани обобщени количествата на хранителните отпадъци за 2018 г.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Изм. ИАОС



Изм. ИАОС

Община Малко Търново след анализ прие мерки , които Общината може да приеме за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци, в т.ч. хранителните отпадъци за изпълнение на подпрограмата включени в приложения План за действие на община Малко Търново за управление на отпадъците.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	3.Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци 4.Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради 5.Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с 6.Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
--	--

НПУО 2021-2028г. предвижда постигането на Цел 2 да се осъществи чрез три програми и една подпрограма:

- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО
- Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Съгласно НПУО201-2028г., Програмите съдържат както „**инвестиционни**“ мерки, така и неинвестиционни - "**меки**" мерки.

Инвестиционните мерки включват основно изграждането на инфраструктура. Инвестиционните мерки за различните видове инсталации са остойностени на базата на капацитета на инсталациите в съответствие с избория от МОСВ сценарий за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците в следващия програмен период и средни инвестиции на тон/капацитет от сключените договори по ОПОС 2014-2020 г. за изграждане на регионални системи за управление на отпадъците.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Инвестиционните мерки за съдове, транспортни средства, компостери и др. са остойностени на базата на съответния брой съдове/транспортни средства и др., идентифициран в резултат на анализите и прогнозите и съответните средни цени в резултат на пазарно проучване.

"Меките" мерки включват разнообразна палитра от дейности в т.ч.: нормативни промени; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на покани за подаване на проекти; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др. Част от тях са остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. Другата част от "меките" мерки не са остойностени. Такива са мерките, влизащи в обхвата на дейностите, изпълнявани от съответните институции, отговарящи за изпълнението на съответната мярка напр. МОСВ, РИОСВ, общините и др. и са финансирани от бюджета на дейността на съответната инс

VIII.3. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци



Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

Стратегическата цел на подпрограмата е увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло .

Оперативната цел е подобряване на управлението на всички видове отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци, подлежащи на закриване и неотговарящи на изискванията.

В НПУО еочертана предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление в страната.

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

„Меките“ мерки са насочени към осъществяването на различни тематични проверки, провеждане на информационни и разяснителни кампании и обучения, различни нормативни промени и др.

В резултат от изпълнението на мерките от подпрограмата до 2030 г. минимум 60% от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

На територията на общината е изградено и функционира Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за община Малко Търново в землището на гр. Малко Търново. В Зона 1 на Клетка 1 на РДННО Малко Търново има монтирана Мобилна сепарираща инсталация, на която се извършва сепариране на отпадъка с код 20 03 01. Отделят се хартия, картон, пластмаса, стъкло и метал. Отпадъците, които могат да се балират се обработват с помощта на балиращата преса. Именно към дейността му се отнасят **инвестиционните мерки**. Те са насочени основно към реализация на проекти за изграждане на инсталации за рециклиране, инсталации за компостиране, създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и др.

Подробните мерки за изпълнение на подпрограмата са посочени в приложения План за действие на община Малко Търново за управление на отпадъците.

VIII.4. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Изображение на СООт разрушаване

Въведение и основни положения

В НПУО 2021-2028г. е направена оценка на строителните отпадъци: Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Поради тази причина отпадъците от строителство и разрушаване са определени като ключов аспект в пакета за кръгова икономика, представен от ЕК през 2015 г. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Целите не са променени с приетата Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците. В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.

Сгради са надземни, полуподземни, подземни и подводни сгради, постройки, пристройки, надстройки, укрепителни, възстановителни, консервационни и реставрационни работи по недвижими културни ценности, огради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура, благоустройствени и спортни съоръжения, както и техните основни

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

ремонти, реконструкции и преустройства с и без промяна на предназначението.

Строителни отпадъци са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

Строителните отпадъци от разрушаване в много случаи са **опасни отпадъци**.

Опасни са отпадъците, чиито състав, количество и свойства създават риск за човешкото здраве и околната среда, притежават едно или повече свойства, които ги определят като опасни, съдържат компоненти, превръщащи ги в опасни или са определени като такива от Базелската конвенция за контрол в трансграничното движение и обезвреждане на опасни отпадъци. Европейската комисия е определила номенклатура за класификацията на опасни отпадъци, което гарантира прилагането на еднакви принципи през целия им жизнен цикъл и в цялата Общност. Европейският списък на отпадъците, приет с Решение 2001/573/ЕО, налага система за кодиране на различните отпадъци с цел подобряване ефективността на дейностите по управлението им. Това решение създава система за класификация на отпадъците, включително разграничение между опасни и неопасни отпадъци. То е тясно свързано със списъка на основните характеристики, които правят отпадъците опасни.

Рециклиране е всяка дейност по оползотворяване, чрез която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.

Управлението на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни отпадъци е регламентирано в *Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС №267 от 5.12.2017г., обн.ДВ бр.98 от 2017г).* Наредбата се приема на основание чл. 43, ал. 4 от Закона за управление на отпадъците и влизат в сила шест месеца от обнародването на наредбата в "Държавен вестник"-от 09.06.2018 г.(наричана кратко Наредба за СО).

Съгласно чл.6 на приетото през 2016 г. изменение и допълнение на Закон за управление на отпадъците (В сила от 13.07.2012 г., посл. изм. ДВ. бр.14 от 17 Февруари 2021г..) и Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали(Приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г., Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017г.), се изисква от лицата , при чиято дейност се образуват СО, и/или лицата, които третират СО да прилагат следния приоритетен ред(йерархия) при управлението им:

1. предотвратяване на образуването им;
2. подготовка за повторна употреба;
3. рециклиране-рециклиране на СО;
4. друго оползотворяване, например изгаряне оползотворяване за получаване на енергия;
5. обезвреждане-обезвреждане на СО.

Цели за материално оползотворяване

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

Материалното оползотворяване на СО е всяка една от дейностите:

1. подготовка за повторна употреба;
2. рециклиране;
3. оползотворяване в обратни насипи.

Цели на материално оползотворяване

по видове строителни отпадъци (Приложение №7 към чл.11, ал.1 и2 на Наредбата за СО) са:

ПРИЛОЖЕНИЕ №8 на Наредбата за СО:

Код на отпадъка За всяка следваща година след 2020г.

17 01 01 бетон	85%
17 01 02 тухли	70%
17 01 03 керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия	70%
17 02 01 дървесен материал	80%
17 02 02 стъкло	80%
17 02 03 пластмаса	80%
17 04 05 желязо и стомана	90%
17 04 01 мед, бронз, месинг	90%
17 04 02 алуминий	90%
10 04 03 олово	90%
17 04 04 цинк	90%
17 04 06 калай	90%
17 04 11 кабели, различни от упоменатите в 17 04 10	90%
17 03 02 асфалтови смеси, съдържащи други вещества, различни от упоменатите в 17 03 01	80%
Пътен сектор [т.]	80%
ЖП сектор [т.]	80%

(Заложените цели са относими към всеки един конкретен случай и обект. При липса на някой от кодовете отпадъци при извършване на СМР или премахване на строеж не се отчита съответният код отпадък.)

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

Код на Отпадъка Съгласно Наредба №2 от 2014г. За класификаци я на отпадъка 1	Наименование на опасните СО 2
170106*	Смеси от/или отделни фракции от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, съдържащи опасни вещества
170204*	Стъкло, пластмаса и дърво, съдържащи или замърсени с опасни вещества
170301*	Асфалтови смеси, съдържащи каменовъглен катран
170303*	Каменовъглен катран и катранени продукти
170409*	Метални отпадъци, замърсени с опасни вещества
170410*	Кабели, съдържащи масла, каменовъглен катран или други опасни вещества
170503*	Почва и камъни, съдържащи опасни вещества
170505*	Изкопни земни маси, съдържащи опасни вещества
170507*	Баластра от релсов път, съдържаща опасни вещества
170601*	Изолационни материали, съдържащи азбест
170603*	Други изолационни материали, състоящи се от или съдържащи опасни вещества
170605*	Строителни материали, съдържащи азбест
170801*	Строителни материали на основата на гипс, различни от упоменатите в 170601* и 170603*
170901*	Отпадъци от строителство и събаряне, съдържащи живак
170902*	Други отпадъци от строителство и събаряне, включително смесени отпадъци, съдържащи опасни вещества

Най-често опасни отпадъци се генерират при събаряне на сгради, демонтиране на старо оборудване. Обезвреждането на опасни отпадъци се осъществява на специално пригодена за това площадка с нужните инсталации и оборудване. Такива площадки са

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

създадени на територията на всяка една държава членка на ЕС, снабдени с налично разрешение, лиценз и ISO сертификат за тази дейност.

При наличие на генерирани опасни отпадъци, те се предават на фирми имащи съответното разрешение за временно съхранение и транспортиране.

Опасните отпадъци се съхраняват в закрити помещения или защитени с подходяща ограда, отделно от СО, без достъп до тях от външни лица.

Задължително е разделното събиране и съхранение на опасните строителни отпадъци, ако има такива. Забранено е смесването на опасните с неопасни строителни отпадъци с цел постигане на критерии за приемане на опасните отпадъци на депо за неопасни отпадъци.

Цели на програмата

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно:

Одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. В тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

- Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.

- Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влягане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.

- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

Посочените в НПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на утвърдените бюджети на съответните отговорни министерства съобразно възможностите на държавния бюджет за съответната година.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по програмата са свързани с реализацията на процедура за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Анализите на строителните отпадъци, изготвени в процеса на разработването на НПУО 2021-2028 г., потвърдиха необходимостта от тези инсталации. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за околна среда 2021-2027 г. Възможно е и публично – частно партньорство между бизнеса и общините, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

Стратегическа цел на подпрограмата е увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Оперативната цел е достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

На този етап Община Малко Търново няма собствена площадка за депониране на СО.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по програмата са свързани с изграждане на общинска площадка за СО.

Подробните мерки за изпълнение на подпрограмата са посочени в приложения План за действие на община Малко Търново за управление на отпадъците.

VIII. 5. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Основни изисквания

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

По смисъла на ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление:

- Отпадъци от опаковки
- Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА)
- Излезли от употреба гуми (ИУЕЕО)
- Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)
- Излезли от употреба гуми (ИУГ)
- Отработени масла (ОМ)



Контейнери за разделно събиране на МРО

Законодателство:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

На национално ниво ЗУО урежда екологосъобразното управление на отпадъците като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането им, както и формите на контрол върху тези дейности. Определя изискванията към продуктите, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни или масово разпространени отпадъци, както и йерархията при управлението на отпадъците.

Подзаконови наредби(инф. ИАОС):

Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (Обн. ДВ. бр.51 от 20 Юни 2014г., изм. ДВ. бр.51 от 19 Юни 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.51 от 28 Юни 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.30 от 31 Март 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 1 Октомври 2021г.)

Целта на наредбата е получаване на пълна и достоверна информация за дейностите по отпадъците чрез определяне на реда за водене на отчетност и за реда и сроковете за предоставяне на информация по съответните образци от лицата по чл. 44 ЗУО и получаване на пълна и достоверна информация за пуснатите на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, по наредбите съгласно чл. 13, ал. 1 ЗУО.

(Отменена с ДВ. бр.49 от 13 Юни 2014г.) Наредба № 2 от 22 януари 2013 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн. ДВ, бр. 10 от 05.02.2013 г.)

Наредба №2 от 23 юли 2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 8.08.2014г., последно изм. и доп. бр. 53 от 8.07.2022 г., в сила от 8.07.2022 г.)

Определя условията и редът за класификация на отпадъците по видове и свойства.

НАРЕДБА за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда (Приета с ПМС № 354 от 26.10.2021 г., обн., ДВ, бр. 91 от 2.11.2021 г.)

С наредбата се определят мерките за постигане на устойчиво намаляване на употребата на определени пластмасови продукти за еднократна употреба (ППЕУ); изискванията към определени ППЕУ; изискванията за маркировка към определени ППЕУ; мерките за носене на разширена отговорност от производители на ППЕУ и риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса, както и задълженията им за разделно събиране и рециклиране на ППЕУ; отговорността за почистване на замърсяване с отпадъци от ППЕУ и риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса; мерките за повишаване на осведомеността на потребителите на определени ППЕУ и риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса.

Заповед РД-250/21.04.2015 г. на министъра на околната среда и водите относно методите за вземане на проби и за изпитване на отпадъци по компоненти с цел класифициране и относно реда за изготвяне и съгласуване на плана за вземане на проби

Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., Обн. ДВ. бр.63 от 12 Август 2016 г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017 г.)

Определя редът и начинът за оползотворяване на утайките от пречиствателни станции и пречиствателни съоръжения за отпадъчни води чрез употребата им в земеделието, изискванията на които трябва да отговарят утайките, за да се гарантира, че няма да имат

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда, включително върху почвата, както и редът за отчитане на оползотворените утайки.

Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (Приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., обн., ДВ, бр. 85 от 6.11.2012 г., в сила от 6.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76 от 30.08.2013 г., в сила от 30.08.2013 г., изм., бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., бр. 2 от 8.01.2021 г.)

С наредбата се определят изискванията за пусканите на пазара опаковки и опаковъчни материали, както и за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване.

Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013 г., в сила от 1.11.2013 г., изм., бр. 60 от 22.07.2014 г., в сила от 22.07.2014 г., бр. 57 от 28.07.2015 г., в сила от 28.07.2015 г., изм. и доп., бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм., бр. 9 от 26.01.2017 г., изм. и доп., бр. 47 от 5.06.2018 г., бр. 60 от 20.07.2018 г., бр. 37 от 21.04.2020 г., бр. 2 от 8.01.2021 г.)

С наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането и третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях.

- Справки за пуснатите на пазара МПС и събраните ИУМПС

Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., попр., бр. 6 от 22.01.2013 г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013 г., в сила от 11.06.2013 г., бр. 66 от 28.08.2015 г., в сила от 28.08.2015 г., изм., бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., доп., бр. 2 от 8.01.2021 г.)

С наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на батерии и акумулатори и за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването, и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА).

- Справки за пуснатите на пазара батерии и акумулатори и за събраните НУБА

Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (Приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн., ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп., бр. 47 от 5.06.2018 г., изм., бр. 60 от 20.07.2018 г., изм. и доп., бр. 2 от 8.01.2021 г.)

С наредбата се определят изискванията за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, повторната употреба, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО).

- Справки за пуснатото на пазара ЕЕО и събраното ИУЕЕО

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн., ДВ, бр. 73 от 25.09.2012 г., в сила от 25.09.2012 г., изм., бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., бр. 2 от 8.01.2021 г.)

С наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането, съхраняването, оползотворяването и/или обезвреждането на излезли от употреба гуми (ИУГ), включително целите за регенерирането и/или рециклирането и/или оползотворяването им.

- Справки за количествата пуснати на пазара гуми

Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (Приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., бр. 2 от 8.01.2021 г.)

С наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на масла, разделното събиране, съхраняването, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

- Справка за събрани отработени масла

Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (Приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г., Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017г.)

С наредбата се регламентират предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци (СО); създаването на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на СО; изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в строителството; изискванията за управление на СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци (Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. Обн. ДВ. бр.11 от 31 януари 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 5 юни 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 януари 2021г.)

Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (Приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., доп., бр. 2 от 8.01.2021 г., изм., бр. 91 от 2.11.2021 г., в сила от 1.01.2022 г.)

Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (Обн. ДВ. бр.111 от 27 Декември 2013г., последно изм. и доп. ДВ. бр.77 от 16 Септември 2021г.)

Наредба № 7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн. ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.)

Определя изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци. Отнася се за площадките, предназначени за разполагане на съоръжения за третиране на битови, строителни, производствени и опасни отпадъци чрез извършване на следните дейности и операции : събиране, временно съхранение, оползотворяване, обезвреждане и депониране.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г., изм. и доп., бр. 13 от 7.02.2017 г., бр. 36 от 1.05.2021 г., в сила от 1.05.2021 г.)

Определя изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци. Отнася се за площадките, предназначени за разполагане на съоръжения за третиране на битови, строителни, производствени и опасни отпадъци чрез извършване на следните дейности и операции: събиране, временно съхранение, оползотворяване, обезвреждане и депониране.

Заповед № РД-950/13.12.2014г. на министъра на околната среда и водите относно методи за основно охарактеризиране на отпадъци, и за изпитване и установяване на съответствието, и опростени процедури за изпитване на отпадъци и изискванията за проверка на място, включително методи за бързо изпитване на отпадъци

Заповед № РД-647/26.08.2014г. на министъра на околната среда и водите относно критерии за приемане на монолитни отпадъци на съответните класове депа за отпадъци

Ръководство за предварително третиране преди депониране на отпадъци в България (утвърдено със Заповед № РД - 664 от 29.08.2014 г. на министъра на околната среда и водите)

Ръководство за извършване на основно охарактеризиране на отпадъците и прилагане на критериите за приемане на отпадъци на различни класове депа (утвърдено със Заповед № РД - 156 от 04.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите)

Наредба №3 от 22 май 2013 г. за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр.49 от 04.06.2013 г.)

Определят се изискванията за извършване на дейностите по третиране и транспортиране на отпадъците от производството на титанов диоксид с цел предотвратяване и/или ограничаване замърсяването на околната среда.

Наредба №3 от 5 август 2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн. ДВ, бр.70 от 22.08.2014 г.)

Базелска конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане

Отнася се за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане.

- Приложения VIII и IX

Управлението на "**Масово разпространени отпадъци**" като специфични потоци масово разпространени отпадъци е вменено задължение за всяка местна администрация. На нея е вменено това изискване на местно ниво съгласно: **ЗУО, Чл. 22:**

(1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г.) Общинският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

(2) С наредбата по ал. 1 се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11.

(3) Общинският съвет публикува на своята интернет страница и подлага на обществено обсъждане проекта за наредба по ал. 1. В обсъждането могат да участват всички заинтересовани лица, органи и неправителствени организации.

Отговорността се възлага на Кмета на общината. Той е отговорен за създаване на организация за събиране на отпадъците от населението, следователно и за организиране и подпомагане на дейностите по разделното събиране на масово разпространени отпадъци и предаването им за оползотворяване.

Община Малко Търново контролира разделното събиране на МРО, да става без смесване с други материали или отпадъци по начин, затрудняващ тяхното последващо рециклиране или оползотворяване.

Цели на програмата

Стратегическата цел е увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Оперативната цел за изпълнението ѝ е изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

Анализ и описание на съществуващото положение

На национално ниво в актуалния НУПО 2021-2028г. целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложили на общеевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Таблица: Заложените цели за МРО по години са следните:

Група МРО	Цели
	<i>До 2025 г.: 65% от теглото на образуватите отпадъци от опаковки се рециклира, в</i>

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

Отпадъци от опаковки	<i>т.ч. Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75%</i> До 2030 г.: <i>70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в. т.ч.:</i> Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%
ИУМПС	Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални	Ежегодно: разделно са събрани мин. 25%

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

батерии и акумулатори	от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

Посочените в НПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на утвърдените бюджети на съответните отговорни министерства съобразно възможностите на държавния бюджет за съответната година. В Плана за действие към настоящата програма не са включени специфични мерки и дейности за подобряване на системите и достигане на целите относно рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, тъй като те са включени в Плана за действие към **Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.**

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са представени в таблицата по-горе. В допълнение към тези цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.
- държавите-членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г.и до 2029 г. - 90%.

На европейско ниво се приеха и нови разпоредби за докладване на данни за отпадъците от опаковки , които страната ни трябва да прилага.

Необходимо е да се подобрят и разширят системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки, предвид нарастването на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, както и специфичните цели **за разделно събиране на пластмасовите бутилки за еднократна употреба до 3 литра.**

Община Малко Търново има разработени мерки в тази насока още в предходната Програма за управление на отпадъците 2014-2020г. и които надгражда и продължава да изпълнява:

- Осъществяване на информационни кампании за насърчаване на населението да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за МРО;
- Засилване на контрола от страна на общинската администрация с цел

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

ограничаване и свеждане до минимум на незаконното събиране, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС;

- Засилване на контрола и мерките за ограничаване на нерегламентирано изгаряне на отпадъци;
- Информиране на населението за наличните площадки и съдове за предаване на

излезли от употреба батерии и акумулатори.

- Регламентиране на места за смяна на отработени масла и информиране на обществеността за това.

Подробните мерки за изпълнение на подпрограмата са посочени в приложения План за действие на община Малко Търново за управление на отпадъцит

VIII. 6. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Подпрограмата е свързана с изпълнение на националното законодателство на България като член на ЕС и Директива (ЕС) [2018/852](#) . като последно изменение на

Директива 94/62/ЕО където се определят правилата на [ЕС](#) за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

Директива 94/62/ЕО има за цел:

- хармонизиране на националните мерки за управлението на опаковки и отпадъци от опаковки; и
- подобряване качеството на [околната среда](#) чрез предотвратяване и намаляване на въздействието на опаковките и отпадъците от опаковки върху нея.

Директива (ЕС) [2018/852](#) е последното изменение на Директива 94/62/ЕО и съдържа актуализирани мерки, предназначени за:

- предотвратяване на производството на отпадъци от опаковки и
- насърчаване на повторната употреба, рециклирането и други форми на възстановяване на отпадъците от опаковки вместо окончателното им изхвърляне, като по този начин се допринася за прехода към кръгова икономика

Държавите от ЕС трябва също така да вземат необходимите мерки, за да постигнат цели за рециклиране, които се различават в зависимост от опаковъчния материал. За тази цел трябва да прилагат нови правила за изчисление за докладване на новите цели за рециклиране, които трябва да бъдат постигнати до 2025 и 2030 г.

Цели

До 31 декември 2025 г. трябва да се рециклират най-малко 65% от теглото на всички отпадъци от опаковки. Целите за рециклиране за всеки материал са:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- 50% за пластмаса
- 25% за дърво
- 70% за черни метали
- 50% за алуминий
- 70% за стъкло и
- 75% за хартия и картон.

До 31 декември 2030 г. трябва да се рециклират най-малко 70% от теглото на всички отпадъци от опаковки. Това включва:

- 55% за пластмаса
- 30% за дърво
- 80% за черни метали
- 60% за алуминий
- 75% за стъкло и
- 85% за хартия и картон.

Основни изисквания

Държавите от ЕС трябва да гарантират, че опаковките, пуснати на пазара, отговарят на основните изисквания, посочени в приложение II към директивата:

- ограничаване на теглото и обема на опаковките до минимално адекватно количество, за да се постигне необходимото ниво на безопасност, хигиена и приемливост за пакетирания продукт и за потребителите;
- намаляване до минимум на съдържанието на опасни вещества и материали в опаковъчния материал и неговите компоненти;
- проектиране на опаковки за многократна употреба или с възможност за възстановяване, което може да включва проектиране за рециклиране на материали или органични продукти, както и проектиране за оползотворяване на енергия.

Настоящата подпрограма си поставя задачата да идентифицира ключовите тенденции по отношение на количествата на опаковките, на генерираните отпадъци от опаковки, от потреблението на опакованите стоки и нивото на рециклиране, и да набележи основни мерки и действия, които да подпомогнат предотвратяването на образуването на тези отпадъци, повторната употреба и постигането на заложените количествени цели пред страната за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки и за влагане на рециклирани материали в някои видове опаковки.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са посочени в Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО. В допълнение към тези цели наскоро приетото европейско законодателство (ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/904 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда) от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.
- държавите-членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

На европейско ниво се приеха и нови разпоредби задокладване на данни за отпадъците от опаковки (РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2019/665 НА КОМИСИЯТА за докладване на данни за отпадъците от опаковки), които страната ни трябва да прилага. Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки е първата от всички системи за разделно събиране на отпадъците, създадена след приемането на Закона за управление на отпадъците през 2003 г. С приемането на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки³³ през 2004 г. и измененията ѝ впоследствие в националното законодателство се регламентира цялостната схема за управление на този поток отпадъци, която непрекъснато се разширява и подобрява ефективността си в годините. На територията на страната работят няколко организации за оползотворяване на отпадъците от опаковки, които имат ангажимента да изпълняват целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки от името на лицата, които пускат на пазара опаковани стоки. Системата е с широко покритие на територията на цялата страна (както е посочено в Раздела „Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“). През десетгодишния период 2008-2018г. България изпълнява, дори преизпълнява, целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки. Ежегодно ИАОС подготвят и публикуват на интернет страницата си доклад за степента на достигане на целите и за управлението на отпадъците от опаковки с богати информация и илюстрации, и на напълно достъпен за обществеността език.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други	7.Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други
--	---

VIII. 7. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други

Програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други включва мерки за достигане на Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други от НПУО 2020-2028 г.

Цели на подпрограмата

Стратегическата цел е намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Оперативната цел за изпълнението ѝ е изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

Анализ и описание на съществуващото състояние

Предвидените мерки са както инвестиционни, така и "меки" мерки. Инвестиционните мерки са насочени основно към изграждане на площадкова инфраструктура за битови отпадъци, закриване и рекултивация на общински депа, третиране на утайки от ПСОВ, устойчиво управление на излезли от употреба препарати за растителна защита и др.

„Меките” мерки са насочени към реализация на публични, бизнес и научни проекти за разработване/внедряване на различни иновативни методи за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци. Предвидени са мерки за повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение трансграничния превоз на отпадъци и др.

Посочените в НПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на утвърдените бюджети на съответните отговорни министерства съобразно възможностите на държавния бюджет за съответната година.

В резултат на изпълнението на програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. Очаква се:

- ще бъде осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура
- ще бъдат рекултивирани и закрити всички общински депа

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- ще бъде осигурена инфраструктура за стабилизиране на биоразградимата фракция на отпадъците
- ще бъде осигурена инфраструктура за оползотворяване на утайките от ГПСОВ, намаляване на емисиите на парникови газове и ще бъде изградена и функционираща електронна система за предлаганите продукти от третираните утайки от ПСОВ за употреба в земеделието и за рекултивация на нарушени терени
- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци
- ще бъде повишен капацитетът на институциите да осъществяват контрол на трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

Подобните мерки за изпълнение на подпрограмата са посочени в приложения План за действие на община Малко Търново за управление на отпадъците.

IX. Координация с други планове и програми

IX.1. Нормативни документи – Европейско законодателство

- Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци;
- Директива (ЕС) 2018/851 изменя Директива 2008/98/ЕО;
- Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/ и Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци;
- Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО;
- Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки;
- Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства;
- Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на

IX.2. Нормативни документи – Национално законодателство

- Закон за опазване на околната среда (ЗООС);
- Закон за управление на отпадъците (ЗУО);
- Закон за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане;
- Закон за местните данъци и такси;
- Закон за устройство на територията.
- ПУРБ2016-2021
- ПУРН2016-2021

IX.3. Стратегически документи ([WWW.5lmoew.government.bg](http://www.5lmoew.government.bg))

Държавната политика по управлението на отпадъците представлява съвременна концепция за ресурсна ефективност, насочена към предотвратяване на образуването на отпадъци, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването чрез рециклиране, регенериране или друг процес на извличане на вторични суровини, обезвреждане и безопасно съхраняване на отпадъците, увеличаване на отговорността на производителите, стимулиране на инвестиции в сектора, в рамките на наличните финансови инструменти.

Политиката по управление на отпадъците се осъществява от Министерството, подпомагано от [Дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“](#), в съответствие със законодателството на Европейската общност и националното законодателство – Закон за опазване на околната среда, Закон за управление на отпадъците, наредби, националните планови и стратегически документи – Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г., Национален стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води 2014-2020 г., Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване 2011-2020 г. и Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъци и развитие на кръгова икономика, линейният икономически модел от типа „вземи, произведи и изхвърли“ вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. Съгласно възприетата йерархия на отпадъците се дава приоритет на предотвратяването на отпадъците, следвано от подготовката за повторно използване, рециклирането, възстановяването и накрая изхвърлянето, като най-нежелана опция.

В този смисъл, държавната политика по управление на отпадъците се фокусира върху интегрирането на нови, устойчиви от екологична и икономическа гледна точка модели, където от битовите отпадъци да се отделя всичко, което може да се оползотвори и рециклира, за да се превърне в енергия, в суровина за индустрията, в тор за растенията, а в новоизградените регионални депа да се депонират минимални количества отпадък.

Чрез предприемане на законодателни и незаконодателни инициативи, политиките на Министерството са съобразени с политиките на европейско ниво и основните аспекти на националния интерес за постигане на 65% рециклиране на битови отпадъци до 2030 г., 75% рециклиране на отпадъци от опаковки до 2030 г. и 10% максимум депониране до 2030 г.

- Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028 г.
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г.
- Национален план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води в България 2013-2020 г.
- Общата програма на ЕС за действие за околната среда до 2030 г.
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.
- Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. (НПЕК)
- Национална стратегия за околна среда (НСОС) 2009-2018 г.
- Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България, за периода 2021–2027 г. (проект).

Х. Система за оценка на резултатите и за актуализация на плана

Общинската програма за управление на отпадъците е един от най-важните инструменти за прилагане на законодателството за отпадъците на местно ниво. Тя се разработва в съответствие с чл. 52 от ЗУО. Съгласно чл. 52 ал. 2 от ЗУО, общинските програми за управление на отпадъците са секторни програми и са неразделна част от общинските програми за опазване на околната среда.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Тъй като ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на НПУО, такава система се разработва и включва и в общинската/регионалната програма за управление на отпадъците община Малко Търново 2021-2028г. . В допълнение, член 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия

- кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Предвид горното, програмата за управление на отпадъците на общината трябва да включва раздел, който да описва:

- Как ще се извършва текущото наблюдение на изпълнението на програмата.

- Каква е процедурата за отчитане и контрол по изпълнение на програмата.

- При какви обстоятелства ще се актуализира програмата, в какъв времеви интервал и кой отговаря за актуализацията.

XI. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Наблюдението на общинската/регионалната програма за управление на отпадъците може да се определи като процес на системно събиране и анализ на информация относно хода на изпълнение на включените в програмата мерки. За всяка мярка или група от мерки в отделните подпрограми към програмата за управление на отпадъците са посочени очаквани резултати от изпълнението ѝ, както и индикатори за текущо изпълнение и целеви индикатори. Именно за посочените резултати и конкретно определени индикатори се събира необходимата информация в рамките на системата за наблюдение, отчет и контрол. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори, за всяка мярка се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите.

Наблюдението на изпълнението на програмата за управление на отпадъците включва няколко важни аспекта.

На първо място, при изграждане на системата за наблюдение, отчет и контрол е необходимо да се извърши ясно *разпределение на отговорностите*.

» Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинската/регионалната програма за управление на отпадъците. Той следва да определи звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяна годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции обикновено са възложени на отдела в специализираната общинска администрация, който изпълнява основните функции за управление на отпадъците. Ясно трябва да са определени и отговорностите на другите вътрешните звена и на външните за администрацията структури, които ще предоставят информация, както и обхватът на данните и периодичността, с която това ще се извършва.

Вторият аспект се отнася до *събиране на информация* за проследяване на напредъка на изпълнението на програмните цели.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

» Необходимо е да се определят обхватът на информацията, която ще се събира, източниците на данни и графикът за предоставяне на информацията. Обхватът и източниците на необходимите данни ще се обуславят от включените в програмата цели и мерки и избраните индикатори за изпълнение на мерките и за постигане на програмните цели. В етапа на избор на мерки и индикатори за тяхното изпълнение е необходимо внимателно да се подберат индикатори, защото добрата формулировка на целите и резултатите не винаги гарантира, че те могат да бъдат правилно измерени. Индикаторите следва да са релевантни към целите в програмата, приемливи, надеждни, лесни за измерване (т.е. да не изискват много ресурси и да използват достъпни информационни източници) и сравними (особено важен критерий с оглед нормативното изискване за докладване на целите за някои видове отпадъци на регионално ниво).

Осигуряването на достатъчно и надеждни данни в единен формат за образуване, състав, събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците е от съществено значение за проследяване на напредъка при постигане на целите и осъществяване на контрол по изпълнение на мерките. За целта е целесъобразно да се изготвят въпросници (формуляри), които ще се попълват от звената, които имат отношение към изпълнение на включените в програмата мерки. В този смисъл е целесъобразно общината да разработи и прилага единна информационна система за отпадъците. С оглед на това, че за някои мерки ще се налага измерване на информираността, развитието на социалната нагласа и участието на населението и бизнеса при изпълнение на мерките за отпадъците, целесъобразно е общината да обмисли възможността за събиране на качествени данни за нивото на разбиране и участие на различни групи от населението в изпълнение на включените в програмата мерки. Това може да стане чрез социологически проучвания или анкетни допитвания.

» По отношение на график за предоставяне на информацията, свързана с текущото наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците, минималното изискване е тя да се събира, систематизира и обобщава на годишна база. Сроковете за събиране и систематизиране на данните трябва да са съобразени с нормативно изискваните срокове за отчети и доклади, с цел постигане на ефективност и ефикасност на процеса. ЗУО изисква кметът на общината да представя годишен отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците за предходната година до 31 март, а регионалните сдружения за управление на отпадъците да представят годишни отчети за изпълнение на целите по чл. 31 от ЗУО до 10 март на следващата година. » Поради това е подходящо събирането и систематизирането на информацията за предходната година да се извърши до края на месец февруари.

На трето място, системата за наблюдение, отчет и контрол на изпълнението на програмата трябва да включва действия, които да осигурят необходимата информация за *междинни оценки и окончателна оценка* на степента на изпълнение на целите, както и механизъм за анализ на причините за евентуални проблеми при изпълнението им и за актуализация при необходимост. Като административен подход е възможно в програмата да се предвиди кметът на общината да издаде заповед за утвърждаване на вътрешни правила, които подробно да описват отговорностите на всички структурни звена в общината за набиране на съответната информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на годишен отчет пред общинския съвет за изпълнението на общинската/регионалната програма за управление на отпадъците.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

ХІІ. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е общинският съвет.

Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта той изготвя *Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците през ... г.* Отчетът се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ, а самият отчет се публикува на интернет страницата на общината.

Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и се препоръчва да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:

1. Въведение
2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината
3. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението:
 - създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;
 - преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им;
 - резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на отчетната година.

4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата

5. Заключение

Приложения

Въведението включва уводни бележки, в които се обяснява основанието за изготвяне на отчета, за кого е предназначен отчетът, какви са целите на отчета и пояснение как е структуриран. Може да се включат и други важни съображения във връзка с изпълнение на програмата за управление на отпадъците в отчетния период.

Основната част от документа е *отчетът за изпълнение* и в нея се представят промени в средата за изпълнение през отчетната година; описание на предприетите от общината действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на включените в програмата индикатори за изпълнение и анализ на тяхното изпълнение, както и причините за неизпълнение. Описанието на напредъка по изпълнението на целите и мерките се структурира в съответствие с целите, включени в общинската/регионалната програма за

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

управление на отпадъците. Всяка подпрограма с мерки се отнася към определена цел в програмата, така че изпълнението на мерките в отделните подпрограми се докладва към съответната цел в програмата.

В заключителната част се представят изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост.

В приложение в табличен формат се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в програмата за управление на отпадъците, който е основата за текстовата част на отчета за напредъка по изпълнение на програмата. За целта общината може да ползва табличния формат, използван в Плана за действие за всяка подпрограма на приетата програма, или друг подходящ формат.

XIII. Процедура за актуализация на програмата

Член 52, ал.3, т.2 от ЗУО поставя най-общи изисквания по отношение на актуализацията на разработените от общините програми за управление на отпадъците - програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

Необходимост от актуализация на общинската/регионалната програма за управление на отпадъците може да възникне по различни причини:

- в резултат от въздействието на "външни" фактори – например промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки;
- в резултат на фактори, свързани с изпълнението - значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага

прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

Целесъобразно е, с оглед значението на изпълнението на целите в общинските програми за управление на отпадъците за изпълнение на националните цели, които страната докладва пред ЕК, общините да предвидят междинна оценка на програмите си след тригодишен срок на изпълнение, която ще посочи тенденциите и степента на изпълнение на програмните цели. За разработените общински програми за периода до 2028 г. е подходящо това да стане след края на 2024 г. В съответствие с изводите от междинната оценка може да се извърши актуализация на програмата, ако се налага. Ако обаче в резултат на промени в обстоятелствата се налага да се направи актуализация в друг времеви период, то тя може да се извърши по всяко време от изпълнението на общинската/регионалната програма за управление на отпадъците.

Процедурата за актуализация на общинската/регионалната програма за управление на отпадъците следва процедурата за разработване и одобрение на програмата. Актуализацията на програмата също трябва да премине през обществени консултации и да се приложи законодателството за екологична оценка на планове и програми, след което да се одобри от общинския съвет и да се публикува за информация на обществеността.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

ПРИЛОЖЕНИЯ

Н А Р Е Д Б А за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, сортиране, претоварване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни отпадъци, биоразградими, опасни и масово разпространени отпадъци на територията на Община Малко Търново

Раздел I

Чл.1. Наредбата е във връзка с чл. 22, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

Чл.2. Наредбата действа на територията на Община Малко Търново.

Чл.3. Тази наредба урежда:

(1) Правата и задълженията на физическите и юридическите лица, учрежденията и организациите и взаимоотношенията между тях при управлението на отпадъците.

(2) Реда и условията за изхвърлянето, събирането (включително разделното), транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на:

- битови отпадъци (БО);
- строителни отпадъци (СО);
- производствени отпадъци (ПО);
- опасни отпадъци (ОО);
- масово разпространени отпадъци (МРО);
- биоразградими отпадъци (БРО),

и поддържането на чистотата на територията на Община Малко Търново.

(3) Финансовото осигуряване на дейностите по третиране на отпадъците и заплащането на съответните услуги.

(4). Контрола, глобите и санкциите за нарушаване разпоредбите на настоящата наредба.

(5) Наредбата е задължителна, както за всички лица на територията на Община Малко Търново и постоянно живущи, така и за всички временно пребиваващи в нея, както и лица извършващи дейност на нейна територия.

Раздел II

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КМЕТА НА ОБЩИНАТА

Чл.4. (1) Кметът на общината:

1. Планира, организира и контролира управлението на цялостната дейност по третирането на ТБО, СО и БРО, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ и поддържането на чистотата на територията на общината в съответствие със санитарно-хигиенните и

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

екологични изисквания.

- 2.Организира и контролира изпълнението на Общинската програма за управление на дейностите по отпадъци.
- 3.Определя границите на районите, включени в системата на организирано поддържане на чистотата, вида на услугите, които ще се извършват в съответния район и честотата на сметоизвозване.
- 4.Предлага за одобряване от Общинския съвет план-сметка за разходите по поддържане на чистотата и размера на таксата за битови неопасни отпадъци.
- 5.Осигурява необходимите финансови средства за извършване на дейностите по поддържане на чистотата и контролира разходването им.
- 6.Осигурява съдове за съхранение на твърдите битови отпадъци, съгласно чл.19, ал.3 от ЗУО.
- 7.Организира прилагането на системи за разделно събиране на неопасните отпадъци, съобразно нормативните актове и срокове.
- 8.Отговаря за организирането и прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба луминесцентни и други лампи, съдържащи живак.
- 9.Отговаря за организирането на дейността по събирането и съхраняването на излезли от употреба моторни превозни средства на площадките за временно съхраняване.
- 10.Отговаря за определянето на места за смяна на отработени моторни масла и информиране на обществеността за това.
- 11.Отговаря за определянето на места за поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба батерии.
- 12.Отговаря за избора на площадка, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци на територията на общината.
- 13.Отговаря за предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища;
- 14.Организира провеждането на мероприятия за почистване и хигиенизиране на населените места с привличане на широко обществено участие.
- 15.Използва разнообразни форми и средства за информиране на физически и юридически лица, търговските и други организации, относно прилагането на разпоредбите на настоящата наредба.
- 16.Организира дни за почистване (кампании) на територията на населените места, като

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

популяризира и се стреми да осигури активно участие на гражданите, фирмите, общинските организации и др., като осигурява необходимите транспортни и технически средства за целите на мероприятиято.

17. Отговаря за разделното събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки.

18. Отговаря за избора на площадка за разделно събиране, съхранение на битови биоразградими отпадъци и биоотпадъци от обществените паркове, площи и градини както и за предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.

(2). Кметът на общината може да упълномощава длъжностни лица от общинската администрация за изпълнение на правата и задълженията си по ал. 1.

Раздел III

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ И ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА

Чл. 5. Физическите и юридически лица имат право:

(1) Да правят предложения за подобряване на организацията и изпълнението на дейностите по събиране, транспортиране, оползотворяване, обезвреждане и третиране на отпадъците и поддържането на чистотата.

(2) Да сигнализират на общинската администрация за нарушение на разпоредбите на ЗУО и настоящата наредба.

(3) Да сигнализират на общинската администрация за неизпълнение или некачествено изпълнение на задълженията на лицата, извършващи дейностите по събиране, транспортиране, оползотворяване, обезвреждане и третиране на отпадъците и поддържане на чистотата на територията на общината.

(4) Да съдействат на контролните органи - РИОСВ и лицата, определени със заповед на Кмета на Община Малко Търново за актосъставители при констатиране на нарушения към сградите, дворните места и др. имоти, които притежават или стопанисват.

Чл. 6. Физическите и юридически лица са длъжни:

(1) Да изхвърлят отпадъците си само в определените за целта съдове, като ги опазват и не допускат разпиляване на отпадъци извън тях, и да осигуряват поддържане на чистотата около тях.

(2) Всички собственици и ползватели на търговски обекти, производствени и стопански сгради да събират разделно отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло, и да ги предават на организации за оползотворяване или на фирми, които имат разрешителни да транспортират и работят с отпадъци, или да се изхвърлят в

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

съответните (цветни) контейнери за разделно събиране на изградените вече система (точки) на територията на общината. (в сила от 01.01.2013 год.)

(3) Да опазват и поддържат чистотата на територията на имотите (в т.ч. незастроените), на които са собственици, ползватели и наематели.

(4) Поделенията на МВР, болничните заведения и учреждения носят отговорност за замърсяването на прилежащите към сградите им улични тротоари.

(5) Да почистват, в т.ч. от сняг, и поддържат чистотата на съответните прилежащи терени към сградите, дворните места и др., в които живеят или стопанисват.

(6) Да спазват регламентирания с настоящата наредба ред за дейностите по събиране, транспортиране, оползотворяване, обезвреждане и третиране на всеки конкретен вид отпадък.

(7) Да третират опасни и други отпадъци само с разрешение на компетентните органи, когато такова се изисква, да спазват условията на издаденото разрешение, както и на разпоредбите относно разделното събиране, временно съхраняване и превозване на отпадъци, съгласно Закона за управление на отпадъците и подзаконовите актове.

(8) При транспортиране на отпадъци, строителни материали – варов и циментов разтвор, земни маси, пясък, баластра и други, превозните средства по време на движение да бъдат покрити с платнища да не замърсяват улиците.

Чл.7. Забранява се:

(1) Изхвърлянето на отпадъци извън предназначенията за целта съдове и места.

(2) Смесването на различни фракции от оползотворими компоненти, както и смесването на оползотворими и неоползотворими компоненти в съдовете (местата) за разделно събиране на отпадъци.

(3) Изхвърлянето на ненагънати картони и хартиени опаковки в съдовете за разделно събиране

(4) Изхвърлянето на отпадъци от производствени и търговски обекти, заведения за обществено хранене, административни и жилищни сгради в уличните кошчета за смет.

(5) Изваждането на отпадъците от съдовете за отпадъци в т.ч. специализираните за разделно събиране.

(6) Изхвърлянето в съдовете за отпадъци, на отпадъци с потенциално висок екологичен и здравен риск и отпадъци, които биха могли да доведат до увреждане на самите съдове, сметосъбиращата и сметоизвозващата техника, в т.ч. (едрогабаритни, строителни, лесно запалими, взривоопасни, разяждащи, токсични, медицински и др.).

(7) Паленето и изгарянето на отпадъци в съдовете за смет (за битови отпадъци и разделно събиране) и изхвърлянето на загасена и незагасена сгуп.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- (8) Нерегламентираното изгаряне или извършване на друга форма на обезвреждане на битови отпадъци.
- (9) Изхвърлянето на строителни и производствени неопасни отпадъци извън регламентираните за целта места.
- (10) Разместване на съдове за отпадъци (в т.ч. и за разделно събиране) без съответното разрешение от общинската администрация.
- (11) Изхвърлянето на угарки от цигари, отпадъци и храна, кутии, плюенето и люпенето на семки, люспи, черупки по улици, тротоари, зелени площи и други обществени места.
- (12) Изхвърлянето на земни маси, строителни отпадъци и други материали извън определените места от Кмета на общината.
- (13) Отклоняване от предварително указания маршрут за движение в разрешителното за изхвърляне на земни маси, строителни отпадъци и други материали.
- (14) Складирането на строителни и други материали, и приготвянето на варови, циментови и други разтвори в зелените площи.
- (15) Умишлено нарушаване целостта на излезли от употреба луминесцентни и други лампи, съдържащи живак, освен ако лицето притежава разрешение по ЗУО.
- (16) Смяната, съхраняването и/или изхвърлянето на отработени масла, отпадъчни нефтопродукти и др. опасни вещества, водещо до замърсяване на земята и почвата в т. ч. зелени площи, тротоари, улични платна и др.
- (17) Изхвърлянето на отработени масла, отпадъчни нефтопродукти и др. опасни вещества в повърхностните и подземни води, и в канализационните системи.
- (18) Изоставянето на излезли от употреба моторни превозни средства върху имоти – държавна и общинска собственост.
- (19) Извършване на дейности по събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане на излезлите от употреба моторни превозни средства и/или отпадъци от тях, без притежание на съответното разрешение, регистрационен документ или лиценз, издаден по реда от ЗУО.
- (20) Предаване на излезли от употреба моторни превозни средства и/или отпадъци на лица, които не притежават съответното разрешение по ЗУО.
- (21) Изгарянето на отпадъци и автомобилни гуми в дворовете, улиците, площадите, парковете, градините, земеделските земи, закритите сметища и поречията.
- (22) Изхвърлянето на опасни отпадъци от лечебните заведения на нерегламентирани места.
- (23) Съхраняването на опасни отпадъци от лечебните заведения на открито или по начин, който води до замърсяване на компонентите на околната среда, или

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

разпространение на зарази, болести и предпоставка за възникване на опасност от епидемии.

(24) Поставянето на афиши, съобщения, реклами и др. върху съдовете за отпадъци, както и изписването на знаци, символи и текстове по тях.

(25) Изхвърлянето на отпадъци, изливането на води, изтръсването и изтупването от балкони и прозорци на жилищните сгради.

(26) Складирането на амбалаж, горивни, строителни, промишлени, технологични отпадъци и др. материали по уличната и тротоарната мрежа за повече от 24 часа.

(27) Изхвърлянето на отпадъци по бреговете и коритата на реките и каналите на територията на общината.

(28) Паркирането на превозни средства по начин, който би попречил на събирането и извозването на отпадъците.

(29) Изхвърлянето в съдовете за битови отпадъци на отпадъци от селското стопанство и животновъдството.

(30) Поставянето на излязло от употреба електричество и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти в съдове за битови отпадъци, както и смесването им с други отпадъци.

(31) Изхвърлянето на строителни и производствени отпадъци в съдовете за битови отпадъци.

Раздел IV

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ТРЕТИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ЧИСТОТАТА

Чл.8. Дейности по събиране, съхранение, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на битови отпадъци могат да извършват лица, притежаващи съответното разрешение по чл. 35 ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Чл.9. Отговорни за събирането, извозването и обезвреждането на битовите отпадъци, почистването на местата за обществено ползване, както и снегопочистването на тротоарите, са лицата, на които общината е възложила изпълнението на съответните дейности или самата община.

Чл.10. Лицата по чл. 8 са длъжни:

- (1) Да изпълняват дейностите, предмет на сключения договор, качествено, в съответствие с утвърдените графици, организационни и технологични схеми и стриктно спазване на санитарно-хигиенните и екологични изисквания.
- (2) Да изготвят и съгласуват с общинска администрация, цялостна технологична и

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

организационна схема на работа, в т.ч. местоположение на съдовете за БО и маршрути за обслужването им, използвана техника за всеки конкретен район и дейност, графици за извършване на дейностите по почистване на обществените места, събиране и транспортиране на БО.

(3) Да съгласуват с общинска администрация всякакви промени в технологичната и организационна схема на работа.

(4) В случаи на аварии и/или обстоятелства, възпрепятстващи изпълнението на дейността, незабавно да уведомят общинска администрация и да предприемат необходимите действия за максимално бързото възстановяване на нормалния цикъл на работа.

(5) Да осигуряват, поддържат и подновяват необходимата за изпълнение на възложените дейности материално-техническа база (машини, съоръжения, съдове за БО и др).

(6) Да не допускат замърсявания в процеса на извършваните от тях дейности.

(7) Да водят отчет съгласно изискванията на Наредба No 9 за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичния регистър на издадените разрешения, регистрационните документи и на закритите обекти и дейности.

Чл.11. Лицата по чл. 8 имат право:

(1) Да предлагат промени в технологичната и организационна схема на работа, целящи подобряване качеството на извършваните дейности.

(2) Да сигнализират общинска администрация за нарушения по смисъла на тази наредба и ЗУО, извършени от граждани, фирми и други организации.

(3) Да упражняват вътрешен контрол при изпълнение на дейностите, които извършват.

Чл.12. (1) За услугите по събирането, извозването, обезвреждането на БО в депа или други съоръжения и поддържането на чистотата на местата за обществено ползване, извършвани на територията на общината, данъчно задължените лица заплащат такса “битови отпадъци” по реда, определен в Закона за местните данъци и такси (ДВ, бр.102/21.12.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) и Глава II, Раздел I “Такса за битови отпадъци” от Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Малко Търново, приета от Общински съвет Малко Търново въз основа на одобрена План-сметка.

(2) За населени места в които се извършва разделно събиране на битови отпадъци, Общинския съвет може да определя преференциални такси, но не по-ниски от 50 % от общоприетите.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- Чл.13. (1) Почистването и поддържането на чистотата на дворовете към сградите (жилищни, административни и обществени), териториите на промишлените предприятия, пазарите, складови бази, е задължение на лицата, които ги стопанисват.
- (2) Почистването и поддържането на чистотата (в т.ч. осигуряване на съответни съдове за отпадъци) на парковете, градините и др. зелени площи (неразпределени като прилежащи терени) е задължение на лицата, които ги стопанисват.
- (3) Почистването и поддържането на чистотата (вкл. обезпечаването с необходимия брой кошчета) на части от тротоари, площади, улични платна и др. терени - общинска собственост, ползвани за търговска дейност на открито, е задължение на ползвателите.
- Чл. 14. (1) При организирана система за разделно събиране на битови отпадъци общината определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците за опаковки.
- (2) Кметът на общината организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране по чл.19, ал.3, т.6 от ЗУО като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общински съвет, със:
1. организации по оползотворяване, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО, и/или
 2. други лица притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета,раздели I и II,за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на община Малко Търново, и/или комплексно разрешително,издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда
 - (3) С договорите по ал.2 се урежда разделното събиране на отпадъци от домакинствата, административните,социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдих, забавление и туризъм.
 - (4) В договорите по ал.2 се определят най-малко следните условия:
 1. Изискванията към системата за разделно събиране на отпадъци от домакинствата, в т.ч. обслужвано население,вид,брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;
 2. Количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от домакинствата и подобни отпадъци, както и условията и редът за отчитане на тяхното изпълнение;
 3. Задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране на територията на община Малко Търново;
 4. Задълженията за предоставяне на информация на гражданите на общината по

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността.

Чл.15 (1) Системите за разделно събиране на отпадъци по чл.19,ал.3,т.6 от ЗУО и за разделно събиране на отпадъци от опаковки задължително включват всички населени места на територията на общината с население по-голямо от 5 000 жители.

(2) Отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали, образувани от търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради, се събират разделно.

(3) Изключение от изискването по ал.2 се допуска в населени места, където няма изградена система за разделно събиране на същите отпадъци от домакинствата.

(4) Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места по ал.1 са длъжни да събират разделно отпадъците по ал.2 и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително и/или регистрационен документ по чл.35 и/или с организация по оползотворяване.

Раздел V

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ИЗЛИШНИ ЗЕМНИ МАСИ

Чл.16. (1) Генерирането и транспортирането на отпадъците и излишните земни маси при извършване на ново строителство и при разрушаване, реконструкция или текущ ремонт на сгради и съоръжения се извършват от притежателите на отпадъците, от изпълнителя на строителството или разрушаването или от друго лице притежаващо съответното разрешително, въз основа на писмен договор.

(2) Извършването на дейностите по генериране и транспортиране на излишните земни маси (ЗМ) и строителните отпадъци (СО) (включително СО от вътрешни преустройства и текущи ремонти на сгради и съоръжения) е задължение на строителя по смисъла на чл.163, ал.1 от Закона за устройство на територията (изм. ДВ, бр. 99/14.12.2012 г.) или чл.163а, ал. 4 от ЗУТ, а контрола по изпълнение на горното е задължение на лицето упражняващо строителен надзор по смисъла на чл.168, ал. 1 от същия закон.

Чл.17. Лицата заявители на разрешение за строеж, едновременно с документите по чл. 144, ал. 1 от ЗУТ, представят и информация за очакваното количество строителни отпадъци и излишни земни маси по време на строителството при изпълнения на условията на чл.11 от ЗУО.

Чл.18. Строителните работи на обекта се извършват в съответствие с разработения проект, като околните терени се опазват от замърсяване със строителни отпадъци.

Чл.19. (1) Не се допуска депониране на строителни материали, строителни отпадъци и

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

изкопни земни маси извън границите на строителните площадки и/или извън границите на имота.

(2). Забранява се нерегламентираното изхвърляне, изгаряне, както и всяка друга форма на нерегламентирано третиране на строителни отпадъци, в т.ч. изхвърлянето им в контейнерите за събиране на БО или отпадъци от опаковки, съгласно чл. 4, ал. 3 от Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (обн. ДВ, бр. 89/13.11.2012 г. в сила от 13.11.12 г.)

Чл.20. Не се допуска замърсяването по какъвто и да е начин (при излизане от строителната площадка на камиони с мръсни гуми, замърсяване от работниците, работещи на строителната площадка и др.) на улиците, тротоарите и др. територии за обществено ползване извън границите на строителната площадка и/или извън границите на имота, при извършване на строителни, изкопни или ремонтни работи.

Чл.21. Изпълнителят на строителството е длъжен:

(1) да не допуска по време на строителството замърсяване на тангиращите с обекта тротоари, улични платна, зелени площи и др. терени със строителни материали, СО и ЗМ;

(2) да не допуска при транспортиране на СО и ЗМ замърсяване на уличните платна;

(3) да не допуска транспортиране на СО и ЗМ в камиони без покривала;

(4) след приключване на строителството да възстанови първоначалния вид на тротоара, уличното платно, зелените площи и др. терени, които са били включени в строителната площадка на обекта.

(5) да не допуска приготвяне на варови и циментови разтвори върху тротоари и улични платна. Приготвянето на същите да става върху добре уплътнени плоскости (полиетилен) върху настилката.

(6) да не изхвърля СО и ЗМ извън определените за депониране места.

Чл.22. (1) В сила от 01.01.2014 год. - Преди започване на СМР и/или разрушаване на строеж, възложителят е отговорен за изготвянето на план за управление на СО, по чл. 11, ал. 1 от ЗУО.

(2) Изискванията на ал.1 не се прилагат за:

1. премахване на сгради с РЗП, по-малка от 100 кв.м.

2. реконструкция и основен ремонт на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв.м.

3. промяна предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв.м.

4. строеж на сгради с РЗП, по-малка от 300 кв.м.

(3) В сила от 01.01.2014 год. - Възложителите на СМР и на дейности по премахване на строежи, с изключение на случаите по чл.17, ал.2, изготвят отчет съгласно приложение

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Но 7 (от наредбата за управление на строителни отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали) за изпълнение на плана за управление на СО.

(4) При принудително премахване на незаконни строежи от органите на ДНСК отчетът по ал.1 се изготвя от общинска администрация Малко Търново.

Чл.23. (1) За депонирането и обезвреждането на СО и ЗМ се заплаща цена на услугата предварително от лицето, на което се издава разрешението за третиране и транспортиране на СО и ЗМ, в съответствие с количествата, посочени в разрешението.

(2) В случай, че количествата СО и ЗМ се окажат по-големи от количествата, за които е заплатено, отговорното лице е длъжно да заплати дължимата сума за допълнителните количества, преди същите да бъдат извозени на депото.

Чл. 24. Депонирането и обезвреждането на СО и ЗМ се извършва само на определените от Кмета на общината депа за СО и ЗМ.

Чл.25. Земни маси могат да се използват за обезвреждане на депа за неопасни отпадъци, чрез депониране и за рекултивация на др. терени.

Раздел VI

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ТРЕТИРАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВЕНИ И ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ

Чл.26. Производствените отпадъци, които нямат характер на опасни отпадъци, се третират:

- (1) от причинителя, в собствени съоръжения съгласно одобрен от съответните компетентни органи проект на производствената дейност;
- (2) от лицата, на които е дадено разрешение съгласно ЗУО;
- (3) от оператори, притежаващи комплексно разрешително, издадено по реда на Закона за опазване на околната среда.

Чл.27. Лицата заявители на разрешение за строеж, едновременно с документите по чл. 144, ал. 1 от ЗУТ, представят и информация за количеството и вида на производствените и опасните отпадъци, които ще се образуват след реализация на инвестиционния проект.

Чл.28. Лицата, чиято дейност е свързана с образуване и/или третиране на производствени и/или опасни отпадъци, както и лицата, притежаващи разрешение по чл. 67 от ЗУО са длъжни:

- (1) да водят отчетни книги, заверени от съответната РИОСВ;
- (2) да изготвят годишни отчети по отпадъците, екземпляр от които да представят в общинска администрация до 31 март на следващата година;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

(3) да предприемат мерки за несмесване на опасни отпадъци с други отпадъци, вещества или материали.

Чл.29. Всички разходи за третиране и транспортиране на производствените и опасни отпадъци са за сметка на притежателя им, ако друго не е договорено.

Раздел VII

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ТРЕТИРАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ

Чл. 30. (1) Масово разпространени отпадъци са:

1. отпадъци от батерии и акумулатори;
2. отпадъци от електричество и електронно оборудване (ЕЕО);
3. отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
4. отпадъци от моторни превозни средства;
5. отпадъци от опаковки;
6. излезли от употреба пневматични гуми.

(2) Масово разпространените отпадъци се събират разделно от другите отпадъци и не се изхвърлят в съдовете за битови отпадъци.

Чл.31. Производителите и/или вносителите на батерии и акумулатори отговарят за:

1. разделното събиране на негодните за употреба батерии и акумулатори;
2. рециклирането и оползотворяването на разделно събраните негодни за употреба батерии и акумулатори по т.1;
3. екологосъобразното обезвреждане на негодните за употреба батерии и акумулатори и отпадъците от тях, които не могат да бъдат рециклирани и/или оползотворени.

Чл.32. (1) Дейности по събиране, съхраняване, преработване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори имат право да извършват само лица, притежаващи съответното разрешение по чл. 35 от ЗУО.

(2) Лицата по ал.1 са длъжни да осъществяват конкретната дейност, в съответствие с разпоредбите на Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (ДВ, бр.2/08.01.2013 г.) и Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (ДВ, бр.29/1999 г.).

Чл. 33. (1) Всички търговски обекти на територията на общината, където се предлагат батерии са и места за събиране на негодни за употреба батерии.

(2) Лицата, които стопанисват обектите по ал.1, са задължени да предвидят места за поставяне на специализирани съдове за събиране на негодни за употреба батерии и да осигурят достъп до тях.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Чл.34. (1) Дейности по събиране, съхраняване, транспортиране, преработване и/или обезвреждане на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) се извършват само лица, притежаващи съответното разрешение по чл. 67 от ЗУО.

(2) Лицата по ал.1 са длъжни да осъществяват конкретната дейност в съответствие с разпоредбите на Наредбата за излязлото от употреба ЕЕО (ДВ, бр. 2/08.01.2013 г.), и Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (ДВ, бр. 29 /1999 г.).

Чл. 35. (1) Общината разработва и осигурява прилагането на система за разделно събиране на ИУЕЕО на територията ѝ, чрез сключване на договор с организации по оползотворяване и с лица притежаващи съответното разрешително.

(2) Лицата извършващи продажби на крайни потребители са длъжни да приемат обратно ИУЕЕО и да поставят в търговските си обекти табели с информация за възможните места за предаването им.

Чл.36. (1) Дейности по събиране, съхраняване, преработване, транспортиране и/или обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти имат право да извършват само лица, притежаващи съответното разрешение по чл. 67 от ЗУО.

(2) Лицата по ал.1 са длъжни да осъществяват конкретната дейност в съответствие с изискванията на Наредбата за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (ДВ, бр.2/08.01.2013 г.) и Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (ДВ, бр. 29/1999 г.).

(3) Лицата, при чиято дейност се образуват отпадъчни нефтопродукти ги предават за оползотворяване и/или обезвреждане на лицата по ал. 1 или ги оползотворяват и/или обезвреждат в собствени съоръжения в съответствие с разпоредбите на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Чл.37. (1) Дейности по събиране, съхраняване, преработване и/или обезвреждане на излезли от употреба пневматични гуми имат право да извършват само лица, притежаващи съответното разрешение по чл. 67 от ЗУО.

(2) Изграждането на събирателни пунктове за излезли от употреба пневматични гуми е задължение на лицата по ал.1.

(3) Местата на събирателните пунктове се съгласуват от общината.

Чл.38. Гражданите, едноличните търговци и юридическите лица са длъжни да предават излезлите от употреба пневматични гуми само на определените събирателни пунктове.

Чл.39. (1) Дейности по събиране, съхранение, разкомплектоване, преработване и/или обезвреждане на излезли от употреба моторни превозни средства (МПС), компоненти и материали от тях имат право да извършват само лица, притежаващи съответно

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

разрешение по чл. 67 от ЗУО.

(2) Лицата по ал.1 са длъжни да осъществяват конкретната дейност в съответствие с изискванията на Наредбата за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства (изм. ДВ, бр. 29/2011 г.) и Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (ДВ, бр. 29/1999 г.).

Чл. 40. (1) Дейностите по разделно събиране, транспортиране, сортиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки се извършват от лица, притежаващи съответните разрешения или регистрационни документи, издадени по реда на Глава V, Раздел I от ЗУО.

(2) Кметът на общината определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки.

(3) Община Малко Търново дава възможност на ползватели на търговските обекти и административни, стопански и производствени сгради да използват организираната система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината.

Раздел VIII

УПРАВЛЕНИЕ НА БИОРАЗГРАДИМИ ОТПАДЪЦИ

Чл 41. (1) Биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини, стопански и административни сгради се събират разделно (съгласно чл. 34 от ЗУО).

(2) Отпадъците от животни (животинска тор), зелени отпадъци (листна маса, клони и др.) да не се изхвърлят в съдовете за битови отпадъци, както и да не се складира на тротоари, улични платна и др.

(3) Биоотпадъците да се депонират (изхвърлят) на определените от общината площадки, за аеробно разграждане (компостиране).

(3) Забранява се изгарянето на биоразградими отпадъци (листна маса, клони и т.н).

(4) Собствениците на домашни животни са задължени да почистват ежедневно на животните и да не допускат замърсяване на околната среда с твърди и течни отпадъци.

Раздел IX

УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗЛЕЗЛИТЕ ОТ УПОТРЕБА МОТОРНИ

ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА (ИУМПС)

Чл.42. (1) Дейности по събиране, съхранение, разкомплектоване, преработване и/или обезвреждане на излезли от употреба моторни превозни средства (МПС), компоненти и материали от тях имат право да извършват само лица, притежаващи съответно разрешение по Закона за управление на отпадъците (ЗУО), или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

околната среда.

(2) Лицата по ал.1 са длъжни да осъществяват конкретната дейност в съответствие с изискванията на Наредбата за изискванията за третиране на отпадъците от МПС и Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и на опасни отпадъци (ДВ, бр. 29/1999 г.).

(3) Кметът на общината назначава комисия с представители на общинската администрация, съответното кметство и РУ "Полиция".

(4) Комисията по ал.3:

1. Установява наличието на излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), в т.ч. паркирани (изоставени) в имоти общинска собственост (тротоари, улици, площи, зелени площи, междублокови пространства и др).;

2. Издирва техните собственици;

3. Издава предписания на собствениците за преместване на ИУМПС, паркирани (изоставени) в имоти общинска собственост, съгласно образец – Приложение 1;

4. Съставя констативни протоколи за неизпълнение на предписанията за преместване, съгласно образец –Приложение 2;

5. Собствениците на ИУМПС се уведомяват за предписанието за преместване лично срещу подпис или чрез писмо с обратна разписка.

6. В случай, че собственикът не може да бъде открит, ИУМПС не може да бъде идентифицирано поради липса на регистрационен или идентификационен номер или собственикът му не изпълни задължението си по т.3, се прилага процедурата по чл.143, ал.7 и 8 от Закона за движение по пътищата.

Чл. 43. (1) Собственик на МПС, на което не е заверен знака за технически преглед за повече от две години от определената му дата за следващия преглед и МПС не се съхранява в имот частна собственост, е длъжен да го предаде на площадка за временно съхраняване или в център за разкомплектоване.

(2) Собственик на МПС с прекратена регистрация на основание представено доказателство за съхраняване на МПС в частен имот, е длъжен да го предаде на площадка за временно съхраняване или в център за разкомплектоване в случаи, че се установи, че МПС се намира върху имот, държавна или общинска собственост.

(3) Когато собственик на МПС не изпълни задълженията си по ал.1 или ал.2, както и в случаите, когато МПС не може да бъде идентифицирано, поради липса на регистрационен или идентификационен номер и при невъзможност собственикът да бъде установен, се прилага процедурата по чл.42.

Чл.44. (1) Кметът на общината назначава комисия с представители на общинската

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

администрация и РП „Полиция” за установяване на ИУМПС и техните собственици. На установените ИУМПС се залепва стикер – предписание, съгласно образец – Приложение No 1.

(2) Комисията по ал.1 съставя констативен протокол за техническото състояние на МПС в 3 екземпляра, съгласно образец - Приложение No 2. При поискване, екземпляр от протокола се предоставя на собственика на ИУМПС или на упълномощено от него лице.

(3) С поставянето на стикера-предписание за преместване на ИУМПС започва да тече 14-дневен срок за преместване на МПС.

(4) В случай, че в срока по ал. 3 собственикът не е изпълнил предписанието, въз основа на констативния протокол за техническото състояние на МПС, съгласно ал.2, Кметът на общината издава заповед за преместване на превозно средство, на площадките за временно съхраняване на ИУМПС и центровете за разкомплектоване на ИУМПС.

(5) Заповедта се изпълнява от лицата извършващи дейностите по събиране, транспортиране, временно съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС за сметка на собственика.

(6) Когато собственикът е неизвестен, или макар и известен, не може да бъде уведомен поради трайно отсъствие от страната или по-други обективни причини, към констативния акт се прилага служебна записка и/или други документи, удостоверяващи извършените действия и констатации по издирването на собственика. В тези случаи заповедта се поставя на мястото за обявление в съответния район за срок от 15 дни, считано от датата на съставянето и.

(7) На собствениците на ИУМПС, които не изпълняват предписанието за преместване по чл.42 ал.1, се съставя акт за установяване на административно нарушение по реда на ЗАНН.

Раздел X

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ТРЕТИРАНЕ НА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ЧИСТОТАТА

Чл.45. (1) Лицата, които пускат на пазара опаковани стоки, създават по реда на чл. 12 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки, трябва да осигуряват:

1. събиране на отпадъците от опаковки от крайните потребители по подходящ начин, в т.ч. чрез поставяне на съдове за разделно събиране, разположени на мястото на продажбата на опакованите стоки в случай, че е технически възможно или в близост до

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

мястото на продажба и други места, където се образуват отпадъци от опаковки;

2. предаване на събраните по т.1 отпадъци от опаковки на площадки за временно съхраняване, на съоръжения за предварително третиране, рециклиране и/или оползотворяване.

(2) Лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци от опаковки, отговарят за цялостното оползотворяване или обезвреждане на отпадъците от опаковки.

(3) Отговорността по ал.2 се носи и от лицата, на които отпадъците от опаковки са предадени за събиране, съхраняване, транспортиране, подготовка преди оползотворяване или обезвреждане.

(4) Лицата по ал.2 и 3 се освобождават от отговорност след предаването на отпадъците от опаковки на лице, което притежава документ по чл. 35 от ЗУО за оползотворяване или обезвреждане на отпадъци от опаковки.

Чл.46. Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места са длъжни да събират разделно отпадъците и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО и/или с организация по оползотворяване.

Чл. 47. (1) Кметът на общината изпълнява задълженията по чл. 19, ал. 3, т. 7 от ЗУО, относно отпадъци от опаковки, като сключва договори за изграждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината, при минимални параметри на системата, съгласно чл. 24 и чл. 25 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, с:

1. организации по оползотворяване, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО, и/или

2. други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на Общината, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

(2) Кметът на общината определя местата за разполагане на елементите от системата за събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината, в т.ч. разполагането на съдове за събиране на битови отпадъци и съдове за разделно събиране, в съответствие с минималните критерии по чл. 24 и при спазване на изискванията по чл. 25 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки .

(3) Кметът изпълнява задълженията си по ал.1, т. 2 в случай на писмен отказ от всички организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки да сключат договор за

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

изграждане и обслужване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината;

(4) С договорите по ал.1 се уговарят задълженията на страните по изпълнението и отчитането на целите за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване.

Чл.48. Кметът на общината или упълномощено от него длъжностни лица контролират;

1. изхвърлянето на отпадъци от опаковки, обозначени с маркировка за разделно събиране в определените за целта съдове.

2. смесването на събраните отпадъци от опаковки с други материали или отпадъци по начин, затрудняващ тяхното последващо рециклиране или оползотворяване.

3. осигурява и организира прилагането на подходящи мерки за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

4. съдейства при подготовката и провеждането на разяснителните кампании на организациите по оползотворяване.

Чл.49. Физическите лица са длъжни:

(1) Да събират поотделно следните отпадъци:

1. хартия, в т.ч. картон, велпапе и мокава;

2. пластмаси, в т.ч. полиетилен, получен при високо налягане - амбалажни торби; полиетилен, получен при ниско налягане – кофи, щайги, бидони и др.; полистирол - кофички от кисело мляко, чашки от кафе и др.;

3. стъкло без примеси от други материали, в т.ч. безцветни трошки от куха стъклария; зелени трошки; плоско стъкло (прозоречно);

4. Да нагъват кашоните преди да се поставят в контейнерите за разделно събиране.

Раздел XI

КОНТРОЛ

Чл.50. Контролната дейност по тази наредба се осъществява от упълномощени със заповед на Кмета на общината длъжностни лица, които съставят предписания със задължителен срок за отстраняване на нарушенията и/или актове на нарушителите.

Раздел XII

АДМИНИСТРАТИВНО - НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.51. (1) За нарушаване разпоредбите на настоящата наредба физическите лица се наказват с глоби, както следва:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

1. за нарушения по чл. 6 и чл. 7 - от 100 лв. до 1000 лв.;
 2. за нарушения по чл. 20 и чл. 21 - от 300 лв. до 1000 лв.;
 3. За други нарушения на настоящата наредба – от 50 лв. до 500 лв.
- (2) При повторно нарушение на физическото лице се налага глоба в двоен размер.
- Чл.52. (1) За нарушаване разпоредбите на настоящата наредба едноличните търговци или юридическите лица се наказват с имуществена санкция, както следва:
1. за нарушения по чл. 6 и чл. 7 – от 500 лв. до 3000 лв.;
 2. за нарушения по чл. 10 - от 500 лв. до 5000 лв.;
 3. за нарушения по чл. 20 и чл. 21 – от 1000 лв. до 3000 лв.;
 4. за нарушения по чл. 28 – 300 лв.;
 5. за нарушения по други условия и ред за предаване, събиране, включително разделно, превозване и претоварване, на битови и строителни отпадъци, регламентирани в настоящата наредба - от 200 лв. до 1000 лв.
- (2) При повторно нарушение се налага глоба в двоен размер.
- Чл.53. (1) Нарушенията по чл. 49 и чл. 50 се установяват с акт на длъжностните лица, определени от Кмета на общината.
- (2) Наказателните постановления се издават от Кмета на общината или от упълномощено от него лице.
- (3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изменението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Раздел XIII

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. По смисъла на тази наредба:

1. "отпадък" е вещество, предмет или част от предмет, който няма предварително непосредствено приложение, или от който притежателят желае, или е длъжен да се освободи. Вещества, предмети или части от предмети, предадени на специализираните фирми за третиране на отпадъци от собственика или от упълномощено от него лице също се определят като "отпадъци" до момента, в който възстановените от тях материали или произведената от тях енергия бъдат включени в производствения цикъл;
2. "битови отпадъци" са тези, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъци от търговски обекти, занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите;

3. "производствени отпадъци" са тези, образувани в резултат на промишлена, занаятчийска и обслужваща дейност на физическите и юридическите лица;

4. "опасни отпадъци" са тези отпадъци, чийто състав, количество и свойства създават риск за човешкото здраве и околната среда и са определени като такива според Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане;

5. "строителни отпадъци" са отпадъците, получени в резултат на строителна дейност на строителни площадки, както и такива от разрушаване или реконструкция на сгради и съоръжения;

6. "биоотпадъци" са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

7. "биоразградими отпадъци" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

8. "причинител на отпадъци" е физическо или юридическо лице, при чиято дейност се образуват отпадъци;

9. "притежател на отпадъците" е лицето, при чиято дейност се образуват отпадъци от момента на образуването им до момента на предаването им на оправомощено лице за следващо третиране;

10. "третиране на отпадъците" е събирането, съхранението и обезвреждането на отпадъците и всички междинни операции, както и повторното им използване, рециклиране и възстановяване или производството на енергия и материали от отпадъци;

11. "обезвреждане на отпадъците" е такова въздействие върху отпадъците (депонирание, рециклиране, изгаряне, неутрализиране и др.), при което опасността за здравето на хората или замърсяването на околната среда от тях не превишават установените норми;

12. "рециклиране на отпадъците" е дейност за възстановяване или възобновяване на суровинните им свойства;

13. "преработване на отпадъците" е дейност, която променя свойствата или състава на отпадъците, като ги превръща в суровини за производство на крайни продукти или в крайни продукти;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

14. "депониране на отпадъци" е складирането на отпадъци повече от 6 месеца по начин, който не представлява опасност за човешкото здраве и околната среда и не се предвижда последващо третиране на отпадъците;
15. "масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление;
16. "повторно" е нарушението, когато е извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за нарушение от същия вид;
17. "едрогабаритни отпадъци" са битовите отпадъци, които поради своите размери или тегло не могат да се поставят в съдовете за битови отпадъци или създават затруднения при товаренето им.
18. "съдове за битови отпадъци" са контейнери, кофи, кошчета и чували, предназначени за събиране на битови отпадъци или на отделни фракции от тях .
19. "прилежащи терени" са обслужващите тротоари, части от уличните платна, околблоковите пространства и зелените площи, паркингите, гаражите и др. към конкретни жилищни и обществени сгради, обекти с обслужващи функции, производствени предприятия и др.;
20. "депо" е съоръжение за обезвреждане на отпадъци, което се намира върху земята или под земята, вкл. тези на територията на предприятията (депа, в които причинителят на отпадъци ги обезврежда непосредствено до мястото на образуването им). Към депата не се включват съоръженията за временно съхранение на отпадъците и тези, в които отпадъците се претоварват или третират преди понататъшната им преработка или рециклиране. Депото за отпадъци е комплексен обект, който включва:
- а) инженерно съоръжение, предназначено за организирано складиране на отпадъци за повече от шест месеца по начин, който не представлява опасност за човешкото здраве и околната среда, и за което не се предвижда последващо третиране на отпадъците;
- б) спомагателни и обслужващи сгради, съоръжения и инсталации в съответствие с неговата специфика, технология на депониране и вида на депонираните отпадъци.
21. "оператор" е юридическо или физическо лице, на което е издадено разрешение за обезвреждане и което отговаря за стопанисване на площадка за третиране на отпадъци и за управление на дейността по отпадъците в периода на експлоатацията и след закриването на площадката;
22. "негодна за употреба батерия или акумулатор" е батерия или акумулатор, която не може да бъде използвана повторно и е предназначена за преработване или

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

обезвреждане;

23. "излязло от употреба електрическо и електронно оборудване" е излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, образувано в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, както и от административни, социални и обществени сгради или от други източници;

24. "отработени масла и отпадъчни нефтопродукти" са маслата и нефтопродуктите по смисъла на §1, т.14 от допълнителните разпоредби на Наредбата за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (ДВ, бр. 2 от /08.01.2013 г.)

25. "излязло от употреба МПС" е моторно превозно средство по смисъла на §1, т.1 от допълнителните разпоредби на Наредбата за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства (изм. ДВ, бр. 29/2011 г.).

Раздел XIV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§2. Настоящата Наредба е приета с решение No 498 от заседание на Общински съвет – Малко Търново, взето с Протокол No 52 / 24.04.2015 г, на основание чл. 22 от Закона за управление на отпадъците и чл. 21, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и влиза в сила от приемането ѝ на Общинския съвет.

§3. Изпълнението на Наредбата се възлага на Кмета на Община Малко Търново.

Приложение No1 към чл.40, ал.4, т.3 и чл.42, ал.1

ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО

ПРЕДПИСАНИЕ

ЗА ПРЕМЕСТВАНЕ НА ИЗЛЯЗЛО ОТ УПОТРЕБА МОТОРНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО

No -----/----- г.

Днес, г., на основание Наредбата за изискванията за третиране на отпадъците от МПС (ПМС 311/2004 г.) и чл.37 от Наредбата за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, претоварване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на Община Малко Търново уведомяваме собственика на:

МПС МАРКА:..... ВИД:

МОДЕЛ: ЦВЯТ:

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

РЕГИСТРАЦИОНЕН НОМЕР /ако има такъв/ :

СОБСТВЕНИК:

(име, презиме и фамилия)

АДРЕС НА ПАРКИРАНЕ:

(улица/булевард, ЖК, блок, площадка)

В срок от 14 (четиринадесет) дни да освободи заемания от собственото му МПС, терен общинска собственост.

При неспазване на посочения срок, на основание горните нормативни документи, ще Ви бъде съставен акт и наложена глоба или имуществена санкция в размер от 100 – 500 лв., а при повторно неизпълнение на Предписанието дължите и месечна такса.

Председател:/...../

Членове: 1...../...../

2...../...../

Приложение No2 към чл.40, ал.4, т.4 и чл.42, ал.2

О Б Щ И Н А МАЛКО ТЪРНОВО

К О Н С Т А Т И В Е Н П Р О Т О К О Л No /..... г.

ЗА ТЕХНИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА ИЗЛЯЗЛО ОТ УПОТРЕБА

МОТОРНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО

Днес,.....г. в гр/с....., комисия назначена със Заповед

No на Кмета на Община Малко Търново, на основание чл.40, ал.3

от Наредбата за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, претоварване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на Община Малко Търново, в състав :

ПРЕДСЕДАТЕЛ:,

(име, презиме, фамилия) служител към Община Малко Търново

ЧЛЕНОВЕ: 1.....,

(име, презиме, фамилия) служител към Община Малко Търново

2.,

(име, презиме, фамилия) инспектор от Районно управление „Полиция”

състави настоящия протокол за техническо състояние на излязло от употреба МПС, като установи следното :

МПС

МАРКА:

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

ВИД:.....
МОДЕЛ:.....
ЦВЯТ:.....
РЕГИСТРАЦИОНЕН НОМЕР /ако има такъв/:
СОБСТВЕНИК:.....
АДРЕС НА ПАРКИРАНЕ:
(улица/булевард, ЖК, блок, площадка)
СЪСТОЯНИЕ на МПС
Външно състояние на превозното средство/по външен оглед/ :.....
1. Наличие на двигател:.....
2. Наличие на скоростна кутия:.....
3. Състояние на купето (кабината, каросерията):.....
4. Наличие на врати:.....
5. Наличие на калници:.....
6. Наличие на капаци:.....
7. Наличие на седалки:.....
8. Наличие на арматурно табло:.....
9. Наличие на стъкла:.....
10. Състояние на каросерията:.....
11. Осветителни тела : а) Фарове:..
б) Габарити и мигачи – предни:.....
в) Стоп, габарит, мигачи - задни:.....
12. Наличие и състояние на колелата и гумите:.....

13. Допълнителни данни по показания на свидетелите:
Становище на комисията:.....
.....
.....
Настоящият Констативен протокол се състави в 3 екземпляра.

КОМИСИЯ :

Председател:/...../

Членове: 1...../...../

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**



ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028г.

Приложение №2 Раздел „Лечебни растения“



**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	Съдържание	Страница №
I.	Въведение	2
II.	Описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите на територията на община Малко Търново	4
III.	Анализ на дейностите за опазване на екосистемите и ресурсите от лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване	28
IV.	Ограничения за събиране на растения произтичащи от Закона за биологичното разнообразие и Закона за лечебните растения	31
V.	Предложения за разработване на местни нормативни актове за начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановите документи от по-висока степен	35

Едно от богатствата на страната ни е именно разнообразието на билки. За билките ще намерите много легенди, защото както е писано: От най-дълбока древност билките по нашите земи били прочути с лечебните си свойства. Познавали ги траки, славяни и прабългари. Легенди, приказки и песни разказват за омайни билета, брани в зори от млади девойки на Еньовден, празникът

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

на слънцето и лечебните растения, които се отбелязва на 24 юни. В наши дни българите най-често се обръщат към билколечението, когато конвенционалните хапчета не помагат. Тогава започват да търсят забравени бабини рецепти с надеждата да се избавят от болестта или поне да облекчат досадните симптоми, които тровят ежедневието им.

I. Въведение

Като особена категория от флората на община Малко Търново са лечебните растения. Опазването на лечебните растения в естествените им находища от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване като част от естествения растителен генетичен фон със сегашна или бъдеща ценност е приоритетна нейна задача.

Настоящият раздел „Лечебни растения“ се разработва на основание чл. 50, т.3 от Закона за лечебните растения (ЗЛР, ДВ бр. 29/2000 г. изм. ДВ бр. 96/2017 г.) и Наредба №2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения (ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.) и е раздел от общинската програма за опазване на околната среда за периода 2021-2028г.

Съгласно ЗЛР опазването на лечебните растения е система от мерки и дейности, целящи запазването на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси. Опазването включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации на видовете.

При разработване на раздела е използван богат наличен материал в интернет пространството, достъпен до всеки, който през последните години се интересува, както и материали от сайта на Община Малко Търново и Природен парк Странджа.

Разделът има за цел да насочи вниманието към следните проблеми, свързани с най-пълноценното използване на лечебните растения, да се знае, кога се събират те - през кое годишно време и коя фаза от развитието им. Да се определи точно времето, когато започва или завършва дадената фаза от развитието на едно растение е невъзможно, понеже това зависи от много фактори – географско разпространение, климат, състояние на времето / суша, дъждове, ранна пролет или продължителна зима / почвени условия и др. В нормативно отношение ползването на лечебните растения е регламентирано в:

» Закон за лечебните растения (ЗЛР) Обн. ДВ. бр.29 от 7 Април 2000г., посл. изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021г.;

» Наредба №2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения (ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.);

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

» Наредба № 5 от 19.07.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки, Издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, [бр. 85](#) от 28.09.2004 г., изм., бр. 66 от 10.08.2018 г.;

» Наредба № 47 от 2004 г. за изискванията към хранителните добавки, загл. изм., ДВ, бр. 44 от 2007 г.) ДВ, бр. 56 от 19.07.2022 г., Обн., ДВ, бр. 5 от 14 януари 2005 г., изм., ДВ, бр. 90 от 11 ноември 2005 г., изм., ДВ, бр. 44 от 5 юни 2007 г., изм., ДВ, бр. 90 от 16 ноември 2010 г., отм., ДВ, бр. 56 от 19 Юли 2022 г.

» Заповеди на Министъра на околната среда и водите . за условията и реда за разпределение на количествата билки, получавани от естествените находища на лечебните растения под специален режим на опазване и ползване;

» Заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения, която се обнародва в “Държавен вестник” всяка година. Специалният режим на опазване и ползване на лечебните растения се определя ежегодно до 10 февруари със Заповед на Министъра на околната среда и водите, която се обнародва в “Държавен вестник” /чл. 10 (2) от Закона за лечебните растения (ЗЛР) .



II. Описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите на територията на община Малко Търново

Голямото биоразнообразие на билките в Странджа през 2015 г. (15.08.2015 г.) е обект на лесовъди, общински служители и природозащитници по време на проведена среща на територията на Държавно горско стопанство – Царево. Експертите са направили оценка на запасите на лечебните растения и преглед на нормативната рамка за управление на лечебните растения - Закон за лечебните растения, Закон за горите, Наредба за правилата за събиране на билки и др. От страна на БАН е направена оценка за възможностите за определяне на ресурсите от лечебни растения – видове, местоположение, типове местообитания, състояние на находищата, в т.ч. тяхното картиране – картна основа, локализация и снемане пространствени данни, паспортизация и ГИС-обработка, защото „За да бъде запазен растителния оазис той трябва да бъде старателно описан и паспортизиран. Необходимо е да се определят приоритетни за картиране и количествено оценяване лечебни растения на територията – групи консервационна значими лечебни растения и видове със стопанско значение”, смятат експертите.

На територията на Природен парк „Странджа” се срещат растения от умерения пояс, от Предна Азия, Кавказ и от Средиземноморието. В Странджа се срещат и много редки и интересни билки.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

От средата на XX век е прекратено изсичането на тиса и голите терени са залесени с черен, бял бор и дугласка ела. Друг рядък вид е лавровишният, която образува малки групи в подлеса на гори от източен бук в района на град Малко Търново. Във влажни сенчести долове рано напролет могат да се видят красивите виолетови цветове на пролетната циклама (ботурче). По такива места рядко се срещат снежното кокиче и изгравничето, които също са защитени билки.

По сухи варовити терени в планината са установени две находища на друг защитен вид – сирийски чай. По външен вид и лечебни качества това растение е сходно с пиринския (мурсалски) чай. Двете растения са въведени в култура и е забранено събирането им в природата.

В Странджа се срещат и билки с ограничителен режим на ползване. В буковите гори се среща лудото биле, което расте по разсветлени горски поляни и в сечищата. По открити, сухи, варовити места растат тревистият зимзелен, зайчата сянка и бодливият залист. В планината са установени разнообразни билки, които имат по-широко разпространение в страната. По влажни сенчести места се срещат сладка и мъжка папрат, дебриянка, дълголистна мента, хвощ, горска пищялка, незабравка, бръшлян и др. По сухи, варовити терени растат по-топлолюбиви билки като машерка, вратига, бял и жълт равнец, миши уши, полска белоочица, синя чубрица, жълт кантарион, лечебен камшик, енъовче и други. По буренливи места най-често се срещат тревист бърз, репей, коприва, синя жлъчка, мехунка, лечебна върбинка и други. От дърветата и храстите, които се използват в народната и официалната медицина, са установени дрян, липа, шипка (кучешка роза), смрадлика, ясен, глог и други.

В Природен парк „Странджа“ човек може да се разходи по специален маршрут, посветен на билките в тази планина. Той носи името „Билките на Странджа“ и е с дължина 5.5 километра. Изходната му точка е от центъра на село Бръшлян. Пътеката на билките в Странджа е лека и подходяща за деца и се изминава за около час и тридесет минути. Денивелацията е 140 м. По протежение на целия маршрут са поставени табели с интересна и полезна информация за странджанските билки, тяхното разпространение и опазване.

По смисъла на Закона за лечебните растения на територията на общината се срещат 501 вида, които принадлежат на 94 семейства. Това представлява 37,7% от висшата флора в Природния и парк и 70% от диворастящите лечебни растения, срещани се в България. 498 от видовете са по Приложение към чл. 1 ал.2 от ЗЛР, а още 3 вида са добавени към този списък от природозащитни (блатно кокиче (L.aestivum), колхидски джел (Plex colhica)) и търговски съображения (обикновена коприва – Urtica dioica). От тях 144 вида имат стопанско значение и са предмет на събиране и търговия.

Част от билките са включени в *Наредба №47 от 2004г. за изискванията към хранителните добавки*, В сила от 01.08.2005 г. Издадена от Министерството на здравеопазването, Обн. ДВ. бр.5 от 14 Януари 2005г., изм. ДВ. бр.90 от 11 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.44 от 5 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.90 от 16 Ноември 2010г.

Таксономично лечебните растения се разпределят по следния начин:

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

Покритосеменни растения (отдел Magnoliophyta) - 482 вида

Двусеменни (клас Magnoliopsida) – 440 вида

Едносеменни (Клас Liliopsida) – 42 вида

Папрати (отдел Polypodiophyta) -12 вида

Хвощове (отдел Equisetophyta) – 4 вида

Голосеменни (отдел Pinophyta) – 3 вида

С най – голям брой видове са семействата:

Сложноцветни (Asteraceae) - 57 вида

Устноцветни (Lamiaceae) - 56 вида

Бобови (Fabaceae) – 31 вида

Сенникоцветни (Apiaceae) – 24 вида

Живеничеви (Scrophulariaceae) – 23 вида

Розоцветни (Rosaceae) – 22 вида

Кръстоцветни (Brassicaceae) – 22 вида

В зависимост от степента на застрашеност 54 вида или 10% са защитени по различни закони:

- по ЗБР са защитени 20 вида

- по Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна (CITES) – 16 вида

- В Червена книга са включени 19 вида, от които 5 с категория застаряващи и 14 вида с категория рядък

- под специален режим на ползване - 30 вида, от които 20 вида са забранени за събиране за стопански цели от естествени находища и 10 вида са под ограничителен режим.

Лавровишня лечебна *Laurocerasus officinalis* Roem. Rosaceae

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**



Разпространение:

Из сенчестите букови гори в Средна Стара планина и Странджа.

Описание:

Сем. Розоцветни — Rosaceae

(наричана още: лаврова вишня, лаврова череша) Вечнозелен храст или малко дръвче, 1-3 (б) м високо, с продълговато елиптични, кожести и последователни листа. Цветовете са бели, събрани в изправени гроздовидни съцветия в пазвите на листата с 5-листно венче и многобройни тичинки. Плодовете са черни, закръглено яйцевидни, костилкови.

Използваема част:

Листата, брани през време на цъфтежа - май-юни. Те не се сушат, а се предават свежи в билкоизкупвателните пунктове (като оттам се предават на нашата индустрия).

Химичен състав:

Билката съдържа [горчивия гликозид лауроцеразин](#) (който при разпадане под действието на ензими отделя циановодород), [витамин С](#), [гликозидите амигдалин и пруназин](#), [етерично масло](#), което се състои от бензалдехид, бензилов спирт, синилна киселина, [дъбилни вещества](#), [восък](#). В семената освен [гликозиди](#) са открити [мазнини](#) и [етерично масло](#).

Лечебно действие и приложение:

Действа болкоуспокоително.

Начин на употреба: По лекарско указание. Растението е отровно!

В нашата народна медицина запарката от листата на лавровишната се препоръчва при болки в стомаха и червата, кожни обриви, нервни заболявания (като успокоително), при болки и спазми: в бъбреците и жлъчката и др. **Външно** се употребява за налагане при хемороиди, за промивки при гнойни рани, за компреси при невралгия и др. Във ветеринарната медицина билката се прилага против шап по добитъка (за промивки и налагане).

Пролетна Циклама, Източно Ботурче (Cyclamen coum)

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



***Cyclamen coum* Mill.** – Многогодишно тревисто растение с кръгла грудка. Листата са едри, целокрайни, с бъбрековидна форма. Появяват се преди и по време на цъфтежа. От горната им страна често има бледозелен до белезникав концентричен контур или петно. Цветовете са едри, лилаво-розови, разположени на дълги дръжки. Цъфти от февруари до април. Плодът представлява кръгла кутийка, узряваща и разпукваща се в земята. Отровно растение. В България видът е разпространен в Странджа, Източна Стара планина и по Черноморското крайбрежие, където се среща в дъбови гори и храсталаци. Включен е в Закона за биологичното разнообразие – Приложение 3, както и в Червената книга на България – категория „Рядък”. Лечебно растение по смисъла на Закона за лечебните растения. Видът е защитен и в Европа. Включен е в Бернската конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания. Силно уязвим при нерегламентирано бране за букети рано на пролет.

Снежното кокиче *Galanthus nivalis* L. Сем. Amaryllidaceae – Кокичеви. Природозащитен статут. Застрашен [EN B1ab(ii,iii,iv,v)+2ab(ii); C2a(i)]. ЗБР.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Снежното кокиче е многогодишно луковично растение от Семейство Кокичеви *Amaryllidaceae*. Високо е до 20 см. Има две приосновни листа, плоски и дълги 8-9 см. Цветът е един, увиснал надолу, образуван от 6 венчелистчета, външните 3 от които са бели. Издава приятен, нежен аромат. Цъфти от януари до април, често още преди да се стопи снежната покривка. Разпространено е в Средна Европа, Украйна, Западна Русия и Балканския полуостров. В България се среща на отделни места по Черноморско крайбрежие, Североизточна България, Дунавска равнина, Предбалкана, Стара планина, Тунджанска хълмиста равнина и Странджа. Расте из храсталаци, гори, по долините на реките, по открити горски поляни до около 1500 м. н. в. Числеността на снежното кокиче бързо намалява. То е едно от най-масово браните и продавани цветя. Освен това голяма част от местообитанията му са заплашени от застрояване и унищожаване. Затова е включено в Червена книга на България и във Вашингтонската конвенция - CITES.

Изтравниче *Asplenium trichomanes*



ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Обикновеното изтравниче е нежна и Красива **папрат**, чиито любими местообитания са скалните пукнатини и неравностите по отвесните скални стени в дълбоките и влажни долове и в долините на реките или край пътищата, прорязващи планините. Среща се също по каменистите и скалистите места сред по-влажните **гори** и **храсталаци**. Някъде обаче ще я видите да **расте** и по стари стени и зидове. Разпространена е в цялата страна - от крайбрежието на морето докъм 1700 м над м. в. в планините.

Обикновеното изтравниче е дребна **папрат** с неестествено дебело за размерите ѝ **туфесто** коренище. **Листата** ѝ са дълги само 5 - 20 см и са просто перести с 15 до 40 продълговати **яйцевидни делчета** от едната страна, всяко с къса дръжчица и грубо назъбен над основата ръб. Те са кожести сиво-зелени или жълто-зелени с червено-кафяви до черни силно лъскави и много жилави дръжки и оси, които дълго остават по **коренището** и след опадането на **листните делчета**.

Купчинките от **спорангии** - **сорите**, са продълговати и са разположени косо спрямо средната жилка на **листните делчета**. **Сорите** са покрити с тясно ципесто покривало само в началото на развитието им. От всички наши **папрати** единствено зеленото изтравниче (**Asplenium viride**) прилича по някои външни белези на **обикновеното изтравниче**. Както показва обаче и името му, осите на **листата** му са зелени. Между двата вида има и други разлики, но дори само този белег е достатъчен за лесното им разграничаване. В по-стари времена народните **лечители** използвали отвара от **листата** на **обикновеното изтравниче** като успокоително средство при силна уплаха. Оттогава е останало и името му **страшниче**, което ще чуете в някои краища на страната. Някога се използвало също като средство против косопад. Днес обаче се знае, че не може да служи нито за едното, нито за другото. От домашните животни само свинете ядат **обикновеното изтравниче**. То обаче никога не **расте масово** на достъпни места и остава без практическо значение и в това отношение.

Лудо биле Беладона (Atropa belladonna)

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Лудо биле /*Atropa belladonna*/, познато още като беладона представлява многогодишно тревисто растение с дебели бели корени. Листата му са тъмнозелени с неправилна форма. Плодовете на лудото биле са черни и достигат диаметър до един сантиметър. Лудо биле се среща на територията на Европа, Северна Африка и някои части на Азия.

Лудо биле е храст, който можете да срещнете по планините, скрит в някое влажно и сенчесто място. Лудото биле цъфти през месеците от май до септември в красиви лилави цветове. Лудо биле е билка, включена в Червената книга на България, а използването ѝ се следи от министерството на околната среда и водите.

Лудото биле е често предписвано хомеопатично средство за лечение на болести, чиито симптоми са сходни с тези на отравяне с лудо биле, т.е. висока температура, гадене, делир – психично нарушение с възбуда, дезориентация и бълнуване, мускулни спазми, зачервяване на кожата, разширени зеници, пише lechebno.com

Лекуваните заболявания са настинка, отит (възпаление и болки в ушите), треска, артрит, менструални спазми, дивертикулит, мускулна болка, слънчев удар, зъбобол и зъбен дискомфорт, конюнктивит, главоболие, възпалено гърло, циреи и абсцеси.

Зимзелен (*Vinca minor*)

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Сем. Тойнови — Аросупасеae

Многогодишно тревисто вечнозелено растение с лежащи стерилни стъбла и изправени цветоносни стръкове. Листата са срещуположни, елиптични, кожести, целокрайни, с къси дръжки. Цветовете са сини, единични, с къси дръжки, излизащи от пазвите на листата, с 5-листна чашка, 5-листно сраснало в тръбица венче и с 5 тичинки. Плодът е продълговата шушулка.

Използваема част:

Надземната част, брана през време на цъфтежа - май-юни. Суши се на сянка или в сушилня при t° до 50°C . Изсушената билка е зелена, без мирис и с горчив вкус. Допустима влажност 12%. Опакова се в торби или бали. Запазва се на сухо и проветриво място.

Химичен състав:

Съдържа [дъбилни](#) и [горчиви вещества](#), горчилото винцин, гликозида винкозид, [алкалоида минорин](#), резерпинин, винин, пубесцин и др.

Лечебно действие и приложение:

Притежава кръвоспиращо и понижаващо кръвното налягане действие. Прилага се за лечение при кръвоизливи от: носа, матката, белите дробове и при повишено кръвно налягане, главно в първия стадий.

Включена в наредба №47 от 2004г. за изискванията към хранителните добавки под №118 с всички части на растението.

Зайчата сянка, *Asparagus officinalis*,

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**



Разпространение:

Из тревистите места и храсталаците докъм 1000 м надм. височина в цялата страна, но рядко.

Описание:

Сем. Кремови — Liliaceae

(наричана още: вилина метла, самодивска метла) Многогодишно тревисто растение с многобройни тънки, изправени, във върхната част разклонени стъбла, които достигат 40-150 см височина. Коренището е месесто, хоризонтално, слабо разклонено. Листата са във вид на дребни люспи, от чиито пазви се развиват прешленовидно снопчета от тънки зелени филокладии - видоизменени клончета, заменящи същинските листа. Растението е двудомно с еднополови дребни, невзрачни цветове. Плодът е червена ягода.

Използваема част:

Стръковете и коренищата. Надземната част се бере преди цъфтежа - през април. Суши се на сянка или в сушилня при t° до 40°C . Изсушената билка е със зелен цвят, без миризма и със слабо горчив вкус. Допустима влажност 12%. Опакова се в торби или бали. Коренищата се вадят през есента - октомври- или рано напролет - март-април. След измиване се сушат на сянка или в сушилня при t° до 45°C . Опаковат се в торби. Запазват се в сухо и проветриво помещение.

Химичен състав:

Стръковете съдържат тирозин, аспарагин, [витамин С](#), янтарна киселина и др.; коренището - аспарагин, аргинин, [мазнини](#), хелидонова киселина, [един сапонин](#) и др.

Лечебно действие и приложение:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Зайчата сянка действа пикочогонно, забавя сърдечната дейност, подтиска обмяната на веществата, разширява кръвоносните съдове и понижава кръвното налягане. Прилага се при застой на течности в организма, сърдечни смущения, болести на далака и черния дроб, увеличение на простатата и др.

Бодлив залист



Хранителната добавка Бодлив залист, наричана още Миши трън, се характеризира с благоприятен ефект върху кръвоносните съдове



Хранителната добавка Бодлив залист заздравя стените на кръвоносните съдове и повишава тяхната устойчивост

Какъв е положителният ефект от приема на Бодлив залист?

–укрепва кръвоносните съдове

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- повишава тонуса на организма
- подпомага капилярната пропускливост
- помага на кръвообращението
- препоръчва се при уморени крака
- не позволява образуването на отоци на краката
- предпазва от втвърдяването на кръвоносните съдове

Важен процес в организма, за да могат да протичат жизнените процеси, е нормалното циркулиране на кръвта. По този начин се пренася кислород и хранителни вещества в целия организъм. Много хора подценяват началните симптоми при нарушения на този процес, но с времето може да се усложнят. Могат да възникнат проблеми, свързани с храносмилането, да се влоши състоянието на ноктите и косата, да се повтарят често инфекции, хемороиди, да липсва концентрация, постоянно чувство на умора.

Бодлив залист (*Ruscus aculeata*, Butchers broom) представлява вечнозелено храстовидно растение, достигащо от 30 до 60 см височина. В единични случаи са открити растения, които достигат височина до 3 метра. Принадлежи към семейство Аспарагусови (*Asparagaceae*). Растението може да се срещне и с имената миши трън, миши чемшир, самодивски чемшир, сладка метла, месарска метла, залист, бодилка, див чемшир, рускус акулеатус. Негови наименования на латиница са: Butchers broom, Kneeholy, Knee Holly, Kneeholm, Jews Myrtle, Pettigree, Hares apple.

Името ”месарска метла” идва от това, че малки букети от растението са били използвани, за почистване на дъски от частиците, останали след рязане на месо. Била е използвана, за предпазване на месото от наеждане от мишки.

Растението не е защитено у нас от Закона за биологичното разнообразие. Но ограничените му запаси, провокират ежегодни заповеди на министъра на околната среда и водите, които забраняват събирането на растението, освен за лични нужди. До 1 килограм е разрешеното количество корени и коренища от залист, които могат да се събират за лични нужди.

Разпространение на бодлив залист

Родното място на месарската метла е Средиземноморска Европа и Африка. Бодливият залист се установява във всички флористични райони, в рамките на надморска височина от 0 до 1000 метра. Сенкоиздръжливо растение е, затова може да се открие в гори и храсталаци. Други негови интересни места на растеж са крайбрежни скали, градини на домове и живи плетове.

В България вирее на места до 900 метра надморска височина, смята се за рядко, а събирането му се контролира. Бодливият залист е реликт, който предпочита ксеротермните (сухлюбиви) дъбови гори в Странджа планина и по крайбрежието.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Сладка и мъжка папрат, (*Dryopteris filix-mas*)



Папратовите са тревисти или дървесни растения. В България се срещат само тревисти папрати. Корените обикновено са влакнести. При повечето видове стъблата почти не са развити или са видоизменени подземни коренища. Листата нарастват с върха си. Обикновено те са силно развити, имат различни размери и най-разнообразна форма. Мъжка папрат (*Dryopteris filix-mas*) представлява многогодишно тревисто растение, което се отнася към семейство Polypodiaceae (Полиподиеви). Нарича се още горска папрат, противоглистна папрат, меч папрат. Мъжката папрат е много отровно растение. Приемането ѝ през устата може да причини смърт. Въпреки тези сериозни опасения за безопасността ѝ на прием, някои хора я използват като лекарство.

Мъжката папрат е била използвана в традиционната медицина като противоглистно средство, като ранните гърци и римляни също са признали стойността на растението за унищожаване или изгонване на чревни паразити. В китайската медицина екстрактът е бил използван за лечение на рани, повтарящи се кръвотечения от носа и обилно менструално кървене. Компонентите на растението са били използвани и като ветеринарни противоглистни средства.

Устройство на мъжка папрат:

Има късо, дебело, кафяво коренище с многобройни тънки корени. От върха му се развиват дълги двойноперести листа. По долната им част се намират спори, които се образуват лятото, а узряват от август до ноември месец.

Разпространение на мъжка папрат

умереното северно полукукло, роден в голяма част от Европа, Азия и Северна Америка. Предпочита влажни сенчести зони в подземните гори, но също и сенчести места по живи плетове, скали и сипеи. Близко до северната граница на разпространението си

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

предпочита слънчеви, добре дренирани места. Той е много по-малко изобилен в Северна Америка, отколкото в Европа. Среща се по влажните и сенчести места, гори, храсталаци и планински райони из цялата страна.

Дебриянка(*Sanicula europaеа*)



Дебриянка (*Sanicula europaеа*) е многогодишно тревисто растение, принадлежащо към семейство Сенникоцветни (*Umbelliferae*). Билката е възхвалявана още в миналото и начините и на употреба са записани във фолклорната (народната) литература. През средните векове *Sanicula europaеа* е била едно от най-важните лекарствени растения, с което са се лекували болести на дихателните пътища и на храносмилателната система.

Устройство на дебриянка

Корените на билката са светлокафяви, проникващи дълбоко в почвата. Стъблото е до 40 см високо, голо, изправено. Листата при основата са с дълги дръжки, разделени на 3 до 5 дяла.

Цветове на дебриянка

Цветовете са розово-бели, събрани на върха на стъблото в 3-5 неправилни сенничета (съцветия). Подредбата на цветовете в съцветия зависи от пола им, като периферните цветове са мъжки, а вътрешните са двуполови. Билката цъфти от май до юли. Плодът на дебриянката е покрит от кукести шипчета.

Разпространение на дебриянка

Sanicula europaеа е разпространена в Европа, Азия, Африка. Често расте под групи от дървета и храсти, на склонове, обикновено в райони, които са били оформени като пасища или ливади. Предпочита влажни места.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Дълголистна мента (*Mentha longifolia*)



Дълголистната мента е многогодишно тревисто растение, високо от 40 до 120 cm. Листата са без дръжки (приседнали), продълговато-елиптични или продълговато-ланцетни, дълги от 4 до 9 cm, гъсто овласени. Цветовете са събрани в силно сближени прешлени образуващи върхни класовидни съцветия. Цъфти през месеците юни-октомври.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Източник на информацията за описанието: Делипавлов & кол., 2003. Определител на растенията в България. Аграрен университет. Пловдив.

Местообитание

По влажни места [Делипавлов & кол., 2003].

Разпространение в България

Установен е в цялата страна [Делипавлов & кол., 2003].

Значение

Дълголистната мента е етерично-маслено, багрилно, лечебно и медоносно растение и подправка [Делипавлов & кол., 2003].
семе́йство Устноцветни > род Мента > Дълголистна мента

Хвощ, *Equisetum arvense* L. Сем. Хвощови – Equisetaceae



Разпространение. Среща се из цялата страна по влажните места, орниците, насипите, покрай реките и мочурищата до 1600 м н. в.

Описание. Многогодишно тревисто растение с дълго, разклонено, възлесто коренище, с кафявочерни грудки по него и 2 вида стъбла: пролетно и лятно. Пролетното е кафяво, спороносно и членесто, с щитовидни спороносни листчета (спорофили), събрани в клас. Спорангиите са разположени по ръба на спорофилите. След като спорите узреят и се разсеят, спороносното стъбло умира и след него се развива лятното, което е зелено, безполово, членесто и разклонено, високо до 80 см. Разклоненията са също членести и са разположени в прешлени, като долните са по-дълги, а към върха те се стесняват. Стъблото и разклоненията са кухи, надлъжно набраздени. По възлите са разположени листата, които са люспести, видоизменени и неразвити, като с влагалищата си са сраснати в тръбица около стъблото с 6-12 ланцетни зъбчета.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Използваема част. Лятното безполово стъбло, брано от май до септември. Суши се на сянка или в сушилня до 40°C. Изсушената билка е със светлозелен цвят, жълтеникаво набраздени стъбла, без миризма и с блудкав, слабо нагарчащ вкус. Допустима влажност 12%. Опакова се в торби или бали. Запазва се на сухо и проветриво място.

Химичен състав. Билката съдържа до 5% сапонина еквизетонин, алкалоидите никотин и еквизетрин, 3-метоксипиридин, диметилсулфон, флавоноидите еквизетрин, изокверцитрин, лутеолин, витамин С, провитамин А, оксалова, еквизетова, аконитова и силициева киселина, дъбилни вещества, белтъчини, мазнини, горчиви вещества, смоли, алкални (разтворими) и алкалоземни (неразтворими) силикати и др.

Лечебно действие и приложение. Хвоцът има изявено пикочогонно и кръвоспиращо действие. Поради това, че съдържа силициева киселина и нейните производни, действа противотуберкулозно. Прилага се при кръвохрачене, маточни кръвоизливи, възпаления на пикочните пътища, при камъни в бъбреците и жлъчката и белодробна туберкулоза.

В българската народна медицина хвоцът се употребява още при напикаване, кръвопикане, албумин, воднянка, подагра, ишиас, ревматизъм, стомашни болки, кръвно налягане, атеросклероза, кръвоизлив от белите дробове и др.

Външно се препоръчва за лапи при разширени вени, костна туберкулоза, ракови тумори, екземи и др., за бани и промивки при трудно зарастващи рани, бяло течение, за гаргара при болки в гърлото.

Във ветеринарната медицина се прилага за посипване (стрита билка) при рани и язви по добитъка. Използва се още в мебелната промишленост.

Горска пицляка, (*Angelica sylvestris*)



**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

Горската пищялка (*Angelica sylvestris*) е вид растение от семейство Сенникови (*Ariaceae*). Видът е незастрашен от изчезване.

Бръшлян (*Hedera helix*)



Бръшлянът (*Hedera helix*) е вечнозелен, многогодишен храст, който е представител на семейство Бръшлянови (*Araliaceae*). Растението се нарича още обикновен бръшлян.

Устройство на бръшлян



Височината на растението може да достигне до 25-30 метра. Листата на бръшляна обикновено са твърди и лъскави, двойно или тройно назъбени, несиметрични. Формата им е много разнообразна - срещат се с щитовидна, звездовидна или копиевидна форма. Краищата им са гладки и надиплени, а на цвят могат да бъдат кремави, сиви, зелени или жълти. Стъблата притежават малки възелчета, които всъщност са видоизменени корени, с тяхна помощ растението се прикрепя за стени или дървета. Бръшлянът цъфти през септември - октомври.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Цветовите са събрани в полутопчести гроздовидни съцветия. Баграта им е зеленикаво-жълта. Плодовете на растението имат кълбовидна форма и синкаво-черен цвят. Зреят в ранна пролет. С узряването на плодовете настъпва краят на цикъла на растението, който е противоположен на този на повечето растения. Листата на бръшляна капят след шестата година от живота му.

Разпространение на бръшлян

Първоначално бръшлянът се среща в Азия и Европа, а по-късно е пренесен в Америка и Австралия. Не е взискателен към вида на почвата и се адаптира лесно. Расте из смесени и широколистни гори с надморска височина до 1000 метра. Среща се в прохладни местности, градини, паркове и жилищни фасади.

Химичен състав на бръшлян

Химичният състав на обикновения бръшлян се характеризира със съдържанието на гликозиди, сапонини, танини, тритерпени, минерални соли, каротин, пектин, ябълчена и мравчена киселина, витамин С.

Използваема част на бръшлян

Употребяват се листата и плодовете на растението.

Мащерка,

Билката Дива мащерка е популярна още и със следните наименования - Бабина душица, Овчарски босилек, Овчарска мерудия, Воленика (*Thymus serpyllum*, Wild thyme) и представлява многогодишно тревисто растение или полухраст. Този вид билка принадлежи към семейство Устноцветни (*Lamiaceae*).

На латински има следните имена: Breckland thyme, Creeping thyme, Lemon thyme. В този род са известни около 350 вида растения които са принадлежащи към род Мащерка (*Thymus*). Билката се събира и суши по време на цъфтеж. Използва се и като подправка (листа и цветове) в кулинарията и като лечебно растение в медицината.



Свойства на дивата мащерка:

- антисептично;
- противовъзпалително;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- отхрачващо;
- газогонно;
- спазмолитично;
- болкоуспокояващо действие;
- облекчава болките при колики, язва на стомаха;
- потиска развитието на болестотворни микроорганизми;
- действа добре при възпаление на устната кухина;
- дезодориращо; дезинфекциращо;
- успокояващо, седативно;

Вратига, (*Tanacetum vulgare*)



Видът НЕ е защитен от Закона за биологичното разнообразие - сравнително обикновен вид.

Описание и разпознаване

Многогодишно тревисто растение. Стъблата многобройни, изправени, високи от 40 до 160 cm, разклонени на върха, гъсто облистени. Листата последователно разположени, просто или двойно пересто насечени. Цветните кошнички в голям брой (до 100) в гъсти сложни (съставни), щитовидни съцветия, разположени по върховете на стъблата, 8-11 mm в диаметър. Обвивните листчета голи, с ципест ръб,

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

цветното легло голо, всички цветове в кошничката тръбести - липсват езичести цветове - характерен белег за вида, тръбестите цветове са оранжево-жълти, дълги 1,5-2,5 мм. Плодовете са без хвърчилка. Цъфти юни - септември.

Местообитание

Тревисти и буренясаи места, край пътища и огради, из храсталаци и горски поляни.

Разпространение в България

Установен е във всички фитогеографски райони от 0 до 2000 м. надморска височина.

Значение

Лечебно растение.

Лечебно действие и приложение

Цветовете от вратига тонизират гладката мускулатура и засилват секрецията на стомашно-чревния канал при запек, язва на стомаха и дванадесетопръстника. Действат противовъзпалително и болкоуспокояващо при колики и газове в червата, стомашни болки, ставни болки, ревматизъм. Увеличават амплитудата на сърдечните съкращения, забавя ритъма на сърцето, повишава артериалното налягане. Етеричното масло засилва отделянето на жлъчен сок

Липа (*Tilia* sp.)



Разпространение:

В предпланинския и долния планински пояс на цялата страна.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Описание:

Сем. Липови — *Tiliaceae*

Високи дървета с разклонена корона. В медицината се употребява цветът и на трите вида липа: дребнолистна (*Tilia cordata*), едролистна (*Tilia platyphyllos*) и сребро листна (*T. argentea*). Листата на дребнолистната липа са 2-8 см дълги и почти толкова широки, отгоре голи и тъмнозелени, а отдолу - синкавозелени, само в ъглите на жилите са с жълтокафяви власинки. Цветовете са групирани по 4 до 16 в увиснали съцветия. Листата на едролистната липа са 5-10 см дълги, отгоре тъмнозелени, отдолу - по-бледи и голи или с редки власинки, а освен това в ъглите на жилките има снопчета белезникави власинки. Съцветията се състоят от 3 до 9 цвята. Листата на сребролистната липа са 6-11 см дълги и отгоре са тъмнозелени, а долната им страна е сребриста, от дебелия пласт бели звездовидни власинки. С власинки е покрит и присъцветният лист. Цветовете в съцветието са 5 до 10. Цветовете на всички видове липа се състоят от 5-делна чашка, 5-листно зеленожълто или бяло венче и многобройни тичинки. Събрани са в съцветие полусенник, като дръжката на полусенника се е сраснала с главната жилка на едър, езиковиден, кожест, гол или окосмен присъцветен лист с бледожълтеникав цвят и мрежеста нерватура. Плодът на всички видове липа е кълбесто орехче. Медоносни растения.

Използваема част:

Цветовете на всички видове липи със или без прицветника, брани през време на цъфтежа - юни-юли. При брането цветовете да не се мачкат, защото при сушенето - потъмняват. Цветовете на различните видове липи се събират, сушат се и се опаковат поотделно. Ако се събират само цветовете, те се откъсват от присъцветниците преди сушенето. Набраните цветовете се сушат на сянка или в сушилня при t° до 45°C . Сушенето трябва да спре, когато цветната дръжка стане чуплива при огъване. Изсушената билка е със зеленикавожълти цветовете и жълтозелени присъцветници с приятна миризма и сладникав вкус. Допустима влажност 12%. Опакова се в специални бали. Запазва се на сенчесто и проветриво място. Изнасяна билка.

Бял и жълт равнец,

Белият равнец /*achilea millefolium*/ е една от най-познатите и разпространени билки в целия свят, която принадлежи към семейство Сложноцветни. Представява многогодишно тревисто растение, което достига височина 1 метър. Цялото е покрито със сиви власинки, които обуславят сиво-белезникавия му цвят.

Наименованието му *Millefolium* подсказва, че основната характеристика на растението са хилядите му листенца, които се разполагат по издължените стебла. Съцветията му са плоски, съставени от много на брой дребни цветовете, наподобяващи кошнички. Използва се цялата наземна част на растението, с или без цветовете.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

В билколечението се използват всички надземни части на билката – листа, цветове и стебло. Берат се малко преди пълното разцъфтяване на цветовете, режат се близо до горното им разклонение, без да се взима стъблената част. Стръковете се събират от юли до септември. Сушат се около 5 часа на слънце, след което се доизсушават поставени на сянка.



Има и жълт равнец. И той е от семейство Сложноцветни, като също така притежава лечебни свойства. Наричат го още струмски равнец.

И докато белият равнец се среща по полето, то жълтият вирее на по-стръмни места като скали и варовити места. Цъфтежът му започва от май и продължава до края на август, но повечето хора го събират по-рано, защото тогава не горчи толкова много, колкото по-късно. Жълтият равнец намира широко приложение. От него се правят чай и отвара, които са ефикасни при най-различни проблеми. Билката, от която се ползват стръковете и цветните кошнички, има по-приятен вкус за разлика от белия равнец. Затова и по-често се използва за пиене.

Миши уши, (*Hieracium pilosella* L.)

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**



Многогодишно тревисто растение с дълги пълзящи надземни издънки с дребни листчета. Листата в приосновна розетка, продълговато елиптически. Кошничките единични на върха на безлистно цветоносно стъбло, 10—30 см високо. Цветовете езичести сярножълти. Плодосемката цилиндрична, на върха отсечена, с хвърчилка от трошливи власинки. Цъфти юни — август.

Разпространение на миши уши, рунянка

Расте из планински ливади и храсталаци, по изоставени места и из посевите. Разпространено из цялата страна в планините между 800 и 2000 м надморска височина. Среща се в цяла Европа. Дрога /билка/. Надземната част на растението (Herba Hieracii).

Съдържание на миши уши, рунянка

Билката е малко проучена. Намерен е кумаринът умбелиферон, отчасти като глюкозид.

Основно действие на миши уши, рунянка

Билката се прилага при стомашно-чревни разстройства, камъни в бъбреците, слабо кървене от различно естество (маточно, чревно и др.), белодробни възпаления, бронхит, циреи, кокоша слепота (вътрешно).

Лечебни свойства и приложение на миши уши, рунянка

В народната медицина тази билка усърдно се използва. От индикациите на преден план са стомашни и чревни заболявания, чернодробни заболявания, болезнена менструация и капчица. Чаят от билката се използва за изплакване и измиване на очите, за да се подобри зрението. Билката има противовъзпалително, хемостатично, диуретично, стягащо и заздравяващо действие. Използва се при анемия, хепатит, белодробна туберкулоза, оток, гастрит с ниска киселинност, кървава диария, различни вътрешни кръвоизливи, хемороиди, уремия. Листата се прилагат при лоша настинка и също се приемат перорално по 1 чаена лъжичка три пъти на ден при жълтеница. Немската традиционна медицина препоръчва алкохолната тинктура под формата на капки за язви на стомаха и дванадесетопръстника, малария, неволно изтичане на сперма и камъни в пикочния мехур и бъбреците.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

Използваема част на миши уши, рунянка

Използва се цялата билка и листата.

Полска белоочица, (*Buglossoides arvensis*)



Видът НЕ е защитен от Закона за биологичното разнообразие. Лечебно растение.

Свойства на врабчово семе

- диуретично;
- екстракти от билката притежава контрацептивни свойства;
- литотриптично;
- седативно;
- детоксикиращо;
- окситоциноподобно.

Състояния и заболявания, при които се прилага билката

- камъни и пясък в бъбреците и пикочния мехур;
- при нощно напикаване на деца.

Кримският чай от Странджа (*Sideritis syriaca*, *S. taurica*)

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**



Малко известният кримски чай с нищо не отстъпва на известния у нас и в чужбина „мурсалски“, за който се твърди, че го пиели даже американски и руски космонавти по време на подготовка. Кримският чай е едно от чудесата на Странджа. Билката е ендемит или иначе казано – вид, който расте само на едно място в света. Цъфти в жълто, а семената ѝ узряват в края на юли. Чаят от нея има антиоксидантен ефект и съдейства за намаляване на риска от редица ракови заболявания, от високо кръвно, атеросклероза, сърдечен инфаркт и мозъчен инсулт, хвалят го местните. Кримският чай е билка с многостранно въздействие за тонизиране на организма и стимулиране на имунната система.

Кримският чай е многогодишно тревисто растение, което расте по варовити скалисти терени. На юг от Малко Търново в турската част на планината кримският чай е по-често срещан по карстовите скалисти пространства и масово се бере и продава като изсушени цветове на пазара в Къркларели.

Бял равнец (*Achillea millefolium*)

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Белият равнец е многогодишно тревисто растение, достигащо до височина 50 cm. Листата му са нарязани с линейно заострени листчета, а съцветията – плоски, съставени от няколко дребни цветове. Билката цъфти през месеците от май до септември. Среща се в тревисти места при надморска височина до 2000 м.

Смрадлика (*Cotinus coggygia* Scop.)

Смрадлика (*Cotinus coggygia* Scop.) е една от билките със силно изразен антибактериален ефект, позната ни от рецептите на старите хора. Лечебната мощ на това растение е позната от хилядолетия. Вълшебната смрадлика или както е известна в бабините тефтери – тетра, успява да излекува дори ухапаното от вълк. Приложена външно, тази билка успокоява възпалителните процеси не само по повърхностния слой на кожата, но и такива, които засягат по-дълбоките пластове. Билката вирее по скалисти склонове със суха почва и обикновено е на храсти, достигащи до височина 4 метра. Тя цъфти в края на август месец и в началото на септември.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Растението смрадлика е добре известна билка, на която дължим много през вековете. Лечебните ѝ свойства са добре известни и абсолютно незаменими при лечението на някои здравословни състояния. И все пак – с времето тази билка намира с какво да ни изненада.

Смрадликата е храст, висок до 2 м, или малко дърво, достигащо до 4 м. Листата са последователни, 3-8 см дълги, яйцевидни с дълги дръжки. Цветовете са зеленикави, събрани в съцветие метлица. Плодът е сух, едносеменен. Цъфти май-юни.

Расте из храсталаци и дъбови гори, по сухи и каменливи места почти из цялата страна до 800 м надморска височина.

Използват се листата.

Лечебно действие:

Затягащо, противовъзпалително, антисептично и кръвоспиращо действие, което се дължи на дъбилните вещества и етеричното масло.

Приложение:

Смрадликата има благоприятно действие при:

- гнойни кожни обриви, рани, циреи, потене на краката;
- окапване на косата, кървящи, подути и гнойни венци;
- хемороиди, ставни отоци;
- диария, дизентерия;
- за жабурене при кървящи венци, колит.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

В българската народна медицина смрадликата се използва при кръвохрачене, възпаление на червата и стомаха, при бъбречни заболявания, диария, киселини в стомаха, хемороиди.

Външно приложение:

Употребява се за бани при рани, екземи, хемороиди, при потене на краката, за промивки при бяло течение, за налагане на лапи при гнойни рани и циреи, за компреси при младежки пъпки. В смес със сол и нишадър се използва за гаргара при гърлобол и жабурене за заякване на венците.

Списъкът на разпространените лечебни растения с Природозащитен статут и заплахи включва също: синя чубрица, лечебен камшик, репей, еньовче, тревист бъз, репей, коприва, синя жлъчка, мехунка, лечебна върбинка дрян, липа, шипка (кучешка роза), смрадлика, ясен, глог.

В Доклад за определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност, 2012 г. за резултатите от извършено проучване през 2012 година, във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на ТП Държавно горско стопанство „Малко Търново“ (ДГС „Малко Търново“) и в изпълнение на принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по схемата на FSC. Инвентаризацията и проучванията са направени съгласно указанията на Практическо ръководство "Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България", изготвено от WWF Дунавско-Карпатска програма България са представени **видове с толкова голяма консервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС.** Дадени са конкретни за всеки вид указания за стопанисване и мониторинг.

III. Анализ на дейностите за опазване на екосистемите и ресурсите от лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване

Разнообразието на заобикалящата ни природа не е продукт на човешки труд, а на еволюцията на живия свят на Планетата и е отговорност за всеки индивид. Много и разнообразни са също и съчетанията от различни по видов състав ливади, пасища, храсталаци и гори. Тези съчетания се наричат съобщества и тяхното разнообразие е голямо. Всички те образуват естествена растителна покривка не само в община Малко Търново, но и в цяла България. Съществува опасност от унищожаване на редица растения, ако не се вземат мерки да се регламентира тяхното събиране. Необходимо е да се направи приблизителна оценка на ресурсите на лечебните растения в община Малко Търново. Билките не искат нито рало, нито мотика, нито пък торене и напояване, но на тях се гледа на като на доходна стока, без да се мисли за бъдещето. Ресурсите –естествените находища от лечебни растения са богати с разнообразни и ценни билки, но те не са неизчерпаеми. Ето защо традиционната дейност по билкосъбирането в България е тясно свързана с проблемите по опазването и обогатяването на ресурсите. За най-пълноценното използване на лечебните растения е необходимо да се знае, кога се събират те -през кое годишно време и коя фаза от развитието им. Да се определи точно времето, когато започва или завършва дадената

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

фаза от развитието на едно растение е невъзможно, понеже това зависи от много фактори – географско разпространение, климат, състояние на времето / суша, дъждове, ранна пролет или продължителна зима / почвени условия и др.

В нормативно отношение ползването на лечебните растения е регламентирано от:

Законът за лечебните растени Обн., ДВ, бр. 29 от 7.04.2000 г., посл. изм. бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г. урежда управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки.

В Закона ясно е дефинирана дейността, а именно:

Чл.1.Разпоредбите на закона се прилагат за лечебните растения по списък съгласно приложението в него, независимо от собствеността им.

Чл. 2. Разпоредбите на закона не се прилагат за:

1. използването на билките за лечебни и профилактични цели;

2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г., в сила от 5.04.2011 г.) дейността на лицата, които използват със или без преработване билките за производство на лекарствени продукти, храни и козметика, с изключение на отчитането на изкупените, реализираните и намиращите се на склад билки.

Чл. 3. Проучването, разработването, добивът и използването на лечебните растения на континенталния шелф и в изключителната икономическа зона се уреждат съгласно изискванията на Закона за концесиите.

Чл. 4. Лечебните растения са природен ресурс, за ползването на който се заплащат такси по реда на този закон.

Опазването на лечебните растения е система от мерки и дейности, целящи запазването на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси.

Съгласно общите разпоредби на ЗЛР-чл.22, позволятелно за ползване на лечебните растения се издава от:

1. директора на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство в определения им териториален обхват - когато ползването е от горски територии - държавна собственост, както и за такива, предоставени им за управление въз основа на договор - след заплащане на такса в държавното горско стопанство или в държавното ловно стопанство;

2. кмета на общината, когато ползването е от:

а) земеделски земи от поземления фонд и такива, включени в строителните граници на населените места - общинска собственост, след заплащане на такса в общината;

б) територии в строителните граници на населените места - общинска собственост, независимо от предназначението им, след заплащане на такса в общината;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

в) земеделски земи от поземления фонд - частна собственост; позволително се издава на собственика/арендатора или упълномощено от него лице, без заплащане на такса с възможност за преотстъпването му на трети лица - възмездно или безвъзмездно, при свободно договаряне;

3. лице с висше лесовъдско образование, оправомощено от кмета на съответната община и регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии - общинска собственост, след заплащане на такса в общината, както и за такива, предоставени на общината за управление въз основа на договор;

4. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горски територии, за което горско сдружение е сключило договор;

5. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии извън посочените в т. 1 и 5, за които собственикът има сключен договор за конкретния имот.

ЗЛР определя в Чл. 42. (1) Управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения се осъществява от:

1. (изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието, храните и горите;

2. областните управители;

3. кметовете на общините;

4. директорите на дирекциите на националните паркове;

5. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите;

6. (нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г., в сила от 5.04.2011 г.) директорите на държавните горски стопанства и на държавните ловни стопанства.

(2) Управлението на дейностите по култивиране на лечебните растения се осъществява от:

1. (изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) министъра на земеделието, храните и горите;

2. кметовете на общините.

Програмата за лечебните растения на Община Малко Търново 2021-2028г. има за цел да даде основните насоки за дейността която е вменена на Кметът на общината който ръководи изпълнителната ѝ дейност във връзка с ползването, опазването и култивирането на лечебните растения, като:

1. организира изпълнението на дейностите по отношение на лечебните растения, включени в общинската програма за опазване на околната среда;

2. издава позволителни за ползване на лечебните растения от земи,

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

води и водни обекти - общинска собственост;

3. издава удостоверения за билките от култивираните лечебни растения;

4. (изм. - ДВ, бр. 23 от 2002 г.) предоставя на министъра на околната среда и водите информация за нуждите на наблюдението и оценката на лечебните растения и на създаването и поддържането на специализираните карта и регистър за тях.

Друг нормативен документ е **НАРЕДБА № 2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения,**

Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.

уточняваща начина и периода на събиране на лечебни растения, използването на инструменти и изисквания за опазване на находищата на лечебните растения при тяхното бране.

IV.Ограничения за събиране на растения произтичащи от Закона за биологичното разнообразие и Закона за лечебните растения

Тъй като на територията на Парк Странджа се срещат множество защитени видове, то трябва да се вземат под внимание ограниченията определени в тези закони при евентуално намерение за събиране на растения.

Съгласно „Закона за биологичното разнообразие“ се забранява събирането на защитени растения включени в списъка в Приложение №3 към закона или растителни видове под специален режим на опазване и регулирано ползване, включени в Приложение №4 към закона.

Съгласно „Закона за лечебните растения“ се допуска събиране за лични нужди от едно лице на посочените в Приложение №1 към закона лечебни растения в свежо състояние, в следните количества:

- корени, коренища, луковици или грудки – до 1 кг;
- стръкове – до 2 кг;
- листа – до 1 кг;
- кори – до 0,5 кг;
- цветове – до 0,5 кг;
- семена – до 0,1 кг;
- плодове – до 10 кг;
- пъпки – до 0,5 кг;
- талус – до 1 кг.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Дирекцията на Природен парк "Странджа" планира възстановяване и подобряване състоянието на находищата на кримски чай в Парка, отглеждайки за целта екземпляри от вида в специализирания разсадник на Дирекцията в местност Качул. На територията на Природен парк "Странджа" е разрешено събирането за лични нужди на билки, които не попадат под специален режим на защита. Но ако искаме да запазим популациите на тези лечебни растения в добро състояние и занаят, то нека ги берем наистина в ограничени и разумни количества!

По отношение на застрашени, изчезващи и ендемични видове с висока консервационна стойност(ВКС) на територията на ДГС „Малко Търново“. Такива са Растителни видове включени в *Приложение 1* към Практическото ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Малко Търново”(ВКС).

В тази ВКС попадат както гори – находища на застрашени и изчезващи видове, така и гори с естествени характеристики, представляващи потенциално такова месторастение. Това се налага поради рядкостта на видовете, както и заради нуждата от опазване на местообитанията от критично значение на тези и други видове. Видовете са посочени в *Приложение 1* към Националното ръководство. Приложението е разработено въз основа на Червения списък на IUCN (1997) с използвани категории “критично застрашен” и “уязвим”, Червената книга на НРБ, том I и II, Атлас на ендемичните растения в България. На базата на това приложение са посочени видовете установени на територията на ДГС „Малко Търново”, както и потенциални такива видове, които евентуално могат да се установят в рамките на държавното горско стопанство. Дадени са конкретни за всеки вид указания за стопанисване и мониторинг. Установените находища на видовете са посочени на картата.

Растителни видове включени в *Приложение 1* към Практическото ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Малко Търново”

Пролетно ботурче (*Cyclamen coum* Mill.)

Многогодишно тревисто растение с кръгла грудка. Листата са едри, целокрайни, с бъбрековидна форма. Появяват се преди и по време на цъфтежа. От горната им страна често има бледозелен до белезникав концентричен контур или петно. Цветовете са едри, лилаво-розови, разположени на дълги дръжки. Цъфти от февруари до април. Плодът представлява кръгла кутийка, узряваща и разпукваща се в земята. Отровно растение. В България видът е разпространен в Странджа, Източна Стара планина и по Черноморското крайбрежие, където се среща в дъбови гори и храсталаци.

Включен е в Закона за биологичното разнообразие, в Червена книга на Н.Р. България с категория „рядък” (Велчев и др. 1984) и в Бернската конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания. Силно уязвим при нерегламентирано бране за букети рано на пролет.

Видът е широко разпространен в горите на територията на ДГС. Напр. отдел 321 е и др.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида, като това е препоръчително да се извършва през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДГС .

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на пролетното ботурче да се провеждат през месеците юни и юли - по време на цъфтежа. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на зарасличето. Склонеността да не пада под 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравосгорско състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Източен лопох (*Trachystemon orientalis* L.)

Многогодишно тревисто коренишно растение, хемикриптофит. Листата са едри, сърцевидни с твърди валсинки. Цветоносното стъбло достига на височина от 20 до 60 cm. Цветовете са дребни със синьо-виолетови венчелистчета, събрани в съцветие едностранен монохазий. Тичинките са по-дълги от венечната тръбица. Среща се в широколистни гори в Източна Стара планина и Странджа. Предпочита усойни влажни места с дълбоки канелени горски и жълтоземно-подзолисти горски почви между 50 и 700 m н.в. Размножава се със семена и вегетативно. Цъфти март-май, плодоноси май-юни.

Включен е в „Червена книга на НР България, том 1 (Велчев и др. 1984), с категория „рядък”, балкански ендемит.

На територията на ДГС „Малко Търново” се среща в отдели: 32 з, 321 е.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на установените и потенциалните находища на вида, като е препоръчително това да става през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДГС.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на източния лопох да се провеждат през месеците април и май по време на цъфтежа. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на лопоха.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Други растителни видове с висока природозащитна стойност

Снежно кокиче (*Galanthus nivalis* L.)

Многогодишно тревисто луковично растение с 2 приосновни листа. Стъблото на върха с един увиснал надолу цвят. Листата преди отваряне на листната пъпка плоски, дълги 8–9 cm и широки 0,4–0,7 cm. Околоцветникът е от 6 листчета, външните 3 бели, дълги 15–25 mm, обратнотънцевидни до продълговати, вътрешните почти двойно по-малки, удължено обратнотънцевидни, почти плоски, със зелено

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

петно на върха. Тичинките са 6, в два кръга; яйчникът долен, сферичен или продълговат, 3-гнезден. Семената са елипсовидни, с роговиден придатък. Цъфти I–IV, плодоноси IV–V. Опрашва се от вятъра и от насекоми. Размножава се със семена и вегетативно. Расте из храсталаци, гори, скални поляни, по долините на реките в низинния и долния планински пояс върху наносни почви (Евстатиева 2011).

Видът е включен в Червена книга на Р. България т. 1 с категория „застрашен“ (Пеев и др. 2011).

На територията на ДГС „Малко Търново“ се среща в отдели: 40 ж, 67 д

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища да се провеждат през зимата. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят ценопопулациите на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравосгорско състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Странджанска боровинка (*Vaccinium arctostaphylos* L.)

Природозащитен статут: **Застрашен [EN B2ab(ii); C1]**, ЗБР. Терциерен реликт.

Храст с височина до 3 m. Стъблата възходящи, разклонени, с гладка, кафява кора. Нанофанерофит. Листата опадливи, дълги 40–70 mm и широки 18–30 mm, продълговатоелипсовидни, ситноназъбени, отдолу с ясно мрежовидно жилкуване. Цветовете в рехави гроздовидни съцветия, венчето камбанковидно, бледочервеникаво. Плодът черна сферична ягода, семената многобройни, с размери 1,5–1,7 mm, бледооранжеви. Цв. V–VI, пл. VIII–IX. Размножава се със семена.

Среща се в сенчести гори от източен бук и източен горун. Субпопулациите са ограничени на брой и попадат в зона на активна стопанска дейност.

Защитен вид съгласно Закона за биологичното разнообразие (Мешинев 2011).

Храст с опадливи листа, растящ из сенчести гори. Среща се единично и на малки групи. Участва в състава на горски съобщества от източен бук и източен горун. Размножава се със семена и вегетативно. Цъфти юни-юли, плодоноси юли..

Застрашен от ЗБР, включен в Червена книга на България, том 1 (Пеев и др.), терциерен реликт.

Установен на територията на ДГС „Малко Търново“ в следните подотдели: 60 и, к; 61 а, б, г; 62 в; 63 з; 71 з; 133 а; 136 а, е; 190 г, и; 191 к; 192 ж; 224а, 225 а; 231 г, д; 253 г, ж; 257е, 258а, 260 а; 263 а.

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравосгорско състояние (наличие на повреди или вредители).

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

В биогрупите с наличие на странджанска боровинка и в радиус най-малко 20 метра да не се водят горскостопански мероприятия. За природните горски местообитания (включени в Приложение 1 на ЗБР), в които се среща вида, се прилагат нормите и режимите за горскостопанските мероприятия, дефинирани в наръчника "Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000", издаден от Изпълнителна агенция по горите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка здравословно състояние на ценопопулацията (наличие на повреди или вредители, минимум на 3 години).

V. Предложения за разработване на местни нормативни актове за начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановите документи от по-висока степен

До момента Община Малко Търново няма издавани разрешителни за ползване на лечебни растения на лица, които да са заявили такава дейност. Поради тази причина общината няма изготвен такъв местен нормативен акт за **начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановите документи от по-висока степен.**

С настоящия Раздел за лечебните растения на община Малко Търново се предлага да се актуализира *Н а р е д б а т а с к о я т о с е у р е ж д а т о т н о ш е н и я т а , с в ъ р з а н и с о п р е д е л я н е т о и а д м и н и с т р и р а н е т о н а м е с т н и т е т а к с и и ц е н и н а у с л у ж и , п о л у ч а в а н и о т г р а ж д а н и т е , р е д а и с р о к а н а т я х н о т о с ъ б и р а н е н а т е р и т о р и я т а н а о б щ и н а М а л к о Т ъ р н о в о* , като се съобрази със законово изискване за:

Позволително за ползване на лечебните растения се издава от:

2. кмета на общината, когато ползването е от:

а) земеделски земи от поземления фонд и такива, включени в строителните граници на населените места – общинска собственост, след заплащане на такса в общината;

Съгласно Чл. 24. (1) на ЗЛР, Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - държавна собственост, се определят с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(2) Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от съответните общински съвети в размер не по-голям от размера на таксите по ал. 1., Като съгласно Чл. 25. (1) Таксите по чл. 23, ал. 1 постъпват във:

бюджета на съответната община, когато ползването е от общинска собственост, в земи, води и водни обекти в поземления фонд или в населените места - общинска собственост;

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**



ПРИЛОЖЕНИЕ 3

ПРОГРАМА
ЗА ОПАЗВАНЕ, УСТОЙЧИВО ПОЛЗВАНЕ И
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ
ФУНКЦИИТЕ НА ПОЧВИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
(Период на действие: 2021 – 2028 г.)

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**



СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	Съдържание	Стран ица
	СЪДЪРЖАНИЕ	

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИ ТАБЛИЦИ	
	СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИ КАРТИ	
	СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИ ФИГУРИ	
	СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	
I	ВЪВЕДЕНИЕ	
II	ЦЕЛИ И ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА	
III	АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ПОЧВИТЕ И НА ИЗТОЧНИЦИТЕ, КОИТО ГИ УВРЕЖДАТ ПО СЕКТОРИ НА ИКОНОМИКАТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО	
	Характеристика на почвите	
	Фактори за образуването на почвите, Абиотични фактори, Биотични фактори	
	Основни процеси, които увреждат почвите и насоки за тяхното ограничаване	
	Характеристика на основните почвени типове на територията на община Малко Търново	
	Състояние на почвите на територията на община Малко Търново	
	Основни изводи от анализа	
IV.	ОБВЪРЗАНОСТ НА ПОУПВП СЪС СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ ОТ ПО-ВИСОКО ЙЕРАРХИЧНО НИВО	
V.	SWOT АНАЛИЗ	

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

VI.	ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ПО ОПАЗВАНЕ, УСТОЙЧИВО ПОЛЗВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ПОЧВИТЕ	
	Предизвикателства	
	Стратегически цели и приоритети	
VII.	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	
VIII.	СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА	
IX.	ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ	

СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИ ТАБЛИЦИ

*Таблица Разпределение на земеделските територии по
земища*
*Таблица SWOT-анализ на почвите на община Малко
Търново*
План за действие на ПОУПВП Малко Търново 2021-2028

СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИ КАРТИ

Карта на община Малко Търново

СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИ ФИГУРИ

*Фигура- връзки между Стратегията на ЕС за почвите и
други инициативи на ЕС*
*Фигура Пространствено разпределение на пунктове от
Националната мрежа за почвен мониторинг с*

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

*установени превишения на МДК на тежки метали през
2020 година*

*Фигура Пространствено разпределение на индекса на
почвено засушаване (SMI), месец юли 2020 г.- ИАОС
,Източник: НИМХ*

*Фигура Действителен риск от плоскостна водна ерозия
на почвата 2020 г.Изт. ИАОС*

*Фигура Действителен риск от ветрова ерозия на
почвата за 2020 г.*

СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БДЧР	Басейнова дирекция Черноморски район
ДВ	Държавен вестник
ЕАОС	Европейска агенция по околна среда
ЕС	Европейски съюз
ЕО	Екологична оценка
ЗОЗЗ	Закон за опазване на земеделските земи
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗП	Закон за почвите
ЗСПЗЗ	Закон за собствеността и ползването на земеделските земи
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
КВС	Карта на възстановената собственост

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

МДК	Максимално допустима концентрация
МЗХГ	Министерство на земеделието храните и горите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие в България
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НПОУПВФП	Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030 г.)
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ООН	Организация на обединените нации
ОУПО	Общ устройствен план на общината
ПОУПВП	Програмата за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите
ПУРН	План за управление риска от наводнения
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
УОЗ	Устойчиви органични замърсители

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Неразделна част от Общинската програма за опазване на околната среда на Община Малко Търново за периода 2021-2028 г.е Програмата за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (ПОУПВП) на общината за периода 2021-2028г.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Обществените отношения, свързани с опазването на почвите и техните функции, както и тяхното устойчиво ползване и трайно възстановяване като компонент на околната среда се осъществява посредством Закона за почвите(ЗП), в който са дефинирани органите за управление по опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите. На местно ниво това се осъществява от кметовете на общините.

Общинската програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите на община Малко Търново се разработва на основание Чл. 26. (1) на Закона за почвите. Задължение на Кмета на общината е разработената програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за общината да бъде в съответствие с приетата Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030 г.) която се разработва на основание чл. 24. ал.1 от Закона за почвите (Обн. ДВ. бр. 89 от 6 Ноември 2007 г., изм. ДВ. бр. 98 от 28 Ноември 2018 г.). и на чл. 77 от Закона за опазване на околната среда. Обхваща 10-годишен период на изпълнение и включва петгодишен план за действие.

Целта на Националната програма е опазване на почвените ресурси и тяхното устойчиво ползване, както и прилагане на добри практики за предотвратяване увреждането на почвите.

Национална програма (2020 – 2030 г.) е програмен документ с дефинирани цели, приоритети и мерки за практическо приложение на държавната политика за опазване на почвените ресурси на национално, регионално и местно ниво. Политиката за опазване на почвите в България се основава на следните принципи:

- екосистемен и интегриран подход;
- устойчиво ползване на почвите;
- превантивен контрол за предотвратяване или ограничаване увреждането на почвите и на техните функции;
- прилагане на добри практики при ползването на почвите;
- замърсителят плаща за причинените вреди;
- информираност на обществеността за екологичните и икономическите ползи от опазването на почвите от увреждане и мерките за опазването им.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Основни критерии при определяне на приоритетите в Национална програма за опазване, съгласно чл. 24, ал. 4 от ЗП, устойчиво ползване и възстановяване на почвите са:

- Устойчиво ползване на почвите като природен ресурс.
- Опазване и подобряване на почвеното плодородие.
- Намаляване на вредните последствия върху почвите, предизвикани от природни процеси и явления, и антропогенни фактори.
- Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве и опазване на другите компоненти на околната среда.
- Спазване на принципите за устойчиво развитие, включително принципите на биологичното земеделие.
- Възстановяване на нарушените функции на почвите.
- Задължения, поети от държавата по международни актове, отнасящи се до почвите.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Основание и подход за изработване на Националната програма:

При разработването на Националната програмата за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2019 – 2028 г.), освен законовите изисквания, са взети предвид и редица европейски и национални документи, в т.ч.:

- Тематична стратегия по опазване на почвата (Thematic Soil Strategy) (COM (2006) 231).

- Предложение за Рамкова директива по почвите (Soil Framework Directive (COM(2006) 232).

- Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа.

- Методология за стратегическо планиране в Р. България, април 2010 г., Съвет за административна реформа. Подходът за разработване на Националната програма е съобразен с изискването такъв вид документ да е достъпен за неспециалисти и широката общественост.

Както е отчетено на национално ниво в страната няма приета цялостна стратегия по опазване, устойчиво ползване и възстановяване на увредените почви. Ето защо изготвената Национална програма има ключова роля като ефективно средство за практическо приложение на политиката по почвите, тъй като дефинира конкретни цели, приоритети и мерки за тяхното опазване, както за централните и местни институции, така и за обществените организации и гражданите в страната, а именно: подобряване на административния капацитет и ефективни правни инструменти свързана с опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите; предотвратяване възникване на деградационни процеси, възстановяване и съхраняване функциите на почвите; устойчиво управление на почвите като природен ресурс и екологосъобразно земеползване; ангажиране на обществеността в процесите по управление, устойчиво ползване и опазване на почвите.

ПОУПВП е разработена за период, който да съвпада с периода на действие на Общинската програма за опазване на околната среда за периода 2021-2028 г. Тя е в съответствие с разработения План за интегрирано развитие на община Малко Търново за периода до 2028 г.

ПОУПВП е отворена и може да се актуализира и надгражда при настъпили законови промени в екологичното законодателство и стратегическите документи.

В съответствие със Закона за почвите, Националната програма представлява рамка за местните власти при разработване на политика за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на областно и общинско ниво. Законът за почвите изисква местните власти да координират областните и общински програми с Националната програма.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

II. ЦЕЛИ И ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Европейските програмни документи са транспонирани в българското законодателство и отразяват поставените цели и задачи за постигане на желаните резултати още в предприєдинителния период към ЕС през 2004 г.

В Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030г.) е направен извода, че до сега се обръща внимание на политиките по отношение на използването и управлението на природните ресурси касаещи води, въздух, климат. Почвите са засегнати в по-малка степен като повече внимание им е обрнато в Актуализираната Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването, Комуникационната стратегия за устойчиво управление на земите в България, Национална програма за развитие: България 2020. Проектът на Стратегия за устойчиво развитие на Република България 2007 г. маркира проблемите за управление на почвените ресурси, целите и задачите, както и необходимите дейности за решаването им.

Генерална стратегическа цел на страната, свързана с опазването, устойчивото ползване и възстановяване на функциите на почвите е:

Устойчиво ползване на почвите, осигуряващо съхраняване функциите на почвата, висока продуктивност, поддържане на екосистемната цялост, а където е необходимо, предотвратяване на вредното въздействие върху почвите.

Основните дейности по опазване на почвите са свързани с хармонизиране на българското с европейското законодателство в областта на опазването, устойчивото ползване и възстановяването на земите и почвите; участие в разработването на документи на европейско ниво; разработване на нормативни актове, стратегии, програми, оценки и анализи; координиране на дейностите по поетите ангажименти по Конвенцията на ООН за борба с опустиняването, Националната стратегия и Плана за действие за борба с опустиняването и деградацията на земите и мерките за тяхното изпълнение; осъществяване на превантивен, текущ и последващ контрол по изпълнението разпоредбите на Закона за почвите и подзаконовите нормативни документи.

Целта на *Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Малко Търново за периода 2021- 2028 г. е осигуряване предпоставките за* опазване на почвените ресурси и тяхното устойчиво ползване, както и създаване условия за прилагане на добри практики за предотвратяване увреждането на почвите на територията на община Малко Търново.

Политиката за опазване на почвите в България се основава на следните принципи:

- екосистемен и интегриран подход;
- устойчиво ползване на почвите;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

- превантивен контрол за предотвратяване или ограничаване увреждането на почвите и на техните функции;
- прилагане на добри практики при ползването на почвите;
- замърсителят плаща за причинените вреди;
- информираност на обществеността за екологичните и икономическите ползи от опазването на почвите от увреждане и

мерките за опазването им.

Основни критерии при определяне на приоритетите в Национална програма за опазване, съгласно чл. 24, ал. 4 от ЗП, устойчиво ползване и възстановяване на почвите са:

- Устойчиво ползване на почвите като природен ресурс.
- Опазване и подобряване на почвеното плодородие.
- Намалване на вредните последствия върху почвите, предизвикани от природни процеси и явления, и антропогенни фактори.
- Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве и опазване на другите компоненти на околната среда.
- Спазване на принципите за устойчиво развитие, включително принципите на биологичното земеделие.
- Възстановяване на нарушените функции на почвите.
- Задължения, поети от държавата по международни актове, отнасящи се до почвите.

III. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ПОЧВИТЕ И НА ИЗТОЧНИЦИТЕ, КОИТО ГИ УВРЕЖДАТ ПО СЕКТОРИ НА ИКОНОМИКАТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО

Характеристика на почвите

Почвата е повърхностният слой на земната кора. Всеизвестно е, че това е повърхностния слой на литосферата. Тя съдържа минерални частици с различни размери, форми и химични характеристики, заедно с корените на растенията, живеещите в почвата популации на животните и компоненти на органичната материя в различни стадии на гниене. Почвата представлява сложна и динамична полидисперсна система, състояща се от четири компонента:

- Минерален компонент, съставен от минерални частици с различен състав и големина;
- Органичен компонент, смес от неспецифични органични вещества (пресни органични остатъци, в различна степен разложени органични остатъци и междинни органични вещества от разлагането на органичните остатъци) и специфични органични вещества

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

(хумус);

- Почвен разтвор, който представлява вода и разтворени в нея минерални вещества (нитрати, карбонати, хидрогенкарбонати, хлориди, сулфати, фосфати и др.), органични вещества (разтворими хумусни киселини, главно фулвокиселини и техни соли и по-малки количества захари, аминокиселини, белтъци, въглеводороди, мастни киселини, восъци, смоли и др.) и органично-минерални вещества (хумино-глинени и алумо- и ферихуминови комплекси на почвените колоиди);
- Почвен въздух, който включва основно кислород (O_2) и въглероден диоксид (CO_2), и незначителни количества водород (H_2), метан (CH_4), сероводород (H_2S) и етилен (C_2H_4), отделяни при анаеробните процеси, протичащи в почвата.

Почвите представляват важен природен ресурс. Тяхното основно качество – плодородието, определя количеството, качеството и реалната себестойност на произвежданата земеделска продукция в даден регион, отрасловата структура на растениевъдството и неговата специализация в отглеждането на различни култури. Плодородието на почвите е свързано със способността им да създават условия за развитие на растенията, снабдявайки ги през целия вегетационен период с необходимите количества усвоими хранителни вещества и вода.

Фактори за образуването на почвите, Абиотични фактори, Биотични фактори

По литературни данни:

Факторите, които обуславят протичането и характера на почвообразователния процес, формирането на основните типове почви и тяхното териториално разпространение се разделят в две големи групи – абиотични и биотични фактори. Те са взаимосвързани и ролята на всеки един от тях, пряко или косвено зависи от останалите. Към тях се отнасят елементите на абиотичната (нежива) среда в условията, на които протича почвообразуването. Те от своя страна се разделят на: а зонални фактори (скална основа и релеф) и зонални фактори (климат и води).

1. **Скална основа** (почвообразуваща скала). Тя има водеща роля в

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

почвообразователния процес и се явява основния източник на градивен материал за неорганичната съставка на почвата. Механичният, минерален и химичен състав на скалната основа ("матерната" скала) и респективно на продуктите от изветрянето на скалите (Изветряне – природен процес, при който се осъществява промяна във физичната структура или химичния състав на скалите и минералите от земната кора) определят физичните и химични свойства на почвата, спецификата и хода на протичащите в нея биохимични процеси и съдържанието на хранителни вещества. Напр. върху песъчливи почвообразуващи скали се образуват и песъчливи почви със съответни физични свойства – рохкави, силно въздухо- и водопропускливи, слабо влагоемки и т. н., а върху глинести скали се формират глинести почви, които са уплътнени (сбити), слабо пропускат водата и въздуха, но задържат голямо количество вода. Химичният състав на почвообразуващата скала определя и химичния състав на почвата. Така върху карбонатни почвообразуващи скали винаги отначало се образуват карбонатни почви, върху засолени такива (морски наноси) – засолени почви (солончаки) и т.н. Химичният състав на скалната основа оказва съществено влияние и върху по-нататъшното развитие на почвата, т.е. той определя насоката и скоростта на конкретния почвообразователен процес. Например в северните райони, с влажен и студен климат, под горската растителност се развива подзолния процес на почвообразуване, който протича бързо върху кисели (безкарбонатни) скали, но върху карбонатни скали дълго време не може да се прояви и вместо подзолни почви се образуват хумусно-карбонатни (Оподзоляване – процес на разрушаване на минералната част на почвата под влияние на агресивни кисели хумусни вещества и изнасяне на продуктите от разрушаването в дълбочина на почвения профил). В процеса на формиране на почвата, скалната основа постепенно губи своето основно значение като източник на изходен неорганичен материал и поема ролята на подстилаща повърхност, чрез която се осъществяват процесите на обмен на топлина, влага и хранителни вещества.

2. Релеф. Земната повърхност в отделните си части е неравна, което е свързано с редуване на издигнати терени с вдлъбнати такива и тези неравности се изразяват чрез релефа. В зависимост от разликата в неравностите на дадена територия, отчитани чрез разликата във височината от най-ниската точка до най-високата такава и площта, която заема съответната релефна форма, релефът се разделя на три вида:

- макрорелеф, с разлика във височината между отделните релефни форми от стотици и хиляди метри и площ от много km² (големи равнини, плата, речни долини и

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

планински вериги);

- мезорелеф – с разлика във височината до 100 m и площ до няколко km² (хълмове, долове, речни тераси и други подобни);
- микрорелеф – с разлика във височината до 1 m и площ от няколко km² (малки едва забележими понижения и повишения, включително и образуванията от някои животни ровини, къртичини и мравуняци).

Най-голяма е ролята на **макрорелефа**, който определя наличието на т. нар. височинна зоналност на климата. Тя се изразява в постепенна смяна на климата, флората и фауната на планинските райони в съответствие с промяната на надморската височина и географското разположение. С увеличаване на височината се понижава температурата, увеличава се количеството на валежите и облачността, намалява богатството на растителния и животинския свят. Тези изменения дават възможност да се отделят пояси или зони в планините, като височината на поясните граници зависи от географската ширина на планинския район, ориентацията на склоновете, степента на влажност, отдалечеността от океаните, въздушните течения и други фактори. Макрорелефът, и в частност обособяването на растителни зони и пояси (напр. пояс на ксеротермните дъбови гори, пояс на иглолистните гори, пояс на субалпийското редколесие, клековите и хвойновите храсталаци и др.), обуславят наличието и на вертикална зоналност на почвите – в различните планински пояси, се формират различни почвени типове, които са строго закономерно разположени във височина. Наклонът и експозицията на склоновете определят развитието на по-плитки или по-дълбоки почви. Върху склонове с по-голям наклон и особено такива, които са обезлесени поради по-активни прояви на денудационно-ерозионните процеси почвената покривка е много тънка или въобще липсва. По правило, дълбоки почви се развиват в низините, равнините, котловините и върху планински склонове с малък наклон.

Макрорелефът обуславя и преразпределението на валежите в съответната територия. Част от валежната вода от по-високите стръмни места, се стича по наклона в

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

ниските части на терена и те по-силно се овлажняват, а това определя и по-високото ниво на подпочвените води в тези участъци. Разликата в овлажняването на различните релефни форми, при еднакво количество валежи за територията, води до съответно изменение на растителността, а оттук и формирането на различни почви. В ниските места, които по-силно се овлажняват, се образуват т.нар. хидроморфни почви, имащи признаци на заблатяване под влияние на близките подпочвени води. В по-високите части, където подпочвените води отсъстват или се намират дълбоко и не оказват пряко влияние върху почвообразуването, се формират т.нар. автоморфни почви, образувани без влиянието на подпочвените води

Биотични почвообразуващи фактори

Към тях се отнасят:

1. Растителност. Тя се явява основен източник на органична материя в почвата, а кореновата система на растенията пряко влияе върху структурата на почвената покривка. Ролята на растителността като почвообразуващ фактор е тясно свързана с промените в климата, формите на релефа и скалната основа. Като цяло, растителността определя водния и топлинен режим на почвата, качествата и мощността на хумусния хоризонт и е най-важния природен противоерозионен фактор. Съществува пряка зависимост между характера на растителността (горска, ливадно-степна, блатна и т.н.) и формирането на различните почвени типове.

2. Животински организми. Те оказват пряко и косвено влияние върху почвообразуването, като раздробяват и преработват растителните остатъци в почвата, а при жизнената си дейност отделят в нея различни продукти, обогатявайки я с органична материя, която подобрява нейната структура и променя химичния ѝ състав. Почвените животни, чрез активното си и постоянно движение в почвата способстват за нейната по-добра аерация.

3. Микроорганизми. Почвените микроорганизми (бактерии, гъби и др.) осъществяват процесите на минерализация на постъпилите в почвата органични съединения, като по този начин осигуряват така необходимите за растежа и развитието

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

на растенията минерални вещества. Животът в биосферата, възникнал преди около 3-4 милиарда години се е развивал динамично и непрекъснато благодарение на постоянното постъпване на вещества и енергия от външната среда. Тъй като количеството на всеки елемент в биосферата е крайна величина, неизчерпаемостта на източниците на живот се състои в многократното използване на едни и същи елементи, в условията на постоянен приток на енергия от Слънцето. Процесът на непрекъснатото преминаване на химичните елементи от неживата в живата природа и обратно се нарича кръговрат на веществата и представлява най-важната биохимична функция на биосферата.

4.Водите пък са важен фактор за протичане на всички почвообразуващи процеси - изветряне и ерозия. Наличието им обуславя образуването на някои от почвените типове.

Антропогенен фактор

Чрез своята дейност (земеделие и животновъдство, строителство, транспорт, мелиорация, сеч, промишлено производство и замърсяване, лов и туризъм и др.), човекът в много висока степен преобразува средата, което е от голямо значение и за съвременното състояние и развитие на почвите. Положителните въздействия от човешката дейност са свързани с подобряване или запазване на почвеното плодородие, но в редица случаи антропогенната намеса е крайно неадекватна (несъобразяване на методите за обработка на почвите с конкретните условия, превишаване на дозите при торене, напояване и др.) и се стига до сериозни последици, свързани със замърсяване, деградация и ерозия на почвите.

Анализ на въздействието на деградационните процеси върху почвите и тенденции на проявление

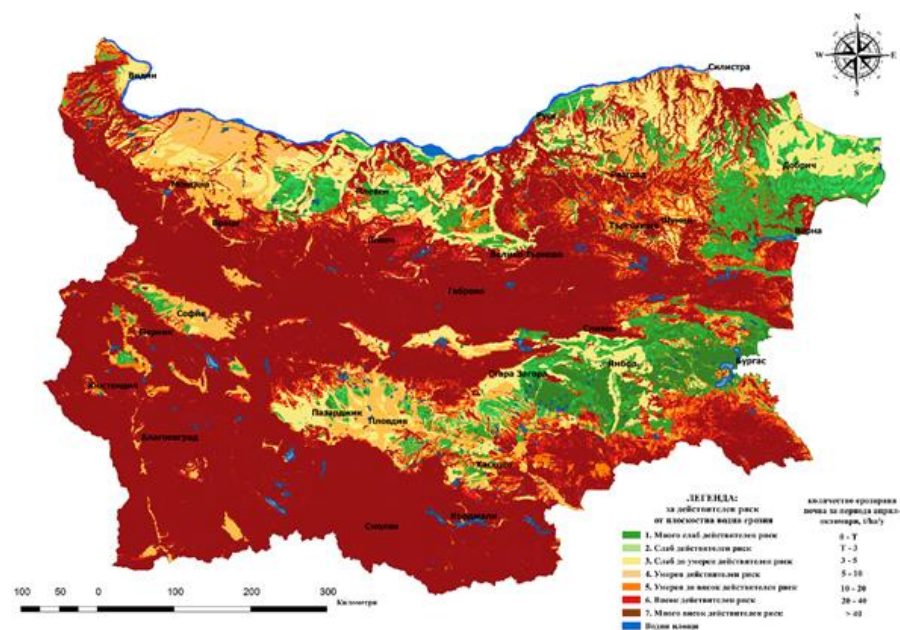
Деградацията на почвата е един от най-сериозните и широко разпространени екологични проблеми в световен мащаб. На практика всички почви в света са претърпели трансформации поради човешко или човешко действие, което е намалило тяхното качество и способността им да предоставят услуги, както на нас самите, така и на екосистемите. Това е явление, при което почвата на определено място губи някои от най-важните си свойства, което се изразява в намаляване на капацитета ѝ да предоставя екосистемни услуги и други видове услуги.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Има няколко вида деградация на почвата, но най-често срещаните са:

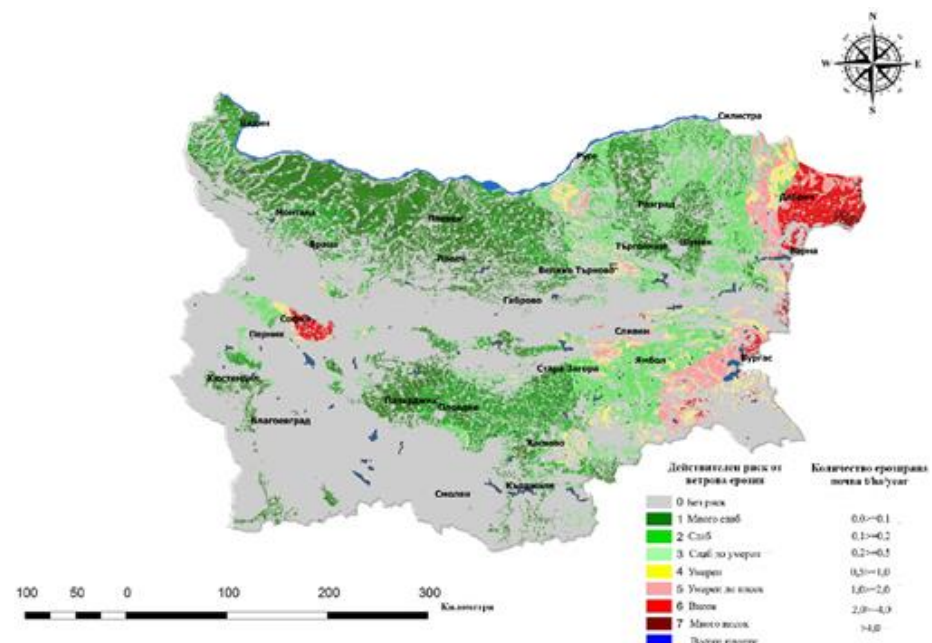
- **ерозия:** Ерозията на почвата винаги се случва естествено, поради различни фактори като вода или вятър. Говорим за проблем с ерозията, когато е по-интензивен от обикновено. В този случай горният слой на почвата, който е най-важният за живота, е силно намален или напълно изчезва.

Фиг. Действителен риск от плоскостна водна ерозия на почвата 2020 г. Изт. ИАОС



Фиг. Действителен риск от ветрова ерозия на почвата за 2020 г. ИАОС

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



- **засоляване:** среща се особено в крайбрежните райони. Възниква, когато пресните подземни води в близост до морето са свръхексплоатирани. Когато това течение изчезне, морето се просмуква към сушата, окъпвайки я със солена вода.
- **замърсяване:** при замърсяването ние въвеждаме някакъв външен елемент в екосистемата, който също е пагубен за екологичното равновесие. Той може да бъде произведен не само от твърди отпадъци или замърсени води, но и от дъждове, които носят вредни елементи.

Фиг. Пространствено разпределение на пунктове от Националната мрежа за почвен мониторинг с установени превишения на МДК на тежки метали през 2020 година

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



ИАОС - по данни от Националната система за почвен мониторинг

- **засушавания:** особено важно от гледна точка на изменението на климата. Почвите се нуждаят от определена пропорция вода, за да продължат да поддържат живота. Когато настъпят засушавания, голяма част от видовете, които живеят там, се губят. Научете повече за това какво представлява сушата, нейните причини и последствия в тази друга публикация.

Фиг. Пространствено разпределение на индекса на почвено засушаване (SMI) месец юли 2020 г.- ИАОС, Източник: НИМХ

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



- **Уплътняване**

Негативното въздействие на уплътняването се изразява в понижена аерация на почвата, свързана с нарушаване на водно-въздушния и топлинния ѝ баланс, намаляване на водопропускливостта и понижаване на почвеното плодородие. Уплътняването на почвата води и до намаляване потенциала на повърхностния отток, с което се повишава интензивността на водно-ерозионните процеси и рискът от наводнения.

В страната няма мониторингови данни по отношение уплътняването на почвите.

Според експертни оценки се приема, че около 506 000 ha (4.5 %) от почвите в страната са засегнати от този деградационен процес. Няма тенденция за увеличаване на площите с уплътнени почви.

- **Устойчиви органични замърсители** Излезлите от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност представляват опасни отпадъци и за тях се прилагат съответните разпоредби на ЗУО, касаещи третиране на тези отпадъци.

Причини за деградация на почвата

Те са разнообразни, но можем да знаем най-важните:

Управление на отпадъците и изхвърлянето

Когато има лошо управление на отпадъците и изхвърлянето (или дори директно незаконно), тези компоненти се озовават в почвата, което води до замърсяване. Разливите са особено вредни, тъй като като течни се разпространяват бързо и върху големи площи земя. Отпадъците като тежки метали (като олово) са много трудни за отстраняване.

Те могат да влошат и други проблеми. Например, стъклени парчета в сух климат (особено в райони с тревисти растения, които изсъхват през лятото) увеличават риска от пожари.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Сеч, екстензивно земеделие и прекомерна паша

Сечта, екстензивното земеделие (пряко свързано с дърводобива в много случаи) и прекомерната паша допринасят за премахването на растителната покривка, чиито корени предотвратяват ерозията на почвата. Може да засегне големи площи. Монокултурата без ротация разгражда почвата поради изчерпване на някои от хранителните вещества. Те се влошават от горски пожари.

Пожари и свръхексплоатация на водни ресурси

В тези райони, където растителността не е ксерофилна или пиреофилна, липсата на вода причинява смъртта на видовете, които пораждаат повърхностния хоризонт на почвата, обеднявайки я. Те също допринасят за ерозията.

Управление на територията

Управлението на територията може да бъде много вредно, което до голяма степен ще зависи от специфичните характеристики на територията. Например, големите язовири предотвратяват разпространението на тиня и глини с високо органично съдържание в райони, прилежащи към реката и променят водния профил на територията.

Състояние на почвите на територията на община Малко Търново

Разнообразието на почвите в община Малко Търново се предопределя от климата, геоложката основа, нископланинския релеф и относително гъстата хидрографска мрежа. Територията попада в Средиземноморската почвена област на Европа и е част от Странджанската почвена провинция на Балкано-Апенинската подобласт. Видовото разнообразие на почвената покривка е представено от 7 почвени типа и 12 подтипа.

По отношение на почвеното-географското райониране на България (по Нинов, 1997, 2002 г.), територията на общината се отнася към Странджанската почвена провинция в Балканско – Средиземноморска почвена подобласт, която е част от Средиземноморската област.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Карта на община Малко Търново- Общата площ на община Малко Търново е 79 850 ха.

Наносните почви – алувиалните (*Fluvisols*) са представени от два подтипа – алувиално-ливадни (*Eutric Fluvisols, FLe*) и алувиално-делувиални (*Dystic Fluvio-Colluviosols*), от които първите са по-широко разпространени. Вторият подтип се среща предимно по средното и горното течение на р. Велека и в поречието на р. Младежка. Този тип почви са бедни на хумусно съдържание, поради което са по-слабо плодородни.

Плитките почви (*Leptosols, LP*) заемат около 10% от територията на община Малко Търново. Състоят се от хумусен хоризонт, разположен непосредствено над масивна или слабо напукана скала. Представени са от три подтипа – рендзини (*Rendzic*), литосоли (*Lithic*) и ранкери (*Umbric*).

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Най-характерни в Странджа са високобонитетните кафяви планинско-горски почви (*Cambisols*), които са кисели с лек механичен строеж. Ненаситените кафяви планинско-горски почви (*Dystric Cambisols*, CMd), известни като кафяви горски почви. Профилът им е с дълбочина от 40 до 60 cm, имат рохкав строеж, висока аерация, добър дренаж и висока биологическа активност.

Лесивираните почви (*Luvisols*, LV) заемат почти половината от площта на община Малко Търново и са представени от три подтипа - канеленовидни и светли лесивирани, с много фази, разновидности и асоциации с други почви.

Канеленовидните лесивирани почви (*Chromic Luvisols*, LVx) (излужени канелени горски почви) са разпространени около селата Близнак и Евренозово. Подходящи са за отглеждане на земеделски култури. Плитките канеленовидни почви (*Chromic Luvisols – lithic phases*, LVx-l) са по-широко разпространени, те имат малки запаси от хумус, поради което са по-неплодородни и неблагоприятен воден режим, което пък ги прави уязвими на ерозионни процеси.

Жълтоземите (*Alisols*) са уникални почви и са разпространени по водосборните склонове на долното течение на р. Велека при надморска височина 300-400 m. Хумусните им запаси са малки.

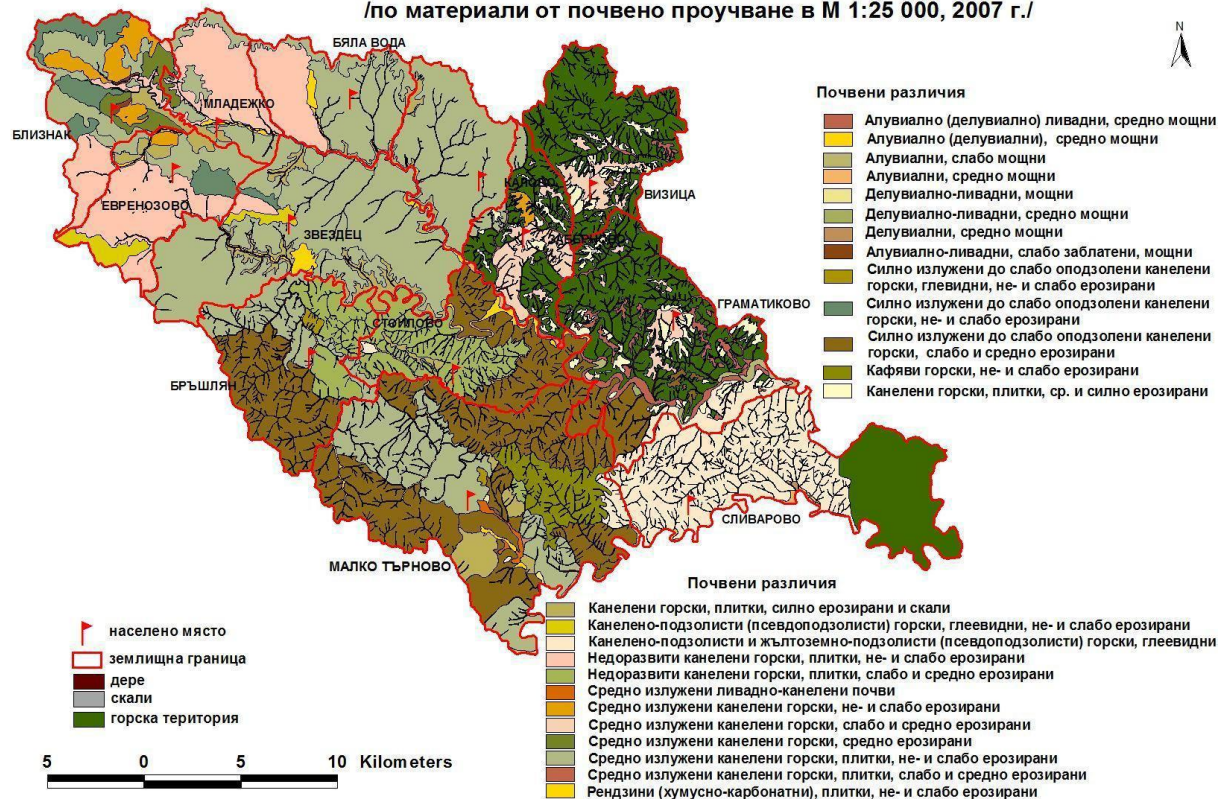
Разпространени са два почвени подтипа - обикновени (*Haplic*, ALh) и подзолисти (*Stagnic*, Alj).

Друг уникален почвен тип за страната и региона е червеноземи (*Nitisols*), които са разпространени под местообитания на източен горун, благуи и лъжник. Заедно с жълтоземите те са уникални за Странджа планина, за страната и за Европа.

Основният почвен тип на равнинните части и хълмисти части са най - вече канелените горски почви. Те са разположени върху млади в геоложко отношение седименти и образуването им е повлияно от континентално – средиземноморския климат. Съдържанието на хумус варира от 1 до 5 %. Дълбочината на почвения профил е между 70 и 120 cm. Силно засегнати са от ерозионни процеси и често се спичат при засушаване. На тази територия се срещат и псевдоподзолисти почви, които са подтип на смолниците. Обикновено тяхното образуване е свързано със специфични почвообразуващи процеси като: излужване, лесивиране, повърхностно оглеяване, вътрешнопочвено глеясване и др. По поречието на реките се срещат алувиално – ливадни почви, които са около 4,09% от общата площ. Почвеното разнообразие на този район е благоприятно за отглеждането на редица земеделски култури: лозя, тютюн, зърнени култури, овощия, зеленчуци и др.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Фиг. 4.4.1-1. Почвена карта на община МАЛКО ТЪРНОВО, обл. БУРГАС
/по материали от почвено проучване в М 1:25 000, 2007 г./



Начин на трайно ползване на земеделските земи

По данни на ТСБ в структурата на поземлените ресурси на община Малко Търново от общо 783 672 дка земеделската земя е 181 879 дка или 23,2% от общата територия.

Горските територии представляват 75,5% от територията на общината.

Обработваемата земеделска земя е 112 017 дка, представляваща 61,6% от земеделските територии.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

Земеделските земи имат следния начин на трайно ползване:

- обработваеми земи – трайни насаждения (0,9%);
- обработваеми земи – ниви (64,2%);
- обработваеми земи – друг вид (разсадници, оранжерии) (2,4%);
- пасища и мери (31,7%);
- необработваеми земи, вкл. оврази и дерета и др.

Табл.Разпределение на земеделските територии по землища

Видове територии и начин на ползване	Б л и з н а к	Б р ъ ш л я н	Б я л а в о д а	В и з и ц а	Е в р е н о з о в о	З а б е р н о в о	З в е з д е ц	К а л о в о	гр. М. Т ъ р н о в о	М л а д е ж к о	С л и в а р о в о	С т о и л о в о	Г р а м а т и к о в о
Обща площ декари													
Земеделски територии	18913	8842	8988	9932	16848	7344	18738	5198	32628	3925	8146	21298	21088
Ниви	11746	441	7371	7230	2303	3865	15448	427	27522	2143	4898	8587	17560
Трайни насаждения	-	14	-	-	10	8	-	2	303	4	-	9	993
Естествени ливади	-	-	-	-	-	-	-	-	622	-	-	398	63
Мери, пасища	4009	7725	929	1767	13322	2884	3386	4083	576	1076	1928	5195	1075
Разсадници	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67
Земи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	164

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

по§4 от ЗСПЗЗ													
------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ДГС“М.Търново“2014г.

Бонитетни категории на земеделските земи в община М. Търново

Съгласно НАРЕДБА ЗА КАТЕГОРИЗИРАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ ПРИ ПРОМЯНА НА ТЯХНОТО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ, Приета с ПМС № 261 от 17.10.1996 г.

Обн. ДВ. бр.90 от 24 Октомври 1996г., изм. ДВ. бр.96 от 11 Октомври 2002г., изм. ДВ. бр.31 от 4 Април 2003г., изм. ДВ. бр.50 от 1 Юли 2011г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.93 от 9 Ноември 2018г., земеделските земи при промяна на тяхното предназначение се категоризират в 10 бонитетни категории според продуктивните възможности на почвите, климатичните условия, релефните характеристики, технологичните качества на земята, пригодността ѝ за производство на различни видове растителна продукция и наложените ограничения на земеползване при условията и по реда на тази наредба.

От наличните в общината с най-висок приоритет на защита от промяна на предназначението им са земеделските земи от трета и четвърта бонитетни категории. Земите от пета и шеста категория, макар и в по-ниска степен, също подлежат на защита.

Земеделските земи представляват малка част от територията на община Малко Търново - 181 879 дка19 или 23,2% от общата територия. Те са представени от следните бонитетни категории: трета и четвърта (добри земи); пета и шеста (средно добри земи); седма и осма (лоши земи); девета и десета (непригодни за земеделие земи) Най-много земеделски земи от трета бонитетна категория (добри земи) са разпространени в

равнинните територии от землището на с. Звездец, като компактни големи масиви се намират непосредствено до южната регулационна граница на селото и североизточно от него (някои масиви – по протежение на главния път за Бургас).

По-малки дисперсно разпръснати масиви на земеделски земи от пета и шеста категория се откриват в землищата на селата: Младежко, Калово, Заберново, Граматиково (по протежение на пътя II-99 (Малко Търново – Царево).

Земеделски земи от седма и осма бонитетни категории (лоши земи) се намират във всички землища (с изключение на Калово), но като компактни масиви - в землищата по южната граница на Общината: в землищата на Близнак, Евренозово, Звездец, Бръшлян, Стоилово.

Земеделски земи от осма бонитетна категория заемат голям дял в северозападната половина на землището на гр. М. Търново.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Малки площи на земеделски земи от девета и десета бонитетни категории (непригодни за земеделие земи) се срещат във всички землища на общината (с изключение на землището на с.Калово).

Състояние на почвите на територията на община Малко Търново

По данни от ОУП на община М. Търново, увредените/замърсени територии в обхвата на община Малко Търново са с малък относителен дял в баланса на територията или само 0,01 % от територията на общината. Това са терени, предимно засегнати от добивна дейност, за част от които има проведена рекултивация, както и терени за депониране на отпадъци, също подлежащи на рекултивация след закриване. В тази група попадат и терени, засегнати от негативни геоложки и хидрогеоложки процеси и явления, между които свлачища, срутища, наводнения, водна и ветрова ерозия. Идентифицирането на този вид територии е извършено въз основа на данните от Картата на възстановената собственост (КВС) и от Кадастралната карта на землището на Малко Търново. Използвана е и допълнителна информация от анализи на публикувани одобрени проекти. Специфичните им проблеми са свързани с ограничаване на негативните въздействия на нарушенията на средата, на геоложката основа и почвите за да се подобри качеството на атмосферния въздух и да се намали замърсяването, включително и на водите. С цел да се следи състоянието на околната среда след преустановяване дейността на флотационната фабрика се извършва наблюдение на замърсяването на почвите с тежки метали от минно-добивната дейност, в близост до хвостохранилището край гр. Малко Търново. Наличието на терени, засегнати от ерозия е сравнително ограничено, поради високата лесистост, а в зоните на пасищата и на местата с по-ограничена почвена покривка разпространението на ерозионните процеси също се ограничава посредством режимите за ползване, предвидени в действащото законодателство. Териториите, засегнати от свлачищни процеси, предимно край пътищата, също са с ограничена площ и данните за техния анализ и оценка са предоставени от „Геозащита Варна“ ЕАД и са отразени в схемата за Екологичното състояние на средата. От декември 2017 г. Министерството на регионалното развитие и благоустройството е предоставило на свободен достъп актуалните данни за наличните свлачища в страната¹⁸. Анализът на тази информация показва, че към края на 2017 г. на територията на общината засегнатите категории са съсредоточени в землището на с. Звездец. Териториите за регламентирано депониране на отпадъците са общинското депо в землището на Малко Търново и селските сметища

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

при селата Звездец и Граматиково, които са и най-големите села в общината по брой на населението. Тези сметища обслужват и съседните села. Основните проблеми на този вид нарушени територии са както естетически, така и екологични, за преодоляването на които се прилагат традиционните мерки, които се изискват съгласно действащото законодателство. Състоянието на нарушените територии в обхвата на община Малко Търново са изследвани в частта за състоянието на околната среда, с цел в Общия устройствен план на общината да се идентифицира по-точно тяхното разположение и да се предвидят адекватни мерки за възстановяване и рекултивация. Тези мерки и устройствени режими, заедно с препоръките на експертите, изготвящи Екологичната оценка на ОУПО ще създадат предпоставки за подобряване на качеството на околната среда и ще повишат привлекателността на територията за развитие на туризма и отдиха. Застрашените от природни рискове територии в конкретния случай за територията на община Малко Търново са териториите, предимно застрашени от наводнения, в близост до реките. В ПУРН 2016 –2021 г. за Черноморския речен басейн като най-застрашени територии са идентифицирани зоните в землищата на селата Младежко, Близнак и Евренозово. Това е най-актуалната тема в страната през последните години, която заема централно място в проучванията на Световна банка за подготвяната Национална стратегия за адаптиране към климатичните промени. За тази цел са използвани данните от Предварителната оценка на риска от наводнения, изготвен през юни 2012 г. от Басейнова дирекция Черноморски район (БДЧР)¹⁹. За територията на общината са анализирани данните за т.нар. XV проектна единица и за намиращите се там Южнобургаски реки, река Велека и река Резовска и водните тела. От изброените общо 68 наводнения само 24 са оценени като наводнения със значителен риск. От тях 64 са по р. Велека и 21 бр. от тях са значителни, от които 9 на територията на община Малко Търново, а именно:

- м. „Ковач” до с. Звездец на р. Велека и на р. Айdere през 2006 г.;
- гр. Малко Търново на р. Айdere през 2006 г.;
- с. Стоилово на р. Айdere през 2006 г.;
- м. „Тракийски лагер” до с. Стоилово на р. Велека през 2006 г.;
- м. “Качул” до с. Граматиково на р. Дяволски дол през 2006 г.;
- с. Младежко на р. Младежка, ляв приток на р. Велека през 2006, 2008 и 2009 г.;

От тези данни става ясно, че най-често значителни наводнения е имало при с. Младежко по р. Младежка, което прави тази територия особено рискова. Това налага да се предвидят мерки за контрол и управление на риска. По поречието на р. Резовска няма отчетени

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

значителни наводнения за изследвания период. Повечето големи наводнения, отбелязани в териториите около по-големите реки, са предимно в общините, разположени на Черноморското крайбрежие, в близост до устията им.

Основни изводи от анализа

Рекултивацията на нарушени терени от добивна дейност, от природни явления и бедствия, на основата на биологични принципи и мерки, ще спомогне за възстановяване на релефа, почвите и растителността, оттока на водите, а оттам и на естетическите качества и биологичната фиторазнообразие.

Ще бъдат необходими и административни мерки за регулиране на нарушения на почвената покривка.

Териториите за рекултивация (Тр) включени в ОУП на община М. Търново обхващат увредените територии от добивна дейност, от депониране на битови или производствени отпадъци или от други антропогенни дейности и/или от негативни явления (свлачища, срутища) които подлежат на рекултивация.

Като характерна особеност може да се изтъкне, че земеделските земи от 3-та и 4-та бонитетни категории не се използват пълноценно като обработваеми земи. Една част от тях се стопанисват като пасища и мери, което може да се дължи на разпокъсаността на имотите.

Ерозионните процеси на територията на общината са слабо проявени, което се дължи на високата залесеност на терените и на устойчивостта на основните скали.

IV. ОБВЪРЗАНОСТ НА ПОУПВП СЪС СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ ОТ ПО-ВИСОКО ЙЕРАРХИЧНО НИВО

Анализ на националното законодателство и програмни документи

Анализ и оценка на действащото законодателство, свързано с почвите

Европейските програмни документи са транспонирани в българското законодателство и отразяват поставените цели и задачи за постигане на желаните резултати още в предприсъединителния период към ЕС през 2004 г.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

В Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030г.) е направен извода, че до сега се обръща внимание на политиките по отношение на използването и управлението на природните ресурси касаещи води, въздух, климат. Почвите са засегнати в по-малка степен като повече внимание им е обърнато в Актуализираната Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването, Комуникационната стратегия за устойчиво управление на земите в България, Национална програма за развитие: България 2020. Проектът на Стратегия за устойчиво развитие на Република България 2007 г. маркира проблемите за управление на почвените ресурси, целите и задачите, както и необходимите дейности за решаването им.

Анализ и оценка на информационната обезпеченост

Опазването на почвите е неразделна част от цялостната политика за опазване на околната среда в страната. Защото почвата, като компонент на околната среда, е неразривно свързано с опазване на водите, чистотата на въздуха, управление на отпадъците.

Законът за почвите (обн. ДВ. бр. 89 от 2007 г., последно изм. и доп. ДВ. бр.98 от 27 ноември 2018г.) е рамков закон за опазването на почвите и техните функции, тяхното устойчиво ползване и възстановяване като компонент на ОС, позовавайки се на следните принципи: екосистемен и интегриран подход; устойчиво ползване на почвите; приоритет на превантивния контрол за предотвратяване или ограничаване увреждането на почвите и на техните функции; прилагане на добри практики при ползването на почвите; замърсителят плаща за причинените вреди; информираност на обществеността за екологичните и икономическите ползи от опазването на почвите от увреждане и за мерките за опазването им. Рамковият закон за почвите определя компетентните органи и дефинира техните компетенции при осъществяването на държавната политика по опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на национално, регионално и местно ниво.

Съгласно **Чл. 39.** (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.):

(1) Опазването, устойчивото ползване и възстановяването на почвата гарантират ефективна защита на човешкото здраве и на функциите на почвата, като се отчита, че почвата е ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс.

(2) Опазването, устойчивото ползване и възстановяването на почвата имат за цел:

1. (изм. - ДВ, бр. 89 от 2007 г.) предотвратяване на нейното увреждане;
2. трайно запазване на многофункционалната и способност;
3. осигуряване на ефективна защита на здравето на човека;
4. съхраняване на качествата и като среда за нормално развитие на почвените организми, растенията и животните;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

5. осъществяване на превантивен контрол за предотвратяване на неблагоприятни изменения на почвата и прилагане на добри практики за земеползване;

6. (изм. - ДВ, бр. 89 от 2007 г.) отстраняване и/или намаляване на вредните изменения на качеството и, предизвикани от процеси, увреждащи почвите, според изискванията на типовете земеползване.

Съгласно:

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Юридическите и физическите лица, собственици и/или ползватели на поземлени имоти, са длъжни да не предизвикват вредни изменения върху почвата в собствените и в съседните поземлени имоти.

Чл. 40а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Нормите относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата се определят с наредба на министъра на околната среда и водите, министъра на здравеопазването и министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 41. Собствениците и ползвателите на поземлени имоти са длъжни да вземат мерки за предотвратяване на вредни изменения, застрашаващи почвата.

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Който причини вредни изменения на почвата, е длъжен да възстанови за своя сметка състоянието и, предхождащо увреждането.

(2) Собствениците и ползвателите на подземни и надземни мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура са длъжни да ги поддържат в техническа изправност и да не допускат замърсяване или друго вредно изменение на почвата около тях.

Чл. 43. (1) Хумусният пласт на почвата се поставя под специална защита.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Преди започване на строителство или търсене, проучване и добив на подземни богатства хумусният пласт на почвата се изземва, депонира и оползотворява по предназначение при условията и по реда на наредба на министъра на земеделието, храните и горите, министъра на околната среда и водите и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(3) Дейностите по ал. 2 се извършват, като не се допуска замърсяване или увреждане на почвата в съседните поземлени имоти.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) След приключване на дейностите по ал. 2 възложителят или инициаторът на проекта е длъжен да извърши рекултивация на увредения терен.

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 42 от 2022 г., в сила от 07.06.2022 г.) Собствениците и операторите на депа за отпадъци, включително хвостохранилища, сгуроотвали и други, както и на съоръжения за съхраняване на отпадъци и/или опасни химични вещества, смеси и

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

продукти ги организират и експлоатират по начин, който изключва замърсяване и увреждане на почвата и другите компоненти на околната среда.

Чл. 44а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия, се извършват съгласно наредба, приета от Министерския съвет.

Чл. 44б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването, устойчивото ползване и възстановяването на функциите на почвата се извършват при условията и по реда на този закон и на специален закон.

Относитими законови и подзаконови актове:

Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия (ДВ, бр. 15/16.02.2007 г). В нея се определят редът и начинът за провеждане на инвентаризация и проучване на площи със замърсена почва (Закон за почвите, съгласно чл. 20, ал. 2 във връзка с чл. 12, т. 6 - замърсяване на почвата). Инвентаризацията и проучванията на площи се извършват с цел да се определят площите със съмнение за замърсяване на почвите и площите с доказанозамърсени почви, които да бъдат подложени на мерки за въздействие. В зависимост от проучванията се регламентират мерки за: възстановяване, ограничителни, защитни, както и мерки за обезопасяване. Със съмнение за замърсяване в страната са определени около 1438 места. Малка част са проучени детайлно. Това са преди всичко приватизирани обекти или обекти, които са били в процес на приватизация. Наредбата предвижда създаване, поддържане и актуализация на публичен регистър от ИАОС с три раздела:

- раздел А - площи със съмнение за замърсяване на почвата с подраздели за предварителен преглед и предварително проучване;

- раздел Б - площи с доказано замърсена почва с подраздели за:

1. подробно проучване,
2. замърсена почва с необходимост от провеждане на мерки за въздействие,

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

3. площи, върху които се провеждат или са проведени защитни, ограничителни и/или мерки за обезопасяване;
- раздел В - площи с незамърсена почва, върху които са проведени мерки за възстановяване.

По този начин се създава и поддържа единна електронна база данни с досие за всяка площ (или място), което представлява добра основа за контролиране на замърсените територии, които могат да представляват проблем за даден вид земеползване. Информацията за площи със съмнение за замърсяване се получава от регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ). Изпитванията показват степента на замърсяване, прави се заключение и и се установява причинителят на замърсяването.

Методика за предварителните и подробните проучвания и създаване на публичен регистър за инвентаризация на площи със замърсена почва (2016 г.) е разработена съгласно изискванията на чл. 7 до чл. 13 и параграф 4 от Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия (Обн. ДВ. бр.15 /2007 г.). Въз основа на резултатите от редица дейности се изготвя заключение за териториалния обхват на замърсяването. Площите с доказано замърсени почви, следствие на подробно проучване, ще бъдат подложени на мерки за възстановяване. Необходимостта от разработване на Методиката произтича и от ангажиментите на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) периодично да докладва до Европейската агенция по околна среда (ЕАОС) за броя и степента на проучване на замърсените места.

От нормативна гледна точка двата акта - Наредбата и Методиката са изчерпателни. Тъй като Методиката се прилага от 2016 г., добър анализ е възможен едва на третата година, когато са налице резултати и са видими пропуските. На този етап се предлага д а се предвиди по-широк кръг от замърсители (неорганични и устойчиви органични) за наблюдение, които след три години да бъдат включени в Наредба № 3 за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите, както и тестване на съответните методи за изпитване в лабораториите на ИАОС.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

Наредба за реда и начина за инвентаризация, проучвания, извършване и поддържане на необходимите възстановителни мероприятия на площи с увредени почви. (ДВ. бр. 62 от 4/ 08. 2009 г., посл. изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017 г.). Заглавието на тази наредба привидно повтаря предишната. С наредбата се определят редът и начинът за провеждане на инвентаризация и проучвания на площи с почви, увредени от ерозия, киселяване, засоляване, уплътняване и намаляване на почвеното органично вещество; необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на извършените възстановителни мероприятия за земеделски и горски земи. Инвентаризацията и проучванията се извършват с цел да се установят площите с потенциални и действителни рискове за увреждане на почвите и нарушаване на техните функции в резултат на деградационните процеси. Възстановяването на увредени почви се извършва въз основа на детайлни проучвания и проекти за мелиоративно-технически мероприятия за възстановяване на нарушените функции на почвите и трайното им запазване.

Наредба №3 за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (обн. ДВ бр. 71 от 12.08.2008 г.), е специализираната Наредба, въвеждаща система за оценка на замърсяването на почвата, базирана на равнището на концентрация на индивидуалните замърсители в почвата (неорганични и органични). Тази Наредба отменя Наредба №3 от 1979 г. Определят се три равнища на концентрация за всеки замърсител при 3 стойности на рН, изразени като числени стойности именно: предохранителни, максимално допустими и интервенционни стойности. Според концентрацията на всеки индивидуален замърсител (общо съдържание, mg/kg суха почва) се определят четири степени на замърсяване: слабо, средно, силно и опасно замърсена почва. За опасно се приема замърсяване, предизвикано от концентрация на даден замърсител > 5 МДК, което не означава автоматично изключване на почвата от даден вид земеползване и провеждане на ремедиационни действия. В тази Наредба са определени и допустимите съдържания на устойчиви органични замърсители (УОЗ), включително органохлорни пестициди. **В действащото към момента национално законодателство относно УОЗ** съществува изискване за мониторинг само на някои устойчиви органични замърсители в почви. В първо ниво – широкомащабен мониторинг се извършва наблюдение само на 8 (осем) устойчиви хлорорганични пестициди. От 2013 г. се предвижда мониторинг на още 4 устойчиви пестицида във връзка с включването им в Приложенията на Стокхолмската конвенция, ратифицирана със закон (обн. ДВ бр. 89/12.10.2004 г., изм. и доп. ДВ. бр.59 от 29 юли 2016г.). Първоначално към Стокхолмската конвенция са били включени 12 УОЗ вещества, добавени са още 10 нови УОЗ, а в последствие още 6 нови УОЗ вещества.

Понастоящем УОЗ веществата, включени в Стокхолмската конвенция и Регламент

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

850/2004, относно устойчивите органични замърсители са 28. Необходимо е Наредбата да бъде допълнена с норми и за други тежки метали (напр. ванадий, талий, селен и др.) и устойчиви органични замърсители. Посочените в документа прагови стойности са по литературни източници и е наложително тяхното актуализиране с данни от проведени изследвания и разработки, направени след 2008 г. Обследването и третиране на старите замърсявания се извършваше съгласно Наръчник за оценяване и третиране на стари замърсявания, 2001 г. След одобряване на Методиката за предварителните и подробните проучвания и създаване на публичен регистър за инвентаризация на площи със замърсена почва (2016 г.), разработена съгласно изискванията на чл. 7 до чл. 13 и параграф 4 от Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия (Обн. ДВ. бр.15 /2007 г.), тя трябва да се използва при оценки на всички замърсени площи, в т.ч. във връзка с екологичната отговорност, комплексните разрешителни, ОВОС.

Наредба No 4 за мониторинг на почвите (Обн. ДВ. бр. 19 от 13 Март 2009 г.), с която се урежда редът за провеждане на мониторинг на почвите, чрез създаване на Национална система за мониторинг на почвите (НСМП). Тя е част от Националната система за мониторинг на околната среда и включва събиране, оценка и обобщаване на информация за почвите, както и поддържането на информационна система за състоянието на почвите и тяхното изменение. Целта е оценка на актуалното състояние на почвите, своевременно идентифициране, анализ и прогнозиране развитието на деградационните процеси.

НСМП предоставя информация за провеждане на ефективна национална политика и обслужва обществените нужди от информация за състоянието на почвите и тяхното изменение. Мониторингът на почвите, едновременно с почвените карти и базата данни е жизнено важен компонент в събирането на информация за почвите на определен регион или на страната като цяло. Той е главното средство за оценка на качеството на почвите, идентифициране на природата на замърсените земи, ефектите от трансграничната миграция на замърсителите и на степента и формата на деградация на почвите.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Наредбата е разработена и се прилага от 2009 г. (някои от схемите се прилагат от 2004 г.) Налице са натрупани данни, които позволяват да се направи последваща оценка относно нейния обхват и съдържание. Препоръчително е да се разшири набора от параметри (тежки метали и устойчиви органични замърсители), но само в случай, че са налице норми за тяхната оценка и възможност за тяхното определяне в лабораториите на ИАОС. Дори в този си вид, същата достатъчно добре регламентира процедурите за наблюдение и оценка (съгласно индикаторите, определени със Заповед №РД-619/15.09.2009 г. на Министъра на околната среда и водите, с която се утвърждават схемите за мониторинг на почвите и индикаторите за оценка на състоянието на почвите съгласно чл. 10, ал. 1 и чл. 11, ал. 1 на Наредбата за мониторинг на почвите.

Наредба №26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт (ДВ, бр. 89 от 22.10.1996, изменена и допълнена в ДВ бр. 30 от 22.03.2002 г.). Издадена е от Министерството на земеделието и храните, Министерството на околната среда, Министерството на териториалното развитие и строителството и Комитета по горите към Министерския съвет. На рекултивация подлежат всички обекти разписани в чл. 11, ал.1 от Закона за опазване на земеделските земи: рудници, кариери и други земи с нарушен почвен профил; сгуроотвали, хвостохранилища, сметища и други депа за отпадъци; стари корита на реки; трасета на изоставени канали, пътища, железопътни линии и строителни площадки, след демонтаж на инженерните съоръжения, облицовки и горно строене. Рекултивацията на земите е двуетапен процес, който включва техническа и биологична рекултивация. С нея се възстановява годността на земята за земеделско или горскостопанско ползване. При невъзможност се създава друг вид ползване, като се оформя подходящ ландшафт. Когато теренът се рекултивира за земеделско ползване мелиоративни мероприятия за възстановяване на продуктивността на рекултивирани площи се изпълняват за 5-годишен период след изпълнение на техническата рекултивация. В наредбата е записано, че когато теренът се рекултивира за горскостопанско ползване – лесотехническите и др. мелиоративни мероприятия за създаване на горски насаждения се извършват през първите 3 години след изпълнението на техническата рекултивация и залесяването. Това обаче е в противоречие с Наредба No 2 от 7 февруари 2013 г. за условията и реда за залесяване на горски територии и земеделски земи, където този срок е 5 години.

Друг важен закон, свързан с опазване на почвите е **Закон за опазване на земеделските земи (обн. ДВ. бр.35 от 24 април 1996г., изм. и доп. ДВ. бр.83 от 9 октомври 2018г.** Двата закона имат своите специфики в зависимост от необходимостта от

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

информация, която да бъде предоставена на ползвателите на земеделските земи (ЗОЗЗ) или информационна система за почвените ресурси като цяло (Закон за почвите).

Законът за опазване на околната среда (ЗООС) (обн. ДВ, бр.91/25.09.2002 г., посл. изм. ДВ. бр. 54 от 16 юни 2020 г.), регламентира държавната политика по опазване на околната среда и интегрирането ѝ в секторните политики. ЗООС е рамков закон, който регламентира основните положения и принципи на управлението на обществените отношения, свързани с опазването на околната среда. В Раздел III-ти Опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на Глава трета (Опазване и ползване на компонентите на околната среда и управление на отпадъците) са включени всички теми, свързани с опазването, устойчивото ползване и възстановяването на почвата, които гарантират ефективна защита на човешкото здраве и на функциите на почвата, като се отчита, че почвата е ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс. В ЗООС и подзаконовите актове, издадени въз основа на него, са транспонирани и се прилагат задължения, произтичащи от международни ангажименти и такива от Директиви на ЕС.

В ЗООС се регламентират не само основните положения и принципи на управлението, свързани с опазването на околната среда, но се въвеждат като превантивни инструменти и процедури по тях за екологичната оценка (ЕО) и оценката на въздействието върху околната среда (ОВОС), комплексни разрешителни режими (КР), екологична отговорност, управление и финансиране.

Екологична оценка: Условиата и редът за извършване на екологична оценка са регламентирани в **Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Обн. ДВ. бр. 57 от 2 Юли 2004 г., изм. и доп. ДВ. бр. 67 от 23 август 2019г.).**

Почвите, като компонент на околната среда, са неразделна част от предмета на **Екологична оценка на планове и програми.** Чрез процедурата по екологична оценка се оценява потенциалното въздействие от реализирането на план/програма върху почвите и земеползването. При потенциален риск от замърсяване и/или увреждане на почвите, се предвиждат мерки, които да го ограничат. Процедурата по ЕО не допуска реализацията на нови планове и програми, които да окажат отрицателно въздействие върху почвите. Екологичната оценка (ЕО) е задължителна за плановете и програмите, които има вероятност да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони от мрежата

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

„Натура 2000“. Необходимостта от ЕО се преценява и за и програмите, свързани с опазване на почвата - планове за образуване на масиви за ползване на земеделски земи, краткосрочни и дългосрочни програми за подобряване на продуктивните качества на земеделските земи и опазването им от ерозия, замърсяване, засоляване, окисляване и заблацияване. *Оценка на въздействието върху околната среда* е превантивен инструмент за идентифициране и оценяване на евентуалните въздействия върху околната среда и човешкото здраве от строителството и експлоатацията на инвестиционните предложения във всички отрасли на икономиката и развитието на инфраструктурата, на ранния етап от тяхното проучване и разработване, преди да е взето решение за реализацията им на конкретно място при съответната технология, начин на строителство и др. Условието и редът за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) са регламентирани в Наредба. Целта на оценката на въздействието върху околната среда на инвестиционни предложения е да определи, опише и оцени преките и непреките въздействия върху човека и компонентите на околната среда, включително биологичното разнообразие и неговите елементи, почвата, водата, въздуха, атмосферата, ландшафта, земните недра, природните обекти, минералното разнообразие и взаимодействието между тях. Почвите, като компонент на околната среда, са неразделна част от предмета на Оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционни предложения. Комплексно разрешително - превантивен инструмент при изграждането и експлоатацията на нови и за експлоатацията на действащи инсталации и съоръжения за категориите промишлени дейности по приложение №4 към Закона за опазване на околната среда.

V. SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализ е класически метод за стратегическо планиране и в същото време и аббревиатура, зад която стоят следните думи:

- **Силни страни** (Strengths);
- **Слаби страни** (Weaknesses);
- **Възможности** (Opportunities);
- **Заплахи** (Threats).

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

SWOT анализът е изключително полезен инструмент за разбиране на различни бизнес ситуации и вземане на решения. Той дава необходимата рамка за преглед на организационната стратегия и посока на развитие на една фирма, но така също и проект, бизнес предложение или **всяка една друга идея**.

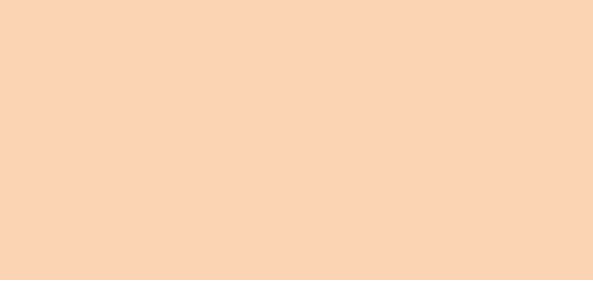
Таблица SWOT-анализ на почвите на община Малко Търново

<i>Силни страни</i>	<i>Слаби страни</i>
Почвообразуването в Странджа е под влияние на особеното съчетание на характерния за Странджа климат, уникалната горскодървесна растителност, извънредното разнообразие от коренни и почвообразуващи скали, ридовохълмистия нископланински релеф с голяма разчлененост, гъсто разклонена хидрографска мрежа с къси склонове и доминиращи припечни изложения. Ниската категория на земеделската земя, наличието на мери и пасища, както и на гори изключително благоприятства развитието на животновъдството на територията на общината – овцевъдство, говедовъдство, свиневъдство. Мерите и пасищата са 48 779.037 дка , което представлява 35% от общия	Ниската категоризация на земята е довело до изоставянето на част от земеделските земи , особено тези, намиращи се на наклонени терени. Земеделските парцели са малки, което не позволява ефективна обработка. Наклонените терени са предпоставка за образуване на повърхностни води и ерозиране на голяма част от обработваемите земи. Селищата в региона са обезлюдени и няма заинтересованост от развитие на земеделско производство; Специфичните природо-климатични условия на региона определят ниска рентабилност на земеделското производство;

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

селскостопански фонд. Процесът на възстановяване на собствеността върху земята е приключил и всички земеделски земи, за които има подадени заявления за възстановяване са върнати на предишните им собственици. Характерна особеност в процеса на възстановяване на земеделските земи са малките парцели, които много често са и под един декар, което затруднява механизирания им обработка. Липсват и случаите на собственост на земя над 200,300 до 500дка. На територията на общината има 684 409,756 дка гори, които се стопанисват от три Държавни и едно общинско лесничество. На основание чл. 29, ал. 1, т. 2 от Закона за почвите (ДВ бр. 89/06.11.2007г.) е изготвен и съгласуван План за собствен мониторинг на почвите на територията на обект: Техническа рекултивация на консервираната част от хвостохранилище „Малко Търново 2”- имот №46663.52.479	Нарушените територии от депониране на отпадъци обхващат следните имоти: □□В землището на гр. Малко Търново - имот 46663.72.4 - 21 дка (2.1 ха), имот 46663.55.847 – 20 дка (2 ха) и имот 46663.45.912 - 56 дка (5.6 ха); □□В землището на с. Звездец - имот 30483.102.103 - 8.5 дка (0.85 ха); □□В землището на с. Граматиково - имот 17693.57.48 - 11.1 дка (1.11 ха) Общо за трите депа площта възлиза на 116.6 дка или 11.66 ха. Общата площ на поетапно възстановените , рекултивирани терени е 6.05ха.
---	---

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

в местността „Добърджана”, землище на гр. Малко Търново, област Бургаска, е в размер на 112 753 кв.м. с изградена „Фотоволтаична електрическа централа в ПИ с идентификатор 46663.52.479, местност „Добърджана” по кадастралната карта на гр. Малко Търново, Община Малко Търново, Област Бургас. Собственият мониторинг се изпълнява на всеки 3 години-последно през 2021г. по показателите: рН, кадмий, Мед, Олово. Ерозионните процеси на територията на общината са слабо проявени, което се дължи на високата залесеност на терените и на устойчивостта на основните скали.	
<i>Възможности</i>	<i>Заплахи</i>
Съществуват условия за развитие на екологично земеделие. Проучване възможностите за устойчиво използване на билки, горски плодове, гъби и др. Района е характерен и представлява интерес в научно и туристическо отношение с наличието на изключително интересна медитеранска и понтийска	Като източник на замърсяване може да се посочи и животновъдството, което се развива макар и в малка степен в общината. Предвид това, че животните се отглеждат свободно не може да се конкретизира териториалният обхват на замърсяване. Липсва регистър на площите с увредени почви и оттам извършване на контрол и

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

растителност, с голям брой ендемити, редки и защитени видове и растения като мушмулата, дафнето , калуната, странджанската зеленика, боровинката и много други. С обявяването през 1995 година на Природен парк "Странджа" и изработените планове за управление , всички гори в района попадат в категорията на гори със специално предназначение. Основните насоки са свързани с екологосъобразното им стопанисване, многоцелево ползване, възпроизводство и опазване на горските ресурси. „Закриване и рекултивация на „Общинско депо за неопасни отпадъци“ в местност „Ярково“ до гр. Малко Търново“. „Закриване и рекултивация на общински депа за неопасни отпадъци в местност „Райков чукар“ и местност „Вълково мъклище“, община Малко Търново”.	възстановяването им. Липса на ефективно пречистване на отпадните води от град Малко Търново, което е заплаха за дифузно замърсяване на почвите.
---	---

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

VI. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ПО ОПАЗВАНЕ, УСТОЙЧИВО ПОЛЗВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ПОЧВИТЕ

1. Предизвикателства

Почвата е основата за всички хранителни вериги и за биологичното разнообразие. Здравите почви са решение на основните предизвикателства, които са описани в [Европейския зелен пакт](#), включително неутралност по отношение на климата, чиста и кръгова икономика, обръщане на процеса на загуба на биологично разнообразие, осигуряване на здравословна храна, опазване на човешкото здраве, спиране на опустиняването и влошаването на качеството на земите.

Предизвикателствата са оценени и намират решение в политиките за опазване на почвите в България с прилагане на съвременно хоризонтално законодателство, адекватни програми, биологично земеделие, съвременни агроекологични схеми и строги разрешителни режими.

Роля на почвите за смекчаване на изменението на климата и адаптиране към него



Равнището на нетните поглъщания на въглерод в сектора на ЗПЗГС отбелязва тревожна тенденция. Между 2013 и 2018 г. нетните поглъщания на въглерод на година са намалели с 20 %¹. За постигането на нулеви нетни емисии на парникови газове до 2050 г. се разчита и на поглъщанията на въглерод чрез възстановяването и по-доброто управление на почвите с цел абсорбиране на емисиите, които ще останат в края на един амбициозен път за декарбонизация. Целенасочените и трайни устойчиви практики за управление на почвите могат значително да спомогнат за постигането на неутралност по отношение на климата чрез отстраняване на антропогенните емисии от органични почви и чрез увеличаване на въглерода, уловен в минералните почви.

Здравите почви ще направят ЕС по-устойчив и ще намалят неговата уязвимост спрямо изменението на климата. Като се има предвид ключовата роля на почвите във водния цикъл, те са незаменим съюзник и в адаптирането към изменението на климата. Големият капацитет за задържане на вода в почвите намалява въздействието от наводнения и понижава отрицателното отражение на сушите.

Преразглеждането на Регламента относно ЗПЗГС, което Комисията предлага в законодателния пакет „Подготвени за цел 55“², има за цел да се спре и обърне тези тенденции и да се опростят счетоводните правила.

Следните два вида почви изпълняват важна роля във връзка с изменението на климата:

- **органичните почви** (включително торфищата) имат високо съдържание на въглерод от над 20 % суха маса и покриват 8 % от ЕС³. Торфищата са земни влажни зони, в които условията на заблатеност предотвратяват пълното разграждане на

¹ Предложение за регламент за изменение на Регламент (ЕС) 2018/841 и на Регламент (ЕС) 2018/1999, COM(2021) 554.

² Осъществяване на Европейския зелен пакт: пакет „Подготвени за цел 55“.

³ Изчислено от информация, извлечена от националните данни, подадени за годишната инвентаризация на емисиите на парникови газове в ЕС.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

растителността. Само на пресушаването на торфища във всички категории земи в Европа се дължат около 5 % от емисиите на парникови газове в ЕС. Емисиите от обработваеми органични почви все още не са намалели значително поради продължаването на вредните практики за отглеждане на култури. Въпреки това дори само възстановяването на пресушените органични почви би могло да намали значително емисиите на CO₂ от земята, с което се създават редица съпътстващи ползи за природата, биологичното разнообразие и опазването на водите⁴;

- **минералните почви** се отличават със съдържание на въглерод в размер на под 20 %, като по-често то е под 5 %. Всяка година минералните почви под обработваеми земи губят около 7,4 милиарда тона въглерод⁵, което се дължи, наред с другото, на неустойчиви селскостопански практики. Въпреки това този вид въглеродно депо представлява „банковата сметка“ на земеделските и горските стопани по отношение на природния капитал. Важно е то да не бъде изчерпано, тъй като съдържанието на въглерод е основата за биологичното разнообразие, здравето и плодородието на почвите. Освен това, макар улавянето на въглерод в минералните почви да зависи от вида на почвата и климатичните условия, то е разходоефективен метод за намаляване на емисиите със значителен потенциал за улавяне на 11—38 милиона тона еквивалент на CO₂ годишно в Европа⁶, ако редица вече установени управленски практики се прилагат в по-голям мащаб по отношение на обработваемите земи. Много от тези практики са разходоефективни⁷. Горските стопани също така разполагат със значителни възможности за мерки, които едновременно подобряват производителността на горите, функцията на погълтател на въглерод и свойствата на здравата почва. Банковият и финансовият сектор са все по-заинтересовани да инвестират в земеделските стопани, които прилагат устойчиви практики и увеличават въглерода в почвата, както и да създават пазарни стимули за съхранението на въглерод. Налице са доказателства, че улавянето на въглероден диоксид в земеделието може не само да допринесе в значителна степен за усилията на ЕС за справяне с изменението на климата, но и да генерира други съпътстващи ползи, като например увеличено биологично разнообразие и опазване на екосистемите⁸.

2. Стратегически цели и приоритети

⁴ Европейска комисия (2021 г.), [Ръководство с технически насоки: създаване и прилагане на основани на резултатите механизми за улавяне на въглероден диоксид в земеделието в ЕС. Данните са от 2016 г., включително от Обединеното кралство.](#)

⁵ Европейска комисия (2018 г.), задълбочен анализ в подкрепа на това е наличен в COM(2018) 773: [Чиста планета за всички — Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперитетна, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика.](#)

⁶ Lugato и др. (2014 г), Potential carbon sequestration of European arable soils estimated by modelling a comprehensive set of management practices (Потенциално улавяне на въглерод в европейските обработваеми земи, прогнозирано чрез моделиране на всеобхватен набор от управленски практики).

⁷ Европейска комисия (2021 г.), [Ръководство с технически насоки: създаване и прилагане на основани на резултатите механизми за улавянето на въглероден диоксид в земеделието в ЕС.](#)

⁸ Европейска комисия (2021 г.), [Ръководство с технически насоки: създаване и прилагане на основани на резултатите механизми за улавянето на въглероден диоксид в земеделието в ЕС.](#)

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.



Фигура: връзки между Стратегията на ЕС за почвите и други инициативи на ЕС

Стратегическите цели и приоритети които си поставя настоящата Програма на община Малко Търново са свързани и следват в дългосрочен план да отговорят на изискванията на Стратегията на ЕС за почвите, която има за цел да гарантира следното до 2050 г.:

- всички почвени екосистеми на ЕС са здрави и по-устойчиви и следователно могат да продължат да предоставят своите важни услуги
- няма нетно усвояване на земя и замърсяването на почвата е намалено до нива, които вече не са вредни за здравето на хората или екосистемите
- опазването на почвите, устойчивото им управление и възстановяването на деградирани почви е общ стандарт.

3.Очаквани резултати

Настоящата Програма като стратегия на местно ниво на община Малко Търново има ключова роля за практическо приложение на политиката за почвите, тъй като дефинира конкретни цели и мерки за тяхното опазване не само за централните и местни институции, но и за обществените организации и гражданите. В резултат на изпълнението на програмата и заложените в плана за действие мерки ще се осигури минимизиране и, където е възможно, предотвратяване на вредното въздействие на процесите на деградация върху почвите, възстановяване на увредените и нарушени почви и тяхното устойчиво управление в съответствие с европейските и национални нормативни документи.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

VII.ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

План за действие на ПОУПВП Малко Търново 2021-2028 г.

Планът за действие на ПОУПВП Малко Търново 2021-2028 г. е съобразен и с Петгодишния план за действие с конкретни институционални, организационни и инвестиционни мерки, срокове, отговорни институции, необходими ресурси и източници на финансиране към Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за период от 5 години

План за действие на ПОУПВП Малко Търново 2021-2028 г.

Планът за действие на ПОУПВП Малко Търново 2021-2028 г. е съобразен и с Петгодишния план за действие с конкретни институционални, организационни и инвестиционни мерки, срокове, отговорни институции, необходими ресурси и източници на финансиране към Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за период от 5 години

Стратегическа цел	Мярка	Етапи и Срок за постигане	Финансови средства (в лева) и източници на финансиране	Координация с други планове и програми	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение Отговорни институции			
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Подобряване на административния капацитет и ефективни правни инструменти									
Подобряване	Повишаване	Ежегодно	Държавен бюджет200	Национална програма за	Служителите	Повишен капацитета	Обучени до 2	МОСВ, МЗХГ	Общинска администрация

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

на административния капацитет, правните инструменти по прилагане на екологичното законодателство и информационната обезпеченост с цел устойчиво управление на почвите.	капацитета на областните и общински администрации по отношение на опазване, устойчиво ползване и възстановяване на функциите на почви	след приемане на Програмата	000 лв. ОП „Околна среда“ 2021 - 2027 265 общини * 2 обучени *375 лв на човек	опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите. Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р. България ПООС	на местно ниво имат необходимостта административен капацитет по отношение на ефективно управление на почвените ресурси.	на служителите от общинската администрация	човека от общината		ия Малко Търново
	Ефективен превантивен, текущ и последващ контрол по опазване и устойчиво ползване на почвите и ограничаване на процесите, които ги увреждат на: -регионално	Ежегодно, по време на изпълнението на Плана за действие	Общински бюджет	Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р. България	Изпълнение на ангажиментите на експертите от РИОСВ и кметовете на общините, произтичащи от Закона за почвите.	Недопускане на увреждане на почвите, устойчиво ползване и възстановяване на функциите на почвата	Брой направени предписания. Брой наложени санкции. Намалена площ на увредени почви	На общинско ниво: РИОСВ Областни и Общински администрации	Областните администрации

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	НИВО. -ОБЩНСКО НИВО								
	Засилване на контрола върху спазване на забраната за палене на стърнища.	Ежегодно изпълнен и е на плана за действие.	Държавен бюджет	Национална програма за развитие: България 2020 (НПР БГ 2020). Национална програма за действие за устойчиво управление на земи-те и борба с опустиняването в Република България 2014-2020 г	Предотвратена загуба на органично вещество следствие от незаконно палене на стърнища	Недопускане на пожари в стърнища	Брой проверки, Брой изпратени предписания Брой санкции за периода	МЗХГ ИАГ Общини	Областен управител, Кметове Общини
Направление Предотвратяване и ограничаване на ерозионни процеси									
Предотвратяване възникването на деградационни процеси, възстановяване и съхраняване функциите на	Стимулиране на научните изследвания за борба с ерозията на почвите чрез разработване и внедряване на иновационни	Ежегодно	Държавен бюджет НОИР 2014-2020. В рамките на финансираните проекти 500 000 лв. ПРСР* (мярка 16.1.)	Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р. България	Развит научен потенциал за предвиждане и предотвратяване на ерозионни процеси.	Подадени проектни предложения в областта на борба с ерозията в текуща сесия	Брой финансирани	научни изследвания в областта на борба с ерозията за периода.	Общински администрации и др.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

почвите	технологични решения								
	Усвояване на ерозиран земи за отглеждане на алтернативни култури – лекарствени, етерично-маслени, агролесовъдство	Ежегодно, по време на 5-годишния период на изпълнение на Плана за действие	Частни инвестиции, ПРСР* 2014-2020 г. (150 000 ha X 500 лв/ha) 75 000 000 лв.	Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р. България; Национална стратегия за устойчиво развитие на земеделието в България; Национална стратегия за развитие на горския сектор в Р. България за периода 2013 – 2020 г	Намалени площи с пустеещи земи, ограничена степен на ерозия и повишени добити от получена продукция.	Площ в ha на ерозиран пустеещи земи, заети с алтернативни култури – ежегодни данни.	Ерозиран пустеещи земи в ha усвоени за отглеждане на лекарствени, етерично-маслени култури и агролесовъдство – общо за периода	МЗХГ	Общински администрации, Земеделски стопани
	Възстановяване и поддържане на ползащитните горски пояси и извършване на нови	Ежегодно, по време на 5-годишния период на изпълнение на Плана за действие.	Бюджет на МЗХ и ИАГ; 75 000 000 лв. (15 000 000 лв. на година x 5 години)	Национална програма за развитие: България 2020 (НПР БГ 2020)	Подобряване на почвените характеристики и в резултат на проведените мероприятия	Възстановени и поддържани нископродуктивни земи, стабилизирани екосистеми.	Площ с възстановени и поддържани ползащитни горски пояси, площ залесени територии, текущо за годината	МЗХГ	Областни общински администрации

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	противоерозионни и залесявания върху нископродуктивни земи, изоставени земеделски земи, голи, ерозирани и застрашени от ерозия площи, извън горските територии, съобразно условията на средата				я по предотвратяване възникването на ерозионни процеси и опазване на почвите.				
Предотвратяване възникването на свлачищни процеси									
	Приоритетно укрепване на свлачищата от републиканската пътна мрежа, както и такива, засягащи обекти на инфраструктурата –	Ежегодно, по време на 5-годишния период на изпълнение на Плана за действие	Държавен бюджет ОПОС - Приоритетна Ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“ Приоритет 4	Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Р. България, ерозията и абразията по Дунавското	Безопасност за населението.	Укрепени свлачища, опазване на обекти от инфраструктурата - водопроводи, канализационни и мрежи, топлопроводни и газопреносни	Брой укрепени свлачища около републиканската пътна мрежа и обектите на техническата инфраструктура	МОСВ, МРРБ	Общински и областни администрации, оператори на обектите от техническата инфраструктура.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	водопроводи, канализацион ни мрежи, топлопроводн и и газопреносни мрежи, обекти, обслужващи националната сигурност.		„Риск и изменение на климата“ през следващия програмен период – 2021 - 2027	и Черноморск о то крайбрежие, 2015-2020 г, НПРД.		мрежи,пътна инфраструкту ра			
Възстановяване и рекултивация на нарушени терени									
	Разработване и внедряване на нови технологии за техническа и биологична рекултивация на нарушените терени.	До края на 5- тата година от приемане на Програма та	Държавен бюджет Донорски организации , Бизнес 115 000 лв;	Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняван ето в Р. България.	Внедрени нови технологии за рекултивац ия на нарушени терени, укрепени функции на земните ресурси, намалено или елиминиран о въздействи е на източниците на замърсяван е върху земните	Брой разработени, адаптирани или внедрени нови технологии за техническа и биологична рекултивация	Адаптирани или внедрени поне три но ви технологии за техническа и биологична рекултивация/	МОСВ, МЕ, БАН, ССА Университ ет и	Общински администрац и и, РИОСВ

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	Закриване и рекултивация на нерегламентирани и сметища и депа за отпадъци, неотговарящи на нормативните изисквания	До края на 5-тата година от приемане на Програмата	Държавен бюджет	Национална програма за развитие: България 2020 Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.;	ресурси. Опазване чистотата на почвите, водите и въздуха, възстановяване на функциите на почвените ресурси.	Контрол на осъществяването на техническа и биологична рекултивация. Брой закрити и рекултивирани и сметища за текущата година	Брой закрити и рекултивирани и сметища за периода	МОСВ	РИОСВ, Областни и общински администрации
Запазване и увеличаване на органичното вещество в почвите									
	Изграждане на компостиращи и анаеробни инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци	През целия период на действие на Плана	ОПОС 2014-2020 г. ОПОС 2021-2027 г., - съгласно предвидените средства	НПУО 2014-2020 г	Повишено съдържание на органично вещество в почвите и подобрени физико-химични характеристики	Брой внесени и финансирани проекти за изграждане на инсталации ежегодно	Брой изградени инсталации за получаване на компост – общо за периода	МОСВ	Общински администрации, Оператори на площадки за третиране на отпадъци
	Разработване и изпълнение на пилотни и демонстрационни и проекти, с цел събиране,	До III-та година след приемане на Програмата	ОПОС 2021 – 2027 - съгласно предвидените средства	НПУО 2014-2020 г.	Общество с нулеви отпадъци и повишаване съдържанието на органично вещество в почвите от	Брой внесени и одобрени проекти	Приложени добри практики, успешни мерки и управленски подходи	МОСВ	Общински администрации, Оператори на площадки за третиране на

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	синтезиране, разпространение и прилагане на нови, нетрадиционни и успешни мерки, добри практики и/или управленски подходи в областта на битовите отпадъци.				пилотните обекти.				отпадъци
	Залесяване на земи с ниска категория, негодни за земеделско ползване (агролесовъдство)	Ежегодно, по време на 5-годишния период на изпълнение на плана за действие.	Държавен бюджет ПРСР* – 2014-2020 Мярка 8 75 000 000 лв.		Залесени площи на негодни за земеделско ползване почви	Приложение на различни техники на агролесовъдство на земите с по-ниска категория – ежегодни данни в ha.	Залесени площи (ha) от земите с по-ниска категория. Общо за периода	МЗХГ	Общински администрации
Възстановяване на горските площи									
	Залесяване на горите, пострадали от природни бедствия.	Ежегодно, по време на 5-годишния период на изпълнение	Държавен бюджет; МЗХГ ПРСР* Мярка 8 20 000 000 лв.	Национална програма за развитие: България 2020 (НПР БГ 2020).	Стабилни горски екосистемите	Площи (дка) залесени горски територии, засегнати от природни бедствия	Стабилизиран и екосистеми – общо дка	МЗХГ	Общински администрации, собственици на земи

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

		ие на плана за действие.							
	Провеждане на мероприятия за поддържане и възстановява не на горски площи.	Ежегодно , по време на 5- годишния период на изпълнен ие на плана за действие	Държавен бюджет; ПРСР*, Мярка 8 1 800 000 лв.	Национална програма за развитие: България 2020 (НПР БГ 2020). НПРД, М 43 Подобряван е на структурата и функциите на горските природни местообитан ия	Намалено отрицателн от о въздействи е на сечи, съхнене, паша и други видове ползване на горите върху устойчивост та на земите.	Брой финансирани проекти, отпуснати средства за възстановява не на горски площи	Брой финансирани проекти, отпуснати средства за възстановява не на горски площи	МЗХГ	Общински администра ц ии, собствениц и на земи
Адаптация към климатичните промени									
	Ограничаване на строителствот о в зелените площи и покритие на градските райони с растителност чрез общите устройствени планове (УОП) на населените	До V-та година след приемане на Програма та.	Държавен бюджет;	Трети Национален План за Действие по изменение на климата (2013 – 2020 г.); ОУП	Намалени площи със „запечатани “ почви в зелените площи; Адаптиране към климатични те промени.	Площи в градските райони, покрити с растителност	Площ на градски райони с кислородопро дукт ивна растителност и максимално ограничени строителни практики в зелените площи.	МРРБ, МИГ, МОСВ	Общински и областни администра ц ии

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

	места								
--	-------	--	--	--	--	--	--	--	--

ПРСР* - всички дейности по изпълнение на Мерките от НПОУПВФП, които следва да се осигурят от ПРСР -2020 г. до края на програмния период – 2020 ще бъдат съобразени с наличните средства и възможности, както и с планираните през следващия програмен период 2021 - 2027. Изискваните средства от държавния бюджет ще бъдат съобразени с финансовите възможности за периода.

VIII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Данните са от Националната програмата за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (НПОУПВФП) (2020 – 2030 г.):

В съответствие с Националната програмата за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (НПОУПВФП) (2020 – 2030 г.) всеки стратегически документ е важно не само да бъде разработен като се спазва методологията на стратегическото планиране, но и да бъде реализиран съобразно предварително поставените цели, срокове и ресурси. Поради това наблюдението и оценката на изпълнението на програмни документи са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед навременно предприемане на действия за реодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките и постигане на програмните цели, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация. Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите следва да бъде реализирана съобразно поставените цели, срокове и ресурси. Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата представляват ключови етапи от цялостния процес на планиране. Схемата за организация, наблюдение и отчитане изпълнението на плана за действие е процес на събиране и анализиране на информация за текущите и целеви индикатори, свързана с изпълнението на мерките. Необходимостта от прилагане на система за мониторинг и оценка на изпълнението на Националната програмата за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (НПОУПВФП) е предвидена като изискване в Закона за почвите (ЗП). Съгласно чл. 24, ал.3, т.6 от ЗП, Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите се разработва за 10-годишен период и следва да съдържа схема за организация, наблюдение и отчитане изпълнението на плана за действие, а съгласно ал.3, т. 7 - оценка на резултатите и при необходимост промяна на мерките в планове. Системата за отчет и контрол представлява процес на наблюдение /мониторинг/ и събиране и анализиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от дадена програма. От съществено значение е да се гарантира, че информацията е събрана по един организиран и планиран начин и през редовни интервали. Осъществяването на контрол за изпълнение на програмните мерки и достигане целите на програмата означава да има определени органи, пред които се отчита това изпълнение и които имат компетенциите да одобряват коригиращи действия при необходимост от

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

актуализация на програмата. Системата за оценка на резултатите от изпълнението на дадена програма и актуализацията ѝ при необходимост, включва действия, които да осигурят, необходимата информация за междинни и окончателна оценки на степента на изпълнение на целите на дадена програма, както и механизъм за анализ на причините за проблеми при изпълнението им и за актуализация на програмата при необходимост. Разграничението на двете системи е по-скоро условно, тъй като те се прилагат взаимнообвързано и координирано.

Системата за отчет и контрол на изпълнението на НПОУПВФП представлява система на текущо наблюдение (мониторинг) чрез събиране на информация за изпълнението на отделните мерки, заложи в програмата и отчет за степента на тяхното изпълнение. За всяка една от мерките в отделните програми са посочени очаквани резултати от изпълнението и, както и индикатори за текущо и изпълнение и целеви индикатори за мярката. Именно за посочените резултати и конкретно определени индикатори ще се събира необходимата информация в рамките на системата за отчет и контрол на НПОУПВФП. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите за всяка от мерките. Информация за напредъка за изпълнение на мерките и дейностите от НПОУПВФП ще се събира от съответните институции и организации, които са посочени като водещи, отговорни, за изпълнението на съответната мярка. Информацията, свързана с текущото наблюдение на изпълнението на всички мерки от НПОУПВФП ще се събира и обобщава на годишна база от Дирекция "Управление на отпадъците и опазване на почвите" на МОСВ. За целите на системата за отчет и контрол на изпълнението на мерките от НПОУПВФП, Дирекцията ежегодно ще систематизира и обобщава в доклад напредъка по изпълнение на мерките. Целесъобразно е МОСВ ежегодно да изпраща писмо до водещите за изпълнение на отделните мерки институции и организации, в което да им се съобщават сроковете и формата за предоставяне на необходимата отчетна информация.

На местно ниво, Общинският съвет гр. Малко Търново приема стратегии, прогнози, програми и планове за развитие на общината, които отразяват и европейските политики за развитие на местните общности(чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА).

Настоящата програма, нейното приемане, процеса на нейното изпълнение и отчитане е правомощие на Общинския съвет, докато наблюдението и изпълнението на ПОУПВП като част от ПООС на общината е отговорност на кмета на общината, който се отчита пред Общинския съвет за всеки едногодишен предходен период.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

Административните структури, имащи отношение към опазването и управлението на почвените ресурси в страната, са: МОСВ, МЗХГ, МРРБ, ИАОС, ИАГ, съответните им регионални подразделения и областни управители и кметове. В тази връзка се отчита, че е налице добре изградена координация между отделните звена, отговарящи за управлението на почвените ресурси в страната.

Източниците на информация за стойностите на индикаторите за наблюдението на изпълнението на ПОУПВП са:

Съгласно Закона за опазване на земеделските земи (1996, изм. и доп., бр. 39 от 20.05.2011 г., изм. и доп. ДВ. бр.83 от 9 октомври 2018 г.) Министерството на земеделието и храните поддържа информационна система за земеделските почвени ресурси, специален регистър за земеделските земи, замърсени с неорганични и органични замърсители, промишлени, строителни и битови отпадъци, както и на земи, застрашени от ерозия, замърсяване, засоляване, киселяване и заблатяване. МЗХГ следва да осигурява на собствениците и ползвателите на земеделските земи официална информация за:

- продуктивните, технологичните, екологичните и икономическите качества на земеделските земи, в т.ч. техните базисни цени и потенциалните рискове от влошаване на тези качества поради ерозия, замърсяване, засоляване, киселяване и заблатяване;
- опазването на почвената покривка и присъщите ѝ екологични функции от увреждане;
- въвеждане на задължителни ограничения при ползване на земеделските земи;

Основно информация за състоянието на почвите в страната се събира чрез Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС). Тя е създадена и функционира в съответствие с чл. 1, т. 7 от Закона за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр. 91 от 25 Септември 2002 г., посл. доп. ДВ. бр. 81 от 15 октомври 2019г.). Системата осигурява своевременна и достоверна информация за състоянието на елементите на околната среда и факторите, въздействащи върху нея, въз основа на която да се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда от вредни въздействия. НСМОС се ръководи от Министъра на околната среда и водите чрез Изпълнителната агенция по околна среда. ИАОС администрира Националната система за мониторинг на територията на цялата страна като осигурява материално – техническите, методически и програмно-информационните ресурси, необходими за нейното функциониране и развитие. Всички измервания и наблюдения извършват от структурите на ИАОС по единни, унифицирани методи за пробонабиране и анализи при спазване на процедурите за осигуряване на качеството на измерванията и данните. Всички лаборатории на ИАОС са акредитирани по БДС EN ISO/IEC 17025 – „Общи изисквания относно компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране” от ИА „БСА”. ИАОС поддържа информационни бази данни на национално и регионално ниво. Базите данни на национално и регионално ниво са структурирани по компоненти на околната среда с използване на общи номенклатури. Редът и начина за провеждане на мониторинг на почвите е в съответствие с Наредба No 4 от 12 януари 2009 г. за

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

мониторинг на почвите. Националната система за мониторинг

на почвите е национално организирана система на три нива: първо ниво

– широкомащабен мониторинг и включва наблюдения в равномерно разпределена мрежа; второ ниво

-интензивен мониторинг на локално проявени процеси и включва наблюдение на процесите по чл. 12 ЗП; трето ниво- мониторинг на локални почвени замърсявания и включва наблюдение на процеси по чл. 20 ЗП. Тази система предоставя информация за провеждане на ефективна национална политика и обслужва обществените нужди от информация за състоянието на почвите и тяхното изменение за територията на цялата страна. Мрежата от точки на базовия мониторинг е решена според европейските стандарти 16 x 16 km. Оценките на състоянието на почвите, като компонент на околната среда, и докладванията на данни на национално ниво се извършват от ИАОС; оценките на регионално ниво – от РИОСВ. Голяма част от информацията е достъпна от интернет страниците на МОСВ, МЗХГ, БАБАХ и ИАОС, част от нея е налична онлайн

IX. ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА ЗА ДЕЙСТВИЕ

На национално ниво НПОУПВФП предвижда оценката на резултатите от изпълнението на НПОУПВФП, ще бъде фокусирана към събирането, съпоставянето и анализирането на информация през определен период от време за постигането на целите на НПОУПВФП, чрез текущите и целевите количествени или качествени индикатори, определени за целите на Програмата. Информацията за показателите, определени като текущи и целеви индикатори за отделните цели, ще се събира от компетентните органи по ЗП и отговорните институции за изпълнение на мерките включени в Плана за действие към Програмата. Те ще представят на МОСВ ежегодно необходимата информация за анализ и оценка на тенденциите, напредъка и степента на постигане на целите на НПОУПВФП съгласно своята компетенция. Още в началния етап на изпълнението на НПОУПВФП, МОСВ ще изготви график на предоставяне на ежегодната информация за оценка на напредъка на изпълнение на целите и приоритетите на НПОУПВФП в зависимост от отговорните органи и институции в това число Кметовете на общините.

Програмата за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на Община Малко Търново се изготвя и актуализира за период от три (3) години, като ежегодно се отчита нейното изпълнение пред Общински съвет. Отчета включва и резултатите от извършвания контрол от страна на Кмета на общината по опазването, устойчивото ползване и възстановяването на почвите по отношение: изгарянето или друга форма на неконтролирано обезвреждане, изоставяне и нерегламентирано изхвърляне на отпадъци

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.

върху почвена повърхност, включително на селскостопански отпадъци, извън обхвата на Закона за управление на отпадъците, съгласно чл.13, т.11 на Закона за почвите.

На национално ниво необходимост от актуализацията на НПОУПВФП може да възникне основно поради въздействието на "външни" фактори като напр. промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в заложените стратегически и програмни цели на НПОУПВФП и в съответните програмни мерки.

Промяната и всяка актуализация на *Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Малко Търново за периода 2021- 2028 г.* ще следва възникналата необходимост от такава на национално ниво и дадени конкретни указания от МОСВ.

План за действие на община Малко Търново за управление на отпадъците за период 2021-2028 г.

План за действие към програма за предотвратяване на образуването на отпадъци в предотвратяване на образуването на отпадъци в т.ч.хранителните отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.	Източник и на финансира	Срок за реализация (месец и	Очаквани результати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
----------------------	---------------------	-----------------	-------------------------------	-----------------------------------	------------------------	--------------------------	-------------------------

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

		лв.)	не	година)					
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване									
	Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	10	, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС5	Ежегодно до 2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата през всяка от годините на програмата	Броят на домакинствата, на които са предоставени компостери	Община М. Търново	Домакинствата
	Извършване на актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2022г.	Съгласно сключен Договор	Бюджет на община М. Търново; Отчисления по чл.64 от ЗУО,	01.-12.2022г.	Съпоставяне резултатите с тези от 2015г. Изводи	Един брой Доклад за извършен годишен морфологичен анализ		Община М. Търново	
	Съставяне на регистър на производствените фирми в	2	Бюджет на община М. Търново	Непрекъснато всяка година	Ежегодна актуализация на регистъра	Регистър за нуждите на общината, контролните органи	Брой обхванати фирми;% от общия им брой на	Община М. Търново; Екология	Юридически лица, фирми

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	общината и създаване на база данни за отделяните производствени отпадъци от тях						територията		
	Стимулиране на търговски магазини, предлагащи торбички за многократна употреба, чрез намаляване на ТБО	0		Непрекъснато	Предотвратени битови отпадъци	Количество внедрени опаковки и торбички за многократна употреба,	Брой обхванатим агазини и обслужващи дейности ;% от общия им брой на територията	Община М. Търново; Екология	Магазини
	Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците както информационни и разяснителни кампании за		ПОС 2021-2027	2021-2027г.	Населението и бизнеса имат необходимите знания относно кръговата икономика, мониторинга на отпадъците и потоците от материали	Отправена покана от УО на ПОС 2021-2027	Всички проекти са изпълнени в срок	МОСВ	Община М. Търново

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	заинтересованите страни и населението								
	Изпълнение на мерките за ПО на хранителните отпадъци от общините в т.ч. в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др.	0	Общинските социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др	01-2021-2022г. непрекъснато	Брой изпълнени мерки за ПО на хранителните отпадъци от общините			Община М. Търново	общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др
	Изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	МОСВ	InvestEU	2021-2027г.	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики	Обявена процедура; брой подадени проектни предложения; брой сключени договори с бенефициенти	Брой изпълнени проекти	МОСВ	Общини, юридически лица със стопанска цел

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

План за действие към Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци						2025 г. - мин.50% от общото тегло на битовите отпадъци да са подготвени за повторна употреба и рециклиране	2030 г. - мин.55% от общото тегло на битовите отпадъци да са подготвени за повторна употреба и рециклиране		
	Изготвяне от община М. Търново на Програма за управление на отпадъците, за 2021-2028 г.	5	Общински бюджети, отчисления по чл. 64 от ЗУО	2022г.	Общината разполага с управленски документ като важен инструмент за планиране и провеждане на общинската политика за управление на отпадъците	Спазване процедурата за изготвяне на ПУО	Програмата е одобрена от Общински съвет	Общината	ОбщинаМ. Търново; Местни НПО, бизнес и др

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	Общината да набележи мерки и изпълнение на мерките за ежегодно провеждане на поне две кампании за разделно събиране на отпадъци от стара хартия и други материали (напр. в края и в началото на учебната година)	2	Общински бюджети, отчисления по чл. 64 от ЗУО	Ежегодно до 2028г.	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци от общините	Община М. Търново	Провеждане ежегодни информационни кампании за разделно събиране на стара хартия и други отпадъци	Община М. Търново	Училища, НПО, ОО
	Изпълнение на мерките от Националната комуникационна стратегия за управление на отпадъците	3	Бюджет на МОСВ	06/2023 - 12/2028	Повишена информираност на населението и бизнеса по въпросите на управлението на отпадъците	Мерките се изпълняват съгласно Плана за действие към стратегията	Превръщане на обществено ста в ключов фактор при управлението на отпадъците	МОСВ	Община М. Търново
	Ежегодно събиране и обработка на информация от ООп / фирми и др.			Ежегодно	Общината да разполага с информация за количествата разделно събрани	Количества разделно събрани отпадъци в кг/тон	Количества разделно събрани отпадъци в кг/тон	Еколог	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	юридически лица/ за количествата и видовете разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци				отпадъци на нейната територията				
	Организиране на информационни кампании за ползите от разделно събиране на 2 000 Общински бюджет постоянно до 2028 г. Гражданите и фирмите са запознати с ползите от разделното събиране Брой реализирани дейности от годишния план за действие Проведени минимум 5	0,8	Общински бюджет	Постоянен	Гражданите и фирмите са запознати с ползите от разделното събиране	Брой реализирани дейности от годишния план за действие	Проведени минимум 4 информационни кампании	Община М. Търново	Медии

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	информационни кампании Община								
<i>Забележка: Община Малко Търново е малка община населени места с население по- малко от 10000 жители, поради което по-голямата част от заложените мерки в НПУО 2021-2028г. са неприложими, но при годишно отчитане на изпълнението на ПУО, Общината е препоръчително да предприеме и осъществи и други мерки, като се възползва от Средствата включени в бюджета по мярка „Доизграждане/надграждане на регионални системи за управление на битовите отпадъци“</i>									

План за действие към Програма за достигане на целите за рециклирани и оползотворяване на строителните отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворен и отпадъци						Ежегодно - мин. 70% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване	Ежегодно - мин. 70% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиран		

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

							е и друго оползотвор яване		
	Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяв ане на строителни отпадъци в обратни насипи	0	Бюджет на възложителит е на обществени поръчки	12/2028	Строителни отпадъци се оползотворява т в обратни насипи	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 - 11%	Кмет на общината, Еколог Възложит ели на обществен и поръчки	Строители
	Включване в тръжните документи за строителство, реконструкци я и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструкту ра на изискването за влагане встроежите на рециклирани строителни материали	0	Бюджет на възложителит е на обществени поръчки	12/2028	В строителствот о на други строежи от техническата инфраструктур а се влагат рециклиранист роителни материали	2021-2023 - 5%; 2024-2028 -8%	2028 - 8%	Кмет на общината, Еколог Възложит ели на обществен и поръчки	Строители
	Включване в тръжните	0	Бюджет на възложителит	12/2028	При ремонтите на	2021-2023 -	2028 - 10%	2028 -	Строители

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	документи за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали		е на обществени поръчки		пътища се влагат рециклирани строителни материали	8%; 2024-2028 - 10%		2,5%	
	Включване в тържните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	Бюджет на възложителят е на обществени поръчки	12/2028	В строителството на сгради се влагат рециклирани строителни материали	021-2023 - 2%; 2024-2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	Строители
	Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци		Бюджет на органите, издаващи разрешение за строеж; осъществяващ и контрол на строителството; осъществяващ и одобрение	01/2021-12/2028	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	Брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	Община М. Търново; РИОСВ	Възложители на инвестиционните проекти

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

			и контрол при въвеждане на строителните обекти в експлоатация						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**План за действие към Програма за достигане на целите за рециклирани и
оползотворяване на МРО**

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворе						Отпадъци от опаковки- 2025 : 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75%	Отпадъци от опаковки- 2030 : 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон:		

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

ни отпадъци							85%		
						ИУМПС - 2025 г.: ниво на повторна употреба и оползотворяване , не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС 2025 г.: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС	ИУМПС - 2028 г.: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС 2028 г.: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС		
						ИУЕЕО- 2025 г. разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години	ИУЕЕО- 2028 г. разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години		
						Отпадъци от отработени масла	Отпадъци от отработени масла -		

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

						- ежегодно мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година	ежегодно мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година		
						Отпадъци от гуми - ежегодно не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират	Отпадъци от гуми - ежегодно не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират		
						Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА) - ежегодно разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на	Отпадъци от портативни батерии и акумулатори(ПБА)- ежегодно разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които		

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

						пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната	са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната		
						Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори - ежегодно разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори	Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори - ежегодно разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори		
						Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори - ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори	Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори - ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори		
	Провеждане на кампании сред населението за предаване на	2	Общински бюджет, ООП		Повишена информираност на обществеността	Брой проведени кампании			Община М. Търново

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	масово разпространени отпадъци				по въпросите на управлението на МРО				
--	--------------------------------------	--	--	--	---	--	--	--	--

**План за действие към Подпрограма за управление на опаковките и
отпадъците от опаковки**

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Поемане на доброволни ангажменти от бизнеса за прилагане на практики за предотвратяване генерирането на отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара	0	Бюджет на организациите, поели доброволно ангажмента	2021-2028	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Планирани мерки за предотвратяване на отпадъците от опаковки от бизнеса	Изпълнени мерки за предотвратяване на отпадъци от опаковки от бизнеса	Община М. Търново	Бизнес организации (търговски обекти и др.)

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

План за действие към Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Намаляване на количествата и на риска от депонирани те битови отпадъци и други							До 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци		
	Зимно и лятно почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени	10000	Съгласно общинския бюджет	2021-2028г.	Минимизиране на замърсяването с ФПЧ	Брой услуги		Община М. Търново	

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	за обществено ползване								
	Сметосъбиране, сметоизвозване на битови отпадъци до регионално депо	30000	Общински бюджет	2021-2028г.	Управление на отпадъците		Количества	Община М. Търново	
	Водене на отчетност и докладване съгласно Наредба № 1 от 04.06.2015 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри; водене на отчетност за количествата на рециклируемите отпадъчни материали, образувани	0		2021-2028г.	Изпълнение условията на КР № 401-Н0/2010 г.			Община М. Търново	Община М. Търново; Еколог

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

	на площадката и предадени за рециклиране, документиране и докладване съгласно КР № 401-Н0/2010 г. (актуализирано с Решение на ИАОС № 401-Н0-И0-А1/2012);								
	Проект: „Закриване и рекултивация на общински депа за неопасни отпадъци в местност „Райков чукар“ и местност „Вълково мъклище“, община Малко Търново“.	1 530 096.50 лв., разпределени както следва: – Европейски фонд за регионално развитие – 1 300 582.02 лв. – Национално съфинансиране – 229 514.48 лв.	Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейският съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз, по процедура чрез директно предоставяне ВГ	2022г.- 23 месеца			В рамките на проекта ще се закрийт и двете общински депа за битови отпадъци, като се извърши техническа рекултивация на замърсените терени,	Община М. Търново	Европейски фонд за регионално развитие; Национално съфинансиране

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО 2021-2028 г.**

			16M1OP002-2.010 „Рекултивация на депа за закриване, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС по дело C-145/14“.						
	Изграждане допълнителни и клетки и довеждаща инфраструктура към РСУО М.Търново	Предложение –Приложение №9 към НПУО 2021-2028г. Индикативен списък на РСУО, в които могат да се изградят депа за битови отпадъци, допълнителни клетки и довеждаща инфраструктура							
	Изграждане на инсталация за третиране на биоразградими и отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителните отпадъци	Приложение 8 към НПУО 2021-2028г. Индикативен списък на РСУО, в които е необходимо да се осигурят инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителните отпадъци *В случай на наличие на изградени инсталации на юридически лица за третиране на биоразградими отпадъци, общините е възможно да сключат договори с тях без да се налага изграждане на допълнителна инфраструктура							